

COMISIA NAȚIONALĂ A VALORILOR MOBILIARE

EDIȚIE SPECIALĂ A BULETINULUI C.N.V.M.

CUPRINS

	Pag.
Norme emise de BNR - C.N.V.M.	
Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.13/18/2006 privind determinarea cerințelor minime de capital pentru instituțiile de credit și firmele de investiții	3
Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării standard	8
Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.15/20/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării bazate pe modele interne de rating	27
Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.16/21/2006 privind expunerile mari ale instituțiilor de credit și ale firmelor de investiții	66
Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.17/22/2006 privind supravegherea pe bază consolidată a instituțiilor de credit și a firmelor de investiții	73
Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.18/23/2006 privind fondurile proprii ale instituțiilor de credit și ale firmelor de investiții	81
Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.19/24/2006 privind tehnicile de diminuare a riscului de credit utilizate de instituțiile de credit și de firmele de investiții	90
Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.20/25/2006 privind tratamentul riscului de credit al contrapartidei în cazul instrumentelor financiare derivate, al tranzacțiilor de răscumpărare, al operațiunilor de dare/luare de titluri/mărfuri cu împrumut, al tranzacțiilor cu termen lung de decontare și al tranzacțiilor de creditare în marjă	123
Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.21/26/2006 privind tratamentul riscului de credit aferent expunerilor securitizate și al pozițiilor din securitizare	143
Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.22/27/2006 privind adecvarea capitalului instituțiilor de credit și al firmelor de investiții	163
Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.23/28/2006 privind criteriile tehnice referitoare la organizarea și tratamentul riscurilor, precum și criteriile tehnice utilizate de autoritățile competente pentru verificarea și evaluarea acestora	201
Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.24/29/2006 privind determinarea cerințelor minime de capital ale instituțiilor de credit și ale firmelor de investiții pentru riscul operațional	205
Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.25/30/2006 privind cerințele de publicare pentru instituțiile de credit și firmele de investiții	217

PARTEA I - ACTIVITATEA COMISIEI**Norme emise de BNR - C.N.V.M.****BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI****COMISIA NAȚIONALĂ A VALORILOR MOBILIARE****ANEXĂ****Regulamentul nr. 13/18/2006****privind determinarea cerințelor minime de capital pentru instituțiile de credit și firmele de investiții****CAPITOLUL I****Dispoziții generale**

Art. 1 (1) Prezentul regulament stabilește cerințele minime de capital.

(2) Prezentul regulament se aplică instituțiilor de credit, persoane juridice române și sucursalelor din România ale instituțiilor de credit din state terțe, precum și societăților de servicii de investiții financiare.

(3) Casele centrale sunt responsabile pentru reglementarea cadrului general aferent cerințelor minime de capital ale cooperativelor de credit din cadrul rețelelor cooperatiste. Reglementările emise vor avea în vedere prevederile prezentului regulament în ceea ce privește determinarea cerințelor minime de capital ale cooperativelor de credit și nu vor putea stabili cerințe mai puțin restrictive decât cele prevăzute de acesta. În acest sens, reglementările emise de casa centrală vor fi transmise spre avizare Băncii Naționale a României.

(4) Prezentul regulament se aplică în mod corespunzător și societăților de administrare a investițiilor care au în obiectul de activitate administrarea portofoliilor individuale de investiții.

(5) Prezentul regulament se aplică la nivel individual și, după caz, consolidat, în conformitate cu Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.17/22/2006 privind supravegherea pe bază consolidată a instituțiilor de credit și firmelor de investiții.

(6) Casele centrale sunt responsabile pentru aplicarea prezentului regulament la nivel de rețea cooperatistă.

(7) Termenii și expresiile folosite în cuprinsul prezentului regulament au semnificația prevăzută de Ordonanța de urgență a Guvernului nr.99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului.

(8) În înțelesul prezentului regulament, termenii și expresiile de mai jos au următoarele semnificații:

- a) firme de investiții - entități definite potrivit art.7 alin.(1) pct.6 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului, excluzând instituțiile de credit, firmele locale și firmele care sunt autorizate numai în ceea ce privește furnizarea serviciilor de consultanță pentru investiții și/sau primirea și transmiterea ordinelor din partea investitorilor, fără să dețină bani sau titluri aparținând clienților lor și care, din acest motiv, nu pot în niciun moment să se afle în poziție de debitor față de clienții lor;
- b) instituții - instituții de credit și firme de investiții;
- c) firmă locală - o firmă care efectuează tranzacții în cont propriu pe piețe de instrumente financiare futures, opțiuni sau alte instrumente financiare derivate și pe piețe cash pentru unicul scop de a acoperi poziții pe piețele de instrumente financiare derivate, sau care efectuează tranzacții în contul altor membri ai acelor piețe, garantate de membri compensatori ai aceluiași piețe, care își asumă responsabilitatea pentru asigurarea executării contractelor încheiate de o astfel de firmă.

CAPITOLUL II**Cerințe generale**

Art. 2 Instituțiile trebuie să dispună de un nivel al fondurilor proprii, care să se situeze în permanență la un nivel cel puțin egal cu suma următoarelor cerințe de capital:

- a) pentru riscul de credit și riscul de diminuare a valorii creanței aferente întregii activități, cu excepția operațiunilor din portofoliul de tranzacționare, 8% din totalul valorilor ponderate la risc ale expunerilor, calculate, după caz, în conformitate cu Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării standard, Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.15/20/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării bazate pe modele interne de rating și/sau Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.21/26/2006 privind tratamentul riscului de credit aferent expunerilor securitizate și al pozițiilor din securitizare;
- b) în ceea ce privește portofoliul de tranzacționare, pentru riscul de poziție, riscul de decontare și riscul de credit al contrapartei, cerințele de capital determinate potrivit Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.22/27/2006 privind

- adecvarea capitalului instituțiilor de credit și al firmelor de investiții;
- c) pentru riscul valutar și riscul de marfă aferente întregii activități, cerințele de capital determinate potrivit Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.22/27/2006 privind adecvarea capitalului instituțiilor de credit și al firmelor de investiții; și
 - d) pentru riscul operațional aferent întregii activități, cerințele de capital determinate potrivit Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.24/29/2006 privind determinarea cerințelor minime de capital ale instituțiilor de credit și ale firmelor de investiții pentru riscul operațional.

Art. 3 (1) Instituțiile vor evalua activele și elementele din afara bilanțului în conformitate cu reglementările contabile aplicabile și, după caz, în conformitate cu Regulamentul (EC) nr.1606/2002 privind aplicarea Standardelor Internaționale de Contabilitate, în condițiile prevăzute de Ordinul 5/2005 al Băncii Naționale a României pentru aprobarea reglementărilor contabile conforme cu directivele europene, aplicabile instituțiilor de credit, cu modificările și completările ulterioare.

(2) Fără a aduce atingere prevederilor referitoare la nivelul de aplicare din Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.17/22/2006 privind supravegherea pe bază consolidată a instituțiilor de credit și firmelor de investiții, calculul de verificare a conformării instituțiilor cu cerințele stabilite la art.2 se efectuează trimestrial pe bază individuală și semestrial pe bază consolidată.

(3) Instituțiile comunică Băncii Naționale a României sau Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare, după caz, rezultatul calculului prevăzut la alin.(2), precum și orice element component aferent acestuia solicitat de cele două autorități competente.

(4) Instituțiile raportează Băncii Naționale a României sau Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare, după caz, indicatorii prevăzuți la art.2 lit.a) și lit.d) precum și orice element component aferent acestora solicitat de cele două autorități competente. Raportarea se face trimestrial pentru indicatorii calculați pe bază individuală și semestrial pentru cei calculați pe bază consolidată.

(5) Instituțiile raportează Băncii Naționale a României sau Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare, după caz, indicatorii prevăzuți la art.2 lit.b) și lit.c) precum și orice element component aferent acestora solicitat de cele două autorități competente, potrivit Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.22/27/2006 privind adecvarea capitalului instituțiilor de credit și al firmelor de investiții.

Capitolul III **Dispoziții tranzitorii și finale**

Art. 4 (1) - Instituțiile care determină valoarea ponderată la risc a expunerilor potrivit prevederilor Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.15/20/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării bazate pe modele interne de rating trebuie să dispună, pe parcursul primei, celei de a doua și a treia perioade de 12 luni după 31 decembrie 2006, de fonduri proprii care vor fi în permanență cel puțin egale cu nivelurile indicate în alin.(3), alin.(4) și alin.(5).

(2) Instituțiile care aplică abordarea avansată de evaluare pentru determinarea cerinței de capital pentru riscul operațional trebuie să dispună, pe parcursul celei de a doua și a treia perioade de 12 luni după 31 decembrie 2006, de fonduri proprii cel puțin egale cu nivelurile indicate la alin.(4) și alin.(5).

(3) Pentru prima perioadă de 12 luni la care se face referire la alin.(1), nivelul fondurilor proprii va fi de 95% din fondurile proprii minime totale de care instituția ar fi trebuit să dispună pe parcursul acestei perioade în conformitate cu:

- a) art.3 din Normele Băncii Naționale a României nr.5/2004 privind adecvarea capitalului instituțiilor de credit, cu modificările și completările ulterioare, în cazul instituțiilor de credit;
- b) art.8 - art.12 din Regulamentul Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare nr.9/2004 privind adecvarea capitalului societăților de servicii de investiții financiare, în cazul societăților de servicii de investiții financiare;

(4) Pentru a doua perioadă de 12 luni la care se face referire la alin.(1), nivelul fondurilor proprii va fi de 90% din fondurile proprii minime totale de care instituția ar fi trebuit să dispună pe parcursul acestei perioade în conformitate cu:

- a) art.3 din Normele Băncii Naționale a României nr.5/2004 privind adecvarea capitalului instituțiilor de credit, cu modificările și completările ulterioare, în cazul instituțiilor de credit;
- b) art.8 - art.12 din Regulamentul Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare nr.9/2004 privind adecvarea capitalului societăților de servicii de investiții financiare, în cazul societăților de servicii de investiții financiare;

(5) Pentru a treia perioadă de 12 luni la care se face referire la alin.(1), nivelul fondurilor proprii va fi de 80% din fondurile proprii minime totale de care instituția ar fi trebuit să dispună pe parcursul acestei perioade în conformitate cu:

- a) art.3 din Normele Băncii Naționale a României nr.5/2004 privind adecvarea capitalului instituțiilor de credit, cu

modificările și completările ulterioare, în cazul instituțiilor de credit;

b) art.8 - art.12 din Regulamentul Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare nr.9/2004 privind adecvarea capitalului societăților de servicii de investiții financiare, în cazul societăților de servicii de investiții financiare.

(6) Respectarea cerințelor prevăzute la alin.(1) - alin.(5) se face prin luarea în considerare a nivelului cerințelor de fonduri proprii ajustate integral pentru a reflecta diferențele existente între calculul cerințelor de fonduri proprii, efectuat potrivit prevederilor:

a) Normelor Băncii Naționale a României nr.12/2003 privind supravegherea solvabilității și expunerilor mari ale instituțiilor de credit, cu modificările și completările ulterioare și ale Normelor Băncii Naționale a României nr.5/2004 privind adecvarea capitalului instituțiilor de credit, cu modificările și completările ulterioare, în cazul instituțiilor de credit; sau

b) Regulamentului Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare nr.9/2004 privind adecvarea capitalului societăților de servicii de investiții financiare, în cazul societăților de servicii de investiții financiare și

calculul cerințelor de fonduri proprii potrivit prevederilor art.2, respectivele diferențe provenind din tratamentul distinct aplicat pierderilor așteptate și pierderilor neașteptate, potrivit prevederilor Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.15/20/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării bazate pe modele interne de rating.

(7) Pentru scopurile alin.(1) - alin.(6) din prezentul articol, se aplică prevederile Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.17/22/2006 privind supravegherea pe bază consolidată a instituțiilor de credit și a firmelor de investiții.

(8) Prevederile alin.(1) - alin.(7) se aplică în concordanță cu art.279 lit.a), lit.e) și lit.f) și art.282 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului, cu art.29 alin.(1) din Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.17/22/2006 privind supravegherea pe bază consolidată a instituțiilor de credit și a firmelor de investiții, precum și cu Capitolul IV, Secțiunile 2 și 3 din Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.22/27/2006 privind adecvarea capitalului instituțiilor de credit și al firmelor de investiții:

a) societăților de servicii de investiții financiare care calculează valorile ponderate la risc ale expunerilor, pentru scopurile Anexei II din Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.22/27/2006 privind adecvarea capitalului instituțiilor de credit și al firmelor de investiții, în conformitate cu prevederile Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.15/20/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării bazate pe modele interne de rating și

b) societăților de servicii de investiții financiare care utilizează, pentru calcularea cerințelor de capital pentru acoperirea riscului operațional, abordarea avansată de evaluare prevăzută în art.17 alin.(1) - alin.(2) din Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.24/29/2006 privind determinarea cerințelor minime de capital ale instituțiilor de credit și ale firmelor de investiții pentru riscul operațional.

Art. 5 Până la data de 1 ianuarie 2008, instituțiile pot aplica, pentru scopul calculării totalului valorilor ponderate la risc ale expunerilor prevăzut la art.2 lit.a):

a) prevederile art.5 și art.6 din Normele Băncii Naționale a României nr.12/2003 privind supravegherea solvabilității și expunerilor mari ale instituțiilor de credit, cu modificările și completările ulterioare, în cazul instituțiilor de credit.

b) prevederile art.57 - art.62 din Regulamentul Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare nr.9/2004 privind adecvarea capitalului societăților de servicii de investiții financiare, în cazul societăților de servicii de investiții financiare.

Art. 6 (1) Dacă opțiunea prevăzută la art.5 este exercitată, în cazul instituțiilor de credit prevederile art.5 și art.6 din Normele Băncii Naționale a României nr.12/2003 se aplică, cu respectarea următoarelor dispoziții:

a) „valoarea ajustată în funcție de risc” de la art.5 alin.(1) din Normele Băncii Naționale a României nr. 12/2003 corespunde noțiunii de „valoare ponderată la risc a expunerii” în sensul art.2 lit.a);

b) rezultatele calculului prevăzut la art.5 alin.(2) din Normele Băncii Naționale a României nr.12/2003 sunt considerate ca valori ponderate la risc ale expunerilor în sensul art.2 lit.a);

c) „suma valorilor ponderate în funcție de risc ale activelor și elementelor din afara bilanțului” de la art.5 alin.(4) din Normele Băncii Naționale a României nr.12/2003 reprezintă „totalul valorilor ponderate la risc ale expunerilor” prevăzut la art.2 lit.a);

d) „instrumentele financiare derivate de credit” sunt incluse în lista elementelor cu „risc maxim” din Anexa I la Normele Băncii Naționale a României nr.12/2003;

e) tratamentul stabilit la art.6 alin.(3) din Normele Băncii Naționale a României nr. 12/2003 se aplică instrumentelor financiare derivate înscrise în Anexa III a aceluiași norme, fie acestea din bilanț sau din afara bilanțului, și rezultatele tratamentului prevăzut în Anexa II din Normele 12/2003 sunt considerate ca valori ponderate la risc ale expunerilor în sensul art.2 lit.a).

(2) Dacă opțiunea prevăzută la art.5 este exercitată, în cazul societăților de servicii de investiții financiare prevederile art.57 - art.62 din Regulamentul Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare nr.9/2004 privind adecvarea capitalului societăților de servicii de investiții financiare se aplică, cu respectarea următoarelor dispoziții:

- a) în cadrul art.57 din Regulamentul Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare nr. 9/2004 privind adecvarea capitalului societăților de servicii de investiții financiare, „valoarea activelor cu risc” calculate în conformitate cu prevederile art.58 al aceluiași regulament, înmulțită cu ponderile de risc aplicabile contrapărții relevante conform Anexei I a Regulamentului nr.9/2004 va corespunde noțiunii „valoare ponderată la risc a expunerii” în sensul art.2 lit.a);
- b) rezultatele calculului prevăzut la art.62 din Regulamentul Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare nr.9/2004 privind adecvarea capitalului societăților de servicii de investiții financiare sunt considerate ca valori ponderate la risc ale expunerilor în sensul art.2 lit.a);
- c) „instrumentele financiare derivate de credit” sunt incluse în categoria elementelor cu „risc maxim” în Tabelul 6 din Regulamentul Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare nr. 9/2004 privind adecvarea capitalului societăților de servicii de investiții financiare;
- d) tratamentul stabilit la art.1 din Anexa II a Regulamentului Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare nr.9/2004 privind adecvarea capitalului societăților de servicii de investiții financiare se aplică instrumentelor financiare derivate menționate la art. 2 al aceleiași anexe, fie acestea din bilanț sau din afara bilanțului, și rezultatele tratamentului prevăzut în Anexa II a Regulamentului nr.9/2004 sunt considerate ca valori ponderate la risc ale expunerilor în sensul art.2 lit.a).

Art. 7 Dacă opțiunea prevăzută la art.5 este exercitată, prevederile următoarelor reglementări nu vor fi aplicabile:

- a) Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.19/24/2006 privind tehnicile de diminuare a riscului de credit utilizate de instituțiile de credit și firmele de investiții; și
- b) Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.21/26/2006 privind tratamentul riscului de credit aferent expunerilor securizate și al pozițiilor din securitizare.

Art. 8 Dacă opțiunea prevăzută la art.5 este exercitată, cerința de capital pentru riscul operațional prevăzută la art.2 lit.d) se reduce cu procentul care corespunde raportului între valoarea expunerilor instituției pentru care valorile ponderate la risc ale expunerilor sunt determinate potrivit opțiunii de la art.5 și valoarea totală a expunerilor instituției.

Art. 9 În cazul în care o instituție calculează valoarea ponderată la risc a tuturor expunerilor potrivit opțiunii prevăzute la art.5, în ceea ce privește expunerile mari se aplică:

- a) prevederile Capitolului III din Normele Băncii Naționale a României nr.12/2003, în cazul instituțiilor de credit;
- b) prevederile Capitolului 11 din Regulamentul Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare nr.9/2004 privind adecvarea capitalului societăților de servicii de investiții financiare, în cazul societăților de servicii de investiții financiare.

Art. 10 Dacă opțiunea prevăzută la art.5 este exercitată, următoarele prevederi nu se vor aplica pe perioada exercitării respectivei opțiuni:

- a) art.148 - art.149 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului referitoare la procesul intern de evaluare a adecvării capitalului la riscuri;
- b) art.166 din aceeași ordonanță de urgență referitor la verificarea și evaluarea de către autoritatea de supraveghere a respectivului proces și art.16 alin.(2) și alin.(3) din Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.23/28/2006 privind criteriile tehnice referitoare la organizarea și tratamentul riscurilor, precum și criteriile tehnice utilizate de autoritățile competente pentru verificarea și evaluarea acestora;
- c) art.226 alin.2 lit.a) din aceeași ordonanță de urgență; și
- d) cerințele de publicare prevăzute de Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.25/30/2006 privind cerințele de publicare pentru instituțiile de credit și firmele de investiții.

Art. 11 Dacă opțiunea prevăzută la art.5 este exercitată, prevederile art.5 - art.10 se aplică în mod corespunzător pentru scopurile Regulamentului nr.22/27/2006 privind adecvarea capitalului instituțiilor de credit și al firmelor de investiții, cu respectarea următoarelor dispoziții:

- a) referințele către Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.20/25/2006 privind tratamentul riscului de credit al contrapartidei în cazul instrumentelor financiare derivate, al tranzacțiilor de răscumpărare, al operațiunilor de dare/luare de titluri/mărfuri cu împrumut, al tranzacțiilor cu termen lung de decontare și al tranzacțiilor de creditare în marjă și către Anexa respectivului regulament - „Tipuri de instrumente financiare derivate”, care sunt utilizate în cadrul pct.7 din Anexa II la Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.22/27/2006 privind adecvarea capitalului instituțiilor de

credit și al firmelor de investiții, se vor citi astfel:

1. în cazul instituțiilor de credit, ca referințe către Anexa II și, respectiv, către Anexa III la Normele Băncii Naționale a României nr.12/2003;
 2. în cazul societăților de servicii de investiții financiare, ca referințe către Anexa II a Regulamentului Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare nr. 9/2004 privind adecvarea capitalului societăților de servicii de investiții financiare;
- b) cerințele de la pct.5 din Anexa II la Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.22/27/2006 privind adecvarea capitalului instituțiilor de credit și firmelor de investiții vor fi înlocuite astfel:
1. în cazul instituțiilor de credit, cu cerințele corespunzătoare din cadrul Anexei III la Normele Băncii Naționale a României nr.5/2004 privind adecvarea capitalului instituțiilor de credit;
 2. în cazul societăților de servicii de investiții financiare, cu cerințele corespunzătoare din cadrul Capitolului 8 al Regulamentului Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare nr.9/2004 privind adecvarea capitalului societăților de servicii de investiții financiare.

Art. 12 Până la data de 1 ianuarie 2008, prevederile prezentului capitol se aplică în mod corespunzător succursalelor din România ale instituțiilor de credit din state terțe.

Art. 13 Nerespectarea dispozițiilor prezentului regulament atrage aplicarea măsurilor și/sau a sancțiunilor prevăzute la art.226, art. 227, art.229 precum și la art.284 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului.

Art. 14 - Prezentul regulament intră în vigoare la data de 1 ianuarie 2007.

Art. 15(1) Doar în cazul instituțiilor de credit aflate în situațiile prevăzute la art.4 alin.(1) și alin. (2), pentru scopul prevederilor alin.(3) - alin.(6) ale aceluiași articol, pe parcursul primei, celei de a doua și a treia perioade de 12 luni după 31 decembrie 2006, rămân aplicabile dispozițiile Normelor Băncii Naționale a României nr.12/2003, mai puțin art.7, precum și dispozițiile Normelor Băncii Naționale a României nr.5/2004.

(2) Doar în cazul societăților de servicii de investiții financiare aflate în situațiile prevăzute la art.4 alin.(1) și alin.(2), pentru scopul prevederilor alin.(3) - alin.(6) ale aceluiași articol, pe parcursul primei, celei de a doua și a treia perioade de 12 luni după 31 decembrie 2006, rămân aplicabile dispozițiile Regulamentului Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare nr.9/2004 privind adecvarea capitalului societăților de servicii de investiții financiare.

(3) Doar pentru instituțiile de credit care exercită opțiunea prevăzută la art.5, până la data de 1 ianuarie 2008, rămân aplicabile dispozițiile Normelor Băncii Naționale a României nr.12/2003, mai puțin art.7, precum și dispozițiile Anexei III (împreună cu celelalte prevederi relevante pentru aplicarea acestora) din cadrul Normelor Băncii Naționale a României nr.5/2004, la care se face referire la art.11 lit.b).

(4) Doar pentru societățile de servicii de investiții financiare care exercită opțiunea prevăzută la art.5, până la data de 1 ianuarie 2008, rămân aplicabile dispozițiile art.57 - art.62 din Regulamentul Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare nr.9/2004 privind adecvarea capitalului societăților de servicii de investiții financiare, precum și dispozițiile Capitolului 8 al aceluiași regulament (împreună cu celelalte prevederi relevante pentru aplicarea acestora), la care se face referire la art.11 lit.b).

Prezentele reglementări transpun prevederile art.74, art.75 și ale art.152 din Directiva 2006/48/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 14 iunie 2006 privind accesul la activitate și desfășurarea activității de către instituțiile de credit, publicată în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene nr.L 177/30.06.2006, precum și prevederile art.3 alin.(1) lit.b), lit.c) și lit.p), art.43 și ale art.50 alin.(1) din Directiva 2006/49/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 14 iunie 2006 privind adecvarea capitalului firmelor de investiții și instituțiilor de credit, publicată în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene nr.L 177/30.06.2006.

Președintele Consiliului de Administrație al Băncii
Naționale a României
MUGUR CONSTANTIN ISĂRESCU

Președintele
Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare
GABRIELA ANGHELACHE

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI

COMISIA NAȚIONALĂ A VALORILOR MOBILIARE

ANEXĂ

Regulamentul nr. 14/19/2006

privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării standard

CAPITOLUL I - Dispoziții generale

Secțiunea I

Obiectiv și definiții

Art. 1 - (1) Prezentul regulament stabilește modul de determinare, conform abordării standard, a valorii ponderate la risc a expunerilor, în vederea calculării cerințelor minime de capital pentru riscul de credit.

(2) Cu respectarea prevederilor art.2, lit. a) din *Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.13/18/2006 privind determinarea cerințelor minime de capital pentru instituțiile de credit și firmele de investiții* prezentul regulament se aplică instituțiilor de credit și sucursalelor din România ale instituțiilor de credit persoane juridice străine din state terțe, pentru toate expunerile la riscul de credit, cu excepția celor pentru care o instituție de credit a obținut aprobarea pentru utilizarea modelelor interne de rating, conform *Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.15/20/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării bazate pe modele interne de rating*.

(3) Casele centrale sunt responsabile pentru reglementarea, în conformitate cu prevederile prezentului regulament, a cadrului general aferent cooperativelor de credit din cadrul rețelelor cooperatiste. Reglementările emise vor avea în vedere prevederile prezentului regulament în ceea ce privește determinarea, potrivit abordării standard, a valorii ponderate la risc a expunerilor în vederea calculării cerințelor minime de capital pentru riscul de credit ale cooperativelor de credit și nu vor putea stabili cerințe mai puțin restrictive decât cele prevăzute de acesta. În acest sens reglementările emise de casa centrală vor fi transmise spre avizare Băncii Naționale a României.

(4) Prezentul regulament se aplică în mod corespunzător societăților de servicii de investiții financiare precum și societăților de administrare a investițiilor care au în obiectul de activitate administrarea portofoliilor individuale de investiții. În acest sens, orice referire la Banca Națională a României se consideră a fi făcută, după caz, la Comisia Națională a Valorilor Mobiliare.

(5) Prezentul regulament se aplică la nivel individual și, după caz, consolidat, în conformitate cu *Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr. 17/22/2006 privind supravegherea pe bază consolidată a instituțiilor de credit și a firmelor de investiții*.

(6) Casele centrale sunt responsabile pentru aplicarea prezentului regulament la nivel de rețea cooperatistă.

Art. 2 - (1) În înțelesul prezentului regulament, termenii și expresiile de mai jos au următoarele semnificații:

1. *bănci centrale* - include și Banca Central Europeană, dacă nu se precizează altfel;
2. *instituție externă de evaluare a creditului* - entitate care efectuează evaluări ale creditului altor entități, alta decât agenția de creditare a exportului;
3. *instituție externă de evaluare a creditului eligibilă* - o instituție externă de evaluare a creditului pentru ale cărei ratinguri Banca Națională a României s-a pronunțat că pot fi folosite de instituțiile de credit în scopurile determinării valorii ponderate la risc a expunerilor;
4. *instituție externă de evaluare a creditului nominalizată* - o instituție externă de evaluare a creditului eligibilă pentru ale cărei ratinguri o instituție de credit s-a pronunțat că vor fi folosite în scopurile determinării valorii ponderate la risc a expunerilor;
5. *instrumente de capital reglementat* - titluri emise de instituții care fac parte din fondurile proprii ale acestora, potrivit legislației aplicabile respectivelor instituții;
6. *imobilizări corporale* - au semnificația prevăzută de reglementările contabile aplicabile;
7. *conturile de regularizare* - au semnificația prevăzută de reglementările contabile aplicabile;
8. *rating* - evaluare de credit efectuată de o instituție externă de evaluare a creditului care exprimă probabilitatea de nerambursare, parțial sau în întregime, a obligațiilor unui debitor;
9. *expunere* - un activ sau un element din afara bilanțului prevăzut în Anexă;
10. *entități din sectorul public* - organisme administrative fără scop lucrativ, responsabile față de administrațiile centrale, administrațiile regionale sau autoritățile locale sau autorități care, din perspectiva autorităților competente, exercită aceleași responsabilități ca și autoritățile regionale și locale, sau entități fără scop lucrativ aflate sub controlul administrațiilor centrale și care beneficiază de garanția expresă a administrațiilor centrale; această categorie poate include entități administrate autonom, a căror activitate este guvernată de lege și care se află sub supraveghere publică;
11. *entități mici și mijlocii* - întreprinderi mici și mijlocii din România sau din străinătate care corespund criteriilor

prevăzute în acest sens de Legea nr.346/2004 *privind stimularea înființării și dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii*, cu modificările și completările ulterioare, precum și orice formă legală de exercitare a unei profesii libere care corespunde criteriilor prevăzute de aceeași lege;

12. *organisme de plasament colectiv (OPC)* - entități definite potrivit art.2, alin.(1), pct. 20 din Legea nr. 297/2004, *privind piața de capital*, cu modificările și completările ulterioare;

13. *tranzacție de răscumpărare* - orice tranzacție derulată în baza unui acord ce corespunde definiției prevăzută de *Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr. 22/27/2006 privind adecvarea capitalului instituțiilor de credit și al firmelor de investiții*, pentru "acord repo și acord reverse repo";

14. *societăți* - orice persoană juridică sau formă de asociere în vederea desfășurării de activități economice sau profesii libere, față de care o expunere nu îndeplinește criteriile pentru a se încadra în clasa de expuneri de tip retail.

(2) În înțelesul prezentului regulament, referirile la administrațiile regionale au în vedere administrațiile regionale din alte state.

(3) Termenii și expresiile folosite în cuprinsul prezentului regulament au semnificația prevăzută de *Ordonanța de Urgență a Guvernului nr.99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului*.

(4) Termenii și expresiile "instituții" și "firme de investiții" au semnificația prevăzută de *Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.13/18/2006 privind determinarea cerințelor minime de capital pentru instituțiile de credit și firmele de investiții*.

(5) Expresia „operațiuni de dare sau luare cu împrumut de titluri sau mărfuri” are semnificația prevăzută de *Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr. 22/27/2006 privind adecvarea capitalului instituțiilor de credit și al firmelor de investiții*.

(6) Semnificația expresiei de „grup de clienți aflați în legătură” este cea prevăzută de *Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr. 16/21/2006 privind expunerile mari ale instituțiilor de credit și ale firmelor de investiții*.

(7) Termenul „contrapartidă centrală” are semnificația prevăzută de *Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr. 20/25/2006 privind tratamentul riscului de credit al contrapartidei în cazul instrumentelor financiare derivate, al tranzacțiilor de răscumpărare, al operațiunilor de dare/luare de titluri/mărfuri cu împrumut, al tranzacțiilor cu termen lung de decontare și al tranzacțiilor de creditare în marjă*.

Secțiunea a 2-a

Determinarea valorii expunerilor

Art. 3 - (1) Fără a se aduce atingere prevederilor alin. (3), valoarea expusă la risc a unui element de activ este reprezentată de valoarea sa bilanțieră, iar valoarea expusă la risc pentru elementele din afara bilanțului, prevăzute în cadrul Anexei - *Clasificarea elementelor din afara bilanțului*, va fi reprezentată de următoarele procente din valoarea acestora: 100%, dacă elementul este purtător de risc maxim; 50%, dacă elementul este purtător de risc mediu; 20%, dacă elementul este purtător de risc moderat și 0%, dacă elementul este purtător de risc scăzut. Elementele din afara bilanțului la care se face referire mai sus vor fi încadrate în categorii de risc, după cum se prevede în Anexă.

(2) Dacă o instituție de credit aplică metoda extinsă a garanțiilor financiare, în baza prevederilor Capitolului IV din *Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr. 19/24/2006 privind tehnicile de diminuare a riscului de credit utilizate de instituțiile de credit și firmele de investiții*, în cazul în care expunerea este sub forma titlurilor sau a mărfurilor vândute, gajate sau date cu împrumut în cadrul unei tranzacții de răscumpărare sau al unei operațiuni de dare sau luare cu împrumut de titluri sau mărfuri, precum și în cadrul tranzacțiilor de creditare în marjă, valoarea expusă la risc va fi majorată prin ajustarea cu indicele de volatilitate corespunzător acestor titluri sau mărfuri, potrivit modului de calcul prevăzut de art. 93 - 118 din *Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr. 19/24/2006 privind tehnicile de diminuare a riscului de credit utilizate de instituțiile de credit și firmele de investiții*.

(3) Valoarea expusă la risc în cazul unui instrument financiar derivat prevăzut în cadrul Anexei la *Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr. 20/25/2006 privind tratamentul riscului de credit al contrapartidei în cazul instrumentelor financiare derivate, al tranzacțiilor de răscumpărare, al operațiunilor de dare/luare de titluri/mărfuri cu împrumut, al tranzacțiilor cu termen lung de decontare și al tranzacțiilor de creditare în marjă* va fi determinată potrivit metodelor prevăzute de respectivul regulament, luând în considerare, pentru scopurile acestor metode, efectele contractelor prevăzute la art.77 lit.(a) din același regulament și ale altor acorduri de compensare.

Valoarea expusă la risc din tranzacții de răscumpărare, operațiuni de dare sau luare cu împrumut de titluri sau mărfuri, tranzacții cu termen lung de decontare și tranzacții de creditare în marjă poate fi determinată potrivit *Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr. 20/25/2006 privind tratamentul riscului de credit al contrapartidei în cazul instrumentelor financiare derivate, al tranzacțiilor de răscumpărare, al operațiunilor de dare/luare de titluri/mărfuri cu împrumut, al tranzacțiilor cu termen lung de decontare și al tranzacțiilor de creditare în marjă* sau potrivit *Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr. 19/24/2006 privind tehnicile de diminuare a riscului de credit utilizate de instituțiile de credit și firmele de investiții*.

(4) Dacă o expunere face obiectul unei tehnici de protecție finanțată a creditului, valoarea expunerii respective se poate

modifica în conformitate cu prevederile *Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr. 19/24/2006 privind tehnicile de diminuare a riscului de credit utilizate de instituțiile de credit și firmele de investiții*.

(5) Fără a se aduce atingere prevederilor alin.(3), valoarea expusă la risc în cazul sumelor în curs de decontare reprezentând expuneri la riscul de credit față de o contrapartidă centrală, așa cum sunt acestea stabilite de autoritățile competente, se va determina potrivit prevederilor art. 8 din *Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr. 20/25/2006 privind tratamentul riscului de credit al contrapartidei în cazul instrumentelor financiare derivate, al tranzacțiilor de răscumpărare, al operațiunilor de dare/luare de titluri/mărfuri cu împrumut, al tranzacțiilor cu termen lung de decontare și al tranzacțiilor de creditare în marjă*, cu condiția ca expunerile la riscul de credit ale contrapartidei centrale față de toate contrapartidele, participanți la acordurile sale, să fie acoperite zilnic integral prin garanții reale.

Secțiunea a 3-a Încadrarea pe clase de expuneri

Art.4 - (1) Pentru aplicarea prevederilor prezentului regulament, fiecare element de activ sau din afara bilanțului va fi încadrat într-una din următoarele clase de expuneri:

- a) creanțe sau creanțe potențiale față de administrațiile centrale sau băncile centrale;
- b) creanțe sau creanțe potențiale față de administrațiile regionale sau autoritățile locale;
- c) creanțe sau creanțe potențiale față de organismele administrative și entitățile fără scop lucrativ;
- d) creanțe sau creanțe potențiale față de bănci multilaterale de dezvoltare;
- e) creanțe sau creanțe potențiale față de organizații internaționale;
- f) creanțe sau creanțe potențiale față de instituții și instituții financiare;
- g) creanțe sau creanțe potențiale față de societăți;
- h) creanțe sau creanțe potențiale de tip retail;
- i) creanțe sau creanțe potențiale garantate cu proprietăți imobiliare;
- j) elemente restante;
- k) elemente ce aparțin categoriilor reglementate ca având risc ridicat;
- l) expuneri sub forma obligațiunilor garantate;
- m) poziții din securitizare;
- n) creanțe pe termen scurt față de instituții și societăți;
- o) creanțe sub forma titlurilor de participare deținute în organismele de plasament colectiv;
- p) alte elemente.

(2) Pentru a putea fi încadrată în clasa expunerilor de tip retail prevăzute la alin.(1), lit.h), o expunere trebuie să îndeplinească cumulativ următoarele condiții:

- a) expunerea trebuie să fie înregistrată față de una sau mai multe persoane fizice sau față de o entitate mică sau mijlocie;
- b) expunerea îmbracă una din următoarele forme: credite și linii de credit reînnoibile (incluzând carduri de credit și descoperit de cont), credite de consum și contracte de leasing (de exemplu: credite auto, leasing auto, credite pentru studii etc.), facilități de credit și angajamente pentru entități mici și mijlocii; din clasa expunerilor de tip retail sunt excluse creanțele sau creanțele potențiale garantate cu proprietăți imobiliare locative cărora li se aplică tratamentul prevăzut la art. 35;
- c) expunerea trebuie să fie parte a unui număr semnificativ de expuneri cu caracteristici similare, astfel încât riscurile asociate respectivei finanțări să fie în mod substanțial reduse; în acest sens, suma totală datorată instituției de credit, de către debitor sau de către grupul de clienți aflați în legătură, din care acesta face parte, nu depășește 0.2% din valoarea întregului portofoliu de expuneri de tip retail;
- d) suma totală datorată instituției de credit, societăților mamă și filialelor instituției de credit, de către debitor sau de către grupul de clienți aflați în legătură, din care acesta face parte, sumă care include și toate expunerile restante, nu trebuie să depășească echivalentul în lei a 1 milion EUR, potrivit informațiilor deținute de instituția de credit. Instituția de credit trebuie să depună toate diligențele pentru a dobândi aceste informații.

Titlurile nu pot fi încadrate în clasa expunerilor de tip retail.

(3) Valoarea actualizată a plăților minime aferente contractelor de leasing financiar de tip retail este eligibilă pentru încadrarea în clasa de expuneri prevăzută la lit.h).

Secțiunea a 4-a Determinarea valorii ponderate la risc a expunerilor

Art. 5 - (1) Pentru calculul valorii ponderate la risc a expunerilor, se aplică ponderi de risc tuturor expunerilor, în conformitate cu prevederile Capitolului II, cu excepția celor care se deduc din fondurile proprii, potrivit *Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr. 18/23/2006 privind fondurile proprii ale instituțiilor de credit și ale firmelor de investiții*. Ponderea de risc aplicată depinde de clasa în care au fost încadrate expunerile și, în măsura prevăzută la Capitolul II, de calitatea creditului.

(2) Calitatea creditului poate fi determinată utilizând, în conformitate cu prevederile art.6-8, ratingurile furnizate de instituțiile externe de evaluare a creditului sau, potrivit prevederilor Capitolului II, secțiunea 1, evaluările externe ale creditului efectuate de agențiile de creditare a exportului.

(3) Valoarea ponderată la risc a unei expuneri se obține prin înmulțirea valorii expunerii cu ponderea de risc specificată sau determinată în conformitate cu prezentul capitol și cu Capitolul II.

(4) Fără a se aduce atingere prevederilor alin. 1, dacă o expunere beneficiază de o protecție a creditului, ponderea de risc aplicabilă acestei expuneri poate fi modificată în conformitate cu prevederile *Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr. 19/24/2006 privind tehnicile de diminuare a riscului de credit utilizate de instituțiile de credit și firmele de investiții*.

(5) Valoarea ponderată la risc a expunerilor securitizate se calculează în conformitate cu *Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr. 21/26/2006 privind tratamentul riscului de credit aferent expunerilor securitizate și al pozițiilor din securitizare*.

(6) Expunerilor pentru care, în Capitolul II, nu se prevede o modalitate de calcul a valorii ponderate la risc, li se aplică ponderea de risc de 100%.

Secțiunea a 5-a Utilizarea ratingurilor externe

Art. 6 - (1) Un rating extern poate fi utilizat pentru a determina ponderea de risc aplicabilă unei expuneri în conformitate cu prevederile art. 5, numai dacă instituția externă de evaluare a creditului este recunoscută ca eligibilă, pentru furnizarea unor astfel de ratinguri, de către Banca Națională a României.

(2) Banca Națională a României va recunoaște ca eligibilă o instituție externă de evaluare a creditului, pentru scopurile prevăzute la art. 5, numai dacă este încredințată că metodologia de evaluare utilizată de aceasta îndeplinește cerințele de obiectivitate, independență, revizuire permanentă și transparență, și că ratingurile furnizate îndeplinesc cerințele de credibilitate și transparență. În scopul recunoașterii eligibilității unei instituții externe de evaluare a creditului, Banca Națională a României va avea în vedere criteriile tehnice prevăzute la Capitolul IV.

(3) Dacă o instituție externă de evaluare a creditului a fost recunoscută ca eligibilă de către autoritățile competente ale unui alt stat membru, Banca Națională a României va putea recunoaște respectiva instituție ca eligibilă, fără a mai realiza propria evaluare.

(4) Banca Națională a României va publica procedura de recunoaștere, precum și lista instituțiilor externe de evaluare a creditului recunoscute ca eligibile, potrivit alin. (2) și (3).

Art. 7 - (1) Pe baza criteriilor tehnice prevăzute la Capitolul IV, Banca Națională a României realizează, pentru fiecare clasă de expuneri, o corespondență între nivelurile scalei de evaluare a calității creditului prevăzute la Capitolul II și ratingurile furnizate de o instituție externă de evaluare a creditului eligibilă. Această corespondență trebuie să fie obiectivă și consecventă.

(2) În cazul în care autoritățile competente dintr-un alt stat membru sau Comisia Națională a Valorilor Mobiliare au realizat o corespondență potrivit alin.(1), Banca Națională a României o va putea recunoaște, fără a derula propriul proces decizional în acest sens.

Art. 8 - (1) Utilizarea ratingurilor furnizate de instituțiile externe de evaluare a creditului, în scopul calculării valorii ponderate la risc a expunerilor unei instituții de credit, trebuie să fie consecventă și conformă cu prevederile Capitolului III. Ratingurile nu trebuie să fie selectate urmărindu-se diminuarea arbitrară a cerinței de capital.

(2) Instituțiile de credit trebuie să utilizeze ratinguri solicitate de către debitor. Cu permisiunea Băncii Naționale a României, instituțiile de credit pot utiliza și ratinguri nesolicitate, efectuate din proprie inițiativă de instituții externe de evaluare a creditului eligibile. Utilizarea ratingurilor nesolicitate este condiționată de îndeplinirea criteriilor tehnice prevăzute de Capitolul IV al prezentului regulament.

Capitolul II - Ponderi de risc

Secțiunea 1

Expunerile față de administrațiile centrale sau băncile centrale

1.1 Tratatamentul general aplicabil

Art. 9 - (1) Fără a se aduce atingere prevederilor alin. (2) și (3), precum și ale art.10 și art. 11, expunerilor față de administrațiile centrale și față de băncile centrale li se aplică o pondere de risc de 100%.

(2) Sub rezerva prevederilor alin.(3), expunerilor față de administrațiile centrale și față de băncile centrale, pentru care este disponibil un rating furnizat de o instituție externă de evaluare a creditului nominalizată, li se atribuie o pondere de risc conform tabelului nr. 1, asociată nivelului scalei de evaluare a calității creditului pe care se încadrează, conform corespondenței realizate de Banca Națională a României în baza prevederilor art. 7.

Tabelul nr. 1

Nivelul scalei de evaluare a calității creditului	1	2	3	4	5	6
Pondere de risc (%)	0	20	50	100	100	150

(3) Expunerilor față de Banca Centrală Europeană li se aplică ponderea de risc de 0%.

1.2 Tratatamentul pentru expunerile în moneda națională a împrumutatului

Art. 10 - (1) Expunerilor față de administrațiile centrale și față de băncile centrale ale statelor membre, exprimate și finanțate în moneda națională a administrației centrale și a băncii centrale respective, li se aplică ponderea de risc de 0%.

(2) În cazul în care autoritățile competente ale unui stat terț, care, în opinia Băncii Naționale a României, aplică reguli de supraveghere și de reglementare cel puțin echivalente celor aplicate în România, atribuie expunerilor față de administrația centrală proprie și față de banca centrală proprie, exprimate și finanțate în moneda națională, o pondere de risc inferioară celei prevăzute la art. 9 alin. (1) și (2), instituțiile de credit pot aplica pentru aceste expuneri ponderea de risc stabilită de respectivele autorități competente.

1.3 Tratatamentul în cazul utilizării evaluărilor de credit efectuate de agențiile de creditare a exportului

Art. 11 - (1) Evaluările de credit furnizate de agențiile de creditare a exportului pentru administrațiile centrale sunt recunoscute de Banca Națională a României, dacă cel puțin una dintre următoarele condiții este îndeplinită:

- se referă la un scor de risc consensual stabilit de agențiile de creditare a exportului participante la „Acordul OECD privind principiile referitoare la creditele pentru export susținute public”;
- agenția de creditare a exportului publică evaluările sale de credit, fiecare evaluare de credit fiind asociată uneia dintre cele opt prime minimale de asigurare pentru export, conform metodologiei agreeate de OECD la care agenția de creditare subscrie.

(2) Expunerilor pentru care, în scopul ponderării la risc, este recunoscută o evaluare a creditului furnizată de o agenție de creditare a exportului, li se atribuie o pondere de risc conform tabelului nr. 2.

Tabelul nr.2

Prima minimală de asigurare pentru export	0	1	2	3	4	5	6	7
Pondere de risc (%)	0	0	20	50	100	100	100	150

Secțiunea a 2-a

Expunerile față de administrațiile regionale sau autoritățile locale

Art. 12 - (1) Fără a se aduce atingere prevederilor alin. (3), art. 13 și ale art. 14, expunerilor față de administrațiile regionale și autoritățile locale li se aplică tratamentul prevăzut la art. 23 și art. 24 pentru expunerile față de instituții.

(2) Autoritățile locale din România reprezintă autoritățile administrației publice locale la care se face referire în cadrul *Legii nr. 273/2006 privind finanțele publice*.

(3) În cazul în care autoritățile competente ale altor state membre aplică expunerilor față de propriile administrații regionale și autorități locale ponderi de risc în funcție de ratingul corespunzător administrației centrale în jurisdicția în care acestea sunt stabilite, instituțiile de credit pot să pondereze la risc aceste expuneri utilizând ponderile de risc aplicabile conform reglementărilor autorităților competente din statele membre respective.

Art. 13 - (1) Expunerilor față de administrațiile regionale și autoritățile locale li se aplică același tratament ca și expunerilor față de administrația centrală în jurisdicția căreia sunt stabilite, dacă între aceste expuneri nu există diferențe în ceea ce privește riscul de credit, datorită existenței competențelor specifice ale administrațiilor regionale sau autorităților locale de colectare a veniturilor și datorită existenței unor acorduri instituționale specifice ce au ca efect reducerea riscului de nerambursare al acestora până la nivelul riscului de nerambursare al administrației centrale.

(2) Tratamentul prevăzut la alin. (1) se aplică expunerilor față de administrațiile regionale și autoritățile locale din România și din alte state membre menționate în listele întocmite și publicate în acest sens de autoritățile competente din fiecare țară.

Art. 14 - În cazul în care autoritățile competente ale unui stat terț, ce aplică, în opinia Băncii Naționale a României, reguli de supraveghere și de reglementare cel puțin echivalente celor aplicate în România, tratează expunerile față de administrațiile regionale sau autoritățile locale ca și expunerile față de administrația centrală proprie, instituțiile de credit pot să pondereze la risc în același mod expunerile față de asemenea administrații regionale și autorități locale.

Art. 15 - Expunerile față de biserici și comunități religioase constituite ca și persoane juridice de drept public, în măsura în care au competențe de colectare de taxe, potrivit legislației aplicabile, vor fi tratate ca și expunerile față de administrații regionale și autorități locale. Prevederile art.13 alin.(1) nu sunt aplicabile.

Secțiunea a 3-a

Expunerile față de organisme administrative și față de entități fără scop lucrativ

3.1. Tratamentul general aplicabil

Art. 16 - Fără a se aduce atingere prevederilor art.17, expunerilor față de organismele administrative și față de entitățile fără scop lucrativ li se aplică ponderea de risc de 100%.

3.2. Entitățile din sectorul public

Art. 17 - (1) Fără a se aduce atingere prevederilor alin. (2) și (3), expunerilor față de entitățile din sectorul public li se aplică ponderea de risc de 100%.

(2) În cazul în care autoritățile competente ale unui alt stat membru tratează expunerile față de entitățile din sectorul public ca și expunerile față de instituții sau ca și expunerile față de administrația centrală în jurisdicția căreia sunt înființate respectivele entități, instituțiile de credit pot să pondereze la risc în același mod expunerile față de asemenea entități.

(3) În cazul în care autoritățile competente ale unui stat terț ce aplică, în opinia Băncii Naționale a României, reguli de supraveghere și de reglementare cel puțin echivalente celor aplicate în România, tratează expunerile față de entitățile sectorului public ca și expunerile față de instituții, instituțiile de credit pot să pondereze la risc în același mod expunerile față de asemenea entități.

Secțiunea a 4-a

Expunerile față de băncile multilaterale de dezvoltare

4.1 Sfera de aplicare

Art. 18 - Pentru scopurile prezentului regulament Societatea Inter-americană de Investiții (the Inter-American Investment Corporation), Banca pentru Dezvoltare și Comerț în regiunea Mării Negre (the Black Sea Trade and Development Bank) și Banca Central-Americană pentru Integrare Economică (the Central American Bank for Economic Integration) sunt considerate bănci multilaterale de dezvoltare.

4.2 Tratamentul general aplicabil

Art. 19 - (1) Fără a se aduce atingere prevederilor alin.(2) și (3), expunerilor față de băncile multilaterale de dezvoltare li se aplică tratamentul pentru expunerile față de instituții, prevăzut la paragraful 6.2. Tratamentul pentru expunerile pe termen scurt, prevăzut la art. 25, respectiv art. 29 alin. (1) nu se aplică.

(2) Expunerilor față de următoarele bănci multilaterale de dezvoltare li se aplică ponderea de risc de 0%.

- a) Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare (the International Bank for Reconstruction and Development);
- b) Societatea Financiară Internațională (the International Finance Corporation);

- c) Banca Inter-americană de Dezvoltare (the Inter-American Development Bank);
 - d) Banca Asiatică de Dezvoltare (the Asian Development Bank);
 - e) Banca Africană de Dezvoltare (the African Development Bank);
 - f) Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei (the Council of Europe Development Bank);
 - g) Banca Nordică de Investiții (the Nordic Investment Bank);
 - h) Banca de Dezvoltare din Caraibe (the Caribbean Development Bank);
 - i) Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare (the European Bank for Reconstruction and Development);
 - j) Banca Europeană de Investiții (the European Investment Bank);
 - k) Fondul European de Investiții (the European Investment Fund);
 - l) Agenția de Garantare Multilaterală a Investițiilor (the Multilateral Investment Guarantee Agency)
- (3) Partea capitalului subscris și nevărsat la Fondul European de Investiții se ponderează cu 20%.

Secțiunea a 5-a Expunerile față de organizații internaționale

Art. 20 - Expunerilor față de Comunitatea Europeană, Fondul Monetar Internațional și Banca Reglementelor Internaționale li se aplică ponderea de risc de 0%.

SECȚIUNEA a 6-a Expunerile față de instituții și instituții financiare

6.1 Tratamentul aplicabil

Art. 21 - Ponderea de risc pentru expunerile față de instituții se determină pe baza metodei de evaluare externă a calității creditului, potrivit prevederilor art. 24 și art. 25.

Art. 22 - (1) Fără a se aduce atingere prevederilor art. 21 - 30, expunerile față de instituțiile financiare autorizate și supravegheate de autoritățile competente responsabile cu autorizarea și supravegherea instituțiilor de credit și supuse unor cerințe prudențiale echivalente celor aplicate instituțiilor de credit, sunt ponderate la risc ca și expunerile față de instituții.

(2) Expunerilor față de instituții financiare care nu îndeplinesc condițiile menționate la alin.(1) li se aplică tratamentul prevăzut pentru ponderarea expunerilor față de societăți.

Art. 23 - Expunerilor față de instituții pentru care nu este disponibil un rating furnizat de o instituție externă de evaluare a creditului nominalizată li se aplică ponderea de risc cea mai mare dintre ponderea aplicată expunerilor față de administrația centrală a statului în jurisdicția căruia este înființată respectiva instituție și ponderea de risc stabilită potrivit paragrafului 6.2.

6.2. Determinarea ponderii de risc pe baza metodei de evaluare externă a calității creditului

Art. 24 - (1) Expunerilor față de instituții, cu o scadență inițială efectivă mai mare de trei luni, pentru care este disponibil un rating furnizat de o instituție externă de evaluare a creditului nominalizată, li se atribuie ponderea de risc, conform tabelului nr. 4, asociată nivelului scalei de evaluare a calității creditului pe care se încadrează, conform corespondenței realizate de Banca Națională a României în baza art. 7.

Tabelul nr. 3

Nivelul scalei de evaluare a calității creditului	1	2	3	4	5	6
Pondere de risc (%)	20	50	50	100	100	150

(2) Fără a aduce atingere prevederilor art.23, expunerilor prevăzute la alin. (1), pentru care nu este disponibil un rating furnizat de o instituție externă de evaluare a creditului nominalizată, li se aplică ponderea de risc de 50%.

6.3. Tratamentul general aplicabil expunerilor pe termen scurt

Art. 25 - (1) Expunerilor față de instituții, cu o scadență inițială efectivă de trei luni sau mai mică, pentru care este disponibil un rating furnizat de o instituție externă de evaluare a creditului nominalizată, li se atribuie ponderea de risc conform tabelului nr. 5, asociată nivelului scalei de evaluare a calității creditului pe care se încadrează, conform corespondenței realizate de Banca Națională a României în baza art. 7.

Tabelul nr. 4

Nivelul scalei de evaluare a calității creditului	1	2	3	4	5	6
Pondere de risc (%)	20	20	20	50	50	150

(2) Fără a se aduce atingere prevederilor art.23, expunerilor prevăzute la alin.(1), pentru care nu este disponibil un rating furnizat de o instituție externă de evaluare a creditului nominalizată, li se aplică ponderea de risc de 20%.

6.4 Interacțiunea cu ratinguri distincte pe termen scurt

Art. 26 - Dacă nu sunt disponibile ratinguri distincte pe termen scurt, tuturor expunerilor cu scadență reziduală de până la trei luni inclusiv li se aplică tratamentul general pentru expunerile pe termen scurt prevăzut la art.25 alin.(1).

Art. 27 - Dacă este disponibil un rating distinct pe termen scurt iar acesta determină aplicarea unei ponderi de risc identică sau mai favorabilă decât cea rezultată din aplicarea tratamentului general pentru expunerile pe termen scurt prevăzut la art. 25 alin.(1), atunci acest rating se va utiliza doar pentru expunerea respectivă. Alte expuneri pe termen scurt urmează tratamentul general pentru expunerile pe termen scurt, prevăzut la art.25 alin.(1).

Art.28 - Dacă este disponibil un rating distinct pe termen scurt iar acesta determină aplicarea unei ponderi de risc mai puțin favorabile față de cea rezultată din aplicarea tratamentului general pentru expunerile pe termen scurt prevăzut la art.25 alin.(1), atunci tratamentul general pentru expunerile pe termen scurt prevăzut la art.25 alin.(1) nu mai este aplicabil, iar tuturor celorlalte creanțe pe termen scurt pentru care nu este disponibil un rating distinct pe termen scurt li se aplică ponderea de risc corespunzătoare aceluși rating distinct.

6.5 Tratamentul expunerilor pe termen scurt exprimate și finanțate în moneda națională a împrumutatului

Art. 29 - (1) Expunerile față de instituții, cu o scadență reziduală de până la trei luni inclusiv, exprimate și finanțate în moneda națională a împrumutatului, primesc o pondere de risc ce este mai puțin favorabilă cu un nivel față de ponderea de risc aplicată, potrivit art.10, expunerilor față de administrația centrală proprie.

(2) Nici unei expuneri cu scadență reziduală de până la trei luni inclusiv, exprimate și finanțate în moneda națională a împrumutatului, nu i se poate aplica o pondere de risc mai mică de 20%.

6.6 Tratamentul expunerilor din investiții în instrumente de capital reglementat

Art. 30 - Cu excepția cazului în care sunt deduse la determinarea fondurilor proprii, expunerile din investiții în titluri de capital emise de instituții sau în instrumente de capital reglementat sunt ponderate cu 100%.

6.7 Tratamentul rezervelor minime obligatorii solicitate de Banca Centrală Europeană

Art. 31 - Când expunerea unei instituții de credit față de o instituție este sub forma rezervelor minime solicitate instituției de credit de către Banca Centrală Europeană sau de banca centrală a unui stat membru spre a fi păstrate de instituția de credit, acestei expuneri i se poate aplica ponderea de risc care s-ar aplica în cazul expunerilor față de banca centrală a statului membru respectiv, cu respectarea următoarelor condiții:

- rezervele sunt păstrate în conformitate cu prevederile Regulamentului Băncii Centrale Europene (EC) 1745/2003 din 12 septembrie 2003 privind regimul rezervelor minime sau cu prevederile unui regulament care substituie ulterior regulamentul menționat, ori în conformitate cu prevederi naționale echivalente cu Regulamentul (EC) 1745/2003 în ceea ce privește toate aspectele de fond; și
- în eventualitatea producerii falimentului sau insolvenței instituției la care sunt păstrate rezervele, acestea sunt imediat și integral returnate instituției de credit și nu sunt utilizate pentru plata altor datorii ale instituției.

Secțiunea a 7-a Expunerile față de societăți

Art. 32 - (1) Expunerilor față de societăți pentru care este disponibil un rating furnizat de o instituție externă de evaluare a creditului nominalizată li se atribuie ponderea de risc, conform tabelului nr. 6, asociată nivelului scalei de evaluare a calității creditului pe care se încadrează, conform corespondenței realizate de Banca Națională a României, în baza art.7.

Tabelul nr. 5

Nivelul scalei de evaluare a calității creditului	1	2	3	4	5	6
Pondere de risc (%)	20	50	100	100	150	150

(2) Expunerilor față de societăți pentru care nu este disponibil un rating furnizat de o instituție externă de evaluare a creditului nominalizată, li se aplică maximul dintre ponderea de risc de 100% și ponderea de risc aferentă administrației centrale a statului în care societatea este înființată.

Secțiunea a 8-a **Expunerile de tip retail**

Art. 33 - Expunerilor care îndeplinesc condițiile menționate la art. 4 alin.(2) li se aplică ponderea de risc de 75%.

Secțiunea a 9-a **Expunerile garantate cu proprietăți imobiliare**

Art. 34 - Fără a aduce atingere prevederilor art. 35 - 45 expunerilor deplin garantate cu proprietăți imobiliare, li se aplică ponderea de risc de 100%.

9.1. Expunerile garantate cu ipoteci asupra proprietăților imobiliare locative

Art. 35 - Expunerilor sau părții unei expuneri care, în opinia Băncii Naționale a României, sunt deplin garantate cu ipotecă de prim rang asupra proprietăților imobiliare locative care sunt sau vor fi locuite ori date cu chirie de către proprietari spre a fi locuite, li se aplică ponderea de risc de 35%.

Art. 36 - Expunerilor deplin garantate, în opinia Băncii Naționale a României, cu părți în societățile finlandeze din domeniul locativ care funcționează în conformitate cu Legea finlandeză din 1991 privind societățile din domeniul locativ sau cu legislația echivalentă ulterioară, în cazul proprietăților imobiliare locative care sunt sau vor fi locuite ori date cu chirie de către proprietar, li se aplică ponderea de risc de 35%.

Art. 37 - Expunerilor față de locatar, în cadrul unei tranzacții de leasing financiar imobiliar ce are ca obiect o proprietate imobiliară locativă și în care instituția de credit este locatar, iar locatarul are opțiunea de cumpărare, li se aplică ponderea de risc de 35%, dacă, în opinia Băncii Naționale a României, expunerea instituției de credit este deplin garantată cu dreptul de proprietate al instituției de credit asupra bunului imobil respectiv.

Art. 38 - Pentru aplicarea prevederilor art. 35 - 37, instituțiile de credit trebuie, în plus față de îndeplinirea condițiilor prevăzute la aceste articole, să facă dovada îndeplinirii următoarelor condiții:

- valoarea proprietății imobiliare nu depinde în mod semnificativ de riscul de credit al debitorului. Această cerință nu exclude situațiile în care factori exclusiv de natură macroeconomică afectează atât valoarea proprietății cât și performanța împrumutatului;
- riscul împrumutatului nu depinde în mod semnificativ de performanța în exploatarea proprietății imobiliare sau a proiectului suport, ci de propria capacitate a acestuia de a rambursa datoria din alte surse. Astfel, angajamentele de plată lunare, respectiv principalul și dobânda, decurgând din creditul garantat cu proprietate imobiliară locativă nu depășesc 15% din fluxurile de numerar generate de respectiva proprietate;
- sunt îndeplinite cerințele minime cu privire la recunoașterea ca eligibile a garanțiilor reale imobiliare, prevăzute de art. 41 din *Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr. 19/24/2006 privind tehnicile de diminuare a riscului de credit utilizate de instituțiile de credit și firmele de investiții*, precum și regulile de evaluare a garanțiilor reale imobiliare, prevăzute de art. 121 din același regulament;
- expunerea reprezintă cel mult 75% din valoarea proprietății.

Art. 39 - În cazul în care autoritățile competente ale unui alt stat membru optează pentru aplicarea ponderii de risc de 35% expunerilor deplin garantate cu ipotecă de prim rang asupra proprietăților imobiliare locative situate pe teritoriul aceluia stat membru, fără a fi îndeplinită condiția prevăzută la art. 38 lit.b), instituțiile de credit din România pot aplica expunerilor respective ponderea de risc de 35%.

9.2. Expunerile garantate cu ipoteci asupra proprietăților imobiliare comerciale din alte state membre

Art. 40 - Pentru expunerile sau partea unei expuneri care, în opinia Băncii Naționale a României, sunt deplin garantate

cu ipoteci de prim rang asupra proprietăților imobiliare comerciale situate pe teritoriul unui alt stat membru, cărora, potrivit reglementărilor aplicabile în acel stat membru, li se poate aplica ponderea de risc de 50%, instituțiile de credit pot aplica expunerilor respective același tratament (ponderea de risc de 50%).

Art. 41 - Expunerilor deplin garantate, în opinia Băncii Naționale a României, cu părți în societățile finlandeze din domeniul locativ care funcționează în conformitate cu Legea finlandeză din 1991 privind societățile din domeniul locativ sau cu legislația echivalentă ulterioară, în cazul proprietăților imobiliare comerciale, li se aplică ponderea de risc de 50%.

Art. 42 - Expunerilor din tranzacții de leasing financiar imobiliar ce au ca obiect proprietăți imobiliare comerciale situate pe teritoriul unui alt stat membru, în care instituția de credit este locator, iar locatarul are opțiunea de cumpărare, în cazul cărora reglementările aplicabile în acel stat membru prevăd o pondere de risc de 50%, instituțiile de credit pot aplica expunerilor respective același tratament (ponderea de risc de 50%).

Art. 43 - Pentru aplicarea prevederilor art. 40 - 42, instituțiile de credit trebuie să facă dovada îndeplinirii următoarelor condiții:

- a) valoarea proprietății imobiliare nu depinde în mod semnificativ de riscul de credit al debitorului. Această cerință nu exclude situațiile în care factori exclusiv de natură macroeconomică afectează atât valoarea proprietății cât și performanța împrumutatului;
- b) riscul împrumutatului nu depinde în mod semnificativ de performanța în exploatarea proprietății sau a proiectului suport, ci de propria capacitate a acestuia de a rambursa datoria din alte surse. Astfel, angajamentele de plată lunare, respectiv principalul și dobânda, decurgând din creditul garantat cu proprietate imobiliară comercială nu depășesc 15% din fluxurile de numerar generate de respectiva proprietate;
- c) sunt îndeplinite cerințele minime cu privire la recunoașterea ca eligibile a garanțiilor reale imobiliare prevăzute de art. 41 din *Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr. 19/24/2006 privind tehnicile de diminuare a riscului de credit utilizate de instituțiile de credit și firmele de investiții*, precum și regulile de evaluare a garanțiilor reale imobiliare, prevăzute de art. 121 din același regulament.

Art. 44 - (1) Ponderea de risc de 50% prevăzută la art. 40 - 42 se va aplica acelei părți a expunerii ce nu depășește una dintre următoarele limite:

- a) 50% din valoarea de piață a proprietății imobiliare în cauză, sau
- b) 50% din valoarea de piață a proprietății imobiliare în cauză sau 60% din valoarea de garantare a creditului ipotecar, oricare dintre acestea este mai mică, în cazul acelor state membre care au stabilit, prin legi sau reglementări, criterii riguroase de determinare a valorii de garantare a creditului ipotecar.

(2) Părți din expunere care depășește limita prevăzută la alin.(1) i se aplică ponderea de risc de 100%.

Art. 45 - În cazul în care autoritățile competente ale unui alt stat membru optează pentru aplicarea ponderii de risc de 50% expunerilor deplin garantate cu ipoteci de prim rang asupra proprietăților imobiliare comerciale situate pe teritoriul aceluia stat membru, fără a fi îndeplinită condiția prevăzută la art. 43, lit. b), instituțiile de credit din România pot aplica expunerilor respective același tratament (ponderea de risc de 50%).

Secțiunea a 10-a **Elementele restante**

Art. 46 - Fără a se aduce atingere prevederilor art. 47 - 49, părții negarantate a oricărui element restant de mai mult de 90 de zile care reprezintă mai mult de 5% din valoarea întregii expuneri, i se aplică o pondere de risc de:

- a) 150%, dacă ajustările de valoare reprezintă mai puțin de 20% din partea negarantată a expunerii, înainte de aplicarea acestora;
- b) 100%, dacă ajustările de valoare reprezintă cel puțin 20% din partea negarantată a expunerii, înainte de aplicarea acestora.

Art. 47 - În scopul definirii părții garantate a elementului restant, garanțiile reale și personale eligibile sunt cele astfel considerate pentru scopul diminuării riscului de credit.

Art. 48 - Expunerilor prevăzute la art. 35 - 39, după deducerea ajustărilor de valoare, li se aplică ponderea de risc de 100%, dacă acestea sunt restante de mai mult de 90 de zile. Dacă respectivele ajustări reprezintă cel puțin 20% din valoarea expunerii, înainte de aplicarea acestora, părți din expunere, rămasă după deducerea ajustărilor de valoare, i se aplică ponderea de risc de 50%.

Art. 49 - Expunerilor prevăzute la art. 40 - 45 li se aplică ponderea de risc de 100%, dacă acestea sunt restante de mai mult de 90 de zile.

Secțiunea a 11-a

Elemente ce aparțin categoriilor reglementate ca având risc ridicat

Art. 50 - Expunerilor care prezintă în mod special un risc ridicat li se aplică ponderea de risc de 150%. Cel puțin următoarele categorii de expuneri sunt considerate cu risc ridicat:

- a) expuneri din investiții de tip „venture capital firms” și „private equity investments”;
- b) expunerile față de entitățile care în prezent nu dispun de un rating dar care, în trecutul apropiat, au fost clasificate în categoria celor ponderate cu 150% datorită unui rating slab;
- c) alte expuneri care prezintă un risc ridicat în opinia Băncii Naționale a României.

Art. 51 - Expunerilor nerestante cărora ar trebui să li se aplice o pondere de risc de 150%, potrivit art. 50, și pentru care au fost constituite ajustări de valoare, li se aplică ponderi de:

- a) 100%, dacă ajustările de valoare reprezintă cel puțin 20% din valoarea expunerii, înainte de aplicarea acestora;
- b) 50%, dacă ajustările de valoare reprezintă cel puțin 50% din valoarea expunerii, înainte de aplicarea acestora.

Secțiunea a 12-a

Expuneri sub forma obligațiunilor garantate

Art. 52 - (1) „Obligațiuni garantate” înseamnă obligațiunile definite la art.159 alin.(6) din *Regulamentul Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare nr.15/2004 privind autorizarea și funcționarea societăților de administrare a investițiilor, a organismelor de plasament colectiv și a depozitarilor*, aprobat prin *Ordinul Președintelui Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare nr.67/2004*, modificat de *Ordinul Președintelui Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare nr.13/2005*, și garantate cu oricare dintre următoarele active eligibile:

- a) expuneri față de, sau garantate de, administrații centrale, bănci centrale, entități din sectorul public, administrații regionale și autorități locale din Uniunea Europeană;
- b) expuneri față de sau garantate de administrații centrale și bănci centrale din state terțe, bănci multilaterale de dezvoltare, organizații internaționale ce se încadrează la primul nivel al scalei de evaluare a calității creditului, potrivit prezentului regulament, expuneri față de, sau garantate de, entități din sectorul public din state terțe, administrații regionale și autorități locale din state terțe ce sunt ponderate la risc ca și expunerile față de instituții sau administrații centrale și bănci centrale, potrivit art.17, art. 12 sau art. 13 și care se încadrează la primul nivel al scalei de evaluare a calității creditului, potrivit prezentului regulament, precum și expuneri de tipul celor enumerate în cadrul acestui alineat, ce se încadrează cel puțin la al 2-lea nivel al scalei de evaluare a calității creditului, cu condiția ca aceste expuneri să nu depășească 20% din valoarea nominală a obligațiunilor garantate ale instituției emitente, rămase de rambursat;
- c) expuneri față de instituții ce se încadrează, potrivit prezentului regulament, la primul nivel al scalei de evaluare a calității creditului. Totalul expunerilor din această categorie nu trebuie să depășească 15% din valoarea nominală a obligațiunilor garantate ale instituției de credit emitente, rămase de rambursat. Nu sunt incluse în limita de 15% expunerile generate de transmiterea și administrarea plăților debitorilor sau de veniturile din lichidare, în cazul creditelor garantate cu proprietăți imobiliare, către deținătorii de obligațiuni garantate. Expunerile față de instituțiile din Uniunea Europeană, cu o scadență de cel mult 100 de zile, nu sunt supuse cerinței de încadrare pe primul nivel al scalei de evaluare a calității creditului, însă trebuie să se încadreze, potrivit prezentului regulament, cel puțin pe al doilea nivel al scalei de evaluare a calității creditului;
- d) credite garantate cu proprietăți imobiliare locative sau cu părți în societățile finlandeze pentru domeniul locativ la care se face referire la art. 36, până la nivelul minimului dintre valoarea ipotecilor aferente combinate cu oricare dintre tipurile de ipoteci anterioare, și 80% din valoarea proprietăților care fac obiectul garanției sau titluri cu rang senior emise de fondurile comune de creanțe franceze sau de entități echivalente de securitizare, supuse legii unui stat membru și care securitizează expuneri garantate cu ipoteci asupra proprietăților imobiliare locative, cu condiția ca cel puțin 90% din activele respectivelor fonduri sau entități echivalente de securitizare să fie compuse din ipoteci combinate cu oricare dintre tipurile de ipoteci anterioare, până la nivelul minimului dintre valoarea datorată aferentă titlurilor, valoarea ipotecilor și 80% din valoarea proprietăților care fac obiectul garanției, iar titlurile respective se încadrează la primul nivel al scalei de evaluare a calității creditului, potrivit prezentului regulament, în condițiile în care valoarea acestor titluri nu depășește 20% din valoarea nominală a emisiunii obligațiunilor garantate aflate în circulație ale instituției de credit emitente;

Expunerile generate de transmiterea și administrarea plăților debitorilor sau de veniturile din lichidare, în cazul creditelor garantate cu ipoteci asupra proprietăților imobiliare ce stau la baza titlurilor cu rang senior sau a titlurilor

de creanță nu sunt incluse în calculul limitei de 90%.

- e) credite garantate cu proprietăți imobiliare comerciale sau cu părți în societăți finlandeze pentru domeniul imobiliar comercial la care se face referire la art. 41 până la nivelul minimului dintre valoarea ipotecilor aferente combinate cu oricare dintre tipurile de ipoteci anterioare, și 60% din valoarea proprietăților care fac obiectul garanției, sau titluri cu rang senior emise de fondurile comune de creanțe franceze sau de entități echivalente de securitizare, supuse legii unui stat membru și care securitizează expuneri garantate cu ipoteci asupra proprietăților imobiliare comerciale, cu condiția ca cel puțin 90% din activele respectivelor fonduri sau entități echivalente de securitizare să fie sub forma ipotecilor combinate cu oricare dintre tipurile de ipoteci anterioare, până la nivelul minimului dintre suma datorată aferentă titlurilor, valoarea ipotecilor și 60% din valoarea proprietăților care fac obiectul garanției, iar titlurile respective se încadrează la primul nivel al scalei de evaluare a calității creditului, potrivit prezentului regulament, în condițiile în care acestea nu depășesc limita de 20% din valoarea nominală a emisiunii obligațiunilor garantate aflate în circulație.

Banca Națională a României poate recunoaște ca eligibile creditele garantate cu ipoteci asupra proprietăților imobiliare comerciale și în condițiile în care valoarea împrumutului depășește 60% din valoarea proprietății, atingând nivelul de maxim 70% din valoarea proprietății, cu condiția ca valoarea bunurilor aduse în garanție pentru obligațiunile garantate să depășească cu cel puțin 10% valoarea nominală a obligațiunilor garantate aflate în circulație, iar drepturile deținătorilor de obligațiuni să îndeplinească cerințele pentru asigurarea legalității lor, prevăzute în cadrul *Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr. 19/24/2006 privind tehnicile de diminuare a riscului de credit utilizate de instituțiile de credit și firmele de investiții*. Drepturile deținătorilor de obligațiuni trebuie să aibă prioritate în fața tuturor celorlalte creanțe garantate cu același bun.

Expunerile generate de transmiterea și administrarea plăților debitorilor sau de veniturile din lichidare, în cazul creditelor garantate cu ipoteci asupra proprietăților imobiliare ce stau la baza titlurilor cu rang senior sau a titlurilor de creanță, nu sunt incluse în calculul limitei de 90% sau

- f) credite garantate cu ambarcațiuni maritime pentru care ipotecile aferente, combinate cu toate ipotecile anterioare, sunt în limita a 60% din valoarea ambarcațiunilor maritime aduse în garanție.

(2) Pentru scopurile prezentului articol, termenul „garantat” include situațiile în care activele enumerate în cadrul alin. a) - f) sunt destinate, potrivit legii, exclusiv protecției deținătorilor de obligațiuni împotriva pierderilor.

(3) Până la data de 31 decembrie 2010, limita de 20% stabilită la alin.(1), lit. d) și e) pentru titlurile cu rang senior emise de fondurile comune de creanțe franceze sau de entități echivalente de securitizare nu se aplică dacă, pentru titlurile cu rang senior respective este disponibil un rating furnizat de o instituție externă de evaluare a creditului nominalizată, rating ce se încadrează la categoria cea mai favorabilă în ceea ce privește obligațiunile garantate.

(4) Până la data de 31 decembrie 2010, limita de 60% stabilită la alin.(1), lit. f) poate fi înlocuită cu limita de 70%.

Art. 53 - În cazul obligațiunilor garantate cu proprietăți imobiliare, instituțiile de credit îndeplinesc cerințele minime cu privire la recunoașterea ca eligibile a garanțiilor reale imobiliare, prevăzute la art. 41 din *Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr. 19/24/2006 privind tehnicile de diminuare a riscului de credit utilizate de instituțiile de credit și firmele de investiții*, precum și regulile de evaluare a garanțiilor reale imobiliare prevăzute la art. 121 din același regulament.

Art. 54 - Fără a se aduce atingere prevederilor art. 52 - 53, obligațiunile garantate prevăzute la art.52 alin.(1), emise înainte de data de 31 decembrie 2007, sunt, de asemenea, eligibile pentru tratamentul prevăzut la art.55, până la scadența acestora.

Art.55 - Obligațiunilor garantate li se aplică ponderi de risc în funcție de ponderile de risc corespunzătoare expunerilor din creanțe cu rang prioritar negarantate față de instituția de credit emitentă. Astfel, se aplică următoarea corespondență între ponderile de risc:

- dacă expunerilor față de instituție li se aplică o pondere de risc de 20%, obligațiunii garantate i se va aplica o pondere de risc de 10%;
- dacă expunerilor față de instituție li se aplică o pondere de risc de 50%, obligațiunii garantate i se va aplica o pondere de risc de 20%;
- dacă expunerilor față de instituție li se aplică o pondere de risc de 100%, obligațiunii garantate i se va aplica o pondere de risc de 50%;
- dacă expunerilor față de instituție li se aplică o pondere de risc de 150%, obligațiunii garantate i se va aplica o pondere de risc de 100%.

Secțiunea a 13-a Expuneri reprezentând poziții din securitizare

Art. 56 - Valoarea ponderată la risc a expunerilor aferente pozițiilor din securitizare se determină în concordanță cu prevederile *Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr. 21/26/2006 privind tratamentul riscului de credit aferent expunerilor securitizate și al pozițiilor din securitizare*.

Secțiunea a 14-a Expuneri pe termen scurt față de instituții și societăți

Art. 57 - Expunerilor pe termen scurt față de instituții și societăți, pentru care este disponibil un rating furnizat de o instituție externă de evaluare a creditului nominalizată li se atribuie ponderea de risc, conform tabelului nr.7, asociată nivelului scalei de evaluare a calității creditului pe care se încadrează, conform corespondenței realizate de Banca Națională a României în baza art. 7.

Tabelul nr. 6

Nivelul scalei de evaluare a calității creditului	1	2	3	4	5	6
Pondere de risc (%)	20	50	100	150	150	150

Secțiunea a 15-a Expuneri sub forma titlurilor de participare deținute în organisme de plasament colectiv (OPC)

Art. 58 - Fără a se aduce atingere prevederilor art. 59 - 65 expunerilor sub forma titlurilor de participare deținute în OPC-uri li se aplică ponderea de risc de 100%.

Art. 59 - Expunerilor sub forma titlurilor de participare deținute în OPC-uri, pentru care instituția de credit dispune de un rating furnizat de o instituție externă de evaluare a creditului nominalizată, li se atribuie ponderea de risc, conform tabelului nr. 8, asociată nivelului scalei de evaluare a calității creditului pe care se încadrează, conform corespondenței realizate de Banca Națională a României în baza art. 7.

Tabelul nr. 7

Nivelul scalei de evaluare a calității creditului	1	2	3	4	5	6
Pondere de risc (%)	20	50	100	100	150	150

Art. 60 - (1) Dacă în opinia Băncii Naționale a României o expunere sub formă de titluri de participare deținute în OPC-uri prezintă în mod special un risc ridicat, această expunere este ponderată cu 150%.

(2) Un organism de plasament colectiv, altul decât un organism de plasament colectiv în valori mobiliare, este considerat ca fiind cu grad de risc ridicat dacă întrunește cel puțin două din următoarele condiții:

- este constituit prin atragere în mod privat a resurselor financiare de la investitori;
- se adresează numai investitorilor calificați (profesionali);
- politica de investiții se stabilește de organul de conducere al acestora, nefiind supusă unor limite investiționale impuse prin legislația specifică pieței de capital;
- se autoadministrează.

(3) La stabilirea gradului de risc al unui organism de plasament colectiv, altul decât un organism de plasament colectiv în valori mobiliare, Banca Națională a României poate lua în considerare și alte condiții decât cele menționate la alin. (2).

Art.61 - Instituțiile de credit pot determina ponderea de risc pentru un OPC, potrivit art. 63 - 65, dacă sunt îndeplinite următoarele criterii de eligibilitate:

- OPC-ul este administrat de o societate supusă supravegherii într-un alt stat membru sau în baza aprobării Băncii Naționale a României, dacă sunt îndeplinite următoarele condiții:
 - OPC-ul este administrat de o societate a cărei supraveghere este echivalentă cu cea aplicată în România;
 - este asigurată în mod corespunzător colaborarea dintre autoritățile competente din România și autoritatea competentă cu supravegherea OPC-urilor din statul terț;
- prospectul de emisiune al OPC-ului sau documentele echivalente includ informații referitoare la:
 - categoriile de active în care OPC-ul este autorizat să investească;
 - dacă se aplică limite de investire, limitele procentuale aplicate și metodologiile pentru calculul acestora;
- activitatea OPC-ului este raportată cel puțin anual pentru a face posibilă evaluarea activelor și pasivelor, a rezultatelor și a tranzacțiilor efectuate în perioada de raportare.

Art. 62 - Dacă o autoritate competentă dintr-un alt stat membru sau Comisia Națională a Valorilor Mobiliare aprobă eligibilitatea unui OPC dintr-un stat terț, așa cum se stabilește la art.61, lit.a), Banca Națională a României poate utiliza această recunoaștere fără a realiza propria evaluare.

Art. 63 - În cazul în care instituția de credit cunoaște activele OPC-ului, aceasta poate calcula o pondere de risc medie pentru expunerea în OPC luând în considerare ponderile de risc atribuite respectivelor active potrivit metodologiilor stabilite la Capitolul I, art. 3 - 8.

Art. 64 - În cazul în care instituția de credit nu cunoaște activele unui OPC, aceasta poate calcula o pondere de risc medie pentru OPC, potrivit metodologiei stabilite la Capitolul I, art. 3 - 8, conform următoarelor reguli: se prezumă că OPC-ul respectiv investește, în primul rând, până la limita maximă permisă potrivit mandatului său, în active aparținând claselor de expuneri ce atrag cele mai mari cerințe de capital, după care continuă să investească, în mod similar, în ordinea descrescătoare a cerințelor de capital, până când este atinsă limita totală pentru investiții.

Art. 65 - În vederea aplicării art. 63 - 64, instituțiile de credit pot apela la o terță parte pentru calcularea și raportarea ponderii de risc pentru un OPC, cu condiția asigurării în mod corespunzător a corectitudinii calculului și a raportării.

Secțiunea a 16-a **Alte elemente**

Art. 66 - Imobilizările corporale sunt ponderate la risc cu 100%.

Art. 67 - Conturile de regularizare pentru care instituția de credit nu poate determina contrapartida sunt ponderate la risc cu 100%.

Art. 68 - (1) Valorilor în curs de încasare li se aplică ponderea de risc de 20%. Numerarului aflat în casierie și valorile asimilate acestuia li se aplică ponderea de risc de 0%.

(2) Banca Națională a României permite aplicarea ponderii de risc de 10% expunerilor față de instituții specializate ale pieței interbancare și ale pieței datoriei publice în statul membru de origine și supuse îndeaproape supravegherii autorităților competente, în condițiile în care expunerile respective sunt deplin garantate, în opinia autorităților competente din statele membre de origine respective, cu active recunoscute de aceste autorități ca fiind garanție reală adecvată și cărora li se aplică o pondere de risc de 0% sau de 20%.

Art. 69 - Deținerilor de titluri de capital și alte participații, cu excepția celor deduse din fondurile proprii, li se aplică o pondere de risc de cel puțin 100%.

Art. 70 - Rezervelor în aur păstrate în tezaurele proprii sau în custodie, în limita sumelor acoperite cu pasive în aur, li se aplică ponderea de risc de 0%.

Art. 71 - În cazul tranzacțiilor de răscumpărare și în cazul angajamentelor ferme de cumpărare la termen, ponderea de risc este cea asociată activelor suport și nu cea a contrapartidelor aferente tranzacțiilor.

Art. 72 - (1) În cazul în care o instituție de credit oferă protecție a creditului care acoperă un număr de expuneri (coș de expuneri) în condițiile în care al n-lea caz de nerambursare corespunzător expunerilor va atrage realizarea protecției, acest eveniment conducând la lichidarea contractului, dacă produsul beneficiază de un rating furnizat de o instituție externă de evaluare a creditului eligibilă, se aplică ponderile de risc stabilite potrivit prevederilor *Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr. 21/26/2006 privind tratamentul riscului de credit aferent expunerilor securizate și al pozițiilor din securitizare*.

(2) Dacă produsul de la alin. (1) nu beneficiază de un rating furnizat de o instituție externă de evaluare a creditului eligibilă, ponderile de risc corespunzătoare expunerilor incluse în coș, mai puțin un număr de n-1 expuneri, vor fi agregate până la un nivel de maxim de 1250% și multiplicare cu valoarea nominală a protecției furnizate de derivativul de credit pentru a obține valoarea activului ponderat la risc. Cele n-1 expuneri care trebuie excluse din agregare vor cuprinde fiecare dintre acele expuneri care generează o valoare ponderată la risc inferioară valorii ponderate la risc aferentă oricărei expuneri incluse în agregare.

Capitolul III

Utilizarea ratingurilor unei instituții externe de evaluare a creditului eligibilă în vederea determinării ponderilor de risc

Secțiunea 1

Tratamentul general aplicabil

Art. 73 - O instituție de credit poate nominaliza una sau mai multe instituții externe de evaluare a creditului eligibile ale căror ratinguri vor fi utilizate la determinarea ponderilor de risc aplicabile activelor și elementelor din afara bilanțului.

Art. 74 - O instituție de credit care decide să utilizeze, pentru o anumită clasă de expuneri, ratingurile furnizate de o instituție externă de evaluare a creditului eligibilă, trebuie să utilizeze acele ratinguri în mod consecvent pentru toate expunerile aparținând acelei clase.

Art. 75 - O instituție de credit care decide să utilizeze ratingurile furnizate de o instituție externă de evaluare a creditului eligibilă trebuie să le utilizeze de o manieră permanentă și consecventă în timp.

Art. 76 - O instituție de credit poate utiliza doar acele ratinguri furnizate de o instituție externă de evaluare a creditului eligibilă, la stabilirea cărora au fost avute în vedere toate sumele datorate aferente expunerii, atât ca principal cât și ca dobândă.

Art. 77 - (1) În cazul în care pentru o expunere este disponibil un singur rating furnizat de o instituție externă de evaluare a creditului nominalizată, acel rating va fi utilizat la determinarea ponderii de risc aferentă expunerii respective.

(2) În cazul în care pentru o expunere sunt disponibile două ratinguri furnizate de instituții externe de evaluare a creditului nominalizate diferite, iar acestea conduc la aplicarea unor ponderi de risc diferite, se va utiliza ratingul ce conduce la aplicarea ponderii de risc cea mai ridicată.

(3) În cazul în care pentru o expunere sunt disponibile mai mult de două ratinguri furnizate de instituții externe de evaluare a creditului nominalizate, instituția de credit va lua în considerare acele două ratinguri care conduc la aplicarea celor mai mici ponderi de risc. Dacă respectivele ponderi de risc sunt diferite, se aplică ponderea de risc cea mai ridicată, iar dacă acestea sunt identice, se aplică respectiva pondere de risc.

Secțiunea 2

Ratinguri ale emitentului și ratinguri ale emisiunii

Art. 78 - Dacă există un rating pentru un anumit program sau facilitare de emisiune de care elementul care constituie expunerea aparține, acest rating va fi utilizat la determinarea ponderii de risc aplicabilă respectivului element.

Art. 79 - Dacă pentru o anumită expunere nu există un rating aplicabil în mod direct, dar există un rating pentru un anumit program sau facilitare de emisiune de care respectiva expunere nu aparține sau există un rating general pentru emitent, atunci ratingul disponibil se utilizează, în condițiile în care:

- a) acesta generează o pondere de risc mai mare decât cea care ar corespunde expunerii, sau
- b) acesta generează o pondere de risc mai mică decât cea care ar corespunde expunerii iar expunerea în cauză are același rang sau unul superior, sub toate aspectele, față de respectivul program sau facilitare de emisiune sau, dacă este cazul, față de expunerile negarantate de rang prioritar ale aceluși emitent.

Art. 80 - Articolele 78 și 79 se aplică fără a aduce atingere prevederilor art. 52 - 55.

Art. 81 - Ratingul aferent unui emitent din cadrul unui grup nu poate fi utilizat ca rating pentru alt emitent din cadrul aceluiași grup.

Secțiunea a 3-a

Ratinguri pe termen lung și ratinguri pe termen scurt

Art. 82 - Ratingurile pe termen scurt nu pot fi utilizate decât pentru elementele de activ și pentru elementele din afara bilanțului pe termen scurt ce constituie expuneri față de instituții și societăți.

Art. 83 - Un rating pe termen scurt nu se va utiliza decât pentru elementul la care se referă, și nu va fi utilizat pentru determinarea ponderilor de risc aplicabile altor elemente.

Art. 84 - Fără a aduce atingere prevederilor art.83, dacă unei expuneri pe termen scurt i se aplică, în baza ratingului, ponderea de risc de 150%, tuturor expunerilor negarantate pe termen scurt sau pe termen lung față de debitorul în cauză, care nu beneficiază de rating, li se aplică ponderea de risc de 150%.

Art. 85 - Fără a aduce atingere prevederilor art.83, dacă unei expuneri pe termen scurt i se aplică, în baza ratingului, o pondere de risc de 50%, nici unei expuneri pe termen scurt care nu beneficiază de rating, nu i se aplică o pondere de risc mai mică de 100%.

Secțiunea a 4-a **Expuneri exprimate în moneda națională și în devize**

Art. 86 - Un rating atribuit unei expuneri exprimate în moneda națională a debitorului nu poate fi utilizat la determinarea ponderii de risc pentru o altă expunere față de același debitor, exprimată într-o monedă străină.

Art. 87 - Fără a aduce atingere prevederilor art. 86, în cazul în care o expunere rezultă din participarea unei instituții de credit la un împrumut acordat de o bancă multilaterală de dezvoltare al cărei statut de creditor preferențial este recunoscut pe piață, instituția de credit respectivă poate utiliza, în scopul ponderării sale la risc, ratingul aferent expunerii exprimate în moneda națională a debitorului.

Capitolul IV **Recunoașterea ca eligibile a instituțiilor externe de evaluare a creditului** **și punerea în corespondență a ratingurilor cu nivelele scalelor de evaluare a calității creditului („mapping”)**

Secțiunea 1 **Metodologie**

Art. 88 - Metodologia de atribuire a ratingurilor utilizată de o instituție externă de evaluare a creditului trebuie să îndeplinească criteriile legate de: obiectivitate, independență, revizuire permanentă, transparență și publicarea informațiilor.

1.1. Obiectivitatea

Art. 89 - Metodologia de atribuire a ratingurilor utilizată de o instituție externă de evaluare a creditului trebuie să fie riguroasă, sistematică, consecventă și să facă obiectul validării bazate pe experiența anterioară. Banca Națională a României verifică îndeplinirea acestor cerințe.

1.2. Independența

Art. 90 - Metodologia de atribuire a ratingurilor trebuie să fie independentă de influențe politice sau constrângeri exterioare, precum și de presiuni economice care pot influența ratingul respectiv. Banca Națională a României verifică îndeplinirea acestor cerințe.

Art. 91 - Independența metodologiei de atribuire a ratingurilor utilizată de o instituție externă de evaluare a creditului va fi evaluată de Banca Națională a României ținând cont de factori, precum:

- a) acționariatul și structura organizatorică a instituției externe de evaluare a creditului;
- b) resursele financiare ale instituției externe de evaluare a creditului;
- c) personalul și experiența instituției externe de evaluare a creditului;
- d) guvernanța corporatistă a instituției externe de evaluare a creditului.

1.3 Revizuirea permanentă

Art. 92 - Ratingurile furnizate de o instituție externă de evaluare a creditului trebuie să facă obiectul unui proces continuu de revizuire și trebuie să fie sensibile la modificările condițiilor financiare. Asemenea revizuii trebuie să aibă loc după toate evenimentele semnificative și cel puțin anual. Banca Națională a României verifică îndeplinirea acestor cerințe.

Art. 93 - În vederea recunoașterii unei instituții externe de evaluare a creditului, Banca Națională a României verifică dacă metodologia de evaluare pentru fiecare segment de piață respectă cerințe cum ar fi:

- a) testarea ex-post (backtesting) are în vedere o perioadă de cel puțin un an;
- b) regularitatea procesului de revizuire realizat de instituția externă de evaluare a creditului face obiectul monitorizării de către autoritățile competente;
- c) Banca Națională a României poate să obțină de la instituția externă de evaluare a creditului informații cu privire

la contactele acesteia cu conducerea superioară a entităților cărora le acordă rating-uri.

Art. 94 - Instituția externă de evaluare a creditului informează cu promptitudine Banca Națională a României cu privire la orice modificări semnificative apărute în metodologia utilizată pentru atribuirea ratingurilor.

1.4. Transparența și publicarea informațiilor

Art. 95 - Principiile care stau la baza metodologiei utilizate de instituțiile externe de evaluare a creditului la atribuirea ratingurilor trebuie să fie disponibile public astfel încât să permită tuturor utilizatorilor potențiali să decidă dacă acestea sunt obținute într-o manieră corespunzătoare.

Secțiunea a 2-a Ratingurile individuale

Art. 96 - Ratingurile individuale ale unei instituții externe de evaluare a creditului trebuie să îndeplinească criteriile legate de: credibilitate și acceptare din partea pieței, transparență și publicarea informațiilor.

2.1. Credibilitate și acceptare din partea pieței

Art. 97 - Banca Națională a României verifică dacă ratingurile individuale furnizate de o instituție externă de evaluare a creditului sunt recunoscute pe piață de către utilizatorii lor ca fiind credibile și fundamentate.

Art. 98 - La evaluarea credibilității, Banca Națională a României are în vedere factori precum:

- a) cota de piață a instituției externe de evaluare a creditului;
- b) veniturile înregistrate de instituția externă de evaluare a creditului și, mai general, resursele financiare ale acesteia;
- c) dacă există cazuri în care ratingul acordat stă la baza stabilirii tarifului pentru servicii;
- d) existența a cel puțin două instituții de credit care utilizează ratingul individual furnizat de instituția externă de evaluare a creditului pentru emisiunea de obligațiuni și/sau pentru evaluarea riscurilor de credit.

2.2. Transparența și publicarea informațiilor

Art. 99 - Ratingurile individuale trebuie să fie accesibile în condiții echivalente cel puțin tuturor instituțiilor de credit care au un interes legitim în ratingurile respective. Banca Națională a României verifică îndeplinirea acestor cerințe.

Art. 100 - Ratingurile individuale trebuie să fie disponibile entităților străine care au un interes legitim în ceea ce privește ratingurile respective în condiții echivalente celor aplicabile instituțiilor de credit ce acționează pe teritoriul României. Banca Națională a României verifică îndeplinirea acestor cerințe.

Secțiunea a 3-a Corespondența ratingurilor cu nivelurile scalelor de evaluare a calității creditului („mapping”)

Art. 101 - (1) Pentru diferențierea gradelor de risc relative exprimate de fiecare rating, Banca Națională a României are în vedere factori cantitativi, cum ar fi rata de nerambursare pe termen lung asociată tuturor elementelor cărora li se atribuie același rating.

(2)- În cazul instituțiilor externe de evaluare a creditului recent înființate, precum și în cazul celor care nu dispun decât de un volum limitat de date cu privire la nerambursare, Banca Națională a României solicită instituțiilor externe de evaluare a creditului o estimare a ratei de nerambursare pe termen lung asociată tuturor elementelor care au beneficiat de același rating.

Art. 102 - Pentru diferențierea gradelor de risc relative exprimate de fiecare rating, Banca Națională a României are în vedere factori calitativi, cum ar fi cei referitori la ansamblul emitenților acoperiți de instituția externă de evaluare a creditului respectivă, gama de ratinguri pe care aceasta le furnizează, semnificația fiecărui rating și definiția stării de nerambursare utilizată de instituția externă de evaluare a creditului.

Art. 103 - Banca Națională a României compară ratele de nerambursare înregistrate pentru fiecare rating furnizat de o instituție externă de evaluare a creditului cu o rată de referință stabilită pe baza ratelor de nerambursare înregistrate de alte instituții externe de evaluare a creditului pentru o populație de emitenți pentru care Banca Națională a României estimează că prezintă un nivel echivalent al riscului de credit.

Art. 104 - În cazul în care Banca Națională a României consideră că rata de nerambursare înregistrată pentru un rating furnizat de o instituție externă de evaluare a creditului este semnificativ și sistematic superioară ratei de referință, aceasta va pune în corespondență respectivul rating cu o categorie de risc mai ridicată pe scala de evaluare a calității creditului.

Art. 105 - În cazul în care, ponderea de risc asociată unui rating furnizat de o instituție externă de evaluare a creditului a fost majorată potrivit prevederilor art. 104, Banca Națională a României poate decide să revină la nivelul inițial al scalei de evaluare a calității creditului pentru ratingul respectiv, dacă instituția externă de evaluare a creditului demonstrează Băncii Naționale a României că rata de nerambursare înregistrată pentru ratingul în cauză nu mai este în mod semnificativ și sistematic superioară ratei de referință.

Capitolul V **Dispoziții tranzitorii**

Art. 106 - În cazul expunerilor față de contrapartidele situate în alte state membre pentru care, până la data de 31 decembrie 2011, autoritățile competente din respectivele state membre au stabilit un număr de zile de la care acestea pot fi considerate restante mai mare decât cel prevăzut la art. 46, Banca Națională a României permite instituțiilor de credit să trateze în același mod expunerile respective.

Art. 107 - La calculul valorii ponderate la risc a expunerilor, pentru scopurile art.10 alin. (1), până la 31 decembrie 2012, tuturor expunerilor față de administrațiile centrale și față de băncile centrale ale statelor membre, exprimate și finanțate în moneda națională a oricărui alt stat membru, li se aplică aceeași pondere de risc, ca și cum expunerile respective ar fi exprimate și finanțate în moneda națională a statului respectiv.

Capitolul VI **Sanțiuni și dispoziții finale**

Art. 108 - Nerespectarea prevederilor prezentului regulament atrage aplicarea măsurilor și/sau a sancțiunilor prevăzute la art. 226, art. 227, art. 229 și respectiv art. 284 din *Ordonanța de Urgență a Guvernului nr.99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului*.

Art. 109 - Fără a aduce atingere prevederilor *Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr. 13/18/2006 privind determinarea cerințelor minime de capital pentru instituțiile de credit și firmele de investiții*, prezentul regulament intră în vigoare la data de 1 ianuarie 2007.

Prezentul regulament transpune prevederile art. 76 - 83, art. 153 para (3), art. 154 para. (1), ale Anexei II și ale Anexei VI din Directiva nr. 2006/48/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 14 iunie 2006, privind accesul la activitate și desfășurarea activității de către instituțiile de credit, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L 177/30.06.2006.

Președintele Consiliului de Administrație al
Băncii Naționale a României
MUGUR CONSTANTIN ISĂRESCU

Președintele
Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare
GABRIELA ANGHELACHE

ANEXĂ**CLASIFICAREA ELEMENTELOR DIN AFARA BILANȚULUI****Risc maxim:**

- garanții având caracter de substitut de credit;
- instrumente financiare derivate de credit;
- acceptări;
- andosări de efecte care nu poartă numele altei instituții de credit;
- tranzacții cu recurs;
- scrisori de credit standby irevocabile având caracter de substitut de credit;
- angajamente ferme de cumpărare la termen;
- depozite forward forward;
- partea neplătită a acțiunilor și titlurilor parțial plătite;
- tranzacții de răscumpărare
- alte elemente purtătoare de risc maxim

Risc mediu:

- credite documentare emise și confirmate;
- garanții cunoscute pe plan internațional sub denumirea de warranties, indemnities (inclusiv tender bonds, performance bonds, customs bonds și tax bonds) și alte garanții care nu au caracter de substitut de credit;
- scrisori de credit stand-by irevocabile care nu au caracter de substitut de credit;
- facilități de credit neutilizate (angajamente de creditare, de achiziționare de titluri sau angajamente de furnizare de facilități de garantare sau acceptare) cu o scadență inițială mai mare de un an;
- facilități de emisiune de efecte (Note Issuance Facilities - NIF) și facilități reînnoibile de preluare fermă (Revolving Underwriting Facilities - RUF);
- alte elemente purtătoare de risc mediu care sunt notificate Comisiei.

Risc moderat:

- credite documentare în care bunurile supuse livrării reprezintă garanție reală și alte tranzacții care se lichidează de la sine;
- facilități de credit neutilizate (angajamente de creditare, de achiziționare de titluri sau angajamente de furnizare de facilități de garantare sau acceptare) cu o scadență inițială mai mică sau egală cu un an, care nu pot fi revocate necondiționat în orice moment fără notificare sau care nu atrag revocarea automată ca urmare a deteriorării credibilității debitorului;
- alte elemente purtătoare de risc moderat care sunt notificate Comisiei.

Risc scăzut:

- facilități de credit neutilizate (angajamente de creditare, de achiziționare de titluri sau angajamente de furnizare de facilități de garantare sau acceptare) care pot fi revocate necondiționat în orice moment fără notificare sau care atrag revocarea automată ca urmare a deteriorării credibilității debitorului. Liniile de credit retail pot fi considerate ca fiind revocabile necondiționat dacă instituția de credit nu are, în limitele premise de prevederile legislației privind protecția consumatorului sau a legislației conexe, nici un fel de restricție în ceea ce privește revocarea;
- alte elemente cu risc scăzut care sunt notificate Comisiei .

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI

COMISIA NAȚIONALĂ A VALORILOR MOBILIARE

ANEXĂ

Regulamentul nr. 15/20/2006

privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării bazate pe modele interne de rating

CAPITOLUL I - Prevederi generale

Secțiunea 1. - Obiectul, domeniul de aplicare și definiții

Art. 1 - (1) Prezentul regulament stabilește modul de determinare, conform abordării bazate pe modele interne de rating, a valorii ponderate la risc a expunerilor, în vederea calculării cerințelor minime de capital pentru riscul de credit.

(2) Prezentul regulament se aplică instituțiilor de credit, persoane juridice române și sucursalelor din România ale instituțiilor de credit din state terțe.

(3) Casele centrale sunt responsabile pentru reglementarea, în conformitate cu prevederile prezentului regulament, a cadrului general aferent cooperativelor de credit din cadrul rețelelor cooperatiste. Reglementările emise vor avea în vedere prevederile prezentului regulament în ceea ce privește determinarea, potrivit abordării bazate pe modele interne de rating, a valorii ponderate la risc a expunerilor în vederea calculării cerințelor minime de capital pentru riscul de credit ale cooperativelor de credit și nu vor putea stabili cerințe mai puțin restrictive decât cele prevăzute de acesta. În acest sens reglementările emise de casa centrală vor fi transmise spre avizare Băncii Naționale a României.

(4) Prezentul regulament se aplică în mod corespunzător societăților de servicii de investiții financiare, precum și societăților de administrare a investițiilor care au în obiectul de activitate administrarea portofoliilor individuale de investiții. În acest sens, orice referire la Banca Națională a României se consideră a fi făcută, după caz, la Comisia Națională a Valorilor Mobiliare.

(5) Cu respectarea prevederilor art. 2 lit. a) din *Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.13/18/2006 privind determinarea cerințelor minime de capital pentru instituțiile de credit și firmele de investiții*, prezentul regulament se aplică la nivel individual și, după caz, consolidat, tuturor instituțiilor de credit și sucursalelor din România ale instituțiilor de credit persoane juridice străine din state terțe în conformitate cu prevederile *Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.17/22/2006 privind supravegherea pe bază consolidată a instituțiilor de credit și a firmelor de investiții*.

(6) Casele centrale sunt responsabile pentru aplicarea prezentului regulament la nivel de rețea cooperatistă.

(7) Termenii și expresiile folosite în cuprinsul prezentului regulament au semnificația prevăzută de *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului*.

(8) Termenii și expresiile „*instituție externă de evaluare a creditului*”, „*instituție externă de evaluare a creditului eligibilă*”, „*instituție externă de evaluare a creditului nominalizată*”, „*entități din sectorul public*”, „*entități mici și mijlocii*”, „*organisme de plasament colectiv (OPC)*” și „*societăți*” au semnificația prevăzută de *Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării standard*.

(9) Termenii și expresiile „*risc de credit al contrapartidei*”, „*contrapartidă centrală*”, „*tranzacții cu termen lung de decontare*”, „*tranzacții de creditare în marjă*”, „*tranzacție de răscumpărare*”, „*set de compensare*” și „*ajustare unilaterală a evaluării creditului*” au semnificația prevăzută de *Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.20/25/2006 privind tratamentul riscului de credit al contrapartidei în cazul instrumentelor financiare derivate, al tranzacțiilor de răscumpărare, al operațiunilor de dare sau luare de titluri sau mărfuri cu împrumut, al tranzacțiilor cu termen lung de decontare și al tranzacțiilor de creditare în marjă*.

(10) Termenii și expresiile „*securitizare*” și „*poziție din securitizare*” au semnificația prevăzută de *Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.21/26/2006 privind tratamentul riscului de credit aferent expunerilor securitizate și al pozițiilor din securitizare*.

(11) Termenii și expresiile „*protecție finanțată a creditului*” și „*protecție nefinanțată a creditului*” au semnificația prevăzută de *Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.19/24/2006 privind tehnicile de diminuare a riscului de credit utilizate de instituțiile de credit și firmele de investiții*.

(12) Semnificația expresiei de „*grup de clienți aflați în legătură*” este cea prevăzută de *Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.16/21/2006 privind expunerile mari ale instituțiilor de credit și ale firmelor de investiții*.

(13) Termenii și expresiile „*firmă de investiții*” și „*instituții*” au semnificația prevăzută de *Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.13/18/2006 privind determinarea cerințelor minime de capital pentru instituțiile de credit și firmele de investiții*.

(14) Termenii și expresiile „*portofoliu de tranzacționare*” și „*operațiuni de dare sau luare de titluri sau mărfuri cu împrumut*” au semnificația prevăzută de *Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.22/27/2006 privind adecvarea capitalului*

instituțiilor de credit și firmelor de investiții.

Art. 2 - În scopul aplicării prezentului regulament, termenii și expresiile de mai jos au următoarele semnificații:

1. *risc de diminuare a valorii creanței* - riscul ca valoarea unei creanțe să fie redusă prin intermediul acordării de credite debitorului, fie sub formă de lichidități fie sub o altă formă.
2. *probabilitate de nerambursare* - probabilitatea ca o contrapartidă să ajungă în stare de nerambursare într-un orizont de timp de un an.
3. *pierdere* - pierderea economică, inclusiv efectele semnificative ale actualizării și costurile semnificative, directe și indirecte, asociate cu încasarea instrumentului.
4. *pierdere în caz de nerambursare* - raportul între pierderea aferentă unei expuneri, ca urmare a nerambursării din partea contrapartidei, și suma expusă la risc la momentul nerambursării.
5. *factor de conversie* - raportul între partea din angajamentul de finanțare care nu este trasă la momentul actual, dar care va fi trasă și expusă la risc în situație de nerambursare, și partea din angajamentul de finanțare care nu este trasă la momentul actual, întinderea angajamentului de finanțare fiind determinată de o limită autorizată, mai puțin în cazul în care limita neautorizată este mai mare.
6. *pierdere așteptată* - raportul între suma ce se anticipează a fi pierdută în caz de nerambursare din partea unei contrapartide sau în caz de diminuare a valorii creanței, într-un orizont de timp de un an, și suma expusă la risc în caz de nerambursare.
7. *formalizare* - descrierea și, după caz, fundamentarea unui proces, sistem, a unei metodologii sau decizii, regăsite la nivelul instituției de credit sub forma unei expuneri scrise cu un grad adecvat de complexitate și detalieri.
8. *expunere* - un activ sau un element din afara bilanțului prevăzut în Anexa la *Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituții de credit și firme de investiții potrivit abordării standard*.

Secțiunea 2. - Cerințe minime privind utilizarea abordării bazate pe modele interne de rating

Art. 3 - (1) În conformitate cu prevederile prezentului regulament, Banca Națională a României poate permite instituțiilor de credit să calculeze valoarea ponderată la risc a expunerilor utilizând abordarea bazată pe modele interne de rating. În acest scop, instituțiile de credit trebuie să solicite aprobarea Băncii Naționale a României.

(2) Aprobarea prevăzută la alin. (1) va fi acordată numai dacă Banca Națională a României este convinsă că sistemele de administrare și de rating pentru expunerile la riscul de credit, de care dispune instituția de credit, sunt fiabile, implementate cu integritate și, în particular, îndeplinesc următoarele condiții potrivit prevederilor Capitolului V:

- a) sistemele de rating ale instituției de credit permit o evaluare pertinentă a caracteristicilor debitorului și ale tranzacției, o diferențiere pertinentă și o cuantificare precisă, consecventă și coerentă a riscului;
- b) ratingurile interne și estimările cu privire la stările de nerambursare și pierderi, utilizate în vederea determinării cerințelor de capital, precum și sistemele și procesele asociate au un rol hotărâtor în administrarea riscurilor și în procesul decizional, precum și în ceea ce privește mecanismul de aprobare a creditelor, alocarea internă a capitalului și guvernanta corporativă a instituției de credit;
- c) instituția de credit dispune de o unitate de control a riscului de credit care este responsabilă pentru sistemele sale de rating, și care are un grad adecvat de independență și nu este supusă niciunei influențe care să pericliteze independența sa;
- d) instituția de credit colectează și înregistrează toate datele relevante pentru a susține propriile procese de cuantificare și administrare a riscului de credit;
- e) instituția de credit formalizează sistemele sale de rating și fundamentarea care stă la baza proiectării acestora, și validează respectivele sisteme.

(3) În cazul prevăzut la art.131 din *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului*, Banca Națională a României poate permite ca îndeplinirea cerințelor minime prevăzute în Capitolul V să fie asigurată de societatea-mamă și filialele acesteia, considerate împreună.

Art. 4 - O instituție de credit care solicită aprobarea pentru utilizarea abordării bazate pe modele interne de rating trebuie să demonstreze că a utilizat, pe o perioadă de cel puțin trei ani anterior momentului pentru care solicită aprobarea, pentru clasele de expuneri care fac obiectul abordării bazate pe modele interne de rating, în scopul cuantificării și administrării interne a riscurilor, sisteme de rating conforme în linii generale cu cerințele minime prevăzute în Capitolul V.

Art. 5 - O instituție de credit care solicită aprobarea în vederea utilizării estimărilor proprii cu privire la pierderile în caz de nerambursare și/sau factorii de conversie, trebuie să demonstreze că a realizat și a utilizat estimările cu privire la pierderile în caz de nerambursare și/sau factorii de conversie într-o manieră care respectă în linii generale cerințele minime privind utilizarea propriilor estimări ale acestor parametri, prevăzute în Capitolul V, pe o perioadă de cel puțin trei ani anterior momentului pentru care solicită aprobarea.

Art. 6 - În cazul în care o instituție de credit nu mai îndeplinește condițiile prevăzute în acest regulament, trebuie fie să prezinte Băncii Naționale a României un plan de redresare rapidă a situației, fie să demonstreze că efectele generate de neîndeplinirea acestor condiții nu sunt semnificative.

Art. 7 - (1) Unei instituții de credit nu i se poate permite aplicarea permanentă atât a abordării pe modele interne de rating de bază cât și a celei avansate asupra expunerilor pentru care a obținut aprobarea pentru aplicarea modelelor interne de rating.

(2) Prin excepție de la prevederile alin. (1), expunerile de tip retail pot fi tratate doar conform abordării pe modele interne de rating avansate, chiar dacă instituția de credit implementează abordarea pe modele interne de rating de bază pentru alte clase de expuneri, prevăzute la art. 13 - 21.

Art. 8 - (1) Fără a aduce atingere prevederilor art. 30 și ale art. 31, instituțiile de credit și orice societate-mamă și filialele acesteia trebuie să implementeze abordarea bazată pe modele interne de rating pentru toate expunerile.

(2) În condițiile obținerii aprobării Băncii Naționale a României, implementarea poate fi realizată gradual pentru diferitele clase de expuneri prevăzute la art. 13 - 21, în cadrul aceleiași unități operaționale, pentru unități operaționale diferite în cadrul aceluiași grup sau în vederea utilizării propriilor estimări ale pierderilor în caz de nerambursare sau ale factorilor de conversie pentru calculul ponderilor de risc ale expunerilor înregistrate față societăți, instituții, administrații centrale sau bănci centrale.

(3) În cazul clasei de expuneri de tip retail prevăzută la art. 13 - 21, implementarea se poate realiza gradual pentru categoriile de expuneri cărora le corespund diferitele corelații prevăzute la art. 40 - 43, din Capitolul II.

Art. 9 - Implementarea prevăzută la art. 8 trebuie să fie realizată într-o perioadă de timp rezonabilă, convenită cu Banca Națională a României. Implementarea trebuie să fie realizată în condiții stricte, stabilite de Banca Națională a României. Aceste condiții trebuie astfel stabilite încât să asigure faptul că tratamentul flexibil prevăzut la art. 8 nu va fi utilizat selectiv, cu scopul reducerii cerințelor minime de capital în ceea ce privește categoriile de expuneri sau unitățile operaționale pentru care urmează să se aplice abordarea bazată pe modele interne de rating sau în ceea ce privește utilizarea estimărilor proprii ale pierderilor în caz de nerambursare și/sau ale factorilor de conversie.

Art. 10 - Instituțiile de credit care aplică abordarea bazată pe modele interne de rating pentru oricare clasă de expuneri trebuie să utilizeze această abordare și pentru clasa de expuneri din titluri de capital.

Art. 11 - Fără a aduce atingere prevederilor art. 8 - 10 și ale art. 30 și art. 31, instituțiile de credit care, potrivit art. 3 - 6, au obținut aprobarea să utilizeze abordarea bazată pe modele interne de rating nu vor reveni, pentru calculul valorii ponderate la risc a expunerilor, la utilizarea abordării prevăzute în *Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării standard* decât pentru motive întemeiate în mod corespunzător și numai cu aprobarea Băncii Naționale a României.

Art. 12 - Fără a aduce atingere prevederilor art. 8 - 9 și ale art. 30 și art. 31, instituțiile de credit care, potrivit art. 22 alin. (9), au obținut aprobarea să utilizeze propriile estimări ale pierderilor în caz de nerambursare și ale factorilor de conversie, nu vor putea recurge la utilizarea valorilor pierderii în caz de nerambursare și ale factorilor de conversie prevăzuți la art. 22 alin. (8), decât pentru motive întemeiate în mod corespunzător și numai cu aprobarea Băncii Naționale a României.

Secțiunea 3. - Clasificarea expunerilor

Art. 13 - Pentru aplicarea prevederilor prezentului regulament, fiecare expunere va fi încadrată într-una din următoarele clase de expuneri:

- a) creanțe sau creanțe potențiale față de administrațiile centrale sau băncile centrale;
- b) creanțe sau creanțe potențiale față de instituții sau instituții financiare;
- c) creanțe sau creanțe potențiale față de societăți;
- d) creanțe sau creanțe potențiale de tip retail;
- e) creanțe provenind din titluri de capital;
- f) poziții din securitizare; sau

g) active, altele decât cele care reprezintă creanțe de natura creditelor (non-credit obligation assets).

Art. 14 - În scopul prezentului regulament, următoarele expuneri vor fi tratate ca expuneri față de administrații centrale sau bănci centrale:

- a) expuneri față de administrații regionale, autorități locale sau față de entități din sectorul public, care sunt tratate ca expuneri față de administrații centrale potrivit prevederilor Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării standard; și
- b) expuneri față de bănci multilaterale de dezvoltare și organizații internaționale, cărora le este aplicabilă o pondere de risc de 0% potrivit prevederilor Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării standard.

Art. 15 - În scopul prezentului regulament, următoarele expuneri sunt tratate ca expuneri față de instituții:

- a) expuneri față de administrații regionale și autorități locale, care nu sunt tratate ca expuneri față de administrații centrale potrivit prevederilor Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării standard;
- b) expuneri față de entități din sectorul public, care sunt tratate ca expuneri față de instituții potrivit prevederilor Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării standard; și
- c) expuneri față de bănci multilaterale de dezvoltare, cărora nu le este aplicabilă o pondere de risc de 0% potrivit prevederilor Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării standard.

Art. 16 - (1) Pentru a fi încadrate în clasa expunerilor de tip retail la care se face referire la art. 13 lit. d), expunerile trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

- a) să fie înregistrate față de una sau mai multe persoane fizice sau față de o entitate mică sau mijlocie, cu condiția ca, în acest din urmă caz, suma totală datorată de către clientul debitor sau grupul de clienți aflați în legătură instituției de credit și societății-mamă și filialelor instituției de credit, inclusiv orice expunere restantă, dar excluzând creanțele sau creanțele potențiale garantate cu proprietăți imobiliare cu destinație locativă, să nu depășească echivalentul în RON a sumei de 1 milion EUR, potrivit informațiilor deținute de instituția de credit, care trebuie să fi luat măsurile necesare pentru a confirma respectivele informații;
- b) să fie tratate de către instituția de credit, în cadrul procesului de administrare a riscurilor, într-o manieră similară, consecventă și coerentă în timp;
- c) să nu fie administrate în mod individual precum expunerile din clasa expunerilor față de societăți; și
- d) fiecare expunere să reprezinte o parte dintr-un număr semnificativ de expuneri, care sunt administrate în mod similar.

(2) Valoarea actualizată a plăților minime aferente contractelor de leasing de tip retail este eligibilă pentru clasa expunerilor de tip retail.

(3) În cadrul clasei expunerilor de tip retail se vor distinge următoarele tipuri de expuneri:

- a) expuneri garantate cu proprietăți imobiliare;
- b) expuneri de tip retail reînnoibile eligibile, care respectă prevederile art. 41 din Capitolul II;
- c) alte expuneri de tip retail.

Art. 17 - În scopul prezentului regulament, următoarele expuneri se încadrează la expuneri din titluri de capital:

- a) expuneri care nu sunt reprezentate de titluri de creanță, dar care conferă un drept subordonat și rezidual asupra activelor sau venitului emitentului; și
- b) expuneri din titluri de creanță, dar a căror semnificație economică este similară cu cea a expunerilor prevăzute la lit. a).

Art. 18 - În cadrul clasei expunerilor față de societăți, instituțiile de credit trebuie să identifice în mod distinct, ca expuneri provenind din finanțări specializate, expunerile care prezintă următoarele caracteristici:

- a) expunerea este înregistrată față de o entitate creată în mod special pentru a finanța și/sau a exploata active corporale;
- b) prevederile contractuale conferă creditorului un grad substanțial de control asupra activelor și veniturilor pe care acestea le generează; și
- c) sursa principală de rambursare a creditului este reprezentată de veniturile generate de activele finanțate și mai puțin de capacitatea independentă de rambursare a societății comerciale în ansamblul său.

Art. 19 - Orice creanță din credite, care nu a fost încadrată în clasele de expuneri prevăzute la art. 13 lit. a), b), d), e) și f), va fi încadrată în clasa de expuneri prevăzută la lit. c) din articolul respectiv.

Art. 20 - Clasa de expuneri prevăzută la lit. g) a art. 13 include valoarea reziduală a bunurilor imobiliare în regim de leasing, dacă aceasta nu este inclusă în expunerile din operațiuni de leasing, așa cum sunt definite în art. 103 din Capitolul IV.

Art. 21 - Metodologia utilizată de instituția de credit în vederea încadrării expunerilor în diferitele clase de expuneri trebuie să fie adecvată, consecventă și coerentă pe parcursul timpului.

Secțiunea 4. - Prevederi generale privind calculul valorii ponderate la risc a expunerilor și a pierderilor așteptate

Art. 22 - (1) Valoarea ponderată la risc a expunerilor pentru riscul de credit, în cazul expunerilor incluse într-una dintre clasele de expuneri prevăzute la art. 13 lit. a) - e) sau la lit. g), se calculează, dacă acestea nu au fost deduse din fondurile proprii, în conformitate cu prevederile art. 32 - 56 din Capitolul II.

(2) Valoarea ponderată la risc a expunerilor pentru riscul de diminuare a valorii creanței, în cazul creanțelor achiziționate, se calculează în conformitate cu prevederile art. 57 din Capitolul II. În cazul în care o instituție de credit are, pentru creanțele achiziționate, drept de recurs deplin asupra vânzătorului acestor creanțe în ceea ce privește riscul de nerambursare și riscul de diminuare a valorii creanței, nu este necesară aplicarea prevederilor art. 22 - 29 cu privire la creanțele achiziționate. Expunerea poate fi tratată, în schimb, ca o expunere garantată cu o garanție reală.

(3) Valorile ponderate la risc ale expunerilor pentru riscul de credit și pentru riscul de diminuare a valorii creanței se calculează pe baza parametrilor de risc relevanți asociați expunerilor respective. Acești parametri trebuie să includă probabilitatea de nerambursare (PD), pierderea în caz de nerambursare (LGD), scadența (M) și valoarea expunerii. Probabilitatea de nerambursare și pierderea în caz de nerambursare se pot considera în mod distinct sau împreună, potrivit prevederilor Capitolului III.

(4) Fără a aduce atingere prevederilor alin. (3), cu aprobarea Băncii Naționale a României, valorile ponderate la risc ale expunerilor pentru riscul de credit în cazul clasei de expuneri prevăzute la art. 13 lit. e) se calculează potrivit art. 47 - 55 din Capitolul II. Unei instituții de credit îi este permis de către Banca Națională a României să utilizeze abordarea prevăzută în art. 54 și art. 55 din Capitolul II, doar dacă instituția de credit îndeplinește cerințele minime prevăzute în art. 235 - 250 din Capitolul V.

(5) Fără a aduce atingere prevederilor alin. (3), valoarea ponderată la risc a expunerilor pentru riscul de credit în cazul expunerilor provenind din finanțări specializate se calculează potrivit prevederilor art. 36 din Capitolul II. Banca Națională a României aprobă metodologia întocmită de instituțiile de credit pentru aplicarea ponderilor de risc respectivelor expuneri.

(6) În cazul expunerilor încadrate în clasele de expuneri prevăzute la art. 13 lit. a) - d), instituțiile de credit trebuie să determine propriile estimări ale probabilităților de nerambursare în conformitate cu prevederile art. 3 - 6 și Capitolului V.

(7) În cazul expunerilor încadrate în clasele de expuneri prevăzute la art. 13 lit. d), instituțiile de credit trebuie să determine propriile estimări ale pierderilor în caz de nerambursare și ale factorilor de conversie, în conformitate cu prevederile art. 3 - 6 și Capitolului V.

(8) În cazul expunerilor încadrate în clasele de expuneri prevăzute la art. 13 lit. a) - c), instituțiile de credit trebuie să aplice valorile pierderilor în caz de nerambursare prevăzute în art. 73 din Capitolul III, și factorii de conversie prevăzuți în art. 108, alin. (2) lit. a) - d) din Capitolul IV.

(9) Fără a aduce atingere prevederilor alin. (8), pentru toate expunerile încadrate în clasele de expuneri prevăzute la art. 13 lit. a) - c), Banca Națională a României poate aproba instituțiilor de credit să utilizeze propriile estimări ale pierderilor în caz de nerambursare și ale factorilor de conversie, în condițiile respectării prevederilor art. 3 - 6 și Capitolului V.

(10) Valoarea ponderată la risc în cazul expunerilor securizate și al expunerilor încadrate în clasa de expuneri prevăzută la art. 13 lit. f) se calculează în conformitate cu prevederile Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.21/26/2006 privind tratamentul riscului de credit aferent expunerilor securizate și al pozițiilor din securitizare.

Art. 23 - (1) În cazul în care expunerile sub forma titlurilor de participare deținute în organisme de plasament colectiv (OPC) îndeplinesc condițiile prevăzute la art. 61 și art. 62 din Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării standard și instituția de credit are cunoștință de toate expunerile suport ale OPC, instituția de credit trebuie să ia în considerare în mod direct aceste expuneri suport în vederea determinării valorilor ponderate la risc ale expunerilor și a valorilor pierderii așteptate, în conformitate cu metodele prevăzute în acest regulament.

(2) În cazul în care instituția de credit nu îndeplinește condițiile pentru utilizarea metodelor prevăzute în prezentul regulament, valorile ponderate la risc ale expunerilor și valorile pierderii așteptate se calculează în conformitate cu

următoarele metode:

- a) pentru expunerile încadrate în clasa de expuneri prevăzută la art. 13, lit. e), metoda prevăzută în art. 48 - 50 din Capitolul II. Dacă, în acest scop, instituția de credit nu are capacitatea de a distinge între expuneri din investiții de tip private equity, expuneri din titluri de capital tranzacționate la bursă și expuneri provenind din alte titluri de capital, aceasta trebuie să trateze respectivele expuneri ca expuneri din alte titluri de capital.
- b) pentru toate celelalte expuneri suport, prevederile Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării standard, cu următoarele modificări:
 - (i) expunerile se încadrează în clasa de expuneri adecvată și le este aplicată ponderea de risc aferentă unui nivel al scalei de evaluare a calității creditului imediat inferior celui corespunzător expunerii respective; și
 - (ii) expunerilor încadrate în ultimele nivele ale scalei de evaluare a calității creditului, cărora le corespunde o pondere de risc de 150%, le va fi aplicată o pondere de risc de 200%.

(3) În cazul în care expunerile sub forma titlurilor de participare deținute în OPC nu îndeplinesc condițiile stabilite la art. 61 și art. 62 din cadrul Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării standard sau instituția de credit nu are cunoștință de toate expunerile suport ale OPC, instituția de credit trebuie să ia în considerare în mod direct expunerile suport și să calculeze valorile ponderate la risc ale expunerilor și valorile pierderii așteptate în conformitate cu metoda prevăzută în art. 48 - 50 din Capitolul II. În cazul în care, în vederea îndeplinirii acestui scop, instituția de credit nu are capacitatea de a distinge între expuneri din investiții de tip private equity, expuneri din titluri de capital tranzacționate la bursă și expuneri din alte titluri de capital, aceasta va trata expunerile respective ca expuneri din alte titluri de capital. Pentru aceste scopuri, expunerile, altele decât cele din titluri de capital, se încadrează în una din clasele (expuneri din investiții de tip private equity, expuneri din titluri de capital tranzacționate la bursă și expuneri din alte titluri de capital) prevăzute în art. 77, alin. (1) și (2) din Capitolul II, iar expunerile a căror natură nu este cunoscută se încadrează în clasa expunerilor din alte titluri de capital.

(4) Ca alternativă la aplicarea metodei descrise mai sus, instituțiile de credit pot determina ele însele sau pot recurge la o terță parte pentru determinarea și raportarea valorilor medii ponderate ale expunerilor, pe baza expunerilor suport ale OPC, în conformitate cu următoarele metode, în condițiile în care este asigurată corectitudinea calculului și raportării:

- a) pentru expunerile încadrate în clasa de expuneri prevăzută la art. 13 lit. e), metoda prevăzută în art. 48 - 50 din Capitolul II. În cazul în care, în vederea îndeplinirii acestui scop, instituția de credit nu are capacitatea de a distinge între expuneri din investiții de tip private equity, expuneri din titluri de capital tranzacționate la bursă și expuneri din alte titluri de capital, aceasta va trata respectivele expuneri ca expuneri din alte titluri de capital;
- b) pentru toate celelalte expuneri suport se vor aplica prevederile Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării standard, cu următoarele modificări:
 - (i) expunerile se încadrează în clasa de expuneri adecvată și le este aplicată ponderea de risc aferentă unui nivel al scalei de evaluare a calității creditului imediat inferior celui corespunzător expunerii respective; și
 - (ii) expunerilor încadrate la nivelele superioare ale scalei de evaluare a calității creditului, cărora le corespunde o pondere de risc de 150%, li se aplică o pondere de risc de 200%.

Art. 24 - Valoarea pierderii așteptate pentru expunerile încadrate în una din clasele de expuneri prevăzute la art. 13 lit. a) - e), se calculează în conformitate cu metodele prevăzute în art. 58 - 64 din Capitolul II.

Art. 25 - În conformitate cu prevederile art. 58 - 64 din Capitolul II, valoarea pierderii așteptate se calculează pe baza acelorași valori de intrare ale parametrilor de risc, respectiv, probabilitatea de nerambursare și pierderea în caz de nerambursare, precum și a valorii expunerii, aferente fiecărei expuneri, cu cele utilizate la determinarea valorii ponderate la risc a expunerilor în conformitate cu prevederile art. 22 și ale art. 23. În cazul expunerilor aflate în stare de nerambursare, în cazul în care instituțiile de credit utilizează propriile estimări ale pierderilor în caz de nerambursare, pierderea așteptată va fi cea mai bună estimare a instituției de credit cu privire la pierderea așteptată pentru expunerea aflată în stare de nerambursare, în conformitate cu prevederile art. 195 din Capitolul V.

Art. 26 - În cazul expunerilor securitizate, valoarea pierderii așteptate se calculează în conformitate cu prevederile Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.21/26/2006 privind tratamentul riscului de credit aferent expunerilor securitizate și al pozițiilor din securitizare.

Art. 27 - În cazul expunerilor încadrate în clasa de expuneri prevăzută la art. 13 lit. g) valoarea pierderii așteptate este zero.

Art. 28 - În cazul creanțelor achiziționate, valoarea pierderii așteptate pentru riscul de de diminuare a valorii creanței se calculează în conformitate cu metodele prevăzute în art. 64 din Capitolul II.

Art. 29 - În cazul expunerilor prevăzute la art. 23, valoarea pierderii așteptate se calculează în conformitate cu metodele prevăzute în art. 58 - 64 din Capitolul II.

Secțiunea 5. - Clase de expuneri în cazul cărora este permisă aplicarea abordării standard

Art. 30 - (1) Instituțiile de credit care au primit aprobarea Băncii Naționale a României de a utiliza abordarea bazată pe modele interne de rating pentru determinarea valorilor ponderate la risc ale expunerilor și a valorilor pierderii așteptate pentru una sau mai multe clase de expuneri, pot aplica prevederile Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării standard, cu aprobarea Băncii Naționale a României, pentru următoarele expuneri:

- a) clasa de expuneri prevăzută la art. 13 lit. a), în cazul în care numărul contrapartidelor importante este limitat și implementarea de către instituția de credit a unui sistem de rating pentru aceste contrapartide ar reprezenta un efort excesiv pentru aceasta;
- b) clasa de expuneri prevăzută la art. 13 lit. b), în cazul în care numărul contrapartidelor importante este limitat și implementarea de către instituția de credit a unui sistem de rating pentru aceste contrapartide ar reprezenta un efort excesiv pentru aceasta;
- c) expuneri în unități operaționale de importanță redusă, precum și clasele de expuneri de importanță redusă din perspectiva dimensiunii și a profilului de risc;
- d) expuneri față de administrația centrală, administrațiile regionale și autoritățile locale ale statului membru de origine și față de organismele sale administrative, dacă sunt îndeplinite următoarele condiții:
 - (i) din punct de vedere al riscului, ca urmare a existenței de acorduri instituționale specifice, nu există diferențe între expunerile față de administrația centrală și celelalte expuneri menționate; și
 - (ii) expunerilor față de administrația centrală le este aplicată o pondere de risc de 0% potrivit prevederilor Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării standard.
- e) expuneri ale unei instituții de credit față de o contrapartidă care este societatea sa mamă, filiala sa sau o filială a societății sale mamă, cu condiția ca respectiva contrapartidă să fie o instituție, o societate financiară holding, o instituție financiară, o societate de administrare a investițiilor sau o societate prestatoare de servicii auxiliare, supuse unor cerințe prudențiale adecvate, sau o societate aflată în relația prevăzută la art. 19 alin. (4) din Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.17/22/2006 privind supravegherea pe bază consolidată a instituțiilor de credit și a firmelor de investiții;
- f) expuneri din titluri de capital față de entități ale căror obligații din credite se ponderează cu grad de risc 0% potrivit prevederilor Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării standard (inclusiv față de acele entități cu caracter public în cazul cărora se poate aplica ponderea de risc 0%);
- g) expuneri din titluri de capital înregistrate în cadrul programelor legislative de promovare a anumitor sectoare ale economiei, care furnizează instituției de credit subvenții importante pentru investiții și implică o anumită formă de monitorizare guvernamentală și restricții privind respectivele investiții în titluri de capital. Această excepție este limitată la un total de 10% din nivelul fondurilor proprii de nivel I și al fondurilor proprii de nivel II;
- h) expuneri prevăzute de art. 31 din cadrul Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării standard care îndeplinesc condițiile specificate în acesta; sau
- i) garanții și contragarantii furnizate de stat potrivit art. 58 din cadrul Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.19/24/2006 privind tehnicile de diminuare a riscului de credit utilizate de instituțiile de credit și firmele de investiții.

(2) Prevederile alin. (1) nu aduc atingere aplicării prevederilor din Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării standard pentru expunerile din titluri de capital pentru care este permis acest tratament în alte state membre.

Art. 31 - În scopul art. 30 alin. (1), clasa expunerilor din titluri de capital ale unei instituții de credit va fi considerată importantă dacă, valoarea lor agregată excluzând expunerile din titluri de capital înregistrate în cadrul programelor legislative prevăzute la art. 30 alin. (1) lit. g), depășește, în medie, în anul precedent, 10% din fondurile proprii ale instituției de credit. Dacă numărul acestor expuneri din titluri de capital este mai mic de 10 dețineri individuale, acest prag va fi de 5% din fondurile proprii ale instituției de credit.

CAPITOLUL II - Prevederi privind determinarea valorilor ponderate la risc ale expunerilor și ale valorilor pierderii așteptate

Secțiunea 1. - Calculul valorilor ponderate la risc ale expunerilor pentru riscul de credit

Art. 32 - (1) Dacă nu este altfel specificat, parametrii de risc de intrare în formula de calcul, respectiv probabilitatea de nerambursare, pierderea în caz de nerambursare și scadența se determină așa cum este prevăzut în Capitolul III, iar valoarea expunerii se determină așa cum este prevăzut în Capitolul IV.

(2) Valoarea ponderată la risc pentru fiecare expunere se calculează în conformitate cu formulele corespunzătoare din prezentul capitol.

1.1. Valoarea ponderată la risc pentru expuneri față de societăți, instituții, administrații centrale sau bănci centrale

Art. 33 - Fără a aduce atingere prevederilor art. 34 - 38, valoarea ponderată la risc în cazul expunerilor față de societăți, instituții, administrații centrale sau bănci centrale se calculează în conformitate cu următoarele formule:

$$\text{Corelația } (R) = 0.12x(1-\text{EXP}(-50*PD)) / (1-\text{EXP}(-50)) + 0.24 * [1-(1-\text{EXP}(-50*PD)) / (1-\text{EXP}(-50))]$$

$$\text{Ajustare a scadenței } (b) = [0,11852 - 0,05478 * \ln(PD)]^2$$

$$\text{Ponderea de risc } (RW) = \text{LGD} * (N[(1-R)^{-0.5} * G(PD) + (R/(1-R))^{0.5} * G(0.999)] - PD * \text{LGD}) * (1-1.5*b)^{-1} * (1+(M-2.5) * b) * 12.5 * 1.06$$

$N(x)$ reprezintă funcția de distribuție cumulativă a unei variabile aleatoare normală standard (care exprimă probabilitatea ca o variabilă aleatoare normal distribuită cu media zero și varianța 1 să fie mai mică sau egală cu x).

$G(z)$ reprezintă inversa funcției de distribuție cumulativă pentru o variabilă aleatoare normală standard (care exprimă valoarea lui x astfel încât $N(x) = z$).

Valoarea ponderată la risc a expunerii = $RW * \text{valoarea expunerii}$

În cazul în care probabilitatea de nerambursare este nulă, ponderea de risc va fi 0%.

În cazul în care probabilitatea de nerambursare este unitară:

- pentru expunerile aflate în stare de nerambursare pentru care instituțiile de credit utilizează valorile pierderii în caz de nerambursare prevăzute în art. 73 din Capitolul III, ponderea de risc este 0%;

- pentru expunerile aflate în stare de nerambursare pentru care instituțiile de credit utilizează propriile estimări ale pierderii în caz de nerambursare, ponderea de risc este $\max\{0\%; 12,5 * (\text{LGD} - \text{EL}_{\text{BE}})\}$;

unde EL_{BE} reprezintă cea mai bună estimare a instituției de credit cu privire la pierderea așteptată în cazul expunerilor aflate în stare de nerambursare, potrivit art. 195 din Capitolul V al acestui regulament.

Art. 34 - Pentru orice expunere care îndeplinește condițiile prevăzute de art. 30 și art. 61 din cadrul *Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.19/24/2006 privind tehnicile de diminuare a riscului de credit utilizate de instituțiile de credit și firmele de investiții*, valoarea ponderată la risc a expunerii poate fi ajustată în conformitate cu următoarea formulă:

$$\text{Valoarea ponderată la risc a expunerii} = RW * \text{valoarea expunerii} * (0,15 + 160 * PD_{pp})$$

unde, PD_{pp} este probabilitatea de nerambursare aferentă furnizorului de protecție

Ponderea de risc (RW) se calculează utilizând formula relevantă de ponderare la risc a expunerii prevăzută la art. 33, probabilitatea de nerambursare aferentă debitorului și pierderea în caz de nerambursare aferentă unei expuneri directe comparabile față de furnizorul de protecție. Ajustarea scadenței (b) se calculează prin utilizarea celei mai scăzute dintre următoarele valori: probabilitatea de nerambursare a furnizorului de protecție și probabilitatea de nerambursare a debitorului.

Art. 35 - În cazul expunerilor față de societăți, atunci când cifra de afaceri anuală totală consolidată, la nivelul grupului din care face parte societatea, este, în echivalent RON, cuprinsă între 5 și 50 de milioane euro, pentru calculul ponderilor la risc instituțiile de credit pot utiliza formula de corelație de mai jos.

$$\text{Corelația } (R) = 0.12 * (1-\text{EXP}(-50*PD)) / (1-\text{EXP}(-50)) + 0.24 * [1-(1-\text{EXP}(-50*PD)) / (1-\text{EXP}(-50))] - 0.04 * (1-(S-5) / 45)$$

unde,

S reprezintă cifra de afaceri anuală totală consolidată, care este exprimată în milioane RON, și care se încadrează în intervalul valoric în echivalent RON, de 5 mil euro și 50 mil euro (în condițiile în care $5 \text{ milioane euro} \leq S \leq 50 \text{ milioane}$

euro). Cifrele de afaceri al căror nivel raportat este mai mic decât valoarea echivalentă în RON a 5 milioane euro vor fi tratate ca fiind egale cu 5 milioane euro.

Pentru creanțele achiziționate, cifra de afaceri anuală totală consolidată este media cifrelor de afaceri asociate creanțelor ponderată în funcție de nivelul expunerilor individuale din cadrul portofoliului.

În cazul în care cifra de afaceri anuală totală consolidată nu reprezintă un indicator semnificativ pentru dimensiunea întreprinderii, iar totalul activelor reprezintă un indicator cu un grad mai mare de relevanță, instituțiile de credit vor substitui cifra de afaceri anuală totală cu totalul activelor grupului, la nivel consolidat.

Art. 36 - (1) În cazul expunerilor care provin din finanțări specializate, pentru care o instituție de credit nu poate demonstra că estimările sale privind probabilitatea de nerambursare îndeplinesc cerințele minime prevăzute în Capitolul V, instituția de credit va aplica respectivelor expuneri ponderile de risc prevăzute în tabelul 1:

Tabelul 1

Scadență reziduală	categoria 1	categoria 2	categoria 3	categoria 4	categoria 5
Mai puțin de 2,5 ani	50%	70%	115%	250%	0%
Cel puțin 2,5 ani	70%	90%	115%	250%	0%

(2) În procesul de încadrare în categoriile menționate la alin. (1), în vederea aplicării ponderilor de risc expunerilor care provin din finanțarea specializată, instituțiile de credit trebuie să aibă în vedere următorii factori: puterea financiară, cadrul juridic și politic, caracteristicile tranzacției și/sau ale activului, puterea financiară a sponsorului și a inițiatorului, inclusiv veniturile generate de orice parteneriat public-privat, precum și mecanismele de garantare aferente.

Art. 37 - În cazul creanțelor achiziționate asupra societăților, instituțiile de credit trebuie să respecte cerințele minime prevăzute la art. 220 - 229 din Capitolul V. În cazul creanțelor achiziționate asupra societăților, care îndeplinesc suplimentar și condițiile prevăzute la art. 44 și pentru care utilizarea standardelor de cuantificare a riscului aferente expunerilor față de societăți stabilite în Capitolul V, ar reprezenta un efort excesiv pentru instituția de credit, se pot utiliza standardele de cuantificare a riscului aferente expunerilor de tip retail, prevăzute în Capitolul V.

Art. 38 - În cazul creanțelor achiziționate față de societăți, reducerile rambursabile acordate la achiziționare, garanțiile reale sau garanțiile personale parțiale care oferă protecție pentru prima pierdere, în cazul pierderilor provenite din nerambursare, pierderilor în caz de diminuare a valorii creanței sau pierderilor provenind din ambele situații pot fi tratate drept poziții pentru prima pierdere în aplicarea prevederilor aferente ratingurilor interne conform *Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.21/26/2006 privind tratamentul riscului de credit aferent expunerilor securitizate și al pozițiilor din securitizare*.

Art. 39 - În cazul în care o instituție oferă protecție a creditului pentru un coș de expuneri, în condițiile în care apariția stării de nerambursare de ordinul n din cadrul expunerilor declanșează plata și acest eveniment de credit conduce la terminarea contractului, dacă produsul respectiv dispune de un rating din partea unei instituții externe de evaluare a creditului eligibile, atunci se aplică ponderile de risc prevăzute în art. 3 - 7 și art. 9 - 14 din *Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.21/26/2006 privind tratamentul riscului de credit aferent expunerilor securitizate și al pozițiilor din securitizare*.

Dacă produsul nu dispune de un rating din partea unei instituții externe de evaluare a creditului eligibile, ponderile de risc pentru expunerile incluse în portofoliu vor fi agregate, excluzând cele $n-1$ expuneri în cazul în care suma dintre valoarea pierderii așteptate înmulțită cu 12,5 și valoarea ponderată la risc a expunerii nu depășește valoarea nominală a protecției furnizate de instrumentul financiar derivat de credit înmulțită cu 12,5.

Expunerile până la ordinul $n-1$, care trebuie excluse din agregare se determină astfel încât fiecare dintre acestea să producă o valoare ponderată la risc a expunerii mai mică decât valoarea ponderată la risc a oricărei alte expuneri incluse în agregare.

1.2. Valoarea ponderată la risc pentru expuneri de tip retail

Art. 40 - În conformitate cu prevederile art. 41 și ale art. 42, valoarea ponderată la risc pentru expunerile de tip retail se calculează potrivit următoarelor formule:

$$\text{Corelația (R)} = 0.03 \cdot (1 - \text{EXP}(-35 \cdot \text{PD})) / (1 - \text{EXP}(-35)) + 0.16 \cdot [1 - (1 - \text{EXP}(-35 \cdot \text{PD})) / (1 - \text{EXP}(-35))]$$

$$\text{Ponderea de risc (RW)} = (\text{LGD} \cdot N[(1-R)^{0.5} \cdot G(\text{PD}) + (R/(1-R))^{0.5} \cdot G(0.999)] - \text{PD} \cdot 12.5 \cdot 1.06)$$

$N(x)$ reprezintă funcția de distribuție cumulativă a unei variabile aleatoare normală standard (care exprimă probabilitatea ca o variabilă aleatoare normal distribuită cu media zero și varianța 1 să fie mai mică sau egală cu x).

$G(z)$ reprezintă inversa funcției de distribuție cumulativă pentru o variabilă aleatoare normală standard (care exprimă valoarea x pentru care $N(x) = z$).

Valoarea ponderată la risc a expunerii = $RW \cdot$ valoarea expunerii

În cazul în care probabilitatea de nerambursare este unitară (afertă expunerilor aflate în stare de nerambursare), ponderea de risc este valoarea maximă dintre $\{0\%; 12,5 \cdot (LGD - EL_{BE})\}$; unde EL_{BE} reprezintă cea mai bună estimare a instituției de credit cu privire la pierderea așteptată în cazul expunerilor aflate în stare de nerambursare, potrivit art. 195 din Capitolul V.

Art. 41 - Valoarea ponderată la risc pentru fiecare expunere față de entitățile mici și mijlocii, așa cum sunt definite la art. 16, care îndeplinește criteriile prevăzute la art. 30 și la art. 61 din cadrul *Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.19/24/2006 privind tehnicile de diminuare a riscului de credit utilizate de instituțiile de credit și firmele de investiții*, se poate ajusta conform prevederilor art. 34.

Art. 42 - În cazul expunerilor de tip retail garantate cu un bun imobiliar, valoarea obținută prin aplicarea formulei de corelație prevăzute la art. 40 este înlocuită de corelația (R) de 0,15.

Art. 43 - (1) În cazul expunerilor de tip retail reînnoibile eligibile, așa cum sunt definite la lit. a) - e) de la alin. (2), formula de corelație prevăzută la art. 40 este înlocuită de corelația (R) de 0,04.

(2) Vor fi încadrate în categoria de expuneri de tip retail reînnoibile eligibile, expunerile care îndeplinesc următoarele condiții:

- a) expunerile sunt înregistrate față de persoane fizice;
- b) expunerile sunt reînnoibile, negarantate și revocabile necondiționat de instituția de credit în situația în care creditul nu este utilizat imediat (în acest context, expunerile reînnoibile sunt definite ca reprezentând acele expuneri în cazul cărora soldurile clienților pot fluctua în funcție de deciziile acestora de a împrumuta și de a rambursa, într-o limită stabilită de instituția de credit). Angajamentele de finanțare neutilizate pot fi considerate ca fiind revocabile necondiționat de instituția de credit dacă termenii contractuali permit acesteia să le revoce în măsura maximă permisă de legislația privind protecția consumatorului și legislația conexasă;
- c) expunerea maximă, în cadrul sub-portofoliului, față de o singură persoană fizică, este cel mult egală cu echivalentul în RON a 100.000 EUR;
- d) instituția de credit poate demonstra Băncii Naționale a României că utilizarea corelației prevăzută la alin. (1) este limitată la portofoliile care au înregistrat o volatilitate redusă a ratei pierderilor comparativ cu nivelul mediu al ratei pierderilor pentru astfel de expuneri, în special în cadrul categoriilor cu probabilitate de nerambursare scăzută. Banca Națională a României verifică volatilitatea relativă a ratei pierderilor pentru sub-portofoliile de expuneri de tip retail reînnoibile eligibile, precum și pentru portofoliul total de expuneri de tip retail reînnoibile eligibile și manifestă disponibilitate pentru schimbul de informații între jurisdicții, privind caracteristicile ratei pierderilor asociate expunerilor de tip retail reînnoibile eligibile; și
- e) Banca Națională a României este de acord că tratamentul ca expunere de tip retail reînnoibilă eligibilă este în conformitate cu caracteristicile de risc aferente sub-portofoliului suport.

(3) Prin derogare de la prevederile alin. (2) lit. b), în cazul facilităților de credit asociate unui cont în care este vărsat salariul, pentru care a fost constituită o garanție reală, Banca Națională a României poate renunța la cerința ca expunerea să nu fie garantată. În acest caz, sumele recuperate ca urmare a executării garanției reale nu vor fi luate în calcul la estimarea pierderii în caz de nerambursare.

Art. 44 - Pentru a fi eligibile pentru tratamentul retail, creanțele achiziționate trebuie să îndeplinească cerințele minime prevăzute în art. 220 - 229 din Capitolul V, precum și următoarele condiții:

- a) Instituția de credit a achiziționat creanțele de la terțe părți cu care nu are nicio legătură, iar expunerile sale față de debitorii creanțelor nu includ nicio expunere care să fi fost inițiată direct sau indirect de însăși instituția de credit;
- b) Creanțele achiziționate trebuie să fi fost generate în condiții de deplină concurență între vânzător și debitor. Astfel, nu sunt eligibile creanțele din tranzacții între conturile aceleiași societăți, precum nici creanțele evidențiate în conturi de compensare reciprocă între societăți care vând și cumpără una de la cealaltă;
- c) Instituția de credit cumpărătoare are o creanță asupra tuturor încasărilor generate de creanțele achiziționate sau un drept proporțional asupra acestor încasări; și
- d) Portofoliul creanțelor achiziționate este suficient de diversificat.

Art. 45 - În cazul creanțelor achiziționate, reducerile rambursabile acordate la achiziționare, garanțiile reale sau

garanțiile personale parțiale care oferă protecție pentru prima pierdere, în cazul pierderilor din nerambursare, pierderilor în caz de diminuare a valorii creanței sau pierderilor provenind din ambele situații, pot fi tratate drept poziții pentru prima pierdere conform prevederilor *Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.21/26/2006 privind tratamentul riscului de credit aferent expunerilor securitizate și al pozițiilor din securitizare*.

Art. 46 - În cazul grupelor formate din sub-portofolii de creanțe achiziționate de tip retail diferite pentru care instituția de credit cumpărătoare nu poate face distincție între expunerile garantate cu bunuri imobiliare și expunerile de tip retail reînnoibile eligibile de alte expuneri de tip retail, pentru respectivele expuneri va fi utilizată funcția de ponderare la risc pentru sub-portofoliile de retail care generează cerințele de capital cele mai mari.

1.3. Valoarea ponderată la risc pentru expuneri din titluri de capital

Art. 47 - (1) Pentru calculul valorii ponderate la risc ale expunerilor provenite din titluri de capital, instituțiile de credit pot folosi una din cele trei metode: metoda simplă de ponderare la risc, metoda bazată pe probabilitatea de nerambursare/pierdere în caz de nerambursare și metoda bazată pe modele interne.

(2) Banca Națională a României poate aproba unei instituții de credit utilizarea concomitentă de metode diferite pentru diferite portofolii dacă aceste metode sunt utilizate pe plan intern de instituția de credit. Instituția de credit trebuie să demonstreze Băncii Naționale a României că alegerea este făcută de o manieră consecventă și coerentă și nu este determinată de considerații legate de arbitrajul de reglementare.

(3) Fără a aduce atingere prevederilor alin. (1) și (2), determinarea valorii ponderate la risc pentru expunerile din titluri de capital ale societăților prestatoare de servicii auxiliare sau conexe se poate realiza în conformitate cu tratamentul aplicat activelor, altele decât creanțele din credite.

1.3.1. Metoda simplă de ponderare la risc

Art. 48 - Valoarea ponderată la risc a expunerii se calculează conform următoarei formule:

Valoarea ponderată la risc a expunerii = $RW \times \text{valoarea expunerii}$.

Ponderea de risc (RW) este de 190% pentru expunerile din investiții de tip *private equity* din cadrul portofoliilor suficient de diversificate și pentru care instituțiile de credit pot demonstra că pierderile înregistrate în trecut justifică aplicarea acestei ponderi de risc.

Ponderea de risc (RW) este de 290% pentru expunerile din titluri de capital tranzacționate la bursă.

Ponderea de risc (RW) este de 370% pentru orice alte expuneri din titluri de capital.

Art.49 - Pozițiile scurte de trezorerie și pe instrumente financiare derivate din afara portofoliului de tranzacționare pot compensa pozițiile lungi în titluri de același fel, cu condiția ca aceste instrumente să fi fost special destinate acoperirii expunerilor din titluri de capital specifice și să asigure acoperirea pentru încă cel puțin un an. Alte poziții scurte se tratează ca și cum ar fi poziții lungi, prin aplicarea de ponderi de risc relevante, la valoarea absolută a fiecărei poziții. În cazul pozițiilor ale căror scadențe sunt decalate, se va aplica metoda utilizată pentru expunerile față de societăți pentru determinarea efectului/tratamentul decalajului de scadență, conform prevederilor art. 86.

Art. 50 - Instituțiile de credit pot recunoaște protecția nefinanțată a creditului, obținută pentru o expunere din titluri de capital, potrivit metodelor prevăzute la art. 2 alin. (6) pct. 1 și art. 3 - 10 ale *Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.19/24/2006 privind tehnicile de diminuare a riscului de credit utilizate de instituțiile de credit și firmele de investiții*.

1.3.2. Metoda bazată pe probabilitatea de nerambursare/pierdere în caz de nerambursare(PD/LGD)

Art. 51 - (1) O instituție de credit poate aplica metoda bazată pe probabilitatea de nerambursare/pierdere în caz de nerambursare (PD/LGD) în condițiile în care demonstrează Băncii Naționale a României că dezvoltarea unui model intern pentru portofoliul respectiv nu este posibilă, în timp ce cerințele pentru aplicarea metodei bazate pe probabilitatea de nerambursare/pierdere în caz de nerambursare sunt îndeplinite.

(2) Valoarea ponderată la risc a expunerii se calculează conform formulelor prevăzute la art. 33. Dacă instituțiile de credit nu dispun de suficiente informații pentru a utiliza definiția stării de nerambursare, prevăzută la art. 160 - 163 din Capitolul V, ponderilor de risc le este aplicat un factor de majorare de 1,5.

Art. 52 - La nivelul unei expuneri individuale, suma dintre valoarea pierderii așteptate înmulțită cu 12,5 și valoarea ponderată la risc a expunerii nu trebuie să depășească valoarea expunerii înmulțită cu 12,5.

Art. 53 - Instituțiile de credit pot recunoaște protecția nefinanțată a creditului, obținută pentru o expunere din titluri de capital, potrivit metodelor prevăzute de art. 2 alin. (6) pct. 1 și art. 3 - 10 ale *Regulamentului BNR - C.N.V.M.*

nr.19/24/2006 privind tehnicile de diminuare a riscului de credit utilizate de instituțiile de credit și firmele de investiții. În cazul acestei recunoașteri se va utiliza o valoare de 90% a pierderii în caz de nerambursare pentru expunerea față de furnizorul de protecție. Pentru expunerile din investiții de tip *private equity* din cadrul unor portofolii suficient de diversificate, se poate utiliza o valoare de 65% a pierderii în caz de nerambursare. Pentru aceste scopuri, scadența este de 5 ani.

1.3.3. Metoda bazată pe modele interne

Art. 54 - (1) Valoarea ponderată la risc a expunerilor este pierderea potențială asociată expunerilor din titluri de capital ale unei instituții de credit, obținută prin utilizarea unor modele interne de tip *value-at-risk* la un interval de încredere unilateral de 99% pentru diferența dintre randamentul trimestrial și o rată adecvată fără risc, calculată pentru o perioadă - eșantion de lungă durată, înmulțită cu 12,5.

(2) La nivelul unei expuneri individuale, valoarea ponderată la risc nu trebuie să fie mai mică decât suma dintre valoarea minimă a expunerii ponderate la risc impusă prin metoda bazată pe probabilitatea de nerambursare/pierderea în caz de nerambursare (PD/LGD) și valoarea corespunzătoare a pierderii așteptate înmulțită cu 12,5 și calculată pe baza valorii probabilității de nerambursare, prevăzută la art. 95 lit. a) din Capitolul III și a valorii corespunzătoare a pierderii în caz de nerambursare, prevăzută în art. 96 și art. 97 din Capitolul III.

(3) În scopul alin. (1), instituțiile de credit vor notifica Banca Națională a României cu privire la alegerea sau, după caz, calcularea ratei fără risc, aceasta urmând a decide de la caz la caz dacă este necesară revizuirea metodologiei.

Art. 55 - Instituțiile de credit pot recunoaște protecția nefinanțată a creditului obținută pentru o poziție pe titluri de capital.

1.4. Valoarea ponderată la risc pentru expuneri din active, altele decât creanțele din credite (non credit-obligation assets)

Art. 56 - Valoarea ponderată la risc a expunerilor se calculează conform următoarei formule:

Valoarea ponderată la risc a expunerii = $100\% \times \text{valoarea expunerii}$,
cu excepția cazului în care expunerea reprezintă o valoare reziduală, situație în care aceasta trebuie calculată pentru fiecare an și se determină după cum urmează:

$$\frac{1}{t} \times 100\% \times \text{valoarea expunerii};$$

unde t reprezintă numărul de ani ai duratei contractului de leasing.

Secțiunea 2. - Calculul valorilor ponderate la risc pentru riscul de diminuare a valorii creanței aferent creanțelor achiziționate

Art. 57 - Ponderile de risc pentru riscul de diminuare a valorii creanței aferent creanțelor achiziționate incluse în clasa de expuneri de tip retail sau în clasa de expuneri față de societăți se calculează prin utilizarea formulei prevăzute la art. 33. Parametrii de risc de intrare respectiv probabilitatea de nerambursare și pierderea în caz de nerambursare se calculează conform prevederilor din Capitolul III, valoarea expunerii se calculează conform prevederilor din Capitolul IV, iar scadența este de 1 an. Dacă instituțiile de credit pot demonstra Băncii Naționale a României că riscul de diminuare a valorii creanței este nesemnificativ, acesta nu este necesar a fi luat în considerare.

Secțiunea 3. - Calculul valorii pierderii așteptate

Art. 58 - Dacă nu este prevăzut altfel, parametrii de risc de intrare respectiv probabilitatea de nerambursare și pierderea în caz de nerambursare se calculează conform prevederilor Capitolului III, iar valoarea expunerii se calculează conform prevederilor Capitolului IV.

Art. 59 - (1) Valoarea pierderii așteptate aferentă expunerilor față de societăți, instituții, administrații centrale sau bănci centrale și pentru expunerile de tip retail se calculează conform următoarelor formule:

Pierdere așteptată (EL) = PD*LGD

Valoarea pierderii așteptate = EL*valoarea expunerii

(2) În cazul instituțiilor de credit care utilizează propriile estimări ale pierderii în caz de nerambursare, pentru expunerile aflate în stare de nerambursare (probabilitatea de nerambursare este 1), pierdere așteptată (EL) va fi cea mai bună estimare a pierderii așteptate (EL_{BE}) stabilită de instituția de credit, corespunzătoare expunerii aflate în stare de nerambursare, potrivit art. 195 din Capitolul V.

Pentru expunerile care fac obiectul tratamentului prevăzut în art. 34 din Capitolul II, pierderea așteptată este 0.

Art. 60 - În cazul expunerilor care provin din finanțări specializate, pentru care instituțiile de credit utilizează, în vederea aplicării ponderilor de risc metodele prevăzute la art. 36, pierderea așteptată ia valorile corespunzătoare, stabilite în tabelul 2:

Tabelul 2

Scadența reziduală	categoria 1	categoria 2	categoria 3	categoria 4	categoria 5
Mai mică de 2,5 ani	0%	0,4%	2,8%	8%	50%
Mai mare sau egală cu 2,5 ani	0,4%	0,8%	2,8%	8%	50%

Art. 61 - În cazul expunerilor din titluri de capital pentru care valoarea ponderată la risc se calculează în conformitate cu metodele prevăzute la art. 48 - 50, valoarea pierderii așteptate se determină conform următoarei formule:

Valoarea pierderii așteptate = $EL \cdot \text{valoarea expunerii}$

Pierderea așteptată are următoarele valori:

Pierderea așteptată (EL) = 0,8% pentru expunerile din investiții de tip *private equity* din cadrul unor portofolii suficient de diversificate

Pierderea așteptată (EL) = 0,8% pentru expunerile din titluri de capital tranzacționate la bursă

Pierderea așteptată (EL) = 2,4% pentru oricare alte expuneri din titluri de capital.

Art. 62 - În cazul expunerilor din titluri de capital pentru care valoarea ponderată la risc se calculează în conformitate cu metodele prevăzute la art. 51 - 53, valoarea pierderii așteptate se determină conform următoarelor formule:

Pierderea așteptată (EL) = $PD \cdot LGD$

Valoarea pierderii așteptate = $EL \cdot \text{valoarea expunerii}$.

Art. 63 - În cazul expunerilor din titluri de capital pentru care valoarea ponderată la risc se calculează în conformitate cu metodele prevăzute la art. 54 și art. 55, valoarea pierderii așteptate este 0.

Art. 64 - Valoarea pierderii așteptate pentru riscul de diminuare a valorii creanței aferent creanțelor achiziționate se calculează conform următoarelor formule:

Pierderea așteptată (EL) = $PD \cdot LGD$

Valoarea pierderii așteptate = $EL \cdot \text{valoarea expunerii}$

Secțiunea 4. - Tratamentul valorilor pierderii așteptate

Art. 65 - (1) Valorile pierderii așteptate, calculate în conformitate cu prevederile art. 59, art. 60 și ale art. 64, vor fi deduse din suma ajustărilor de valoare și provizioanelor aferente acestor expuneri. Diferențele în plus sau în minus se tratează conform prevederilor *Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.18/23/2006 privind fondurile proprii ale instituțiilor de credit și ale firmelor de investiții*.

(2) Disconturile aferente expunerilor bilanțiere achiziționate atunci când acestea se află în stare de nerambursare, potrivit prevederilor art. 100 din Capitolul IV, trebuie tratate în aceeași manieră ca și ajustările de valoare.

(3) Valorile pierderii așteptate, pentru expunerile securizate, precum și ajustările de valoare și provizioanele aferente acestor expuneri nu se iau în calcul.

CAPITOLUL III - Probabilitatea de nerambursare, pierderea în caz de nerambursare și scadența

Art. 66 - Parametrii de risc de intrare, respectiv probabilitatea de nerambursare, pierderea în caz de nerambursare și scadența utilizați la calculul valorilor ponderate la risc ale expunerilor și al valorilor pierderii așteptate, prevăzuți în Capitolul II sunt cei estimați de către instituția de credit în conformitate cu prevederile Capitolului V și cu respectarea prevederilor prezentului capitol.

Secțiunea 1. - Expuneri față de societăți, instituții, administrații centrale sau bănci centrale

1.1. Probabilitatea de nerambursare (PD)

Art. 67 - Probabilitatea de nerambursare aferentă unei expuneri față de o societate sau o instituție nu poate fi mai mică de 0,03%.

Art. 68 - (1) În cazul expunerilor provenite din creanțe față de societăți, achiziționate de instituția de credit, pentru care aceasta nu poate demonstra că propriile estimări ale probabilității de nerambursare îndeplinesc cerințele minime prevăzute la Capitolul V, probabilitățile de nerambursare ale acestor expuneri se calculează conform următoarelor metode:

- a) pentru creanțele de rang prioritar, probabilitatea de nerambursare este raportul dintre estimarea instituției de credit cu privire la pierderea așteptată și pierderea în caz de nerambursare pentru respectivele creanțe achiziționate;
- b) pentru creanțele subordonate, probabilitatea de nerambursare corespunde estimării instituției de credit cu privire la pierderea așteptată;

(2) Dacă o instituție de credit are aprobarea de a utiliza propriile estimări ale pierderii în caz de nerambursare pentru expunerile față de societăți și dacă, în cazul creanțelor achiziționate față de societăți poate descompune estimările proprii ale pierderii așteptate, într-o manieră credibilă, în probabilități de nerambursare și pierderi în caz de nerambursare, respectiva instituție de credit poate utiliza propria estimare a probabilității de nerambursare.

Art. 69 - În cazul debitorilor aflați în stare de nerambursare, probabilitatea de nerambursare este de 100%.

Art. 70 - În vederea determinării probabilității de nerambursare, instituțiile de credit pot recunoaște protecția nefinanțată a creditului în conformitate cu prevederile art. 2 alin. (6) pct. 1 și art. 3 - 10 ale *Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.19/24/2006 privind tehnicile de diminuare a riscului de credit utilizate de instituțiile de credit și firmele de investiții*.

Art. 71 - Instituțiile de credit care utilizează propriile estimări ale pierderii în caz de nerambursare pot recunoaște protecția nefinanțată a creditului, prin ajustarea probabilităților de nerambursare, cu respectarea prevederilor art. 75.

Art. 72 - (1) În cazul riscului de diminuare a valorii creanței aferent creanțelor achiziționate față de societăți probabilitatea de nerambursare este egală cu estimarea pierderii așteptate pentru riscul de diminuare a valorii creanței.

(2) În cazul în care o instituție de credit are aprobarea de a utiliza propriile estimări ale pierderii în caz de nerambursare pentru expunerile față de societăți și poate descompune, într-o manieră credibilă, estimările proprii ale pierderii așteptate aferente riscului de diminuare a valorii creanței, pentru creanțele achiziționate față de societăți, în probabilități de nerambursare și pierderi în caz de nerambursare, instituția de credit poate utiliza propria estimare a probabilității de nerambursare.

(3) În vederea determinării probabilității de nerambursare, în cazul riscului de diminuare a valorii creanței, instituțiile de credit pot recunoaște protecția nefinanțată a creditului în conformitate cu prevederile art. 2 alin. (6) pct. 1 și art. 3 - 10 ale *Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.19/24/2006 privind tehnicile de diminuare a riscului de credit utilizate de instituțiile de credit și firmele de investiții*.

(4) Dacă o instituție de credit are aprobarea de a utiliza propriile estimări ale pierderii în caz de nerambursare, pentru riscul de diminuare a valorii creanței aferent creanțelor față de societăți, achiziționate de instituția de credit, aceasta poate recunoaște protecția nefinanțată a creditului, prin ajustarea probabilităților de nerambursare, cu respectarea prevederilor art. 75.

1.2. Pierderea în caz de nerambursare (LGD)

Art. 73 - (1) Instituțiile de credit care nu au aprobarea de a utiliza propriile estimări ale pierderii în caz de nerambursare utilizează următoarele valori ale acestui parametru:

- a) 45% - pentru expunerile cu rang prioritar, care nu beneficiază de garanții reale eligibile;
- b) 75% - pentru expunerile subordonate, care nu beneficiază de garanții reale eligibile;
- c) instituțiile de credit pot recunoaște, la determinarea pierderii în caz de nerambursare, protecția finanțată și nefinanțată a creditului, în conformitate cu prevederile art. 2 alin. (6) pct. 1 și art. 3 - 10 ale *Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.19/24/2006 privind tehnicile de diminuare a riscului de credit utilizate de instituțiile de credit și firmele de investiții*;
- d) 12,5% - pentru expunerile sub forma obligațiunilor garantate, așa cum sunt definite la art. 52 - 54 din cadrul *Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării standard*;
- e) 45% - pentru expunerile aferente creanțelor cu rang prioritar față de societăți, achiziționate de instituția de credit, în cazul în care aceasta nu poate demonstra Băncii Naționale a României că estimările proprii privind probabilitatea de nerambursare îndeplinesc cerințele minime stabilite la Capitolul V;
- f) 100% - pentru expunerile aferente creanțelor subordonate față de societăți, achiziționate de instituția de credit, în cazul în care aceasta nu poate demonstra Băncii Naționale a României că estimările proprii privind probabilitatea de nerambursare îndeplinesc cerințele minime stabilite la Capitolul V; și
- g) 75% - pentru riscul de diminuare a valorii creanței aferent creanțelor achiziționate față de societăți.

(2) Până la 31 decembrie 2010, expunerilor sub forma obligațiunilor garantate, prevăzute la lit. d), așa cum sunt definite la art. 52 - 54 din cadrul *Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării standard*, le poate fi aplicată o valoare a pierderii în caz de nerambursare de 11,25%, dacă sunt îndeplinite următoarele condiții:

- toate activele prevăzute la art. 52 lit. a) - c) din cadrul *Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării standard*, care garantează obligațiunile, sunt eligibile pentru încadrarea pe primul nivel al scalei de evaluare a calității creditului, prevăzute în respectivul regulament;
- în cazul în care activele prevăzute la art. 52 lit. d) și e) din cadrul *Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării standard* sunt utilizate în calitate de garanții reale, limita superioară prevăzută la fiecare dintre literele respective este 10% din valoarea nominală a titlurilor emise, aflate în circulație;
- activele prevăzute la art. 52 lit. f) din cadrul *Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării standard* nu sunt utilizate în calitate de garanții reale; sau
- obligațiunile garantate fac obiectul unei evaluări a creditului din partea unei instituții externe de evaluare a creditului nominalizate, iar instituția respectivă le încadrează în categoria de evaluare a creditului cea mai favorabilă pe care o poate utiliza în cazul obligațiunilor garantate.

Art. 74 - Fără a aduce atingere prevederilor art. 73, în ceea ce privește riscul de diminuare a valorii creanței și riscul de nerambursare, în cazul în care o instituție de credit a primit aprobarea Băncii Naționale a României să utilizeze propriile estimări ale pierderii în caz de nerambursare pentru expunerile față de societăți și poate descompune, într-o manieră credibilă, propriile estimări ale pierderii așteptate aferente creanțelor față de societăți, achiziționate de instituția de credit, în probabilități de nerambursare și pierderi în caz de nerambursare, respectiva instituție de credit poate utiliza propria estimare a pierderii în caz de nerambursare pentru aceste creanțe.

Art. 75 - (1) Fără a aduce atingere prevederilor art. 73, în cazul în care o instituție de credit a primit aprobarea din partea Băncii Naționale a României să utilizeze propriile estimări ale pierderii în caz de nerambursare pentru expunerile față de societăți, instituții, administrații centrale sau bănci centrale, protecția nefinanțată a creditului poate fi recunoscută prin ajustarea probabilității de nerambursare și/sau a pierderii în caz de nerambursare, cu respectarea cerințelor minime prevăzute în Capitolul V și cu aprobarea Băncii Naționale a României.

(2) O instituție de credit nu poate alocă expunerilor garantate o valoare ajustată a probabilității de nerambursare sau a pierderii în caz de nerambursare, dacă astfel ponderea de risc ajustată ar fi mai mică decât cea a unei expuneri directe, comparabile, față de garant.

Art. 76 - Fără a aduce atingere prevederilor art. 73 și ale art. 75, în scopul art. 34, pierderea în caz de nerambursare pentru o expunere directă, comparabilă, față de furnizorul de protecție va fi fie cea aferentă unei linii de credit negarantate în favoarea garantului, fie cea aferentă unei linii de credit negarantate în favoarea debitorului, după cum dovezile disponibile și structura garanției indică faptul că, în cazul în care, pe durata de viață a tranzacției acoperite, atât garantul cât și debitorul s-ar afla în stare de nerambursare, suma recuperată ar depinde de situația financiară a garantului sau, respectiv, a debitorului.

1.3. Scadența (M)

Art. 77 - (1) Fără a aduce atingere prevederilor art. 78, instituțiile de credit aplică expunerilor din tranzacții de răscumpărare sau din operațiuni de dare sau luare de titluri sau mărfuri cu împrumut o valoare a scadenței de 0,5 ani, iar pentru toate celelalte expuneri o valoare a scadenței de 2,5 ani.

(2) Instituțiile de credit care au obținut aprobarea să utilizeze propriile estimări ale pierderii în caz de nerambursare și/sau ale factorilor de conversie pentru expunerile față de societăți, instituții sau administrații centrale sau bănci centrale, calculează scadența pentru fiecare dintre aceste expuneri așa cum este prevăzut la art. 78 - 84, cu respectarea prevederilor art. 85 și ale art. 86. În toate cazurile, scadența nu poate fi mai mare de 5 ani.

Art. 78 - Pentru un instrument care face obiectul unei eșalonări a fluxurilor de numerar, scadența se calculează conform următoarei formule:

$$M = \max \left\{ 1; \min \left\{ \frac{\sum_t t * CF_t}{\sum_t CF_t}; 5 \right\} \right\}$$

unde CF_t reprezintă fluxurile de numerar (principal, dobânzi și comisioane) pe care debitorul trebuie să le plătească conform prevederilor contractuale, în perioada t .

Art. 79 - În cazul instrumentelor financiare derivate care fac obiectul unui acord cadru de compensare, scadența este media ponderată a scadențelor reziduale ale fiecărei expuneri și nu poate fi mai mică de 1 an. Pentru ponderarea scadențelor se utilizează valoarea noțională a fiecărei expuneri.

Art. 80 - În cazul expunerilor din tranzacții cu instrumente financiare derivate, prevăzute în Anexa la *Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.20/25/2006 privind tratamentul riscului de credit al contrapartidei în cazul instrumentelor financiare derivate, al tranzacțiilor de răscumpărare, al operațiunilor de dare/luare de titluri/mărfuri cu împrumut, al tranzacțiilor cu termen lung de decontare și al tranzacțiilor de creditare în marjă*, care beneficiază integral sau aproape integral de acoperire cu garanții reale, pentru expunerile din tranzacții de creditare în marjă, care sunt acoperite integral sau aproape integral cu garanții reale, tranzacțiile de răscumpărare și operațiunile de dare sau luare de titluri sau mărfuri cu împrumut, care fac obiectul unui acord cadru de compensare, scadența este media ponderată a scadențelor rămase ale tranzacțiilor și nu poate fi mai mică de 10 zile. Pentru ponderarea scadențelor se utilizează valoarea noțională a fiecărei expuneri.

Art. 81 - Pentru o instituție de credit care a obținut aprobarea să utilizeze propriile estimări ale probabilității de nerambursare pentru creanțele achiziționate față de societăți, în cazul sumelor trase, scadența este egală cu scadența medie ponderată a acelor creanțe și nu poate fi mai mică de 90 de zile. În cazul sumelor neutilizate ale unei facilități de cumpărare ferme se aplică aceeași valoare a scadenței, sub rezerva ca facilitatea de cumpărare să prevadă angajamente efective, evenimente care declanșează rambursarea anticipată sau să aibă alte prevederi care să protejeze instituția de credit cumpărătoare în cazul unei deteriorări viitoare semnificative a calității creanțelor, pe care este obligată să le cumpere până la scadența facilității. În cazul absenței unor asemenea protecții efective, pentru sumele neutilizate, scadența se calculează ca suma dintre scadența creanței potențiale celei mai îndelungate potrivit contractului de cumpărare și scadența reziduală a facilității de cumpărare și nu poate fi mai mică de 90 de zile.

Art. 82 - Pentru orice instrument, altul decât cele menționate la art. 78 - 81 sau în situația în care instituția de credit nu poate determina scadența conform prevederilor art. 78, scadența va fi scadența reziduală maximă (în ani) pe care o are la dispoziție un debitor pentru a se achita în întregime de obligațiile sale contractuale și nu va putea fi mai mică de 1 an.

Art. 83 - (1) În cazul instituțiilor de credit care utilizează pentru determinarea valorii expunerii metoda modelelor interne prevăzută la Capitolul VI din *Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.20/25/2006 privind tratamentul riscului de credit al contrapartidei în cazul instrumentelor financiare derivate, al tranzacțiilor de răscumpărare, al operațiunilor de dare/luare de titluri/mărfuri cu împrumut, al tranzacțiilor cu termen lung de decontare și al tranzacțiilor de creditare în marjă*, pentru expunerile cărora li se aplică această metodă și care sunt incluse într-un set de compensare în care scadența contractului celui mai îndelungat este mai mare de 1 an, scadența se calculează în conformitate cu următoarea formulă:

$$M = \min \left(\frac{\sum_{k=1}^{tk \leq 1an} EE_k \text{ efectiv } \ddot{a} * \Delta t_k * df_k + \sum_{tk > 1an}^{scaden \text{ } tc} EE_k * \Delta t_k * df_k}{\sum_{k=1}^{tk \leq 1an} EE_k \text{ efectiv } \ddot{a} * \Delta t_k * df_k}; 5 \right)$$

unde:

df_k este factorul de actualizare fără risc pentru perioada de timp viitoare t_k , iar ceilalți parametri sunt definiți în Capitolul VI din *Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.20/25/2006 privind tratamentul riscului de credit al contrapartidei în cazul instrumentelor financiare derivate, al tranzacțiilor de răscumpărare, al operațiunilor de dare/luare de titluri/mărfuri cu împrumut, al tranzacțiilor cu termen lung de decontare și al tranzacțiilor de creditare în marjă*.

(2) Fără a aduce atingere prevederilor alin. (1), o instituție de credit care utilizează un model intern pentru a calcula o ajustare unilaterală a evaluării creditului, poate folosi ca valoare a scadenței, cu aprobarea Băncii Naționale a României, scadența efectivă a creditului, estimată prin modelul intern.

(3) Sub rezerva prevederilor art. 85, pentru toate seturile de compensare în cazul cărora toate contractele au o scadență inițială mai mică de 1 an, se aplică formula de la art. 78.

Art. 84 - În scopul art. 34, scadența este durată efectivă a protecției creditului, dar nu va fi mai mică de 1 an.

Art. 85 - (1) Fără a aduce atingere prevederilor art. 77 - 81, scadența este de cel puțin 1 zi în următoarele cazuri:

- instrumentele financiare derivate prevăzute în Anexa la *Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.20/25/2006 privind tratamentul riscului de credit al contrapartidei în cazul instrumentelor financiare derivate, al tranzacțiilor de răscumpărare, al operațiunilor de dare/luare de titluri/mărfuri cu împrumut, al tranzacțiilor cu termen lung de decontare și al tranzacțiilor de creditare în marjă* care sunt acoperite integral sau aproape integral cu garanții reale;
- tranzacțiile de creditare în marjă care sunt acoperite integral sau aproape integral cu garanții reale; și
- tranzacțiile de răscumpărare și operațiunile de dare sau luare de titluri sau mărfuri cu împrumut

(2) Prevederile alin. (1) se aplică sub condiția ca prevederile contractuale să stipuleze ajustări de marjă și reevaluări zilnice, și să includă clauze care să permită lichidarea sau compensarea rapidă a garanțiilor reale în caz de nerambursare sau de imposibilitate de refacere a marjei.

(3) Fără a aduce atingere prevederilor art. 77 - 81, în cazul altor expuneri pe termen scurt, care nu fac parte din finanțarea curentă a debitorului, scadența nu va fi mai mică de o zi. Pentru fiecare situație trebuie să se analizeze cu atenție detaliile specifice.

Art. 86 - În cazul decalajelor de scadență sunt aplicabile dispozițiile art. 2 alin. (6) pct. 1 și art. 3 - 10 ale *Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.19/24/2006 privind tehnicile de diminuare a riscului de credit utilizate de instituțiile de credit și firmele de investiții*.

Secțiunea 2. - Expuneri de tip retail

2.1. Probabilitatea de nerambursare

Art. 87 - Pentru orice expunere de tip retail, probabilitatea de nerambursare aferentă unei expuneri nu poate fi mai mică de 0,03%.

Art. 88 - Probabilitatea de nerambursare aferentă debitorilor aflați în stare de nerambursare sau, atunci când este folosită o abordare bazată pe tranzacții, probabilitatea de nerambursare aferentă expunerilor aflate în stare de nerambursare, este de 100%.

Art. 89 - (1) În cazul riscului de diminuare a valorii creanței aferent creanțelor achiziționate, probabilitatea de nerambursare este egală cu estimările pierderii așteptate pentru riscul de diminuare a valorii creanței.

(2) În cazul în care o instituție de credit poate să descompună într-o manieră credibilă estimările proprii ale pierderii așteptate pentru riscul de diminuare a valorii creanței aferent creanțelor achiziționate, în probabilități de nerambursare și pierderi în caz de nerambursare, aceasta poate utiliza estimarea proprie a probabilității în caz de nerambursare.

Art. 90 - (1) Protecția nefinanțată a creditului poate fi recunoscută prin ajustarea probabilităților de nerambursare, cu respectarea prevederilor art. 93.

(2) Pentru riscul de diminuare a valorii creanței, în cazul instituțiilor de credit care nu utilizează estimări proprii ale pierderilor în caz de nerambursare, se respectă prevederile art. 2 alin. (6) pct. 1 și art. 3 - 10 ale *Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.19/24/2006 privind tehnicile de diminuare a riscului de credit utilizate de instituțiile de credit și firmele de investiții*.

2.2. Pierderea în caz de nerambursare

Art. 91 - Instituțiile de credit calculează propriile estimări ale pierderilor în caz de nerambursare, cu respectarea cerințelor minime prevăzute în Capitolul V și cu aprobarea Băncii Naționale a României.

Art. 92 - (1) Pentru riscul de diminuare a valorii creanței aferent creanțelor achiziționate, se utilizează o valoare a pierderii în caz de nerambursare de 75%.

(2) În cazul în care, pentru creanțele achiziționate, o instituție de credit poate să descompună, într-o manieră credibilă estimările proprii ale pierderii așteptate pentru riscul de diminuare a valorii creanței, în probabilități de nerambursare și pierderi în caz de nerambursare, respectiva instituție de credit poate utiliza propria estimare a pierderii în caz de nerambursare.

Art. 93 - (1) Protecția nefinanțată a creditului poate fi recunoscută, fie pentru o expunere individuală, fie pentru o grupă de expuneri, prin ajustarea estimărilor probabilității de nerambursare sau ale pierderii în caz de nerambursare, cu

respectarea cerințelor minime prevăzute la art. 214 - 219 din Capitolul V, și în condițiile obținerii aprobării Băncii Naționale a României.

(2) O instituție de credit nu poate aplica unei expuneri garantate o valoare ajustată a probabilității de nerambursare sau a pierderii în caz de nerambursare, dacă astfel ponderea de risc ajustată va fi mai mică decât cea a unei expuneri directe, comparabile, față de garant.

Art. 94 - Fără a aduce atingere prevederilor art. 93, în scopul art. 41, pierderea în caz de nerambursare pentru o expunere directă, comparabilă, față de furnizorul de protecție este fie cea asociată unei linii de credit neacoperite în favoarea garantului, fie cea asociată unei linii de credit neacoperite în favoarea debitorului, după cum dovezile disponibile și structura garanției indică faptul că, în cazul în care atât garantul cât și debitorul se află în stare de nerambursare pe durata de viață a tranzacției acoperite, suma recuperată ar depinde de situația financiară a garantului sau, respectiv, a debitorului.

Secțiunea 3. - Expuneri din titlurile de capital care fac obiectul metodei bazate pe probabilitatea de nerambursare/pierderea în caz de nerambursare

3.1. Probabilitatea de nerambursare

Art. 95 - Probabilitățile de nerambursare se calculează potrivit metodelor utilizate pentru expunerile față de societăți (art. 67 - 72).

Următoarele valori minime ale probabilităților de nerambursare sunt aplicabile:

- a) 0,09% pentru expuneri din titlurile de capital tranzacționate la bursă, atunci când investiția se înscrie în cadrul unei relații pe termen lung cu clientul;
- b) 0,09% pentru expuneri din titlurile de capital netranzacționate la bursă, atunci când randamentul investiției se bazează pe fluxuri de numerar regulate și periodice, care nu derivă din câștiguri de capital;
- c) 0,40% pentru expuneri din titlurile de capital tranzacționate la bursă, inclusiv alte poziții scurte așa cum este prevăzut în art. 49 din Capitolul II; și
- d) 1,25% pentru toate celelalte expuneri din titlurile de capital, inclusiv alte poziții scurte așa cum este prevăzut în art. 49 din Capitolul II.

3.2. Pierderea în caz de nerambursare

Art. 96 - În cazul expunerilor din investiții de tip *private equity* din cadrul portofoliilor suficient de diversificate, se poate alocă pierderii în caz de nerambursare o valoare de 65%.

Art. 97 - În cazul tuturor celorlalte expuneri se aplică pierderii în caz de nerambursare o valoare de 90%.

3.3. Scadența

Art. 98 - În cazul tuturor expunerilor scadența este de 5 ani.

CAPITOLUL IV - Valoarea expunerii

Secțiunea 1. - Expuneri față de societăți, instituții, administrații centrale sau bănci centrale și expuneri de tip retail

Art. 99 - Dacă nu se specifică altfel, valoarea expunerii pentru expunerile bilanțiere se cuantifică înainte de deducerea ajustărilor de valoare.

Art. 100 - Regula prevăzută la art. 99 se aplică și în cazul activelor achiziționate la un preț diferit de suma datorată. Pentru activele achiziționate, diferența dintre suma datorată și valoarea netă înregistrată în bilanțul instituțiilor de credit este numită discount, dacă suma datorată este mai mare, și, respectiv, primă, dacă aceasta este mai mică.

Art. 101 - În cazul în care instituțiile de credit utilizează un acord cadru de compensare cu privire la tranzacțiile de răscumpărare sau pentru operațiunile de dare sau luare de titluri sau mărfuri cu împrumut, valoarea expunerii se calculează potrivit prevederilor art. 2 alin. (6) pct. 1 și art. 3 - 10 ale *Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.19/24/2006 privind tehnicile de diminuare a riscului de credit utilizate de instituțiile de credit și firmele de investiții*.

Art. 102 - În ceea ce privește compensarea bilanțieră a creditelor și depozitelor instituțiile de credit trebuie să utilizeze la calculul valorii expunerilor metodele prevăzute de art. 2 alin. (6) pct. 1 și art. 3 - 10 ale *Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.19/24/2006 privind tehnicile de diminuare a riscului de credit utilizate de instituțiile de credit și firmele de investiții*.

Art. 103 - (1) Valoarea expunerii pentru operațiunile de leasing este reprezentată de valoarea actualizată a plăților minime de leasing.

(2) În sensul alin. (1), plățile minime de leasing sunt acele plăți de-a lungul duratei contractului de leasing pe care locatarul va fi sau poate fi obligat să le efectueze și orice opțiune a locatarului cu privire la cumpărarea avantajoasă a bunului - în cazul în care exercitarea acestei opțiuni este certă, într-o măsură rezonabilă.

(3) Orice valoare reziduală garantată care îndeplinește condițiile referitoare la eligibilitatea furnizorilor de protecție, prevăzute în art. 27 - 29 din *Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.19/24/2006 privind tehnicile de diminuare a riscului de credit utilizate de instituțiile de credit și firmele de investiții*, precum și cerințele minime pentru recunoașterea altor tipuri de garanții, prevăzute în art. 55 - 58 din cadrul aceluiași regulament, trebuie de asemenea inclusă în plățile minime de leasing.

Art. 104 - În cazul oricărui element prevăzut în Anexa la *Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.20/25/2006 privind tratamentul riscului de credit al contrapartidei în cazul instrumentelor financiare derivate, al tranzacțiilor de răscumpărare, al operațiunilor de dare/luare de titluri/mărfuri cu împrumut, al tranzacțiilor cu termen lung de decontare și al tranzacțiilor de creditare în marjă*, valoarea expunerii se calculează prin utilizarea metodelor prevăzute în respectivul regulament.

Art. 105 - În vederea calculării valorii ponderate la risc a creanțelor achiziționate, valoarea expunerii este reprezentată de valoarea rămasă de rambursat minus cerințele de capital pentru riscul de diminuare a valorii creanței, determinate înainte de aplicarea tehnicilor de diminuare a riscului de credit.

Art. 106 - (1) În cazul unei expuneri sub formă de titluri sau mărfuri vândute, gajate sau date cu împrumut în cadrul tranzacțiilor de răscumpărare, sau al operațiunilor de dare sau luare de titluri sau mărfuri cu împrumut, al tranzacțiilor cu termen lung de decontare și al tranzacțiilor de creditare în marjă, valoarea expunerii este reprezentată de valoarea titlurilor sau a mărfurilor, determinată în conformitate cu prevederile art. 3 din *Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.13/18/2006 privind determinarea cerințelor minime de capital pentru instituțiile de credit și firmele de investiții*. Atunci când este utilizată metoda extinsă a garanțiilor financiare, prevăzută de Capitolul IV din cadrul *Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.19/24/2006 privind tehnicile de diminuare a riscului de credit utilizate de instituțiile de credit și firmele de investiții*, valoarea expunerii se majorează cu ajustarea de volatilitate corespunzătoare unor astfel de titluri sau mărfuri, potrivit dispozițiilor regulamentului respectiv.

(2) În cazul tranzacțiilor de răscumpărare, al operațiunilor de dare sau luare de titluri sau mărfuri cu împrumut, al tranzacțiilor cu termen lung de decontare și al tranzacțiilor de creditare în marjă, valoarea expunerii se determină fie potrivit prevederilor *Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.20/25/2006 privind tratamentul riscului de credit al contrapartidei în cazul instrumentelor financiare derivate, al tranzacțiilor de răscumpărare, al operațiunilor de dare/luare de titluri/mărfuri cu împrumut, al tranzacțiilor cu termen lung de decontare și al tranzacțiilor de creditare în marjă* fie potrivit prevederilor art. 73 - 80 din *Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.19/24/2006 privind tehnicile de diminuare a riscului de credit utilizate de instituțiile de credit și firmele de investiții*.

Art. 107 - Fără a aduce atingere prevederilor art. 106, valoarea expunerii în cazul expunerilor la riscul de credit aflate în derulare cu o contrapartidă centrală, așa cum sunt acestea stabilite de autoritățile competente, se determină potrivit prevederilor de la art. 8 din Capitolul II din *Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.20/25/2006 privind tratamentul riscului de credit al contrapartidei în cazul instrumentelor financiare derivate, al tranzacțiilor de răscumpărare, al operațiunilor de dare/luare de titluri/mărfuri cu împrumut, al tranzacțiilor cu termen lung de decontare și al tranzacțiilor de creditare în marjă* cu condiția ca expunerile contrapartidei centrale la riscul de credit al contrapartidei față de toți participanții la acordurile sale să fie acoperite zilnic și integral cu garanții reale.

Art. 108 - (1) Valoarea expunerii pentru elementele de la alin. (2) se calculează ca produs între valoarea reprezentând suma angajată ferm dar neutilizată și un factor de conversie.

(2) În scopul alin. (1), instituțiile de credit trebuie să utilizeze următorii factori de conversie:

a) 0% pentru liniile de credit care nu sunt angajate ferm, care sunt revocabile necondiționat, în orice moment și fără aviz prealabil de către instituția de credit sau care permit efectiv acesteia revocarea automată în cazul deteriorării calității creditului unui debitor. Pentru a putea aplica un factor de conversie de 0%, instituțiile de credit trebuie să monitorizeze activ situația financiară a debitorului, iar sistemele lor de control intern trebuie să permită detectarea imediată a oricărei deteriorări a calității creditului aferentă acestuia. Liniile de credit acordate clienței de tip retail

neutilizate pot fi considerate ca fiind revocabile necondiționat dacă termenii contractuali permit instituției de credit să le revoce în măsura maximă permisă de legislația privind protecția consumatorului și legislația conexasă.

- b) 20% pentru scrisorile de credit pe termen scurt provenind din circulația bunurilor, atât în cazul instituției de credit emitente, cât și în cel al instituției de credit care face confirmarea.
 - c) 0% pentru angajamentele de cumpărare reînnoibile neutilizate privind creanțele achiziționate, care sunt revocabile necondiționat sau care permit efectiv instituției de credit revocarea automată, în orice moment și fără aviz prealabil. Pentru a putea aplica un factor de conversie de 0%, instituțiile de credit vor monitoriza activ situația financiară a debitorului, iar sistemele lor de control intern trebuie să permită detectarea imediată a oricărei deteriorări a calității creditului aferente acestuia.
 - d) 75% pentru alte linii de credit, facilități de emisiune de efecte (*Note Issuance Facilities - NIF*) și facilități reînnoibile de subscriere fermă (*Revolving Underwriting Facilities - RUF*).
- (3) Cu acordul Băncii Naționale a României, instituțiile de credit care îndeplinesc cerințele minime pentru utilizarea propriilor estimări ale factorilor de conversie, prevăzute în Capitolul V, pot utiliza propriile estimări ale factorilor de conversie pentru diferite tipuri de produse, așa cum este prevăzut la lit. a) - d) de la alin. (2).

Art. 109 - În cazul în care un angajament se referă la extinderea unui alt angajament, se utilizează factorul cu valoarea cea mai mică dintre cei doi factori de conversie asociați fiecăruia dintre angajamentele individuale.

Art. 110 - (1) Pentru toate elementele extrabilanțiere, altele decât cele menționate la art. 100 - 108, valoarea expunerii corespunde următoarelor procente din valoarea sa:

- a) 100% dacă este un element cu risc maxim,
- b) 50% dacă este un element cu risc mediu,
- c) 20% dacă este un element cu risc moderat și
- d) 0% dacă este un element cu risc scăzut.

(2) În scopul alin. (1), elementele extrabilanțiere se încadrează în categoriile de risc prevăzute în Anexa la *Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării standard*.

Secțiunea 2. - Expuneri din titluri de capital

Art. 111 - Valoarea expunerii este valoarea înscrisă în situațiile financiare. Sunt permise următoarele cuantificări pentru expunerile din titluri de capital:

- a) pentru investițiile evaluate la valoarea justă, în cazul cărora modificările de valoare sunt recunoscute în mod direct în rezultate și, în consecință, în fondurile proprii, valoarea expunerii este reprezentată de valoarea justă înscrisă în bilanț;
- b) pentru investițiile evaluate la valoarea justă, în cazul cărora modificările de valoare nu sunt recunoscute în mod direct în rezultate, ci sunt recunoscute, nete de impozit, într-o componentă distinctă a capitalurilor proprii, ajustată pentru scopuri fiscale, valoarea expunerii este reprezentată de valoarea justă înscrisă în bilanț; și
- c) pentru investițiile evaluate la cost istoric sau la cea mai mică valoare dintre acest cost și valoarea de piață, valoarea expunerii este reprezentată de costul istoric sau de valoarea de piață înscrisă în bilanț.

Secțiunea 3. - Expuneri din active, altele decât cele de natura creanțelor din credite

Art. 112 - Valoarea expunerii pentru active, altele decât cele de natura creanțelor din credite, este reprezentată de valoarea înscrisă în situațiile financiare.

CAPITOLUL V - Cerințe minime pentru utilizarea abordării bazate pe modele interne de rating

Secțiunea 1. - Sistemele de rating

Art. 113 - În scopul prezentului regulament, prin „sistem de rating” se înțelege ansamblul metodelor, proceselor, sistemelor de control, sistemelor de colectare a datelor și sistemelor informatice care permit evaluarea riscului de credit, alocarea expunerilor pe clase de rating sau pe grupe de risc și cuantificarea estimărilor cu privire la stările de nerambursare și la pierderi pentru un anumit tip de expunere.

Art. 114 - În cazul în care o instituție de credit utilizează mai multe sisteme de rating, raționamentul în baza căruia se realizează alocarea unui debitor sau a unei tranzacții unui anumit sistem de rating, trebuie formalizat și aplicat într-o manieră care să reflecte în mod adecvat nivelul de risc.

Art. 115 - Criteriile și procesele de alocare pe clase de rating sau pe grupe de risc trebuie revizuite periodic pentru a se determina dacă acestea au rămas adecvate pentru condițiile portofoliului curent și condițiile externe.

1.1. Structura sistemelor de rating

Art. 116 - În cazul în care o instituție de credit utilizează estimări directe ale parametrilor de risc, acestea pot fi considerate drept rezultatele clasificării pe clase de rating în cadrul unei scale de rating continue.

1.1.1. Expuneri față de societăți, instituții, administrații centrale sau bănci centrale

Art. 117 - Un sistem de rating trebuie să ia în considerare caracteristicile de risc ale debitorului și ale tranzacției.

Art. 118 - Un sistem de rating trebuie să includă o scală de rating a debitorilor, care să reflecte exclusiv cuantificarea riscului de nerambursare aferent acestora. Scala de rating a debitorilor trebuie să aibă un minim de 7 clase de rating pentru debitorii care nu se află în stare de nerambursare și o clasă de rating pentru debitorii care se află în stare de nerambursare.

Art. 119 - (1) În scopul prezentului regulament, prin „rating al debitorului” se înțelege o clasă de risc din cadrul scalei de rating aferente sistemului de rating al debitorilor, în care sunt alocăți debitorii, pe baza unui set distinct și specific de criterii de rating care stau la baza estimării probabilității de nerambursare.

(2) O instituție de credit trebuie să formalizeze relația dintre ratingurile debitorilor, din perspectiva nivelului riscului de nerambursare corespunzător fiecărei clase de rating și criteriile utilizate în vederea determinării aceluși nivel al riscului de nerambursare.

Art. 120 - (1) Instituțiile de credit care dețin portofolii concentrate pe un anumit segment de piață și într-un anumit interval al riscului de nerambursare, trebuie să dispună de un număr suficient de clase de rating în cadrul acestui interval pentru a evita concentrarea excesivă a debitorilor într-o anumită clasă de rating.

(2) Concentrările semnificative din cadrul unei singure clase de rating trebuie justificate prin dovezi empirice convingătoare cu privire la faptul că respectivul rating al debitorilor acoperă un interval suficient de îngust al probabilităților de nerambursare și că riscul de nerambursare al tuturor debitorilor din această clasă de rating se situează în cadrul acestui interval.

Art. 121 - În vederea obținerii aprobării Băncii Naționale a României pentru utilizarea propriilor estimări ale pierderilor în caz de nerambursare în scopul calculării cerințelor de capital, un sistem de rating trebuie să includă o scală distinctă de rating a tranzacțiilor, care să reflecte exclusiv caracteristicile acestora în ceea ce privește pierderea în caz de nerambursare.

Art. 122 - (1) În scopul prezentului regulament, prin „rating al tranzacției” se înțelege o clasă de risc din cadrul unei scale de rating a tranzacțiilor aferentă unui sistem de rating, în care sunt încadrate expunerile pe baza unui set distinct și specific de criterii de rating, în baza cărora se obțin propriile estimări ale pierderilor în caz de nerambursare. Definiția ratingului trebuie să includă atât o descriere a modului în care expunerile sunt alocate respectivei clase de risc, cât și a criteriilor utilizate pentru a diferenția nivelul de risc asociat fiecărui rating.

(2) Concentrările semnificative din cadrul unui singur rating al tranzacției trebuie justificate prin dovezi empirice convingătoare cu privire la faptul că respectiva clasă de risc a tranzacției acoperă un interval suficient de îngust al pierderilor în caz de nerambursare și că riscul aferent tuturor expunerilor din această clasă de risc se situează în cadrul acestui interval.

Art. 123 - (1) Instituțiile de credit care, pentru alocarea ponderilor de risc în cazul expunerilor din finanțări specializate, utilizează metodele prevăzute la art. 36 din Capitolul II, sunt exceptate, în ceea ce privește respectivele expuneri, de la obligația de a dispune de o scală de rating a debitorilor care să reflecte exclusiv cuantificarea riscului de nerambursare prezentat de aceștia pentru expunerile respective.

(2) Fără a aduce atingere prevederilor art. 36, instituțiile de credit prevăzute la alin. (1) trebuie să dispună, pentru aceste expuneri, de un minim de 4 clase de rating pentru debitorii care nu se află în stare de nerambursare și de cel puțin o clasă de rating pentru debitorii care se află în stare de nerambursare.

1.1.2. Expuneri de tip retail

Art.124 - Sistemele de rating trebuie să reflecte atât riscul debitorului, cât și cel al tranzacției, și să surprindă toate caracteristicile relevante ale acestora.

Art. 125 - (1) Nivelul de diferențiere a riscului trebuie să asigure faptul că numărul de expuneri dintr-o anumită clasă de rating sau grupă de risc este suficient de mare pentru a permite o cuantificare și o validare adecvată a caracteristicilor pierderii la nivelul clasei de rating sau a grupei de risc.

(2) Alocarea expunerilor și a debitorilor pe clase de rating sau pe grupe de risc trebuie să se realizeze astfel încât să fie evitate concentrările excesive.

Art. 126 - (1) Instituțiile de credit trebuie să demonstreze Băncii Naționale a României că procesul de alocare a expunerilor pe clase de rating sau pe grupe de risc permite o diferențiere adecvată a riscului, regruparea expunerilor în ansambluri suficient de omogene și estimarea precisă, consecventă și coerentă a caracteristicilor pierderii la nivelul fiecărei clase de rating sau grupe de risc.

(2) În cazul creanțelor achiziționate, regruparea expunerilor trebuie să reflecte practicile de subscriere ale vânzătorilor și eterogenitatea clienților.

Art. 127 - La alocarea expunerilor pe clase de rating sau pe grupe de risc, instituțiile de credit trebuie să ia în considerare următorii factori de risc:

- a) caracteristicile de risc ale debitorului;
- b) caracteristicile de risc ale tranzacției, care să includă tipul produsului bancar sau a garanției reale sau ambele. Instituțiile de credit trebuie să trateze în mod explicit cazurile în care mai multe expuneri sunt acoperite cu aceeași garanție reală; și
- c) incidentele de plată, mai puțin în cazul în care instituția de credit demonstrează Băncii Naționale a României că acestea nu constituie un factor de risc semnificativ pentru expunere.

1.2. Stabilirea claselor de rating și a grupelor de risc

Art. 128 - O instituție de credit trebuie să dispună de definiții, procese și criterii specifice în vederea alocării expunerilor pe clase de rating sau pe grupe de risc în cadrul unui sistem de rating, care să respecte următoarele cerințe:

- a) Definițiile și criteriile corespunzătoare claselor de rating sau grupelor de risc trebuie să fie suficient de detaliate pentru a permite persoanelor responsabile cu acordarea ratingurilor să aloce în mod consecvent și coerent debitorii sau tranzacțiile care prezintă un risc similar, în cadrul aceleiași clase de rating sau grupe de risc. Atât consecvența cât și coerența trebuie să fie asigurate indiferent de liniile de activitate, departamente sau localizări geografice.
- b) Documentația aferentă procesului de rating trebuie să permită părților terțe să înțeleagă modul de alocare a expunerilor pe clase de rating sau pe grupe de risc, să reproducă și să evalueze dacă această alocare este adecvată; și
- c) Criteriile utilizate trebuie, de asemenea, să fie în conformitate cu normele interne de creditare ale instituției de credit și cu politicile acestea cu privire la tratamentul aplicat debitorilor și tranzacțiilor în dificultate.

Art. 129 - (1) La alocarea debitorilor și tranzacțiilor pe clase de rating sau grupe de risc, o instituție de credit trebuie să ia în considerare toate informațiile relevante. Informațiile trebuie să fie de actualitate și să permită instituției de credit să previzioneze performanța viitoare a expunerii. Cu cât o instituție de credit deține mai puține informații, cu atât trebuie să fie mai prudentă în procesul de alocare a expunerilor pe clase de rating sau pe grupe de risc de debitori și de tranzacții.

(2) În cazul în care este utilizat un rating extern ca factor principal în vederea alocării unui rating intern, instituția de credit trebuie, de asemenea, să se asigure că ține cont și de alte informații relevante.

1.3. Alocarea expunerilor

1.3.1. Expuneri față de societăți, instituții, administrații centrale sau bănci centrale

Art. 130 - În cadrul procesului de aprobare a creditelor, fiecare debitor trebuie alocat unei clase de rating a debitorilor.

Art. 131 - În cadrul procesului de aprobare a creditelor, în cazul instituțiilor de credit care au obținut aprobarea Băncii Naționale a României pentru utilizarea propriilor estimări ale pierderilor în caz de nerambursare și/sau ale factorilor de conversie, fiecare expunere trebuie, de asemenea, alocată unei clase de rating al tranzacției.

Art. 132 - În cazul expunerilor din finanțări specializate, instituțiile de credit care utilizează pentru stabilirea ponderilor de risc metodele prevăzute la art. 36 din Capitolul II, trebuie să aloce fiecare dintre aceste expuneri unei clase de

rating, conform prevederilor art. 123.

Art. 133 - (1) Fiecare entitate juridică distinctă față de care o instituție de credit înregistrează expuneri trebuie să fie evaluată separat.

(2) O instituție de credit trebuie să demonstreze Băncii Naționale a României că a implementat politici adecvate cu privire la tratamentul debitorilor luați individual precum și al grupurilor de clienți aflați în legătură.

Art. 134 - Expunerile distincte față de același debitor se încadrează în aceeași clasă de rating al debitorului, indiferent de orice diferență cu privire la natura fiecărei tranzacții specifice. Singurele excepții de la această regulă, sunt posibile în următoarele cazuri:

- a) există un risc de transfer aferent unui stat, după cum expunerea este denominată în moneda locală sau într-o monedă străină;
- b) cazul în care garanțiile asociate unei expuneri pot fi luate în considerare sub forma unei ajustări a unui rating atribuit debitorului; și
- c) cazul în care legislația privind protecția consumatorului, secretul bancar sau alte reglementări interzic schimbul de informații cu privire la clienți.

1.3.2. Expuneri de tip retail

Art. 135 - În cadrul procesului de aprobare a creditelor, fiecare expunere trebuie să fie încadrată într-o clasă de rating sau alocată unei grupe de risc.

1.3.3. Modificarea rating-urilor

Art. 136 - (1) Instituțiile de credit trebuie să formalizeze situațiile în care raționamentul profesional poate prima asupra datelor de intrare sau asupra rezultatelor procesului de alocare pe clase de rating și pe grupe de risc, precum și informațiile legate de personalul care este responsabil cu aprobarea deciziilor în acest sens. Instituțiile de credit trebuie să formalizeze aceste ajustări și să consemneze în scris personalul responsabil cu aplicarea lor.

(2) Instituțiile de credit vor analiza performanța expunerilor ale căror alocări au fost modificate. Această analiză trebuie să includă evaluarea performanței expunerilor ale căror ratinguri au fost modificate cu aprobare de către o anumită persoană, care își asumă responsabilitatea pentru întregul personal responsabil.

1.4. Integritatea procesului de alocare pe clase de rating sau pe grupe de risc

1.4.1. Expuneri față de societăți, instituții, administrații centrale sau bănci centrale

Art. 137 - Alocările și revizuirile periodice ale acestora trebuie să fie efectuate sau aprobate de către o parte independentă, care să nu beneficieze în mod direct de decizia de acordare a creditului.

Art. 138 - (1) Instituțiile de credit trebuie să actualizeze alocările cel puțin anual.

(2) Debitorii care prezintă un risc ridicat și expunerile cu probleme trebuie să facă obiectul unor revizuri mai frecvente.

(3) În măsura în care devin disponibile noi informații semnificative cu privire la un debitor sau la o expunere, instituțiile de credit trebuie să efectueze o nouă alocare (a acestora).

Art. 139 - Instituțiile de credit trebuie să dispună de un proces eficient de obținere și actualizare a informațiilor relevante referitoare la caracteristicile debitorilor care afectează probabilitățile de nerambursare precum și la caracteristicile tranzacțiilor care afectează pierderile în caz de nerambursare și/sau factorii de conversie.

1.4.2. Expuneri de tip retail

Art. 140 - (1) Instituțiile de credit trebuie să actualizeze, cel puțin anual, alocările debitorilor și ale tranzacțiilor sau, după caz, să revizuiască caracteristicile pierderilor și situația cu privire la neîndeplinirea obligațiilor de plată, pentru fiecare grupă de risc identificată.

(2) Instituțiile de credit trebuie, de asemenea, pe baza unui eșantion reprezentativ, să revizuiască, cel puțin anual, situația expunerilor individuale din cadrul fiecărei grupe de risc, pentru a se asigura că acestea sunt în continuare corect alocate.

1.5. Utilizarea modelelor

Art. 141 - În cazul în care o instituție de credit utilizează un model statistic și/sau o altă metodă automată în vederea alocării expunerilor pe clase de rating sau pe grupe de risc de debitori sau tranzacții, se vor respecta cerințele prevăzute la art. 142 - 146.

Art. 142 - (1) Instituția de credit trebuie să demonstreze Băncii Naționale a României că modelul utilizat are o bună putere de previzionare și că utilizarea sa nu denaturează cerințele de capital.

(2) Variabilele de intrare trebuie să constituie o bază rezonabilă și eficientă de previzionare.

(3) Rezultatele estimate nu trebuie să prezinte abateri semnificative față de cele efective.

Art. 143 - Instituția de credit trebuie să dispună de un proces de verificare a datelor de intrare utilizate în model, care să includă o evaluare a acurateții, exhaustivității și pertinentei datelor.

Art. 144 - Instituția de credit trebuie să demonstreze Băncii Naționale a României că datele utilizate la realizarea modelului sunt reprezentative pentru populația efectivă de debitori sau de expuneri ale instituției de credit.

Art. 145 - Instituția de credit trebuie să dispună de un ciclu periodic de validare a modelului, care să includă în special monitorizarea performanței și a stabilității acestuia, revizuirea specificațiilor sale, precum și evaluarea concluziilor la care se ajunge în urma utilizării modelului în raport cu rezultatele efectiv înregistrate.

Art. 146 - (1) Instituția de credit trebuie să completeze modelul statistic cu raționamentul profesional și monitorizarea umană pentru a verifica alocările efectuate pe baza modelului și pentru a se asigura că modelul este utilizat în mod adecvat.

(2) Procedurile de revizuire trebuie să urmărească identificarea și limitarea erorilor care sunt asociate unor deficiențe ale modelului.

(3) Raționamentele profesionale trebuie să țină cont de toate informațiile relevante pe care modelul nu le-a luat în considerare.

(4) Instituția de credit trebuie să formalizeze modul în care se îmbină raționamentul uman cu rezultatele modelului.

1.6. Documentația aferentă sistemelor de rating

Art. 147 - (1) Instituțiile de credit trebuie să formalizeze detaliile conceptuale și operaționale ale sistemelor lor de rating.

(2) Documentația trebuie să ateste respectarea cerințelor minime prevăzute în acest capitol și să trateze subiecte precum: diferențierea portofoliilor, criteriile de rating, responsabilitățile părților care acordă ratinguri debitorilor și tranzacțiilor, frecvența cu care sunt revizuite alocările pe clase de rating și pe grupe de risc și monitorizarea procesului de rating de către conducere.

Art. 148 - (1) Instituția de credit trebuie să formalizeze motivele și analiza aferentă, care stau la baza alegerii criteriilor de rating.

(2) Instituția de credit trebuie să formalizeze toate modificările importante aduse procesului de rating al riscului, iar documentația aferentă trebuie să permită identificarea modificărilor aduse procesului de rating al riscului ulterior ultimei verificări efectuate de către Banca Națională a României.

(3) Instituția de credit trebuie, de asemenea, să formalizeze modul în care este organizată alocarea pe clase de rating și grupe de risc, cu accent pe procesul de atribuire de ratinguri și pe structura controlului intern.

Art. 149 - Instituțiile de credit trebuie să formalizeze definițiile utilizate intern cu privire la starea de nerambursare și pierdere și să demonstreze Băncii Naționale a României că acestea sunt coerente cu definițiile prevăzute de prezentul regulament.

Art. 150 - În cazul în care instituția de credit utilizează un model statistic în cadrul procesului de rating, metodologiile aferente acestuia trebuie formalizate. Documentația trebuie:

a) să descrie detaliat teoria, ipotezele și/sau baza matematică și empirică de la care plecând estimările sunt alocate pe anumite clase de rating, debitori, tranzacții sau grupe de risc, precum și sursa/sursele de date utilizate la estimarea modelului;

b) să stabilească un proces statistic riguros de validare a modelului (care să includă teste de performanță „în afara orizontului de timp” - *out of time* și „în afara eșantionului” - *out of sample*); și

c) să precizeze orice circumstanțe în care modelul nu funcționează corect.

Art. 151 - Utilizarea unui model achiziționat de la un furnizor terță parte, care pretinde drepturi de proprietate asupra tehnologiei, nu exonerează instituția de credit de obligația de a furniza documentația solicitată sau de a îndeplini orice alte cerințe cu privire la sistemele de rating. Instituției de credit îi revine sarcina de a demonstra Băncii Naționale a României îndeplinirea acestor cerințe.

1.7. Întreținerea datelor

Art. 152 - Instituțiile de credit trebuie să colecteze și să păstreze date cu privire la diverse aspecte referitoare la ratingurile lor interne, conform cerințelor prevăzute la art. 159 - 163 din *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului* și la art. 3 și art. 4 din *Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.25/30/2006 privind cerințele de publicare pentru instituțiile de credit și firmele de investiții*.

1.7.1. Expuneri față de societăți, instituții, administrații centrale sau bănci centrale

Art. 153 - (1) Instituțiile de credit trebuie să colecteze și să păstreze:

- a) istoricul complet al ratingurilor alocate debitorilor și garanțiilor recunoscute;
- b) datele (calendaristice) la care au fost alocate ratingurile;
- c) metodologia și datele principale utilizate în vederea obținerii ratingurilor;
- d) identitatea persoanei responsabile cu alocarea ratingurilor;
- e) identitatea debitorilor aflați în stare de nerambursare și expunerile aflate în stare de nerambursare;
- f) data (calendaristică) și circumstanțele apariției stărilor de nerambursare; și
- g) datele cu privire la probabilitățile de nerambursare și rata de nerambursare efectivă asociate fiecărei clase de rating, precum și la migrația ratingurilor.

(2) În cazul instituțiilor de credit care nu utilizează propriile estimări ale pierderilor în caz de nerambursare și/sau ale factorilor de conversie, se colectează și se păstrează datele care permit compararea pierderilor în caz de nerambursare efective cu valorile prevăzute la art. 73 din Capitolul III și a factorilor de conversie efectivi cu valorile prevăzute la art. 108 din Capitolul IV.

Art. 154 - Instituțiile de credit care utilizează propriile estimări ale pierderilor în caz de nerambursare și/sau ale factorilor de conversie trebuie să colecteze și să păstreze:

- a) istoricul complet al datelor referitoare la ratingurile atribuite tranzacțiilor, precum și al estimărilor pierderii în caz de nerambursare și ale factorilor de conversie, asociate fiecărei scale de rating;
- b) datele (calendaristice) la care au fost alocate ratingurile și la care au fost efectuate estimările;
- c) metodologia și datele principale utilizate în vederea obținerii ratingurilor alocate tranzacțiilor, precum și a estimărilor pierderii în caz de nerambursare și factorilor de conversie;
- d) identitatea persoanei care a alocat ratingul tranzacției precum și a persoanei care a furnizat estimări ale pierderii în caz de nerambursare și ale factorului de conversie;
- e) datele cu privire la valoarea estimată și cea efectivă a pierderii în caz de nerambursare și a factorilor de conversie asociați fiecărei expuneri aflate în stare de nerambursare;
- f) datele cu privire la pierderea în caz de nerambursare aferentă expunerii considerate, înainte și după luarea în considerare a efectelor unei garanții sau unui instrument financiar derivat de credit, în cazul acelor instituții de credit care reflectă, în calculul pierderii în caz de nerambursare, efectele de diminuare a riscului de credit aferente garanțiilor sau instrumentelor financiare derivate de credit; și
- g) datele referitoare la componentele pierderii pentru fiecare expunere aflată în stare de nerambursare.

1.7.2. Expuneri de tip retail

Art. 155 - Instituțiile de credit trebuie să colecteze și să păstreze:

- a) datele utilizate în procesul de alocare a expunerilor pe clase de rating și pe grupe de risc;
- b) datele cu privire la estimările probabilităților de nerambursare, ale pierderilor în caz de nerambursare și ale factorilor de conversie asociați claselor de rating sau grupelor de expuneri;
- c) identitatea debitorilor aflați în situație de nerambursare și expunerile aflate în stare de nerambursare;
- d) în cazul expunerilor aflate în stare de nerambursare, datele cu privire la clasele de rating sau grupele de risc cărora le-a fost alocată expunerea pe parcursul anului anterior înregistrării stării de nerambursare precum și valorile efective ale pierderii în caz de nerambursare și factorului de conversie; și
- e) datele referitoare la rata pierderilor pentru expunerile eligibile de tip retail reînnoibile.

1.8. Simulările de criză (*stress-test*) utilizate la evaluarea adecvării capitalului

Art. 156 - (1) O instituție de credit trebuie să dispună de procese riguroase de simulare de criză (*stress-test*), pe care să le utilizeze în vederea evaluării adecvării capitalului.

(2) Simularea de criză (*stress-test*) trebuie să identifice posibilele evenimente sau modificări viitoare ale condițiilor

economice, care ar putea avea efecte nefavorabile asupra expunerilor la riscul de credit ale unei instituții de credit, și să evalueze capacitatea acestora de a face față acestor modificări.

Art. 157 - (1) O instituție de credit trebuie să deruleze cu regularitate o simulare de criză (*stress-test*) pentru riscul de credit, în vederea evaluării efectului pe care anumite condiții specifice îl pot avea asupra cerințelor totale de capital pentru riscul de credit.

(2) Simularea de criză este aleasă de către instituția de credit, și face obiectul revizuirii Băncii Naționale a României.

(3) Simularea de criză trebuie să fie semnificativă și suficient de prudentă, luând în considerare cel puțin efectul unor scenarii de recesiuni moderate.

(4) În cadrul fiecărui scenariu utilizat în derularea simulării de criză instituția de credit trebuie să evalueze totodată și migrația ratingurilor sale.

(5) Portofoliile testate în simularea de criză trebuie să cuprindă cea mai mare parte a expunerilor instituției de credit.

Art. 158 - Instituțiile de credit care utilizează tratamentul prevăzut la art. 34 din Capitolul II, trebuie să țină cont, în cadrul simulării de criză, de impactul unei deteriorări a calității creditului furnizorilor de protecție și în special de impactul situației în care aceștia nu mai îndeplinesc criteriile de eligibilitate.

Secțiunea 2. - Cuantificarea riscului

Art. 159 - În vederea determinării parametrilor de risc care vor fi asociați claselor de rating sau grupelor de risc, instituțiile de credit trebuie să respecte cerințele prevăzute la art. 160 - 229.

2.1. Definiția stării de nerambursare

Art. 160 - (1) Se consideră că un anumit debitor se află în stare de „nerambursare” atunci când are loc oricare sau ambele dintre evenimentele următoare:

a) instituția de credit consideră că, fără a recurge la măsuri precum executarea garanției, dacă aceasta există, este improbabil ca debitorul să-și plătească în întregime obligațiile din credite către instituția de credit, societatea-mamă sau oricare dintre filialele acesteia;

b) întârzierea la plată a debitorului a depășit 90 de zile pentru orice obligație semnificativă din credite către instituția de credit, societatea-mamă sau oricare dintre filialele acesteia.

(2) În cazul tragerilor pe descoperit de cont, întârzierea la plată începe să curgă de la data la care debitorul a depășit o limită autorizată, a fost avertizat că are la dispoziție o sumă inferioară celei trase la data respectivă, sau a tras un credit fără autorizație în condițiile în care valoarea acestuia este semnificativă.

(3) O limită autorizată în sensul alin. (2), înseamnă o limită care a fost adusă la cunoștința debitorului.

(4) În cazul cardurilor de credit, întârzierea la plată începe să curgă de la data scadenței a plății minime.

(5) În cazul expunerilor de tip retail și al expunerilor față de entități din sectorul public, fără a aduce atingere prevederilor art. 162 alin. (2), pentru întârzierea la plată se aplică pragul celor 90 de zile prevăzut la alin. (1) lit. b).

(6) În cazul expunerilor față de societăți, fără a aduce atingere prevederilor art. 262, pentru întârzierea la plată se aplică pragul celor 90 de zile prevăzut la alin. (1) lit. b).

(7) În cazul expunerilor de tip retail, instituțiile de credit pot aplica definiția stării de nerambursare la nivel de tranzacție.

(8) În toate cazurile, întârzierile la plată aferente expunerilor trebuie să se situeze deasupra unui prag stabilit de Banca Națională a României, care reflectă un nivel acceptabil al riscului.

Art. 161 - Următoarele elemente sunt considerate indicii ale improbabilității de plată prevăzute la art. 160 alin. (1) lit. a):

a) instituția de credit încetează să mai contabilizeze dobânzile curente neîncasate;

b) instituția de credit efectuează o ajustare de valoare justificată de perceperea unei deteriorări semnificative a calității creditului, în raport cu momentul în care instituția de credit s-a expus la risc;

c) instituția de credit vinde creanța din credit înregistrând o pierdere economică semnificativă;

d) instituția de credit aprobă o restructurare în regim de urgență a creanței din credit, care este probabil să genereze o diminuare a valorii sale, ca urmare a anulării sau amânării la plată a unei părți semnificative a principalului, a dobânzii sau, unde este cazul, a comisioanelor. În cazul expunerilor din titluri de capital evaluate potrivit metodei bazate pe probabilitate de nerambursare/pierdere în caz de nerambursare este inclusă restructurarea în regim de urgență a însuși titlului de capital;

e) instituția de credit a introdus o cerere prin care solicită deschiderea procedurii de faliment a debitorului sau aplicarea unei măsuri similare față de o obligație din credit a debitorului către instituția de credit, societatea-mamă sau oricare dintre filialele acesteia; și

f) debitorul a solicitat deschiderea sau face obiectul procedurii de faliment sau al unei protecții similare, în cazul în care aceasta ar conduce la evitarea sau amânarea plății unei obligații din credite către instituția de credit, societatea-mamă sau oricare dintre filialele acesteia.

Art. 162 - (1) Instituțiile de credit care utilizează date externe care nu sunt conforme cu definiția stării de nerambursare, trebuie să demonstreze Băncii Naționale a României că au efectuat ajustări adecvate pentru a obține un nivel substanțial de echivalență cu definiția stării de nerambursare.

(2) În cazul expunerilor de tip retail și al expunerilor față de entități din sectorul public, înregistrate față de contrapartide de pe teritoriul altor state membre, pentru definirea stării de nerambursare se va utiliza numărul de zile restante stabilit în acest sens de autoritățile competente din respectivele state membre.

Art. 163 - În cazul în care o instituție de credit consideră că pentru o expunere, care anterior a fost clasificată ca fiind aflată în stare de nerambursare, nu mai este aplicabilă definiția stării de nerambursare instituția de credit va evalua debitorul sau tranzacția după cum ar proceda în cazul unei expuneri care nu se află în stare de nerambursare. Dacă definiția stării de nerambursare devine ulterior aplicabilă, se consideră că s-a înregistrat o altă stare de nerambursare.

2.2. Cerințe generale privind estimările

Art. 164 - (1) Estimările proprii ale unei instituții de credit cu privire la parametri de risc: probabilitatea de nerambursare, pierderea în caz de nerambursare, factorul de conversie și pierderea așteptată trebuie să ia în considerare toate datele, informațiile relevante și metodele relevante.

(2) Estimările trebuie să fie determinate utilizând atât experiența istorică, cât și constatările empirice și nu trebuie să se bazeze exclusiv pe considerente ce țin de raționamentul personal.

(3) Estimările trebuie să fie plauzibile și intuitive și să se bazeze pe factorii principali care determină evoluția respectivelor parametri de risc.

(4) Cu cât o instituție de credit dispune de mai puține date, cu atât estimările sale trebuie să fie mai prudente.

Art. 165 - (1) Instituția de credit trebuie să fie în măsură să furnizeze un istoric al pierderilor, detaliat în funcție de factorii pe care instituția de credit îi consideră determinanți pentru evoluția parametrilor de risc, care să evidențieze frecvența apariției stărilor de nerambursare, pierderea în caz de nerambursare, factorii de conversie sau, atunci când sunt utilizate estimări ale pierderii așteptate, nivelul pierderii.

(2) Instituția de credit trebuie să demonstreze că estimările sale sunt reprezentative în contextul unei experiențe de lungă durată.

Art. 166 - (1) Orice modificare intervenită în practicile de creditare sau în procesul de recuperare a sumelor datorate pe parcursul perioadei de observare prevăzute la art. 181, art. 186, art. 197, art. 201, art. 208 și art. 210 trebuie luată în considerare.

(2) Estimările unei instituții de credit trebuie să țină cont de implicațiile pe care le au utilizarea de tehnici avansate, noile date și alte informații, pe măsură ce acestea devin disponibile.

(3) Instituțiile de credit trebuie să revizuiască propriile estimări atunci când apar noi informații, și de cel puțin o dată pe an.

Art. 167 - (1) Eșantionul de expuneri reprezentat în datele utilizate pentru estimare, standardele de creditare utilizate când au fost generate datele precum și alte caracteristici relevante, trebuie să fie comparabile față de totalitatea expunerilor și standardelor instituției de credit.

(2) Instituția de credit trebuie de asemenea să demonstreze relevanța condițiilor economice sau de piață, care caracterizează datele utilizate la estimări, în raport de condițiile prezente și de evoluția previzibilă a acestora.

(3) Numărul expunerilor din eșantion precum și perioada de observare a datelor utilizate în cuantificare trebuie să fie suficiente pentru a putea oferi instituției de credit asigurarea acurateței și robusteții estimărilor sale.

Art. 168 - În cazul creanțelor achiziționate, estimările trebuie să reflecte toate informațiile relevante de care dispune instituția de credit cumpărătoare, cu privire la calitatea creanțelor suport, inclusiv date cu privire la portofolii de creanțe similare, informații provenite de la vânzător, de la instituția de credit cumpărătoare sau din surse externe. Instituția de credit cumpărătoare trebuie să evalueze orice date furnizate de vânzător, pe care își bazează estimările.

Art. 169 - (1) O instituție de credit trebuie să adauge la estimările sale o marjă de prudență, care să țină cont de intervalul așteptat al erorilor de estimare.

(2) În cazul în care metodele și datele sunt mai puțin satisfăcătoare, iar intervalul așteptat al erorilor de estimare este mai mare, marja de prudență va fi în mod corespunzător mai mare.

Art. 170 - În cazul în care instituțiile de credit, în vederea calculării ponderilor de risc, utilizează estimări diferite de cele utilizate pentru scopuri interne, această situație trebuie formalizată, iar caracterul rezonabil al diferențelor existente trebuie demonstrat Băncii Naționale a României.

Art. 171 - În cazul în care instituțiile de credit pot demonstra Băncii Naționale a României că, în ceea ce privește datele colectate înainte de data implementării prezentului regulament, au fost aplicate ajustări adecvate astfel încât să se asigure atingerea unei echivalențe în sens larg cu definițiile stării de nerambursare sau a pierderii, Banca Națională a României poate permite instituțiilor de credit o anumită flexibilitate în aplicarea standardelor impuse pentru date.

Art. 172 - În cazul în care o instituție de credit utilizează date centralizate, provenind de la mai multe instituții de credit, trebuie să demonstreze că:

- a) sistemele și criteriile de rating utilizate de celelalte instituții de credit care furnizează aceste date sunt similare celor proprii;
- b) datele centralizate sunt reprezentative pentru portofoliul pentru care aceste date sunt utilizate; și
- c) datele centralizate sunt utilizate de către instituția de credit de o manieră consecventă și coerentă în timp, în vederea obținerii estimărilor proprii.

Art. 173 - (1) În cazul în care o instituție de credit utilizează date centralizate, provenind de la mai multe instituții de credit, aceasta va rămâne responsabilă în ceea ce privește integritatea sistemelor proprii de rating.

(2) Instituția de credit trebuie să demonstreze Băncii Naționale a României că, pe plan intern, dispune de o înțelegere suficientă a propriilor sisteme de rating, inclusiv de capacitatea efectivă de a monitoriza și audita procesul de rating.

2.2.1. Cerințe specifice cu privire la estimarea probabilității de nerambursare

Expuneri față de societăți, instituții, administrații centrale sau bănci centrale

Art. 174 - Instituțiile de credit trebuie să estimeze probabilitățile de nerambursare pe clase de rating ale debitorilor, utilizând mediile pe termen lung ale ratelor de nerambursare anuale.

Art. 175 - Pentru creanțele achiziționate față de societăți, instituțiile de credit pot estima pierderile așteptate pe fiecare clasă de rating a debitorilor utilizând mediile pe termen lung ale ratelor de nerambursare anuale efective.

Art. 176 - În cazul în care în ceea ce privește creanțele achiziționate față de societăți, instituția de credit obține estimările medii pe termen lung ale probabilităților de nerambursare și ale pierderilor în caz de nerambursare din estimarea pierderii așteptate, precum și dintr-o estimare adecvată a probabilității de nerambursare sau a pierderii în caz de nerambursare, procesul de estimare a pierderilor totale trebuie să satisfacă standardele generale pentru estimarea probabilității de nerambursare și a pierderii în caz de nerambursare prevăzute în acest capitol, iar rezultatul trebuie să fie conform cu conceptul de pierdere în caz de nerambursare, așa cum este prevăzut la art. 188.

Art. 177 - (1) Tehnicile de estimare a probabilității de nerambursare trebuie să facă obiectul unei analize suport preliminară care să justifice alegerea unei anumite tehnici de estimare.

(2) Instituțiile de credit trebuie să recunoască importanța considerentelor ce țin de raționamentul profesional pentru a îmbina rezultatelor tehnicilor de estimare și pentru a efectua ajustări care să țină cont de existența unor limite inerente ale tehnicilor și informațiilor.

Art. 178 - (1) În măsura în care o instituție de credit utilizează, în scopul estimării probabilităților de nerambursare, date provenind din experiența sa proprie în materie de nerambursare, aceasta trebuie să demonstreze în cadrul analizelor sale că estimările obținute reflectă condițiile sale de acordare a creditelor și orice diferențe între sistemul de rating care a generat datele și sistemul actual de rating.

(2) În cazul în care condițiile de acordare a creditelor sau sistemele de rating au suferit modificări, instituția de credit trebuie să adauge o marjă mai mare de prudență în estimările sale privind probabilitatea de nerambursare.

Art. 179 - (1) În măsura în care o instituție de credit asociază sau pune în corespondență clasele interne de rating cu cele corespunzătoare scalei utilizate de o instituție externă de evaluare a creditului sau de entități similare și apoi atribuie claselor sale de rating rata de nerambursare observată pentru clasele respectivei entități externe, punerile în corespondență trebuie să aibă la bază comparația criteriilor interne de rating cu cele utilizate de instituția/entitatea externă, precum și compararea ratingurilor interne cu cele externe atribuite oricărui debitor comuni.

(2) Instituția de credit trebuie să evite orice distorsiuni, inconsecvențe sau incoerențe în cadrul procesului de punere în corespondență sau la nivelul datelor suport.

(3) Criteriile instituției/entității externe care stau la baza datelor utilizate în cuantificare trebuie să aibă în vedere numai

riscul de nerambursare și să nu reflecte caracteristicile tranzacției.

(4) Analiza instituției de credit trebuie să includă o comparație a definițiilor utilizate cu privire la starea de nerambursare, luând în considerare cerințele prevăzute la art. 160-163.

(5) Instituția de credit trebuie să formalizeze baza utilizată pentru punerea în corespondență.

Art. 180 - În măsura în care o instituție de credit utilizează modele statistice de previzionare a stărilor de nerambursare, îi este permis să estimeze probabilitățile de nerambursare, pentru o clasă de rating dată, ca medie simplă a estimărilor probabilităților de nerambursare aferente fiecărui debitor inclus în respectiva clasă de rating. Utilizarea de către instituția de credit, în acest scop, a modelelor de previzionare a probabilității de nerambursare trebuie să respecte toate condițiile prevăzute la art. 141 - 146.

Art. 181 - (1) Indiferent dacă, în vederea estimării probabilității de nerambursare, o instituție de credit utilizează surse de date externe, interne sau centralizate - provenind de la mai multe instituții de credit - sau o combinație a celor trei variante, perioada de observare a datelor suport, pentru cel puțin una dintre aceste surse, trebuie să fie de cel puțin 5 ani. Dacă, pentru oricare dintre surse, perioada de observare disponibilă este mai mare, iar datele aferente sunt relevante, se va utiliza această perioadă mai lungă. Prevederile prezentului articol sunt aplicabile, de asemenea, și în cazul metodei bazate pe probabilitate de nerambursare/pierdere în caz de nerambursare aplicate în cazul titlurilor de capital.

(2) Banca Națională a României poate permite instituțiilor de credit cărora nu le este permis să utilizeze propriile estimări ale pierderilor în caz de nerambursare sau ale factorilor de conversie, să dispună, la data implementării abordării bazate pe modele interne de rating, de date relevante, care să acopere o perioadă de doi ani. Această perioadă va fi prelungită cu câte un an în fiecare an, până când datele relevante vor acoperi o perioadă de 5 ani.

Expuneri de tip retail

Art. 182 - Instituțiile de credit trebuie să estimeze probabilitățile de nerambursare pe clasă de rating sau grupă de debitori, utilizând mediile pe termen lung ale ratelor de nerambursare anuale.

Art. 183 - Fără a aduce atingere prevederilor art. 182, estimările probabilității de nerambursare pot fi de asemenea obținute pornind de la pierderile efective și din estimările adecvate ale pierderii în caz de nerambursare.

Art. 184 - (1) În scopul estimării caracteristicilor pierderii, instituțiile de credit vor considera datele interne utilizate pentru alocarea expunerilor pe clase de rating sau pe grupe de risc, drept sursa principală de informații.

(2) Instituțiile de credit pot utiliza date externe, inclusiv date centralizate sau modele statistice pentru cuantificare, în condițiile în care pot demonstra că există o legătură puternică între:

a) procesul utilizat de instituția de credit pentru alocarea expunerilor pe clase de rating sau pe grupe de risc și procesul utilizat de sursa externă de date; și

b) profilul de risc intern al instituției de credit și compoziția datelor externe.

(3) Pentru creanțele achiziționate de tip retail, instituțiile de credit pot utiliza date de referință externe și interne. Instituțiile de credit trebuie să utilizeze ca bază de comparație toate sursele de date relevante.

Art. 185 - În cazul în care, în ceea ce privește expunerile de tip retail, o instituție de credit obține estimările proprii medii pe termen lung ale probabilității de nerambursare și ale pierderii în caz de nerambursare dintr-o estimare a pierderilor totale, precum și dintr-o estimare adecvată a probabilității de nerambursare sau a pierderii în caz de nerambursare, atunci procesul de estimare a pierderilor totale trebuie să îndeplinească standardele generale stabilite pentru estimarea probabilității de nerambursare și a pierderii în caz de nerambursare prevăzute în acest capitol, iar rezultatul trebuie să fie consecvent și coerent cu conceptul de pierdere în caz de nerambursare, așa cum este prevăzut la art. 188.

Art. 186 - (1) Indiferent dacă, în vederea estimării caracteristicilor pierderii, o instituție de credit utilizează surse de date externe, interne sau centralizate - provenind de la mai multe instituții de credit - sau o combinație a celor trei variante, perioada de observare a datelor pentru cel puțin una dintre surse trebuie să fie de cel puțin 5 ani.

(2) În cazul în care, pentru oricare dintre surse perioada de observare disponibilă este mai mare, iar datele respective sunt relevante, se va utiliza această perioadă mai lungă.

(3) Nu este necesar ca o instituție de credit să acorde importanță egală datelor istorice dacă poate demonstra Băncii Naționale a României că datele mai recente permit o mai bună previzionare a ratei pierderilor.

(4) Banca Națională a României poate permite instituțiilor de credit să dispună, la data implementării abordării bazate pe modele interne de rating, de date relevante care să acopere o perioadă de doi ani. Această perioadă va fi prelungită cu un an în fiecare an, până când datele relevante vor acoperi o perioadă de 5 ani.

Art. 187 - Instituțiile de credit trebuie să identifice și să analizeze modificările așteptate ale parametrilor de risc pe durata de viață a expunerilor din credite în special efectele variațiilor sezoniere.

2.2.2. Cerințe specifice cu privire la estimările proprii ale pierderii în caz de nerambursare

Art. 188 - Instituțiile de credit trebuie să estimeze pierderile în caz de nerambursare pe clase de rating sau grupe de tranzacții, pe baza mediei valorilor pierderilor efective în caz de nerambursare pe clase de rating sau grupe de expuneri, ținând cont de toate stările de nerambursare observate pentru diferitele surse de date (media ponderată în funcție de numărul stărilor de nerambursare).

Art. 189 - (1) Instituțiile de credit trebuie să utilizeze estimări ale pierderii în caz de nerambursare care sunt adecvate în ipoteza unui declin economic, în cazul în care acestea sunt mai prudente decât media pe termen lung.

(2) În măsura în care se așteaptă ca un sistem de rating să furnizeze valori efective ale pierderilor în caz de nerambursare la un nivel constant, pe clasă de rating sau pe grupă de risc, instituțiile de credit vor ajusta propriile estimări ale parametrilor de risc pe clasă de rating sau pe grupă de risc, în vederea limitării impactului unui declin economic asupra capitalului.

Art. 190 - O instituție de credit trebuie să ia în considerare orice dependență între riscul aferent debitorului și riscul aferent garanției reale sau furnizorului garanției. Cazurile în care există un grad semnificativ de dependență trebuie tratate într-o manieră prudentă.

Art. 191 - În cadrul procesului de estimare a pierderii în caz de nerambursare, instituția de credit trebuie să trateze cu prudență cazurile în care între creanța suport și garanția reală există neconcordanță de devaloare.

Art. 192 - (1) În măsura în care estimările pierderii în caz de nerambursare iau în considerare existența garanției reale, respectivele estimări nu trebuie să se bazeze exclusiv pe valoarea de piață estimată a acestei garanții.

(2) Estimările pierderii în caz de nerambursare trebuie să ia în considerare incidența unei eventuale incapacități a instituției de credit de a obține rapid controlul asupra garanțiilor reale și de a le lichida.

Art. 193 - În măsura în care estimările pierderii în caz de nerambursare iau în considerare existența garanțiilor reale, instituțiile de credit trebuie să stabilească cerințe interne cu privire la administrarea garanțiilor reale, siguranța juridică și administrarea riscului, care să fie consecvente și coerente, în linii generale, cu cerințele prevăzute în Capitolul III din cadrul *Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.19/24/2006 privind tehnicile de diminuare a riscului de credit utilizate de instituțiile de credit și firmele de investiții*.

Art. 194 - În măsura în care o instituție de credit ia în considerare garanțiile reale la stabilirea valorii expunerii la riscul de credit al contrapartidei conform prevederilor din Capitolul V sau Capitolul VI ale *Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.20/25/2006 privind tratamentul riscului de credit al contrapartidei în cazul instrumentelor financiare derivate, al tranzacțiilor de răscumpărare, al operațiunilor de dare/luare de titluri/mărfuri cu împrumut, al tranzacțiilor cu termen lung de decontare și al tranzacțiilor de creditare în marjă*, atunci orice sumă care se așteaptă a fi recuperată ca urmare a executării garanțiilor reale, nu se ia în considerare la determinarea estimărilor pierderii în caz de nerambursare.

Art. 195 - Pentru cazul particular al expunerilor aflate deja în stare de nerambursare, instituția de credit trebuie să utilizeze suma dintre cea mai bună estimare a pierderilor așteptate pentru fiecare expunere, având în vedere atât condițiile economice curente cât și situația expunerii, și posibilitatea de a înregistra pierderi neașteptate suplimentare pe parcursul perioadei de recuperare.

Art. 196 - În măsura în care penalitățile pentru întârzierile la plată, neplătite, sunt înregistrate în contul de profit și pierdere, instituția de credit trebuie să le adauge la valoarea expunerii și pierderii.

Expuneri față de societăți, instituții, administrații centrale sau bănci centrale

Art. 197 - (1) Estimările pierderii în caz de nerambursare trebuie să se bazeze pe date ce acoperă o perioadă de minim 5 ani, perioadă care va fi extinsă cu câte un an în fiecare an de la data implementării, până când datele vor acoperi o perioadă de minim 7 ani, pentru cel puțin o sursă de date.

(2) Dacă perioada de observare disponibilă, pentru oricare dintre surse, este mai mare, iar datele aferente sunt relevante, trebuie să se utilizeze această perioadă mai lungă.

Expuneri de tip retail

Art. 198 - Fără a aduce atingere prevederilor art. 188, estimările pierderii în caz de nerambursare pot fi obținute din

pierderile efective și din estimările adecvate ale probabilităților de nerambursare.

Art. 199 - Fără a aduce atingere prevederilor art. 204, instituțiile de credit pot ține cont de tragerile viitoare fie la determinarea propriilor factori de conversie, fie la determinarea estimărilor proprii pentru pierderea în caz de nerambursare.

Art. 200 - În cazul creanțelor de tip retail achiziționate, în vederea estimării pierderilor în caz de nerambursare, instituțiile de credit pot utiliza date de referință externe și interne.

Art. 201 - (1) Estimările pierderii în caz de nerambursare trebuie să se bazeze pe date ce acoperă o perioadă de minim 5 ani.

(2) Fără a aduce atingere prevederilor art. 188, nu este necesar ca o instituție de credit să acorde aceeași importanță datelor istorice dacă poate demonstra Băncii Naționale a României că datele mai recente permit o mai bună previzionare a ratei pierderilor.

(3) Banca Națională a României poate permite instituțiilor de credit să dipună, la data implementării abordării bazate pe modele interne de rating, de date adecvate care să acopere o perioadă de doi ani. Această perioadă va fi prelungită cu un an în fiecare an, până când datele relevante vor acoperi o perioadă de 5 ani.

Cerințe specifice cu privire la estimările proprii ale factorilor de conversie

Art. 202 - Instituțiile de credit trebuie să estimeze factorii de conversie pe clase de rating sau pe grupe de expuneri, pe baza mediei valorilor efective ale factorilor de conversie efectivi, pe clase de rating sau pe grupe de expuneri, luând în considerare toate stările de nerambursare observate la nivelul surselor de date (medie ponderată în funcție de numărul stărilor de nerambursare).

Art. 203 - (1) Instituțiile de credit trebuie să utilizeze estimări ale factorilor de conversie adecvate în ipoteza unui declin economic, dacă acestea sunt mai prudente decât media pe termen lung.

(2) În măsura în care se așteaptă ca un sistem de rating să furnizeze, în timp, valori efective ale factorilor de conversie la un nivel constant pe clasă de rating sau pe grupă de risc, instituțiile de credit vor ajusta propriile estimări ale parametrilor de risc pe clasă de rating sau pe grupă de risc, în vederea limitării impactului unui declin economic asupra capitalului.

Art. 204 - (1) Estimările instituțiilor de credit cu privire la factorii de conversie trebuie să reflecte posibilitatea ca debitorul să efectueze trageri suplimentare din credite atât până la data declanșării unui eveniment de nerambursare cât și după această dată.

(2) Estimarea factorilor de conversie trebuie să includă o marjă mai mare de prudență în cazul în care se poate anticipa o corelație pozitivă mai puternică între frecvența apariției stărilor de nerambursare și nivelul factorului de conversie.

Art. 205 - În vederea efectuării propriilor estimări ale factorilor de conversie, instituțiile de credit vor lua în considerare politicile și strategiile lor specifice adoptate în ceea ce privește gestionarea conturilor clienților și procesarea plăților. Instituțiile de credit trebuie, de asemenea, să țină cont de politica de urmărire și gestiune a noilor trageri în circumstanțe apropiate stărilor de nerambursare, cum ar fi încălcarea angajamentelor contractuale sau alte evenimente considerate ca stări tehnice de nerambursare.

Art. 206 - (1) Instituțiile de credit trebuie să dispună de sisteme și proceduri adecvate pentru a monitoriza valoarea expunerilor, a sumelor trase și nerambursate în raport cu liniile de credit angajate și a modificării sumelor datorate pe debitor și pe clasă de rating.

(2) Instituția de credit trebuie să aibă capacitatea de a monitoriza zilnic soldurile.

Art. 207 - În cazul în care instituțiile de credit utilizează, în vederea calculării valorii expunerii ponderate la risc, estimări ale factorilor de conversie diferite de cele utilizate pentru scopurile lor interne, această situație trebuie formalizată, iar justificarea necesității estimărilor diferite trebuie demonstrată Băncii Naționale a României.

Expuneri față de societăți, instituții, administrații centrale sau bănci centrale

Art. 208 - (1) Estimările factorilor de conversie trebuie să se bazeze pe date ce acoperă o perioadă de minim 5 ani, perioadă care va fi extinsă cu câte un an în fiecare an de la data implementării, până când datele relevante vor acoperi o perioadă de minim 7 ani, pentru cel puțin o sursă de date.

(2) Dacă perioada de observare disponibilă se extinde pe o perioadă mai mare pentru oricare dintre surse, iar datele aferente sunt relevante, trebuie să se utilizeze această perioadă mai lungă.

Expuneri de tip retail

Art. 209 - Fără a aduce atingere prevederilor art. 204, instituțiile de credit trebuie să aibă în vedere tragerile viitoare din credite fie la determinarea propriilor factori de conversie, fie la determinarea estimărilor proprii cu privire la pierderea în caz de nerambursare.

Art. 210 - (1) Estimările factorilor de conversie trebuie să se bazeze pe date ce acoperă o perioadă de minim 5 ani.

(2) Fără a aduce atingere prevederilor art. 202, nu este necesar ca o instituție de credit să acorde importanță egală datelor istorice dacă poate demonstra Băncii Naționale a României că datele mai recente permit o mai bună previzionare a tragerilor.

(3) Banca Națională a României poate permite instituțiilor de credit să dipună, la data implementării abordării bazate pe modele interne de rating, de date relevante care să acopere o perioadă de doi ani. Această perioadă va fi prelungită cu un an în fiecare an, până când datele relevante vor acoperi o perioadă de 5 ani.

2.2.4. Cerințe minime privind evaluarea efectelor garanțiilor personale și ale instrumentelor financiare derivate de credit

Expuneri față de societăți, instituții, administrații centrale sau bănci centrale pentru care sunt utilizate propriile estimări ale pierderii în caz de nerambursare și expuneri de tip retail

Art. 211 - Cerințele prevăzute la art. 212 - 219 nu se aplică în cazul garanțiilor furnizate de instituții, administrații centrale sau bănci centrale, în cazul în care instituția de credit a primit aprobarea de a aplica, pentru expunerile față de astfel de entități, regulile prevăzute în *Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr. 14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării standard*. În acest caz se vor aplica cerințele prevăzute în art. 2 alin. (6) pct. 1 și art. 3 - 10 ale *Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr. 19/24/2006 privind tehnicile de diminuare a riscului de credit utilizate de instituțiile de credit și firmele de investiții*.

Art. 212 - În cazul garanțiilor aferente expunerilor de tip retail, cerințele prevăzute în art. 213 - 219 se aplică și în ceea ce privește alocarea expunerilor pe clase de rating sau pe grupe de risc precum și la estimarea probabilității de nerambursare.

Garanți eligibili și garanții eligibile

Art. 213 - În vederea calculării expunerilor ponderate la risc, instituțiile de credit trebuie să dispună de criterii clar specificate cu privire la categoriile recunoscute de garanți.

Art. 214 - Pentru categoriile recunoscute de garanți se aplică aceleași reguli ca și în cazul debitorilor, conform prevederilor de la art. 128 - 140.

Art. 215 - (1) Garanția personală trebuie să fie atestată în scris, nu poate fi revocată de către garant, **trebuie să fie valabilă până la îndeplinirea totală a obligației** (potrivit sumei și perioadei de valabilitate a garanției) și trebuie să fie executorie în ceea ce-l privește pe garant într-o jurisdicție în care acesta deține active care pot fi executate pe baza unei hotărâri judecătorești.

(2) Garanțiile care prevăd condiții conform cărora garantul nu poate fi obligat să-și îndeplinească obligația (garanții condiționate) pot fi recunoscute doar cu aprobarea Băncii Naționale a României.

(3) Instituția de credit trebuie să demonstreze că criteriile de alocare evidențiază în mod adecvat orice diminuare potențială a efectului de reducere a riscului asociat garanțiilor.

Criterii de ajustare

Art. 216 - O instituție de credit trebuie să dispună de criterii clar specificate în vederea ajustării claselor de rating, grupelor de risc sau a estimărilor pierderii în caz de nerambursare, precum și, în cazul creanțelor de tip retail și al creanțelor achiziționate eligibile, a procesului de alocare a expunerilor pe clase sau pe grupe de risc, în scopul evidențierii impactului pe care îl au garanțiile asupra calculului expunerilor ponderate la risc. Aceste criterii trebuie să îndeplinească cerințele minime prevăzute la art. 128 - 140.

Art. 217 - Criteriile trebuie să fie plauzibile și intuitive. Acestea trebuie să reflecte capacitatea și intenția garantului de a-și executa obligația asumată, data probabilă a oricăror plăți efectuate de către garant, gradul de corelație dintre capacitatea garantului de îndeplinire a obligațiilor asumate și capacitatea de rambursare a debitorului și nivelul la care se menține riscul rezidual față de debitor.

Instrumente financiare derivate de credit

Art. 218 - (1) Cerințele minime prevăzute în prezentul capitol pentru garanțiile personale se aplică, de asemenea, și în cazul instrumentelor financiare derivate de credit având la bază o singură semnătură.

(2) În cazul în care există o neconcordanță între creanța suport și creanța de referință care face obiectul instrumentului financiar derivat de credit sau între creanța suport și obligația utilizată pentru a determina dacă s-a produs sau nu un eveniment de credit, se vor aplica cerințele prevăzute la art. 60 din cadrul *Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr. 19/24/2006 privind tehnicile de diminuare a riscului de credit utilizate de instituțiile de credit și firmele de investiții*.

(3) În cazul expunerilor de tip retail și al creanțelor achiziționate eligibile, prezentul articol se aplică în ceea ce privește procesul de alocare a expunerilor pe clase de rating sau pe grupe de risc.

Art. 219 - (1) Criteriile trebuie să ia în considerare structura plăților aferentă instrumentului financiar derivat de credit și să evalueze în mod prudent impactul pe care aceasta îl are asupra nivelului și datelor de recuperare.

(2) Instituția de credit trebuie să ia în considerare măsura în care se mențin alte forme de risc rezidual.

2.2.5. Cerințe minime cu privire la creanțele achiziționate

Siguranța juridică

Art. 220 - Cerințele legate de siguranța juridică ce trebuie îndeplinite sunt următoarele:

- a) Structura tranzacției trebuie să asigure că, în toate cazurile previzibile, instituția de credit deține proprietatea și controlul efectiv asupra tuturor încasărilor în numerar provenind din creanțele achiziționate.
- b) În cazul în care debitorul face plățile direct către un vânzător sau o societate de administrare, instituția de credit trebuie să verifice în mod regulat dacă plățile sunt efectuate în totalitate și conform termenilor contractuali agreeți.
- c) În scopul prevederilor de la lit. b), prin societate de administrare se înțelege entitatea care administrează pe bază zilnică un portofoliu de creanțe achiziționate sau expunerile de credit suport.
- d) Instituțiile de credit trebuie să dispună de proceduri care să asigure faptul că proprietatea asupra creanțelor și încasărilor în numerar este protejată împotriva falimentului sau a procedurilor judiciare contencioase, care pot întârzia semnificativ capacitatea instituției creditoare de a lichida sau de a ceda creanțele sau de a păstra controlul asupra încasărilor în numerar.

Eficiența sistemelor de monitorizare

Art. 221 - Instituția de credit trebuie să monitorizeze atât calitatea creanțelor achiziționate, cât și situația financiară a vânzătorului sau a societății de administrare. În acest sens, instituția de credit trebuie să îndeplinească, în special condițiile enunțate la art. 222 - 226 luate cumulativ.

Art. 222 - Instituția de credit trebuie să evalueze corelația existentă între calitatea creanțelor achiziționate și situația financiară atât a vânzătorului cât și a societății de administrare, și trebuie să dispună de politici și proceduri interne care să furnizeze o protecție adecvată împotriva oricărui eveniment neprevăzut, inclusiv alocarea unui rating intern de risc pentru fiecare vânzător și societate de administrare.

Art. 223 - (1) În vederea determinării eligibilității vânzătorului și a societății de administrare, instituția de credit trebuie să dispună de politici și proceduri clare și eficiente.

(2) Instituția de credit sau mandatarul său trebuie să evalueze periodic fiecare vânzător și societate de administrare în scopul de a verifica acuratețea rapoartelor acestora, de a detecta eventualele fraude sau deficiențe operaționale, precum și în scopul de a verifica calitatea politicilor de credit ale vânzătorului și cea a politicilor și procedurilor societății de administrare cu privire la colectarea plăților. Concluziile acestor evaluări trebuie să fie formalizate.

Art. 224 - Instituția de credit trebuie să evalueze caracteristicile portofoliilor de creanțe achiziționate, inclusiv avansurile excedentare, istoricul întârzierilor de plată, creanțele neperformante și provizioanele pentru creanțele neperformante ale vânzătorului, condițiile de plată, și eventualele conturi corespondente.

Art. 225 - Instituția de credit trebuie să dispună de politici și proceduri eficiente de monitorizare pe bază agregată a concentrărilor de risc față de un singur debitor atât în cadrul unuia cât și la nivelul mai multor portofolii de creanțe achiziționate.

Art. 226 - Instituția de credit trebuie să se asigure că primește la timp rapoarte suficient de detaliate de la societatea de administrare privind scadența și riscul de diminuare a valorii creanțelor, pentru a asigura pe de o parte conformitatea cu criteriile de eligibilitate ale instituției de credit și cu politicile referitoare la acordarea de avansuri aferente creanțelor achiziționate și, pe de altă parte, pentru a putea fi efectiv în măsură să monitorizeze și să confirme condițiile de vânzare

ale vânzătorului și diminuarea valorii creanțelor.

Eficiența sistemelor de tratare a situațiilor problematice

Art. 227 - (1) Instituția de credit trebuie să dispună de sisteme și proceduri pentru identificarea în fază incipientă, a deteriorărilor situației financiare a vânzătorului și a calității creanțelor achiziționate, precum și pentru tratarea pro-activă a situațiilor problematice nou apărute.

(2) În special, instituția de credit trebuie să dispună de politici, proceduri și sisteme informaționale clare și eficiente în vederea monitorizării încălcărilor prevederilor contractuale, precum și de politici și proceduri clare și eficiente pentru inițierea procedurilor judiciare și pentru administrarea adecvată a situațiilor problematice cu privire la creanțele achiziționate.

Eficiența sistemelor de control al garanțiilor reale, al accesului la credit și al lichidității

Art. 228 - (1) Instituția de credit trebuie să dispună de politici și proceduri clare și eficiente de control al creanțelor achiziționate, creditului și numerarului.

(2) Politicile interne, consemnate în documente, trebuie să precizeze, în mod special, toate elementele semnificative ale programului de achiziție a creanțelor, inclusiv ratele de avans, garanțiile reale eligibile, documentația necesară, limitele de concentrare și modalitatea în care urmează să fie gestionate încasările în numerar. Aceste elemente trebuie să ia în considerare toți factorii relevanți și semnificativi, inclusiv situația financiară a vânzătorului și a societății de administrare, concentrările de risc, evoluția calității creanțelor achiziționate și a portofoliului de clienți ai vânzătorului, iar sistemele interne trebuie să asigure faptul că fondurile nu sunt avansate decât pe baza garanțiilor reale și a documentației suport prevăzute.

Respectarea politicilor și procedurilor interne ale instituției de credit

Art. 229 - (1) Instituția de credit trebuie să dispună de un proces intern eficient în vederea evaluării conformității cu totalitatea politicilor și procedurilor interne.

(2) Procesul prevăzut la alin. (1) trebuie să includă:

- a) angajamente de audit desfășurate cu regularitate pe parcursul tuturor etapelor importante ce trebuie parcurse în cadrul programului pentru achiziționarea creanțelor;
- b) verificări cu privire la segregarea responsabilităților, în ceea ce privește evaluarea vânzătorului și a societății de administrare pe de o parte, precum și evaluarea debitorului, pe de altă parte, precum și între evaluarea și auditul specializat pentru vânzător și societatea de administrare; și
- c) evaluarea operațiunilor de înregistrare și monitorizare a tranzacțiilor inițiate - (*back office*), accentul fiind pus în special pe gradul de dotare cu personal calificat și cu experiență precum și infrastructura informatică disponibilă.

Secțiunea 3. - Validarea estimărilor proprii

Art. 230 - (1) Instituțiile de credit trebuie să dispună de sisteme robuste pentru a valida acuratețea, consecvența și coerența sistemelor și procedurilor de rating, precum și a estimărilor tuturor parametrilor de risc relevanți.

(2) O instituție de credit trebuie să demonstreze Băncii Naționale a României că procesul de validare internă îi permite să evalueze, într-o manieră consecventă, coerentă și semnificativă, performanța sistemelor interne de rating și de estimare a riscului.

Art. 231 - (1) Instituțiile de credit trebuie să compare cu regularitate ratele de nerambursare efective cu estimările probabilităților de nerambursare pentru fiecare clasă de rating și, în cazul în care respectivele rate de nerambursare efective se situează în afara intervalului previzionat pentru clasă respectivă de rating, instituțiile de credit trebuie să analizeze motivele acestei abateri.

(2) Instituțiile de credit care utilizează propriile estimări ale pierderilor în caz de nerambursare și/sau ale factorilor de conversie, vor efectua analize similare pentru aceste estimări.

(3) Comparările prevăzute la alin. (1) și (2) trebuie să se bazeze pe date istorice care să acopere o perioadă de timp cât mai lungă posibil.

(4) Instituțiile de credit trebuie să formalizeze metodele și datele utilizate în cadrul procesului de comparare. Analiza și documentația aferentă trebuie actualizate cel puțin anual.

Art. 232 - (1) Instituțiile de credit trebuie să utilizeze, de asemenea, alte instrumente de validare cantitativă și să efectueze comparații cu surse de date externe relevante.

(2) Analiza se va baza pe date care sunt adecvate portofoliilor considerate, sunt actualizate cu regularitate și acoperă o perioadă de observare corespunzătoare adecvată.

(3) Evaluările interne ale instituțiilor de credit cu privire la performanța sistemelor proprii de rating trebuie să se bazeze pe o perioadă de timp cât mai lungă posibil.

Art. 233 - (1) Metodele și datele utilizate pentru validarea cantitativă trebuie să fie consecvente și coerente în timp.

(2) Modificările intervenite în cadrul metodelor și datelor (atât a surselor de date, cât și a perioadelor de timp acoperite) utilizate pentru estimări și validări trebuie să fie formalizate.

Art. 234 - (1) Instituțiile de credit trebuie să dispună de standarde interne riguroase pentru cazurile în care abaterile estimărilor față de valorile efective ale probabilităților de nerambursare, ale pierderilor în caz de nerambursare, ale factorilor de conversie și ale pierderilor totale, atunci când pentru estimări este utilizată pierderea așteptată, devin suficient de semnificative astfel încât validitatea estimărilor să fie privită cu rezervă.

(2) Standardele interne menționate la alin. (1) trebuie să ia în considerare ciclurile economice și factori care determină o variație sistematică similară ratei de nerambursare.

(3) În cazul în care valorile efective sunt în continuare mai mari decât valorile așteptate, instituțiile de credit trebuie să-și revizuiască estimările în sensul majorării acestora pentru a reflecta rata de nerambursare și pierderile observate.

Secțiunea 4. - Determinarea valorii ponderate la risc pentru expunerile din titluri de capital, utilizând abordarea bazată pe modele interne

4.1. Cerințe de capital și cuantificarea riscului

Art. 235 - Pentru determinarea cerințelor de capital, instituțiile de credit vor respecta în mod cumulativ cerințele prevăzute la art. 236 - 242.

Art. 236 - (1) Estimările pierderilor potențiale trebuie să fie suficient de robuste astfel încât să fie pertinente și în condițiile unei evoluții negative a pieței care poate afecta profilul de risc pe termen lung al diferitelor participații ale instituției de credit.

(2) Datele utilizate pentru a reprezenta distribuțiile rentabilității titlurilor trebuie să reflecte eșantionul care acoperă perioada cea mai lungă pentru care sunt disponibile date pertinente pentru a reprezenta profilul de risc al expunerilor instituției de credit din titluri de capital. Datele utilizate trebuie să fie suficiente în vederea furnizării unor estimări prudente ale pierderii care din punct de vedere statistic, trebuie să prezinte încredere și să fie robuste și care să nu se bazeze în mod exclusiv pe considerente subiective sau care țin de raționamentul profesional.

(3) Instituțiile de credit trebuie să demonstreze Băncii Naționale a României că șocul utilizat furnizează o estimare prudentă a pierderilor potențiale pe parcursul unui ciclu economic sau de piață pe termen lung.

(4) Instituțiile de credit trebuie să combine analiza empirică a datelor disponibile cu ajustări care se bazează pe un ansamblu de factori, în vederea obținerii unor rezultate ale modelului caracterizate de un nivel adecvat de realism și prudență.

(5) În vederea construirii modelelor de tip „valoare la risc” (VaR) care estimează pierderile potențiale trimestriale instituțiile de credit pot utiliza date trimestriale sau pot transforma datele aferente unei perioade de timp mai scurte în echivalentul unor date trimestriale, prin utilizarea unei metode analitice adecvate, bazate pe date empirice, precum și prin intermediul unui proces și al unei analize profesionale dezvoltate în mod corespunzător și formalizate. Această abordare trebuie aplicată într-o manieră prudentă, consecventă și coerentă de-a lungul timpului. În situația în care este disponibil doar un volum limitat de date relevante, instituțiile de credit trebuie să adăuge o marjă de prudență adecvată.

Art. 237 - (1) Modelele utilizate trebuie să permită surprinderea tuturor riscurilor semnificative inerente randamentului titlurilor de capital, incluzând atât riscul general de piață cât și riscul specific ale expunerii aferente portofoliului de titluri de capital al instituției de credit.

(2) Modelele interne trebuie să explice în mod adecvat variațiile istorice de preț, să reflecte amplexarea concentrărilor potențiale și modificările în compoziția acestora și să fie robuste în condiții de piață nefavorabile.

(3) Eșantionul de expuneri utilizat în estimarea datelor trebuie să fie în mare măsură similar sau cel puțin comparabil cu populația expunerilor din titluri de capital a instituției de credit.

Art. 238 - (1) Modelul intern trebuie să fie adecvat profilului de risc și complexității portofoliului de titluri de capital al instituției de credit.

(2) În situația în care o instituție de credit are dețineri semnificative ale căror valori au, prin natura lor, un comportament non-linear accentuat, modelele interne trebuie să fie astfel concepute încât să reflecte în mod adecvat riscurile aferente

unor asemenea instrumente.

Art. 239 - Punerea în corespondență a pozițiilor individuale cu valori aproximative, indici de piață și factori de risc trebuie să fie plauzibilă, intuitivă și să fie riguroasă din punct de vedere conceptual.

Art. 240 - Instituțiile de credit trebuie să demonstreze, pe baza analizelor empirice, adecvarea factorilor de risc, inclusiv capacitatea acestora de a acoperi atât riscul general, cât și riscul specific.

Art. 241 - Estimările cu privire la volatilitatea randamentului expunerilor din titluri de capital trebuie să ia în considerare datele, informațiile și metodele relevante și disponibile. Se utilizează date interne supuse unei revizuirii independente sau date provenind din surse externe (inclusiv date centralizate, provenind de la mai multe instituții de credit).

Art. 242 - Instituția de credit trebuie să dispună de un program riguros și complet de testare pentru condiții de criză.

4.2. Procesul de administrare a riscului și sistemele de control aferente

Art. 243 - Cu privire la elaborarea și utilizarea modelelor interne în scopul calculării cerințelor de capital, instituțiile de credit trebuie să dispună de politici, proceduri și sisteme de control care să asigure integritatea modelului intern și a procesului de modelare. Aceste politici, proceduri și sisteme de control trebuie să prevadă următoarele:

- a) Integrarea deplină a modelului intern în cadrul sistemelor informatice de gestiune globală ale instituției de credit și în administrarea portofoliului de titluri de capital din afara portofoliului de tranzacționare. Modelele interne trebuie să fie deplin integrate în infrastructura instituției de credit de administrare a riscurilor, dacă sunt utilizate în mod special în vederea măsurării și evaluării performanței portofoliului de titluri de capital (inclusiv performanța ajustată la risc), alocării capitalului economic pe expuneri din titluri de capital și evaluării cu privire la adecvarea globală a capitalului și a procesului de administrare a investițiilor.
- b) Sistemele de administrare, procedurile și mecanismele de control care asigură revizuirea periodică și independentă a tuturor elementelor procesului intern de modelare, inclusiv aprobarea revizuirii modelului, verificarea datelor de intrare ale modelului și revizuirea rezultatelor modelului, precum verificarea în mod direct a calculelor privind riscul. Aceste revizuiuri trebuie să evalueze nivelul de acuratețe, exhaustivitate și adecvare ale datelor de intrare și ale rezultatelor modelului și să se concentreze atât către identificarea și limitarea erorilor potențiale asociate deficiențelor cunoscute, cât și către identificarea deficiențelor necunoscute ale modelului. Asemenea revizuiuri pot fi efectuate de către o structură internă independentă sau de către o terță parte independentă.
- c) Sisteme și proceduri adecvate de monitorizare a limitelor de investiție și a expunerilor la risc din titluri de capital;
- d) Structurile responsabile cu elaborarea și aplicarea modelului trebuie să fie independente din punct de vedere funcțional față de unitățile responsabile cu administrarea investițiilor individuale; și
- e) Personalul responsabil cu oricare dintre aspectele procesului de modelare trebuie să aibă o calificare adecvată. Conducerea va alocă resurse umane suficient de calificate și competente structurii responsabile de modelare.

4.3. Validarea și documentația

Art. 244 - (1) Instituțiile de credit trebuie să dispună de sisteme robuste de validare a acurateței, consecvenței și coerenței modelelor lor interne și procesului de modelare.

(2) Toate elementele semnificative ale modelelor interne și ale procesului de modelare și validare trebuie formalizate.

Art. 245 - Instituțiile de credit trebuie să utilizeze procesul intern de validare în mod consecvent, coerent și semnificativ în vederea evaluării performanței modelelor și procedurilor lor interne.

Art. 246 - (1) *Metodele și datele utilizate în vederea validării cantitative trebuie să fie consecvente și coerente în timp.*

(2) Modificările cu privire la metodele și datele (atât în ceea ce privește sursele de date, cât și perioadele de timp acoperite) utilizate pentru estimări și validări trebuie să fie formalizate.

Art. 247 - (1) Instituțiile de credit trebuie să compare cu regularitate randamentele efective ale titlurilor de capital (calculate pe baza câștigurilor și pierderilor realizate și nerealizate) cu cele estimate de model.

(2) Comparările prevăzute la alin. (1) trebuie să utilizeze date istorice care să acopere o perioadă de timp cât mai lungă posibil.

(3) Instituțiile de credit trebuie să formalizeze metodele și datele utilizate în cadrul procesului de comparare. Această analiză și documentația aferentă trebuie actualizate cel puțin anual.

Art. 248 - (1) Instituțiile de credit trebuie să utilizeze și alte instrumente de validare cantitativă și comparații cu surse de date externe. Analiza se va baza pe date care sunt adecvate portofoliului considerat, sunt actualizate în mod regulat și

acoperă o perioadă de observare adecvată.

(2) Evaluările interne ale instituțiilor de credit cu privire la performanța modelelor lor trebuie să ia în considerare o perioadă de timp cât mai lungă posibil.

Art. 249 - (1) Instituțiile de credit trebuie să dispună de standarde interne riguroase pentru cazurile în care comparația între randamentele efective ale titlurilor de capital și estimările modelelor ridică problema validității estimărilor sau a modelului.

(2) Standardele interne menționate la alin. (1) trebuie să ia în considerare ciclurile economice precum și factorii care determină o variație sistematică similară a randamentelor titlurilor de capital.

(3) Toate ajustările aduse modelelor interne ca urmare a revizuirii acestora trebuie să fie formalizate și să respecte standardele instituției de credit cu privire la revizuirea modelelor.

Art. 250 - Modelele interne și procesele de modelare, inclusiv responsabilitățile structurilor implicate în activitatea de modelare, precum și procesele de aprobare a modelului și revizuire a acestuia, trebuie formalizate.

Secțiunea 5. - Guvernanța corporativă și monitorizarea

5.1. Guvernanța corporativă

Art. 251 - Toate aspectele semnificative ale proceselor de rating și de estimare vor fi aprobate de structura de conducere a instituției de credit, prevăzută la art. 13 din *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului*, sau de către un comitet desemnat în acest scop, precum și de conducerea superioară. Aceste structuri trebuie să aibă o înțelegere generală cu privire la sistemele de rating ale instituției de credit precum și o înțelegere detaliată a rapoartelor de administrare asociate.

Art. 252 - Conducerea superioară trebuie să informeze structura de conducere a instituției de credit, prevăzută la art. 13 din *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului*, sau comitetul special desemnat cu privire la toate modificările semnificative ale politicilor stabilite sau la toate derogările semnificative de la acestea, care au un impact semnificativ asupra funcționării sistemelor de rating ale instituției de credit.

Art. 253 - (1) Conducerea superioară trebuie să aibă o bună înțelegere asupra conceperii și funcționării sistemelor de rating.

(2) Conducerea superioară trebuie să se asigure în permanență că sistemele de rating funcționează în mod corect.

(3) Conducerea superioară trebuie să fie informată cu regularitate de către structurile de control a riscului de credit cu privire la performanța procesului de rating, aspectele care necesită îmbunătățiri și stadiul eforturilor de remediere a deficiențelor constatate anterior.

Art. 254 - Analiza, bazată pe ratinguri interne, a profilului de risc de credit al instituției de credit reprezintă o parte esențială rapoartelor de administrare prezentate structurilor prevăzute la art. 251. Rapoartele trebuie să includă informații cu privire la cel puțin următoarele aspecte: profilul de risc pe clase de rating, migrația debitorilor între clasele de rating, estimarea parametrilor risc de relevanți aferenți fiecărei clase de rating și compararea ratei de nerambursare efective și, în măsura în care estimările proprii sunt utilizate, a valorii pierderilor în caz de nerambursare și a factorilor de conversie, cu previziunile și cu rezultatele testelor pentru condiții de criză. Frecvența rapoartelor trebuie să depindă de importanța și tipul informației, precum și de nivelul ierarhic al destinatarului.

5.2. Controlul riscului de credit

Art. 255 - Unitatea de control a riscului de credit trebuie să fie independentă față de persoanele și structurile organizatorice responsabile cu inițierea sau reînnoirea expunerilor și trebuie să raporteze direct conducerii superioare. Această unitate este responsabilă cu conceperea sau selectarea, implementarea, monitorizarea și funcționarea sistemelor de rating. Unitatea de control a riscului elaborează și analizează rapoarte cu privire la rezultatele sistemelor de rating.

Art. 256 - Unităților de control a riscului de credit le revin următoarele responsabilități:

- a) testarea și monitorizarea claselor de rating și grupelor de risc;
- b) elaborarea și analizarea rapoartelor de sinteză cu privire la sistemele de rating ale instituției de credit;
- c) implementarea procedurilor care vizează garantarea aplicării definițiilor claselor de rating și grupelor de risc de o manieră consecventă și coerentă la nivelul diferitelor departamente și localizări;
- d) examinarea și formalizarea oricăror modificări aduse procesului de rating, inclusiv a motivelor aferente respectivelor modificări;

- e) examinarea criteriilor de rating pentru a evalua dacă acestea își păstrează capacitatea de previzionare a riscului. Modificările aduse procesului, criteriilor sau parametrilor de rating individuali trebuie formalizate și arhivate;
- f) participarea activă în conceperea sau selectarea, implementarea și validarea modelelor utilizate în cadrul procesului de rating;
- g) monitorizarea și supravegherea modelelor utilizate în procesul de rating; și
- h) revizuirea și îmbunătățirea continuă a modelelor utilizate în procesul de rating.

Art. 257 - (1) Fără a aduce atingere prevederilor art. 256, instituțiile de credit care utilizează date centralizate, provenind de la mai multe instituții de credit, conform prevederilor art. 172 și ale art. 173, pot externaliza următoarele activități:

- a) producerea de informații relevante în vederea testării și monitorizării claselor de rating și grupelor de risc;
- b) elaborarea rapoartelor de sinteză cu privire la sistemele de rating ale instituției de credit;
- c) producerea de informații relevante în vederea revizuirii criteriilor de rating pentru a evalua dacă acestea își păstrează capacitatea de previzionare a riscului;
- d) formalizarea modificărilor aduse procesului de rating, a criteriilor de rating sau a parametrilor de rating individuali; și
- e) producerea de informații relevante în vederea revizuirii și îmbunătățirii continue a modelelor utilizate în procesul de rating.

(2) Instituțiile de credit care aplică prezentul articol trebuie să asigure faptul că Banca Națională a României are acces la toate informațiile relevante provenind de la terțe părți, la informațiile relevante necesare pentru a verifica respectarea cerințelor minime și că Banca Națională a României poate efectua inspecții la fața locului în aceeași măsură în care acestea pot fi efectuate în cadrul instituțiilor de credit.

5.3. Auditul intern

Art. 258 - Auditul intern sau o altă structură independentă comparabilă trebuie să revizuiască, cel puțin anual, sistemele de rating ale instituției de credit precum și funcționarea acestora, inclusiv funcția de creditare și estimările cu privire la probabilitatea de nerambursare, pierderea în caz de nerambursare, pierderea așteptată și factorii de conversie. Sfera de revizuire trebuie să cuprindă și respectarea tuturor cerințelor minime aplicabile.

CAPITOLUL VI - Sancțiuni și dispoziții tranzitorii și finale

Secțiunea 1. - Dispoziții tranzitorii

Art. 259 - În cazul instituțiilor de credit care solicită aprobarea pentru utilizarea abordării bazate pe modele interne de rating înainte de 2010, cerința privind utilizarea pe o perioadă de trei ani, prevăzută la art. 4 poate fi redusă, cu aprobarea autorităților competente, la o perioadă care nu poate fi mai mică de 1 an, până la 31 decembrie 2009.

Art. 260 - În cazul instituțiilor de credit care solicită aprobarea pentru utilizarea propriilor estimări ale pierderilor în caz de nerambursare și/sau ale factorilor de conversie, cerința privind utilizarea pe o perioadă de trei ani, prevăzută la art. 5, poate fi redusă, cu aprobarea autorităților competente, la o perioadă de 2 ani, până la 31 decembrie 2008.

Art. 261 - Până la 31 Decembrie 2010, valoarea medie ponderată în funcție de expunere a pierderilor în caz de nerambursare, aplicabilă tuturor expunerilor de tip retail garantate cu proprietăți imobiliare cu destinație locativă și care nu beneficiază de garanții din partea administrațiilor centrale, nu va fi mai mică de 10%.

Art. 262 - Până la data de 31 decembrie 2011, pentru expunerile față de societățile situate pe teritoriul altor state membre, pentru numărul de zile de întârziere la plată aferent definiției stării de nerambursare se va utiliza numărul de zile restante stabilit în acest sens de autoritățile competente din respectivele state membre.

Secțiunea 2. - Sancțiuni și dispoziții finale

Art. 263 - Nerespectarea dispozițiilor prezentului regulament atrage aplicarea măsurilor și/sau a sancțiunilor prevăzute la art. 226, art. 227, art. 229, precum și la art. 284 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului.

Art. 264 - Instituțiile de credit pot utiliza propriile estimări ale pierderilor în caz de nerambursare și ale factorilor de conversie, în condițiile prezentului regulament, începând cu 1 ianuarie 2008.

Art. 265 - Fără a aduce atingere prevederilor *Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.13/18/2006 privind determinarea cerințelor minime de capital pentru instituțiile de credit și firmele de investiții*, prezentul regulament intră în vigoare la data de 1 ianuarie 2007.

Prezentul regulament transpune prevederile art. 4 punctele 24, 25, 26, 27, 28 și 29, art. 84, art. 85, art. 86, art. 87, art. 88, art. 89 și art. 154 alin. (2), (3), (5) și (7) și Anexa VII la Directiva 2006/48/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 14 iunie 2006 privind accesul la activitate și desfășurarea activității de către instituțiile de credit, publicată în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene (JOCE) nr.L/177 din 30 iunie 2006, precum și prevederile art. 50(1) din Directiva 2006/49/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 14 iunie 2006 privind adecvarea capitalului firmelor de investiții și instituțiilor de credit, publicată în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene (JOCE) nr.L/177 din 30 iunie 2006.

Președintele Consiliului de Administrație al Băncii
Naționale a României
MUGUR CONSTANTIN ISĂRESCU

Președintele
Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare
GABRIELA ANGHELACHE

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI

COMISIA NAȚIONALĂ A VALORILOR MOBILIARE

ANEXĂ**Regulamentul nr.16/21/2006
privind expunerile mari ale instituțiilor de credit și ale firmelor de investiții****CAPITOLUL I
Dispoziții generale**

Art. 1 - (1) Prezentul regulament stabilește modul în care se realizează monitorizarea, raportarea și supravegherea expunerilor mari.

(2) Prezentul regulament se aplică instituțiilor de credit, persoane juridice române și sucursalelor din România ale instituțiilor de credit din state terțe.

(3) Casele centrale sunt responsabile pentru reglementarea cadrului general aferent expunerilor mari ale cooperativelor de credit din cadrul rețelelor cooperatiste. Reglementările emise vor avea în vedere prevederile prezentului regulament în ceea ce privește expunerile mari ale cooperativelor de credit și nu vor putea stabili cerințe mai puțin restrictive decât cele prevăzute de acesta. În acest sens reglementările emise de casa centrală vor fi transmise spre avizare Băncii Naționale a României.

(4) Prezentul regulament se aplică în mod corespunzător societăților de servicii de investiții financiare, precum și societăților de administrare a investițiilor care au în obiectul de activitate administrarea portofoliilor individuale de investiții, persoane juridice române, cu excepția prevederilor Capitolului III - „Operațiuni în condiții de favoare”, care se aplică exclusiv instituțiilor de credit, persoane juridice române și sucursalelor din România ale instituțiilor de credit din state terțe. În acest sens, orice referire la Banca Națională a României se consideră a fi făcută, după caz, la Comisia Națională a Valorilor Mobiliare.

(5) Prezentul regulament se aplică la nivel individual și, după caz, consolidat, în conformitate cu Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.17/22/2006 privind supravegherea pe bază consolidată a instituțiilor de credit și a firmelor de investiții.

(6) Casele centrale sunt responsabile pentru aplicarea prezentului regulament la nivel de rețea cooperatistă.

Art. 2 - (1) Termenii și expresiile folosite în cuprinsul prezentului regulament au semnificațiile prevăzute de Ordonanța de urgență a Guvernului nr.99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului.

(2) Pentru scopurile prezentului regulament, termenii *filială* și *societate - mamă* au semnificațiile prevăzute la art.6 alin.(2) și alin.(3).

(3) În înțelesul prezentului regulament prin expresia *grup de clienți aflați în legătură* se înțeleg două sau mai multe persoane fizice și/sau juridice:

a) care constituie, dacă nu se dovedește altfel, un singur risc, deoarece una dintre ele deține, direct sau indirect, controlul asupra celeilalte ori celorlalte; sau

b) între care nu există o relație de control în sensul exprimat la lit.a), dar care trebuie să fie considerate ca reprezentând un singur risc, deoarece între ele există asemenea legături încât, dacă una dintre ele s-ar confrunta cu probleme financiare, există probabilitatea ca și cealaltă sau toate celelalte să se confrunte cu dificultăți de rambursare.

(4) Pentru scopul aplicării Capitolului III - „Operațiuni în condiții de favoare”, termenii și expresiile de mai jos au următoarele semnificații:

a) *grup* - mai multe entități (membri), reunite după un anumit criteriu. Prin *grupul instituției de credit* se va înțelege grupul de clienți aflați în legătură, din care face parte instituția de credit însăși. Pentru scopurile acestei definiții, va fi luat în considerare și cazul particular în care un grup este format dintr-o singură entitate (membru);

b) *entitate sau membru din cadrul unui grup* - orice entitate sau membru, persoană fizică ori juridică, care face parte dintr-un grup; în cazul grupului instituției de credit, se va înțelege și instituția de credit însăși;

c) *control comun* - împărțirea controlului asupra unei activități economice;

d) *influență semnificativă* - autoritatea de a participa la luarea deciziilor de politică financiară și de exploatare ale unei activități economice, dar care nu reprezintă controlul sau controlul comun asupra politicilor respective;

e) *grup de persoane fizice cu influență semnificativă asupra unei/unor entități din cadrul grupului instituției de credit* - orice grup format din membrii, persoane fizice, ai unui grup de clienți aflați în legătură care are/exercită o influență semnificativă asupra grupului instituției de credit.

În scopul aplicării acestei definiții în cadrul prezentului regulament, vor fi luate în considerare numai acele grupuri de persoane fizice cu influență semnificativă, care au în componența lor cel puțin un membru care are calitatea

de salariat al unei/unor entități din cadrul grupului instituției de credit. Pentru scopurile acestei definiții, va fi luat în considerare și cazul particular în care un grup de persoane fizice cu influență semnificativă este format dintr-un singur membru.

f) *operațiune în condiții de favoare (non-arm's length transaction)* - orice operațiune care este încheiată de către părți de pe alte poziții decât cele care reprezintă interese economice diferite.

(5) La aprecierea caracterului unei operațiuni în condiții de favoare pot fi avute în vedere, fără a se limita la acestea, următoarele aspecte:

a) disponibilitatea instituției de credit de a efectua o operațiune identică sau similară cu orice altă persoană, probată prin accesul larg la acest tip de operațiune;

b) termenii în care au fost încheiate operațiuni similare și care predomină la momentul efectuării operațiunii în cauză;

c) tranzacționarea unui activ sau decontarea unei datorii la o altă valoare decât valoarea sa justă.

(6) Dintre termenii considerați la alin.(5) lit.b) se pot menționa:

a) în cazul operațiunilor de acordare de credite: evaluarea creditului, durata, ratele de dobândă, scadențarul, cerințele de garanții colaterale;

b) în cazul operațiunilor de atragere de depozite - dobânda bonificată.

(7) Unele dintre cele mai întâlnite cazuri de grupuri de persoane fizice cu influență semnificativă sunt:

a) cazul unui grup reprezentat de membrii unei familii din care un membru este persoană care deține funcție executivă; totodată pot exista cazuri în care între un membru al familiei și o altă persoană există, în sensul că se exercită, o relație similară celei de control, în aceste cazuri membrii familiei împreună cu persoana respectivă constituind un grup de persoane fizice cu influență semnificativă;

b) cazul unui grup reprezentat de membrii unei familii din care un membru este administrator sau acționar semnificativ în una dintre entitățile grupului instituției de credit, iar alt membru are calitatea de salariat în aceeași/altă entitate din acest grup.

(8) Termenii și expresiile: *bănci centrale, bănci multilaterale de dezvoltare, entități din sectorul public*, au înțelesul prevăzut de Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării standard.

(9) Semnificația expresiilor *protecție finanțată a creditului* și *protecție nefinanțată a creditului* este cea din Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.19/24/2006 privind tehnicile de diminuare a riscului de credit utilizate de instituțiile de credit și firmele de investiții.

(10) Semnificația noțiunilor de *instituții* și *firmе de investiții* este cea din Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.13/18/2006 privind determinarea cerințelor minime de capital pentru instituțiile de credit și firmele de investiții.

Art. 3 - (1) În scopul aplicării prevederilor prezentului regulament, expunerile reprezintă activele și elementele din afara bilanțului prevăzute în Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării standard, fără aplicarea ponderilor de risc sau gradelor de risc prevăzute de respectivul regulament.

(2) Expunerile care provin din elementele prevăzute în Anexa la Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.20/25/2006 privind tratamentul riscului de credit al contrapartidei în cazul instrumentelor financiare derivate, al tranzacțiilor de răscumpărare, al operațiunilor de dare/luare de titluri/mărfuri cu împrumut, al tranzacțiilor cu termen lung de decontare și al tranzacțiilor de creditare în marjă trebuie calculate în conformitate cu una din metodele prevăzute de regulamentul respectiv.

(3) În scopul prezentului regulament, se vor aplica și prevederile art.4 din Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.20/25/2006 privind tratamentul riscului de credit al contrapartidei în cazul instrumentelor financiare derivate, al tranzacțiilor de răscumpărare, al operațiunilor de dare/luare de titluri/mărfuri cu împrumut, al tranzacțiilor cu termen lung de decontare și al tranzacțiilor de creditare în marjă.

(4) Instituțiile de credit vor evalua activele și elementele din afara bilanțului în conformitate cu Ordinul Băncii Naționale a României nr.5/2005 pentru aprobarea Reglementărilor contabile conforme cu Directivele Europene, aplicabile instituțiilor de credit, cu modificările și completările ulterioare și, după caz, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr.1606/2002 privind aplicarea standardelor internaționale de contabilitate.

Art. 4 - Toate elementele acoperite integral de fonduri proprii sunt excluse pentru scopul determinării expunerilor, cu condiția ca respectivele fonduri proprii să nu fie incluse în fondurile proprii ale instituției de credit în sensul art.126 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului și al art.2 din Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.13/18/2006 privind determinarea cerințelor minime de capital pentru instituțiile de credit și firmele de investiții sau în calculul altor indicatori de monitorizare prevăzuți în alte reglementări.

Art. 5 - Expunerile nu vor include nici unul din următoarele elemente:

- a) în cazul operațiunilor pe curs de schimb, expunerile înregistrate în cursul normal al decontării pe durata a 48 de ore de la efectuarea plății; sau
- b) în cazul operațiunilor de cumpărare sau de vânzare de titluri, expunerile înregistrate în cursul normal al decontării pe perioada a 5 zile lucrătoare de la data efectuării plății ori de la data efectuării livrării titlurilor, în funcție de care dintre aceste operațiuni intervine mai devreme.

Art. 6 - (1) În sensul prezentului regulament, termenul instituție de credit include:

- a) o instituție de credit, în sensul art.7 alin.(1) pct.10 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului, inclusiv sucursalele sale din state terțe;
- b) orice entitate publică sau privată, inclusiv sucursalele sale, care îndeplinește cerințele din definiția „instituție de credit” prevăzută la art.7 alin.(1) pct.10 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului și care a fost autorizată într-un stat terț.

(2) În sensul prezentului regulament, termenul societate-mamă include o societate mamă în sensul art.7 alin.(1) pct.19 lit.a) - lit.e) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului, precum și orice entitate care, în opinia Băncii Naționale a României exercită efectiv o influență dominantă asupra altei entități (o filială);

(3) În sensul prezentului regulament, termenul *filială* include o entitate aflată în relație cu o societate-mamă, în una din situațiile prevăzute la alin.(2), precum și orice entitate asupra căreia, în opinia Băncii Naționale a României, o societate-mamă exercită efectiv o influență dominantă.

CAPITOLUL II

Expuneri mari

Secțiunea 1

Monitorizarea și raportarea expunerilor mari

Art. 7 - (1) Expunerea unei instituții de credit față de un client sau față de un grup de clienți aflați în legătură este considerată ca fiind expunere mare dacă valoarea sa este egală sau depășește 10% din fondurile proprii ale instituției de credit.

(2) Banca Națională a României poate stabili, diferit față de instituția de credit, componența unui „grup de clienți aflați în legătură”.

(3) Orice operațiune care conduce la înregistrarea unei expuneri mari, așa cum este definită la alin.(1), sau la majorarea acesteia, va fi efectuată numai cu aprobarea prealabilă a consiliului de administrație sau a directorilor instituției de credit. O asemenea operațiune va putea fi efectuată numai în condițiile în care decizia este aprobată în unanimitate de către toți directorii instituției de credit, stabiliți prin actul constitutiv și/sau prin hotărârea organelor statutare ale acesteia. Consiliul de administrație al instituției de credit va analiza lunar operațiunile aprobate de directori, de natura celor prevăzute la alin.(1), pentru a se asigura că respectivele operațiuni sunt în conformitate cu strategia, politicile și limitele referitoare la riscul de credit aprobate de către acesta.

Art. 8 - (1) Instituțiile de credit raportează Băncii Naționale a României orice expunere mare.

(2) Raportarea tuturor expunerilor mari se va efectua cel puțin trimestrial.

(3) În ceea ce privește expunerile exceptate potrivit art.14 alin.(1) lit.a) - lit.b), lit.d) - lit.e) și lit.g) - lit.i) instituțiile de credit pot să nu le raporteze potrivit prevederilor alin. (1), iar pentru expunerile prevăzute în art. 14 alin.(1) lit.c) și lit. f), art.14 alin.(3) lit.a) - lit.b), și art.14 alin.(5) lit.e), instituțiile de credit pot să efectueze raportarea semestrial.

(4) În situația în care o instituție de credit face uz de posibilitatea prevăzută la alin.(3), aceasta trebuie să păstreze în evidență fundamentarea în baza căreia a acționat în acest mod pentru o perioadă de cel puțin un an ulterior datei de la care a aplicat prevederile alin.(3), astfel încât Banca Națională a României să poată stabili dacă această abordare este justificată.

Art. 9 - Instituțiile de credit analizează expunerile față de emitenții de garanții reale, în vederea identificării potențialelor concentrări, potrivit normelor interne, și raportează Băncii Naționale a României orice rezultate semnificative.

Secțiunea a 2 - a

Limite aplicabile expunerilor mari

Art. 10 - (1) O instituție de credit nu poate înregistra față de un client sau față de un grup de clienți aflați în legătură expuneri a căror valoare totală depășește 25% din fondurile sale proprii.

(2) În cazul în care clientul sau grupul de clienți aflați în legătură este societatea - mamă sau filiala instituției de credit și/sau una sau mai multe filiale ale acelei societăți-mamă, procentul prevăzut la alin.(1) va fi redus la 20%.

(3) Valoarea cumulată a expunerilor mari ale unei instituții de credit nu poate depăși 800% din fondurile sale proprii.

(4) Instituțiile de credit trebuie să respecte în permanență, în ceea ce privește expunerile asumate, limitele prevăzute la alin.(1) - alin.(3).

(5) Dacă, într-un caz excepțional, expunerile depășesc limitele prevăzute la alin.(1) - alin.(3), instituția de credit trebuie să raporteze această situație fără întârziere Băncii Naționale a României care poate acorda, atunci când circumstanțele o justifică, un termen limită în care instituția de credit să se conformeze cu limitele impuse.

Art. 11 - Banca Națională a României poate impune limite mai stricte decât cele prevăzute la art.10.

Art. 12 - Pentru scopurile art.14-17, termenul „garanție personală” include instrumentele financiare derivate de credit recunoscute în baza Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.19/24/2006 privind tehnicile de diminuare a riscului de credit utilizate de instituțiile de credit și firmele de investiții, altele decât instrumentele de tipul credit linked note.

Art. 13 - În cazul în care, în baza art.14-17 recunoașterea protecției finanțate sau nefinanțate a creditului poate fi permisă, recunoașterea este condiționată de respectarea criteriilor de eligibilitate și a altor cerințe minime prevăzute de Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.19/24/2006 privind tehnicile de diminuare a riscului de credit utilizate de instituțiile de credit și firmele de investiții pentru scopul calculării valorilor ponderate la risc ale expunerilor potrivit Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării standard.

Art. 14 - Pentru fiecare dintre expunerile de mai jos se va excepta de la aplicarea prevederilor art. 10 alin.(1) - alin.(3) partea calculată ca diferență între valoarea expunerii respective și rezultatul înmulțirii acesteia cu ponderea aferentă:

(1) Pondere 0%:

- a) elemente de activ reprezentând creanțe asupra administrațiilor centrale sau băncilor centrale, cărora, în cazul în care sunt negarantate, li se aplică o pondere de risc de 0%, potrivit Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării standard;
- b) elemente de activ reprezentând creanțe asupra organizațiilor internaționale sau băncilor multilaterale de dezvoltare cărora negarantate, li se aplică o pondere de risc de 0%, potrivit Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării standard;
- c) elemente de activ reprezentând creanțe asupra administrațiilor regionale și autorităților locale din state membre dacă unor astfel de creanțe li se atribuie o pondere de risc de 0% potrivit Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării standard și alte expuneri față de, sau garantate de astfel de administrații și autorități, creanțe cărora li se aplică o pondere de risc de 0%, potrivit regulamentul mai sus menționat.
- d) elemente de activ reprezentând creanțe garantate în mod explicit de administrațiile centrale, băncile centrale, organizațiile internaționale, băncile multilaterale de dezvoltare sau entitățile din sectorul public, atunci când creanțelor negarantate asupra respectivelor entități care furnizează garanția personală li se aplică o pondere de risc de 0%, potrivit Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării standard;
- e) alte expuneri față de sau garantate de administrațiile centrale, băncile centrale, organizațiile internaționale, băncile multilaterale de dezvoltare sau entitățile din sectorul public, atunci când creanțelor negarantate asupra entității față de care expunerea este înregistrată sau de către care este garantată, li se aplică o pondere de risc de 0%, potrivit Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării standard;
- f) elemente de activ reprezentând creanțe și alte expuneri asupra administrațiilor centrale sau băncilor centrale, altele decât cele menționate la lit.a), exprimate și, după caz, finanțate în moneda națională a împrumutatului;
- g) elemente de activ și alte expuneri garantate, în mod adecvat în opinia Băncii Naționale a României, prin garanții reale reprezentate de titluri de creanță emise de administrații centrale sau bănci centrale, organizații internaționale, bănci multilaterale de dezvoltare, administrații regionale și autorități locale sau entități din sectorul public din state membre, titluri ce reprezintă creanțe asupra emitentului acestora, cărora, potrivit Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării standard, li se atribuie ponderea de risc de 0%;
- h) elemente de activ și alte expuneri garantate, în mod adecvat în opinia Băncii Naționale a României, prin garanții

reale reprezentate de depozite de fonduri plasate la instituția de credit împrumutătoare sau la o instituție de credit care este societate-mamă sau filială a instituției de credit împrumutătoare;

- i) elemente de activ și alte expuneri garantate, în mod adecvat în opinia Băncii Naționale a României, prin garanții reale reprezentate de certificate de depozit emise de instituția de credit împrumutătoare sau de o instituție de credit care este societate-mamă sau filială a instituției de credit împrumutătoare și încredințate uneia dintre acestea;
- j) fondurile încasate din instrumente de tipul credit linked note emise de instituția de credit, împrumuturile și depozitele unei contrapartide de la /la instituția de credit, care fac obiectul unui acord de compensare bilanțieră recunoscut potrivit Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.19/24/2006 privind tehnicile de diminuare a riscului de credit utilizate de instituțiile de credit și firmele de investiții, urmează tratamentul elementelor prevăzute la lit. h);
- k) elementele din afara bilanțului purtătoare de risc scăzut, prevăzute în Anexa la Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării standard, în condițiile în care a fost încheiat un acord cu clientul sau grupul de clienți aflați în legătură, conform căruia expunerea poate fi asumată numai dacă există siguranța că acest lucru nu va conduce la depășirea limitelor prevăzute la art.10 alin.(1) - alin.(3).

(2) Pondere 10%:

- a) elemente de activ reprezentând creanțe și alte expuneri asupra acelor instituții care nu sunt instituții de credit dar care îndeplinesc condițiile prevăzute la art.68 alin.(2) din cadrul Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării standard, cu o scadență de până la un an și garantate potrivit prevederilor mai sus menționate;
- b) obligațiuni garantate prevăzute la art.55 lit.a) din Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării standard.

(3) Pondere 20%:

- a) active reprezentând creanțe asupra administrațiilor regionale și autorităților locale din state membre, atunci când acestor creanțe li se aplică o pondere de risc de 20% potrivit Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării standard și alte expuneri față de, sau garantate de astfel de administrații și autorități, creanțe cărora li se aplică o pondere de risc de 20%, potrivit regulamentul mai sus menționat;
- b) active reprezentând creanțe asupra instituțiilor și alte expuneri față de acestea a căror scadență este de până la trei ani. Aceste elemente nu pot constitui fonduri proprii ale instituțiilor respective;
- c) efecte de comerț și alte instrumente similare cu scadențe de până la un an și purtând semnătura altor instituții de credit;
- d) obligațiuni garantate prevăzute la art.55 lit.b) din Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării standard.

(4) Pondere 35%: credite garantate în mod adecvat în opinia Băncii Naționale a României, cu ipoteci de prim rang asupra proprietăților imobiliare locative sau cu părți deținute în societăți finlandeze din domeniul locativ care funcționează în conformitate cu Legea Societăților pentru Domeniul Locativ din 1991 sau cu legislația echivalentă ulterioară, precum și tranzacțiile de leasing financiar imobiliar ce au ca obiect o proprietate imobiliară locativă, potrivit cărora locatorul păstrează în totalitate proprietatea asupra proprietății imobiliare locative ce face obiectul tranzacției atâta vreme cât locatarul nu și-a exercitat opțiunea de cumpărare. În toate aceste cazuri valoarea exceptată nu va putea depăși 50% din valoarea proprietății imobiliare locative în cauză.

(5) Pondere 50%:

- a) participațiile calificate în societăți de asigurare, care reprezintă până la 40% din fondurile proprii ale instituției de credit care achiziționează respectiva participație calificată;
- b) expuneri garantate în mod adecvat în opinia Băncii Naționale a României, prin garanții reale reprezentate de titluri emise de administrații centrale sau bănci centrale, organizații internaționale, bănci multilaterale de dezvoltare, administrații regionale și autorități locale sau entități din sectorul public din state membre, altele decât cele prevăzute la 14 alin.(1) lit. g) precum și prin garanții reale sub forma titlurilor emise de instituții din state membre;
- c) următoarele expuneri atunci când, potrivit Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării standard, li se aplică o pondere de risc de 50%, dar numai în limita a 50% din valoarea proprietății imobiliare respective: expunerile garantate cu ipoteci de prim rang asupra spațiilor pentru birouri sau altor spații cu destinație comercială sau prin părți deținute în societăți finlandeze din domeniul locativ care funcționează în conformitate cu Legea Societăților pentru

Domeniul Locativ din 1991 sau cu legislația echivalentă ulterioară, în privința spațiilor pentru birouri sau altor spații cu destinație comercială, precum și expunerile rezultate din tranzacții de leasing financiar imobiliar privind spațiile pentru birouri sau alte spații cu destinație comercială;

- d) 50% din valoarea elementelor din afara bilanțului purtătoare de risc moderat, prevăzute în Anexa la Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării standard;
- e) elemente de activ reprezentând creanțe asupra instituțiilor a căror scadență este mai mare de trei ani, cu condiția ca acestea să fie reprezentate de instrumente de creanță emise de o instituție și care, în opinia Băncii Naționale a României, sunt negociabile și cotate zilnic pe o piață creată de operatori profesioniști sau a căror emisiune a fost autorizată de autoritatea competentă din statul membru de origine al instituției emitente. Aceste elemente nu pot constitui fonduri proprii ale instituțiilor respective;
- f) obligațiuni garantate prevăzute la art.55 lit.c) din Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării standard.

Art. 15 - (1) În aplicarea art.14 alin.(4), prin proprietate imobiliară locativă se înțelege acel spațiu locativ care este sau va fi ocupat ori dat cu chirie de către împrumutat.

(2) În aplicarea art.14 alin.(4), valoarea proprietății va fi determinată într-o modalitate agreată de Banca Națională a României, pe baza unor standarde stricte de evaluare prevăzute în legi, reglementări sau prevederi administrative. Evaluarea va fi efectuată cel puțin o dată pe an.

Art. 16 - (1) În aplicarea art.14 alin.(5) lit.b), titlurile folosite drept garanție reală trebuie evaluate la valoarea de piață, trebuie să aibă o valoare mai mare decât cea a expunerilor garantate și trebuie să fie tranzacționate la o bursă de valori, ori să fie negociabile și tranzacționate în mod curent (cu regularitate) pe o piață care funcționează prin intermediul unor operatori profesioniști recunoscuți și care permite, în opinia Băncii Naționale a României, stabilirea unui preț obiectiv astfel încât surplusul de valoare al titlurilor să poată fi controlat în orice moment. Surplusul de valoare solicitat va fi de 100%.

(2) Surplusul de valoare solicitat, prevăzut la alin.(1), va fi de 150% în cazul acțiunilor și de 50% în cazul titlurilor de creanță emise de instituții, administrații regionale sau autorități locale din statele membre, altele decât cele prevăzute la art.14 alin.(1) lit. g) și al titlurilor de creanță emise de bănci multilaterale de dezvoltare, altele decât cele cărora, potrivit Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării standard li se aplică o pondere de risc de 0%.

(3) În cazul în care există decalaj între scadența expunerii și scadența protecției creditului, garanția reală nu va fi recunoscută.

(4) Titlurile utilizate ca și garanție reală nu pot constitui fonduri proprii ale instituției de credit.

Art. 17 - (1) Dacă expunerea față de un client este garantată de o terță parte sau printr-o garanție reală reprezentată de titluri emise de o terță parte în condițiile stabilite la art.14 alin.(5) lit. b), instituțiile de credit pot, după caz:

- a) considera expunerea ca fiind asumată față de garant și nu față de client;
- b) să trateze expunerea ca fiind asumată față de terță parte emitentă a garanției reale și nu față de client, dacă expunerea definită la art.14 alin.(5) lit.b) este garantată prin garanție reală potrivit condițiilor prevăzute pentru acest caz.

(2) În situația în care se aplică prevederile de la lit.a) a alin.(1) se vor avea în vedere următoarele:

- a) dacă garanțiile sunt exprimate într-o monedă diferită față de cea în care este exprimată expunerea, nivelul expunerii care se consideră a fi acoperită se calculează în concordanță cu tratamentul aplicat neconcordanței de monede pentru protecția nefinanțată, prevăzut în Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.19/24/2006 privind tehnicile de diminuare a riscului de credit utilizate de instituțiile de credit și firmele de investiții;
- b) decalajul între scadența expunerii și scadența protecției va fi tratat potrivit prevederilor referitoare la tratamentul decalajului de scadență din Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.19/24/2006 privind tehnicile de diminuare a riscului de credit utilizate de instituțiile de credit și firmele de investiții;
- c) protecția parțială poate fi recunoscută potrivit tratamentului prevăzut în Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.19/24/2006 privind tehnicile de diminuare a riscului de credit utilizate de instituțiile de credit și firmele de investiții.

CAPITOLUL III **Operațiuni în condiții de favoare**

Art. 18 - (1) Instituția de credit nu va efectua alte operațiuni în condiții de favoare decât cele prevăzute de pachetele de măsuri remuneratorii și stimulente pentru salariații entităților membre ale grupului instituției de credit, în condițiile în care

pachetele respective prevăd operațiuni în condiții de favoare care, dacă sunt efectuate cu un membru al unui grup de persoane fizice cu influență semnificativă, în calitate sa de salariat:

a) sunt larg disponibile pentru salariații entităților /entităților, din cadrul grupului instituției de credit, în care acel grup de persoane fizice cu influență semnificativă are sau exercită o asemenea influență; și

b) nu favorizează nici un membru al grupului de persoane fizice cu influență semnificativă față de salariații entităților în care acel grup de persoane fizice cu influență semnificativă are sau exercită o asemenea influență.

(2) Operațiunile în condiții de favoare prevăzute de pachetele de măsuri remuneratorii și stimulente pentru salariații entităților membre ale grupului instituției de credit vor putea fi efectuate numai după analizarea acestora și obținerea aprobării prealabile a Băncii Naționale a României.

(3) Banca Națională a României poate stabili, diferit față de instituția de credit, dacă o operațiune prezintă caracteristici care conduc la încadrarea acesteia în categoria operațiunilor în condiții de favoare.

(4) Expunerile¹ (altele decât cele aferente persoanelor care, la momentul determinării nivelului fondurilor proprii, beneficiază de drepturi oferite prin pachetele de măsuri remuneratorii și stimulente pentru salariații entităților membre ale grupului instituției de credit) care prezintă caracteristici ce reflectă efectuarea unei operațiuni în condiții de favoare vor fi deduse, în cadrul calculului fondurilor proprii ale instituției de credit, din nivelul fondurilor proprii de nivel 1.

(5) Respectarea obligațiilor prevăzute la alin. (1) - (4) va fi monitorizată de către Banca Națională a României, pe bază individuală și consolidată.

CAPITOLUL IV

Sanțiuni, dispoziții tranzitorii și finale

Art. 19 - Nerespectarea dispozițiilor prezentului regulament atrage aplicarea măsurilor și/sau a sancțiunilor prevăzute la art.226, art.227, art.229, precum și la art.284 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.99/2006 privind instituțiile de credit și adevăarea capitalului.

Art. 20 - Fără a aduce atingere prevederilor Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.13/18/2006 privind determinarea cerințelor minime de capital pentru instituțiile de credit și firmele de investiții, prezentul regulament intră în vigoare la data de 1 ianuarie 2007.

Prezentul regulament transpune prevederile art.4 paragrafele (12) lit.b), (13) lit.b) și (45) și art.106 - art.118 din Directiva nr.2006/48/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 14 iunie 2006, privind accesul la activitate și desfășurarea activității de către instituțiile de credit, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L 177/30.06.2006.

Președintele Consiliului de Administrație
al Băncii Naționale a României
MUGUR CONSTANTIN ISĂRESCU

Președintele
Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare
GABRIELA ANGHELACHE

¹ Se au în vedere, în principal, expunerile înregistrate, în baza drepturilor oferite prin pachetele de măsuri remuneratorii și stimulente pentru salariații entităților membre ale grupului instituției de credit, față de persoanele care, la momentul determinării nivelului fondurilor proprii, nu mai fac parte dintre salariații proprii.

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI

COMISIA NAȚIONALĂ A VALORILOR MOBILIARE

ANEXĂ

Regulamentul nr.17/22/2006

privind supravegherea pe bază consolidată a instituțiilor de credit și a firmelor de investiții

CAPITOLUL I

Dispoziții generale

Art. 1 - (1) Prezentul regulament se aplică instituțiilor de credit, persoane juridice române, și reglementează:

- a) nivelul de aplicare a cerințelor prudențiale în condițiile exercitării supravegherii pe bază consolidată;
- b) aria de cuprindere a consolidării prudențiale și metodele de consolidare utilizate în scop prudențial;
- c) cerințele privind tranzacțiile intragrup cu societățile holding cu activitate mixtă;
- d) furnizarea de informații pentru exercitarea supravegherii pe bază consolidată.

(2) Prezentul regulament se aplică în mod corespunzător și societăților de servicii de investiții financiare, precum și societăților de administrare a investițiilor care au în obiectul de activitate administrarea portofoliilor individuale de investiții și care sunt incluse în aria de cuprindere a consolidării prudențiale. În acest sens, orice referire la Banca Națională a României se consideră făcută, după caz, la Comisia de Națională a Valorilor Mobiliare.

Art. 2 - (1) Termenii și expresiile utilizate în prezentul regulament au înțelesul prevăzut în Ordonanța de urgență a Guvernului nr.99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului.

(2) Pentru scopul prezentului regulament, termenii de mai jos au următoarele semnificații:

- a) *instituție de credit filială în România* - filială a cărei instituție de credit-mamă este situată în România;
- b) *IFRS* - Standardele Internaționale de Raportare Financiară, incluzând Standardele Internaționale de Contabilitate, și interpretările lor, în cea mai recentă versiune a acestora adoptată de Comisia Europeană în temeiul Regulamentului EC nr.1606/2002 privind aplicarea standardelor internaționale de contabilitate, care se aplică în condițiile prevăzute de *Ordinul Băncii Naționale a României nr.5/2005 pentru aprobarea Reglementarilor contabile conforme cu directivele europene, aplicabile instituțiilor de credit*, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 3 - Fac obiectul supravegherii pe bază consolidată de către Banca Națională a României următoarele instituții de credit, persoane juridice române:

- a) o instituție de credit-mamă la nivelul României sau o instituție de credit-mamă la nivelul Uniunii Europene, autorizată de Banca Națională a României;
- b) o instituție de credit autorizată de Banca Națională a României, care are ca societate-mamă o societate financiară holding-mamă la nivelul României sau o societate financiară holding-mamă la nivelul Uniunii Europene, fără ca, în acest din urmă caz, societatea-mamă să mai aibă ca filiale alte instituții de credit în statele membre;
- c) o instituție de credit autorizată de Banca Națională a României, care are ca societate-mamă înființată în România, o societate financiară holding-mamă la nivelul României sau o societate financiară holding-mamă la nivelul Uniunii Europene și care este societate-mamă pentru cel puțin încă o instituție de credit autorizată într-un alt stat membru;
- d) o instituție de credit autorizată de Banca Națională a României care, împreună cu instituțiile de credit autorizate în două sau mai multe state membre, au ca societăți-mamă aceleași societăți financiare holding având sediul social în state membre diferite, existând o instituție de credit filială în fiecare dintre aceste state, iar dintre aceste filiale, instituția de credit, persoană juridică română, are cel mai mare total al activului bilanțier;
- e) o instituție de credit autorizată de Banca Națională a României, care are ca societate-mamă o societate financiară holding care este societate-mamă și pentru cel puțin o altă instituție de credit autorizată în oricare alt stat membru, nici una dintre aceste instituții de credit nefiind autorizată în statul membru în care este înființată societatea financiară holding, iar dintre aceste filiale, instituția de credit autorizată în România are cel mai mare total al activului bilanțier; această instituție de credit este considerată, pentru scopurile supravegherii pe bază consolidată, instituție de credit controlată de o societate financiară holding-mamă la nivelul Uniunii Europene.

Art. 4 - (1) Fac obiectul supravegherii pe bază sub-consolidată de către Banca Națională a României, instituțiile de credit, filiale în România, dacă ele însele sau societățile-mamă ale acestora, în cazul în care acestea sunt societăți financiare holding, și supravegherea pe bază consolidată este exercitată de Banca Națională a României, potrivit dispozițiilor art. 176 alin. (1) lit. c), d) sau e) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului, au într-un stat terț o filială instituție de credit, instituție financiară sau societate de

administrare a investițiilor sau dețin o participație în astfel de entități.

(2) Banca Națională a României poate solicita sub-consolidarea la nivelul României și în alte situații decât cele prevăzute la alin. (1).

CAPITOLUL II

Nivelul de aplicare a cerințelor prudențiale în condițiile exercitării supravegherii pe bază consolidată

Secțiunea 1

Cerințe prudențiale aplicabile la nivel consolidat instituțiilor de credit-mamă la nivelul României, respectiv instituțiilor de credit, persoane juridice române, care sunt controlate de o societate financiară holding-mamă la nivelul României sau la nivelul unui alt stat membru și care sunt supuse supravegherii la nivel consolidat exercitate de Banca Națională a României

Art. 5 - Fără a se aduce atingere obligațiilor de respectare a cerințelor prudențiale la nivel individual, potrivit prevederilor art. 13, instituțiile de credit-mamă la nivelul României trebuie să îndeplinească, pe baza raportărilor financiare și prudențiale consolidate, potrivit metodelor prevăzute la art. 19-21, obligațiile referitoare la:

- a) cerințele minime de capital, prevăzute la art. 126 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului și în Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.13/18/2006 privind determinarea cerințelor minime de capital pentru instituțiile de credit și firmele de investiții;
- b) participațiile calificate în entități nefinanciare, prevăzute la art. 143-147 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului;
- c) procesul intern de adecvare a riscurilor, prevăzut la art. 148-149 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului;
- d) expunerile mari, prevăzute în Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.16/21/2006 privind expunerile mari ale instituțiilor de credit și ale firmelor de investiții.

Art. 6 - (1) Fără a se aduce atingere obligațiilor de respectare a cerințelor prudențiale la nivel individual, potrivit prevederilor art.13, instituțiile de credit, persoane juridice române, controlate de o societate financiară holding-mamă la nivelul României, trebuie să îndeplinească, pe baza raportărilor financiare și prudențiale consolidate ale respectivei societăți financiare holding, potrivit metodelor prevăzute la art.19-21, obligațiile menționate la art.5, referitoare la cerințele minime de capital, participațiile calificate în entități nefinanciare, procesul intern de evaluare a adecvării capitalului la riscuri și la expunerile mari.

(2) În cazul în care mai multe instituții de credit, persoane juridice române și din alte state membre, sunt controlate de o societate financiară holding-mamă la nivelul unui stat membru, prevederile alin.(1) se aplică numai instituției de credit care este supravegheată pe bază consolidată de către Banca Națională a României, potrivit prevederilor art. 3.

Art. 7 - Instituțiile de credit-mamă la nivelul României și instituțiile de credit, persoane juridice române, care sunt filiale ale societăților financiare holding-mame la nivelul României sau la nivelul unui alt stat membru și care sunt supuse supravegherii la nivel consolidat exercitate de Banca Națională a României, trebuie să îndeplinească obligațiile prevăzute la art. 24 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului, la nivel consolidat, pentru a se asigura că sistemele, procesele și mecanismele lor sunt coerente și integrate la nivel de grup și că pot fi furnizate orice date și informații relevante pentru obiectivele supravegherii.

Art. 8 - (1) Dacă instituțiile de credit-mamă la nivelul României, respectiv instituțiile de credit, persoane juridice române, care sunt filiale ale societăților financiare holding-mame la nivelul României sau la nivelul unui alt stat membru și care sunt supuse supravegherii la nivel consolidat exercitate de Banca Națională a României, sunt filiale semnificative ale unei instituții de credit-mamă la nivelul Uniunii Europene sau ale unei societăți financiare holding-mamă la nivelul Uniunii Europene, trebuie să facă publice, la nivel consolidat la nivelul României, informațiile prevăzute la art.8 și art.9 din Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.25/30/2006 privind cerințele de publicare pentru instituțiile de credit și firmele de investiții.

(2) Banca Națională a României, în calitate de autoritate responsabilă cu exercitarea supravegherii pe bază consolidată potrivit prevederilor art. 176 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului, poate decide să nu aplice sau să aplice parțial cerințele referitoare la publicarea informațiilor prevăzute la art.8 și art.9 din Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.25/30/2006 privind cerințele de publicare pentru instituțiile de credit și firmele de investiții, în cazul instituțiilor de credit, persoane juridice române, care sunt incluse în cadrul unor prezentări de informații comparabile cu cele prevăzute de regulamentul menționat, furnizate pe bază consolidată de o societate-mamă cu sediul într-un stat terț.

Secțiunea a 2-a

Cerințe prudențiale aplicabile la nivel consolidat instituțiilor de credit, persoane juridice române, societăți-mamă la nivelul Uniunii Europene, respectiv controlate de o societate financiară holding-mamă la nivelul Uniunii Europene și supuse supravegherii pe bază consolidată exercitate de Banca Națională a României

Art. 9 - (1) Fără a se aduce atingere obligațiilor de respectare a cerințelor prudențiale la nivel individual, potrivit prevederilor art.13, instituțiile de credit-mamă la nivelul Uniunii Europene, persoane juridice române, trebuie să îndeplinească, pe baza raportărilor financiare și prudențiale consolidate, potrivit metodelor prevăzute la art.19-21, obligațiile menționate la art.5, referitoare la cerințele minime de capital, la participațiile calificate în entități nefinanciare, la procesul intern de evaluare a adecvării capitalului la riscuri și la expunerile mari, precum și cerințele de publicare prevăzute de Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.25/30/2006 privind cerințele de publicare pentru instituțiile de credit și firmele de investiții.

(2) Fără a se aduce atingere obligațiilor de respectare a cerințelor prudențiale la nivel individual, potrivit prevederilor art.13, instituțiile de credit, persoane juridice române, controlate de o societate financiară holding-mamă la nivelul Uniunii Europene, trebuie să îndeplinească, pe baza raportărilor financiare și prudențiale consolidate ale respectivei societăți financiare holding, potrivit metodelor prevăzute la art.19-21, obligațiile menționate la art.5, referitoare la cerințele de capital minim, participațiile calificate în entități nefinanciare, procesul intern de evaluare a adecvării capitalului la riscuri și la expunerile mari, precum și cerințele de publicare prevăzute de Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.25/30/2006 privind cerințele de publicare pentru instituțiile de credit și firmele de investiții.

(3) Banca Națională a României, în calitate de autoritate responsabilă cu exercitarea supravegherii pe bază consolidată potrivit prevederilor art.176 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului, poate decide să nu aplice sau să aplice parțial cerințele de publicare prevăzute de Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.25/30/2006 privind cerințele de publicare pentru instituțiile de credit și firmele de investiții, în cazul instituțiilor de credit, persoane juridice române, care sunt incluse în cadrul unor prezentări de informații comparabile cu cele prevăzute de regulamentul menționat, furnizate pe bază consolidată de o societate-mamă cu sediul într-un stat terț.

Art. 10 - Instituțiile de credit, persoane juridice române, societăți-mamă la nivelul Uniunii Europene, precum și instituțiile de credit care sunt filiale ale societăților financiare holding-mame la nivelul Uniunii Europene și care sunt supuse supravegherii la nivel consolidat exercitate de Banca Națională a României, trebuie să îndeplinească obligațiile prevăzute la art.24 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului, la nivel consolidat, pentru a se asigura că sistemele, procesele și mecanismele lor sunt coerente și integrate la nivel de grup și că pot fi furnizate orice date și informații relevante pentru obiectivele supravegherii.

Secțiunea a 3-a

Cerințe prudențiale aplicabile grupurilor din România care nu sunt sub-grupuri ale unor grupuri europene

Art. 11 - În plus față de prevederile Secțiunii 1 a prezentului capitol, instituțiile de credit-mamă la nivelul României, care nu sunt filiale ale unei instituții de credit sau ale unei societăți financiare holding, societăți-mamă la nivelul Uniunii Europene, și ale căror filiale și participații în instituții de credit, instituții financiare, societăți de administrare a investițiilor și societăți prestatoare de servicii auxiliare, sunt exclusiv persoane juridice române, trebuie să îndeplinească, pe baza raportărilor financiare și prudențiale consolidate, potrivit metodelor prevăzute la art.19-21, cerințele de publicare prevăzute de Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.25/30/2006 privind cerințele de publicare pentru instituțiile de credit și firmele de investiții. Aceleași cerințe se aplică și în cazul instituțiilor de credit, persoane juridice române, supravegheate pe bază consolidată de Banca Națională a României și controlate de o societate financiară holding la nivelul României sau la nivelul altui stat membru, care nu este o filială a unei instituții de credit sau a unei societăți-financiare holding, societăți-mamă la nivelul Uniunii Europene, și ale cărei filiale sau participații în instituții de credit, instituții financiare, societăți de administrare a investițiilor și societăți prestatoare de servicii auxiliare sunt exclusiv persoane juridice române.

Secțiunea a 4-a

Cerințe prudențiale aplicabile în cazul supravegherii pe bază sub-consolidată exercitată de Banca Națională a României potrivit prevederilor art. 4

Art. 12 - (1) Instituțiile de credit, filiale în România, care fac obiectul supravegherii pe bază sub-consolidată de către Banca Națională a României, potrivit prevederilor art.4, trebuie să respecte, la nivel sub-consolidat, obligațiile menționate la art.5, referitoare la cerințele minime de capital, participațiile calificate în entități nefinanciare, procesul intern de

evaluare a adecvării capitalului la riscuri și la expunerile mari.

(2) Instituțiile de credit, filiale în România, care fac obiectul supravegherii pe bază sub-consolidată de către Banca Națională a României, potrivit prevederilor art.4, trebuie să îndeplinească obligațiile prevăzute la art.24 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului, la nivel sub-consolidat, pentru a se asigura că sistemele, procesele și mecanismele lor sunt coerente și integrate la nivel de grup și că pot fi furnizate orice date și informații relevante pentru obiectivele supravegherii.

Secțiunea a 5-a

Cerințe prudенțiale aplicabile la nivel individual în contextul exercitării supravegherii pe bază consolidată

Art. 13 - Fiecare instituție de credit, persoană juridică română, societate-mamă la nivelul României sau la nivelul Uniunii Europene, respectiv fiecare instituție de credit, persoană juridică română, controlată de o societate financiară holding-mamă la nivelul României, la nivelul altui stat membru sau la nivelul Uniunii Europene, în situațiile în care Banca Națională a României exercită supravegherea pe bază consolidată, trebuie să îndeplinească, la nivel individual, obligațiile prevăzute la art.24 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului, pe cele referitoare la cerințele minime de capital și la expunerile mari.

Art. 14 - (1) Fiecare instituție de credit, persoană juridică română, alta decât cea prevăzută la art.13, trebuie să îndeplinească la nivel individual obligațiile prevăzute la art.24 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului, precum și pe cele menționate la art.5, referitoare la cerințele minime de capital și la expunerile mari.

(2) Fiecare instituție de credit, care nu este nici filială în România, nici societate-mamă, precum și orice instituție de credit care nu este inclusă în aria de cuprindere a consolidării prudенțiale trebuie să îndeplinească la nivel individual obligațiile menționate la art.5, referitoare la participațiile calificate în entități nefinanciare și la procesul intern de evaluare a adecvării capitalului la riscuri.

(3) Instituțiile de credit care nu sunt nici societăți-mamă, nici filiale, precum și instituțiile de credit care nu sunt incluse în aria de cuprindere a consolidării prudенțiale trebuie să îndeplinească la nivel individual obligațiile referitoare la cerințele de publicare prevăzute de Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.25/30/2006 privind cerințele de publicare pentru instituțiile de credit și firmele de investiții.

Art. 15 - Dacă instituțiile de credit, persoane juridice române, sunt filiale semnificative ale unei instituții de credit-mamă la nivelul Uniunii Europene sau ale unei societăți financiare holding-mamă la nivelul Uniunii Europene, dar nu sunt supuse supravegherii la nivel consolidat exercitate de Banca Națională a României, trebuie să facă publice la nivel individual informațiile prevăzute la art.8 și art.9 din Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.25/30/2006 privind cerințele de publicare pentru instituțiile de credit și firmele de investiții.

Secțiunea a 6-a

Cerințe prudенțiale aplicabile la nivel individual instituțiilor de credit, persoane juridice române, care au ca societate-mamă o firmă de investiții

Art. 16 - Instituțiile de credit, persoane juridice române, filiale ale unei firme de investiții-mamă la nivelul României, la nivelul altui stat membru sau la nivelul Uniunii Europene trebuie să respecte la nivel individual cerințele prudенțiale prevăzute la art.14 și la art.15, care se aplică în mod corespunzător. Orice referire la o instituție de credit-mamă la nivelul României, la o instituție de credit-mamă la nivelul altui stat membru sau la o instituție de credit-mamă la nivelul Uniunii Europene se consideră a fi făcută la o firmă de investiții-mamă la nivelul României, la o firmă de investiții-mamă la nivelul altui stat membru sau la o firmă de investiții-mamă la nivelul Uniunii Europene.

CAPITOLUL III

Aria de cuprindere a consolidării prudенțiale

Art. 17 - În situația consolidată a societății-mamă, întocmită în scop prudенțial, ce stă la baza calculului elementelor necesare în vederea respectării cerințelor prudенțiale la nivel consolidat sau sub-consolidat, prevăzute în Capitolul II, se includ, potrivit metodelor de consolidare prevăzute în Capitolul IV, filialele și participațiile în instituții de credit, instituții financiare, societăți prestatoare de servicii auxiliare sau societăți de administrare a investițiilor, persoane juridice române sau străine.

Art. 18 - Banca Națională a României, în calitate de autoritate responsabilă cu exercitarea supravegherii pe bază

consolidată potrivit prevederilor art.176 și ale art.177 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului poate decide ca o instituție de credit, o instituție financiară, o societate de administrare a investițiilor sau o societate prestatoare de servicii auxiliare, care este o filială sau în care este deținută o participație, să nu fie inclusă în aria de cuprindere a consolidării prudențiale dacă, în opinia Băncii Naționale a României, consolidarea situației financiare a entității respective ar fi inadecvată sau ar induce în eroare din perspectiva obiectivelor de supraveghere a instituțiilor de credit, persoane juridice române.

CAPITOLUL IV

Metode de consolidare utilizate în scop prudențial

Art. 19 - (1) Metodele de consolidare prevăzute în prezentul capitol se aplică conform prevederilor relevante din cadrul IFRS-urilor aplicabile.

(2) În scopul supravegherii pe bază consolidată a instituțiilor de credit, persoane juridice române, toate filialele societății-mamă, instituții de credit, instituții financiare și societăți de administrare a investițiilor, persoane juridice române sau străine, vor fi consolidate prin metoda consolidării globale. Prin metoda consolidării globale se înțelege ansamblul procedurilor de consolidare prevăzute de IAS 27 - Situații Financiare consolidate și individuale.

(3) Prin excepție de la prevederile alin.(2), se va folosi metoda consolidării proporționale dacă, în opinia Băncii Naționale a României, răspunderea societății-mamă este limitată la cota-parte deținută în capitalul filialei, având în vedere răspunderea celorlalți acționari sau asociați/membri, în condițiile în care solvabilitatea acestora este satisfăcătoare. Răspunderea ce revine celorlalți acționari sau asociați/membri trebuie să fie în mod clar stabilită, dacă este necesar, în baza unor angajamente în formă scrisă.

(4) Banca Națională a României va stabili, de la caz la caz, modalitatea în care se efectuează consolidarea, în cazul în care entitățile sunt legate între ele printr-o relație, alta decât cea dintre o societate-mamă și o filială, adică o relație în sensul că:

- a) o entitate împreună cu una sau cu mai multe entități sunt conduse pe o bază unică, în virtutea unui contract încheiat cu acea entitate sau a prevederilor din statutul sau actul constitutiv al acelor entități, sau
- b) organele de administrare, de conducere sau de supraveghere ale uneia sau mai multor entități sunt formate, în cea mai mare parte, din aceleași persoane.

Art. 20 - În scopul supravegherii pe bază consolidată a instituțiilor de credit, se va folosi metoda consolidării proporționale pentru participațiile deținute în instituții de credit, instituții financiare și societăți de administrare a investițiilor conduse de o entitate inclusă în consolidare, împreună cu una sau mai multe entități neincluse în consolidare, dacă răspunderea celor din urmă entități este limitată la cota-parte de capital deținută de acestea.

Art. 21 - (1) În cazul participațiilor sau al legăturilor de capital, altele decât cele prevăzute la art.19 și art.20, în instituții de credit, instituții financiare și societăți de administrare a investițiilor, societăți de asigurare, societăți de reasigurare sau societăți prestatoare de servicii auxiliare, pentru includerea acestora în situația consolidată a societății-mamă se va folosi metoda punerii în echivalență. Totuși, aplicarea acestei metode nu va reprezenta o includere a respectivelor entități în supravegherea pe bază consolidată.

(2) În aplicarea alin.(1), Banca Națională a României se poate pronunța de la caz la caz, impunând dacă și sub ce formă, alta decât cea prevăzută la alin.(1), trebuie incluse respectivele entități în situația consolidată a societății-mamă, astfel încât aceasta să permită aprecierea corectă a îndeplinirii cerințelor prudențiale la nivel consolidat având în vedere riscurile induse de aceste entități asupra instituției de credit supravegheate la nivel consolidat.

(3) În cazul participațiilor sau al altor legăturilor de capital, în entități altele decât instituții de credit, instituții financiare și societăți de administrare a investițiilor, societăți de asigurare, societăți de reasigurare sau societăți prestatoare de servicii auxiliare, pentru includerea acestora în situația consolidată a societății-mamă se va folosi metoda punerii în echivalență. Totuși, aplicarea acestei metode nu va reprezenta o includere a respectivelor entități în supravegherea pe bază consolidată.

Art. 22 - Fără a se aduce atingere prevederilor art.19-21, Banca Națională a României stabilește dacă și sub ce formă trebuie incluse anumite entități în situația consolidată a societății-mamă, în următoarele cazuri:

- a) în opinia Băncii Naționale a României, o instituție de credit exercită o influență semnificativă asupra uneia sau mai multor instituții de credit, instituții financiare sau societăți de administrare a investițiilor, fără a deține o participație în aceste instituții sau fără a avea alte legături de capital cu acestea;
- b) două sau mai multe instituții de credit, instituții financiare sau societăți de administrare a investițiilor sunt conduse pe o bază unică, fără ca aceasta să fie necesar a fi stabilită pe baze contractuale sau statutare.

Art. 23 - În cazul în care supravegherea pe bază consolidată se impune potrivit prevederilor art.176 și 177 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului, societățile prestatoare de servicii auxiliare vor fi incluse în consolidare în cazurile și potrivit metodelor prevăzute în prezentul capitol.

CAPITOLUL V

Tranzacțiile intragrup cu societățile holding cu activitate mixtă

Art. 24 - (1) Instituțiile de credit, persoane juridice române, filiale ale unei societăți holding cu activitate mixtă, trebuie să dispună de procese de administrare a riscurilor și de mecanisme de control intern adecvate, inclusiv de proceduri contabile și de raportare riguroase, pentru a identifica, măsura, monitoriza și controla în mod corespunzător tranzacțiile acestora cu societatea holding cu activitate mixtă și filialele acesteia.

(2) Instituțiile de credit trebuie să raporteze Băncii Naționale a României, trimestrial, în termen de 10 zile de la data încheierii perioadei pentru care se întocmește raportarea, orice tranzacție semnificativă cu entitățile prevăzute la alin.(1), alta decât cea care este raportată ca expunere mare potrivit Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.16/21/2006 privind expunerile mari ale instituțiilor de credit și ale firmelor de investiții. Prin tranzacție semnificativă se înțelege orice tranzacție care depășește 5% din fondurile proprii ale instituției de credit.

(3) Procedurile prevăzute la alin.(1) și tranzacțiile semnificative vor fi supuse supravegherii de către Banca Națională a României.

(4) În cazul în care aceste tranzacții intragrup pun în pericol poziția financiară a unei instituții de credit, persoană juridică română, Banca Națională a României va lua măsurile corespunzătoare, potrivit prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr.99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului.

CAPITOLUL VI

Furnizarea de informații

Art. 25 - Fiecare instituție de credit, persoană juridică română, va transmite Băncii Naționale a României, în termen de cel mult 10 zile de la data la care, în baza prevederilor art.2 și ale art.3, face obiectul supravegherii pe bază consolidată de către Banca Națională a României, o diagramă/listă a entităților incluse în situațiile financiare consolidate ale instituției de credit sau ale societății financiare holding, după caz, însoțită de o diagramă a structurii de conducere a grupului, cu menționarea modului de repartizare a responsabilităților în cadrul acesteia. Pentru fiecare dintre entitățile menționate se vor transmite următoarele informații:

- a) denumirea și naționalitatea;
- b) domeniul de activitate;
- c) capitalul social subscris și vărsat;
- d) cota-parte din capitalul entității și din drepturile de vot ale acesteia, deținută direct sau indirect de către societatea-mamă și alte entități din cadrul grupului, precum și descrierea oricărei alte modalități de exercitare a controlului sau a influenței semnificative;
- e) tratamentul respectivei entități, potrivit prevederilor contabile în vigoare aplicabile la întocmirea situațiilor financiare consolidate, metoda utilizată la includerea în situațiile financiare consolidate și justificarea aplicării metodei respective.

Art. 26 - (1) De asemenea, instituțiile de credit care fac obiectul supravegherii pe bază consolidată de către Banca Națională a României, potrivit prevederilor art.2 și ale art.3, vor transmite Băncii Naționale a României, în termenul prevăzut la art.25, o diagramă a ariei de cuprindere a consolidării prudentiale. Pentru fiecare dintre entitățile incluse în această arie se vor transmite, după caz, următoarele informații și documente:

- a) autoritatea responsabilă cu supravegherea pe bază individuală a entității, dacă este cazul;
- b) standardele aplicabile în supravegherea pe bază individuală a entității;
- c) în cazul filialelor, se va indica existența acordurilor sau a oricăror alte acte care limitează răspunderea societății-mamă la cota-parte deținută în capitalul filialei;
- d) descrierea instituțiilor de credit, instituțiilor financiare, societăților de administrare a investițiilor și a societăților prestatoare de servicii auxiliare aflate într-una din situațiile prevăzute la art.19 alin.(4), prin indicarea denumirii, naționalității, domeniului de activitate, capitalului social subscris și vărsat al acestora, precum și a elementelor care conduc la încadrarea în prevederile art.19 alin.(4);
- e) descrierea instituțiilor de credit, a instituțiilor financiare, a societăților de administrare a investițiilor și a societăților prestatoare de servicii auxiliare aflate într-una din situațiile prevăzute la art.22, prin indicarea denumirii, naționalității, domeniului principal de activitate, capitalului social subscris și vărsat. Se vor furniza orice informații

necesare descrierii relațiilor stabilite între instituțiile de credit incluse în aria de cuprindere a consolidării prudentiale și entitățile menționate asupra cărora acestea exercită o influență semnificativă.

(2) Pentru fiecare dintre entitățile incluse în aria de consolidare prudentială, dar care nu sunt incluse în situațiile financiare consolidate ale instituției de credit sau ale societății financiare holding, se vor transmite și informațiile prevăzute la art.25.

Art. 27 - Instituțiile de credit care fac obiectul supravegherii pe bază consolidată de către Banca Națională a României vor transmite Băncii Naționale a României orice modificare a informațiilor furnizate potrivit art.25 și 26, în termen de cel mult 10 zile de la data producerii acestora.

Art. 28 - Instituția de credit filială, persoană juridică română, care nu a fost inclusă în supravegherea pe bază consolidată exercitată de o autoritate competentă dintr-un alt stat membru, va notifica acest fapt Băncii Naționale a României, în termen de cel mult 10 zile de la data la care s-a luat hotărârea de excludere din consolidare, comunicând motivul acestei excluderi.

CAPITOLUL VII

Dispoziții aplicabile societăților de servicii de investiții financiare

Art. 29 - (1) Prevederile art.4-10, art.12-15 și art.18 se aplică în mod corespunzător societăților de servicii de investiții financiare, ținând cont de prevederile art.9, art.11, art.13-20 și art.22 din Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.22/27/2006 privind adecvarea capitalului instituțiilor de credit și al firmelor de investiții, precum și de prevederile art.282 alin.(1) lit.d) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului. În aplicarea art. 5, art. 6, art. 8, art. 9 și art. 15, fiecare referință la o instituție de credit-mamă la nivelul unui stat membru va fi înțeleasă ca referință la o firmă de investiții-mamă la nivelul unui stat membru, iar fiecare referință la o instituție de credit-mamă la nivelul Uniunii Europene va fi înțeleasă ca referință la o firmă de investiții-mamă la nivelul Uniunii Europene.

(2) În scopul aplicării supravegherii pe bază consolidată, termenul firmă de investiții va include firmele de investiții din state terțe.

Art. 30 - Prin excepție de la prevederile art.19, în scopul supravegherii pe bază consolidată a societăților de servicii de investiții financiare, metodele de consolidare prevăzute în Capitolul IV se aplică conform prevederilor Ordinului Președintelui Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare nr.74/2005 de aprobare a Reglementărilor contabile conforme cu Directiva a VII-a a Comunităților Economice Europene aplicabile entităților autorizate, reglementate și supravegheate de Comisia Națională a Valorilor Mobiliare.

CAPITOLUL VIII

Dispoziții finale

Art. 31 - În scopul aplicării prezentului regulament, Banca Națională a României, prin intermediul Direcției Supraveghere, va exercita următoarele atribuții:

- a) identificarea situațiilor în care este necesară consolidarea și indicarea metodei ce trebuie utilizată, în aplicarea prevederilor art.19 alin.(4), art. 21 și art. 22;
- b) identificarea situațiilor în care o instituție de credit, o instituție financiară, o societate de administrare a investițiilor ori o societate prestatoare de servicii auxiliare, care este filială ori în care se deține o participație, nu trebuie inclusă în aria de cuprindere a consolidării prudentiale, în aplicarea prevederilor art.18, și adoptarea deciziei de excludere a acesteia;
- c) exprimarea opiniei referitoare la exercitarea efectivă a influenței dominante de către o societate-mamă asupra unei filiale, potrivit definițiilor prevăzute la art.7 alin.(2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului.

Art. 32 - Nerespectarea dispozițiilor prezentului regulament atrage aplicarea măsurilor și/sau a sancțiunilor prevăzute la art.204, art.226, art.227, art.229, precum și la art.284 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului.

Art. 33 - Prezentul regulament intră în vigoare la 1 ianuarie 2007.

Art. 34 - La data intrării în vigoare a prezentelor norme se abrogă Normele Băncii Naționale a României nr.15/2004 privind principiile supravegherii pe bază consolidată a instituțiilor de credit, publicate în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.1276 din 30 decembrie 2004.

Prezentul regulament transpune prevederile art.68-73, art.133, art.134 și ale art.138 para.2 din Directiva nr.2006/48/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 14 iunie 2006, privind accesul la activitate și desfășurarea activității de către instituțiile de credit, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L 177/30.06.2006, precum și prevederile art.2 alin.(1) și ale art.3 alin.(1.2) din Directiva nr.2006/49/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 14 iunie 2006, privind adecvarea capitalului firmelor de investiții și al instituțiilor de credit, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L 177/30.06.2006.

Președintele Consiliului de Administrație al
Băncii Naționale a României
MUGUR CONSTANTIN ISĂRESCU

Președintele
Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare
GABRIELA ANGHELACHE

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI**COMISIA NAȚIONALĂ A VALORILOR MOBILIARE**
ANEXĂ**Regulamentul nr.18/23/2006
privind fondurile proprii ale instituțiilor de credit și ale firmelor de
investiții****CAPITOLUL I
Dispoziții generale**

Art. 1 - (1) Prezentul regulament se aplică băncilor, băncilor de economisire și creditare în domeniul locativ, băncilor de credit ipotecar, caselor centrale ale cooperativelor de credit și instituțiilor emitente de monedă electronică, persoane juridice române, denumite în continuare instituții de credit și reglementează metodologia de calcul a fondurilor proprii, la nivel individual și consolidat și, după caz, la nivel de rețea cooperatistă, precum și nivelul minim al capitalului inițial al acestor instituții și al rețelei cooperatiste.

(2) Casele centrale sunt responsabile pentru reglementarea cadrului general aferent fondurilor proprii ale cooperativelor de credit din cadrul rețelelor cooperatiste. Reglementările emise vor avea în vedere prevederile prezentului regulament în ceea ce privește determinarea fondurilor proprii la nivelul cooperativelor de credit și nu vor putea stabili cerințe mai puțin restrictive decât cele prevăzute de acesta. În acest sens reglementările emise de casa centrală vor fi transmise spre avizare Băncii Naționale a României.

(3) Casele centrale sunt responsabile pentru aplicarea prezentului regulament la nivel de rețea cooperatistă.

(4) Prezentul regulament se aplică în mod corespunzător societăților de servicii de investiții financiare, precum și societăților de administrare a investițiilor care au în obiectul de activitate administrarea portofoliilor individuale de investiții. În acest sens, orice referire la Banca Națională a României se consideră a fi făcută, după caz, la Comisia Națională a Valorilor Mobiliare.

(5) Prevederile cap. II, secțiunea 1.1 - „Componenta fondurilor proprii de nivel 1”, ale cap. IV - „Dispoziții privind raportarea fondurilor proprii”, și ale Cap.V - „Sanțiuni, dispoziții tranzitorii și finale” din prezentul regulament se aplică, în mod corespunzător și sucursalelor din România ale instituțiilor de credit din state terțe.

Art. 2 - (1) Termenii și expresiile folosite în cuprinsul prezentului regulament au semnificația prevăzută de Ordonanța de urgență a Guvernului nr.99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului.

(2) Termenii și expresiile: securitizare, poziție din securitizare, inițiator, creștere a calității creditului au semnificațiile prevăzute în Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.21/26/2006 privind tratamentul riscului de credit aferent expunerilor securitizate și al pozițiilor din securitizare.

(3) În scopul prezentului regulament prin participație se înțelege deținerea unor drepturi în capitalul unei entități, reprezentate sau nu prin titluri, care, prin crearea unei legături durabile cu acea entitate, sunt destinate să contribuie la activitățile acesteia sau deținerea, în mod direct sau indirect, a 20% sau mai mult din drepturile de vot sau din capitalul unei entități.

(4) În scopul prezentului regulament prin IFRS se înțeleg Standardele Internaționale de Raportare Financiară, incluzând Standardele Internaționale de Contabilitate, și interpretările lor, în cea mai recentă versiune a acestora adoptată de Comisia Europeană în temeiul Regulamentului (CE) nr.1606/2002 privind aplicarea standardelor internaționale de contabilitate, care se aplică în condițiile prevăzute de Ordinul Băncii Naționale a României nr.5/2005 pentru aprobarea Reglementărilor contabile conforme cu directivele europene, aplicabile instituțiilor de credit, cu modificările și completările ulterioare.

**CAPITOLUL II
Fondurile proprii la nivel individual**

Art. 3 - (1) Fondurile proprii ale instituțiilor de credit prevăzute la art.1 alin.(1), și respectiv ale unei rețele cooperatiste de credit sunt formate din fonduri proprii de nivel 1 și fonduri proprii de nivel 2.

(2) Fondurile proprii ale sucursalelor din România ale instituțiilor de credit din state terțe sunt reprezentate de fondurile proprii de nivel 1.

(3) Elementele componente ale fondurilor proprii trebuie să poată fi utilizate în orice moment și cu prioritate pentru a absorbi pierderile, să nu implice costuri fixe pentru instituția de credit și să fie efectiv puse la dispoziția acesteia, respectiv să fie integral plătite.

Secțiunea 1

1.1. Componenta fondurilor proprii de nivel 1

Art. 4 - Fondurile proprii de nivel 1 reprezintă o componentă a fondurilor proprii și cuprind:

- a) capitalul social subscris și vărsat, cu excepția acțiunilor preferențiale cumulative sau, după caz, capitalul de dotare pus la dispoziția sucursalei din România de către instituția de credit din statul terț;
- b) primele de capital, integral încasate, aferente capitalului social;
- c) rezervele legale, statutare și alte rezerve, precum și rezultatul reportat pozitiv al exercițiilor financiare anterioare, rămas după distribuirea profitului;
- d) profitul net al ultimului exercițiu financiar, reportat până la repartizarea sa conform destinațiilor stabilite de adunarea generală a acționarilor, în limita sumei ce se intenționează a se repartiza pe oricare dintre destinațiile prevăzute la lit.a) - lit.c).

Art. 5 - Pentru determinarea nivelului fondurilor proprii de nivel 1 se vor deduce următoarele elemente:

- a) valoarea de înregistrare în contabilitate (cost de achiziție) a acțiunilor proprii deținute de instituția de credit;
- b) obligațiile casei centrale față de cooperativele de credit afiliate reprezentând diferențe rămase de regularizat ca urmare a recalculării la sfârșitul exercițiului financiar a valorii participațiilor acestora la capitalul social al casei centrale;
- c) sumele reprezentând contravaloarea părților sociale aferente aportului cooperativelor de credit la capitalul social al casei centrale la care sunt afiliate, în cazul în care aceste cooperative participă la un proces de fuziune sau de divizare de rețele cooperatiste, în urma căruia vor părăsi rețeaua, sau în cazul în care casa centrală a hotărât dizolvarea lor, urmată de lichidare. Sumele vor fi deduse începând cu data hotărârii consiliului de administrație al casei centrale cu privire la încetarea calității de cooperativă de credit afiliată la respectiva casă centrală;
- d) rezultatul reportat, reprezentând pierdere;
- e) pierderea perioadei curente înregistrată până la data determinării fondurilor proprii;
- f) valoarea de înregistrare în contabilitate a imobilizărilor necorporale.

Art. 6 - (1) În calculul fondurilor proprii se poate include și profitul net interimar înregistrat până la data determinării fondurilor proprii, numai dacă acesta este verificat de persoane responsabile de auditarea situațiilor financiare ale instituției de credit și dacă în raportul întocmit în urma verificării se exprimă opinia că valoarea profitului interimar a fost determinată cu respectarea principiilor și a regulilor de contabilizare și evaluare în vigoare aplicabile, și această valoare este netă de orice obligație sau dividend previzibile la data determinării.

(2) Regimul prevăzut la alin.(1) se aplică și profitului net al ultimului exercițiu financiar, menționat la art.4 lit.d), până la data la care acesta face obiectul auditării.

(3) Pierderea perioadei curente în sensul art.5 lit.e) se deduce indiferent dacă a fost sau nu verificată de persoanele responsabile de auditarea situațiilor financiare.

(4) În cazul în care în următoarele perioade de raportare profitul interimar se situează sub nivelul celui verificat și instituția de credit nu dispune verificarea noului nivel, în calculul fondurilor proprii se ia valoarea minimă a acestuia înregistrată după verificare.

Art. 7 - (1) La determinarea fondurilor proprii de nivel 1 ale caselor centrale, în cadrul elementelor prevăzute la art.4 lit.c) nu se includ sumele existente în sold reprezentate de: fondul pentru creșterea surselor proprii de finanțare și alte fonduri constituite în vederea efectuării unor plăți pentru necesitățile casei centrale și ale cooperativelor de credit, fondul social și fondurile de natura fondului social constituite potrivit prevederilor statutare și rezerva mutuală de garantare.

(2) La determinarea fondurilor proprii de nivel 1 ale cooperativelor de credit nu se vor lua în considerare sumele existente în sold reprezentând rezerva de întrajutorare, fondul pentru creșterea surselor proprii de finanțare, fondul social sau fondurilor constituite în vederea efectuării unor plăți pentru necesitățile cooperativelor de credit și ale membrilor cooperatori.

Art. 8 - În cazul unei instituții de credit care este inițiatorul unei operațiuni de securitizare, câștigurile nete aferente activelor securizate, recunoscute în conturile de rezerve și care contribuie la o creștere a calității creditului pentru pozițiile din securitizare, vor fi excluse de la calculul elementelor prevăzute la art.4 lit.c).

1.2 Componenta fondurilor proprii de nivel 1 ale unei rețele cooperatiste

Art. 9 - Fondurile proprii de nivel 1 ale unei rețele cooperatiste cuprind:

- a) capitalul social subscris și vărsat al cooperativelor de credit;
- b) elementele prevăzute la art.4 lit.b) - lit.d) din prezentul regulament, înregistrate la nivelul organizațiilor cooperatiste

de credit.

Art. 10 - Pentru determinarea nivelului fondurilor proprii de nivel 1 ale unei rețele cooperatiste se vor deduce următoarele elemente:

- a) elementele prevăzute la art.5, înregistrate la nivelul organizațiilor cooperatiste de credit, cu excepția celor prevăzute la lit.b);
- b) sumele reprezentând contravaloarea părților sociale care urmează să fie restituite de cooperativele de credit din rețea în cazurile de încetare a calității de membru cooperatist. Sumele vor fi deduse începând cu data hotărârii consiliului de administrație cu privire la încetarea calității de membru cooperatist.

1.3 Cerințe privind nivelul minim al capitalului inițial

Art. 11 - (1) Capitalul inițial al instituțiilor de credit este reprezentat de capitalul social subscris și vărsat menționat la art.4 lit.a) și rezervele legale, statutare și alte rezerve prevăzute la art.4 lit.c).

(2) Băncile persoane juridice române trebuie să dispună la momentul autorizării de un nivel al capitalului inițial de minimum 37 milioane RON.

(3) Băncile de credit ipotecar trebuie să dispună la momentul autorizării de un nivel al capitalului inițial de minimum 25 milioane RON.

(4) Băncile de economisire și creditare în domeniul locativ trebuie să dispună la momentul autorizării de un nivel al capitalului inițial de minimum 25 milioane RON.

(5) Instituțiile emitente de monedă electronică trebuie să dispună la momentul autorizării de un nivel al capitalului inițial de minimum 12 milioane RON.

(6) Sucursalele din România ale instituțiilor de credit din state terțe vor menține permanent capitalul inițial cel puțin la nivelul minim aplicabil stabilit prin prezentul regulament, conform alin.(2) - alin.(5), după caz.

(7) Nivelul minim al capitalului inițial și, respectiv, cel al fondurilor proprii ale unei case centrale se stabilește la echivalentul în lei a 5 milioane euro.

(8) Limita minimă a fondurilor proprii ale unei cooperative de credit se stabilește la 300 mii RON.

(9) Nivelul minim al capitalului agregat și, respectiv, cel al fondurilor proprii ale unei rețele cooperatiste se stabilește la echivalentul în lei a 10 milioane euro. Capitalul agregat al unei rețele este reprezentat de fondurile proprii de nivel 1 așa cum sunt acestea stabilite la art.9 și art.10.

Secțiunea a 2-a

2.1 Componenta fondurilor proprii de nivel 2

Art. 12 - (1) Fondurile proprii de nivel 2 se compun din:

- a) Fonduri proprii de nivel 2 de bază;
- b) Fonduri proprii de nivel 2 suplimentar.

(2) Fondurile proprii de nivel 2 de bază se compun din:

- a) rezervele din reevaluarea imobilizărilor corporale, ajustate cu obligațiile fiscale aferente, previzibile la data calculării fondurilor proprii;
- b) alte elemente care îndeplinesc condițiile prevăzute la art.14 alin.(1), inclusiv elementele prevăzute la art.14 alin.(3);
- c) titlurile pe durată nedeterminată și alte instrumente de aceeași natură care îndeplinesc, cumulativ, condițiile prevăzute la art.15. Acestea li se pot adăuga, fiind asimilate lor, acțiunile preferențiale cumulative, altele decât cele prevăzute la alin.(3);

(3) Fondurile proprii de nivel 2 suplimentar se compun din acțiunile preferențiale cumulative pe durată determinată și capitalul sub formă de împrumut subordonat, cu respectarea condițiilor prevăzute de art.16.

2.2 Elemente specifice componentei fondurilor proprii de nivel 2 la nivel de rețea cooperatistă și la nivelul organizațiilor cooperatiste de credit

Art. 13 - (1) La determinarea fondurilor proprii de nivel 2 ale organizațiilor cooperatiste de credit și ale rețelelor cooperatiste nu se vor lua în considerare sumele provenite din elemente de natura celor prevăzute la art.12 alin.(2) lit.c) și art.12 alin.(3) înregistrate de o organizație cooperatistă de credit din cadrul unei rețele cooperatiste față de ceilalți membri ai rețelei.

(2) În vederea determinării fondurilor proprii de nivel 2 de bază la nivelul rețelelor cooperatiste, se va lua în considerare, în plus față de elementele prevăzute la art.12 alin.(2), rezerva mutuală de garantare, constituită la nivelul casei centrale.

2.3 Condiții privind elementele de fonduri proprii de nivel 2 de bază

Art. 14 - (1) Cu acordul prealabil al Băncii Naționale a României, pot fi incluse în fondurile proprii de nivel 2 de bază alte elemente, cu condiția ca, indiferent de semnificația lor juridică sau contabilă, acestea să aibă următoarele caracteristici:

- a) să fie la dispoziția instituției de credit fără restricții pentru acoperirea riscurilor specifice activității bancare, atunci când pierderile sau minusurile de valoare nu au fost încă identificate;
- b) să se regăsească în evidența contabilă internă;
- c) nivelul lor să fie stabilit de conducerea instituției de credit, verificat de auditori independenți, comunicat Băncii Naționale a României și supus supravegherii acesteia.

(2) În categoria elementelor prevăzute la alin.(1) pot fi incluse, în particular, subvențiile publice sau private nerambursabile.

(3) În cazul instituțiilor de credit care utilizează abordarea bazată pe modele interne de rating pentru calcularea valorilor ponderate la risc ale expunerilor, valorile pozitive rezultate din calculul efectuat potrivit art.65 din Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.15/20/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării bazate pe modele interne de rating pot fi acceptate, în limita de 0,6% din valorile ponderate la risc ale expunerilor calculate potrivit acestei abordări, ca alte elemente componente ale fondurilor proprii de nivel 2 de bază prevăzute la art.12 alin.(2) lit. b). În acest scop, valorile ponderate la risc ale expunerilor nu includ valorile expunerilor calculate pentru pozițiile din securitizare cărora le-a fost atribuită ponderea de risc de 1250%.

Art. 15 - Elementele prevăzute la art.12 alin.(2) lit.c) pot fi incluse în fondurile proprii de nivel 2 de bază dacă, în opinia Băncii Naționale a României, sunt îndeplinite condițiile generale de respectare a caracterului subordonat prevăzute la art.17 precum și următoarele cerințe specifice:

- a) rambursarea nu se poate efectua la inițiativa deținătorului sau fără aprobarea prealabilă a Băncii Naționale a României. Aceste condiții trebuie îndeplinite și în cazul răscumpărării titlurilor de către instituția de credit sau de către filialele sale în vederea anulării lor. Rambursarea nu poate fi solicitată de instituția de credit în primii 5 ani de la data emisiunii titlurilor. Ulterior acestui interval, Banca Națională a României acceptă rambursarea doar dacă este încredințată că ulterior rambursării, fondurile proprii ale instituției de credit rămân adecvate, cel puțin pe o perioadă de doi ani;
- b) contractul de emisiune trebuie să asigure că instituția de credit are opțiunea de a amâna plata dobânzii aferente;
- c) creanțele creditorului asupra instituției de credit trebuie să fie în totalitate subordonate creanțelor tuturor celorlalți creditori nesubordonați;
- d) prospectul de emisiune al titlurilor trebuie să specifice faptul că principalul și dobânda neplătite aferente sunt la dispoziția instituției de credit pentru acoperirea pierderilor, în condiții de asigurare a continuității activității;
- e) numai sumele integral plătite sunt luate în considerare.

Art. 16 - (1) Acțiunile preferențiale cumulative pe durată determinată și capitalul sub formă de împrumut subordonat prevăzute la art.12 alin.(3) pot fi incluse în fondurile proprii de nivel 2 suplimentar numai dacă, în opinia Băncii Naționale a României, obligațiile contractuale ferme asigură că în cazul falimentului sau lichidării instituției de credit, acestea au un rang inferior în raport cu creanțele tuturor celorlalți creditori și că nu vor fi rambursate decât după ce toate celelalte datorii nerambursate la acea dată au fost achitate. În acest sens prevederile contractuale trebuie să îndeplinească condițiile generale referitoare la datoria subordonată menționate la art.17.

(2) Elementele prevăzute la art.12 alin.(3) trebuie să îndeplinească, în opinia Băncii Naționale a României, cumulativ, în plus față de condițiile menționate la alin.(1), următoarele cerințe:

- a) numai sumele integral plătite pot fi luate în considerare;
- b) scadență inițială să fie de cel puțin 5 ani, după care pot fi rambursate;
- c) suma luată în considerare la determinarea nivelului fondurilor proprii de nivel 2 suplimentar trebuie să fie redusă gradual începând cu cel puțin 5 ani înaintea scadenței, prin aplicarea unor cote procentuale anuale egale, astfel încât în ultimul an înaintea scadenței să se ia în calcul 20% din valoarea împrumuturilor;
- d) contractul de credit să nu includă clauze care să conducă, în circumstanțe specificate în acesta, altele decât lichidarea instituției de credit, la rambursarea anticipată a datoriei înainte de data convenită a scadenței.

(3) Pentru scopurile lit.b) a alin.(2), în cazul împrumuturilor a căror scadență nu este fixată, rambursarea este condiționată de efectuarea notificării către Banca Națională a României, cu cel puțin 5 ani înainte de data rambursării, exceptând situațiile în care capitalul sub formă de împrumut subordonat nu mai este inclus în calculul fondurilor proprii de nivel 2 suplimentar.

(4) Banca Națională a României poate aproba rambursarea anticipată a împrumuturilor a căror scadență nu este fixată, doar ulterior expirării perioadei de 5 ani de la data emiterii, în condițiile în care solicitarea este făcută la inițiativa

emitentului și, în opinia Băncii Naționale a României, nivelul fondurilor proprii ale instituției de credit împrumutate rămâne adecvat, cel puțin pe o perioadă de doi ani.

Art. 17 - (1) Toate formele de datorie subordonată prevăzute la art.15 și art.16 trebuie să îndeplinească următoarele condiții generale pentru a putea fi incluse în fondurile proprii de nivel 2:

- a) subordonarea trebuie să fie efectivă;
 - b) contractul nu trebuie să conțină clauze care pot conduce la rambursarea anticipată a datoriei sau la creșterea costurilor inițiale ale datoriei. Aceasta însă nu trebuie să prejudicieze dreptul creditorului subordonat de a solicita falimentul debitorului, de exemplu, în cazuri de neîndeplinire culpabilă a obligațiilor contractuale. Doar în cadrul procedurilor de realizare a creanțelor, menționate la alin.(2) lit.c), se pot pretinde despăgubiri suplimentare, care se vor încasa odată cu creanța principală, în urma tuturor celorlalte creanțe.
- (2) În sensul celor prevăzute la alin.(1) lit.a) clauzele contractuale trebuie să asigure că:
- a) creanțele creditorului subordonat au rang inferior față de toți creditorii nesubordonați. În caz de lichidare a instituției de credit, creditorii subordonați nu trebuie să poată primi sau reține orice sume sau active până când toți creditorii nesubordonați au fost plătiți sau despăgubiți în întregime;
 - b) creditorii renunță la dreptul lor de a putea compensa sumele pe care le datorează instituției de credit cu sumele subordonate datorate lor de către instituția de credit;
 - c) singurele situații care pot fi admise în contract drept cazuri de neîndeplinire culpabilă a obligațiilor de către debitor (cazuri de culpă) sunt: neplata sumelor datorate conform contractului (dobândă, pe perioada derulării contractului și principalul, la scadență), și, respectiv, falimentul împrumutatului. În aceste situații, creditorul nu trebuie să aibă la dispoziție alte mijloace de realizare a creanței sale în afara posibilității de a solicita falimentul debitorului sau de a-și realiza drepturile într-o procedură de lichidare a acestuia din urmă.
- (3) În sensul celor prevăzute la alin.(1) lit.b) prevederile contractuale nu trebuie să conțină:
- a) clauză de declarare simultană a exigibilității obligațiilor ca urmare a neîndeplinirii culpabile a uneia dintre ele („cross default”) - clauză conform căreia obligațiile contractuale aferente datoriei subordonate sunt considerate a fi neîndeplinite din culpa debitorului dacă oricare alt împrumut al acestuia intră în stare de nerambursare;
 - b) clauză de gaj negativ - clauză potrivit căreia constituie caz de culpă constituirea de garanții de către instituția de credit debitoare asupra oricăruia dintre activele sale pentru obligațiuni, titluri sau alte datorii.

Secțiunea a 3-a Fondurile proprii totale

Art. 18 - (1) Sumele aferente elementelor incluse în fondurile proprii, prevăzute la art.4, art.6 alin.(1), art.12 alin.(2) lit.a) și art.13 alin.(2) trebuie să fie la dispoziția instituției de credit pentru a fi utilizate imediat și nerestricționat, în vederea acoperirii riscurilor sau pierderilor de îndată ce acestea apar.

(2) La momentul calculării sumelor prevăzute la alin.(1), acestea trebuie să fie nete de orice obligație fiscală, previzibilă în momentul respectiv, sau să fie ajustate corespunzător în măsura în care cheltuielile cu impozitul reduc nivelul până la care elementele respective pot fi utilizate pentru acoperirea riscurilor sau a pierderilor.

Art. 19 - Instituțiile de credit publice (cu capital de stat) nu includ în fondurile proprii garanțiile pe care administrațiile centrale sau autoritățile locale le acordă acestor instituții.

Art. 20 - Elementele care prin conținutul economic sau contabil nu respectă principiile generale pe care trebuie să le îndeplinească componentele fondurile proprii, statuate prin prezentul regulament, nu vor fi luate în considerare la determinarea fondurilor proprii la nivel individual.

Art. 21 - (1) Pentru calculul fondurilor proprii, elementele componente ale fondurilor proprii de nivel 2, prevăzute la art.12 și art.13, sunt supuse următoarelor limite:

- a) totalul fondurilor proprii de nivel 2 nu poate depăși 100% din fondurile proprii de nivel 1, calculate potrivit art.4 și art.5;
 - b) totalul valorii acțiunilor preferențiale cumulative pe durată determinată și al capitalului sub formă de împrumut subordonat, prevăzute la art.12 alin.(3), ce poate fi luat în considerare la calculul fondurilor proprii nu poate depăși 50% din valoarea fondurilor proprii de nivel 1, calculate potrivit art.4 și art.5.
- (2) Banca Națională a României poate aproba, la cererea instituției de credit, depășirea limitelor prevăzute la alin.(1), dar numai în situații excepționale și doar provizoriu.

Art. 22 - (1) Pentru determinarea fondurilor proprii, următoarele elemente vor fi deduse, jumătate din fondurile proprii de nivel 1, calculate potrivit art.4 și art.5, și jumătate din fondurile proprii de nivel 2, calculate potrivit art.12 și art.13, după

aplicarea limitelor prevăzute la art.21 alin.(1):

- a) valoarea acțiunilor și a altor titluri de capital deținute în alte instituții de credit sau financiare care depășesc 10% din capitalul social al acestora;
 - b) creanțele și instrumentele subordonate de tipul celor prevăzute de art.12 alin.(2) lit.c) și art.12 alin.(3), pe care o instituție de credit le înregistrează față de instituții de credit sau instituții financiare în capitalul cărora înregistrează dețineri de acțiuni și alte titluri de capital ce depășesc 10% din capitalul social al acestora;
 - c) partea din valoarea totală a deținerilor de acțiuni și alte titluri de capital mai mici sau egale cu 10% din capitalul social al altor instituții de credit sau instituții financiare, a creanțelor și a instrumentelor subordonate de tipul celor prevăzute de art. 12 alin.(2) lit.c) și art.12 alin.(3), pe care o instituție de credit le înregistrează față de instituții de credit sau instituții financiare, altele decât cele prevăzute la lit.a) și lit.b), parte ce depășește 10% din nivelul fondurilor proprii ale instituției de credit determinat înaintea deducerii elementelor prevăzute în prezentul alineat la lit.a) - lit.e);
 - d) participațiile pe care o instituție de credit le deține în societăți de asigurare, societăți de reasigurare, societăți holding de asigurare;
 - e) instrumentele de tipul celor prevăzute la art.12 alin.(2) lit.c) și art.12 alin.(3) pe care o instituție de credit le deține în societăți de asigurare, societăți de reasigurare, societăți holding de asigurare în care o instituție de credit deține o participație;
 - f) în cazul instituțiilor de credit care utilizează abordarea bazată pe modele interne de rating pentru calcularea valorilor ponderate la risc ale expunerilor, valorile negative rezultate din calculul efectuat potrivit art.65 din Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr. 15/20/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării bazate pe modele interne de rating și valorile pierderii așteptate calculate potrivit art.61 și art.62 din cadrul aceluiași regulament;
 - g) valorile expunerilor aferente pozițiilor din securitizare care primesc o pondere de risc de 1250% în conformitate cu prevederile Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.21/26/2006 privind tratamentul riscului de credit aferent expunerilor securitizate și al pozițiilor din securitizare cu excepția cazurilor în care au fost luate în considerare la calcularea valorilor ponderate la risc ale expunerilor în vederea determinării cerințelor de capital potrivit art.126 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului și art.2 din Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.13/18/2006 privind determinarea cerințelor minime de capital pentru instituțiile de credit și firmele de investiții, după cum se menționează în cadrul aceluiași regulament.
- (2) În vederea determinării fondurilor proprii totale ale cooperativelor de credit, participațiile acestora la casa centrală se vor deduce jumătate din fondurile proprii de nivel 1, calculate potrivit art.4 și art.5, și jumătate din fondurile proprii de nivel 2, calculate potrivit art.12 și art.13, după aplicarea limitelor prevăzute la art.21 alin.(1).
- (3) În situația în care jumătate din valoarea elementelor deductibile prevăzute la alin.(1) și, după caz, alin.(2), depășește nivelul fondurilor proprii de nivel 2, calculat potrivit prevederilor art.12 și art.13, suma aflată în exces se deduce din nivelul fondurilor proprii de nivel 1, calculat potrivit prevederilor art.4 și art.5.

Art. 23 - Banca Națională a României poate să stabilească prin reglementări cu caracter prudential și alte elemente deductibile la calculul fondurilor proprii.

Art. 24 - Pentru scopurile aplicării cerințelor prudentiale în domeniul expunerilor mari și al participațiilor calificate în afara sectorului financiar, prevederile prezentului regulament vor fi citite fără a se lua în considerare elementele prevăzute la art. 14 alin.(3) și la art.22 alin.(1) lit.f) și lit.g).

Art. 25 - Instituțiile emitente de monedă electronică ce desfășoară activitatea de emisie de monedă electronică de mai puțin de 6 luni, inclusiv de la data efectuării primei operațiuni de emisie de monedă electronică, vor menține în permanență fondurile proprii la un nivel cel puțin egal cu cea mai mare dintre următoarele valori:

- a) 2% din valoarea obligațiilor financiare curente aferente monedei electronice emise; și
- b) 2% din valoarea totală a obligațiilor financiare aferente monedei electronice, estimat a fi emise în primele 6 luni de activitate, potrivit datelor din studiul de fezabilitate în baza căruia a fost obținută autorizația de funcționare.

CAPITOLUL III

Fondurile proprii la nivel consolidat

Art. 26 - (1) Pentru calculul fondurilor proprii la nivel consolidat se vor lua în considerare valorile consolidate ale elementelor ce intră în calculul fondurilor proprii la nivel individual potrivit Capitolului II, valori determinate prin aplicarea prevederilor Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.17/22/2006 privind supravegherea pe bază consolidată a instituțiilor de credit și firmelor de investiții.

- (2) În vederea determinării fondurilor proprii la nivel consolidat, prin aplicarea IFRS, în cadrul rezervelor se includ orice câștiguri sau pierderi amânate sau nerealizate.
- (3) La determinarea fondurilor proprii pe bază consolidată următoarele elemente, atunci când sunt sume creditoare, pot fi considerate rezerve consolidate și pot fi incluse în fondurile proprii de nivel 1:
- a) interesul minoritar, reprezentând partea ce revine acționarilor minoritari din rezultatele nete pozitive și activele nete ale unei filiale, în cazul utilizării metodei integrării globale;
 - b) diferențele de curs valutar favorabile, rezultate din conversia rezultatelor și pozițiilor financiare ale operațiunilor din străinătate, clasificate ca o componentă separată a capitalurilor proprii.
- (4) În condițiile aplicării art.30 din Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.17/22/2006 privind supravegherea pe bază consolidată a instituțiilor de credit și a firmelor de investiții, la determinarea fondurilor proprii pe bază consolidată, pe lângă elementele menționate la alin.(3), următoarele elemente, atunci când sunt sume creditoare, pot fi considerate rezerve consolidate și pot fi incluse în fondurile proprii de nivel 1:
- a) diferențele rezultate din prima consolidare prevăzute la pct. 32, 33, 51 și 52 din Reglementările contabile conforme cu Directiva a VII-a a Comunităților Economice Europene aplicabile entităților autorizate, reglementate și supravegheate de Comisia Națională a Valorilor Mobiliare aprobate prin Ordinul Președintelui Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare nr. 74/2005;
 - b) orice diferență rezultată din includerea anumitor interese de participare în conformitate cu metoda descrisă la pct. 59-64 din Reglementările contabile conforme cu Directiva a VII-a a Comunităților Economice Europene aplicabile entităților autorizate, reglementate și supravegheate de Comisia Națională a Valorilor Mobiliare aprobate prin Ordinul Președintelui Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare nr. 74/2005.
- (5) La determinarea fondurilor proprii la nivel consolidat, din valoarea obținută prin aplicarea alin.(1) și alin.(2) se deduc elementele prevăzute la alin.(3) și alin.(4), după caz, atunci când acestea sunt sume debitoare. De asemenea, se deduce orice fond comercial pozitiv dobândit în contextul unei combinări de întreprinderi.

Art. 27 - Valoarea fondurilor proprii de nivel 1 determinată potrivit art.26 alin.(1), (2), (3) și alin.(5) prin aplicarea IFRS, este ajustată potrivit următoarelor filtre:

- a) câștigurile și pierderile nerealizate, recunoscute în capitalurile proprii potrivit IFRS, ca urmare a unei operațiuni de acoperire a fluxurilor de trezorerie, trebuie excluse din fondurile proprii de nivel 1.

În cazul în care elementele acoperite sunt active incluse în categoria „activelor financiare disponibile pentru vânzare”, asupra câștigurilor și pierderilor nerealizate, recunoscute în capitalurile proprii potrivit IFRS, ca urmare a unei operațiuni de acoperire a fluxurilor de trezorerie, se aplică o ajustare similară cu cea aplicată diferențelor din evaluarea la valoarea justă a activelor respective, înregistrate în capitalurile proprii potrivit IFRS, conform alin.(2);

- b) câștigurile și pierderile aferente evaluării datoriilor la valoarea justă determinate de modificarea calității de credit asociată instituției de credit trebuie excluse din fondurile proprii de nivel 1;
- c) instrumentele financiare emise sunt incluse în fondurile proprii, indiferent de modul de clasificare stabilit potrivit IFRS, la valoarea care rezultă fără separarea componentei de datorie și cea de capitaluri proprii, în condițiile în care aceste instrumente respectă condițiile relevante pentru a fi considerate fonduri proprii de nivel 1 și 2.

Creșterea capitalurilor proprii determinată de înregistrarea în cadrul acestora a instrumentelor financiare derivate pe propriile acțiuni, trebuie exclusă din fondurile proprii.

Scăderea capitalurilor proprii determinată de înregistrarea în cadrul acestora a instrumentelor financiare derivate pe propriile acțiuni nu este ajustată;

- d) câștigurile nerealizate, nete de impozit, aferente evaluării investițiilor imobiliare și imobilizarilor corporale rezultate din aplicarea modelului valorii juste, trebuie excluse din fondurile proprii de nivel 1, element cu element, la valoarea netă de impozit, și incluse, element cu element, înainte de impozitare, în fondurile proprii de nivel 2 de bază, în proporție de 45%.

Pierderile nerealizate, nete de impozit, nu sunt ajustate.

- (2) Diferențele rezultate din evaluarea la valoarea justă a activelor financiare din categoria “active financiare disponibile pentru vânzare”, înregistrate în capitalurile proprii potrivit IFRS, sunt ajustate astfel:

- a) Pentru fiecare instrument de capitaluri proprii, câștigurile nerealizate, nete de impozit, trebuie excluse din fondurile proprii de nivel 1 și incluse, înainte de impozitare, în fondurile proprii de nivel 2 de bază, în proporție de 45%. Pierderile nerealizate, nete de impozit, înregistrate în capitalurile proprii potrivit IFRS, nu sunt ajustate;
- b) Câștigurile și pierderile nerealizate aferente altor instrumente financiare, incluzând instrumentele de datorie sau creditele și creanțele, trebuie excluse din fondurile proprii de nivel 1, la valoarea netă de impozit;
- c) Pierderile de valoare înregistrate în contul de profit și pierdere, ca urmare a deprecierii aferente “activelor financiare disponibile pentru vânzare”, nu sunt ajustate.

Art. 28 - Elementele care prin conținutul economic sau contabil, nu respectă principiile generale pe care trebuie să le îndeplinească componentele fondurilor proprii, statuate prin prezentul regulament, nu vor fi luate în considerare la determinarea fondurilor proprii la nivel consolidat.

Art. 29 - Obligația de determinare a fondurilor proprii la nivel consolidat revine instituțiilor de credit, persoane juridice române, care fac obiectul supravegherii pe bază consolidată și sub-consolidată de către Banca Națională a României, potrivit Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.17/22/2006 privind supravegherea pe bază consolidată a instituțiilor de credit și firmelor de investiții.

CAPITOLUL IV

Dispoziții privind raportarea fondurilor proprii

Art. 30 - (1) Instituțiile de credit prevăzute la art.1 alin.(1) raportează lunar nivelul și componența fondurilor proprii la nivel individual, potrivit prezentului regulament, pe baza datelor înscrise în evidența contabilă și a datelor calculate extracontabil. Raportarea se transmite Băncii Naționale a României în termen de 25 de zile calendaristice de la sfârșitul lunii pentru care aceasta se întocmește.

(2) Instituțiile de credit prevăzute la art.1 alin.(1) raportează semestrial nivelul și componența fondurilor proprii la nivel consolidat, potrivit prezentului regulament, pe baza datelor înscrise în evidența contabilă și a datelor calculate extracontabil. Raportarea se transmite Băncii Naționale a României în termen de 45 de zile calendaristice de la sfârșitul perioadei pentru care aceasta se întocmește.

Art. 31 - Pentru toți indicatorii de prudență bancară a căror determinare se face în funcție de fondurile proprii, instituțiile de credit sunt obligate să utilizeze nivelul fondurilor proprii calculat pentru perioada de raportare a respectivilor indicatori, sau pentru perioada de raportare imediat anterioară perioadei de raportare a respectivilor indicatori (în cazul unor perioade de raportare diferite).

Art. 32 - În cazul în care, după aprobarea situațiilor financiare anuale de către adunarea generală a acționarilor, nivelul fondurilor proprii ale instituției de credit la data de 31 decembrie se modifică, raportările aferente fondurilor proprii și indicatorilor de prudență bancară ce se determină în funcție de nivelul acestora, aferente ultimei luni a exercițiului financiar precedent și fiecărei luni din perioada scursă de la începutul anului și până la data aprobării situațiilor financiare anuale, vor fi refăcute și retransmise Băncii Naționale a României, în termen de 20 de zile calendaristice de la data limită de depunere a situațiilor financiare anuale la organele în drept.

Art. 33 - Instituțiile de credit trebuie să poată dovedi în orice moment Băncii Naționale a României îndeplinirea cerințelor prevăzute de prezentul regulament.

CAPITOLUL V

Sanctiuni, dispoziții tranzitorii și finale

Art. 34 - Nerespectarea dispozițiilor prezentului regulament atrage aplicarea măsurilor și/sau a sancțiunilor prevăzute la art.226, art.227, art.229, precum și la art.284 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului.

Art. 35 - Pe perioada cuprinsă între data intrării în vigoare a prezentului regulament, prevăzută la art.36 și 31 martie 2007 măsurile și sancțiunile prevăzute la art. 34 nu se vor aplica în cazul în care indicatorii de prudență bancară determinați pe baza fondurilor proprii calculate potrivit prezentului regulament nu se încadrează în limitele prevăzute de alte reglementări prudențiale aplicabile.

Art. 36 - Prezentul regulament intră în vigoare la data de 1 ianuarie 2007.

Art. 37 - La data intrării în vigoare a prezentului regulament se abrogă Normele Băncii Naționale a României nr.11/2003 privind supravegherea pe bază individuală și consolidată a fondurilor proprii, publicate în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 17/09.01.2004, cu modificările și completările ulterioare, Normele Băncii Naționale a României nr. 13/2002 privind capitalul minim al organizațiilor cooperatiste de credit și capitalul agregat minim al rețelelor cooperatiste de credit, publicate în Monitorul Oficial, Partea I nr. 672 din 10/09/2002, cu modificările și completările ulterioare și Normele Băncii Naționale a României nr.14/2002 privind fondurile proprii ale organizațiilor cooperatiste de credit și ale rețelelor cooperatiste de credit, publicate în Monitorul Oficial, Partea I nr. 672 din 10/09/2002, cu modificările și completările ulterioare.

Prezentul regulament transpune prevederile art.4 (10), art.9 paragraful 1 teza 2, art.57 teza (1) lit.a) - b), lit.d), lit.f), lit.h), art.57 tezele (2) - (4), art.58 - 61, art.63, art.64 paragrafele (2) - (4), art.65 - art.67 din Directiva nr.2006/48/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 14 iunie 2006, privind accesul la activitate și desfășurarea activității de către instituțiile de credit, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L 177/30.06.2006, precum și prevederile art.4 paragraful (3) din Directiva nr.2000/46/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 18 septembrie 2000, privind accesul la activitate, desfășurarea și supravegherea prudențială a activității instituțiilor emitente de monedă electronică, publicată în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene nr. L 275/27.10.2000.

Președintele Consiliului de Administrație al Băncii
Naționale a României
MUGUR CONSTANTIN ISĂRESCU

Președintele
Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare
GABRIELA ANGHELACHE

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI

COMISIA NAȚIONALĂ A VALORILOR MOBILIARE

ANEXA

Regulamentul nr.19/24/2006

privind tehnicile de diminuare a riscului de credit utilizate de instituțiile de credit și firmele de investiții

CAPITOLUL I

Dispoziții generale

Secțiunea I

Obiectiv și definiții

Art. 1 - (1) Prezentul regulament se aplică băncilor, băncilor de economisire și creditare în domeniul locativ, băncilor de credit ipotecar, caselor centrale ale cooperativelor de credit și instituțiilor emitente de monedă electronică, persoane juridice române, denumite în continuare instituții de credit, precum și sucursalelor din România ale instituțiilor de credit din state terțe și reglementează modul de determinare a efectului tehnicilor de diminuare a riscului de credit asupra calculului valorii ponderate la risc a expunerilor sau, după caz, al valorii pierderii așteptate.

(2) Casele centrale sunt responsabile pentru reglementarea cadrului general aferent tehnicilor de diminuare a riscului de credit ale cooperativelor de credit din cadrul rețelelor cooperatiste. Reglementările emise vor avea în vedere prevederile prezentului regulament în ceea ce privește tehnicile de diminuare a riscului de credit la nivelul cooperativelor de credit și nu vor putea stabili cerințe mai puțin restrictive decât cele prevăzute de acesta. În acest sens, reglementările emise de casa centrală vor fi transmise spre avizare Băncii Naționale a României.

(3) Prezentul regulament se aplică în mod corespunzător societăților de servicii de investiții financiare, precum și societăților de administrare a investițiilor care au în obiectul de activitate administrarea portofoliilor individuale de investiții. În acest sens, orice referire la Banca Națională a României se consideră a fi făcută, după caz, la Comisia Națională a Valorilor Mobiliare.

(4) Casele centrale sunt responsabile pentru aplicarea prezentului regulament la nivel de rețea cooperatistă.

Art. 2 - (1) Termenii și expresiile folosite în cuprinsul prezentului regulament au semnificația prevăzută de *Ordonanța de urgență a Guvernului nr.99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului*.

(2) Pentru scopurile prezentului regulament, termenii și expresiile *instituții* și *firmе de investiții* au semnificația prevăzută de *Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.13/18/2006 privind determinarea cerințelor minime de capital pentru instituțiile de credit și firmele de investiții*.

(3) Pentru scopurile prezentului regulament, termenii și expresiile: *instituție externă de evaluare a creditului*, *entități din sectorul public*, *organisme de plasament colectiv*, *tranzacție de răscumpărare* și *rating* au semnificația prevăzută de *Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării standard*.

(4) Expresia *operațiuni de dare sau luare cu împrumut de titluri sau mărfuri* are semnificația prevăzută de *Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.22/27/2006 privind adecvarea capitalului instituțiilor de credit și al firmelor de investiții*.

(5) Expresiile *instrumente financiare derivate tranzacționate pe piețe nereglementate OTC* și *tranzacții de creditare în marjă* au semnificația prevăzută de *Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.20/25/2006 privind tratamentul riscului de credit al contrapartidei în cazul instrumentelor financiare derivate, al tranzacțiilor de răscumpărare, al operațiunilor de dare/luare de titluri/mărfuri cu împrumut, al tranzacțiilor cu termen lung de decontare și al tranzacțiilor de creditare în marjă*.

(6) Pentru scopurile prezentului regulament, termenii și expresiile de mai jos au următoarele semnificații:

1. *instituție de credit împrumutătoare* - instituția de credit care are expunerea în cauză, fie că aceasta rezultă dintr-un credit sau din alt tip de operațiune (Directiva - art. 90)

2. *tehnică de diminuare a riscului de credit* - tehnică utilizată de o instituție de credit pentru reducerea riscului de credit aferent uneia sau mai multor expuneri pe care instituția le deține;

3. *protecție finanțată a creditului* - tehnică de diminuare a riscului de credit în care reducerea riscului de credit aferent expunerii unei instituții de credit derivă din dreptul instituției de credit - în eventualitatea apariției evenimentului de nerambursare de către contrapartidă sau a producerii de alte evenimente de credit specificate în legătură cu contrapartida - de a lichida anumite active sau sume, de a obține transferul, însușirea sau păstrarea acestora, sau de a reduce valoarea expunerii la diferența dintre valoarea expunerii și valoarea unei creanțe deținute asupra instituției de credit, ori de a o substitui cu valoarea acestei diferențe;

4. *protecția nefinanțată a creditului* - tehnică de diminuare a riscului de credit prin care reducerea riscului de credit aferent expunerii unei instituții de credit derivă din angajamentul unei terțe părți de a plăti o sumă în eventualitatea

aparitiei evenimentului de nerambursare din partea împrumutatului sau a producerii de alte evenimente de credit specificate;

5. *tranzacție de creditare garantată* - orice tranzacție ce dă naștere unei expuneri garantate cu garanție reală și în legătură cu care nu există prevederi ce conferă instituției de credit împrumutătoare dreptul de a primi marjă frecvent;

6. *operațiune ajustată la condițiile pieței* - reprezintă orice operațiune ce dă naștere unei expuneri garantate cu garanție reală și în legătură cu care există prevederi ce conferă instituției de credit împrumutătoare dreptul de a primi marjă frecvent;

7. *instrument asimilat numerarului* - certificat de depozit sau alt instrument similar emis de instituția de credit împrumutătoare;

8. *perioadă de deținere* - numărul de zile, specific fiecărui tip de tranzacție sau operațiune, pe parcursul cărora evoluția prețului trebuie monitorizată în vederea determinării volatilității;

9. *formalizare* - descrierea și, după caz, fundamentarea unui proces, sistem, a unei metodologii sau decizii, regăsite la nivelul instituției de credit sub forma unei prezentări scrise cu un grad adecvat de complexitate și detalieri;

10. *rating eligibil* - rating furnizat de o instituție externă de evaluare a creditului recunoscută ca eligibilă potrivit prevederilor Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituții de credit și firme de investiții potrivit abordării standard;

11. *indice principal* - indice larg diversificat compus din titluri suficient de lichide.

Art. 3 - Pentru calculul valorii ponderate la risc a expunerii pentru scopurile art.2 lit.a) din Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.13/18/2006 privind determinarea cerințelor minime de capital pentru instituțiile de credit și firmele de investiții sau, dacă este cazul, pentru calculul valorii pierderilor așteptate pentru scopurile art.10 alin.(3) și art.18 lit.f) din Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.18/23/2006 privind fondurile proprii ale instituțiilor de credit și ale firmelor de investiții, instituțiile de credit care utilizează abordarea standard, în condițiile Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituții de credit și firme de investiții potrivit abordării standard, sau abordarea bazată pe modele interne de rating în condițiile Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.15/20/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituții de credit și firme de investiții potrivit abordării bazate pe modele interne de rating, dar fără a utiliza estimări proprii pentru pierderea în caz de nerambursare și pentru factorii de conversie potrivit prevederilor art.22-29 din Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.15/20/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituții de credit și firme de investiții potrivit abordării bazate pe modele interne de rating, pot recunoaște, în condițiile prezentului regulament, reducerea riscului de credit ca urmare a utilizării tehnicilor de diminuare a riscului de credit.

Secțiunea a 2-a

Condiții generale privind utilizarea tehnicilor de diminuare a riscului de credit

Art. 4 - (1) Tehnicile utilizate în scopul diminuării riscului de credit, împreună cu măsurile și acțiunile întreprinse în acest sens precum și procedurile și politicile implementate de instituția de credit împrumutătoare trebuie să fie de așa natură încât să se concretizeze în încheierea de contracte de protecție a creditului valabile din punct de vedere legal și executorii în toate jurisdicțiile relevante.

(2) Instituția de credit împrumutătoare trebuie să ia toate măsurile necesare pentru a asigura eficacitatea contractelor de protecție a creditului și pentru administrarea riscurilor asociate, atât la momentul încheierii contractului cât și ulterior, pe toată durata protecției.

Art. 5 - (1) În cazul protecției finanțate a creditului, pentru a fi recunoscute ca eligibile, activele pe care aceasta se bazează trebuie să fie suficient de lichide, iar valoarea lor îndeajuns de stabilă în timp astfel încât, ținând cont de abordarea utilizată pentru calculul valorilor ponderate la risc ale expunerilor și de gradul de recunoaștere permis, să confere un nivel adecvat de certitudine pentru protecția oferită împotriva riscului de credit. Activele eligibile sunt cele prevăzute de Capitolul II al prezentului regulament.

(2) În cazul protecției finanțate a creditului, instituția de credit împrumutătoare trebuie să aibă dreptul să lichideze sau să rețină, în timp util, activele care conferă protecție în caz de nerambursare, insolvența sau faliment al debitorului - sau alt eveniment de credit prevăzut în contract - sau, dacă este cazul, al depozitarului activelor cu rol de protecție. Gradul de corelare între valoarea activelor afectate pentru protecția creditului și calitatea creditului asociat debitorului nu trebuie să fie excesiv.

Art. 6 - În cazul protecției nefinanțate a creditului, pentru a fi eligibilă pentru recunoaștere, partea care își asumă angajamentul trebuie să prezinte suficientă credibilitate iar contractul de protecție trebuie să fie valabil din punct de vedere legal în jurisdicțiile relevante astfel încât, ținând cont de abordarea utilizată la calculul valorilor ponderate la risc

ale expunerilor și de gradul de recunoaștere permis, să asigure un nivel de protecție adecvat. Furnizorii de protecție și tipurile de contracte de protecție eligibile sunt cele prevăzute de Capitolul II.

Art. 7 - Pentru scopul utilizării tehnicilor de diminuare a riscului de credit la determinarea valorilor ponderate la risc ale expunerilor și, după caz, la calculul valorilor pierderilor așteptate, instituțiile de credit trebuie să respecte cerințele minime prevăzute de Capitolul III.

Secțiunea a 3-a

Determinarea efectului tehnicilor de diminuare a riscului de credit

Art. 8 - În cazul îndeplinirii cerințelor prevăzute la art.4-7, calculul valorii ponderate la risc a expunerilor și, după caz, al valorii pierderilor așteptate poate fi modificat în conformitate cu prevederile Capitoalelor IV - VII.

Art. 9 - La determinarea cerinței minime de capital prevăzută de Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.13/18/2006 privind cerințele minime de capital ale instituțiilor de credit și ale firmelor de investiții, nu se va lua în considerare valoarea ponderată la risc determinată în urma aplicării tehnicilor de diminuare a riscului de credit, potrivit prezentului regulament, dacă această valoare este mai mare decât cea care s-ar obține dacă respectivei expuneri nu i s-ar aplica tehnica de diminuare a riscului de credit. În acest caz, la determinarea cerinței minime de capital se vor lua în considerare valorile obținute fără aplicarea tehnicilor de diminuare a riscului de credit.

Art. 10 - În cazul în care valoarea ponderată la risc a expunerii reflectă deja protecția creditului, în baza aplicării prevederilor Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării standard sau, după caz, ale Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.15/20/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituții de credit și firme de investiții potrivit abordării bazate pe modele interne de rating, protecția creditului nu va mai fi luată în considerare și potrivit prezentului regulament.

CAPITOLUL II

Criterii de eligibilitate ale tehnicilor de diminuare a riscului de credit

Secțiunea 1

Protecția finanțată a creditului

1.1 Compensarea bilanțieră

Art. 11 - (1) Compensarea bilanțieră de creanțe reciproce între o instituție de credit și contrapartida sa este eligibilă ca tehnică de diminuare a riscului de credit, în condițiile îndeplinirii cerințelor minime prevăzute la art.34 pentru acordurile de compensare bilanțieră, altele decât acordurile cadru ce acoperă tranzacții de răscumpărare, operațiuni de dare sau luare cu împrumut de titluri sau mărfuri și/sau alte operațiuni ajustate la condițiile pieței.

(2) Fără a se aduce atingere prevederilor art.12, eligibilitatea este limitată la soldurile de numerar reciproce ale instituției de credit și ale contrapartidei sale. Numai elementele bilanțiere de natura creditelor și depozitelor ale instituției de credit împrumutătoare pot face obiectul modificării valorilor ponderate la risc ale expunerilor și, după caz, a valorilor pierderilor așteptate, ca urmare a aplicării unui acord de compensare bilanțieră.

1.2 Acordurile cadru de compensare pentru tranzacții de răscumpărare și/sau operațiuni de dare sau luare cu împrumut de titluri sau mărfuri și/sau alte operațiuni ajustate la condițiile pieței

Art. 12 - (1) Instituțiile de credit care aplică metoda extinsă a garanțiilor financiare prevăzută în Capitolul IV și îndeplinesc cerințele minime menționate la art.35 pot recunoaște efectele contractelor de compensare bilaterală ce acoperă tranzacții de răscumpărare, operațiuni de dare sau luare cu împrumut de titluri sau mărfuri și/sau alte operațiuni ajustate la condițiile pieței efectuate cu o contrapartidă.

(2) Fără a se aduce atingere prevederilor Anexei III din cadrul *Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.22/27/2006 privind adecvarea capitalului instituțiilor de credit și al firmelor de investiții*, bunurile aduse în garanție, precum și titlurile sau mărfurile luate cu împrumut în cadrul unor astfel de acorduri nu pot fi luate în considerare decât în condițiile în care satisfac cerințele de eligibilitate pentru garanțiile reale prevăzute la art.14-20.

1.3 Garanții reale

Art. 13 - (1) În cazul în care tehnica de diminuare a riscului de credit utilizată se bazează pe dreptul instituției de credit

de a lichida sau de a reține active, eligibilitatea acestora depinde de:

- a) abordarea folosită de instituția de credit împrumutătoare pentru calculul valorilor ponderate la risc ale expunerilor și, după caz, al pierderilor așteptate, respectiv de aplicarea prevederilor *Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării standard* sau, după caz, ale *Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.15/20/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituții de credit și firme de investiții potrivit abordării bazate pe modele interne de rating*;
 - b) metoda utilizată pentru scopul aplicării prevederilor prezentului regulament, respectiv metoda simplă a garanțiilor financiare sau metoda extinsă a garanțiilor financiare, potrivit Capitolului IV.
- (2) În cazul tranzacțiilor de răscumpărare și al operațiunilor de dare sau luare cu împrumut de titluri sau mărfuri, eligibilitatea depinde și de includerea/neincluderea tranzacțiilor în portofoliul de tranzacționare al instituției de credit.

Art. 14 - Următoarele instrumente financiare pot fi recunoscute drept garanție reală eligibilă în cadrul tuturor abordărilor și metodelor:

- a) numerar sub formă de depozit constituit la instituția de credit împrumutătoare, precum și instrumente asimilate numerarului păstrate la aceasta;
- b) titluri de creanță emise de administrații centrale sau bănci centrale, titluri ce au un rating eligibil sau o evaluare de credit din partea unei agenții de creditare a exportului, recunoscute ca eligibilă pentru scopurile *Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituții de credit și firme de investiții potrivit abordării standard*, rating sau evaluare ce corespund, potrivit prevederilor aceluiași regulament cel puțin nivelului 4 al scalei de evaluare a calității creditului prevăzute la art.9 respectiv la art.11 din *Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituții de credit și firme de investiții potrivit abordării standard*;
- c) titluri de creanță emise de instituții, titluri ce au un rating eligibil ce corespunde, potrivit prevederilor *Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituții de credit și firme de investiții potrivit abordării standard*, cel puțin nivelului 3 al scalei de evaluare a calității creditului prevăzute de respectivul regulament pentru expunerile față de instituții de credit;
- d) titluri de creanță emise de alte entități, titluri ce au un rating eligibil ce corespunde, potrivit prevederilor *Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituții de credit și firme de investiții potrivit abordării standard*, cel puțin nivelului 3 al scalei de evaluare a calității creditului prevăzute de respectivul regulament pentru expunerile față de societăți;
- e) titluri de creanță ce au un rating eligibil pe termen scurt, rating ce corespunde, potrivit prevederilor *Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituții de credit și firme de investiții potrivit abordării standard*, cel puțin nivelului 3 al scalei de evaluare a calității creditului prevăzute de respectivul regulament pentru expunerile pe termen scurt;
- f) titluri de capital sau obligațiuni convertibile incluse într-un indice principal; și
- g) aur.

Art. 15 - Pentru scopurile art.14 lit.b), în categoria titlurilor de creanță emise de administrații centrale sau bănci centrale se includ și:

- a) titluri de creanță emise de administrațiile regionale sau autoritățile locale pentru care expunerile față de acestea sunt tratate, potrivit *Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituții de credit și firme de investiții potrivit abordării standard*, ca expuneri față de administrația centrală de jurisdicția căreia aparțin;
- b) titluri de creanță emise de acele entități din sectorul public pentru care expunerile față de acestea sunt tratate ca expuneri față de administrația centrală în jurisdicția căreia sunt stabilite respectivele entități, potrivit prevederilor art.17 alin.(2) din *Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituții de credit și firme de investiții potrivit abordării standard*;
- c) titluri de creanță emise de băncile multilaterale de dezvoltare cărora, potrivit prevederilor *Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituții de credit și firme de investiții potrivit abordării standard*, li se aplică o pondere de risc de 0%; și
- d) titluri de creanță emise de organizațiile internaționale cărora, conform prevederilor *Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituții de credit și firme de investiții potrivit abordării standard*, li se aplică o pondere de risc de 0%.

Art. 16 - În categoria titlurilor de creanță prevăzute la art.14 lit.c) se includ și:

- a) titluri de creanță emise de administrații regionale sau de autorități locale, altele decât cele pentru care expunerile

sunt tratate ca expuneri față de administrația centrală de jurisdicția căreia aparțin, potrivit prevederilor *Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituții de credit și firme de investiții potrivit abordării standard*;

- b) titluri de creanță emise de acele entități din sectorul public pentru care expunerile față de acestea sunt tratate, potrivit prevederilor *Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituții de credit și firme de investiții potrivit abordării standard*, ca expuneri față de instituțiile de credit; și
- c) titluri de creanță emise de bănci multilaterale de dezvoltare, altele decât cele cărora, potrivit prevederilor *Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituții de credit și firme de investiții potrivit abordării standard*, li se aplică o pondere de risc de 0%.

Art. 17 - Titlurile de creanță emise de instituții, titluri care nu beneficiază de un rating eligibil, pot fi recunoscute drept garanție reală eligibilă dacă îndeplinesc următoarele criterii:

- a) sunt tranzacționate la o bursă recunoscută;
- b) se califică drept datorie cu rang prioritar;
- c) toate celelalte emisiuni ale instituției emitente, care au același rang de subordonare, beneficiază de ratinguri eligibile ce corespund, potrivit prevederilor *Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituții de credit și firme de investiții potrivit abordării standard*, cel puțin nivelului 3 al scalei de evaluare a calității prevăzute de respectivul regulament pentru expunerile față de instituții sau pentru expunerile pe termen scurt;
- d) instituția de credit împrumutătoare nu deține nici o informație care ar putea conduce la concluzia că emisiunea ar justifica un rating inferior celui indicat la lit.c); și
- e) instituția de credit poate demonstra Băncii Naționale a României că lichiditatea pieței instrumentului este suficientă având în vedere utilizarea sa pentru protecția creditului.

Art. 18 - (1) Titlurile de participare la organisme de plasament colectiv pot fi recunoscute drept garanții reale eligibile dacă sunt satisfăcute următoarele condiții:

- a) au o cotație publică zilnică a prețului; și
- b) organismul de plasament colectiv investește numai în instrumentele eligibile pentru recunoaștere prevăzute la art.14-17.

(2) Utilizarea, potențială sau efectivă, de către un organism de plasament colectiv de instrumente financiare derivate pentru acoperirea riscurilor aferente investițiilor permise nu afectează eligibilitatea titlurilor de participare la respectivul organism.

Art. 19 - Pentru scopurile art.14, lit.b)-e), în cazul în care un titlu de creanță beneficiază de două rating-uri eligibile diferite, se va lua în considerare rating-ul cel mai puțin favorabil. În cazul în care titlul de creanță beneficiază de mai mult de două rating-uri eligibile, se iau în considerare cele mai favorabile două rating-uri. Dacă cele mai favorabile două rating-uri sunt diferite, se ia în considerare rating-ul cel mai puțin favorabil dintre cele două.

Art. 20 - (1) În plus față de elementele specificate la art.14-19, în cazul în care instituția de credit optează pentru utilizarea metodei extinse a garanțiilor financiare, prevăzută la Capitolul IV, următoarele instrumente financiare pot fi recunoscute ca fiind garanții reale eligibile:

- a) titluri de capital sau obligațiuni convertibile, neincluse într-un indice principal, dar tranzacționate pe o bursă recunoscută.
- b) titluri de participare la organisme de plasament colectiv, dacă sunt îndeplinite următoarele condiții:
 - (i) au o cotație publică zilnică a prețului; și
 - (ii) organismul de plasament colectiv investește numai în instrumentele eligibile pentru recunoaștere prevăzute la art.14-17 și în instrumentele menționate la lit.a).

(2) Utilizarea, potențială sau efectivă, de către un organism de plasament colectiv, de instrumente financiare derivate pentru acoperirea riscurilor aferente investițiilor permise nu afectează eligibilitatea titlurilor de participare la respectivul organism pentru scopurile prezentului regulament.

Art. 21 - În plus față de prevederile art.14-20, instituțiilor de credit care determină valorile ponderate la risc ale expunerilor și valorile pierderilor așteptate potrivit *Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.15/20/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituții de credit și firme de investiții potrivit abordării bazate pe modele interne de rating*, li se aplică prevederile art.22-25. Prevederile acestor articole nu sunt aplicabile instituțiilor de credit care determină valorile ponderate la risc ale expunerilor potrivit *Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituții de credit și firme de investiții potrivit abordării standard*.

Art. 22 - (1) Proprietățile imobiliare locative care sunt sau vor fi locuite de proprietar sau date cu chirie de către acesta spre a fi locuite, precum și proprietățile imobiliare comerciale, de tipul birourilor și al altor spații comerciale, pot fi recunoscute ca fiind garanții imobiliare eligibile dacă sunt îndeplinite următoarele condiții:

- a) valoarea proprietății nu depinde în mod semnificativ de calitatea creditului asociat debitorului. Această cerință nu exclude situațiile în care factori exclusiv de natură macroeconomică afectează atât valoarea proprietății cât și performanța împrumutatului.
- b) riscul de credit asociat împrumutatului nu depinde în mod semnificativ de randamentul proprietății sau al proiectului suport, ci mai degrabă de propria capacitate a împrumutatului de a rambursa datoria din alte surse. Astfel, rambursarea sumelor datorate nu depinde semnificativ de fluxurile de numerar generate de proprietatea adusă în garanție.

(2) Instituțiile de credit pot recunoaște drept garanție eligibilă părțile deținute în societățile finlandeze pentru domeniul locativ care funcționează în conformitate cu Legea finlandeză din 1991 privind societățile din domeniul locativ sau cu legislația echivalentă ulterioară, în cazul proprietăților imobiliare locative care sunt sau vor fi locuite de proprietar sau date cu chirie de către acesta, cu condiția ca cerințele prevăzute la alin.(1) să fie îndeplinite.

(3) Instituțiile de credit pot recunoaște drept garanție eligibilă părțile deținute în societățile finlandeze pentru domeniul locativ care funcționează în conformitate cu Legea finlandeză din 1991 privind societățile din domeniul locativ sau cu legislația echivalentă ulterioară, în cazul proprietăților imobiliare comerciale, cu condiția ca cerințele prevăzute la alin. 1 să fie îndeplinite.

(4) Instituțiile de credit pot recunoaște drept garanție imobiliară locativă eligibilă, acele proprietăți imobiliare locative pentru care nu este îndeplinită condiția prevăzută la alin.(1) lit.b), situate pe teritoriul altui stat membru, dacă autoritatea competentă din acel stat membru recunoaște astfel de garanții drept garanții eligibile în scopul diminuării riscului de credit și instituțiile de credit fac dovada îndeplinirii condițiilor prevăzute de autoritatea competentă din respectivul stat membru pentru aplicarea acestui tratament.

(5) Instituțiile de credit pot recunoaște drept garanție imobiliară comercială eligibilă, acele proprietăți imobiliare comerciale pentru care nu este îndeplinită condiția prevăzută la alin.(1) lit.b), situate pe teritoriul altui stat membru, dacă autoritatea competentă din acel stat membru recunoaște astfel de garanții drept garanții eligibile în scopul diminuării riscului de credit.

Art. 23 - (1) Instituțiile de credit pot recunoaște drept garanție eligibilă creanțele aferente tranzacțiilor comerciale sau tranzacțiilor cu scadență inițială mai mică sau egală cu un an, dacă sunt îndeplinite condițiile prevăzute în Capitolul III al prezentului regulament.

(2) Creanțele eligibile nu le includ pe cele asociate cu securitizarea, cu sub-participațiile (sindicalizarea creditelor) sau cu instrumentele financiare derivate de credit și nici sumele de încasat de la entități aparținând aceluiași grup ca și instituția de credit împrumutătoare sau de la angajații acesteia.

Art. 24 - Instituțiile de credit pot recunoaște, numai cu aprobarea prealabilă a Băncii Naționale a României, drept garanții eligibile alte categorii de bunuri corporale, altele decât acelea prevăzute la art.22, pentru care sunt îndeplinite următoarele condiții:

- a) existența unei piețe lichide pentru cedarea de o manieră rapidă și eficientă din punct de vedere economic a bunului adus în garanție; și
- b) existența unui preț de piață bine stabilit și disponibil public pentru bunul respectiv. Instituția de credit trebuie să poată demonstra că nu există indicii conform cărora prețul net obținut din valorificarea bunului deviază semnificativ de la acest preț de piață.

Art. 25 - Cu respectarea prevederilor art.126 al Capitolului IV din cadrul prezentului regulament, în cazul în care sunt îndeplinite condițiile prevăzute la art.52 al Capitolului III, expunerile generate de tranzacții de leasing financiar încheiate de instituțiile de credit cu terțe părți au același tratament ca și creditele garantate cu bunuri de tipul celor ce fac obiectul tranzacției de leasing.

1.4 Alte forme de protecție finanțată a creditului eligibile în cadrul tuturor abordărilor și metodelor

Art. 26 - (1) Pot fi recunoscute ca instrumente eligibile pentru protecția creditului numerarul sub formă de depozit la o instituție terță sau instrumentele asimilate numerarului deținute de o instituție terță, gajate în favoarea instituției de credit împrumutătoare, dar care nu fac obiectul unui contract de păstrare în custodie.

(2) Pot fi recunoscute ca instrumente eligibile pentru protecția creditului polițele de asigurare de viață gajate în favoarea instituției de credit împrumutătoare.

(3) Pot fi recunoscute ca instrumente eligibile pentru protecția creditului instrumentele emise de instituții terțe care sunt răscumpărabile de către instituția terță, la cererea instituției ce le deține în gaj.

Secțiunea a 2-a **Protecția nefinanțată a creditului**

2.1 Furnizori de protecție eligibili în cadrul tuturor abordărilor

Art. 27 - Următoarele părți pot fi recunoscute ca furnizori eligibili de protecție nefinanțată a creditului:

- a) administrațiile centrale și băncile centrale;
- b) administrațiile regionale și autoritățile locale;
- c) băncile multilaterale pentru dezvoltare;
- d) organizațiile internaționale, dacă expunerilor față de acestea li se aplică o pondere de risc de 0%, potrivit *Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituții de credit și firme de investiții potrivit abordării standard*;
- e) entitățile din sectorul public, dacă autoritățile competente permit tratarea expunerilor față de acestea ca și expuneri față de instituții sau față de administrația centrală din statul membru în jurisdicția căruia respectivele entități sunt stabilite;
- f) instituțiile;
- g) alte societăți, inclusiv societatea-mamă, filialele și entitățile asociate ale instituției de credit, care:
 - (i) au un rating eligibil, care corespunde, potrivit prevederilor *Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituții de credit și firme de investiții potrivit abordării standard* cel puțin nivelului 2 al scalei de evaluare a calității creditului stabilite de respectivul regulament pentru expunerile față de societăți; și
 - (ii) în cazul instituțiilor de credit care calculează valorile ponderate la risc ale expunerilor și valorile pierderilor așteptate potrivit *Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.15/20/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituții de credit și firme de investiții potrivit abordării bazate pe modele interne de rating*, respectivele entități nu au un rating eligibil, dar beneficiază de un rating intern asociat unei probabilități de nerambursare ce corespunde cel puțin nivelului 2 al scalei de evaluare a calității creditului stabilite de regulamentul menționat pentru expunerile față de societăți.

Art. 28 - În cazul în care valorile ponderate la risc ale expunerilor și valorile pierderilor așteptate sunt calculate potrivit abordării bazate pe modele interne de rating, pentru ca un furnizor de protecție să fie eligibil, acesta trebuie să aibă stabilit un rating intern atribuit de către instituția de credit în conformitate cu prevederile *Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.15/20/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituții de credit și firme de investiții potrivit abordării bazate pe modele interne de rating*.

Art. 29 - Prin derogare de la prevederile art.27, Banca Națională a României poate recunoaște drept furnizori eligibili de protecție nefinanțată a creditului și alte instituții financiare autorizate și supravegheate de autorități competente responsabile cu autorizarea și supravegherea instituțiilor de credit și supuse unor cerințe prudențiale echivalente celor aplicate instituțiilor de credit.

2.2 Furnizori de protecție eligibili în cazul abordării bazate pe modele interne de rating care se califică pentru tratamentul stabilit în cadrul art. 34 din *Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.15/20/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituții de credit și firme de investiții potrivit abordării bazate pe modele interne de rating*

Art. 30 - (1) Instituțiile, societățile de asigurare și de reasigurare și agențiile de creditare a exportului, care îndeplinesc condițiile de mai jos, pot fi recunoscute ca furnizori eligibili de protecție nefinanțată a creditului care se califică pentru tratamentul stabilit în cadrul art.34 din *Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.15/20/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituții de credit și firme de investiții potrivit abordării bazate pe modele interne de rating*:

- a) furnizorul de protecție are suficientă experiență în furnizarea de protecție nefinanțată a creditului;
- b) furnizorul de protecție este o entitate reglementată de o manieră echivalentă reglementărilor aplicabile instituțiilor de credit sau avea, la momentul la care protecția creditului a fost furnizată, un rating eligibil, care corespunde, potrivit prevederilor *Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituții de credit și firme de investiții potrivit abordării standard*, cel puțin nivelului 3 al scalei de evaluare a calității creditului stabilite de respectivul regulament pentru expunerile față de societăți;
- c) furnizorul de protecție avea atribuit, la momentul la care protecția creditului a fost furnizată sau pentru orice perioadă ulterioară acestuia, un rating intern asociat unei probabilități de nerambursare echivalentă sau inferioară

cele corespunzătoare cel puțin nivelului 2 al scalei de evaluare a calității creditului stabilite de *Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituții de credit și firme de investiții potrivit abordării standard* pentru expunerile față de societăți; și

d) furnizorul de protecție are atribuit un rating intern asociat unei probabilități de nerambursare echivalente sau inferioare celei corespunzătoare cel puțin nivelului 3 al scalei de evaluare a calității creditului stabilite de *Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituții de credit și firme de investiții potrivit abordării standard*, pentru expunerile față de societăți.

(2) Pentru scopurile acestui articol, protecția creditului furnizată de agențiile de creditare a exportului nu beneficiază de efectul contra-garanțiilor explicite furnizate de o administrație centrală.

Secțiunea a 3-a **Tipuri de instrumente financiare derivate de credit**

Art. 31 - Următoarele tipuri de instrumente financiare derivate de credit și instrumente ce pot fi compuse din astfel de instrumente financiare derivate de credit sau care sunt similare acestora din punct de vedere economic, pot fi recunoscute drept tehnici eligibile pentru diminuarea riscului de credit:

- a) instrumente de tip *credit default swap*;
- b) instrumente de tip *total return swap*;
- c) instrumente de tip *credit linked note*, în măsura finanțării lor în numerar.

Art. 32 - (1) În cazul în care o instituție de credit cumpără protecția creditului prin intermediul unui instrument de tip *total return swap* și înregistrează în contabilitate plățile nete primite aferente swap-ului ca venit net, dar nu înregistrează deteriorarea valorii activului protejat (fie printr-o reducere a valorii juste, fie prin suplimentarea rezervelor), protecția creditului nu este recunoscută ca eligibilă.

(2) Pentru ca protecția creditului să fie recunoscută pentru scopurile prezentului regulament, în cazul în care o instituție de credit realizează o acoperire internă a riscului prin utilizarea unui instrument financiar derivat de credit - respectiv riscul de credit al unei expuneri neincluse în portofoliul de tranzacționare se acoperă prin utilizarea unui instrument financiar derivat de credit din portofoliul de tranzacționare - este necesar ca riscul de credit transferat în portofoliul de tranzacționare să fie externalizat uneia sau mai multor terțe părți. În astfel de situații, dacă transferul riscului se face cu respectarea cerințelor privind recunoașterea diminuării riscului de credit stabilite de prezentul regulament, pentru calculul valorilor ponderate la risc ale expunerilor și al valorilor pierderilor așteptate, în cazul în care se achiziționează protecție nefinanțată a creditului, se aplică regulile prevăzute la Capitolele IV - VII ale prezentului regulament.

CAPITOLUL III **Cerințe minime**

Secțiunea 1 **Cerințe minime generale**

Art. 33 - (1) Instituțiile de credit trebuie să dispună de procese adecvate de administrare a riscurilor, care să le permită controlul riscurilor la care instituția este expusă ca urmare a utilizării tehnicilor de diminuare a riscului de credit.

(2) Utilizarea tehnicilor de diminuare a riscului de credit în scopul determinării valorilor ponderate la risc ale expunerilor și, după caz, a valorilor pierderilor așteptate nu exonerează instituțiile de credit de obligația de a efectua în continuare evaluarea integrală a riscului de credit aferent expunerii suport. Instituțiile de credit trebuie să fie în măsură să demonstreze Băncii Naționale a României îndeplinirea acestei cerințe.

(3) În cazul tranzacțiilor de răscumpărare și/sau a operațiunilor de dare sau luare cu împrumut de titluri sau mărfuri, expunerea suport se consideră a fi reprezentată, doar pentru scopurile acestui articol, de valoarea netă a expunerii.

Secțiunea a 2-a **Protecția finanțată a creditului**

2.1 Acorduri de compensare bilanțieră, altele decât acordurile cadru de compensare pentru tranzacții de răscumpărare, operațiuni de dare sau luare cu împrumut de titluri sau mărfuri și/sau alte operațiuni ajustate la condițiile pieței

Art. 34 - Pentru ca un acord de compensare bilanțieră - altul decât un acord cadru de compensare pentru tranzacții de răscumpărare, operațiuni de dare sau luare cu împrumut de titluri sau mărfuri și/sau alte operațiuni ajustate la condițiile pieței - să fie recunoscut pentru scopurile art.3-10, următoarele condiții trebuie să fie îndeplinite:

- a) acordul de compensare bilanțieră trebuie să fie valid din punct de vedere legal și executoriu în toate jurisdicțiile relevante, inclusiv în caz de insolvență sau faliment al contrapartidei;
- b) instituția de credit trebuie să fie în măsură să determine în orice moment activele și datoriile ce fac obiectul acordului de compensare;
- c) instituția de credit trebuie să monitorizeze și să controleze riscurile asociate cu încetarea protecției creditului; și
- d) instituția de credit trebuie să monitorizeze și să controleze expunerile în cauză pe bază netă.

2.2 Acorduri cadru de compensare pentru tranzacții de răscumpărare, operațiuni de dare sau luare cu împrumut de titluri sau mărfuri și/sau alte operațiuni ajustate la condițiile pieței

Art. 35 - (1) Pentru ca un acord cadru de compensare pentru tranzacții de răscumpărare, operațiuni de dare sau luare cu împrumut de titluri sau mărfuri și/sau alte operațiuni ajustate la condițiile pieței, să fie recunoscut pentru scopurile art.3-10, acesta:

- a) trebuie să fie valid din punct de vedere legal și executoriu în toate jurisdicțiile relevante, inclusiv în caz de insolvență sau faliment al contrapartidei;
- b) trebuie să asigure părții care își respectă obligațiile contractuale dreptul să rezilieze și să lichideze în cel mai scurt timp toate tranzacțiile acoperite de acord, în cazul nerespectării obligațiilor contractuale, inclusiv în cazul falimentului sau al insolvenței contrapartidei; și
- c) trebuie să asigure compensarea câștigurilor și a pierderilor aferente tranzacțiilor și operațiunilor lichidate în baza acordului cadru, astfel încât o singură sumă netă să fie datorată de către o parte celeilalte.

(2) În plus, trebuie îndeplinite și cerințele minime de recunoaștere a garanției financiare în cadrul metodei extinse a garanțiilor financiare, prevăzute de art. 36.

2.3 Cerințe pentru recunoașterea garanțiilor financiare

Art. 36 - Pentru recunoașterea garanțiilor financiare și a aurului ca modalități de protecție a creditului eligibile în cadrul tuturor abordărilor permise - abordarea standard și abordarea bazată pe modele interne de rating - și al tuturor metodelor prevăzute de prezentul regulament - metoda simplă a garanțiilor financiare și metoda extinsă a garanțiilor financiare -, acestea trebuie să îndeplinească condițiile minime de recunoaștere prevăzute la art.37-39.

Art. 37 - (1) Cerințele de corelație redusă ce trebuie îndeplinite sunt următoarele:

- a) între calitatea creditului asociată debitorului și valoarea garanției financiare nu trebuie să existe o corelație pozitivă semnificativă;
- b) nu sunt eligibile titlurile emise de debitor, sau de către orice entitate din grupul din care acesta face parte.

(2) Ca excepție de la prevederile alin.(1) lit.b), obligațiunile garantate emise de debitor ce îndeplinesc cerințele prevăzute la art.52-54 din cadrul *Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituții de credit și firme de investiții potrivit abordării standard*, pot fi recunoscute ca eligibile dacă acestea constituie garanție financiară pentru tranzacții de răscumpărare, cu condiția ca prevederile primului alineat al acestui articol să fie respectate.

Art. 38 - Cerințele legate de siguranța juridică ce trebuie îndeplinite sunt următoarele:

- a) instituțiile de credit trebuie să îndeplinească toate cerințele contractuale și legale pentru asigurarea realizării contractelor de garanție, potrivit legii care guvernează drepturile asupra garanției respective;
- b) instituțiile de credit trebuie să întreprindă și să actualizeze pe bază continuă o analiză juridică satisfăcătoare, care să confirme posibilitatea de realizare a contractelor de garanție în toate jurisdicțiile relevante. Această analiză trebuie actualizată, dacă este necesar, pentru a se asigura posibilitatea de realizare în orice moment a respectivelor contracte.

Art. 39 - Cerințele operaționale ce trebuie îndeplinite sunt următoarele:

- a) contractele de garanție trebuie să fie formalizate corespunzător și să fie însoțite de o procedură clară și temeinică pentru valorificarea în timp util a garanției reale;
- b) instituțiile de credit trebuie să implementeze proceduri și procese temeinice de control atât al riscurilor decurgând din utilizarea garanției reale - inclusiv riscul nerealizării sau al realizării incomplete a garanției reale, riscurile de evaluare, riscurile asociate cu încetarea contractului de garanție, riscul de concentrare generat de utilizarea garanției reale, cât și al interacțiunii acestor riscuri cu profilul general de risc al instituției de credit;
- c) instituția de credit trebuie să dispună de politici și practici formalizate referitoare la tipurile de garanții reale acceptate și la valoarea acceptată a acestora;
- d) instituțiile de credit trebuie să calculeze valoarea de piață a garanției financiare și să o revizuiască în mod corespunzător cu o frecvență de cel puțin o dată la șase luni precum și ori de câte ori instituția de credit are

- motive să considere că valoarea de piață a garanției reale a scăzut semnificativ sau este în scădere;
- e) În cazul în care garanția financiară este păstrată de o terță parte, instituțiile de credit trebuie să facă demersurile necesare pentru a se asigura că terță parte separă această garanție reală de propriile sale active.

Art. 40 - În plus față de cerințele pentru recunoașterea garanției financiare, prevăzute la art.37-39, pentru recunoașterea garanției financiare în cadrul metodei simple a garanțiilor financiare, scadența reziduală a garanției trebuie să fie cel puțin egală cu scadența reziduală a expunerii.

2.4 Cerințe minime pentru recunoașterea garanției imobiliare

Art. 41 - Pentru recunoașterea garanțiilor sub forma proprietăților imobiliare trebuie îndeplinite condițiile prevăzute la art.42-45.

Art. 42 - Cerințele legate de siguranța juridică ce trebuie îndeplinite sunt următoarele:

- ipotecile sau privilegiile trebuie să fie executorii din punct de vedere legal în toate jurisdicțiile relevante la momentul încheierii contractului de credit, iar cerințele de publicitate referitoare la aceste garanții trebuie îndeplinite în mod corespunzător și în timp util;
- contractele de garanție trebuie să fie valide din punct de vedere legal, în sensul că toate cerințele legale referitoare la încheierea contractului au fost respectate;
- contractul de garanție și procedura juridică aferentă trebuie să dea posibilitatea instituției de credit să valorifice garanția într-un termen rezonabil.

Art. 43 - (1) Cerințele legate de monitorizarea valorilor proprietăților de natură imobiliară ce trebuie îndeplinite sunt următoarele:

- valoarea proprietăților imobiliare trebuie să facă obiectul unei monitorizări frecvente. Pentru proprietățile imobiliare de natură comercială trebuie realizată o evaluare cel puțin o dată pe an, iar pentru proprietățile imobiliare de natură locativă evaluarea trebuie realizată cu o frecvență de cel puțin o dată la trei ani. În situația în care condițiile pieței imobiliare suportă modificări semnificative, evaluarea se va efectua cu o frecvență mai ridicată;
- pentru monitorizarea valorii proprietăților imobiliare, precum și pentru identificarea celor care necesită reevaluare, se pot utiliza metode statistice;
- în situația în care valoarea unei proprietăți imobiliare a scăzut semnificativ comparativ cu nivelul general al prețurilor de pe piață, evaluarea proprietății respective trebuie să fie revizuită de către un evaluator independent. Pentru creditele ce depășesc echivalentul în lei a 3 milioane de EUR sau 5% din fondurile proprii ale instituției de credit, evaluarea proprietății imobiliare ce reprezintă garanția imobiliară trebuie să fie revizuită de către un evaluator independent cel puțin la o dată la trei ani.

(2) Prin *evaluator independent* se înțelege o persoană ce are calificarea, abilitățile și experiența necesare pentru efectuarea unei evaluări și care este independentă de procesul decizional în ceea ce privește creditul.

Art. 44 - Categoriile de proprietăți imobiliare locative și comerciale acceptate în garanție de instituția de credit precum și politica acesteia privind creditarea în acest domeniu vor fi clar formalizate.

Art. 45 - Instituțiile de credit trebuie să dispună de proceduri interne pe baza cărora să monitorizeze asigurarea corespunzătoare împotriva daunelor a proprietăților imobiliare acceptate în garanție.

2.5 Cerințe minime pentru recunoașterea garanțiilor care au ca obiect creanțe

Art. 46 - Pentru recunoașterea garanțiilor ce au ca obiect creanțe trebuie îndeplinite, în mod cumulativ, condițiile minime prevăzute la art.47-48.

Art. 47 - Cerințele legate de siguranța juridică ce trebuie îndeplinite sunt următoarele:

- mecanismul juridic prin intermediul căruia este constituită garanția reală trebuie să fie riguros și eficient și trebuie să stabilească în mod clar drepturile împrumutătorului asupra veniturilor din creanțele ce fac obiectul garanției;
- instituțiile de credit trebuie să ia toate măsurile necesare pentru a respecta cerințele locale referitoare la executarea garanției reale. Instituțiile de credit trebuie să se asigure că există un cadru legal care să le permită ca, în calitate de împrumutători, să aibă un drept prioritar de prim rang asupra creanțelor ce fac obiectul garanției reale, cu excepția cazurilor în care legislația națională subordonează drepturile instituției de credit asupra acestor creanțe drepturilor unor creditori privilegiați, potrivit prevederilor legale sau procedurale;
- instituțiile de credit trebuie să întreprindă o analiză juridică care să fie considerată suficientă pentru a confirma posibilitatea de executare a contractelor de garanție reală în toate jurisdicțiile relevante;

- d) contractele de garanție reală trebuie să fie formalizate în mod corespunzător, și să fie însoțite de o procedură clară și riguroasă pentru încasarea în timp util a creanțelor ce fac obiectul garanției. Procedurile instituției de credit trebuie să asigure respectarea condițiilor legale cerute pentru punerea în întârziere a împrumutatului și pentru executarea în timp util a garanției. În cazul înregistrării de dificultăți financiare de către împrumutat sau în cazul înregistrării stării de nerambursare în legătură cu acesta, instituția de credit trebuie să aibă dreptul de a vinde sau de a ceda creanțele către terțe părți, fără consimțământul debitorilor cedați.

Art. 48 - Cerințele legate de administrarea riscului ce trebuie îndeplinite sunt următoarele:

- a) instituțiile de credit trebuie să dispună de un proces riguros pentru determinarea riscului de credit asociat creanțelor ce fac obiectul garanției reale. Acest proces trebuie să includă în principal o analiză a activității împrumutatului și a sectorului în care acesta își desfășoară activitatea, precum și a categoriilor de clienți cu care împrumutatul intră în relații de afaceri;
- b) în cazul în care instituția de credit se bazează pe analiza efectuată de împrumutat pentru stabilirea riscului de credit aferent debitorilor cedați, instituția de credit trebuie să verifice practicile împrumutatului în domeniul creditării pentru a se asigura de rigurozitatea și credibilitatea acestora;
- c) marja existentă între valoarea expunerii și valoarea creanțelor trebuie să țină cont de toți factorii relevanți, în special de costul colectării, de gradul de concentrare în cadrul portofoliului de creanțe aduse în garanție de același împrumutat, și de riscul potențial de concentrare la nivelul tuturor expunerilor instituției de credit, dincolo de nivelul riscului de concentrare controlat prin metodologia generală a instituției de credit;
- d) instituția de credit trebuie să dispună de un proces de monitorizare permanentă a creanțelor, adecvat acestora. În cadrul sistemului de control intern trebuie să se verifice, la intervale regulate, respectarea clauzelor contractelor de credit, a limitelor de concentrare stabilite la nivelul instituției de credit, a oricăror restricții de mediu și a altor prevederi legale;
- e) creanțele date în garanție de către un împrumutat trebuie să fie suficient de diversificate și nu trebuie să fie corelate în mod excesiv cu riscul de credit al acestuia. În cazul în care există corelație pozitivă semnificativă, riscurile asociate trebuie luate în considerare la stabilirea marjelor pentru portofoliul de creanțe, în ansamblul său;
- f) creanțele față de entități aparținând aceluiași grup ca și împrumutatul sau față de angajații acestuia nu sunt recunoscute ca diminuatoare de risc de credit;
- g) instituția de credit trebuie să dispună de proceduri formalizate pentru colectarea creanțelor în cazul înregistrării de dificultăți financiare de către împrumutat sau în cazul înregistrării stării de nerambursare în legătură cu acesta. Mecanismul de colectare trebuie să existe chiar și în cazul în care, în mod normal, colectarea creanțelor se realizează de către împrumutat.

2.6 Cerințe minime pentru recunoașterea altor categorii de garanții corporale

Art. 49 - Pentru recunoașterea altor categorii de garanții corporale trebuie îndeplinite, în mod cumulativ, condițiile prevăzute la art.50-51.

Art. 50 - Cerințele legate de siguranța juridică ce trebuie îndeplinite sunt următoarele:

- a) contractul de garanție trebuie să fie valid din punct de vedere legal și executoriu în toate jurisdicțiile relevante și trebuie să permită instituției de credit să valorifice bunul adus în garanție într-un termen rezonabil;
- b) cu excepția cazurilor în care legislația națională subordonează drepturile instituției de credit asupra bunurilor aduse în garanție drepturilor unor creditori privilegiați, potrivit prevederilor legale, sunt permise doar garanțiile care asigură instituției de credit un prim rang de prioritate. Astfel, instituția de credit trebuie să aibă prioritate în raport cu toți ceilalți împrumutatori asupra sumelor rezultate din executarea bunului.

Art. 51 - Cerințele legate de administrarea riscului ce trebuie îndeplinite sunt următoarele:

- a) valoarea bunurilor trebuie verificată la intervale de timp apropiate, dar cel puțin o dată pe an. În situația în care piața înregistrează modificări semnificative, verificarea trebuie efectuată cu o frecvență mai ridicată;
- b) contractul de credit trebuie să includă o descriere detaliată a bunului adus în garanție și trebuie să precizeze în detaliu modalitatea și frecvența reevaluării;
- c) instituția de credit trebuie să dispună de politici și proceduri de creditare formalizate cu privire la categoriile de bunuri corporale acceptate în garanție precum și la valoarea acceptată în garanție, corespunzătoare pentru fiecare tip de bun, în raport cu valoarea expunerii. Aceste politici și proceduri trebuie să fie disponibile pentru examinare;
- d) în ceea ce privește structura tranzacției, politicile și procedurile de creditare ale instituției de credit trebuie să stabilească cerințe corespunzătoare în ceea ce privește valoarea și tipul garanțiilor corporale, diferențiat în

- funcție de valoarea expunerii, capacitatea de valorificare în timp util a garanției și de stabilire în mod obiectiv a unui preț sau a unei valori de piață, frecvența cu care valoarea bunului poate fi cunoscută, incluzând o expertiză sau o evaluare profesională, și volatilitatea sau o aproximare a volatilității valorii garanției reale;
- e) atât evaluarea inițială, cât și reevaluările trebuie să fie realizate luând în considerare, în întregime, orice deteriorare sau depreciere a bunului adus în garanție. În cadrul proceselor de evaluare și reevaluare, o atenție deosebită trebuie acordată efectelor trecerii timpului asupra bunurilor sensibile la uzura morală;
 - f) instituțiile de credit trebuie să aibă dreptul de a inspecta la fața locului bunul adus în garanție. În acest sens, instituțiile de credit trebuie să dispună de politici și proceduri interne care să prevadă modul de exercitare a acestui drept;
 - g) instituțiile de credit trebuie să dispună de proceduri interne care să-i permită să se asigure că bunul luat în garanție este asigurat corespunzător împotriva daunelor.

2.7 Cerințe minime pentru tratarea expunerilor decurgând din operațiuni de leasing ca expuneri garantate cu garanții reale

Art. 52 - Pentru ca expunerile decurgând din operațiuni de leasing să fie considerate ca fiind garantate cu bunuri de tipul celor care fac obiectul contractului de leasing, trebuie îndeplinite următoarele condiții:

- a) sunt îndeplinite, după caz, condițiile stabilite la art.42-45 sau art.50-51, pentru recunoașterea ca și garanție reală a bunului dat în leasing;
- b) locatorul realizează o administrare riguroasă a riscului, ținând cont de condițiile de utilizare a bunului dat în leasing, de vechimea și de durata planificată de utilizare ale acestuia, inclusiv monitorizarea corespunzătoare a valorii bunului;
- c) există un cadru legal riguros care atribuie locatorului dreptul de proprietate asupra bunului și care atestă capacitatea acestuia de a-și exercita în timp util drepturile de proprietar; și
- d) în cazul în care acest aspect nu fost deja luat în calcul în mod corespunzător la determinarea pierderii în caz de nerambursare, diferența între valoarea neamortizată și valoarea de piață a bunului ce face obiectul contractului de leasing trebuie să rămână suficient de scăzută astfel încât să nu determine supraestimarea efectului de diminuare a riscului de credit asociat respectivului bun.

2.8 Cerințe minime pentru recunoașterea altor forme de protecție finanțată a creditului

Art. 53 - Pentru a fi eligibilă pentru tratamentul prevăzut la art.129 din Capitolul IV, garanția prevăzută la art.26 alin.(1) din Capitolul II trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

- a) creanța împrumutatului față de instituția terță este, în mod transparent, gajată în favoarea instituției de credit împrumutătoare sau cedată acesteia, iar gajul sau cesiunea sunt valide și executorii din punct de vedere legal în toate jurisdicțiile relevante;
- b) gajul sau cesiunea sunt notificate instituției terțe;
- c) ca urmare a notificării, instituția terță poate efectua plăți doar instituției de credit împrumutătoare sau altor părți, cu consimțământul instituției de credit împrumutătoare; și
- d) gajul sau cesiunea sunt necondiționate și irevocabile.

Art. 54 - Pentru recunoașterea polițelor de asigurare de viață gajate în favoarea instituției de credit împrumutătoare, trebuie îndeplinite următoarele condiții:

- a) societatea ce furnizează asigurarea de viață îndeplinește condițiile pentru a fi recunoscută ca furnizor eligibil de protecție nefinanțată a creditului potrivit prevederilor art.27 din Capitolului II;
- b) polița de asigurare de viață este gajată în mod transparent în favoarea instituției de credit împrumutătoare sau este cesionată acesteia;
- c) societatea ce furnizează asigurarea de viață este notificată asupra gajului sau cesiunii și, ca urmare, nu poate efectua plățile prevăzute de contract fără consimțământul instituției de credit împrumutătoare;
- d) valoarea de răscumpărare stabilită prin contract a poliței de asigurare nu poate fi redusă;
- e) instituția de credit are dreptul de a rezilia contractul de asigurare și de a primi în timp util valoarea de răscumpărare în cazul în care debitorul se află în stare de nerambursare;
- f) instituția de credit împrumutătoare este informată asupra apariției oricărei situații de neplată în contul respectivei polițe, rezultată din culpa beneficiarului asigurării;
- g) protecția creditului trebuie să fie furnizată pentru toată perioada pe care este acordat împrumutul. Când acest lucru nu este posibil întrucât asigurarea încetează înainte de durata creditului, instituția de credit trebuie să se

- asigure că suma ce decurge din contractul de asigurare îi servește drept garanție până la terminarea contractului de creditare; și
- h) gajul sau cesiunea trebuie să fie valide și executorii din punct de vedere legal în toate jurisdicțiile relevante la momentul încheierii contractului de credit.

Secțiunea a 3-a

Protecția nefinanțată a creditului și instrumentele de tipul *credit linked note*

3.1 Cerințe comune garanțiilor personale și instrumentelor financiare derivate de credit

Art. 55 - (1) Fără a aduce atingere prevederilor art.56, recunoașterea protecției creditului decurgând dintr-o garanție personală sau dintr-un instrument financiar derivat de credit, este condiționată de îndeplinirea următoarelor cerințe:

- a) protecția creditului trebuie să fie directă;
 - b) nivelul de protecție a creditului trebuie să fie clar definit și incontestabil;
 - c) contractul de furnizare a protecției creditului nu trebuie să conțină vreo clauză a cărei îndeplinire se află în afara controlului direct al împrumutătorului, clauză care:
 - (i) ar permite furnizorului de protecție să denunțe unilateral protecția;
 - (ii) ar crește costul efectiv al protecției ca rezultat al deteriorării calității de credit a expunerii acoperite;
 - (iii) ar putea exonera furnizorul de protecție de obligația de a plăti în timp util, în cazul în care debitorul inițial nu rambursează vreo plată datorată; sau
 - (iv) ar permite reducerea duratei protecției creditului de către furnizorul de protecție; și
 - d) contractul de furnizare a protecției creditului trebuie să fie valid și executoriu din punct de vedere legal în toate jurisdicțiile relevante la data încheierii contractului de credit.
- (2) Fără a aduce atingere alin.(1), următoarele cerințe operaționale trebuie, de asemenea, îndeplinite:
- a) instituția de credit trebuie să demonstreze Băncii Naționale a României că a implementat sisteme de administrare a oricărei concentrări a riscului generate de utilizarea garanțiilor personale și a instrumentelor financiare derivate de credit;
 - b) instituția de credit trebuie să poată demonstra interacțiunea între strategia sa de utilizare a instrumentelor financiare derivate de credit și a garanțiilor personale și administrarea profilului de risc global.

3.2 Contra-garanții ale statului și ale altor entități din sectorul public

Art. 56 - (1) Dacă o expunere este acoperită de o garanție care la rândul ei este contra-garantată de una dintre entitățile enumerate în continuare, acea expunere poate fi considerată că este acoperită de o garanție personală furnizată de:

- a) o administrație centrală sau o bancă centrală, o administrație regională sau autoritate locală față de care creanțele sunt tratate, potrivit prevederilor *Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituții de credit și firme de investiții potrivit abordării standard*, ca și creanțe asupra administrației centrale de jurisdicția căreia aparțin sau o entitate a sectorului public față de care creanțele sunt tratate, potrivit prevederilor aceluiași regulament ca și creanțe asupra administrației centrale de jurisdicția căreia aparțin sau ca și creanțe asupra instituțiilor de credit sau
 - b) o bancă multilaterală de dezvoltare căreia, potrivit prevederilor *Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituții de credit și firme de investiții potrivit abordării standard* i se aplică pondere de risc de 0%.
- (2) Pentru aplicarea prevederilor de la alin.(1) trebuie îndeplinite următoarele condiții:
- a) contra-garanția acoperă toate elementele de risc de credit aferente creanței;
 - b) atât garanția inițială cât și contra-garanția îndeplinesc cerințele pentru garanții personale prevăzute la art.55 și 57, cu excepția faptului că, în cazul contra-garanției, aceasta nu trebuie să fie directă; și
 - c) acoperirea este robustă și datele istorice indică faptul că protecția contra-garanției este cel puțin echivalentă celeia aferente unei garanții directe furnizată de respectiva entitate.
- (3) Tratatul prevăzut la alin.(1) se aplică și expunerilor care sunt contra-garantate de entități, altele decât cele enumerate la alin.(1), dacă contra-garanția expunerii este la rândul ei direct garantată de una dintre entitățile enumerate la respectivul alineat și dacă condițiile enumerate la alin.(2) sunt îndeplinite.

3.3 Cerințe suplimentare pentru recunoașterea garanțiilor personale

Art. 57 - Pentru ca o garanție personală să fie recunoscută, este necesară îndeplinirea următoarelor condiții suplimentare:

- a) în cazul în care contrapartida este în stare de nerambursare și/sau de neplată la scadență, instituția de credit împrumutătoare trebuie să aibă dreptul să se îndrepte, în timp util, împotriva garantului pentru orice sume datorate aferente creanței pentru care este furnizată protecția. Efectuarea plății de către garant nu trebuie să fie condiționată de obligația instituției de credit împrumutătoare de a se îndrepta în prealabil împotriva debitorului. În cazul protecției nefinanțate a creditului furnizate pentru credite garantate cu ipotecă pe proprietăți imobiliare locative, cerințele prevăzute la art.55, alin.(1), lit. c) (iii) și în prezentul articol trebuie îndeplinite într-un termen de 24 de luni;
- b) garanția trebuie să fie o obligație formalizată explicit, asumată de garant; și
- c) fără a aduce atingere dispoziției propoziției imediat următoare, garanția trebuie să acopere toate tipurile de plăți pe care este de așteptat ca debitorul să le facă în legătură cu creanța. Dacă anumite tipuri de plăți sunt excluse de la acoperirea furnizată de garanție, valoarea recunoscută a garanției trebuie să fie ajustată astfel încât să fie reflectată această limitare a acoperirii.

Art. 58 - În cazul garanțiilor furnizate în cadrul schemelor de garantare reciprocă recunoscute pentru aceste scopuri de către autoritățile competente sau a garanțiilor furnizate ori contra-garantate de entități la care se face referire în art.56, cerințele prevăzute la art.57, lit.a) vor fi considerate respectate în cazul în care una dintre condițiile următoare este îndeplinită:

- a) instituția de credit împrumutătoare are dreptul să obțină în timp util de la garant o plată provizorie, calculată astfel încât să reprezinte o estimare riguroasă a valorii pierderii economice, incluzând pierderile rezultate din neplata dobânzii și a altor tipuri de plăți pe care împrumutatul este obligat să le facă, pierderi cu care s-ar putea confrunta instituția de credit împrumutătoare, proporțional cu acoperirea furnizată de garanție; sau
- b) instituția de credit împrumutătoare poate dovedi că efectele de protecție împotriva pierderilor produse de garanție, incluzând pierderile rezultate din neplata dobânzii și a altor tipuri de plăți pe care împrumutatul este obligat să le facă, justifică aplicarea unui astfel de tratament.

3.4 Cerințe suplimentare pentru recunoașterea instrumentelor financiare derivate de credit

Art. 59 - Pentru ca un instrument financiar derivat de credit să fie recunoscut, trebuie îndeplinite următoarele condiții suplimentare:

- a) fără a aduce atingere prevederilor de la lit.b), evenimentele de credit specificate în instrumentul financiar derivat de credit trebuie să includă cel puțin:
 - (i) nerespectarea obligațiilor de plată a sumelor datorate potrivit condițiilor în vigoare la momentul manifestării unei astfel de situații, aferente obligației care face obiectul protecției (cu o perioadă de grație mai mică sau aproximativ egală cu perioada de grație a obligației care beneficiază de protecție);
 - (ii) falimentul, insolvența sau incapacitatea debitorului de a-și plăti datoriile, sau incapacitatea ori recunoașterea în scris a incapacității sale de a-și onora, de o manieră generală, datoriile pe măsură ce acestea devin scadente, precum și alte evenimente similare; și
 - (iii) restructurarea obligației care beneficiază de protecție, implicând iertarea de datorie sau amânarea obligației de plată a principalului, a dobânzii sau a comisioanelor, restructurare ce are drept consecință un eveniment de pierdere din credit, spre exemplu ajustări de valoare sau alte elemente similare înregistrate în debitul contului de profit și pierdere.
- b) în cazul în care evenimentele de credit specificate de instrumentul financiar derivat de credit nu includ restructurarea obligației care beneficiază de protecție, așa cum este descrisă la lit.a) (iii), protecția creditului poate fi totuși recunoscută, la o valoare redusă, așa cum se specifică la art.132 din Capitolul IV;
- c) în cazul în care instrumentele financiare derivate de credit permit decontarea în numerar, trebuie implementat un proces riguros de evaluare pentru estimarea corectă a pierderilor. Trebuie să existe o perioadă clar specificată în care trebuie obținută evaluarea obligației care beneficiază de protecție după apariția unui eveniment de credit;
- d) dacă realizarea decontării implică dreptul și capacitatea cumpărătorului de protecție de a transfera furnizorului de protecție obligația acoperită, condițiile obligației care beneficiază de protecție trebuie să stipuleze că orice consimțământ necesar pentru un astfel de transfer nu poate fi refuzat în mod nejustificat; și
- e) identitatea părților responsabile pentru identificarea apariției unui eveniment de credit trebuie să fie clar stabilită. Identificarea apariției evenimentului de credit nu trebuie să fie doar în sarcina furnizorului de protecție. Cumpărătorul de protecție trebuie să aibă dreptul/capacitatea de a informa furnizorul de protecție în legătură cu apariția unui eveniment de credit.

Art. 60 - Este permisă o asimetrie între obligația care beneficiază de protecție și obligația de referință aferentă

instrumentului financiar derivat de credit, adică obligația utilizată în scopul determinării valorii de decontat în numerar sau a obligației livrabile, sau între obligația care beneficiază de protecție și obligația utilizată în scopul identificării apariției unui eveniment de credit, numai dacă sunt îndeplinite următoarele condiții:

- a) obligația de referință sau obligația utilizată în scopul identificării apariției unui eveniment de credit, după caz, are același rang cu cel al obligației care beneficiază de protecție sau un rang inferior; și
- b) obligația care beneficiază de protecție și obligația de referință sau obligația utilizată în scopul identificării apariției unui eveniment de credit, după caz, provin de la același debitor (aceeași persoană juridică) și există clauze executorii de declarare simultană a stării de nerambursare sau a exigibilității - clauze de tip *cross-default* sau *cross-acceleration*.

3.5 Cerințe pentru încadrarea la tratamentul prevăzut de *Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.15/20/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituții de credit și firme de investiții potrivit abordării bazate pe modele interne de rating* la art.34

Art. 61 - Pentru a fi eligibilă pentru aplicarea tratamentului stabilit de *Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.15/20/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituții de credit și firme de investiții potrivit abordării bazate pe modele interne de rating* la art.34, protecția creditului generată de o garanție personală sau de un instrument financiar derivat de credit trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

- a) obligația care beneficiază de protecție trebuie să fie:
 - (i) o expunere față de o societate, în înțelesul art.13-21 din *Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.15/20/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituții de credit și firme de investiții potrivit abordării bazate pe modele interne de rating*, excluzând societățile de asigurare și reasigurare; sau
 - (ii) o expunere față de o administrație regională, o autoritate locală sau o entitate a sectorului public ce nu este tratată ca expunere față de administrația centrală sau banca centrală, în înțelesul art.13-21 din *Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.15/20/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituții de credit și firme de investiții potrivit abordării bazate pe modele interne de rating*; sau
 - (iii) o expunere față de o entitate din categoria entităților mici și mijlocii, clasificată, potrivit prevederilor art.16 din *Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.15/20/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituții de credit și firme de investiții potrivit abordării bazate pe modele interne de rating*, ca expunere față de sectorul retail;
- b) debitorii aferenți obligației care beneficiază de protecție nu trebuie să fie membri ai grupului din care face parte furnizorul de protecție;
- c) expunerea trebuie să fie acoperită de unul dintre următoarele instrumente:
 - (i) instrumente financiare derivate de credit nefinanțate, având la bază o singură semnătură sau garanții personale având la bază o singură semnătură;
 - (ii) instrumente financiare derivate de credit de tip *first-to-default*, caz în care tratamentul trebuie aplicat celui activ din portofoliu care are cea mai mică valoare ponderată la risc a expunerii; sau
 - (iii) instrumente financiare derivate de credit de tipul *nth to default*, protecția obținută este eligibilă în acest cadru numai dacă a fost obținută și protecție eligibilă pentru starea de nerambursare (n-1) sau dacă s-a înregistrat deja starea de nerambursare în legătură cu activele (n-1) din portofoliu. În acest caz, tratamentul trebuie aplicat celui activ din portofoliu care are cea mai mică valoare ponderată la risc a expunerii;
- d) protecția creditului îndeplinește cerințele stabilite la art.55, 57, 59 și art.60;
- e) ponderea de risc asociată expunerii anterior aplicării tratamentului prevăzut la art.34 din *Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.15/20/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituții de credit și firme de investiții potrivit abordării bazate pe modele interne de rating* nu a luat deja în considerare vreun aspect legat de protecția creditului;
- f) instituția de credit are dreptul de a pretinde primirea plății de la furnizorul de protecție fără a fi necesară inițierea de proceduri judiciare pentru a constrânge la plată contrapartida. Instituția de credit trebuie să ia toate măsurile posibile pentru a se asigura că furnizorul de protecție consimte să plătească imediat în cazul survenirii unui eveniment de credit;
- g) protecția creditului achiziționată absoarbe toate pierderile de credit survenite în legătură cu partea garantată a expunerii, ca urmare a producerii evenimentelor de credit prevăzute în contract;
- h) dacă modalitatea de plată prevede decontarea cu livrare fizică, trebuie să existe siguranța juridică cu privire la posibilitatea efectivă de livrare a creditului, obligațiunii sau a creanței potențiale. Dacă instituția de credit intenționează să livreze o creanță, alta decât expunerea care beneficiază de protecție, trebuie să se asigure că

aceasta este suficient de lichidă pentru a-i permite să o achiziționeze în vederea livrării conform prevederilor contractului;

- i) clauzele contractului de protecție a creditului fac obiectul unei confirmări legale scrise din partea furnizorului de protecție și a instituției de credit;
- j) instituția de credit dispune de proceduri pentru depistarea oricărei corelații excesive între bonitatea furnizorului de protecție și cea a debitorului expunerii care face obiectul protecției, corelație cauzată de faptul că performanțele lor depind de factori comuni, dincolo de factorul de risc sistemic; și
- k) în cazul protecției împotriva riscului de diminuare a valorii creanței, vânzătorul creanțelor achiziționate nu trebuie să fie membru al grupului din care face parte furnizorul de protecție.

Capitolul IV

Determinarea efectelor aplicării tehnicilor de diminuare a riscului de credit

Secțiunea 1

Prevederi generale

Art. 62 - Fără a aduce atingere prevederilor Capitolelor V, VI și VII ale prezentului regulament și în condițiile respectării prevederilor Capitolelor II și III, calculul valorilor ponderate la risc ale expunerilor potrivit *Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituții de credit și firme de investiții potrivit abordării standard*, precum și calculul valorilor ponderate la risc ale expunerilor și al pierderilor așteptate potrivit *Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.15/20/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituții de credit și firme de investiții potrivit abordării bazate pe modele interne de rating*, pot fi modificate în conformitate cu prevederile acestui capitol.

Art. 63 - Numerarul, titlurile sau mărfurile achiziționate, luate cu împrumut sau primite în cadrul unei tranzacții de răscumpărare sau în cadrul unei operațiuni de dare sau luare cu împrumut de titluri sau mărfuri, vor fi tratate ca și garanții reale.

Secțiunea a 2-a

Protecția finanțată a creditului

2.1 Instrumente de tip *credit linked note*

Art. 64 - Investițiile în instrumente de tipul *credit linked note* emise de instituția de credit împrumutătoare pot fi tratate ca și garanții reale sub formă de numerar.

2.2 Compensarea bilanțieră

Art. 65 - Creditele și depozitele în relație cu instituția de credit împrumutătoare, care fac obiectul compensării bilanțiere, sunt tratate ca și garanții reale sub formă de numerar.

2.3 Acorduri cadru de compensare pentru tranzacții de răscumpărare și/sau operațiuni de dare sau luare cu împrumut de titluri sau mărfuri și/sau alte operațiuni ajustate la condițiile pieței

2.3.1 Calculul valorii expunerii ajustate integral

Art. 66 - Pentru expunerile ce fac obiectul unui acord cadru de compensare eligibil pentru tranzacții de răscumpărare și/sau operațiuni de dare sau luare cu împrumut de titluri sau mărfuri și/sau alte operațiuni ajustate la condițiile pieței, calculul valorii expunerii ajustate integral, după aplicarea tehnicilor de diminuare a riscului de credit (E*) se determină, în condițiile utilizării abordării bazate pe ajustări de volatilitate reglementate sau a abordării bazate pe estimări proprii ale ajustărilor de volatilitate, potrivit prevederilor art.67-71.

Art. 67 - (1) Fără a aduce atingere prevederilor art.73-81, la determinarea valorii expunerii ajustate integral (E*) pentru expunerile prevăzute la art.66, ajustările de volatilitate ce trebuie aplicate se calculează utilizând fie abordarea bazată pe ajustări de volatilitate reglementate, fie abordarea bazată pe estimări proprii ale ajustărilor de volatilitate, așa cum sunt acestea prevăzute la art.93-118, pentru metoda extinsă a garanțiilor financiare.

(2) În cazul utilizării abordării bazate pe estimări proprii ale ajustărilor de volatilitate, se aplică aceleași condiții și cerințe prevăzute pentru metoda extinsă a garanțiilor financiare.

Art. 68 - (1) Poziția netă pe fiecare categorie de titluri sau pe fiecare marfă va fi determinată prin scăderea din valoarea totală a titlurilor sau a mărfurilor din categoria respectivă, date cu împrumut, vândute sau livrate în baza unui acord cadru

de compensare, a valorii totale a titlurilor din aceeași categorie sau a mărfurilor respective luate cu împrumut, achiziționate sau primite în baza unui astfel de acord.

(2) Pentru scopurile alin.(1), prin categorie de titluri se va înțelege un ansamblu de titluri având același emitent, aceeași dată de emisiune și aceeași scadență, care se supun acelorași clauze contractuale și au aceeași perioadă de deținere, potrivit prevederilor art.93-118.

Art. 69 - Pozițiile nete pe fiecare monedă, alta decât cea în care se face decontarea tranzacțiilor și operațiunilor aferente acordurilor cadru de compensare, se calculează prin scăderea din valoarea totală a titlurilor exprimate în moneda respectivă ce sunt date cu împrumut, vândute sau livrate în baza unui acord cadru de compensare, la care se adaugă sumele în numerar, exprimate în aceeași monedă, date cu împrumut sau transferate în baza respectivului acord, a valorii totale a titlurilor exprimate în moneda respectivă, luate cu împrumut, achiziționate sau primite în baza acordului, la care se adaugă sumele în numerar exprimate în aceeași monedă luate cu împrumut sau primite în baza prevederilor acordului.

Art. 70 - (1) Ajustarea de volatilitate corespunzătoare unei anumite categorii de titluri sau poziții în numerar se aplică valorii absolute a poziției nete, pozitive sau negative, pe titlurile din acea categorie.

(2) Ajustarea de volatilitate pentru riscul valutar (H_{fx}) se aplică poziției nete, pozitive sau negative, pe fiecare monedă alta decât cea în care se face decontarea tranzacțiilor aferente acordului cadru de compensare.

Art. 71 - (1) Valoarea expunerii ajustată integral (E^*) se calculează potrivit următoarelor formule:

$$E^* = \max \left\{ 0, \left[\left(\sum (E) - \sum (C) \right) + \sum (\text{pozitia netă pe fiecare titlu} \mid * H_{tit}) + \left(\sum \mid E_{fx} \mid x H_{fx} \right) \right] \right\} \text{unde:}$$

E este valoarea fiecărei expuneri individuale care face obiectul acordului, în absența protecției creditului

C este valoarea titlurilor sau mărfurilor luate cu împrumut, achiziționate sau primite sau a numerarului luat cu împrumut sau primit în contul fiecărei astfel de expuneri.

$\sum (E)$ este suma tuturor E -urilor incluse în acordul cadru.

$\sum (C)$ este suma tuturor C -urilor incluse în acordul cadru

E_{fx} este poziția netă (pozitivă sau negativă) pe o anumită monedă, alta decât cea în care se face decontarea acordului, calculată potrivit prevederilor art.69.

H_{tit} este ajustarea de volatilitate corespunzătoare unei anumite categorii de titluri

H_{fx} este ajustarea de volatilitate pentru riscul valutar

E^* este valoarea expunerii ajustată integral.

(2) Dacă valoarea ponderată la risc a expunerii se calculează conform prevederilor *Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituții de credit și firme de investiții potrivit abordării standard*, E este valoarea pe care ar înregistra-o fiecare expunere distinctă care face obiectul acordului cadru, în absența protecției creditului.

(3) Dacă valoarea expunerii ponderate la risc și a pierderilor așteptate se calculează conform *Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.15/20/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituții de credit și firme de investiții potrivit abordării bazate pe modele interne de rating*, E este valoarea pe care ar înregistra-o fiecare expunere distinctă care face obiectul acordului cadru, în absența protecției creditului.

Art. 72 - Utilizarea abordării bazate pe modele interne în scopul calculului valorii expunerii ajustate integral (E^*) trebuie să se realizeze cu respectarea prevederilor art.73-81.

Art. 73 - (1) Ca alternativă la utilizarea abordării bazate pe ajustări de volatilitate reglementate sau a abordării bazate pe ajustări de volatilitate determinate prin estimări proprii, la calculul valorii expunerii ajustate integral (E^*) rezultate din aplicarea unui acord cadru de compensare eligibil pentru tranzacții de răscumpărare, operațiuni de dare sau luare cu împrumut de titluri sau mărfuri și/sau alte operațiuni ajustate la condițiile pieței, altele decât tranzacțiile cu instrumente financiare derivate, instituțiile de credit pot utiliza, cu aprobarea Băncii Naționale a României, o abordare bazată pe modele interne, care ia în considerare efectele corelațiilor între pozițiile pe titluri care fac obiectul acordului cadru de compensare, precum și lichiditatea instrumentelor în cauză.

(2) Modelele interne utilizate în cadrul abordării menționate la alin.1 trebuie să furnizeze estimări ale variației potențiale a

valorii expunerii neacoperită cu garanții reale ($\sum(E) - \sum(C)$).

(3) În condițiile obținerii aprobării Băncii Naționale a României, instituțiile de credit pot utiliza propriile modele interne și pentru operațiunile de creditare cu apel în marjă, dacă acestea sunt acoperite de un acord cadru de compensare bilaterală care îndeplinește cerințele prezentate în cadrul *Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.20/25/2006 privind tratamentul riscului de credit al contrapartidei în cazul instrumentelor financiare derivate, al tranzacțiilor de răscumpărare, al operațiunilor de dare/luare de titluri/mărfuri cu împrumut, al tranzacțiilor cu termen lung de decontare și al tranzacțiilor de creditare în marjă*.

Art. 74 - (1) O instituție de credit poate opta pentru utilizarea abordării bazată pe modele interne indiferent dacă a ales să aplice, pentru calculul valorii ponderate la risc a expunerilor, prevederile *Regulamentului BNR - C.N.V.M. i nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituții de credit și firme de investiții potrivit abordării standard* sau prevederile *Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.15/20/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituții de credit și firme de investiții potrivit abordării bazate pe modele interne de rating*.

(2) Totuși, dacă o instituție de credit intenționează să utilizeze o abordare bazată pe modele interne, ea trebuie să aplice această abordare pentru toate contrapartidele și pentru toate titlurile, cu excepția portofoliilor nesemnificative, pentru care poate utiliza abordarea bazată pe ajustări de volatilitate reglementate sau abordarea bazată pe estimări proprii ale ajustărilor de volatilitate potrivit art.67-71. Portofoliile trebuie să fie nesemnificative atât din perspectiva dimensiunii, cât și a profilului de risc perceput.

Art. 75 - (1) Abordarea bazată pe modele interne poate fi utilizată de către instituțiile de credit care au primit aprobarea din partea Băncii Naționale a României de a folosi un model intern de administrare a riscului potrivit Anexei nr. V din cadrul *Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.22/27/2006 privind adecvarea capitalului instituțiilor de credit și al firmelor de investiții*.

(2) Instituțiile de credit care nu au primit din partea Băncii Naționale a României aprobarea de a utiliza un astfel de model potrivit prevederilor *Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.22/27/2006 privind adecvarea capitalului instituțiilor de credit și al firmelor de investiții*, pot solicita aprobarea utilizării unui model intern de cuantificare a riscului pentru scopurile art.73.

Art. 76 - Aprobarea la care se face referire la art.75 va fi acordată numai dacă instituția de credit demonstrează Băncii Naționale a României că sistemul implementat pentru administrarea riscurilor rezultate din tranzacțiile și operațiunile acoperite de acordul cadru de compensare este solid din punct de vedere conceptual și implementat cu integritate și, îndeosebi, satisface următoarele criterii calitative:

- a) modelul intern de cuantificare a riscurilor utilizat pentru determinarea volatilității potențiale a prețurilor pentru tranzacții și operațiuni face parte integrantă din procesul zilnic de administrare a riscurilor și servește ca bază pentru raportarea expunerilor la risc către conducerea superioară a instituției de credit;
- b) instituția de credit dispune de o unitate de control a riscurilor, independentă de unitățile ce desfășoară activități de tranzacționare și care raportează direct conducerii executive. Unitatea în cauză trebuie să fie responsabilă cu configurarea și implementarea sistemului de administrare a riscurilor instituției de credit. Aceasta trebuie să producă și să analizeze rapoarte zilnice asupra rezultatelor produse de modelul de cuantificare a riscurilor și asupra măsurilor ce trebuie luate cu privire la limitele de tranzacționare;
- c) rapoartele zilnice produse de către unitatea de control al riscurilor sunt examinate de către un nivel de conducere cu suficientă autoritate pentru impunerea diminuării pozițiilor luate și a expunerii globale la risc;
- d) instituția de credit dispune, la nivelul unității de control a riscului, de suficient personal calificat în utilizarea modelelor sofisticate;
- e) instituția de credit a stabilit proceduri pentru monitorizarea și asigurarea respectării documentelor care stabilesc politicile și mecanismele de control intern privind funcționarea de ansamblu a sistemului de cuantificare a riscului;
- f) modelele instituției de credit au un istoric care dovedește acuratețea rezonabilă în cuantificarea riscurilor, așa cum atestă testarea ex post a rezultatelor obținute utilizând baza de date aferentă cel puțin unui an;
- g) instituția de credit derulează în mod frecvent un program riguros de simulare a condițiilor de criză, iar rezultatele acestor teste sunt examinate de către conducerea superioară și se reflectă în politicile și în limitele pe care acesta le stabilește;
- h) instituția de credit derulează, ca parte a procesului periodic de audit intern, o analiză independentă a sistemului său de cuantificare a riscurilor. Această analiză trebuie să includă atât activitățile unităților în cadrul cărora se derulează tranzacționarea, cât și pe cele ale unității independente de control al riscurilor;
- i) instituția de credit derulează o reexaminare a sistemului de administrare a riscurilor cel puțin o dată pe an; și
- j) modelul intern îndeplinește cerințele prevăzute în cadrul art.72-74 din *Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.20/25/2006 privind tratamentul riscului de credit al contrapartidei în cazul instrumentelor financiare derivate, al tranzacțiilor de*

răscumpărare, al operațiunilor de dare/luare de titluri/mărfuri cu împrumut, al tranzacțiilor cu termen lung de decontare și al tranzacțiilor de creditare în marjă.

Art. 77 - Calculul variației potențiale a valorii părții negarantate a expunerii va face obiectul următoarelor standarde minime:

- a) calculul variației potențiale a valorii se va realiza cel puțin zilnic;
- b) se va utiliza un interval de încredere unilateral de 99%;
- c) o perioadă de deținere echivalentă cu 5 zile, cu excepția tranzacțiilor altele decât tranzacțiile de răscumpărare de titluri sau operațiunile de dare sau luare cu împrumut de titluri, pentru care se va utiliza o perioadă de deținere echivalentă cu 10 zile;
- d) o perioadă efectivă de observare de cel puțin un an, exceptând cazul în care o perioadă de observare mai scurtă este justificată de o creștere semnificativă a volatilității prețurilor; și
- e) actualizarea trimestrială a datelor.

Art. 78 - Modelul intern de cuantificare a riscurilor trebuie să surprindă un număr suficient de factori de risc astfel încât să surprindă toate riscurile de preț semnificative.

Art. 79 - (1) Pentru instituțiile de credit care utilizează abordarea bazată pe modele interne, valoarea expunerii ajustată integral (E^*) se va calcula potrivit următoarei formule:

$$E^* = \max \{0, [(\Sigma E - \Sigma C) + (\text{rezultatul modelului intern})]\}, \text{ unde:}$$

E este valoarea fiecărei expuneri distincte care face obiectul acordului cadru, în absența protecției creditului

C este valoarea titlurilor luate cu împrumut, achiziționate sau primite, sau a numerarului luat cu împrumut sau primit în contul fiecărei astfel de expuneri

$\sum(E)$ este suma tuturor E -urilor incluse în acordul cadru

$\sum(C)$ este suma tuturor C -urilor incluse în acordul cadru

Art. 80 - (1) Dacă valorile ponderate la risc ale expunerilor se calculează potrivit *Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituții de credit și firme de investiții potrivit abordării standard*, atunci E prevăzut la art.79 este valoarea expunerii în absența protecției creditului pentru fiecare expunere distinctă ce face obiectul acordului cadru.

(2) Dacă valorile ponderate la risc ale expunerilor și valorile pierderilor așteptate se calculează potrivit *Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.15/20/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituții de credit și firme de investiții potrivit abordării bazate pe modele interne de rating*, atunci E prevăzut la art.79 este valoarea expunerii în absența protecției creditului pentru fiecare expunere distinctă ce face obiectul acordului cadru.

(3) Pentru calcularea valorilor ponderate la risc ale expunerilor pe baza unui model intern, instituțiile de credit vor utiliza estimările produse de model pentru ziua lucrătoare precedentă.

2.3.2 Calculul valorilor ponderate la risc ale expunerilor și al valorilor pierderilor așteptate pentru tranzacții de răscumpărare și/sau operațiuni de dare sau luare cu împrumut de titluri sau mărfuri și/sau alte operațiuni ajustate la condițiile pieței ce sunt acoperite de acorduri cadru de compensare

Art. 81 - (1) Calculul valorilor ponderate la risc ale expunerilor și al pierderilor așteptate pentru tranzacții de răscumpărare și/sau operațiuni de dare sau luare cu împrumut de titluri sau mărfuri și/sau alte operațiuni ajustate la condițiile pieței, ce sunt acoperite de acorduri cadru de compensare, se va efectua potrivit alin.(2) și (3).

(2) Valoarea expunerii ajustată integral E^* , determinată potrivit art.67-81, este considerată, pentru scopurile prevederilor *Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituții de credit și firme de investiții potrivit abordării standard*, ca valoarea expunerii față de o contrapartidă, ce rezultă din tranzacții acoperite de acordul cadru de compensare.

(3) Valoarea expunerii ajustate integral E^* , determinată potrivit art. 67-81, este considerată, pentru scopurile prevederilor *Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.15/20/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituții de credit și firme de investiții potrivit abordării bazate pe modele interne de rating*, ca valoarea expunerii față de o contrapartidă, ce rezultă din tranzacții acoperite de acordul cadru de compensare.

2.4 Garanția financiară

2.4.1 Dispoziții generale cu privire la metodele aplicabile în cazul garanțiilor financiare

Art. 82 - Pentru calculul valorilor ponderate la risc ale expunerilor garantate cu garanție financiară se poate utiliza metoda simplă a garanțiilor financiare în condițiile art.83-88 sau metoda extinsă a garanțiilor financiare în condițiile art.89-119.

Art. 83 - (1) Metoda simplă a garanțiilor financiare poate fi utilizată numai în cazul în care valoarea ponderată la risc a expunerilor se determină potrivit prevederilor *Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituții de credit și firme de investiții potrivit abordării standard*.

(2) O instituție de credit nu poate utiliza în același timp metoda simplă a garanțiilor financiare și metoda extinsă a garanțiilor financiare.

(3) Metoda extinsă a garanțiilor financiare poate fi utilizată în cazul în care valoarea ponderată la risc a expunerilor se determină potrivit prevederilor *Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind determinarea cerințelor minime de capital pentru riscul de credit potrivit abordării standard* și în cazul în care valoarea ponderată la risc a expunerilor se determină potrivit prevederilor *Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.15/20/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituții de credit și firme de investiții potrivit abordării bazate pe modele interne de rating*.

2.4.2 Metoda simplă a garanțiilor financiare

Evaluare

Art. 84 - (1) Potrivit metodei simple a garanțiilor financiare, garanției financiare recunoscute ca eligibilă pentru diminuarea riscului de credit i se atribuie o valoare egală cu valoarea sa de piață, determinată potrivit prevederilor art.36 din Capitolul III.

(2) Garanțiile financiare pot fi luate în calcul la determinarea valorii ponderate la risc a expunerilor doar dacă sunt îndeplinite prevederile art. 36-39 și dacă scadența reziduală a protecției acoperă cel puțin scadența reziduală a expunerii.

Calculul valorilor ponderate la risc ale expunerilor

Art. 85 - (1) Ponderea de risc care ar fi aplicabilă, potrivit *Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituții de credit și firme de investiții potrivit abordării standard*, dacă instituția de credit împrumutătoare ar fi expusă direct față de instrumentul ce constituie garanție financiară, se aplică părții creanțelor garantate cu valoarea de piață a garanțiilor financiare recunoscute.

(2) Ponderea de risc corespunzătoare părții garantate a expunerii va fi de cel puțin 20%, cu excepțiile prevăzute la art. 86-88.

(3) Părții negarantate a expunerii i se va aplica ponderea de risc corespunzătoare, potrivit *Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituții de credit și firme de investiții potrivit abordării standard*, unei expuneri negarantate față de contrapartidă.

Tranzacții de răscumpărare și operațiuni de dare sau luare cu împrumut de titluri

Art. 86 - Părții garantate a expunerii din tranzacții ce îndeplinesc criteriile enumerate la art.117-118 i se va aplica ponderea de risc de 0%. În situația în care contrapartida cu care s-a efectuat tranzacția nu este un participant principal pe piață, se va aplica o pondere de risc de 10%.

Tranzacții pe piețe nereglementate (OTC) cu instrumente financiare derivate, supuse unei reevaluări zilnice la prețul pieței

Art. 87 - (1) O pondere de risc de 0% se aplică, în limita acoperirii cu garanții financiare, valorii expunerilor determinate potrivit *Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.20/25/2006 privind tratamentul riscului de credit al contrapartidei în cazul instrumentelor financiare derivate, al tranzacțiilor de răscumpărare, al operațiunilor de dare/luare de titluri/mărfuri cu împrumut, al tranzacțiilor cu termen lung de decontare și al tranzacțiilor de creditare în marjă*, pentru instrumentele financiare derivate enumerate în cadrul anexei la același regulament și care fac obiectul unei reevaluări zilnice la prețul pieței, garantate cu numerar sau instrumente asimilate numerarului, în condițiile în care nu există nici o neconcordanță de devize.

(2) O pondere de risc de 10% se aplică, în limita acoperirii cu garanții financiare, valorii expunerilor din tranzacții de tipul celor prevăzute la alin.(1), garantate cu titluri de creanță emise de administrații centrale sau bănci centrale și care, potrivit *Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituții de credit și firme de investiții potrivit abordării standard*, li se aplică ponderea de risc de 0%.

(3) Pentru scopurile alin.(2), sunt asimilate titlurilor de creanță emise de administrații centrale sau bănci centrale, următoarele:

- a) titlurile de creanță emise de administrații regionale sau autorități locale dacă, potrivit *Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituții de credit și firme de investiții potrivit abordării standard*, expunerile față de acestea sunt tratate ca expuneri față de administrațiile centrale în jurisdicția cărora se află;
- b) titlurile de creanță emise de bănci multilaterale de dezvoltare cărora, potrivit *Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituții de credit și firme de investiții potrivit abordării standard*, li se aplică o pondere de risc de 0%;
- c) titlurile de creanță emise de organisme internaționale cărora, potrivit *Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituții de credit și firme de investiții potrivit abordării standard*, li se aplică o pondere de risc de 0%.

Alte tranzacții

Art. 88 - (1) În cazul expunerilor din alte tranzacții decât cele prevăzute la art.86-87, ponderea de risc de 0% poate fi aplicată numai dacă expunerea și garanția sunt exprimate în aceeași monedă și dacă una dintre următoarele condiții este îndeplinită:

- a) garanția este constituită sub formă de depozit în numerar sau de instrument asimilat numerarului; sau
- b) garanția este constituită sub forma titlurilor de creanță emise de administrații centrale sau bănci centrale cărora, potrivit *Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituții de credit și firme de investiții potrivit abordării standard*, li se aplică ponderea de risc de 0%, iar valoarea de piață a titlurilor de creanță respective a fost diminuată cu 20%.

(2) Pentru scopurile alin.(1), prin titluri de creanță emise de administrații centrale sau bănci centrale se vor înțelege și titlurile prevăzute la art.87 alin.(3).

2.4.3 Metoda extinsă a garanțiilor financiare

Art. 89 - La evaluarea garanției financiare în scopul aplicării metodei extinse a garanției financiare, instituțiile de credit trebuie să țină cont de volatilitatea prețului. În acest sens, la valoarea de piață a garanției se vor aplica ajustările de volatilitate, determinate conform art.93-118.

Art. 90 - Cu respectarea tratamentului pentru neconcordanțele de devize, în cazul tranzacțiilor pe piețe nereglementate (OTC) cu instrumente financiare derivate, prezentat la art.91, tranzacții în care garanția financiară este exprimată într-o monedă diferită de cea în care este exprimată expunerea suport, o ajustare care să reflecte volatilitatea monedei se va adăuga la ajustarea de volatilitate adaptată garanției financiare, în conformitate cu prevederile art.93-118.

Art. 91 - În cazul tranzacțiilor pe piețe nereglementate (OTC) cu instrumente financiare, acoperite de acorduri de compensare recunoscute de către Banca Națională a României, conform prevederilor *Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.20/25/2006 privind tratamentul riscului de credit al contrapartidei în cazul instrumentelor financiare derivate, al tranzacțiilor de răscumpărare, al operațiunilor de dare/luare de titluri/mărfuri cu împrumut, al tranzacțiilor cu termen lung de decontare și al tranzacțiilor de creditare în marjă*, în cazul în care există o neconcordanță între moneda în care este exprimată garanția financiară și moneda de decontare, se va aplica o ajustare de volatilitate care să reflecte volatilitatea cursului de schimb conform prevederilor art.92. Indiferent de numărul monedelor implicate în tranzacțiile acoperite de acordul de compensare, nu se va aplica decât o singură ajustare de volatilitate.

(a) Calculul valorilor ajustate

Art. 92 - (1) Valoarea ajustată în funcție de volatilitate a garanției financiare care se va lua în considerare se calculează după cum urmează, pentru toate tranzacțiile, cu excepția celor acoperite de acorduri cadru de compensare recunoscute, cărora li se vor aplica prevederile art.67-81:

$C_{VA} = C \times (1 - H_C - H_{FX})$, unde

C este valoarea titlurilor luate cu împrumut, achiziționate sau primite, sau a numerarului luat cu împrumut sau primit în

contul fiecărei astfel de expuneri

C_{VA} este valoarea ajustată în funcție de volatilitate a garanției financiare

H_C este ajustarea de volatilitate adaptată garanției financiare, determinată conform art.93-118

H_{FX} este ajustarea de volatilitate indicată în caz de neconcordanță de monede, determinată conform art.93-118

(2) Valoarea ajustată în funcție de volatilitate a expunerii se calculează după cum urmează:

$E_{VA} = E * (1 + H_E)$, unde

E_{VA} este valoarea ajustată în funcție de volatilitate a expunerii

E^* este valoarea expunerii ajustată integral, care ia în considerare volatilitatea și efectele de diminuare a riscului care rezultă din utilizarea garanției financiare.

E este valoarea expunerii așa cum ar fi aceasta determinată în urma aplicării prevederilor *Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituții de credit și firme de investiții potrivit abordării standard* sau a *Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.15/20/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituții de credit și firme de investiții potrivit abordării bazate pe modele interne de rating*, după caz, dacă expunerea nu ar fi fost garantată prin garanție financiară.

În cazul tranzacțiilor pe piețe nereglementate (OTC) cu instrumente financiare derivate $E_{VA} = E$.

H_E este ajustarea de volatilitate corespunzătoare expunerii (E), determinată conform art. 93- 118.

(3) Valoarea expunerii ajustată integral, care ține cont atât de volatilitate, cât și de efectele de diminuare a riscului care rezultă din utilizarea garanției financiare, se calculează astfel:

$$E^* = \max\{0, [E_{VA} - C_{VAM}]\}$$

unde:

C_{VAM} este C_{VA} ajustată suplimentar pentru a ține cont de orice decalaj de scadență, conform prevederilor Capitolului V.

(4) Pentru instituțiile de credit care calculează valorile ponderate la risc ale expunerilor conform *Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituții de credit și firme de investiții potrivit abordării standard*, valoarea expunerii pentru elementele din afara bilanțului prevăzute de anexa - *Clasificarea elementelor din afara bilanțului* din cadrul aceluiași regulament se va ridica la 100% din valoarea acestora și nu la procente prevăzute de respectivul regulament la art.3 alin.(1).

(5) Pentru instituțiile de credit care calculează valorile ponderate la risc ale expunerilor conform *BNR - C.N.V.M. ului nr.15/20/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituții de credit și firme de investiții potrivit abordării bazate pe modele interne de rating*, valoarea expunerii pentru elementele prevăzute de art.108-110 din *Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.15/20/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituții de credit și firme de investiții potrivit abordării bazate pe modele interne de rating* se va calcula utilizând un factor de conversie de 100% și nu factorii de conversie sau procente prevăzute de respectivele dispoziții.

(b) Determinarea ajustărilor de volatilitate aplicabile

Art. 93 - (1) Calculul ajustărilor de volatilitate poate fi efectuat fie potrivit abordării bazate pe ajustările de volatilitate reglementate conform art.94-99, fie potrivit abordării bazate pe estimările proprii ale ajustărilor de volatilitate conform art.100-115.

(2) O instituție de credit poate opta pentru utilizarea abordării bazate pe ajustările de volatilitate reglementate sau a abordării bazate pe estimările proprii ale ajustărilor de volatilitate, indiferent dacă aplică, pentru calculul valorilor ponderate la risc a expunerilor, prevederile *Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituții de credit și firme de investiții potrivit abordării standard* sau ale *Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.15/20/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituții de credit și firme de investiții potrivit abordării bazate pe modele interne de rating*.

(3) Totuși, dacă instituțiile de credit intenționează să utilizeze abordarea bazată pe estimări proprii ale ajustărilor de volatilitate, acestea trebuie să procedeze similar pentru toate tipurile de instrumente, exceptând portofoliile nesemnificative, pentru care se poate utiliza abordarea bazată pe ajustările de volatilitate reglementate.

(4) În cazul în care garanția financiară constă într-un anumit număr de elemente recunoscute, ajustarea de volatilitate este:

$$H = \sum_i a_i H_i,$$

unde

a_i este ponderea unui element dat în valoarea totală garanției, iar H_i este ajustarea de volatilitate aplicabilă aceluia element.

(i) *Ajustările de volatilitate reglementate*

Art. 94 - Instituțiile de credit care aplică abordarea bazată pe ajustările de volatilitate reglementate vor utiliza ajustările de volatilitate prezentate în tabelele 1-4, în condițiile în care realizează reevaluări zilnice. În cazul în care reevaluarea se realizează la un interval mai mare de o zi, ajustările de volatilitate menționate se corectează potrivit art.116.

AJUSTĂRI DE VOLATILITATE

Tabel 1

Nivelul scalei de evaluare a calității creditului corespunzător rating-ului atribuit titlului de creanță	Scadența reziduală	Ajustările de volatilitate pentru titlurile de creanță emise de părțile la care se face referire în capitolul II, art. 14 lit. (b)			Ajustările de volatilitate pentru titlurile de creanță emise de părțile la care se face referire în capitolul II, art. 14 lit. (c) și (d)		
		Perioada de deținere 20 de zile (%)	Perioada de deținere 10 zile (%)	Perioada de deținere 5 zile (%)	Perioada de deținere 20 de zile (%)	Perioada de deținere 10 zile (%)	Perioada de deținere 5 zile (%)
1	≤ 1 an	0,707	0,5	0,354	1,414	1	0,707
	> 1 ≤ 5 ani	2,828	2	1,414	5,657	4	2,828
	> 5 ani	5,657	4	2,828	11,314	8	5,657
2-3	≤ 1 an	1,414	1	0,707	2,828	2	1,414
	> 1 ≤ 5 ani	4,243	3	2,121	8,485	6	4,243
	> 5 ani	8,485	6	4,243	16,971	12	8,485
4	≤ 1 an	21,213	15	10,607	N/A	N/A	N/A
	> 1 ≤ 5 ani	21,213	15	10,607	N/A	N/A	N/A
	> 5 ani	21,213	15	10,607	N/A	N/A	N/A

Tabel 2

Nivelul scalei de evaluare a calității creditului corespunzător rating-ului furnizat unui titlu de creanță pe termen scurt	Ajustările de volatilitate pentru titlurile de creanță emise de părțile la care se face referire în capitolul II, art. 14 lit. (b) și care beneficiază de rating-uri pe termen scurt			Ajustările de volatilitate pentru titlurile de creanță emise de entitățile la care se face referire în capitolul II, art. 14 lit. (c) și (d) și care beneficiază de rating-uri pe termen scurt		
	Perioada de deținere 20 de zile (%)	Perioada de deținere 10 zile (%)	Perioada de deținere 5 zile (%)	Perioada de deținere 20 de zile (%)	Perioada de deținere 10 zile (%)	Perioada de deținere 5 zile (%)
1	0,707	0,5	0,354	1,414	1	0,707
2-3	1,414	1	0,707	2,828	2	1,414

Tabel 3

Alte tipuri de expuneri sau garanții financiare			
	Perioada de deținere 20 de zile (%)	Perioada de deținere 10 zile (%)	Perioada de deținere 5 zile (%)
Titluri de capital și obligațiuni convertibile incluse într-un indice principal	21,213	15	10,607
Alte titluri de capital și obligațiuni convertibile listate la o bursă recunoscută	35,355	25	17,678
Numerar	0	0	0
Aur	21,213	15	10,607

Tabel 4

Ajustarea de volatilitate pentru neconcordanțe de monede		
Perioada de deținere 20 de zile (%)	Perioada de deținere 10 zile (%)	Perioada de deținere 5 zile (%)
11,314	8	5,657

Art. 95 - Ajustările de volatilitate se vor calcula ținând cont de următoarele perioade de deținere:

- a) pentru tranzacțiile de creditare garantate, perioada de deținere este de 20 de zile lucrătoare.
- b) pentru tranzacțiile de răscumpărare (cu excepția celor care presupun transferul de mărfuri sau de drepturi garantate referitoare la proprietatea mărfurilor) și pentru operațiunile de dare sau luare cu împrumut de titluri, perioada de deținere este de 5 zile lucrătoare.
- c) pentru alte operațiuni ajustate la condițiile pieței și pentru tranzacții de răscumpărare care presupun transferul de mărfuri sau de drepturi garantate referitoare la proprietatea mărfurilor, perioada de deținere este de 10 zile lucrătoare.

Art. 96 - Nivelul scalei de evaluare a calității creditului corespunzător rating-ului atribuit unui titlu de creanță, la care se face referire în cadrul tabelelor 1 - 4 de la art.94 și la art.97-99, reprezintă nivelul scalei de evaluare a calității creditului cu care Banca Națională a României asociază rating-urile, potrivit prevederilor *Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituții de credit și firme de investiții potrivit abordării standard*. Pentru aceste scopuri se aplică și prevederile art.19.

Art. 97 - Pentru titluri neeligibile sau mărfuri date cu împrumut sau vândute în cadrul tranzacțiilor de răscumpărare sau în cadrul operațiunilor de dare sau luare cu împrumut de titluri sau mărfuri, ajustarea de volatilitate este cea aplicată titlurilor de capital listate la o bursă recunoscută dar care nu sunt incluse în calculul unui indice principal.

Art. 98 - (1) În cazul titlurilor de participare eligibile în organismele de plasament colectiv, ajustarea de volatilitate aplicabilă corespunde mediei ponderate a ajustărilor de volatilitate care s-ar aplica activelor în care a investit fondul, luând în considerare perioadele de deținere prevăzute la art.95.

(2) În situația în care activele în care a investit fondul respectiv nu sunt cunoscute instituției de credit, ajustarea de volatilitate aplicabilă este cea mai mare ajustare de volatilitate care s-ar aplica oricăruia dintre activele în care fondul este autorizat să investească.

Art. 99 - În cazul titlurilor de creanță care nu fac obiectul unei evaluări a calității creditului, emise de instituții și care îndeplinesc criteriile de eligibilitate stabilite în art.17 din Capitolul II, ajustările de volatilitate vor fi aceleași ca cele pentru titlurile emise de instituții sau societăți pentru care evaluarea externă a calității creditului este asociată, potrivit corespondenței efectuată de Banca Națională a României în conformitate cu prevederile *Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituții de credit și firme de investiții potrivit abordării standard*, cu nivelurile 2 sau 3 ale scalei de evaluare a calității creditului.

(ii) *Ajustările de volatilitate bazate pe estimări proprii*

Art. 100 - Instituțiile de credit care îndeplinesc cerințele prevăzute în cadrul art.106-115 pot utiliza estimări proprii pentru calculul ajustărilor de volatilitate aplicabile expunerilor și garanțiilor financiare ce reprezintă protecție finanțată a acestora.

Art. 101 - În cazul titlurilor de creanță care beneficiază de o evaluare a creditului efectuată de o instituție externă de evaluare a creditului eligibilă, evaluare echivalentă, potrivit determinării Băncii Naționale a României efectuată în conformitate cu prevederile *Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituții de credit și firme de investiții potrivit abordării standard*, cu ratingul aferent unei investiții cu risc scăzut (*investment grade*) sau un nivel superior acestuia, Banca Națională a României permite instituțiilor de credit să calculeze o volatilitate estimată pentru fiecare categorie de titluri.

Art. 102 - (1) Pentru scopurile art.101, la stabilirea categoriilor de titluri relevante, instituțiile de credit vor lua în considerare tipul emitentului de titluri, rating-ul titlurilor, scadența reziduală precum și durata modificată a acestora.

(2) Estimările de volatilitate trebuie să fie reprezentative pentru titlurile incluse de către instituția de credit într-o categorie dată.

Art. 103 - În cazul titlurilor de creanță pentru care rating-ul furnizat de o instituție externă de evaluare a creditului eligibilă este asociat, potrivit determinării Băncii Naționale a României efectuate în conformitate cu prevederile *Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituții de credit și firme de investiții potrivit abordării standard*, cu un nivel mai slab decât cel prevăzut la art.101, precum și în cazul altor garanții financiare eligibile, ajustările de volatilitate trebuie calculate separat pentru fiecare element în parte.

Art. 104 - Instituțiile de credit care utilizează abordarea bazată pe estimări proprii, trebuie să estimeze volatilitatea garanției financiare sau volatilitatea pentru neconcordanțele de devize fără a ține cont de corelațiile care există între

expunerea negarantată, garanția financiară și/sau cursurile de schimb.

Art. 105 - Instituțiile de credit care utilizează abordarea bazată pe estimări proprii pentru calculul ajustărilor de volatilitate trebuie să îndeplinească criteriile cantitative prevăzute la art.106-111 precum și criteriile calitative prevăzute la art.112-115.

Art. 106 - Pentru calculul ajustărilor de volatilitate se va utiliza un interval de încredere unilateral de 99%.

Art. 107 - Ajustările de volatilitate se vor calcula ținând cont de următoarele perioade de deținere relevante:

- a) în cazul tranzacțiilor de creditare garantate, perioada minimă de deținere va fi de 20 de zile lucrătoare;
- b) pentru tranzacțiile de răscumpărare (cu excepția celor care presupun transferul de mărfuri sau de drepturi garantate referitoare la proprietatea mărfurilor) și pentru operațiunile de dare sau luare cu împrumut de titluri, perioada minimă de deținere este de 5 zile lucrătoare;
- c) pentru alte operațiuni ajustate la condițiile pieței și tranzacții de răscumpărare care presupun transferul de mărfuri sau de drepturi garantate referitoare la proprietatea mărfurilor, perioada minimă de deținere este de 10 zile lucrătoare.

Art. 108 - Instituțiile de credit pot utiliza valori ale ajustărilor de volatilitate calculate pe baza unor perioade de deținere mai lungi sau mai scurte decât cele prevăzute la art.107. În acest caz, ajustările de volatilitate, corespunzătoare tipului de tranzacție respectiv, se calculează potrivit următoarei formule:

$$H_m = H_n \sqrt{\frac{T_M}{T_N}}$$

unde T_M este perioada minimă de deținere relevantă;

H_M este ajustarea de volatilitate corespunzătoare perioadei de deținere T_M ;

H_N este ajustarea de volatilitate corespunzătoare perioadei de deținere utilizată de instituția de credit T_N .

Art. 109 - Instituțiile de credit trebuie să ia în considerare lichiditatea scăzută a activelor de calitate inferioară. Perioada de deținere trebuie să fie ajustată în sensul majorării, atunci când există dubii legate de lichiditatea garanției financiare. De asemenea, instituțiile de credit trebuie să identifice situațiile în care datele istorice ar putea subaprecia volatilitatea potențială (de exemplu în cazul monedelor ancorate). În astfel de situații, se va recurge la scenarii pentru condiții de criză.

Art. 110 - (1) Perioada istorică de observare (perioada eșantion) pentru calcularea ajustărilor de volatilitate va fi de cel puțin un an. În cazul instituțiilor de credit care utilizează o grilă de ponderare sau alte metode pentru perioada istorică de observare, perioada efectivă de observare va fi de minim un an (cu alte cuvinte, intervalul de timp mediu ponderat între observări nu poate fi mai mic de 6 luni).

(2) Banca Națională a României poate solicita instituțiilor de credit să calculeze ajustările de volatilitate utilizând o perioadă de observare mai scurtă, dacă în opinia sa, această abordare este justificată de o creștere semnificativă a volatilității prețurilor.

Art. 111 - Instituțiile de credit trebuie să actualizeze seturile de date cel puțin o dată la 3 luni și, de asemenea, să le reevalueze ori de câte ori prețurile de pe piață suferă modificări semnificative. În consecință, ajustările de volatilitate vor fi calculate cel puțin o dată la 3 luni.

Art. 112 - Estimările de volatilitate trebuie să fie utilizate de către instituțiile de credit în procesul zilnic de administrare a riscurilor, inclusiv la stabilirea limitelor interne pentru expunerile asumate.

Art. 113 - Dacă perioada de deținere utilizată de instituția de credit în cadrul procesului zilnic de administrare a riscurilor este mai mare decât cea prevăzută în acest capitol, pentru tipul de tranzacție în cauză, ajustările de volatilitate vor fi determinate potrivit formulei de la art.108.

Art. 114 - Instituția de credit trebuie să dispună de proceduri pentru verificarea și asigurarea respectării unui ansamblu formalizat de politici și reguli de control cu privire la operarea sistemului de calcul al estimărilor ajustărilor de volatilitate și la integrarea acestor estimări în procesul zilnic de administrare a riscurilor.

Art. 115 - (1) În cadrul procesului de audit intern al instituției de credit va fi realizată cu regularitate o reexaminare independentă a sistemului utilizat de aceasta pentru estimarea ajustărilor de volatilitate.

(2) Reexaminarea globală a sistemului de estimare a ajustărilor de volatilitate și a modului în care aceste estimări sunt integrate în procesul de administrare a riscurilor va fi realizată cel puțin o dată pe an și va aborda cel puțin următoarele

aspecte:

- a) integrarea estimărilor ajustărilor de volatilitate în cadrul procesului zilnic de administrare a riscurilor ;
- b) validarea oricărei modificări semnificative intervenite în procesul de estimare a ajustărilor de volatilitate;
- c) verificarea coerenței, preciziei, fiabilității surselor de date utilizate în cadrul sistemului pentru estimarea ajustărilor de volatilitate, inclusiv independența acestor surse de date; și
- d) acuratețea și relevanța ipotezelor aferente volatilității.

(iii) *Extrapolarea ajustărilor de volatilitate*

Art. 116 - (1) Ajustările de volatilitate la care se face referire în art.94-99 se vor aplica în condițiile în care reevaluarea se efectuează zilnic.

(2) În mod similar, în situația în care instituția de credit utilizează estimări proprii ale ajustărilor de volatilitate potrivit art.100-115, acestea trebuie calculate într-o primă fază în condițiile unor reevaluări zilnice. Dacă reevaluarea se realizează cu o frecvență mai scăzută, ajustările de volatilitate trebuie majorate, și vor fi calculate prin extrapolarea ajustărilor de volatilitate zilnice, potrivit următoarei formule:

$$H = H_M \sqrt{\frac{N_R + (T_M - 1)}{T_M}}$$

unde:

H este ajustarea de volatilitate aplicabilă (majorată)

H_M este ajustarea de volatilitate în condițiile reevaluării zilnice

N_R este numărul efectiv de zile lucrătoare între două reevaluări

T_M este perioada de deținere relevantă pentru respectivul tip de tranzacție.

(iv) *Condiții pentru aplicarea ajustării de volatilitate de 0%*

Art. 117 - (1) În ceea ce privește tranzacțiile de răscumpărare și operațiunile de dare sau luare cu împrumut de titluri, dacă o instituție de credit utilizează abordarea bazată pe ajustări de volatilitate reglementate sau abordarea bazată pe estimări proprii ale ajustărilor de volatilitate și dacă sunt îndeplinite condițiile următoare prevăzute la lit.a)-h), instituția de credit poate aplica o ajustare de volatilitate de 0%:

- a) atât expunerea cât și garanția sunt reprezentate de numerar sau titluri de creanță emise de administrații centrale sau bănci centrale în sensul celor prevăzute de art. 14 lit.b) din Capitolul II, și sunt eligibile pentru aplicarea ponderii de risc de 0%, potrivit prevederilor *Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituții de credit și firme de investiții potrivit abordării standard*;
 - b) expunerea și garanția sunt exprimate în aceeași monedă;
 - c) fie scadența tranzacției nu depășește o zi, fie atât expunerea, cât și garanția sunt marcate zilnic la piață sau fac obiectul ajustării zilnice a marjei;
 - d) perioada de timp între ultima marcare la piață, anterioară eșecului contrapartidei de a da curs apelului în marjă și momentul lichidării garanției nu poate depăși 4 zile lucrătoare;
 - e) decontarea tranzacției se efectuează în cadrul unui sistem de decontare care și-a dovedit viabilitatea pentru tipul de tranzacție respectiv;
 - f) documentația care stă la baza acordului este documentația standard utilizată pe piață pentru tranzacții de răscumpărare sau pentru operațiuni de dare sau luare cu împrumut de titluri, pentru titlurile respective;
 - g) tranzacția este guvernată de clauze ce prevăd încetarea imediată a efectelor sale în condițiile în care contrapartida nu își respectă obligațiile de a livra numerarul sau titlurile ori de a da curs apelului în marjă, sau nu îndeplinește orice alte obligații contractuale; și
 - h) contrapartidă este un participant principal pe piață.
- (2) Posibilitatea prevăzută la alin.(1) nu este disponibilă instituțiilor de credit care utilizează abordarea bazată pe modele interne pentru calculul ajustărilor de volatilitate, prevăzută la art.73-81.
- (3) Pentru scopul alin.(1), categoria participanților principali pe piață cuprinde:
- a) entitățile menționate în art.14, lit.b), cărora, potrivit prevederilor *Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituții de credit și firme de investiții potrivit abordării standard*, li se aplică o pondere de risc de 0%;
 - b) instituțiile;

- c) alte societăți financiare (inclusiv societățile de asigurări) cărora, potrivit *Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituții de credit și firme de investiții potrivit abordării standard*, li se aplică o pondere de risc de 20% sau care, în cazul instituțiilor de credit care calculează valorile ponderate la risc ale expunerilor și valorile pierderii așteptate potrivit *Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.15/20/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituții de credit și firme de investiții potrivit abordării bazate pe modele interne de rating*, nu dispun de un rating extern eligibil dar beneficiază de rating intern asociat unei probabilități de nerambursare corespunzătoare cel puțin cel puțin nivelului 2 al scalei de evaluare a calitatății creditului stabilite de regulamentul menționat pentru expunerilor față de societăți;
- d) organisme de plasament colectiv reglementate pentru care sunt impuse cerințe legate de capital și de gradul de îndatorare;
- e) fondurile de pensii reglementate; și
- f) organismele de compensare recunoscute.

Art. 118 - Dacă o autoritate competentă din alt stat membru permite aplicarea tratamentului prevăzut de art.117, alin.(1) pentru tranzacțiile de răscumpărare sau operațiunile de dare sau luare cu împrumut de titluri emise de administrația sa centrală, Banca Națională a României permite instituțiilor de credit să adopte aceeași abordare în ceea ce privește acele tranzacții.

(c) Calcularea valorii ponderate la risc ale expunerilor și a valorii pierderilor așteptate

Art. 119 - (1) La calculul valorilor ponderate la risc ale expunerilor și al valorilor pierderilor așteptate se vor aplica prevederile alin.(2) și (3).

(2) În cazul utilizării abordării standard, E^* , determinată potrivit art. 92, se va considera ca fiind valoarea expunerii pentru scopurile aplicării *Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituții de credit și firme de investiții potrivit abordării standard*. Pentru elementele din afara bilanțului prevăzute de anexa - *Clasificarea elementelor din afara bilanțului*, din cadrul aceluiași regulament, E^* va fi valoarea la care se aplică procentele prevăzute de regulamentul menționat la art.3(1) pentru a obține valoarea expunerii.

(3) În cazul utilizării abordării bazate pe modele interne de rating, LGD^* (pierdere efectivă în caz de nerambursare), calculată potrivit acestui alineat, se va considera ca fiind pierderea în caz de nerambursare pentru scopurile *Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.15/20/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituții de credit și firme de investiții potrivit abordării bazate pe modele interne de rating*.

$$LGD^* = \left\{ LGD * \left[\frac{E^*}{E} \right] \right\}$$

unde

LGD este pierderea în caz de nerambursare care s-ar aplica expunerii, potrivit *Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.15/20/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituții de credit și firme de investiții potrivit abordării bazate pe modele interne de rating*, dacă expunerea nu ar fi garantată;

E este valoarea expunerii descrisă la art.92 E^* se calculează conform art.92.

2.5 Alte garanții reale eligibile în cazul utilizării abordării bazate pe modele interne de rating

2.5.1 Evaluarea

Art. 120 - Pentru garanțiile reale eligibile reprezentate de proprietăți imobiliare, creanțe și alte tipuri de garanții corporale se vor respecta regulile de evaluare prevăzute de art.121-123.

2.5.2 Garanția reală imobiliară

Art. 121 - (1) Proprietatea imobiliară trebuie evaluată de către un evaluator independent, la valoarea de piață sau la o valoare mai mică decât aceasta. În cazul în care în statele membre unde sunt situate proprietățile respective sunt stabilite, prin legi sau reglementări, criterii riguroase de evaluare a valorii de garantare a creditului ipotecar, proprietatea va fi evaluată de evaluatorul independent la o valoare mai mică sau egală cu valoarea de garantare a creditului ipotecar.

(2) Valoarea de piață reprezintă suma estimată pentru care o proprietate ar putea fi schimbată la data evaluării, între un cumpărător decis și un vânzător hotărât, într-o tranzacție cu preț determinat obiectiv, după o activitate de marketing

adekvată în care părțile implicate au acționat în cunoștință de cauză, prudent și fără constrângere. Valoarea de piață va fi formalizată într-o manieră clară și transparentă.

(3) Valoarea de garantare a creditului ipotecar reprezintă valoarea proprietății imobiliare, determinată printr-o estimare prudentă a vandabilității viitoare a proprietății, prin luarea în considerare a aspectelor mentenabile pe termen lung ale proprietății, condițiilor normale și locale de piață, utilizării curente și utilizărilor alternative adecvate ale proprietății. La estimarea valorii de garantare a creditului ipotecar nu vor fi luate în considerare elementele speculative. Valoarea de garantare a creditului ipotecar trebuie formalizată într-o manieră clară și transparentă.

(4) Valoarea garanției reale va fi egală cu valoarea de piață sau cu valoarea de garantare a creditului ipotecar, diminuată corespunzător astfel încât să reflecte rezultatele monitorizării la care se face referire în art. 43 din Capitolul III, și să ia în considerare existența creanțelor cu rang prioritar asupra proprietății.

2.5.3 Creanțe

Art. 122 - Valoarea creanțelor va fi egală cu valoarea de încasat a acestora, respectiv valoarea nominală, mai puțin ajustările pentru pierderile de valoare.

2.5.4 Alte tipuri de garanții corporale

Art. 123 - Bunurile vor fi evaluate la valoarea de piață - care reprezintă suma estimată pentru care bunul ar putea fi schimbat la data evaluării, între un cumpărător decis și un vânzător hotărât, într-o tranzacție cu preț determinat obiectiv.

2.5.5 Calcularea valorilor ponderate la risc ale expunerilor și ale pierderilor așteptate

Art. 124 - Pentru calculul valorilor ponderate la risc ale expunerilor și ale pierderilor așteptate, se vor respecta regulile prevăzute la art.125-127.

Art. 125 - (1) Tratamentul general aplicabil pentru calculul valorilor ponderate la risc ale expunerilor și ale pierderilor așteptate este cel prevăzut la alin.(2)-(5):

(2) Valoarea LGD* (pierdere efectivă în caz de nerambursare), calculată potrivit alin.(3)-(5) și art.126, înlocuiește valoarea LGD (pierdere în caz de nerambursare) pentru scopurile *Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.15/20/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituții de credit și firme de investiții potrivit abordării bazate pe modele interne de rating*.

(3) Dacă raportul între valoarea garanției reale (C) și valoarea expunerii (E) este inferior pragului C* (nivelul minim de acoperire cu o garanție reală, pentru o anumită expunere), prezentat în Tabelul nr.5, valoarea LGD* va fi cea prevăzută pentru LGD (pierdere în caz de nerambursare) de *Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.15/20/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituții de credit și firme de investiții potrivit abordării bazate pe modele interne de rating* pentru o expunere similară negarantată.

(4) Dacă raportul între valoarea garanției reale (C) și valoarea expunerii (E) depășește un al doilea prag, mai ridicat, C** (nivelul de acoperit cu o garanție reală, cerut pentru a obține recunoașterea integrală a LGD-ului), prezentat în Tabelul nr.5, valoarea LGD* va fi cea prevăzută de Tabelul nr.5.

(5) În cazul în care nivelul de acoperit cu o garanție reală C** nu este atins pentru valoarea integrală a expunerii, expunerea va fi descompusă în două expuneri distincte, respectiv partea pentru care este atins nivelul de garantare C** și partea rămasă a expunerii, după deducerea primei părți.

Art. 126 - Pentru scopurile art.124-125, valorile LGD* aplicabile și nivelurile de acoperire cu o garanție reală pentru părțile garantate a expunerilor, sunt cele prevăzute în Tabelul nr.5 de mai jos:

Tabelul 5

Valoarea minimă a LGD pentru părțile garantate ale expunerilor

	LGD* pentru creanțe sau creanțe potențiale cu rang prioritar	LGD* pentru creanțe sau creanțe potențiale subordonate	Nivelul minim de acoperire cu o garanție reală (C*)	Nivelul de acoperit cu o garanție reală, cerut pentru a obține recunoașterea integrală a LGD-ului (C**)
Creanțe	35%	65%	0%	125%
Proprietăți imobiliare locative/comercială	35%	65%	30%	140%
Alte tipuri de garanții reale	40%	70%	30%	140%

Art. 127 - În condițiile în care autoritățile competente ale unui stat membru permit instituțiilor de credit pe care le supraveghează, să utilizeze, ca alternativă la tratamentul prevăzut la art.125-126, ponderea de risc de 50% părții integral garantate cu proprietăți imobiliare locative sau comerciale situate pe teritoriul aceluia stat membru, instituțiile de credit din România, pot aplica expunerilor respective ponderea de risc de 50%.

2.6 Calculul valorilor ponderate la risc ale expunerilor și al valorilor pierderilor așteptate în cazul ansamblurilor mixte de garanții

Art. 128 - (1) Dacă valorile ponderate la risc ale expunerilor și valorile pierderilor așteptate se calculează potrivit *Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.15/20/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituții de credit și firme de investiții potrivit abordării bazate pe modele interne de rating*, iar o expunere este garantată atât cu garanție financiară cât și cu alte tipuri de garanții reale eligibile, valoarea LGD* (pierderea efectivă în caz de nerambursare), ce se va considera ca fiind LGD pentru scopurile regulamentului menționat, se va calcula potrivit alin.(2)-(3).

(2) Instituția de credit trebuie să împartă valoarea expunerii asupra căreia au fost aplicate ajustările de volatilitate (adică valoarea obținută după aplicarea ajustărilor de volatilitate la care se face referire în art. 92) în părți distincte, astfel încât fiecare dintre acestea să fie garantată cu o singură categorie de garanție reală. Cu alte cuvinte, instituția de credit trebuie să împartă expunerea în părți, astfel: partea garantată cu garanție financiară, partea garantată cu creanțe, părțile garantate cu garanții reale sub forma proprietăților imobiliare comerciale și/sau locative, partea garantată cu alt tip de garanție reală eligibilă, și partea negarantată, dacă este cazul.

(3) LGD* se calculează separat pentru fiecare parte a expunerii, conform prevederilor relevante ale acestui regulament.

2.7 Alte modalități de protecție finanțată a creditului

2.7.1 Depozite constituite la instituții terțe

Art. 129 - În condițiile îndeplinirii cerințelor prevăzute la capitolul III, art. 53, protecția creditului care se înscrie în condițiile prevăzute de capitolul II, art. 26, alin. (1), poate fi tratată drept garanție furnizată de instituția terță.

2.7.2 Polițele de asigurare de viață gajate în favoarea instituției de credit împrumutătoare

Art. 130 - În condițiile îndeplinirii cerințelor prevăzute la art.54 din Capitolul III, protecția creditului care se înscrie în condițiile prevăzute de art.26, alin.(2) din Capitolul II, poate fi tratată drept garanție furnizată de societatea de asigurări de viață. Valoarea atribuită protecției eligibile a creditului este valoarea de răscumpărare a poliței de asigurare de viață.

2.7.3 Instrumente răscumpărabile la cerere emise de instituții

Art. 131 - (1) Instrumentele eligibile conform art 26, alin.(3) pot fi tratate ca și garanții furnizate de instituția emitentă.

(2) Valoarea atribuită protecției creditului recunoscute este următoarea:

- a) dacă instrumentul este răscumpărabil la valoarea nominală, această valoare va fi atribuită protecției creditului;
- b) dacă instrumentul este răscumpărabil la prețul de piață, protecției creditului îi va fi atribuită o valoare determinată în aceeași manieră ca și cea determinată pentru titlurile de creanță prevăzute în art.17 din Capitolul II.

Secțiunea a 3-a Protecția nefinanțată a creditului

3.1 Evaluare

Art. 132 - (1) Valoarea protecției nefinanțate a creditului (G) este suma pe care furnizorul de protecție este angajat să o plătească în cazul producerii unui eveniment de nerambursare din partea debitorului sau în cazul producerii altor evenimente de credit specificate.

(2) În cazul instrumentelor financiare derivate de credit care nu includ în categoria evenimentelor de credit restructurarea obligației suport, ce implică scutirea sau amânarea de la plata principalului, dobânzii sau comisioanelor, și având drept consecință înregistrarea unei pierderi din credite (de exemplu: constituirea sau majorarea unei ajustări de valoare sau înregistrarea unor sume debitoare cu semnificație similară în contul de profit și pierdere) se vor avea în vedere următoarele:

- a) valoarea protecției nefinanțate a creditului calculată potrivit alin.(1) va fi diminuată cu 40% în cazul în care suma pe care furnizorul de protecție este angajat să o plătească nu depășește valoarea expunerii; sau

- b) valoarea protecției nefinanțate a creditului nu va depăși 60% din valoarea expunerii în cazul în care suma pe care furnizorul de protecție este angajat să o plătească depășește valoarea expunerii.

Art. 133 - În cazul în care protecția nefinanțată a creditului este exprimată într-o monedă diferită de cea în care este exprimată expunerea (o neconcordanță de devize), valoarea protecției creditului trebuie diminuată prin aplicarea unei ajustări de volatilitate H_{FX} , după cum urmează:

$$G^* = G * (1 - H_{FX})$$

unde

G este valoarea nominală a protecției creditului ajustată pentru absența, dacă este cazul, a restructurării ca și eveniment de credit;

G^* este valoarea lui G ajustată în funcție de orice risc valutar, iar

H_{FX} este ajustarea de volatilitate pentru orice neconcordanță de devize între protecția creditului și obligația suport.

În cazul în care nu există neconcordanțe de devize

$$G^* = G$$

Art. 134 - Ajustările de volatilitate ce trebuie aplicate pentru orice neconcordanță de devize pot fi calculate prin utilizarea abordării bazate pe ajustările de volatilitate reglementate sau prin utilizarea abordării bazate pe estimările proprii ale ajustărilor de volatilitate în conformitate cu prevederile art.93-116.

3.2 Calculul valorilor ponderate la risc ale expunerilor și al valorilor pierderilor așteptate

3.2.1 Protecția parțială - segmentarea pe tranșe

Art. 135 - În cazul în care instituția de credit transferă o parte a riscului aferent unui credit în cadrul uneia sau a mai multor tranșe, se vor aplica regulile stabilite prin *Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.21/26/2006 privind tratamentul riscului de credit aferent expunerilor securizate și al pozițiilor din securitizare*. Pragurile de semnificație ale plăților, praguri sub nivelul cărora nu se va face nici o plată în cazul producerii unui eveniment de pierdere, sunt considerate ca fiind echivalente cu poziții păstrate care suportă primele pierdere și ca dând naștere unui transfer de risc segmentat pe tranșe.

3.2.2 Abordarea standard

(a) Protecție integrală

Art. 136 - Pentru scopurile aplicării prevederilor *Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituții de credit și firme de investiții potrivit abordării standard*, ponderea de risc (g) aplicabilă unei expunerii protejate integral cu protecție nefinanțată (G_A), este reprezentată de ponderea de risc aplicabilă expunerilor față de furnizorul de protecție, în conformitate cu prevederile *Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituții de credit și firme de investiții potrivit abordării standard*, unde G_A reprezintă valoarea lui G^* așa cum a fost aceasta calculată conform art.133, ajustată în continuare pentru orice decalaj de scadență potrivit prevederilor Capitolului V.

(b) Protecție parțială cu rang egal

Art. 137 - (1) În cazul în care partea garantată este mai mică decât valoarea expunerii, iar partea garantată și partea negarantată au același rang - adică instituția de credit și furnizorul de protecție împart pierderile în mod proporțional, este permisă o diminuare proporțională a cerinței de capital.

(2) Pentru scopurile aplicării prevederilor art. 5 din *Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituții de credit și firme de investiții potrivit abordării standard*, valorile ponderate la risc ale expunerilor vor fi calculate conform următoarei formule:

$$(E - G_A) * r + G_A * g = RWA$$

unde

E este valoarea expunerii;

G_A este valoarea lui G^* calculată conform art. 133, ajustată în continuare pentru orice decalaj de scadență, potrivit prevederilor capitolului V;

r este ponderea de risc aplicabilă expunerilor față de debitor, conform prevederilor *Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituții de credit și firme de investiții potrivit*

abordării standard;

g este ponderea de risc aplicabilă expunerilor față de furnizorul de protecție, conform *Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituții de credit și firme de investiții potrivit abordării standard*;

RWA = valoarea ponderată la risc a expunerilor.

(c) Garanții suverane

Art. 138 - Expunerilor sau părților din expuneri garantate de administrațiile centrale și băncile centrale li se aplică tratamentul prevăzut de art.10 din *Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituții de credit și firme de investiții potrivit abordării standard*, dacă garanția este exprimată în moneda națională a debitorului iar expunerea este finanțată în aceeași monedă.

3.2.3 Abordarea bazată pe modele interne de rating

Protecție integrală / Protecție parțială cu rang egal

Art. 139 - (1) Pentru partea garantată a expunerii (având în vedere valoarea ajustată a protecției creditului G_A), probabilitatea de nerambursare (PD) pentru scopurile aplicării Capitolului 3 din *Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.15/20/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituții de credit și firme de investiții potrivit abordării bazate pe modele interne de rating* este fie PD-ul furnizorului de protecție, fie un nivel al PD-ului situat între PD-ul împrumutatului și cel al garantului, dacă o substituie integrală nu este considerată justificată.

(2) În cazul în care o expunere subordonată este acoperită de o protecție nefinanțată nesubordonată, valoarea LGD aplicabilă pentru scopurile Capitolului 3 din *Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.15/20/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituții de credit și firme de investiții potrivit abordării bazate pe modele interne de rating* este cea asociată unei creanțe cu rang prioritar.

Art. 140 - Pentru orice parte negarantată a expunerii, PD-ul va fi cel corespunzător împrumutatului, iar LGD-ul va fi cel corespunzător expunerii suport.

Art. 141 - G_A este valoarea lui G^* așa cum este aceasta calculată conform art.133, valoare ajustată în continuare pentru orice decalaj de scadență conform prevederilor Capitolului V.

CAPITOLUL V Decalaje de scadență

Secțiunea 1

Cerințe pentru recunoașterea protecției creditului în cazul decalajelor de scadență

Art. 142 - (1) Pentru scopul calculului valorilor ponderate la risc ale expunerilor, se consideră că există un decalaj de scadență atunci când scadența reziduală a protecției creditului este mai mică decât cea a expunerii acoperite. Protecția cu o scadență reziduală mai mică de 3 luni și inferioară scadenței expunerii suport, nu va fi recunoscută.

(2) Dacă există un decalaj de scadență, protecția creditului nu va fi recunoscută în cazul în care:

a) scadența inițială a protecției este mai mică de 1 an; sau

b) expunerea face parte din categoria expunerilor pe termen scurt pentru care s-a stabilit de către autoritățile competente, conform art.85 din *Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.15/20/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituții de credit și firme de investiții potrivit abordării bazate pe modele interne de rating*, că au o valoare a scadenței (M) supusă unui plafon de o zi și nu de un an.

Secțiunea a 2-a Definirea scadenței

Art. 143 - În limita a maxim 5 ani, scadența efectivă a expunerii acoperite va fi cel mai lung interval de timp posibil rămas până la momentul stabilit pentru ca debitorul să-și îndeplinească obligațiile. Cu respectarea prevederilor art.144, scadența protecției creditului va fi intervalul până la cea mai apropiată dată la care este posibil ca protecția să înceteze de drept sau să fie reziliată.

Art. 144 - Dacă furnizorul de protecție beneficiază de o opțiune de încheiere a protecției aflată la discreția sa, scadența protecției va fi considerată ca fiind intervalul până la cea mai apropiată dată la care această opțiune poate fi exercitată. Dacă opțiunea de a încheia protecția în mod discreționar este la latitudinea cumpărătorului de protecție și prevederile

contractului în baza căruia s-a stabilit protecția conțin stimulente pentru exercitarea opțiunii de către instituția de credit înainte de scadența prevăzută în contract, scadența protecției va fi considerată ca fiind intervalul până la data cea mai apropiată la care opțiunea poate fi exercitată; în caz contrar, se poate considera că o astfel de opțiune nu are incidență asupra scadenței protecției.

Art. 145 - Dacă nu există clauze care să împiedice încetarea valabilității unui instrument financiar derivat de credit înainte de expirarea unei perioade de grație necesare înainte ca neplata să antreneze un eveniment de credit în cazul obligației ce face obiectul protecției, scadența protecției va fi diminuată cu durata perioadei de grație.

Secțiunea a 3-a Evaluarea protecției creditului

3.1 Tranzacții și operațiuni care fac obiectul protecției finanțate a creditului - Metoda simplă a garanțiilor financiare

Art. 146 - În cazul în care instituția de credit utilizează metoda simplă a garanțiilor financiare, dacă există un decalaj între scadența expunerii și scadența protecției, garanția financiară nu va fi recunoscută.

3.2 Tranzacții și operațiuni care fac obiectul protecției finanțate a creditului - Metoda extinsă a garanțiilor financiare

Art. 147 - În cazul în care instituția de credit utilizează metoda extinsă a garanțiilor financiare și există un decalaj între scadența expunerii și scadența protecției, acesta trebuie să se reflecte în valoarea ajustată a garanției, conform următoarei formule:

$$C_{VAM} = C_{VA} * \frac{(t - t^*)}{(T - t^*)}$$

unde

C_{VA} este minimul dintre valoarea ajustată în funcție de volatilitate a garanției potrivit Capitolului IV art. 92 și valoarea expunerii;

t este minimul dintre numărul de ani rămași până la data scadenței protecției creditului, calculat în conformitate cu art. 143-145, și valoarea lui T ;

T reprezintă numărul de ani rămași până la data scadenței expunerii, calculat în conformitate cu art. 143-145, valoarea sa neputând depăși 5 ani;

t^* este 0,25.

C_{VAM} va corespunde valorii C_{VA} ajustată suplimentar pentru decalajul de scadență, ce se include în formula de calcul a valorii ajustate integral a expunerii (E^*), prezentată în Capitolul IV art. 92.

3.3 Tranzacții și operațiuni care fac obiectul protecției nefinanțate a creditului

Art. 148 - În cazul în care instituția de credit utilizează tehnici de protecție nefinanțată a creditului și există un decalaj între scadența expunerii și scadența protecției, acesta trebuie să se reflecte în valoarea ajustată a protecției creditului, potrivit următoarei formule:

$$G_A = G^* * \frac{(t - t^*)}{(T - t^*)}$$

unde G^* este valoarea protecției, ajustată pentru orice neconcordanță între devize

G_A corespunde valorii G^* ajustată pentru orice decalaj de scadență

t este minimul dintre numărul de ani rămași până la data scadenței protecției creditului, calculat în conformitate cu art.143-145, și valoarea lui T ;

T reprezintă numărul de ani rămași până la data scadenței expunerii, calculat în conformitate cu art.143-145, valoarea sa neputând depăși 5 ani;

t^* este 0,25.

G_A corespunde deci valorii protecției pentru scopurile art.132-141 din Capitolul IV.

CAPITOLUL VI

Combinarea tehnicilor de diminuare a riscului de credit în cadrul abordării standard

Art. 149 - În cazul în care o instituție de credit care calculează valorile ponderate la risc ale expunerilor conform

Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituții de credit și firme de investiții potrivit abordării standard, utilizează pentru acoperirea unei singure expuneri, mai mult de o singură tehnică de diminuare a riscului de credit (de exemplu, instituția de credit dispune pentru acoperirea unei expuneri atât de garanție reală, cât și de o garanție personală), instituția de credit va trebui să împartă expunerea în cauză în părți acoperite de fiecare tip de instrument de diminuare a riscului de credit (de exemplu, o parte va fi acoperită de garanția reală și o parte de garanția personală), iar valoarea ponderată la risc a expunerii pentru fiecare parte va fi calculată separat pentru fiecare parte, în conformitate cu prevederile Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituții de credit și firme de investiții potrivit abordării standard și ale prezentului regulament.

Art. 150 - Dacă protecția creditului furnizată de același furnizor de protecție are scadențe diferite, metoda prevăzută la art.149 se va aplica prin analogie.

CAPITOLUL VII

Tehnici de diminuare a riscului de credit aplicate pentru un ansamblu de expuneri

Secțiunea 1

Instrumentele financiare derivate de credit de tipul *first-to-default*

Art. 151 - (1) În cazul în care protecția creditului obținută de o instituție de credit pentru un ansamblu de expuneri prevede că prima nerambursare care survine în cadrul respectivului ansamblu declanșează plata și că acest eveniment de credit conduce la încetarea contractului, instituția de credit poate să modifice calculul valorii ponderate la risc și, dacă este cazul, al pierderii așteptate, pentru expunerea care, în absența protecției creditului, ar avea cea mai mică valoare ponderată la risc potrivit prevederilor Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituții de credit și firme de investiții potrivit abordării standard sau, după caz, Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.15/20/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituții de credit și firme de investiții potrivit abordării bazate pe modele interne de rating, aplicate în conformitate cu prevederile prezentului regulament.

(2) Dacă protecția creditului nu este cel puțin egală sau mai mare decât valoarea expunerii așa cum este aceasta prevăzută la alin.(1), protecția creditului nu va fi recunoscută.

Secțiunea a 2-a

Instrumentele financiare derivate de credit de tipul *nth-to-default*

Art. 152 - Dacă, potrivit contractului ce stă la baza protecției creditului, cea de-a n-a nerambursare din cadrul expunerilor declanșează plata, instituția de credit ce a achiziționat protecția poate recunoaște protecția pentru calculul valorilor ponderate la risc ale expunerilor și, după caz, al valorilor pierderilor așteptate, doar dacă protecția a fost obținută de asemenea pentru nerambursările de la 1 la n-1 sau dacă n-1 nerambursări s-au produs deja. În astfel de cazuri, metoda aplicabilă este cea prevăzută la art. 151 pentru instrumentele financiare derivate de credit de tipul *first-to-default*, adaptată în mod corespunzător pentru produsele de tipul *nth-to-default*.

CAPITOLUL VIII

Sanțiuni și dispoziții finale

Art. 153 - Nerespectarea dispozițiilor prezentului regulament atrage aplicarea măsurilor și/sau a sancțiunilor prevăzute la art.226, art. 227, art.229, precum și la art.284 din *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99 /2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului*.

Art. 154 - Fără a aduce atingere prevederilor Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.13/18/2006 privind determinarea cerințelor minime de capital pentru instituțiile de credit și firmele de investiții, prezentul regulament intră în vigoare la data de 1 ianuarie 2007.

Prezentul regulament transpune prevederile art.92 para.2-6, ale art.93 și ale Anexei nr.VIII din Directiva nr.2006/48/EC a Parlamentului European și a Consiliului din 14 iunie 2006, privind accesul la activitate și desfășurarea activității de către instituțiile de credit, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L 177/30.06.2006.

Președintele Consiliului de administrație al
Băncii Naționale a României
MUGUR CONSTANTIN ISĂRESCU

Președintele
Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare
GABRIELA ANGHELACHE

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI

COMISIA NAȚIONALĂ A VALORILOR MOBILIARE

ANEXĂ

Regulamentul nr.20/25/2006

privind tratamentul riscului de credit al contrapartidei în cazul instrumentelor financiare derivate, al tranzacțiilor de răscumpărare, al operațiunilor de dare/luare de titluri/mărfuri cu împrumut, al tranzacțiilor cu termen lung de decontare și al tranzacțiilor de creditare în marjă

CAPITOLUL I

Dispoziții generale

Art. 1 - (1) Prezentul regulament stabilește regulile cu privire la tratamentul riscului de credit al contrapartidei în cazul instrumentelor financiare derivate, al tranzacțiilor de răscumpărare, al operațiunilor de dare/luare de titluri/mărfuri cu împrumut, al tranzacțiilor cu termen lung de decontare și al tranzacțiilor de creditare în marjă.

(2) Prezentul regulament se aplică instituțiilor de credit, persoane juridice române, și sucursalelor din România ale instituțiilor de credit din state terțe.

(3) Casele centrale sunt responsabile pentru reglementarea cadrului general aferent tratamentului riscului de credit al contrapartidei în cazul instrumentelor financiare derivate, al tranzacțiilor de răscumpărare, al operațiunilor de dare/luare de titluri/mărfuri cu împrumut, al tranzacțiilor cu termen lung de decontare și al tranzacțiilor de creditare în marjă pentru cooperativele de credit din cadrul rețelelor cooperatiste. Reglementările emise vor avea în vedere prevederile prezentului regulament în ceea ce privește tratamentul riscului de credit al contrapartidei în cazul instrumentelor financiare derivate, al tranzacțiilor de răscumpărare, al operațiunilor de dare/luare de titluri/mărfuri cu împrumut, al tranzacțiilor cu termen lung de decontare și al tranzacțiilor de creditare în marjă pentru cooperativele de credit și nu vor putea stabili cerințe mai puțin restrictive decât cele prevăzute de acesta. În acest sens, reglementările emise de casa centrală vor fi transmise spre avizare Băncii Naționale a României.

(4) Prezentul regulament se aplică în mod corespunzător societăților de servicii de investiții financiare, precum și societăților de administrare a investițiilor care au în obiectul de activitate administrarea portofoliilor individuale de investiții. În acest sens, orice referire la Banca Națională a României se consideră a fi făcută, după caz, la Comisia Națională a Valorilor Mobiliare.

(5) Prezentul regulament se aplică la nivel individual și, după caz, consolidat, în conformitate cu prevederile Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.17/22/2006 privind supravegherea pe bază consolidată a instituțiilor de credit și a firmelor de investiții.

(6) Casele centrale sunt responsabile pentru aplicarea prezentului regulament la nivel de rețea cooperatistă.

Art. 2 - (1) Termenii și expresiile folosite în cuprinsul prezentului regulament au semnificația prevăzută de *Ordonanța de Urgență a Guvernului nr.99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului*.

(2) Expresia „portofoliu de tranzacționare” are înțelesul prevăzut de *Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.22/27/2006 privind adecvarea capitalului instituțiilor de credit și al firmelor de investiții*.

(3) Expresiile „risc operațional” și „formalizare” au semnificația prevăzută de *Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.24/29/2006 privind determinarea cerințelor minime de capital ale instituțiilor de credit și ale firmelor de investiții pentru riscul operațional*.

(4) Expresia „probabilitate de nerambursare” are semnificația prevăzută de *Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.15/20/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării bazate pe modele interne de rating*.

(5) Pentru scopul aplicării prezentului regulament, termenii și expresiile de mai jos au următoarele semnificații:

1. *Risc de credit al contrapartidei* reprezintă riscul ca o contrapartidă într-o tranzacție să-și încalce obligațiile contractuale înainte de decontarea finală a fluxurilor de numerar aferente tranzacției.
2. *Contrapartidă centrală* reprezintă o entitate care se interpune, din punct de vedere juridic, între contrapartidele la contractele tranzacționate pe una sau mai multe piețe financiare, devenind cumpărătorul pentru orice vânzător și vânzătorul pentru orice cumpărător.
3. *Tranzacții cu termen lung de decontare* reprezintă tranzacții în care una dintre contrapartide se angajează să livreze un titlu, o marfă sau o sumă în valută contra numerar, alte instrumente financiare sau mărfuri, sau invers, la o dată de decontare sau de livrare, stabilită prin contract ca fiind posterioară standardului de piață celui mai scăzut pentru respectiva tranzacție și termenului de 5 zile lucrătoare de la data la care instituția de credit a intrat în tranzacție.
4. *Tranzacții de creditare în marjă* reprezintă tranzacții în care instituția de credit acordă credit în legătură cu

achiziționarea, vânzarea, deținerea sau tranzacționarea de titluri. Tranzacțiile de creditare în marjă nu includ alte credite garantate cu titluri.

5. *Set de compensare* reprezintă un grup de tranzacții derulate cu o aceeași contrapartidă, care fac obiectul unui acord de compensare bilaterală, executoriu din punct de vedere juridic, și pentru care compensarea este recunoscută potrivit Capitolului VII și a prevederilor de la art.2 alin.(6) pct.1 și art.3-10 din *Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.19/24/2006 privind tehnicile de diminuare a riscului de credit utilizate de instituțiile de credit și firmele de investiții*. Orice tranzacție care nu face obiectul unui acord de compensare bilaterală, executoriu din punct de vedere juridic, care este recunoscut potrivit Capitolului VII, trebuie să fie considerată, pentru scopurile prezentului regulament, ca reprezentând ea însăși un set de compensare.
6. *Poziție de risc* reprezintă o valoare de risc care este atribuită unei tranzacții potrivit Metodei standardizate descrise în Capitolul V, prin aplicarea unui algoritm predeterminat.
7. *Set de acoperire a riscului* reprezintă un grup de poziții de risc care rezultă din tranzacțiile din cadrul aceluiași set de compensare, pentru care doar soldul prezintă relevanță în scopul determinării valorii expunerii potrivit Metodei standardizate descrise în Capitolul V.
8. *Contract în marjă* reprezintă un acord contractual potrivit căruia, sau prevederi ale unui acord potrivit cărora, una dintre contrapartide furnizează garanții reale celeilalte contrapartide, în cazul în care expunerea acesteia din urmă față de prima parte depășește un anumit nivel.
9. *Prag de marjă* reprezintă nivelul maxim al unei expuneri în curs, de la care una dintre părți are dreptul să solicite garanții reale.
10. *Perioadă de risc de marjă* reprezintă perioada de timp de la ultimul schimb de garanții reale, care acoperă un set de compensare de tranzacții cu o contrapartidă care și-a încălcat obligațiile contractuale, până la momentul la care poziția respectivei contrapartide este închisă și riscul de piață rezultat face obiectul unei noi acoperiri.
11. *Scadență efectivă potrivit Metodei Modelului Intern, pentru un set de compensare cu scadența mai mare de un an* reprezintă raportul dintre suma expunerilor așteptate pe durata de viață a tranzacțiilor din cadrul unui set de compensare, actualizată cu rata randamentului fără risc și suma expunerilor așteptate pe parcursul unui an aferente acestui set de compensare, actualizată cu aceeași rată. Scadența efectivă poate fi ajustată pentru a ține cont de riscul de reînnoire prin înlocuirea expunerii așteptate cu expunerea așteptată efectivă pentru orizonturi de previzionare mai mici de un an.
12. *Compensare încrucișată* reprezintă includerea, în cadrul aceluiași set de compensare, de tranzacții din categorii de produse diferite, potrivit regulilor cu privire la compensarea încrucișată prevăzute în prezentul regulament.
13. *Valoare de piață curentă* reprezintă, pentru scopurile Capitolului V, valoarea de piață netă a portofoliului de tranzacții incluse în setul de compensare cu contrapartida. La calculul valorii de piață curente se utilizează atât valorile de piață pozitive, cât și cele negative.
14. *Distribuție a valorilor de piață* reprezintă distribuția de probabilitate previzionată a valorilor de piață nete ale tranzacțiilor din cadrul unui set de compensare la o dată viitoare - orizontul de previzionare -, avându-se în vedere valoarea de piață realizată a acestor tranzacții până la momentul prezent.
15. *Distribuție a expunerilor* reprezintă distribuția de probabilitate previzionată a valorilor de piață, obținută prin egalarea cu zero a previziunilor valorilor de piață nete negative.
16. *Distribuție neutră la risc* reprezintă distribuția valorilor de piață sau a expunerilor pe o perioadă de timp viitoare, atunci când distribuția se obține prin utilizarea de valori de piață implicite, precum volatilitățile implicite.
17. *Distribuție efectivă* reprezintă distribuția valorilor de piață sau a expunerilor pe o perioadă de timp viitoare, atunci când distribuția se obține prin utilizarea de valori istorice sau realizate, precum volatilitățile calculate pe baza variațiilor înregistrate în trecut ale prețurilor sau ratelor.
18. *Expunere curentă* reprezintă valoarea maximă dintre zero și valoarea de piață a unei tranzacții sau a unui portofoliu de tranzacții din cadrul unui set de compensare cu o contrapartidă, care ar fi pierdută în cazul în care contrapartida și-ar încălca obligațiile contractuale, în ipoteza în care, în caz de faliment, nu este posibilă nicio recuperare a valorii respectivelor tranzacții.
19. *Expunere maximă* reprezintă o centilă superioară a distribuției expunerilor, la orice dată viitoare, precedentă scadenței tranzacției celei mai îndelungate din cadrul setului de compensare.
20. *Expunere așteptată* reprezintă media distribuției expunerilor, la orice dată viitoare, precedentă scadenței tranzacției celei mai îndelungate din cadrul setului de compensare.
21. *Expunere așteptată efectivă la o anumită dată* reprezintă expunerea așteptată maximă la acea dată sau la orice dată anterioară. Expunerea așteptată efectivă la o anumită dată se poate, de asemenea, defini ca valoarea maximă dintre expunerea așteptată la data respectivă și, respectiv, expunerea efectivă la data precedentă.
22. *Expunere pozitivă așteptată* reprezintă media ponderată în timp a expunerilor așteptate, unde ponderile sunt

reprezentate de o fracțiune din întregul interval de timp considerat, aferentă fiecărei expuneri așteptate individuale. La calculul cerinței minime de capital, media se determină pe durata primului an sau, dacă toate contractele din cadrul setului de compensare devin scadente în mai puțin de un an, pe durata de viață a contractului cu scadența cea mai îndelungată din cadrul setului de compensare.

23. *Expunere pozitivă așteptată efectivă* reprezintă media ponderată în timp a expunerilor așteptate efective, pe durata primului an, sau, dacă toate contractele din cadrul setului de compensare devin scadente în mai puțin de un an, pe durata de viață a contractului cu scadența cea mai îndelungată din cadrul setului de compensare, unde ponderile sunt reprezentate de o fracțiune din întregul interval de timp considerat, aferentă fiecărei expuneri așteptate individuale.
24. *Ajustare a evaluării creditului* reprezintă o ajustare la valoarea medie de piață a portofoliului de tranzacții derulate cu o contrapartidă. Această ajustare reflectă valoarea de piață a riscului de credit rezultat din orice neonorare a obligațiilor aferente acordurilor contractuale încheiate cu o contrapartidă. Această ajustare poate reflecta valoarea de piață a riscului de credit aferent contrapartidei sau valoarea de piață a riscului de credit aferent atât instituției de credit, cât și contrapartidei.
25. *Ajustare unilaterală a evaluării creditului* reprezintă o ajustare a evaluării creditului care reflectă valoarea de piață a riscului de credit pe care-l reprezintă contrapartida pentru instituția de credit, dar nu reflectă valoarea de piață a riscului de credit pe care-l reprezintă instituția de credit pentru contrapartidă.
26. *Risc de reînnoire* reprezintă măsura în care expunerea pozitivă așteptată este sub-estimată, în situația în care se așteaptă ca tranzacțiile viitoare cu o contrapartidă să se desfășoare pe bază continuă. Expunerea suplimentară generată de aceste tranzacții viitoare nu este inclusă în calculul expunerii pozitive așteptate.
27. *Risc general de corelare* reprezintă riscul care apare în situația în care există o corelație pozitivă între probabilitatea de nerambursare a contrapartidelor și factorii ce determină riscul general de piață.
28. *Risc specific de corelare* reprezintă riscul care apare în situația în care există o corelație pozitivă între expunerea față de o anumită contrapartidă și probabilitatea de nerambursare a acesteia, ca urmare a naturii tranzacțiilor derulate cu respectiva contrapartidă. Se consideră că o instituție de credit este expusă la riscul specific de corelare în situația în care este de așteptat ca expunerea viitoare față de o anumită contrapartidă să fie ridicată atunci când probabilitatea de nerambursare a contrapartidei este, de asemenea, ridicată.
29. *Instrumente financiare derivate tranzacționate pe piețe nereglementate (OTC)* reprezintă elementele enumerate în cadrul listei din anexa la prezentul regulament, altele decât acele elemente cărora le este atribuită, potrivit art.8, o valoare a expunerii egală cu zero.
30. *Tranzacție de răscumpărare* reprezintă orice tranzacție derulată în baza unui acord care satisface definiția prevăzută în cadrul Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.22/27/2006 privind adecvarea capitalului instituțiilor de credit și al firmelor de investiții pentru „acord repo” sau „acord reverse repo”.
31. *Operațiuni de dare/luare de titluri/mărfuri cu împrumut* reprezintă orice tranzacție care satisface definiția prevăzută în cadrul Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.22/27/2006 privind adecvarea capitalului instituțiilor de credit și al firmelor de investiții pentru „operațiuni de dare de titluri/mărfuri cu împrumut” sau „operațiuni de luare de titluri/mărfuri cu împrumut”.

CAPITOLUL II

Principii generale de determinare a valorii expunerii

Art. 3 - (1) Instituțiile de credit trebuie să determine valoarea expunerii aferente contractelor prevăzute în anexa la prezentul regulament prin utilizarea uneia dintre metodele descrise în Capitolele III -VI, ținându-se cont de prevederile art.4-9.

(2) Instituțiile de credit care nu sunt eligibile pentru aplicarea tratamentului prevăzut la art.9 alin.(2) din Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.22/27/2006 privind adecvarea capitalului instituțiilor de credit și al firmelor de investiții nu pot utiliza metoda descrisă în Capitolul IV.

(3) Instituțiile de credit nu pot utiliza metoda descrisă în Capitolul IV în vederea determinării valorii expunerii aferente contractelor prevăzute la pct.3 din anexa la prezentul regulament.

(4) Utilizarea combinată a metodelor descrise în Capitolele III - VI este permisă pe bază permanentă în cadrul unui grup, dar nu și în cadrul unei singure entități juridice. Utilizarea combinată a metodelor descrise în Capitolele III și V în cadrul unei singure entități juridice este permisă în situația în care una dintre metode este utilizată pentru cazurile prevăzute la art.31.

(5) În vederea derulării operațiilor de conversie în monedă națională prevăzute în Capitolul V, pentru valutele pentru care Banca Națională a României calculează și comunică cursurile oficiale de schimb se folosesc cotațiile anunțate în ziua

respectivă.

Art. 4 - Cu aprobarea Băncii Naționale a României, instituțiile de credit pot determina valoarea expunerii pentru:

- a) contractele prevăzute în anexa la prezentul regulament;
- b) tranzacțiile de răscumpărare;
- c) operațiunile de dare/luare de titluri/mărfuri cu împrumut;
- d) tranzacțiile de creditare în marjă; și
- e) tranzacțiile cu termen lung de decontare

prin utilizarea Metodei Modelului Intern, descrisă în Capitolul VI.

Art. 5 - În situația în care o instituție de credit este cumpărător de protecție prin intermediul unor instrumente financiare derivate de credit în vederea acoperirii unei expuneri din afara portofoliului de tranzacționare sau a unei expuneri la riscul de credit al contrapartidei, aceasta poate calcula cerința de capital pentru activul acoperit potrivit art.133-141 din *Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.19/24/2006 privind tehnicile de diminuare a riscului de credit utilizate de instituțiile de credit și firmele de investiții* sau, cu aprobarea Băncii Naționale a României, în conformitate cu art.34 din *Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.15/20/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării bazate pe modele interne de rating* sau cu art.211-219 din *Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.15/20/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării bazate pe modele interne de rating*. În aceste situații, valoarea expunerii la riscul de credit al contrapartidei aferent acestor instrumente financiare derivate de credit este zero.

Art. 6 - Valoarea expunerii la riscul de credit al contrapartidei care rezultă din instrumentele de tip *credit default swap* vândute, din afara portofoliului de tranzacționare, în situația în care acestea sunt tratate ca protecție a creditului furnizată de către instituția de credit și care fac obiectul unei cerințe de capital pentru riscul de credit la întreaga valoare noțională, este zero.

Art. 7 - Pentru toate metodele descrise în Capitolele III-VI, valoarea expunerii față de o anumită contrapartidă este egală cu suma valorilor expunerilor calculate pentru fiecare set de compensare cu contrapartida respectivă.

Art. 8 - (1) O valoare a expunerii egală cu zero pentru riscul de credit al contrapartidei poate fi atribuită instrumentelor financiare derivate sau tranzacțiilor de răscumpărare, operațiunilor de dare/luare de titluri/mărfuri cu împrumut, tranzacțiilor cu termen lung de decontare și tranzacțiilor de creditare în marjă aflate în derulare cu o contrapartidă centrală și care nu au fost respinse de respectiva contrapartidă centrală.

(2) O valoare a expunerii egală cu zero poate fi atribuită, de asemenea, expunerilor la riscul de credit față de contrapartide centrale, rezultând din instrumente financiare derivate, tranzacții de răscumpărare, operațiuni de dare/luare de titluri/mărfuri cu împrumut, tranzacții cu termen lung de decontare și tranzacții de creditare în marjă sau alte expuneri, așa cum sunt acestea stabilite de către Banca Națională a României, pe care instituția de credit le are în proces de derulare cu contrapartida centrală.

(3) Pentru scopurile alin.(1) și (2), expunerile contrapartidei centrale la riscul de credit al contrapartidei față de toți participanții la acordurile sale trebuie acoperite zilnic integral prin garanții reale.

Art. 9 - (1) Expunerile provenind din tranzacțiile cu termen lung de decontare se pot determina prin utilizarea oricăreia dintre metodele descrise în Capitolele III - VI, indiferent de metodele alese pentru tratarea instrumentelor financiare derivate tranzacționate pe piețe nereglementate (OTC), tranzacțiilor de răscumpărare, operațiunilor de dare/luare de titluri/mărfuri cu împrumut și tranzacțiilor de creditare în marjă.

(2) La calculul cerințelor de capital pentru tranzacțiile cu termen lung de decontare, instituțiile de credit care utilizează abordarea prevăzută în *Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.15/20/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării bazate pe modele interne de rating* pot aplica ponderile de risc potrivit abordării prevăzute în *Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării standard* în mod permanent și indiferent de importanța acestor poziții.

Art. 10 - În cazul metodelor descrise în Capitolele III și IV, instituțiile de credit trebuie să se asigure că valoarea noțională care urmează să fie luată în calcul este un indicator adecvat pentru riscul aferent contractului. În situația în care, de exemplu, contractul prevede o multiplicare a fluxurilor de numerar, valoarea noțională trebuie ajustată pentru a lua în considerare efectele multiplicării asupra structurii de risc a respectivului contract.

CAPITOLUL III

Metoda Marcării la Piață

Art. 11 - Metoda Marcării la Piață permite determinarea valorii expunerii prin parcurgerea următoarelor etape:

Etapa (a): prin atașarea valorilor de piață curente contractelor - marcarea la piață - se obține costul de înlocuire curent al tuturor contractelor cu valori pozitive.

Etapa (b): pentru a obține expunerea de credit viitoare potențială, exceptând contractele swap într-o singură monedă pe rate ale dobânzii variabile - *single-currency "floating/floating" interest rate swaps* -, caz în care se calculează numai costul de înlocuire curent, valorile principalului noțional sau valorile instrumentului financiar suport se înmulțesc cu procentele din Tabelul 1:

Tabelul 1^{(1),(2)}

Scadență reziduală ⁽³⁾	Contracte pe rata dobânzii	Contracte pe cursul de schimb și pe aur	Contracte pe titluri de capital	Contracte pe metale prețioase, cu excepția aurului	Contracte pe mărfuri, altele decât metalele prețioase
Până la un an inclusiv	0%	1%	6%	7%	10%
Între 1 și 5 ani inclusiv	0,5%	5%	8%	7%	12%
Peste 5 ani	1,5%	7,5%	10%	8%	15%

În scopul calculării expunerii de credit viitoare potențiale în conformitate cu etapa b), instituțiile de credit pot, cu notificarea Băncii Naționale a României, să aplice procentele prevăzute în Tabelul 2 în locul celor prevăzute în Tabelul 1, în situația în care instituțiile de credit fac uz de opțiunea prevăzută la pct.21 din Anexa IV la *Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.22/27/2006 privind adecvarea capitalului instituțiilor de credit și al firmelor de investiții* pentru contractele pe mărfuri, cu excepția aurului în sensul pct.3 din anexa la prezentul regulament.

Tabelul 2

Scadența reziduală	Metale prețioase (cu excepția aurului)	Metale de bază	Produse agricole (perisabile)	Altele, inclusiv produse energetice
Până la un an inclusiv	2%	2,5%	3%	4%
Între 1 și 5 ani inclusiv	5%	4%	5%	6%
Peste 5 ani	7,5%	8%	9%	10%

Etapa (c): suma dintre costul de înlocuire curent și expunerea de credit viitoare potențială reprezintă valoarea expunerii.

CAPITOLUL IV

Metoda Expunerii Inițiale

Art. 12 - Metoda Expunerii Inițiale permite determinarea valorii expunerii prin parcurgerea următoarelor etape:

Etapa (a): valoarea principalului noțional pentru fiecare instrument se multiplică cu procentele înscrise în Tabelul 3:

⁽¹⁾ Contractele care nu se încadrează în niciuna dintre cele 5 categorii indicate în acest tabel trebuie să fie tratate ca și contractele pe mărfuri, altele decât metalele prețioase.

⁽²⁾ Pentru contractele care implică schimburi multiple ale principalului, procentele trebuie să fie înmulțite cu numărul de plăți rămase de efectuat în conformitate cu prevederile contractului.

⁽³⁾ Pentru contractele structurate astfel încât expunerile rămase, ulterioare datelor de plată specificate, să fie regularizate și la care termenii sunt revizuiți astfel încât valoarea de piață a contractelor la acele date specificate să fie zero, scadența reziduală este egală cu timpul rămas până la următoarea dată de revizuire a termenilor contractului. În cazul contractelor pe rata dobânzii care îndeplinesc aceste criterii și au o scadență rămasă mai mare de un an, procentul nu trebuie să fie mai mic de 0,5%.

Tabelul 3

Scadența inițială ⁽¹⁾	Contracte pe rata dobânzii	Contracte pe cursul de schimb și pe aur
Până la un an inclusiv	0,5%	2%
Între 1 și 2 ani inclusiv	1%	5%
Pentru fiecare an în plus	1%	3%

Etapă (b): valoarea expunerii inițiale astfel obținută reprezintă valoarea expunerii.

CAPITOLUL V

Metoda standardizată

Art. 13 - (1) Metoda standardizată poate fi utilizată doar în cazul instrumentelor financiare derivate tranzacționate pe piețe nereglementate (OTC) și al tranzacțiilor cu termen lung de decontare. Valoarea expunerii se calculează separat pentru fiecare set de compensare și prin deducerea garanțiilor reale, conform următoarei formule:

$$\text{Valoarea expunerii} = \beta * \max \left(\text{CMV} - \text{CMC}; \sum_j \left| \sum_i RPT_{ij} - \sum_l RPC_{lj} \right| * CCRM_j \right)$$

unde:

CMV = valoarea de piață curentă a portofoliului de tranzacții din cadrul unui set de compensare cu o contrapartidă, înainte de deducerea garanțiilor reale, respectiv:

$$\text{CMV} = \sum_i \text{CMV}_i$$

unde:

CMV_i = valoarea de piață curentă a tranzacției i;

CMC = valoarea de piață curentă a garanțiilor reale atribuite setului de compensare, respectiv:

$$\text{CMC} = \sum_l \text{CMC}_l$$

unde:

CMC_l = valoarea de piață curentă a garanțiilor reale l;

i = indice care desemnează tranzacția;

l = indice care desemnează garanțiile reale;

j = indice care desemnează categoria setului de acoperire a riscului. Aceste seturi de acoperire a riscului corespund unor factori de risc pentru care pozițiile de risc de semn opus pot fi compensate, rezultând o poziție de risc netă, pe baza căreia se calculează mărimea expunerii;

RPT_{ij} = poziția de risc care provine din tranzacția i în raport cu setul de acoperire a riscului j;

RPC_{lj} = poziția de risc care provine din garanțiile reale l în raport cu setul de acoperire a riscului j;

CCRM_j = multiplicatorul aferent riscului de credit al contrapartidei, prevăzut în Tabelul 5, în raport cu setul de acoperire a riscului j;

β = 1,4.

(2) Garanției reale primite din partea unei contrapartide îi este atribuit un semn pozitiv, iar garanției reale furnizate unei contrapartide îi este atribuit un semn negativ.

(3) Garanțiile reale recunoscute în contextul acestei metode se limitează la garanțiile reale eligibile în conformitate cu prevederile art.20 din *Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.19/24/2006 privind tehnicile de diminuare a riscului de credit utilizate de instituțiile de credit și firmele de investiții* și ale pct.9 din Anexa II la *Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.22/27/2006 privind adecvarea capitalului instituțiilor de credit și al firmelor de investiții*.

Art. 14 - (1) În situația în care o tranzacție pe piețe nereglementate (OTC) cu instrumente financiare derivate, care prezintă un profil de risc liniar, prevede schimbul unui instrument financiar contra unei plăți, partea tranzacției aferentă plății se numește „segment de plată”. Tranzacțiile care prevăd schimbul unei plăți contra altei plăți sunt constituite din două segmente de plată.

(2) Segmentele de plată corespund plăților brute prevăzute în contract, inclusiv valoarea noțională a tranzacției.

⁽¹⁾ În cazul contractelor pe rata dobânzii, instituțiile de credit pot, cu aprobarea Băncii Naționale, să aleagă fie scadența inițială, fie scadența reziduală.

(3) Pentru scopurile efectuării calculelor următoare, instituțiile de credit pot să nu țină cont de riscul de rata dobânzii aferent segmentelor de plată cu o scadență rămasă mai mică de un an.

(4) Instituțiile de credit pot trata tranzacțiile care constau din două segmente de plată exprimate în aceeași monedă, cum ar fi swap-urile pe rata dobânzii, ca reprezentând o singură tranzacție agregată. Tratatamentul aferent segmentelor de plată se aplică tranzacției agregate.

Art. 15 - Tranzacțiile care prezintă un profil de risc liniar, având ca instrumente financiare suport titluri de capital (inclusiv indici ai titlurilor de capital), aur, alte metale prețioase sau alte mărfuri, sunt puse în corespondență cu o poziție de risc pe respectivele titluri de capital (sau indici ai titlurilor de capital) sau mărfuri (inclusiv aur și alte metale prețioase) și cu o poziție de risc de rata dobânzii pentru segmentul de plată. Dacă segmentul de plată este exprimat în valută, acesta trebuie, de asemenea, să fie pus în corespondență cu o poziție de risc pe respectiva valută.

Art. 16 - (1) Tranzacțiile care prezintă un profil de risc liniar și care au ca instrument financiar suport un titlu de creanță sunt puse în corespondență cu o poziție de risc de rata dobânzii pentru respectivul titlu de creanță și cu o altă poziție de risc de rata dobânzii pentru segmentul de plată.

(2) Tranzacțiile care prezintă un profil de risc liniar și care prevăd schimbul unei plăți contra altei plăți, inclusiv contractele forward pe curs de schimb, sunt puse în corespondență cu o poziție de risc de rata dobânzii pentru fiecare dintre segmentele de plată.

(3) Dacă titlul de creanță suport al unei tranzacții care prezintă un profil de risc liniar este exprimat în valută, acesta este pus în corespondență cu o poziție de risc pe respectiva valută.

(4) Dacă un segment de plată este exprimat în valută, segmentul de plată este pus în corespondență, de asemenea, cu o poziție de risc pe respectiva valută.

(5) În cazul unui swap de bază pe curs de schimb - *foreign exchange basis swap* -, valoarea expunerii este zero.

Art. 17 - Dimensiunea unei poziții de risc care provine dintr-o tranzacție cu profil de risc liniar este valoarea noțională efectivă - preț de piață înmulțit cu cantitate - a instrumentelor financiare suport, inclusiv mărfuri, convertită în moneda națională a instituției de credit, cu excepția titlurilor de creanță.

Art. 18 - În cazul titlurilor de creanță și al segmentelor de plată, dimensiunea poziției de risc este produsul dintre valoarea noțională efectivă a plăților brute rămase de efectuat, inclusiv valoarea noțională, convertită în moneda națională a instituției de credit, și durata modificată a titlului de creanță sau a segmentului de plată, după caz.

Art. 19 - Dimensiunea unei poziții de risc care provine dintr-un instrument de tip *credit default swap* este produsul dintre valoarea noțională a titlului de creanță de referință și scadența rămasă a instrumentului de tip *credit default swap*.

Art. 20 - Dimensiunea unei poziții de risc care provine dintr-un instrument financiar derivat tranzacționat pe piețe nereglementate (OTC), care prezintă un profil de risc neliniar, inclusiv opțiunile și instrumentele de tip *swaption*, este egală cu echivalentul delta al valorii noționale efective a instrumentului financiar suport al tranzacției, cu excepția situației în care instrumentul suport este reprezentat de un titlu de creanță.

Art. 21 - Dimensiunea unei poziții de risc care provine dintr-un instrument financiar derivat tranzacționat pe piețe nereglementate (OTC), care prezintă un profil de risc neliniar, inclusiv opțiunile și instrumentele de tip *swaptions*, al cărui instrument suport este reprezentat de un titlu de creanță sau de un segment de plată, este egală cu produsul dintre echivalentul delta al valorii noționale efective a titlului de creanță sau a segmentului de plată și durata modificată a titlului de creanță sau a segmentului de plată, după caz.

Art. 22 - În vederea determinării pozițiilor de risc, garanția reală primită de la o contrapartidă trebuie tratată ca o creanță asupra contrapartidei provenind dintr-un instrument financiar derivat (poziție lungă), scadență astăzi, iar garanția reală furnizată trebuie tratată ca o obligație față de contrapartidă (poziție scurtă), scadență astăzi.

Art. 23 - (1) În vederea determinării dimensiunii și semnului unei poziții de risc, instituțiile de credit pot utiliza următoarele formule:

(a) pentru toate instrumentele, altele decât titlurile de creanță:

valoarea noțională efectivă sau

echivalentul delta al valorii noționale = $P_{\text{ref}} \frac{\partial V}{\partial P}$

unde:

P_{ref} = prețul instrumentului suport, exprimat în moneda de referință;

V = valoarea instrumentului financiar (în cazul unei opțiuni, aceasta este prețul opțiunii, iar în cazul unei tranzacții cu profil de risc linear este valoarea instrumentului suport însuși);

P = prețul instrumentului suport, exprimat în aceeași monedă ca V ;

(b) pentru titlurile de creanță și pentru segmentele de plată ale tuturor tranzacțiilor:

valoarea notională efectivă, multiplicată cu durata modificată sau echivalentul delta al valorii notionale, multiplicat cu durata modificată

$$\frac{\partial V}{\partial r}$$

unde:

V = valoarea instrumentului financiar (în cazul unei opțiuni, aceasta este prețul opțiunii, iar în cazul unei tranzacții cu profil de risc linear este valoarea instrumentului suport însuși sau a segmentului de plată, după caz);

r = nivelul ratei dobânzii.

(2) Dacă valoarea instrumentului financiar la care se face referire la alin.(1) este exprimată într-o altă monedă decât moneda de referință, instrumentul financiar derivat trebuie convertit în moneda de referință prin înmulțirea cu cursul de schimb relevant.

Art. 24 - Pozițiile de risc trebuie grupate pe seturi de acoperire a riscului. Pentru fiecare set de acoperire, se calculează valoarea absolută a sumei pozițiilor de risc rezultante. Această sumă se numește „poziție de risc netă” și este reprezentată de termenul:

$$\left| \sum_i RPT_{ij} - \sum_l RPC_{lj} \right|$$

din cadrul formulei prevăzute la art.13 alin.(1).

Art. 25 - Pentru pozițiile de risc de rata dobânzii provenind din depozite în numerar primite de la contrapartidă drept garanție reală, din segmente de plată și din titluri de creanță suport, cărora, potrivit Tabelului 1 din Anexa I la *Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.22/27/2006 privind adecvarea capitalului instituțiilor de credit și al firmelor de investiții* li se aplică o cerință de capital de cel mult 1,60%, există șase seturi de acoperire a riscului pentru fiecare monedă, conform Tabelului 4 de mai jos. Seturile de acoperire a riscului se definesc printr-o combinație a criteriilor „scadență rămasă” și „rate ale dobânzii de referință”.

Tabelul 4

	Rate ale dobânzii de referință guvernamentale	Rate ale dobânzii de referință ne-guvernamentale
Scadență rămasă	Până la un an inclusiv	Până la un an inclusiv
Scadență rămasă	Între 1 și 5 ani inclusiv	Între 1 și 5 ani inclusiv
Scadență rămasă	Peste 5 ani	Peste 5 ani

Art. 26 - Pentru pozițiile de risc de rata dobânzii, care provin din titluri de creanță suport sau din segmente de plată pentru care rata dobânzii este legată de o rată a dobânzii de referință, reprezentativă pentru nivelul general al ratelor de dobândă de pe piață, scadența rămasă este lungimea intervalului de timp până la următoarea re-ajustare a ratei dobânzii. În orice alte situații, scadența rămasă este durata de viață rămasă a titlului de creanță suport sau, în cazul unui segment de plată, este durata de viață rămasă a tranzacției.

Art. 27 - Există un singur set de acoperire a riscului pentru fiecare emitent al unui titlu de creanță de referință, suport al unui instrument de tip *credit default swap*.

Art. 28 - (1) Pentru pozițiile de risc de rata dobânzii, care provin din depozite în numerar care sunt puse la dispoziția unei contrapartide drept garanție reală, în situația în care contrapartida respectivă nu are obligații de plată rămase cu risc specific scăzut, și din titluri de creanță suport, cărora, potrivit Tabelului 1 din Anexa I la *Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.22/27/2006 privind adecvarea capitalului instituțiilor de credit și al firmelor de investiții*, li se aplică o cerință de capital mai mare de 1,60%, există un singur set de acoperire a riscului pentru fiecare emitent. În situația în care un segment de plată reproduce un astfel de titlu de creanță, există de asemenea un singur set de acoperire a riscului pentru

fiecare emitent al titlului de creanță de referință.

(2) Instituțiile de credit pot atribui aceluiași set de acoperire a riscului pozițiile de risc care provin din titluri de creanță ale unui anumit emitent sau din titluri de creanță de referință ale aceluiași emitent, care sunt reproduse de segmente de plată sau care constituie suportul unui instrument de tip *credit default swap*.

Art. 29 - (1) Instrumentele financiare suport, altele decât titlurile de creanță, sunt respectiv atribuite aceluiași set de acoperire a riscului, numai dacă sunt instrumente similare sau identice. În orice alte situații, acestea sunt atribuite unor seturi distincte de acoperire a riscului.

(2) Similaritatea instrumentelor este stabilită după cum urmează:

- pentru titlurile de capital, instrumentele similare sunt cele care au același emitent. Un indice al titlurilor de capital se tratează ca pentru cazul unui emitent distinct;
- pentru metalele prețioase, instrumentele similare sunt cele aferente aceluiași metal. Un indice al metalelor prețioase se tratează drept un metal prețios distinct;
- pentru energia electrică, instrumentele similare sunt drepturile și obligațiile de livrare aferente aceluiași interval temporal de încărcare a capacității, la nivel maxim sau nu, din cadrul oricărei perioade de 24 de ore; și
- pentru mărfuri, instrumentele similare sunt cele pe aceeași marfă. Un indice al mărfurilor se tratează drept marfă distinctă.

Art. 30 - (1) Multiplicatorii aferenți riscului de credit al contrapartidei aplicabili diferitelor categorii de seturi de acoperire a riscului sunt prevăzuți în Tabelul 5 de mai jos:

Tabelul 5

Categorii de seturi de acoperire a riscului	Multiplicatorul aferent riscului de credit al contrapartidei
1. Rate ale dobânzii	0,2%
2. Rate ale dobânzii pentru poziții de risc care provin dintr-un titlu de creanță de referință, suport al unui instrument de tip <i>credit default swap</i> , căruia i se aplică o cerință de capital de cel mult 1,60%, în conformitate cu Tabelul 1 din Anexa I la <i>Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.22/27/2006 privind adecvarea capitalului instituțiilor de credit și al firmelor de investiții</i>	0,3%
3. Rate ale dobânzii pentru poziții de risc care provin dintr-un titlu de creanță sau un titlu de creanță de referință, căruia i se aplică o cerință de capital mai mare de 1,60%, în conformitate cu Tabelul 1 din Anexa I la <i>Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.22/27/2006 privind adecvarea capitalului instituțiilor de credit și al firmelor de investiții</i>	0,6%
4. Cursuri de schimb	2,5%
5. Energie electrică	4%
6. Aur	5%
7. Titluri de capital	7%
8. Metale prețioase (cu excepția aurului)	8,5%
9. Alte mărfuri (cu excepția metalelor prețioase și a energiei electrice)	10%
10. Instrumente suport ale instrumentelor financiare derivate tranzacționate pe piețe nereglementate (OTC), care nu sunt incluse în niciuna dintre categoriile de mai sus	10%

(2) Instrumentele suport ale instrumentelor financiare derivate tranzacționate pe piețe nereglementate (OTC), prevăzute la pct.10 din Tabelul 5, trebuie atribuite unor seturi distincte de acoperire a riscului pentru fiecare categorie de instrument suport.

Art. 31 - Pentru tranzacțiile care prezintă un profil de risc neliniar sau pentru segmentele de plată și tranzacțiile care au ca suport titluri de creanță, pentru care instituția de credit nu poate determina delta sau, respectiv, durata modificată, cu ajutorul unui model, care a fost considerat eligibil de către Banca Națională a României pentru scopurile determinării cerințelor minime de capital pentru riscul de piață, Banca Națională a României trebuie să determine, de o manieră prudentă, dimensiunea pozițiilor de risc și multiplicatorii aferenți riscului de credit al contrapartidei aplicabili sau poate solicita, de la caz la caz, utilizarea metodei descrise în Capitolul III. Compensarea nu este recunoscută, ceea ce înseamnă că valoarea expunerii se determină ca în cazul unui set de compensare care ar include doar tranzacția în cauză.

Art. 32 - O instituție de credit trebuie să dispună de proceduri interne pentru a verifica dacă, anterior includerii unei tranzacții într-un set de acoperire a riscului, tranzacția este acoperită de un contract de compensare executoriu din punct

de vedere juridic, care respectă cerințele prevăzute în Capitolul VII.

Art. 33 - O instituție de credit care, în vederea diminuării riscului de credit al contrapartidei, utilizează garanții reale, trebuie să dispună de proceduri interne pentru a verifica dacă, anterior recunoașterii în cadrul calculelor sale a efectului garanțiilor reale, garanțiile reale îndeplinesc standardele legate de siguranța juridică prevăzute în *Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.19/24/2006 privind tehnicile de diminuare a riscului de credit utilizate de instituțiile de credit și firmele de investiții*.

CAPITOLUL VI

Metoda Modelului Intern

Secțiunea 1

Principii generale

Art. 34 - (1) O instituție de credit poate utiliza, cu aprobarea Băncii Naționale a României, Metoda Modelului Intern pentru a calcula valoarea expunerii pentru tranzacțiile prevăzute la art.4 lit.(a) sau pentru tranzacțiile prevăzute la art.4 lit.(b), (c) și (d) sau pentru tranzacțiile prevăzute la art.4 lit.(a) - (d). În fiecare dintre aceste situații, pot fi incluse, de asemenea, și tranzacțiile prevăzute la art.4 lit.(e).

(2) Fără a lua în considerare prevederile art.3 alin.(4), instituțiile de credit pot alege să nu aplice această metodă în cazul expunerilor care nu sunt semnificative în termeni de dimensiune și risc.

(3) Pentru a aplica Metoda Modelului Intern, o instituție de credit trebuie să îndeplinească cerințele prevăzute în acest capitol.

(4) În cazul instituțiilor de credit care utilizează abordarea bazată pe modele interne de rating, în vederea calculării scadenței efective, acestea trebuie să notifice Banca Națională a României cu privire la alegerea sau, după caz, calcularea ratei randamentului fără risc, Banca Națională a României urmând a decide de la caz la caz dacă este necesară revizuirea metodologiei.

Art. 35 - (1) Cu aprobarea Băncii Naționale a României, implementarea Metodei Modelului Intern se poate efectua secvențial pe diferite tipuri de tranzacții și, pe durata acestei perioade, instituția de credit poate utiliza metodele descrise în Capitolele III - V, cu respectarea prevederilor Capitolului II.

(2) Fără a lua în considerare prevederile subsecvente ale acestui capitol, instituțiilor de credit nu le este solicitată utilizarea unui anumit tip de model.

Art. 36 - Pentru toate tranzacțiile pe piețe nereglementate (OTC) cu instrumente financiare derivate și pentru tranzacțiile cu termen lung de decontare, pentru care o instituție de credit nu a obținut aprobarea de a utiliza Metoda Modelului Intern, instituția de credit trebuie să utilizeze metodele descrise în Capitolele III - V, cu respectarea prevederilor Capitolului II.

Art. 37 - (1) Instituțiile de credit care au obținut permisiunea de a utiliza Metoda Modelului Intern nu pot reveni la utilizarea metodelor descrise în Capitolele III - V, decât pentru motive justificate în mod corespunzător și cu aprobarea Băncii Naționale a României.

(2) Dacă o instituție de credit nu mai îndeplinește cerințele prevăzute în prezentul capitol, aceasta trebuie fie să prezinte Băncii Naționale a României un plan de redresare oportună, fie să demonstreze că efectul neîndeplinirii acestor cerințe nu este semnificativ.

Secțiunea 2

Valoarea expunerii

Art. 38 - (1) Valoarea expunerii se determină la nivelul setului de compensare.

(2) Modelul trebuie să specifice distribuția previzionată a modificărilor valorii de piață a setului de compensare, datorate modificărilor variabilelor pieței, precum ratele dobânzii și cursurile de schimb.

(3) Modelul trebuie să determine, în continuare, valoarea expunerii aferente setului de compensare la fiecare moment viitor, luând în considerare modificările variabilelor pieței.

(4) În cazul contrapartidelor care sunt acoperite prin garanții reale în cadrul contractelor în marjă, modelul poate surprinde, de asemenea, evoluțiile viitoare ale garanțiilor reale.

Art. 39 - Instituțiile de credit pot include garanțiile financiare eligibile, prevăzute la art.20 din *Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.19/24/2006 privind tehnicile de diminuare a riscului de credit utilizate de instituțiile de credit și firmele de*

investiții și la pct.9 din Anexa II la *Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.22/27/2006 privind adecvarea capitalului instituțiilor de credit și al firmelor de investiții*, în distribuțiile previzionate ale modificărilor valorii de piață a setului de compensare, dacă garanțiile reale îndeplinesc cerințele cantitative, calitative și cele aferente datelor pentru Metoda Modelului Intern.

Art. 40 - Valoarea expunerii este calculată ca produsul dintre factorul α și expunerea pozitivă așteptată efectivă:

Valoarea expunerii = $\alpha * EPE_{\text{efectivă}}$

unde:

alfa (α) este 1,4, dar Banca Națională a României poate solicita utilizarea unei valori mai mari a acestuia;

$EPE_{\text{efectivă}}$ este expunerea pozitivă așteptată efectivă, care se calculează prin estimarea expunerii așteptate (EE_t), ca expunere medie la momentul viitor t , unde media se determină pe baza valorilor viitoare posibile ale factorilor de risc de piață relevanți. Modelul estimează expunerea așteptată la o serie de momente viitoare t_1, t_2, t_3 etc.

Art. 41 - Expunerea așteptată efectivă se calculează prin recurență, după cum urmează:

$EE_{t_k \text{ efectivă}} = \max(EE_{t_{k-1} \text{ efectivă}}, EE_{t_k})$

unde:

momentul curent se notează cu t_0 , iar expunerea așteptată efectivă la t_0 ($EE_{t_0 \text{ efectivă}}$) este egală cu expunerea curentă.

Art. 42 - (1) Expunerea pozitivă așteptată efectivă este valoarea medie a expunerilor așteptate efective pe parcursul primului an al expunerii viitoare. Dacă toate contractele aferente setului de compensare devin scadente în mai puțin de un an, expunerea pozitivă așteptată este egală cu media expunerilor așteptate până la data la care toate contractele aferente setului de compensare ajung la scadență.

(2) Expunerea pozitivă așteptată efectivă se calculează ca media ponderată a expunerilor așteptate efective:

$$EPE_{\text{efectivă}} = \sum_{k=1}^{\min(1 \text{ an; scadenta})} EE_{t_k \text{ efectivă}} * \Delta t_k$$

unde:

ponderile $\Delta t_k = t_k - t_{k-1}$ permit să se țină cont de cazul în care expunerea viitoare se calculează la momente de timp care nu sunt repartizate la intervale egale.

Art. 43 - Cuantificările expunerii așteptate sau ale expunerii maxime trebuie calculate pe baza unei distribuții a expunerilor care țină cont de posibilitatea ca expunerile să nu fie normal distribuite.

Art. 44 - Instituțiile de credit pot utiliza o cuantificare mai prudentă decât produsul dintre factorul α și expunerea pozitivă așteptată efectivă, calculat în conformitate cu formula prevăzută la art.40, pentru fiecare contrapartidă.

Art. 45 - (1) Fără a lua în considerare prevederile art.40, instituțiile de credit pot utiliza, cu aprobarea Băncii Naționale a României, propriile estimări ale lui α , cu condiția ca valoarea acestuia să nu fie mai mică decât 1,2, iar α să fie egal cu raportul dintre capitalul intern rezultat ca urmare a unei simulări globale pe toate contrapartidele a expunerii la riscul de credit al contrapartidei - la numărător - și capitalul intern determinat pe baza expunerii pozitive așteptate - la numitor -. În cazul numitorului, expunerea pozitivă așteptată trebuie să fie utilizată ca și când ar fi o sumă fixă rămasă de rambursat.

(2) Instituțiile de credit trebuie să demonstreze Băncii Naționale a României că estimările proprii ale lui α surprind, la numărător, surse semnificative ale dependenței stocastice a distribuției valorilor de piață ale tranzacțiilor sau ale portofoliilor de tranzacții de-a lungul contrapartidelor. Estimările proprii ale lui α trebuie să țină cont de diversificarea portofoliilor.

(3) O instituție de credit trebuie să se asigure că, atât numărătorul cât și numitorul lui α , se determină în mod coerent în ceea ce privește metodologia de modelare, specificările parametrilor și structura portofoliului.

(4) Abordarea utilizată pentru estimarea lui α trebuie să aibă la bază abordarea instituției de credit cu privire la capitalul intern, trebuie să fie bine formalizată și să fie supusă unui proces independent de validare.

(5) Instituția de credit trebuie să revizuiască estimările lui α cel puțin trimestrial, și chiar mai des în situațiile în care structura portofoliului se modifică în timp. De asemenea, instituția de credit trebuie să evalueze riscul aferent modelului.

Art. 46 - Dacă este cazul, volatilitățile și corelațiile factorilor de risc de piață care se utilizează în simularea comună a riscului de piață și a riscului de credit trebuie să fie condiționate de factorul de risc de credit, pentru a reflecta creșterile potențiale ale volatilității sau ale corelației în condițiile unui declin economic.

Art. 47 - În cazul în care setul de compensare face obiectul unui contract în marjă, instituțiile de credit trebuie să utilizeze una dintre următoarele cuantificări ale expunerii pozitive așteptate:

- a) expunerea pozitivă așteptată efectivă, fără a lua în considerare contractul în marjă;
- b) pragul de marjă, dacă este pozitiv, potrivit contractului în marjă, plus un adaos care reflectă creșterea potențială a expunerii pe perioada de risc de marjă. Acest adaos se calculează ca fiind creșterea așteptată a expunerii setului de compensare, începând de la o expunere curentă cu valoarea zero, pe perioada de risc de marjă. Pentru perioada de risc de marjă utilizată în acest scop se impune un termen minim de 5 zile lucrătoare în cazul seturilor de compensare compuse numai din tranzacții de tip repo - *repo-style transactions* -, care fac obiectul reajustării zilnice a marjei și marcării zilnice la piață, și un termen minim de 10 zile lucrătoare pentru toate celelalte seturi de compensare; sau
- c) dacă modelul include efectele marjei în cazul estimării expunerii așteptate, cuantificarea expunerii așteptate prin intermediul modelului se poate utiliza direct în ecuația de la art.41, cu aprobarea Băncii Naționale a României.

Secțiunea 3

Cerințe minime pentru modelele de calcul a expunerii pozitive așteptate

Art. 48 - Modelul utilizat de o instituție de credit în vederea determinării expunerii pozitive așteptate trebuie să respecte cerințele operaționale prevăzute la art.49 - 73.

3.1 Controlul riscului de credit al contrapartidei

Art. 49 - (1) Instituția de credit trebuie să dispună de o unitate de control al riscului, care să fie responsabilă pentru proiectarea și implementarea sistemului de administrare a riscului de credit al contrapartidei, inclusiv în ceea ce privește validarea inițială și pe bază continuă a modelului.

(2) Unitatea de control al riscului trebuie să verifice integritatea datelor de intrare în model, să elaboreze și să analizeze rapoarte asupra rezultatelor modelului de cuantificare a riscului utilizat de instituția de credit, inclusiv să evalueze legătura dintre cuantificările expunerii la risc și limitele de creditare și tranzacționare.

(3) Unitatea de control al riscului trebuie:

- a) să fie independentă de unitățile responsabile cu inițierea, reînnoirea sau tranzacționarea expunerilor și să nu fie supusă niciunei influențe inoportune;
- b) să dețină personal adecvat;
- c) să raporteze direct conducerii superioare a instituției de credit.

(4) Activitatea unității de control al riscului trebuie să facă parte integrantă din procesul de administrare zilnică a riscului de credit. Rezultatele acesteia trebuie, în consecință, să facă parte integrantă a procesului de planificare, monitorizare și control al profilului de risc de credit și al profilului de risc în ansamblul său, aferente instituției de credit.

Art. 50 - (1) O instituție de credit trebuie să dispună de politici, procese și sisteme privind administrarea riscului de credit al contrapartidei care sunt solide din punct de vedere conceptual și care sunt implementate cu integritate.

(2) Un cadru solid de administrare a riscului de credit al contrapartidei trebuie să includă identificarea, cuantificarea, administrarea, aprobarea și raportarea internă a acestui risc.

Art. 51 - Politicile unei instituții de credit cu privire la administrarea riscului trebuie să țină cont de riscul de piață, de riscul de lichiditate, de cel legal și de cel operațional care pot fi asociate riscului de credit al contrapartidei. Instituția de credit nu trebuie să deruleze tranzacții cu o contrapartidă fără a-i evalua bonitatea și trebuie să țină cont în mod corespunzător de riscul de credit înregistrat înainte și la momentul decontării -*settlement and pre-settlement credit risk*-. Aceste riscuri trebuie administrate pe cât de cuprinzător posibil atât la nivel de contrapartidă - prin agregarea expunerilor la riscul de credit al respectivei contrapartidei cu alte expuneri din credite -, cât și la nivelul întregii organizații.

Art. 52 - (1) Consiliul de administrație și conducerea superioară ale instituției de credit trebuie să fie implicate activ în procesul de control al riscului de credit al contrapartidei și trebuie să-l considere un aspect esențial al activității economice căruia trebuie să-i fie alocate resurse semnificative.

(2) Conducerea superioară trebuie să cunoască limitele și ipotezele aferente modelului utilizat precum și impactul pe care acestea pot să îl aibă asupra fiabilității rezultatelor.

(3) Conducerea superioară trebuie să țină cont, de asemenea, de incertitudinile aferente condițiilor de piață și de problemele operaționale și să aibă cunoștință despre modul în care acestea sunt integrate în model.

Art. 53 - Rapoartele zilnice cu privire la expunerile instituției de credit la riscul de credit al contrapartidei trebuie să fie examinate de către conducerea cu un nivel ierarhic adecvat și cu o autoritate suficientă pentru a impune atât reducerea

pozițiilor luate la nivel individual de administratorii de credite sau de personalul care tranzacționează, cât și reducerea expunerii totale a instituției de credit la riscul de credit al contrapartidei.

Art. 54 - Sistemul instituției de credit privind administrarea riscului de credit al contrapartidei trebuie să fie utilizat în strânsă legătură cu limitele interne de creditare și de tranzacționare. Limitele de creditare și de tranzacționare trebuie să se coreleze cu modelul instituției de credit de cuantificare a riscului într-o manieră coerentă în timp și care să fie înțeleasă în mod corespunzător de către administratorii de credite, de către personalul care tranzacționează și de către conducerea superioară.

Art. 55 - (1) Cuantificarea riscului de credit al contrapartidei de către instituția de credit trebuie să includă cuantificarea zilnică și pe parcursul zilei a utilizării liniilor de credit.

(2) Instituția de credit trebuie să cuantifice expunerea curentă brută și netă de garanțiile reale.

(3) Instituția de credit trebuie să calculeze și să monitorizeze, la nivel de portofoliu și de contrapartidă, expunerea maximă sau expunerea viitoare potențială la un interval de încredere ales de instituția de credit.

(4) Instituția de credit trebuie să țină cont de pozițiile importante sau cu un grad mare de concentrare, cum ar fi de exemplu pe grupuri de contrapartide aflate în legătură, pe un anumit sector economic, pe o anumită piață, etc.

Art. 56 - (1) Instituția de credit trebuie să implementeze un program sistematic și riguros de simulare de criză - *stress testing* - care să completeze analiza riscului de credit al contrapartidei bazată pe rezultatele zilnice generate de modelul instituției privind cuantificarea riscului.

(2) Rezultatele acestor simulări de criză trebuie să fie examinate periodic de către conducerea superioară și să se reflecte în politicile și în limitele privind riscul de credit al contrapartidei, stabilite de către conducerea superioară și de către consiliul de administrație.

(3) În cazul în care simulările de criză evidențiază o vulnerabilitate particulară la un anumit ansamblu de circumstanțe, instituția de credit trebuie să adopte fără întârziere măsuri de administrare adecvată a acestor riscuri.

Art. 57 - (1) Instituția de credit trebuie să dispună de proceduri care să asigure conformitatea cu ansamblul politicilor, mecanismelor de control și procedurilor interne formalizate privind funcționarea sistemului de administrare a riscului de credit al contrapartidei.

(2) Sistemul de administrare a riscului de credit al contrapartidei deținut de instituția de credit trebuie să fie formalizat în mod corespunzător și să ofere explicații cu privire la tehnicile empirice utilizate în vederea cuantificării acestui risc.

Art. 58 - În cadrul procesului de audit intern, instituția de credit trebuie să desfășoare cu regularitate o analiză independentă a sistemului său de administrare a riscului de credit al contrapartidei. Această analiză trebuie să includă atât activitățile unităților operaționale, la care se face referire la art.49, cât și activitățile unității independente de control al riscului de credit al contrapartidei. Analiza procesului general de administrare a riscului de credit al contrapartidei trebuie să se realizeze cu regularitate și să aibă în vedere cel puțin următoarele aspecte:

- a) caracterul adecvat al documentației sistemului și procesului de administrare a riscului de credit al contrapartidei;
- b) organizarea unității de control al riscului de credit al contrapartidei;
- c) integrarea rezultatelor cuantificării riscului de credit al contrapartidei în cadrul administrării zilnice a riscului;
- d) procesul de aprobare a modelelor de evaluare a riscului - *risk pricing models* - și a sistemelor de evaluare care sunt folosite de către personalul din unitățile responsabile cu inițierea tranzacțiilor (*front-office*) și din unitățile responsabile cu înregistrarea și monitorizarea tranzacțiilor inițiate (*back-office*);
- e) validarea oricărei modificări semnificative apărute în procesul de cuantificare a riscului de credit al contrapartidei;
- f) sfera riscului de credit al contrapartidei surprins de modelul de cuantificare a riscului;
- g) integritatea sistemului de informare a conducerii;
- h) acuratețea și caracterul complet al datelor privind riscul de credit al contrapartidei;
- i) verificarea coerenței, actualității și fiabilității surselor de date folosite pentru rularea modelelor interne, inclusiv independența unor asemenea surse de date;
- j) acuratețea și relevanța ipotezelor utilizate cu privire la volatilitate și corelație;
- k) acuratețea calculului cu privire la evaluarea și transformarea riscului; și
- l) verificarea acurateței modelului prin utilizarea frecventă a procesului de testare ex-post (*back-testing*).

3.2 Testul de utilizare

Art. 59 - Distribuția expunerilor generată de modelul utilizat pentru a calcula expunerea pozitivă așteptată efectivă trebuie să facă parte integrantă din procesul instituției de credit de administrare zilnică a riscului de credit al contrapartidei. Rezultatele modelului trebuie, în consecință, să aibă un rol esențial în aprobarea creditului, în

administrarea riscului de credit al contrapartidei, în alocarea capitalului intern și în guvernanța corporatistă a instituției de credit.

Art. 60 - O instituție de credit trebuie să dispună de un istoric al utilizării modelelor care generează o distribuție a expunerilor la riscul de credit al contrapartidei. Instituția de credit trebuie să demonstreze în acest mod că utilizează un model pentru a calcula distribuțiile expunerilor pe care se bazează determinarea expunerii pozitive așteptate care, în sens larg, respectă cerințele minime prevăzute în acest capitol, cu cel puțin un an de zile înaintea obținerii aprobării din partea Băncii Naționale a României.

Art. 61 - (1) Modelul utilizat pentru a genera o distribuție a expunerilor la riscul de credit al contrapartidei trebuie să facă parte integrantă din cadrul de administrare a riscului de credit al contrapartidei, care include identificarea, cuantificarea, administrarea, aprobarea și raportarea internă cu privire la acest risc. Acest cadru trebuie să includă cuantificarea utilizării liniilor de credit, prin agregarea expunerilor la riscul de credit al contrapartidei cu alte expuneri din credite, și alocarea capitalului intern.

(2) Pe lângă expunerea pozitivă așteptată, o instituție de credit trebuie să cuantifice și să administreze expunerile curente.

(3) Acolo unde este cazul, instituția de credit trebuie să cuantifice expunerea curentă la valoarea brută și la valoarea netă de garanții reale.

(4) Testul de utilizare se consideră că este îndeplinit dacă o instituție de credit utilizează alte cuantificări ale riscului de credit al contrapartidei, precum expunerea maximă sau expunerea viitoare potențială bazate pe distribuția expunerilor generată de același model care este utilizat pentru calcularea expunerii pozitive așteptate.

Art. 62 - (1) O instituție de credit trebuie să dispună de sisteme în măsură să estimeze zilnic, dacă este necesar, expunerea așteptată, cu excepția cazului în care demonstrează Băncii Naționale a României că expunerile sale la riscul de credit al contrapartidei justifică o frecvență mai mică de calcul.

(2) Instituția de credit trebuie să calculeze expunerea așteptată de-a lungul unui profil temporal de orizonturi de previzionare, care să reflecte în mod adecvat structura temporală a fluxurilor de numerar viitoare și scadența contractelor, și într-o manieră care să țină cont de importanța și de structura expunerilor.

Art. 63 - (1) Expunerea trebuie să fie cuantificată, monitorizată și controlată pe durata de viață a tuturor contractelor aferente setului de compensare și nu doar pe un orizont de timp de un an.

(2) Instituția de credit trebuie să dispună de proceduri care să permită identificarea și controlul riscului asociat contrapartidelor în cazul în care expunerea depășește orizontul de timp de un an.

(3) Creșterea previzionată a expunerii trebuie să fie o dată de intrare pentru modelul instituției de credit cu privire la capitalul intern.

3.3 Simularea de criză

Art. 64 - (1) O instituție de credit trebuie să dispună de procese solide de simulare de criză, pe care să le utilizeze în vederea evaluării adecvării capitalului pentru riscul de credit al contrapartidei.

(2) Cuantificările de criză trebuie să fie comparate cu cea a expunerii pozitive așteptate și trebuie să fie considerate de instituția de credit ca făcând parte integrantă din procesul prevăzut la art.148 din *Ordonanța de urgență a Guvernului nr.99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului*.

(3) Simularea de criză trebuie să permită, de asemenea, identificarea posibilelor evenimente sau modificări viitoare ale condițiilor economice, care ar putea avea efecte nefavorabile asupra expunerilor la riscul de credit ale instituției de credit precum și o evaluare a capacității acestora de a face față unor astfel de modificări.

Art. 65 - (1) Instituția de credit trebuie să supună simulării de criză expunerile sale la riscul de credit al contrapartidei, inclusiv să efectueze simulări de criză care să combine factorii de risc de piață și de risc de credit.

(2) Simulările de criză pentru riscul de credit al contrapartidei trebuie să ia în considerare riscul de concentrare, față de o singură contrapartidă sau grupuri de contrapartide, riscul de evoluție corelată a riscurilor de piață și de credit și riscul ca lichidarea pozițiilor contrapartidei să provoace mișcări pe piață.

(3) Simulările de criză trebuie să analizeze, de asemenea, impactul asupra pozițiilor proprii ale instituției de credit al mișcărilor pe piață la care se face referire la alin.(2), iar instituția de credit trebuie să integreze acest impact în evaluarea sa privind riscul de credit al contrapartidei.

3.4 Riscul de corelare

Art. 66 - Instituțiile de credit trebuie să acorde o atenție corespunzătoare acelor expuneri care conduc la un nivel

semnificativ al riscului general de corelare.

Art. 67 - Instituțiile de credit trebuie să dispună de proceduri pentru identificarea, monitorizarea și controlul situațiilor de risc specific de corelare, începând din momentul inițial al tranzacției și continuând pe toată durata acesteia până la scadență.

3.5 Integritatea procesului de modelare

Art. 68 - (1) Modelul intern trebuie să reflecte condițiile și specificațiile tranzacțiilor într-o manieră actualizată, completă și prudentă. Aceste condiții trebuie să includă cel puțin valorile noționale ale contractelor, scadența, activele de referință, contractele în marjă și acordurile de compensare.

(2) Specificațiile și condițiile tranzacțiilor trebuie înregistrate într-o bază de date care să facă obiectul unui proces de audit periodic și formal.

(3) Procesul de recunoaștere a acordurilor de compensare presupune avizul juriștilor pentru a se verifica caracterul executoriu din punct de vedere juridic al compensării și trebuie să fie înregistrat în baza de date de către o unitate independentă.

(4) Transmiterea către model a datelor cu privire la condițiile și specificațiile tranzacțiilor trebuie, de asemenea, să facă obiectul unui proces de audit intern, iar între model și sistemele de date-sursă trebuie să existe implementate proceduri de reconciliere formală pentru a verifica pe bază continuă dacă respectivele specificații și condiții sunt corect sau, cel puțin, prudent luate în considerare la calculul expunerii pozitive așteptate.

Art. 69 - (1) Pentru a calcula expunerile curente, modelul trebuie să utilizeze datele de piață curente.

(2) În cazul în care se utilizează date istorice pentru estimarea volatilității și a corelațiilor, acestea trebuie să acopere o perioadă de cel puțin trei ani și să fie actualizate trimestrial sau mai frecvent dacă condițiile de piață necesită acest lucru.

(3) Datele trebuie să acopere o întreagă gamă de condiții economice, de exemplu un ciclu economic complet.

(4) O unitate independentă de unitatea operațională trebuie să valideze prețul furnizat de aceasta din urmă.

(5) Datele trebuie să fie procurate independent de liniile de activitate, să fie introduse în model în timp util și într-o manieră completă și să fie păstrate într-o bază de date ce face obiectul unui proces de audit formal și periodic.

(6) O instituție de credit trebuie să dispună, de asemenea, de un proces bine dezvoltat de verificare a integrității datelor, care să permită eliminarea observațiilor eronate și/sau a celor care prezintă anomalii.

(7) În măsura în care modelul se bazează pe aproximări ale datelor de piață, inclusiv pentru produsele noi pentru care o serie de date istorice care să acopere trei ani ar putea să nu fie disponibilă, politicile interne trebuie să identifice aproximările adecvate, iar instituția de credit trebuie să demonstreze empiric că aproximările furnizează o reprezentare prudentă a riscului asumat în condiții adverse de piață.

(8) În cazul în care modelul include efectul garanțiilor reale asupra modificărilor valorii de piață a setului de compensare, instituția de credit trebuie să dispună de date istorice adecvate în vederea modelării volatilității garanțiilor reale.

Art. 70 - (1) Modelul trebuie să fie supus unui proces de validare. Acest proces trebuie să fie reflectat cu claritate în politicile și procedurile instituției de credit.

(2) Procesul de validare trebuie să specifice modalitatea de testare necesară pentru a se asigura integritatea modelului și identificarea condițiilor în care ipotezele nu sunt respectate și ar putea conduce la subestimarea expunerii pozitive așteptate.

(3) Procesul de validare trebuie să includă o examinare a exhaustivității modelului.

Art. 71 - O instituție de credit trebuie să monitorizeze riscurile relevante și să dispună de procese pentru a-și ajusta estimarea expunerii pozitive așteptate atunci când aceste riscuri devin semnificative. Aceasta include următoarele:

a) instituția de credit trebuie să identifice și să administreze expunerile sale la riscul specific de corelare;

b) pentru expunerile care prezintă un profil de risc în creștere după un an de zile, instituția de credit trebuie să compare cu regularitate estimarea expunerii pozitive așteptate pe o perioadă de timp de un an cu expunerea pozitivă așteptată pe întreaga durată a expunerii; și

c) pentru expunerile cu o scadență reziduală mai mică de un an, instituția de credit trebuie să compare cu regularitate costul de înlocuire - expunerea curentă - cu profilul expunerii realizate și/sau să păstreze date care ar permite o astfel de comparație.

Art. 72 - O instituție de credit trebuie să dispună de proceduri interne pentru a verifica, înainte de includerea unei tranzacții într-un set de compensare, că respectiva tranzacție este acoperită de un contract de compensare executoriu din punct de vedere juridic, care respectă cerințele prevăzute în Capitolul VII.

Art. 73 - O instituție de credit care utilizează garanții reale în vederea reducerii riscului de credit al contrapartidei trebuie

să dispună de proceduri interne pentru a verifica, înainte de recunoașterea efectului garanțiilor reale în calculele sale, că acestea respectă standardele legate de siguranța juridică prevăzute în *Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.19/24/2006 privind tehnicile de diminuare a riscului de credit utilizate de instituțiile de credit și firmele de investiții*.

Secțiunea 4

Cerințe privind validarea modelelor de calcul al expunerii pozitive așteptate

Art. 74 - (1) Modelul de calcul al expunerii pozitive așteptate deținut de către instituția de credit trebuie să respecte următoarele cerințe în scopul validării:

- a) cerințele calitative privind validarea prevăzute în Anexa V la *Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.22/27/2006 privind adecvarea capitalului instituțiilor de credit și al firmelor de investiții*;
- b) în vederea cuantificării expunerii la riscul de credit al contrapartidei, ratele de dobândă, cursurile de schimb, prețurile titlurilor de capital, mărfurile și alți factori de risc de piață trebuie să fie previzionați pe orizonturi lungi de timp. Performanța modelului de previzionare pentru factorii de risc de piață trebuie să fie validată pe un orizont lung de timp;
- c) modelele de evaluare - *pricing models* - utilizate pentru calcularea expunerii la riscul de credit al contrapartidei pentru un anumit scenariu privind șocuri viitoare asupra factorilor de risc de piață sunt testate ca parte a procesului de validare a modelului. Modelele de evaluare a opțiunilor trebuie să țină cont de caracterul nelinier al valorii opțiunilor în raport cu factorii de risc de piață;
- d) modelul de calcul al expunerii pozitive așteptate trebuie să surprindă informațiile specifice ale fiecărei tranzacții, în vederea agregării expunerilor la nivelul setului de compensare. O instituție de credit trebuie să verifice că, în cadrul modelului, fiecare tranzacție este atribuită setului de compensare adecvat;
- e) modelul de calcul al expunerii pozitive așteptate trebuie să includă, de asemenea, informații specifice ale fiecărei tranzacții, în vederea surprinderii efectelor contractelor în marjă. Modelul trebuie să țină cont atât de valoarea curentă a marjei, cât și de marja care, în viitor, ar putea fi transferată între contrapartide. Un astfel de model trebuie să țină cont de natura contractelor în marjă - unilaterală sau bilaterală -, de frecvența apelurilor în marjă, de perioada de risc de marjă, de pragul minim al expunerii în afara marjei pe care instituția de credit este dispusă să-l accepte și de valoarea minimă a fiecărui transfer. Acesta trebuie să modeleze variațiile, marcate la piață, ale valorii garanțiilor reale furnizate, fie să aplice regulile prevăzute în *Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.19/24/2006 privind tehnicile de diminuare a riscului de credit utilizate de instituțiile de credit și firmele de investiții*; și
- f) procesul de testare ex-post (*back-testing*) statică, bazată pe date istorice, pe portofolii reprezentative de contrapartide, trebuie să facă parte integrantă din procesul de validare a modelului. La intervale regulate de timp, o instituție de credit trebuie să efectueze o astfel de testare ex-post (*back-testing*) pe un număr de portofolii reprezentative de contrapartide, reale sau ipotetice. Aceste portofolii reprezentative trebuie să fie alese în funcție de sensibilitatea acestora la corelațiile și la factorii de risc de piață semnificativi la care este expusă instituția de credit.

(2) Dacă procesul de testare ex-post (*back-testing*) indică faptul că modelul nu prezintă destulă acuratețe, Banca Națională a României revocă aprobarea modelului sau impune luarea unor măsuri adecvate în vederea îmbunătățirii cu promptitudine a modelului. Banca Națională a României poate, de asemenea, solicita instituției de credit constituirea de fonduri proprii suplimentare în conformitate cu prevederile art.226 din *Ordonanța de urgență a Guvernului nr.99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului*.

CAPITOLUL VII

Compensarea contractuală (contractele prevăzute la art.77 lit.(a) și alte acorduri de compensare)

Secțiunea 1

Tipuri de compensare recunoscute

Art. 75 - (1) Pentru scopurile acestui capitol, prin „contrapartidă” se înțelege orice entitate, inclusiv persoană fizică, care are capacitatea juridică de a încheia un acord de compensare contractuală, iar prin „acord de compensare contractuală încrucișată” se înțelege un acord bilateral încheiat în scris, între o instituție de credit și o contrapartidă, care creează o singură obligație din punct de vedere juridic care acoperă toate acordurile cadru bilaterale și toate tranzacțiile aferente diferitelor categorii de produse incluse.

(2) Acordurile de compensare contractuală încrucișată acoperă doar compensarea efectuată pe bază bilaterală.

Art. 76 - Pentru scopurile compensării încrucișate, tranzacțiile și contractele următoare sunt considerate categorii de produse diferite:

- a) tranzacțiile de răscumpărare, operațiunile de dare și luare de titluri și mărfuri cu împrumut;
- b) tranzacțiile de creditare în marjă; și
- c) contractele prevăzute în anexa la prezentul regulament.

Art. 77 - Se consideră ca fiind diminuatoare de risc următoarele tipuri de compensări contractuale:

- a) contractele bilaterale între o instituție de credit și contrapartida sa, prin care creanțele și datoriile reciproce ale părților sunt automat amalgamate într-o asemenea manieră încât se stabilește o singură sumă netă și astfel se creează un nou contract unic, obligatoriu din punct de vedere juridic, care anulează contractele anterioare;
- b) alte acorduri bilaterale încheiate între o instituție de credit și contrapartida sa; și
- c) acordurile de compensare contractuală încrucișată, încheiate de către instituțiile de credit care au primit aprobarea de la Banca Națională a României pentru a utiliza metoda descrisă în Capitolul VI, în ceea ce privește tranzacțiile care intră în sfera de aplicare a metodei respective. Compensarea între tranzacțiile efectuate de membrii unui grup nu este recunoscută pentru scopurile determinării cerințelor de capital.

Secțiunea 2 Condiții de recunoaștere

Art. 78 - Compensarea contractuală este considerată ca fiind diminuatoare de risc numai în următoarele condiții:

- a) instituția de credit trebuie să aibă încheiat un acord de compensare contractuală cu contrapartida sa, care creează o singură obligație din punct de vedere juridic, acoperind toate tranzacțiile incluse, astfel încât, în situația în care contrapartida nu și-ar îndeplini obligațiile ca urmare a situației de nerambursare, falimentului, lichidării sau oricărei alte situații similare, instituția de credit ar avea dreptul de a primi sau obligația de a plăti numai suma netă a valorilor pozitive și negative, marcate la piață, ale tranzacțiilor individuale incluse;
- b) instituția de credit trebuie să fi pus la dispoziția Băncii Naționale a României opinii juridice scrise și fundamentate corespunzător, din care rezultă faptul că, în cazul unui litigiu, instanțele și autoritățile administrative competente ar putea constata că, în cazurile descrise la lit.(a), creanțele și datoriile instituției de credit ar fi limitate la suma netă, așa cum este descris la lit.(a), sub incidența:
 - legislației aplicabile în jurisdicția în care contrapartida are sediul statutar și, în cazul în care este implicată sucursala străină a unei entități, legislației aplicabile în jurisdicția în care este localizată sucursala;
 - legislației care guvernează tranzacțiile individuale incluse; și
 - legislației care guvernează orice contract sau acord necesar efectuării compensării contractuale;
- c) instituția de credit trebuie să aibă implementate proceduri pentru ca validitatea juridică a compensării sale contractuale să fie verificată în permanență având în vedere modificările posibile ale legislației aplicabile;
- d) instituția de credit trebuie să păstreze îndosariată toată documentația solicitată;
- e) efectele compensării trebuie să fie luate în considerare în cuantificarea de către instituția de credit, pentru fiecare contrapartidă, a nivelului agregat al expunerii la riscul de credit al contrapartidei, iar instituția de credit trebuie să administreze riscul de credit al contrapartidei pe această bază; și
- f) riscul de credit față de fiecare contrapartidă este agregat în vederea obținerii unei singure expuneri din punct de vedere juridic pentru toate tranzacțiile. Această valoare agregată trebuie luată în considerare pentru scopurile limitelor de creditare și pentru scopurile capitalului intern.

Art. 79 - În cazul în care sunt implicate alte jurisdicții, compensarea contractuală trebuie să fie validă din punct de vedere juridic potrivit legislației aplicabile în fiecare jurisdicție. Banca Națională a României recunoaște ca diminuator de risc un acord de compensare contractuală numai dacă acesta este valid din punct de vedere juridic în fiecare jurisdicție relevantă și dacă este recunoscut ca atare de fiecare autoritate competentă implicată. În acest scop, Banca Națională a României se consultă, dacă este nevoie, cu autoritățile competente respective.

Art. 80 - O opinie juridică la care se face referire la art.78 poate fi sub forma unei opinii juridice fundamentate corespunzător întocmite în funcție de tipul de compensare contractuală.

Art. 81 - Nu poate fi recunoscut ca diminuator de risc niciun contract care conține o prevedere ce permite unei contrapartide care nu și-a încălcat obligațiile contractuale să facă numai plăți limitate sau să nu facă nicio plată în contul averii contrapartidei care și-a încălcat obligațiile contractuale, chiar dacă aceasta din urmă este creditor net - *walkaway clause* -.

Art. 82 - În cazul acordurilor de compensare contractuală încrucișată, trebuie să se respecte și următoarele criterii:

- a) suma netă la care se face referire la art.78 lit.(a) trebuie să fie suma netă dintre valorile de închidere pozitive și negative ale oricărui acord cadru bilateral individual inclus și valorile pozitive și negative, marcate la piață, ale tranzacțiilor individuale - "Suma netă aferentă compensării încrucișate" -;
- b) opiniile juridice scrise și fundamentate corespunzător la care se face referire la art.78 lit.(b) trebuie să ateste validitatea și aplicabilitatea din punct de vedere juridic a întregului acord de compensare contractuală încrucișată, în conformitate cu clauzele sale, și să prezinte impactul acordului de compensare asupra prevederilor semnificative ale oricărui acord cadru bilateral individual inclus. O opinie juridică trebuie să fie general recunoscută ca atare de comunitatea juridică din România sau de un memorandum legislativ - *memorandum of law* - , care să vizeze toate problemele relevante într-o manieră fundamentată;
- c) instituția de credit trebuie să aibă implementate proceduri, în conformitate cu art.78 lit.(c), pentru a verifica că orice tranzacție care urmează să fie inclusă într-un set de compensare este acoperită de o opinie juridică; și
- d) instituția de credit, luând în considerare acordul de compensare contractuală încrucișată, trebuie să continue să îndeplinească atât cerințele privind recunoașterea compensării bilaterale, cât și cerințele prevăzute la art.2 alin.(6) pct.1 și art.3-10 din *Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.19/24/2006 privind tehnicile de diminuare a riscului de credit utilizate de instituțiile de credit și firmele de investiții* referitoare la recunoașterea tehnicilor de diminuare a riscului de credit, în măsura în care sunt aplicabile, în ceea ce privește fiecare acord cadru bilateral individual inclus și tranzacție individuală inclusă.

Secțiunea 3 Efectele recunoașterii

Art. .83 - Pentru scopurile Capitolelor V și VI, recunoașterea compensării se efectuează în conformitate cu prevederile de la aceste capitole.

3.1 Contractele prevăzute la art.77 lit.(a)

Art. 84 - (1) Ponderarea se poate aplica, de preferat, sumelor nete unice stabilite prin contractele prevăzute la art.77 lit.(a), decât sumelor brute implicate. Astfel, în vederea aplicării prevederilor Capitolului III, la

- etapa (a): costul de înlocuire curent, iar la
- etapa (b): valorile principalului noțional sau valorile instrumentului financiar suport

se pot obține ținându-se cont de contractul prevăzut la art.77 lit.(a).

(2) În vederea aplicării prevederilor Capitolului IV, la etapa (a), valoarea principalului noțional poate fi calculată luând în considerare contractul prevăzut la art.77 lit.(a), în continuare aplicându-se procente prevăzute în Tabelul 3.

3.2 Alte acorduri de compensare

Art. .85 - (1) În vederea aplicării prevederilor Capitolului III:

- la etapa (a) costul de înlocuire curent pentru contractele incluse într-un acord de compensare poate fi obținut prin luarea în considerare a costului de înlocuire net ipotetic actual care rezultă din acord; în cazul în care compensarea conduce la o obligație netă pentru instituția de credit care calculează costul de înlocuire net, costul de înlocuire curent este luat în calcul la valoarea zero; și
- la etapa (b) expunerea de credit viitoare potențială pentru toate contractele incluse într-un acord de compensare poate fi redusă în conformitate cu următoarea ecuație:

$$PCE_{red} = 0.4 * PCE_{brut} + 0.6 * NGR * PCE_{brut}$$

unde:

- PCE_{red} = valoarea redusă a expunerii de credit viitoare potențiale pentru toate contractele cu o contrapartidă dată, incluse într-un acord de compensare bilaterală valid din punct de vedere juridic;
- PCE_{brut} = totalul valorilor aferente expunerilor de credit viitoare potențiale pentru toate contractele încheiate cu o contrapartidă dată, care sunt incluse într-un acord de compensare bilaterală, valid din punct de vedere juridic, și care sunt calculate prin înmulțirea valorilor aferente principalului noțional cu procente stabilite în Tabelul 1;
- NGR = raportul net/brut: calculat de instituția de credit, fie prin
 - (a) calcul separat: raportul dintre costul de înlocuire net pentru toate contractele incluse într-un acord de compensare bilaterală, valid din punct de vedere juridic, cu o contrapartidă dată - la numărător - și costul de înlocuire brut pentru toate contractele incluse într-un acord de compensare bilaterală, valid din punct de vedere juridic, cu aceea contrapartidă - la numitor -; fie prin
 - (b) calcul agregat: raportul dintre suma costurilor de înlocuire nete, calculate pe o bază bilaterală pentru

toate contrapartidele ținând cont de contractele incluse în acorduri de compensare valide din punct de vedere juridic - la numărător -, și costul de înlocuire brut al tuturor contractelor incluse în acordurile de compensare valide din punct de vedere juridic - la numitor -.

(2) Instituțiile de credit trebuie să utilizeze metoda aleasă în vederea calculării raportului net/brut în mod consecvent.

Art. 86 - Pentru calculul expunerii de credit viitoare potențiale, potrivit formulei de la art.85, contractele perfect corespondente care sunt incluse în acordul de compensare pot fi luate în considerare ca un singur contract în care principalul noțional este echivalent cu rezultatele nete. Contractele perfect corespondente sunt contracte forward pe cursul de schimb sau contracte similare în care principalul noțional este echivalent cu fluxurile de numerar dacă acestea devin scadente la aceeași dată a valutei și sunt exprimate total sau parțial în aceeași monedă.

Art. 87 - În vederea aplicării prevederilor Capitolului IV, la etapa (a):

- contractele perfect corespondente care sunt incluse în acordul de compensare pot fi luate în considerare ca un singur contract în care principalul noțional este echivalent cu rezultatele nete, valoarea principalului noțional urmând a se multiplica cu procente din Tabelul 3; și
- pentru toate celelalte contracte incluse într-un acord de compensare, procente aplicabile pot fi reduse potrivit Tabelului 6:

Tabelul 6

Scadența inițială ⁽¹⁾	Contracte pe rata dobânzii	Contracte pe cursul de schimb
Până la un an inclusiv	0,35%	1,50%
Între 1 și 2 ani inclusiv	0,75%	3,75%
Pentru fiecare an suplimentar	0,75%	2,25%

CAPITOLUL VIII

Sanțiuni și dispoziții finale

Art. 88 - Nerespectarea dispozițiilor prezentului regulament atrage aplicarea măsurilor și/sau a sancțiunilor prevăzute la art.226, art.227, art.229, precum și la art.284 din *Ordonanța de urgență a Guvernului nr.99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului*.

Art. 89 - Fără a aduce atingere prevederilor *Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.13/18/2006 privind determinarea cerințelor minime de capital pentru instituțiile de credit și firmele de investiții*, prezentul regulament intră în vigoare la data de 1 ianuarie 2007.

Prezentul regulament transpune prevederile art.4 pct.33 și 34 și ale Anexelor III și IV din Directiva nr. 2006/48/EC a Parlamentului European și a Consiliului din 14 iunie 2006, privind accesul la activitate și desfășurarea activității de către instituțiile de credit, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L 177/30.06.2006, precum și prevederile art.3 alin.(1) lit.(h) din Directiva 2006/49/EC a Parlamentului European și a Consiliului din 14 iunie 2006, privind adecvarea capitalului firmelor de investiții și al instituțiilor de credit, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L 177/30.06.2006.

Președintele Consiliului de Administrație al
Băncii Naționale a României
MUGUR CONSTANTIN ISĂRESCU

Președintele
Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare
GABRIELA ANGHELACHE

⁽¹⁾ În cazul contractelor pe rata dobânzii, instituțiile de credit pot, cu aprobarea Băncii Naționale, să aleagă fie scadența inițială, fie scadența reziduală.

Anexă
la regulament

TIPURI DE INSTRUMENTE FINANCIARE DERIVATE

1. Contracte pe rata dobânzii:

- (a) contracte swap într-o singură monedă pe rata dobânzii - *single-currency interest rate swaps* -;
- (b) contracte swap de bază - *basis-swaps* -;
- (c) *forward rate agreements*;
- (d) contracte futures pe rata dobânzii;
- (e) opțiuni pe rata dobânzii, cumpărate; și
- (f) alte contracte de natură similară

2. Contracte pe cursul de schimb și contracte pe aur:

- (a) contracte swap în valute diferite pe rata dobânzii - *cross-currency interest-rate swaps* -;
- (b) contracte forward pe cursul de schimb - *forward foreign-exchange contracts* -;
- (c) contracte futures pe valute - *currency futures* -;
- (d) opțiuni pe valute, cumpărate - *currency options purchased* -;
- (e) alte contracte de natură similară; și
- (f) contracte pe aur de natură similară celor de la lit.(a)-(e).

3. Contracte de natură similară celor de la pct.1 lit.(a) - (e) și pct.2 lit.(a) - (d) privind alte elemente de referință sau indici. Sunt incluse aici cel puțin toate instrumentele menționate la lit. d), e) subpct.(1)-(3), g) și h) ale art.2 pct.1 din Regulamentul Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare nr.31/2006 de completare a reglementărilor CNVM în vederea implementării unor prevederi ale directivelor europene, care nu au fost incluse la pct.1 și 2 din prezenta anexă.

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI

COMISIA NAȚIONALĂ A VALORILOR MOBILIARE

ANEXĂ

Regulamentul nr. 21/26/2006

privind tratamentul riscului de credit aferent expunerilor securitizate și al pozițiilor din securitizare

Capitolul I

Dispoziții generale

Art. 1 - (1) Prezentul regulament stabilește metodologia de determinare a valorii ponderate la risc a expunerilor care fac obiectul securitizării, denumite pe parcursul prezentului regulament expuneri securitizate și pentru pozițiile din securitizare, în vederea calculului cerințelor minime de capital pentru riscul de credit și, după caz, riscul de diminuare a valorii creanței potrivit prevederilor Regulamentului BNR-C.N.V.M. nr.13/18/2006 privind determinarea cerințelor minime de capital pentru instituțiile de credit și firmele de investiții.

(2) Prezentul regulament se aplică instituțiilor de credit, persoane juridice române și sucursalelor din România ale instituțiilor de credit din state terțe.

(3) Casele centrale sunt responsabile pentru reglementarea cadrului general aferent cerințelor minime de capital ale cooperativelor de credit din cadrul rețelelor cooperatiste. Reglementările emise vor avea în vedere prevederile prezentului regulament în ceea ce privește determinarea cerințelor minime de capital ale cooperativelor de credit și nu vor putea stabili cerințe mai puțin restrictive decât cele prevăzute de acesta. În acest sens, reglementările emise de casa centrală vor fi transmise spre avizare Băncii Naționale a României.

(4) Prezentul regulament se aplică în mod corespunzător societăților de servicii de investiții financiare, precum și societăților de administrare a investițiilor care au în obiectul de activitate administrarea portofoliilor individuale de investiții. În acest sens, orice referire la Banca Națională a României se consideră a fi făcută, după caz, la Comisia Națională a Valorilor Mobiliare.

(5) Prezentul regulament se aplică la nivel individual și, după caz, la nivel consolidat, în conformitate cu prevederile Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.17/22/2006 privind supravegherea pe bază consolidată a instituțiilor de credit și a firmelor de investiții.

(6) Casele centrale sunt responsabile pentru aplicarea prezentului regulament la nivel de rețea cooperatistă.

Art. 2 (1) - Termenii și expresiile folosite în prezentul regulament au semnificația prevăzută de Ordonanța de urgență a Guvernului nr.99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului.

(2) Expresiile *protecție finanțată a creditului* și *protecție nefinanțată a creditului* au semnificația prevăzută de Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.19/24/2006 privind tehnicile de diminuare a riscului de credit utilizate de instituțiile de credit și firmele de investiții, iar expresiile *instituție externă de evaluare a creditului*, *instituție externă de evaluare a creditului eligibilă*, *expunere* și *rating* au semnificația prevăzută de Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării standard .

(3) Termenii *risc de diminuare a valorii creanței*, *pierdere așteptată* și *factor de conversie* au semnificația prevăzută în Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.15/20/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării bazate pe modele interne de rating.

(4) - În scopul prezentului regulament, termenii și expresiile de mai jos au următoarele semnificații:

(a) *securitizare* - o tranzacție sau o schemă prin care riscul de credit asociat unei expuneri sau unui portofoliu de expuneri este segmentat pe tranșe și care are următoarele caracteristici:

- plățile în cadrul tranzacției sau schemei depind de performanța aferentă expunerii sau portofoliului de expuneri; și
- subordonarea tranșelor determină modul de alocare a pierderilor pe parcursul întregii durate de viață a tranzacției sau a schemei.

b) *securitizare clasică* - securitizarea ce presupune transferul economic al expunerilor securitizate către o entitate special constituită în scopul securitizării, care emite titluri. Aceasta se realizează prin transferul proprietății asupra expunerilor securitizate de la instituția de credit inițitoare, sau prin tehnica sub-participării. Titlurile emise nu reprezintă obligații de plată ale instituției de credit inițitoare;

c) *securitizare sintetică* - securitizarea în cadrul căreia segmentarea riscului de credit pe tranșe se realizează prin utilizarea instrumentelor financiare derivate de credit sau a garanțiilor și în care portofoliul de expuneri rămâne în bilanțul instituției de credit inițitoare;

d) *tranșă* - un segment, stabilit pe bază contractuală, al riscului de credit asociat unei expuneri sau unui portofoliu de expuneri, în condițiile în care o poziție din cadrul segmentului implică un risc de pierdere din credit superior sau

inferior celui pe care îl implică o poziție de valoare egală din orice alt segment, fără a lua în considerare protecția creditului furnizată de terți în mod direct deținătorilor de poziții din respectivul segment sau din alte segmente ale riscului de credit;

e) *poziție din securitizare* - o expunere dintr-o operațiune de securitizare;

f) *inițiator* - oricare dintre următoarele:

- o entitate care, fie ea însăși, fie prin intermediul entităților legate, a fost implicată direct sau indirect în contractul inițial care a dat naștere obligațiilor sau obligațiilor potențiale ale debitorului sau ale debitorului potențial, reprezentând-expunerile care fac obiectul securitizării; sau
- o entitate care achiziționează expunerile unei terțe părți, le include în propriul său bilanț și apoi le securitizează;

g) *sponsor* - o instituție de credit, alta decât o instituție de credit inițitoare, care înființează și administrează un program de emisiune de titluri pe termen scurt garantate cu active sau o altă schemă de securitizare ce implică achiziționarea de expuneri de la entități terțe;

h) *creștere a calității creditului* - o înțelegere contractuală prin care calitatea creditului aferentă unei poziții dintr-o securitizare este ameliorată față de cum ar fi fost aceasta dacă nu s-ar fi produs creșterea și include creșterea furnizată de tranșele din securitizare de rang inferior și de alte tipuri de protecție a creditului;

i) *entitate special constituită în scopul securitizării* - o entitate cu sau fără personalitate juridică, alta decât o instituție de credit, organizată pentru desfășurarea uneia sau mai multor operațiuni de securitizare, ale cărei activități sunt limitate la acelea corespunzătoare pentru atingerea acestui obiectiv, a cărei structură vizează izolarea obligațiilor sale de cele ale instituției de credit inițitoare și în care deținătorii de interese generatoare de beneficii au dreptul să gajeze sau să schimbe respectivele interese nerestricționat;

j) *marjă netă* - suma veniturilor de natură financiară și a altor venituri din comisioane încasate aferente expunerilor securizate, nete de costuri și cheltuieli;

k) *opțiune de retragere anticipată (clean-up call option)* - o opțiune contractuală care permite inițiatorului să răscumpere sau să închidă pozițiile din securitizare înainte de rambursarea integrală a expunerilor suport, în cazul în care valoarea expunerilor rămase de rambursat scade sub un nivel determinat;

l) *facilitate de trezorerie* - poziția din securitizare care provine dintr-o înțelegere contractuală de finanțare care vizează să asigure plata la timp a fluxurilor de numerar către investitori;

m) K_{irr} - 8% din suma dintre valoarea ponderată la risc a expunerilor securizate care ar fi fost calculată potrivit prevederilor Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.15/20/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării bazate pe modele interne de rating, dacă acestea nu ar fi fost securizate și valoarea pierderilor așteptate asociate respectivelor expuneri calculate potrivit aceluiași regulament;

n) *metoda bazată pe rating-uri* - metoda de calcul a valorii ponderate la risc a expunerilor aferente pozițiilor din securitizare, potrivit prevederilor Cap. V, Secțiunea a 2-a, par.2.5;

o) *metoda formulei reglementate* - metoda de calcul a valorii ponderate la risc a expunerilor aferente pozițiilor din securitizare, potrivit prevederilor Cap. V, Secțiunea a 2-a, par. 2.6;

p) *poziție care nu beneficiază de rating* - o poziție din securitizare care nu beneficiază de o evaluare eligibilă a creditului făcută de către o instituție externă de evaluare a creditului eligibilă;

q) *poziție care beneficiază de rating* - o poziție din securitizare care beneficiază de o evaluare eligibilă a creditului făcută de către o instituție externă de evaluare a creditului eligibilă;

r) *program de emisiune de titluri pe termen scurt garantate cu active* - un program de securitizare în cadrul căruia titlurile emise au, în principal, forma de titluri pe termen scurt cu o scadență inițială de cel mult un an;

s) *formalizare* - descrierea și, după caz, fundamentarea unui proces, sistem, a unei metodologii sau decizii, regăsite la nivelul instituției de credit sub forma unei prezentări scrise cu un grad adecvat de complexitate și detaliere.

Capitolul II

Calculul valorii ponderate la risc a expunerilor în cadrul unei operațiuni de securitizare

Secțiunea 1

Dispoziții generale

Art. 3 - (1) În cazul în care o instituție de credit utilizează abordarea standard prevăzută de Regulament BNR - C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării standard, în vederea calculului valorii ponderate la risc a expunerilor pentru clasa de expuneri căreia i-ar fi atribuite, potrivit prevederilor art. 4 ale aceluși Regulament, expunerile securizate, instituția de credit în cauză calculează valoarea

ponderată la risc a expunerii aferentă unei poziții din securitizare potrivit prevederilor prezentului capitol și cap. V, secțiunea 1.

(2) În toate cazurile în afară de cel de la alin.(1), instituția de credit calculează valoarea ponderată la risc a expunerii în conformitate cu prevederile prezentului capitol și cap. V, secțiunea a 2-a.

Art. 4 - (1) În cazul în care un nivel semnificativ al riscului de credit asociat expunerilor securitizate a fost transferat de la instituția de credit inițitoare în condițiile prevederilor cap. III, acea instituție de credit poate:

- a) în cazul unei securitizări clasice, să excludă expunerile pe care le-a securitizat de la calculul valorii ponderate la risc a expunerilor și, dacă este cazul, al valorii pierderilor așteptate; și
- b) în cazul unei securitizări sintetice, să calculeze valoarea ponderată la risc a expunerilor și, dacă este cazul, valoarea pierderilor așteptate, pentru expunerile securitizate, potrivit prevederilor secțiunii a 2-a din prezentul capitol.

(2) În cazul în care se aplică prevederile alin.(1), instituția de credit inițitoare calculează pentru eventualele poziții din securitizare pe care le deține valoarea ponderată la risc a expunerilor potrivit prevederilor prezentului capitol și cap. V.

(3) În cazul în care instituția de credit inițitoare nu realizează transferul unui nivel semnificativ al riscului de credit potrivit prevederilor alineatului 1, aceasta nu trebuie să calculeze valoarea ponderată la risc a expunerilor pentru nici o poziție pe care eventual o deține în respectiva securitizare.

Art. 5 - (1) În vederea calculului valorii ponderate la risc a expunerii aferente unei poziții din securitizare, valorii expunerii aferente poziției îi sunt atribuite ponderi de risc în conformitate cu prevederile cap. IV și V, pe baza calității creditului respectivei poziții.

(2) În vederea determinării calității creditului aferentă unei poziții din securitizare, în sensul alin.(1), se poate utiliza ratingul furnizat de o instituție externă de evaluare a creditului sau o altă metodă, potrivit prevederilor cap. IV și V.

Art. 6 - (1) În cazul în care în cadrul unei operațiuni de securitizare există o expunere față de diferite tranșe, expunerea față de fiecare tranșă este considerată o poziție distinctă din securitizare.

(2) În sensul prezentului regulament, furnizorii de protecție a creditului pentru pozițiile din securitizare sunt considerați deținători de poziții în securitizare.

(3) Pozițiile din securitizare trebuie să includă expunerile față de o operațiune de securitizare care provin din instrumente financiare derivate pe rata dobânzii sau pe valute.

Art. 7 - În cazul în care o poziție din securitizare face obiectul unei protecții finanțate sau nefinanțate a creditului, ponderea de risc aplicabilă pentru poziția respectivă poate fi modificată potrivit prevederilor Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.19/24/2006 privind tehnicile de diminuare a riscului de credit utilizate de instituțiile de credit și firmele de investiții, coroborate cu cele ale prezentului regulament.

Art. 8 - În cazul în care o poziție din securitizare face obiectul unei protecții finanțate a creditului, valoarea expunerii acelei poziții poate fi modificată în conformitate cu și potrivit cerințelor din Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.19/24/2006 privind tehnicile de diminuare a riscului de credit utilizate de instituțiile de credit și firmele de investiții, completate cu cele ale prezentului regulament.

Art. 9 - Pentru scopul calculului cerințelor de capital pentru riscul de credit și riscul de diminuare a valorii creanței potrivit prevederilor art. 2 lit. a) din Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.13/18/2006 privind determinarea cerințelor minime de capital pentru instituțiile de credit și firmele de investiții, valoarea ponderată la risc a expunerii aferente unei poziții din securitizare care primește un coeficient de ponderare de 1250% este inclusă în valoarea totală ponderată la risc a expunerilor instituției de credit, fără a aduce atingere prevederilor art. 22 alin.(1) lit. g) din Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.18/23/2006 privind fondurile proprii ale instituțiilor de credit și ale firmelor de investiții.

Art. 10 - (1) În vederea determinării ponderii de risc a unei poziții din securitizare potrivit prevederilor art. 5 - 7 și art. 9, se poate utiliza un rating furnizat de o instituție externă de evaluare a creditului, numai dacă aceasta din urmă a fost recunoscută ca eligibilă în acest scop de către Banca Națională a României denumită în continuare „instituție externă de evaluare a creditului eligibilă”.

(2) Banca Națională a României recunoaște o instituție externă de evaluare a creditului ca fiind eligibilă pentru scopurile alin.(1) numai dacă aceasta poate demonstra că îndeplinește condițiile și criteriile tehnice prevăzute de Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării standard și numai dacă aceasta dispune de experiență dovedită în domeniul securitizării, care poate fi probată printr-un grad ridicat de acceptare din partea pieței.

(3) În situația în care o instituție externă de evaluare a creditului a fost recunoscută ca fiind eligibilă pentru scopul alin.(1) de către autoritățile competente dintr-un stat membru, Banca Națională a României poate recunoaște respectiva

instituție externă de evaluare a creditului ca fiind eligibilă pentru acest scop, fără a mai pune în aplicare un proces propriu de evaluare.

(4) Banca Națională a României va publica procedura de recunoaștere a instituțiilor externe de evaluare a creditului, precum și lista unor astfel de instituții recunoscute ca fiind eligibile.

(5) Pentru a putea fi utilizat în scopul prevăzut la alin.(1), un rating furnizat de o instituție externă de evaluare a creditului eligibilă trebuie să respecte principiile de credibilitate și transparență prevăzute în cap. IV.

Art. 11 - (1) În vederea aplicării ponderilor de risc pentru pozițiile din securitizare, Banca Națională a României determină corespondența dintre nivelele scalei de calitate a creditului prevăzute în cap V și ratingurile relevante furnizate de instituții externe de evaluare a creditului eligibile.

(2) Determinarea corespondenței în sensul alin.(1) trebuie să fie obiectivă și consecventă.

(3) În situația în care autoritățile competente dintr-un stat membru sau Comisia Națională a Valorilor Mobiliare au făcut o determinare a corespondenței în sensul alin.(1), Banca Națională a României poate recunoaște respectiva determinare, fără a mai pune în aplicare un proces propriu de determinare a corespondenței.

Art. 12 - (1) Utilizarea ratingurilor furnizate de instituții externe de evaluare a creditului în vederea calculului valorii ponderate la risc a expunerilor unei instituții de credit potrivit prevederilor art. 5 -7 și art. 9 trebuie să fie consecventă și în conformitate cu prevederile cap. IV.

(2) Ratingurile nu trebuie să fie selectate urmărindu-se diminuarea arbitrară a cerinței de capital.

Art. 13 - (1) În cazul securitizării unor expuneri reînnoibile supuse unei clauze de rambursare anticipată, instituția de credit inițitoare calculează, potrivit prevederilor cap. V, o valoare ponderată la risc a expunerii suplimentară pentru riscul de creștere a nivelului riscului de credit la care este expusă respectiva instituție de credit, ca urmare a producerii efectelor clauzei de rambursare anticipată.

(2) Pentru scopul alin.(1), o expunere reînnoibilă reprezintă expunerea în cazul căreia soldurile sumelor rămase de rambursat ale clienților pot fluctua în funcție de deciziile acestora de a lua cu împrumut și de a rambursa, până la o limită convenită cu instituția de credit, iar o clauză de rambursare anticipată reprezintă o clauză contractuală care impune ca, la producerea unor evenimente definite, pozițiile investitorilor să fie răscumpărate înainte de scadența convenită inițial pentru titlurile emise.

Art. 14 - (1) O instituție de credit inițitoare care în legătură cu o operațiune de securitizare a utilizat prevederile art. 4 la calculul valorii ponderate la risc a expunerilor, sau o instituție de credit sponsor nu trebuie să susțină o operațiune de securitizare peste obligațiile sale contractuale, în vederea reducerii pierderilor potențiale sau reale ale investitorilor.

(2) În situația în care o instituție de credit inițitoare sau o instituție de credit sponsor nu respectă dispozițiile alin. (1) în ceea ce privește o operațiune de securitizare, Banca Națională a României trebuie să îi solicite acestuia cel puțin să dețină capital pentru toate expunerile securitizate, ca și cum acestea nu ar fi fost securitizate.

(3) Instituția de credit aflată în situația prevăzută la alin.(2) trebuie să facă public faptul că a furnizat suport peste obligațiile sale contractuale precum și impactul acestei susțineri asupra capitalului reglementat.

Art. 15 - Valoarea expunerii aferente unei poziții din securitizare care provine dintr-un instrument financiar derivat prevăzut de Anexa la Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.20/25/2006 privind tratamentul riscului de credit al contrapartidei în cazul instrumentelor financiare derivate, al tranzacțiilor de răscumpărare, al operațiunilor de dare/luare de titluri/mărfuri cu împrumut, al tranzacțiilor cu termen lung de decontare și al tranzacțiilor de creditare în marjă, se determină în conformitate cu prevederile regulamentului respectiv.

Art. 16 - Fără a aduce atingere prevederilor art. 15:

- a) în cazul în care o instituție de credit calculează valoarea ponderată la risc a expunerilor conform prevederilor Secțiunii 1 din capitolul V, valoarea expunerii aferentă unei poziții din securitizare din bilanț este valoarea sa bilanțieră;
- b) în cazul în care o instituție de credit calculează valoarea ponderată la risc a expunerilor conform prevederilor Secțiunii a 2-a din capitolul V, valoarea expunerii aferentă unei poziții din securitizare din bilanț este luată în calcul la valoarea sa înainte de deducerea ajustărilor de valoare; și
- c) valoarea expunerii aferentă unei poziții din securitizare din afara bilanțului este produsul dintre valoarea sa nominală și un factor de conversie, așa cum este prevăzut în cap. V. Dacă nu este specificat altfel, factorul de conversie este 100%.

Art. 17 - (1) În cazul în care o instituție de credit deține două sau mai multe poziții din securitizare care se suprapun, aceasta trebuie ca, pentru partea care se suprapune, să includă în calculul valorii ponderate la risc a expunerilor numai poziția sau partea din poziție care produce valoarea ponderată la risc a expunerii cea mai ridicată.

(2) În sensul alin.(1), suprapunere înseamnă că pozițiile reprezintă, total sau parțial, o expunere față de același risc, astfel încât partea care se suprapune este considerată o singură expunere.

Secțiunea a 2 -a

Calculul de către instituția de credit inițitoare a valorii ponderate la risc a expunerilor securizate și a valorii pierderilor așteptate aferente, după caz, în cadrul unei securitizări sintetice

Art. 18.- (1) În vederea calculului valorii ponderate la risc a expunerilor securizate, în situația în care sunt îndeplinite condițiile prevăzute la cap. III, secțiunea a 2-a, instituția de credit inițitoare a unei securitizări sintetice utilizează, potrivit prevederilor art. 20-21, metodologiile de calcul prevăzute la Capitolul V și nu pe cele prevăzute în Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării standard și în Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.15/20/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării bazate pe modele interne de rating.

(2) În cazul instituțiilor de credit care calculează valoarea ponderată la risc a expunerilor și valoarea pierderilor așteptate potrivit prevederilor Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.15/20/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării bazate pe modele interne de rating, valoarea pierderilor așteptate referitoare la astfel de expuneri este zero.

(3) Dispozițiile alin. (1) și (2) se referă la întregul portofoliu de expuneri care fac obiectul securitizării.

Art. 19 - Fără a aduce atingere prevederilor art. 20-21, instituția de credit inițitoare trebuie să calculeze valoarea ponderată la risc a expunerilor aferente fiecărei tranșe din securitizare în conformitate cu prevederile Capitolului V, inclusiv cu cele referitoare la diminuarea riscului de credit (de exemplu, în situația în care o tranșă este transferată unei terțe părți, prin intermediul unei protecții nefinanțate a creditului, la calculul valorii ponderate la risc a expunerilor instituției de credit inițitoare, pentru tranșa respectivă se aplică ponderea de risc aferentă terței părți.)

Art. 20 - (1) În vederea calculului valorii ponderate la risc a expunerilor în conformitate cu prevederile art. 18, orice decalaj de scadență între scadența protecției creditului prin intermediul căreia se realizează segmentarea riscului de credit pe tranșe și scadența expunerilor securizate este tratată în conformitate cu prevederile alin. (2) și (3) ale prezentului articol și cu cele ale art. 21.

(2) Scadența protecției creditului se determină în conformitate cu prevederile Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.19/24/2006 privind tehnicile de diminuare a riscului de credit utilizate de instituțiile de credit și firmele de investiții.

(3) Scadența portofoliului de expuneri securizate este cea mai mare scadență a oricăreia dintre expunerile respective, dar nu mai mare de 5 ani.

Art.21 - (1) O instituție de credit inițitoare trebuie să ignore orice decalaj de scadențe la calculul valorii ponderate la risc a expunerilor pentru tranșele cărora le-a fost atribuită o pondere de risc de 1250% în conformitate cu prevederile Capitolului V.

(2) Pentru toate celelalte tranșe, tratamentul decalajului de scadențe prevăzut în Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.19/24/2006 privind tehnicile de diminuare a riscului de credit utilizate de instituțiile de credit și firmele de investiții se aplică potrivit următoarei formule:

$$RW^* = \frac{RW(SP) \times (t - t^*)}{T - t^*} + \frac{RW(Ass) \times (T - t)}{T - t^*}$$

unde:

- RW^* reprezintă valoarea ponderată la risc a expunerilor în vederea calculului cerințelor de capital potrivit prevederilor art. 2 lit. a) din Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.13/18/2006 privind determinarea cerințelor minime de capital pentru instituțiile de credit și firmele de investiții;

- $RW(Ass)$ reprezintă valoarea ponderată la risc a expunerilor care s-ar fi calculat în mod proporțional dacă expunerile nu ar fi fost securizate;

- $RW(SP)$ reprezintă valoarea ponderată la risc a expunerilor calculată potrivit prevederilor art. 18, dacă nu ar fi existat decalaj de scadențe;

- T reprezintă scadența expunerilor suport, exprimată în ani;

- t reprezintă scadența protecției creditului, exprimată în ani;

- t^* este 0,25.

Capitolul III

Cerințe minime pentru recunoașterea unui transfer semnificativ al riscului de credit

Secțiunea 1

Cerințe minime pentru recunoașterea unui transfer semnificativ al riscului de credit în cazul unei securitizări clasice

Art. 22 - Instituția de credit inițitoare a unei securitizări clasice poate exclude expunerile securizate de la calculul valorii ponderate la risc a expunerilor și al valorii pierderilor așteptate dacă un nivel semnificativ al riscului de credit asociat expunerilor securizate a fost transferat către terțe părți și transferul îndeplinește următoarele condiții:

- a) documentația aferentă securitizării reflectă substanța economică a tranzacției;
- b) instituția de credit inițitoare și creditorii acesteia nu mai au nici un drept asupra expunerilor securizate, inclusiv în caz de faliment sau de punere sub administrare judiciară. Îndeplinirea acestei condiții trebuie să fie confirmată printr-o opinie juridică de specialitate;
- c) titlurile emise nu reprezintă obligații de plată ale instituției de credit inițitoare;
- d) transferul este efectuat către o entitate special constituită în scopul securitizării;
- e) instituția de credit inițitoare nu păstrează controlul, efectiv sau indirect, asupra expunerilor transferate. Se consideră că un inițiator a păstrat controlul efectiv asupra expunerilor transferate dacă are dreptul de a răscumpăra de la destinatarul transferului expunerile transferate anterior în vederea realizării profiturilor aferente sau dacă are obligația de a-și asuma din nou riscul transferat. Menținerea de către instituția de credit inițitoare a drepturilor sau obligațiilor aferente administrării expunerilor transferate nu reprezintă un control indirect al expunerilor;
- f) în cazul unei opțiuni de retragere anticipată (*clean-up call option*), următoarele condiții trebuie să fie îndeplinite:
 - dreptul de exercitare a opțiunii este la discreția instituției de credit inițitoare;
 - opțiunea poate fi exercitată numai dacă cel mult 10% din valoarea inițială a expunerii securizate rămâne nerambursată; și
 - opțiunea nu este structurată astfel încât să evite alocarea pierderilor asupra pozițiilor de creștere a calității creditului sau asupra altor poziții deținute de investitori și nici nu este structurată într-un alt mod care să furnizeze o creștere a calității creditului; și
- g) documentația aferentă securitizării nu conține clauze care:
 - să impună ca, în alte cazuri decât rambursarea anticipată prevăzută, să fie ameliorate pozițiile din securizare de către instituția de credit inițitoare, prin metode care includ, dar nu se limitează la modificarea expunerilor suport sau la creșterea dobânzii de plătit către investitori pentru a contracara efectul deteriorării calității creditului aferentă expunerilor securizate; sau
 - să conducă la creșterea dobânzii de plătit către deținătorii de poziții din securizare pentru a contracara efectul deteriorării calității creditului aferentă portofoliului de expuneri suport.

Secțiunea a 2-a

Cerințe minime pentru recunoașterea unui transfer semnificativ al riscului de credit în cazul unei securitizări sintetice

Art. 23 - Instituția de credit inițitoare a unei securitizări sintetice poate calcula valoarea ponderată la risc a expunerilor și, dacă este cazul, valoarea pierderilor așteptate aferente expunerilor securizate, în conformitate cu prevederile art. 18 și art. 19, dacă un nivel semnificativ al riscului de credit a fost transferat către terțe părți, fie prin intermediul unei protecții finanțate a creditului, fie prin intermediul unei protecții nefinanțate a creditului și dacă transferul îndeplinește următoarele condiții:

- a) documentația aferentă securitizării reflectă substanța economică a tranzacției;
- b) protecția creditului prin intermediul căreia se realizează transferul riscului de credit îndeplinește cerințele de eligibilitate și celelalte cerințe prevăzute de Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.19/24/2006 privind tehnicile de diminuare a riscului de credit utilizate de instituțiile de credit și firmele de investiții, pentru recunoașterea unei astfel de protecții a creditului. Pentru scopul prezentei secțiuni, entitățile special constituite în scopul securitizării nu sunt recunoscute în calitate de furnizori eligibili de protecție nefinanțată a creditului;
- c) instrumentele utilizate pentru transferul riscului de credit nu conțin clauze sau condiții care:
 - să impună praguri de semnificație, sub al căror nivel protecția creditului să nu se considere a fi declanșată de un eveniment de credit;
 - să permită rezilierea protecției ca urmare a deteriorării calității creditului expunerilor suport;

- să impună ca, în alte cazuri decât rambursarea anticipată prevăzută, pozițiile din securitizare să fie ameliorate de către instituția de credit inițitoare;
 - să majoreze costurile instituției de credit legate de protecția creditului sau dobânda de plătit către deținătorii de poziții din securitizare, pentru a contracara efectul deteriorării calității creditului aferentă portofoliului de expuneri suport; și
- d) a fost confirmat, printr-o opinie juridică de specialitate, caracterul executoriu al protecției creditului în oricare dintre jurisdicțiile relevante.

Capitolul IV

Evaluări externe ale creditului

Secțiunea 1

Cerințe aplicabile ratingurilor furnizate de instituțiile externe de evaluare a creditului (ECAI)

Art. 24 - Pentru a fi utilizat în scopul calculului valorii ponderate la risc a expunerilor, potrivit prevederilor Capitolului II și V, un rating furnizat de o instituție externă de evaluare a creditului eligibilă trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

- a) să nu existe nici un decalaj între categoriile de plăți luate în considerare în cadrul procesului de evaluare a creditului și categoriile de plăți la care instituția de credit este îndreptățită potrivit contractului care dă naștere respectivei poziții din securitizare;
- b) ratingurile trebuie să fie în mod public disponibile participanților de pe piață. Se consideră că ratingurile sunt în mod public disponibile participanților de pe piață numai dacă au fost publicate într-o formă accesibilă publicului și au fost incluse în matricea de tranziție a instituțiilor externe de evaluare a creditului. Ratingurile care sunt disponibile numai unui număr limitat de entități nu sunt considerate ca fiind disponibile în mod public.

Secțiunea a 2 -a

Utilizarea ratingurilor

Art. 25 - O instituție de credit poate nominaliza una sau mai multe instituții externe de evaluare a creditului eligibile ale căror ratinguri să fie utilizate la calculul valorii ponderate la risc a expunerilor potrivit prevederilor cap. II, secțiunea 1 („instituție externă de evaluare a creditului nominalizată”).

Art. 26 - Fără a aduce atingere prevederilor art. 28-30, o instituție de credit care utilizează ratingurile furnizate de instituții externe de evaluare a creditului nominalizate pentru pozițiile sale din securitizare, trebuie să o facă în mod consecvent

Art. 27 - Fără a aduce atingere prevederilor art. 28 și 29, o instituție de credit nu poate utiliza ratingurile furnizate de o instituție externă de evaluare a creditului pentru pozițiile sale din anumite tranșe ale unei structuri de securitizare și ratingurile furnizate de o altă instituție externă de evaluare a creditului pentru pozițiile sale din alte tranșe din cadrul aceleiași structuri, indiferent dacă acestea din urmă beneficiază sau nu de un rating furnizat de prima instituție externă de evaluare a creditului.

Art. 28 - În cazul în care o poziție din securitizare a instituției de credit dispune de două ratinguri furnizate de instituții externe de evaluare a creditului nominalizate, instituția de credit utilizează ratingul cel mai puțin favorabil.

Art. 29 - (1) În cazul în care o poziție din securitizare a instituției de credit dispune de mai mult de două ratinguri furnizate de instituții externe de evaluare a creditului nominalizate, instituția de credit utilizează cele mai favorabile două ratinguri.

(2) În cazul în care cele două ratinguri prevăzute la alin. (1) sunt diferite, instituția de credit utilizează cel mai puțin favorabil rating dintre cele două.

Art. 30 - (1) În situația în care o protecție a creditului eligibilă potrivit prevederilor Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.19/24/2006 privind tehnicile de diminuare a riscului de credit utilizate de instituțiile de credit și firmele de investiții este furnizată în mod direct entității special constituite în scopul securitizării și acea protecție este luată în considerare în procesul de evaluare a creditului aferent unei poziții din securitizare, efectuat de către o instituție externă de evaluare a creditului nominalizată, ponderea de risc asociată aceluia rating poate fi utilizată.

(2) Dacă protecția furnizată în sensul alin.(1) nu este eligibilă conform prevederilor Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.19/24/2006 privind tehnicile de diminuare a riscului de credit utilizate de instituțiile de credit și firmele de investiții, ratingul furnizat nu trebuie să fie recunoscut.

(3) În situația în care protecția creditului nu este furnizată entității special constituite în scopul securitizării, ci în mod

direct unei poziții din securitizare, ratingul furnizat nu trebuie să fie recunoscut.

Secțiunea a 3-a

Punerea în corespondență a ratingurilor cu nivelele scalei de calitate a creditului (Mapping)

Art. 31 - (1) În scopul determinării corespondenței prevăzute la art. 11, Banca Națională a României trebuie să diferențieze gradele de risc relative exprimate de fiecare rating.

(2) În vederea determinării corespondenței prevăzute la art. 11, Banca Națională a României ia în considerare factori cantitativi (cum ar fi ratele de nerambursare și/sau rata pierderilor) și factori calitativi (cum ar fi gama de tranzacții evaluate în procesul de atribuire a unui rating de către instituția externă de evaluare a creditului și semnificația ratingului).

Art. 32 - (1) În cadrul procesului de determinare a corespondenței, Banca Națională a României urmărește să se asigure că pozițiile din securitizare cărora le este atribuită aceeași pondere de risc pe baza ratingurilor furnizate de instituții externe de evaluare a creditului eligibile, prezintă un grad de risc de credit echivalent.

(2) În sensul alin.(1), Banca Națională a României poate modifica în mod corespunzător determinarea corespondenței dintre nivelele scalei de calitate a creditului și ratinguri.

Capitolul V Metodologia de calcul

Secțiunea 1

Calculul valorii ponderate la risc a expunerilor în cazul utilizării abordării standard

Art. 33 - Fără a aduce atingere prevederilor art. 35, valoarea ponderată la risc a expunerii aferente unei poziții din securitizare care beneficiază de rating se calculează prin aplicarea la valoarea expunerii a ponderii de risc asociate nivelului scalei de calitate a creditului cu care a fost pus în corespondență ratingul de către Banca Națională a României, în conformitate cu prevederile art. 11, așa cum este prevăzut în tabelele 1 și 2.

Tabelul nr.1

Poziții, altele decât cele care beneficiază de rating pe termen scurt

Nivelul scalei de calitate a creditului	1	2	3	4	Cel mult 5
Pondere de risc	20%	50%	100%	350%	1250%

Tabelul nr.2

Poziții care beneficiază de rating pe termen scurt

Nivelul scalei de calitate a creditului	1	2	3	Toate celelalte ratinguri
Pondere de risc	20%	50%	100%	1250%

Art. 34 - Fără a aduce atingere prevederilor art. 37-42, valoarea ponderată la risc a expunerii aferente unei poziții din securitizare care nu beneficiază de rating se calculează prin aplicarea unei ponderi de risc de 1250% .

Art. 35 - În cazul unei instituții de credit inițitoare sau care are calitatea de sponsor, valoarea ponderată la risc a expunerilor aferente propriilor poziții din securitizare poate fi limitată la valoarea ponderată la risc a expunerilor care ar fi fost calculată pentru expunerile securitizate dacă acestea nu ar fi fost securitizate, condiționat de aplicarea unei ponderi de risc de 150% asupra tuturor elementelor restante și elementelor încadrate în categoria „risc reglementat ridicat” din cadrul expunerilor securitizate.

1.1 - Tratamentul pozițiilor care nu beneficiază de rating

Art. 36 - Instituțiile de credit care dețin o poziție din securitizare care nu beneficiază de rating pot să aplice, pentru calculul valorii ponderate la risc a expunerii pentru poziția respectivă, tratamentul prevăzut la art. 37, cu condiția ca, în orice moment, să fie cunoscută componența portofoliului de expuneri securitizate.

Art. 37 - (1) O instituție de credit poate aplica o pondere de risc medie ponderată ce ar fi aplicată expunerilor securitizate potrivit prevederilor Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării standard de către o instituție de credit care ar deține expunerile, multiplicată cu un coeficient de concentrare .

(2) Coeficientul de concentrare prevăzut de alin.(1) este egal cu raportul dintre suma valorilor nominale ale tuturor tranșelor securitizării și suma valorilor nominale ale tranșelor de rang inferior sau de rang egal față de cel al tranșei în care este deținută poziția, inclusiv valoarea nominală a respectivei tranșe.

(3) Ponderea de risc rezultată din aplicarea alin.(1) nu poate depăși 1250% și nu poate fi mai mică decât orice pondere de risc aplicabilă unei tranșe de rang superior care beneficiază de rating.

(4) În situația în care instituția de credit nu poate să determine ponderile de risc aplicabile expunerilor securizate potrivit prevederilor Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării standard, respectivei poziții i se aplică o pondere de risc de 1250%.

1.2 - Tratatamentul pozițiilor din securitizare deținute în cadrul unei tranșe ce suportă a doua pierdere („second loss”) sau într-o tranșă mai favorabilă în cadrul unui program de emisiune de titluri pe termen scurt garantate cu active

Art. 38 - Fără a aduce atingere posibilității aplicării unui tratament mai avantajos în temeiul dispozițiilor referitoare la facilitățile de trezorerie prevăzute la par. 1.3 al prezentei secțiuni, o instituție de credit poate aplica pozițiilor din securitizare care îndeplinesc condițiile prevăzute la art. 39 o pondere de risc reprezentând maximul dintre 100% și cea mai mare dintre ponderile de risc care ar fi fost aplicate oricăreia dintre expunerile securizate potrivit prevederilor Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării standard, de către o instituție de credit care ar deține respectivele expuneri.

Art. 39 - Tratatamentul prevăzut la art. 38 poate fi aplicat dacă poziția din securitizare:

- a) este încadrată într-o tranșă care din punct de vedere economic suportă a doua pierdere („second loss”) sau într-o tranșă mai favorabilă a securitizării, iar tranșa care suportă prima pierdere („first loss”) trebuie să-i furnizeze acesteia o creștere semnificativă a calității creditului;
- b) este de o calitate cel puțin echivalentă ratingului aferent unei investiții cu risc scăzut; și
- c) este deținută de o instituție de credit care nu deține nici o poziție în tranșa care suportă prima pierdere („first loss”).

1.3 - Tratatamentul facilităților de trezorerie care nu beneficiază de rating

Art. 40 - (1) În vederea determinării valorii ponderate la risc a expunerii aferente unei facilități de trezorerie care nu beneficiază de rating, asupra valorii nominale a facilității se poate aplica un factor de conversie de 20%, în cazul în care facilitatea de trezorerie are o scadență inițială de cel mult un an, și un factor de conversie de 50%, în cazul în care facilitatea de trezorerie are o scadență inițială mai mare de un an, dacă facilitatea de trezorerie este eligibilă.

(2) O facilitate de trezorerie care nu beneficiază de rating este eligibilă în sensul alin.(1), dacă sunt îndeplinite următoarele condiții:

- a) documentația aferentă facilității de trezorerie identifică și delimitează în mod clar circumstanțele potrivit cărora facilitatea de trezorerie poate fi utilizată;
- b) facilitatea de trezorerie nu poate fi utilizată pentru a susține creditul prin acoperirea pierderilor deja înregistrate la momentul tragerii (de exemplu, prin procurarea de lichidități pentru expunerile aflate în stare de nerambursare la momentul tragerii sau pentru achiziționarea de active la un preț superior valorii lor juste);
- c) facilitatea de trezorerie nu poate fi utilizată pentru a furniza finanțare permanentă sau periodică pentru securitizare;
- d) rambursarea lichidităților trase în cadrul facilității de trezorerie nu este subordonată creanțelor investitorilor, altele decât cele legate de instrumentele financiare derivate pe rata dobânzii sau pe valute sau de comisioane sau alte astfel de plăți, și nici nu face obiectul unor excepții sau amânări;
- e) recurgerea la facilitatea de trezorerie ulterior epuizării tuturor modalităților disponibile de creștere a calității creditului de care respectiva facilitate poate beneficia nu este posibilă;
- f) facilitatea de trezorerie trebuie să includă o clauză care să conducă la o reducere automată a sumei care mai poate fi utilizată, cu valoarea expunerilor care se află în stare de nerambursare, în sensul prevăzut de Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.15/20/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării bazate pe modele interne de rating, sau să conducă, atunci când portofoliul de expuneri securizate este alcătuit din instrumente care beneficiază de rating, la revocarea facilității în situația în care calitatea medie a portofoliului se situează sub ratingul aferent unei investiții cu risc scăzut ;

(3) Ponderea de risc care se aplică în cazul unei expuneri aferente unei facilități de trezorerie eligibile care nu beneficiază de rating este cea mai mare pondere care s-ar aplica oricăreia dintre expunerile securizate conform Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării standard, de către o instituție de credit care ar deține respectivele expuneri.

Art. 41 - (1) În vederea determinării valorii ponderate la risc a expunerii aferente unei facilități de trezorerie care nu

beneficiază de rating și care nu poate fi utilizată decât în situația unei crize generale a pieței, asupra valorii nominale a facilității de trezorerie respective se poate aplica un factor de conversie de 0%, dacă sunt îndeplinite condițiile prevăzute la art.40.

(2) În sensul alin.(1), prin criză generală a pieței se înțelege situația în care mai multe entități special constituite în scopul securizării, care derulează tranzacții diferite, se află în imposibilitatea de a reînnoi titlurile pe termen scurt scadente, iar această imposibilitate nu este rezultatul unei deprecieri nici a calității creditului respectivelor entități special constituite în scopul securizării nici a calității creditului expunerilor securizate.

Art. 42 - În vederea determinării valorii ponderate la risc a expunerii aferente unei facilități de trezorerie care nu beneficiază de rating și care poate fi revocată necondiționat, asupra valorii nominale a respectivei facilități de trezorerie se poate aplica un factor de conversie de 0%, dacă sunt îndeplinite condițiile prevăzute la art. 40 și dacă rambursarea lichidităților trase în cadrul facilității de trezorerie are rang superior în raport cu orice alte creanțe asupra fluxurilor de numerar generate de expunerile securizate.

1.4 - Cerințe de capital suplimentare pentru securizarea expunerilor reînnoibile cu clauză de rambursare anticipată

Art. 43 - În afară de valoarea ponderată la risc a expunerilor calculată pentru pozițiile sale din securizare, o instituție de credit inițitoare trebuie să calculeze o valoare ponderată la risc a expunerii în conformitate cu metodologia prevăzută în prezentul paragraf, în situația în care transferă expuneri reînnoibile în cadrul unei securizări care conține o clauză de rambursare anticipată.

Art. 44 - În sensul acestui paragraf, instituția de credit calculează valoarea ponderată la risc a expunerii pentru suma interesului inițiatorului și intereselor investitorilor.

Art. 45 - Pentru structurile de securizare în care expunerile securizate sunt atât expuneri reînnoibile cât și expuneri care nu sunt reînnoibile, o instituție de credit inițitoare aplică pentru partea de portofoliu formată din expuneri reînnoibile tratamentul prevăzut la art. 46-56.

Art. 46 - (1) Pentru scopurile art. 43-56, prin interesul inițiatorului se înțelege valoarea expunerii pentru partea noțională a portofoliului de sume trase, transferate în cadrul securizării, a cărei proporție în raport cu valoarea portofoliului total transferat în cadrul structurii de securizare, determină proporția fluxurilor de numerar generate de încasarea principalului și a dobânzii, precum și a altor sume asociate care nu sunt disponibile pentru efectuarea de plăți către cei care dețin poziții din securizare în cadrul securizării.

(2) Pentru a putea fi calificat drept interes al inițiatorului în sensul alin.(1), acesta nu trebuie să fie subordonat interesului investitorilor.

(3) Prin interesele investitorilor se înțelege valoarea expunerii pentru partea noțională rămasă din portofoliul de sume trase.

Art. 47 - Expunerea instituției de credit inițitoare, asociată drepturilor sale care decurg din interesul inițiatorului nu trebuie să fie considerată o poziție din securizare, ci o expunere proporțională din expunerile securizate, ca și cum acestea nu ar fi fost securizate.

Art. 48 - Inițiatorii următoarelor structuri de securizare care conțin o clauză de rambursare anticipată sunt exceptați de la cerința de capital suplimentară prevăzută la art. 43:

- a) securizarea expunerilor reînnoibile în cazul cărora investitorii rămân expuși în totalitate la toate tragerile viitoare ale împrumuturilor, astfel încât riscul aferent facilităților suport nu revine la instituția de credit inițitoare nici chiar după producerea unui eveniment care declanșează o rambursare anticipată; și
- b) securizarea în cadrul căreia rambursarea anticipată este declanșată numai de producerea unor evenimente care nu sunt legate de performanța activelor securizate sau a instituției de credit inițitoare, cum ar fi modificări semnificative în legislație sau în reglementările fiscale.

Art. 49 - În cazul unei instituții de credit inițitoare supusă cerinței de capital suplimentare prevăzute la art. 43, totalul dintre valoarea ponderată la risc a expunerilor aferente pozițiilor sale în interesele investitorilor și valoarea ponderată la risc a expunerilor calculat conform art. 43, nu trebuie să depășească cea mai mare dintre:

- a) valoarea ponderată la risc a expunerilor aferente pozițiilor sale în interesele investitorilor; și
- b) valoarea ponderată la risc a expunerilor aferente expunerilor securizate, așa cum ar fi aceasta calculată de către o instituție de credit care ar deține respectivele expuneri fără a le securiza, pentru o valoare egală cu interesul investitorilor.

Art. 50 - Câștigurile nete potențiale aferente activelor securitizate, recunoscute în capitalurile proprii, deduse la calculul fondurilor proprii potrivit Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.18/23/2006 privind fondurile proprii ale instituțiilor de credit și ale firmelor de investiții, sunt tratate independent de valoarea maximă indicată la art. 49.

Art. 51 Valoarea ponderată la risc a expunerii calculată în conformitate cu art. 43, este produsul dintre valoarea intereselor investitorilor, factorul de conversie corespunzător, conform prevederilor de la art. 53-57 și media ponderată a ponderilor de risc care s-ar fi aplicat expunerilor securitizate, în cazul în care acestea nu ar fi fost securitizate.

Art. 52 - O clauză de rambursare anticipată este considerată „controlată” dacă sunt îndeplinite următoarele condiții:

- instituția de credit inițitoare a implementat un program adecvat referitor la capital/lichiditate, pentru a se asigura că dispune de suficiente capital și lichidități ce pot fi utilizate în cazul unei rambursări anticipate;
- pe tot parcursul tranzacției se păstrează o distribuție proporțională între interesul inițiatorului și interesele investitorilor, în ceea ce privește plățile de dobândă și principal, cheltuielile, pierderile și recuperările, pe baza soldurilor de rambursat ale creanțelor existente la una sau mai multe date de referință din cadrul fiecărei luni;
- perioada de rambursare este considerată suficientă pentru 90% din totalul datoriilor (interesul inițiatorului și interesele investitorului) de rambursat la începutul perioadei de rambursare anticipată, care trebuie să fie rambursate sau recunoscute ca fiind în stare de nerambursare;
- ritmul rambursărilor nu este mai rapid decât cel produs de o rambursare liniară pe parcursul perioadei prevăzute la lit. c).

Art. 53 - (1) În cazul securitizărilor care conțin o clauză de rambursare anticipată a expunerilor de tip retail, care nu sunt angajate ferm și pot fi revocate necondiționat fără notificare prealabilă, în situația în care rambursarea anticipată este declanșată de scăderea nivelului marjei nete sub un nivel de referință, instituția de credit trebuie să compare marja netă medie pe trei luni cu nivelul marjei nete de la care ea trebuie să renunțe la respectiva marjă (nivel limită).

(2) În cazul în care securitizarea nu prevede obligația de a renunța la marja netă, nivelul limită se consideră a fi cu 4.5 puncte procentuale mai mare decât nivelul marjei nete care declanșează rambursarea anticipată.

Art. 54 - Factorul de conversie care trebuie aplicat în sensul art. 51 este determinat de nivelul marjei nete medii efective pe trei luni în conformitate cu tabelul nr.3.

Tabelul nr.3

	Securitizare care conține o clauză de rambursare anticipată controlată	Securitizare care conține o clauză de rambursare anticipată necontrolată
Marja netă medie pe trei luni	Factor de conversie	Factor de conversie
Nivel superior nivelului A	0%	0%
Nivelul A	1%	5%
Nivelul B	2%	15%
Nivelul C	10%	50%
Nivelul D	20%	100%
Nivelul E	40%	100%

unde:

- Nivelul A reprezintă nivelul marjei nete care se încadrează între 100% din nivelul limită și 133,33 % din respectivul nivel;
- Nivelul B” reprezintă nivelul marjei nete pozitive care se încadrează între 75% din nivelul limită și 100 % din respectivul nivel;
- Nivelul C reprezintă nivelul marjei nete pozitive care se încadrează între 50% din nivelul limită și 75 % din respectivul nivel;
- Nivelul D reprezintă nivelul marjei nete pozitive care se încadrează între 25% din nivelul limită și 50 % din respectivul nivel;
- Nivelul E reprezintă nivelul marjei nete pozitive mai mic de 25% din nivelul limită.

Art. 55 - În cazul securitizărilor care conțin o clauză de rambursare anticipată a expunerilor de tip retail care nu sunt angajate ferm și pot fi revocate necondiționat, fără notificare prealabilă, în situația în care rambursarea anticipată este declanșată de o limită cantitativă referitoare la un element, altul decât marja netă medie pe trei luni, pentru determinarea factorului de conversie corespunzător Banca Națională a României poate aplica un tratament asemănător celui prevăzut la art. 53 și 54.

Art. 56 (1) În cazul în care pentru o anumită securitizare Banca Națională a României intenționează să aplice un tratament în conformitate cu prevederile art. 55, aceasta trebuie să informeze în prealabil autoritățile competente relevante din toate celelalte state membre.

(2) Înainte ca aplicarea unui astfel de tratament să devină parte a politicii generale a Băncii Naționale a României pentru securitizările ce conțin clauze de rambursare anticipată de natura celei în cauză, Banca Națională a României se consultă cu autoritățile competente relevante din toate celelalte state membre și ține cont de opiniile exprimate de acestea.

(3) Opiniile exprimate de autoritățile competente relevante din toate celelalte state membre în urma consultărilor prevăzute la alin.(3) și tratamentul aplicat sunt făcute publice de către Banca Națională a României.

Art. 57 - (1) Pentru toate celelalte securitizări care cuprind o clauză controlată de rambursare anticipată a expunerilor reînnoibile se aplică un factor de conversie de 90%.

(2) Pentru toate celelalte securitizări care cuprind o clauză necontrolată de rambursare anticipată a expunerilor reînnoibile, se aplică un factor de conversie de 100%.

1.5. - Recunoașterea diminuării riscului de credit asupra pozițiilor din securitizare

Art. 58 În cazul în care o poziție din securitizare beneficiază de protecție a creditului, calculul valorii ponderate la risc a expunerilor poate fi modificat în conformitate cu Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.19/24/2006 privind tehnicile de diminuare a riscului de credit utilizate de instituțiile de credit și firmele de investiții.

1.6. - Reducerea valorii ponderate la risc a expunerilor

Art. 59 - (1) În cazul unei poziții din securitizare căreia îi este atribuită o pondere de risc de 1250%, instituțiile de credit pot, în locul includerii respectivei poziții în calculul valorii ponderate la risc a expunerilor, să deducă valoarea expunerii respective din fondurile proprii, potrivit Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.18/23/2006 privind fondurile proprii ale instituțiilor de credit și ale firmelor de investiții.

(2) În sensul alin.(1), calculul valorii expunerii poate lua în considerare protecția finanțată a creditului eligibilă, într-o modalitate conformă cu prevederile art. 58.

Art. 60 În cazul în care o instituție de credit utilizează alternativa prevăzută la art.59 alin.(1), o sumă egală cu de 12,5 ori suma dedusă conform prevederii menționate trebuie dedusă, pentru scopurile art. 35, din valoarea ponderată la risc maximă a expunerii, specificată la art. 35, care trebuie calculată de instituțiile de credit în cauză.

Secțiunea a 2 -a

Calculul valorii ponderate la risc a expunerilor în cazul utilizării abordării bazate pe modele interne de rating

2.1. Ierarhia metodelor

Art. 61 - Pentru scopurile prevederilor art. 5-7 și 9, valoarea ponderată la risc a expunerii aferente unei poziții din securitizare se calculează în conformitate cu prevederile prezentei secțiuni.

Art. 62 - (1) În cazul unei poziții care beneficiază de rating sau al unei poziții pentru care se poate utiliza un rating implicit, pentru calculul valorii ponderate la risc a expunerii se utilizează metoda bazată pe ratinguri prevăzută la par. 2.5 din prezenta secțiune.

(2) În cazul unei poziții care nu beneficiază de rating, se utilizează metoda formulei reglementate, prevăzută la par. 2.6 din prezenta secțiune, cu excepția cazurilor în care, potrivit prevederilor par. 2.3 din prezenta secțiune, este permisă utilizarea abordării bazate pe ratinguri interne.

Art. 63 - O instituție de credit, alta decât o instituție de credit inițitoare sau o instituție de credit sponsor, poate utiliza metoda formulei reglementate numai cu aprobarea Băncii Naționale a României.

Art. 64 - În cazul unei instituții de credit inițitoare sau al unei instituții de credit sponsor, care se află în imposibilitatea de a calcula K_{irb} și care nu a obținut aprobarea de a utiliza abordarea bazată pe ratinguri interne pentru pozițiile sale din cadrul unui program de emisiune de titluri pe termen scurt garantate cu active, precum și în cazul altor instituții de credit care nu au obținut aprobarea de a utiliza metoda formulei reglementate sau abordarea bazată pe ratinguri interne, pentru pozițiile din cadrul programelor de emisiune de titluri pe termen scurt garantate cu active, o pondere de risc de 1250% este atribuită pozițiilor din securitizare care nu beneficiază de rating și pentru care nu se poate utiliza un rating implicit.

2.2. Utilizarea ratingurilor implicite

Art. 65 - O instituție de credit atribuie unei poziții care nu beneficiază de rating un rating implicit, echivalent evaluării de credit atribuite pozițiilor care beneficiază de rating („poziții de referință”) și care au rangul cel mai înalt între pozițiile total subordonate poziției din securitizare în cauză care nu beneficiază de rating, în cazul în care următoarele cerințe operaționale minime sunt îndeplinite:

- a) pozițiile de referință trebuie să fie total subordonate pozițiilor din securitizare care nu beneficiază de rating;
- b) scadența aferentă pozițiilor de referință trebuie să fie cel puțin egală cu cea aferentă respectivei poziții care nu

- beneficiază de rating ; și
- c) orice rating implicit trebuie să fie actualizat în permanență pentru a reflecta orice schimbări intervenite în ratingul atribuit pozițiilor de referință.

2.3. Utilizarea abordării bazate pe ratinguri interne în cazul pozițiilor din cadrul programelor de emisiune de titluri pe termen scurt garantate cu active

Art. 66 - (1) O instituție de credit poate să atribuie unei poziții care nu beneficiază de rating din cadrul unui program de emisiune de titluri pe termen scurt garantate cu active un rating derivat, potrivit prevederilor art. 67, dacă se obține aprobarea prealabilă a Băncii Naționale a României și dacă sunt îndeplinite următoarele condiții:

- a) pozițiile din titlurile pe termen scurt emise în cadrul programului de emisiune de titluri pe termen scurt garantate cu active sunt poziții care beneficiază de rating;
- b) instituția de credit demonstrează Băncii Naționale a României că ratingurile sale interne cu privire la calitatea creditului poziției respective reflectă metodologia de evaluare, disponibilă în mod public, a uneia sau mai multor instituții externe de evaluare a creditului eligibile, pentru atribuirea de ratinguri titlurilor garantate cu expuneri de tipul expunerilor securizate;
- c) instituțiile externe de evaluare a creditului a căror metodologie de evaluare este luată în considerare la stabilirea ratingurilor interne ale instituțiilor de credit, în sensul lit. b), includ acele instituții externe de evaluare a creditului care au acordat un rating extern titlurilor pe termen scurt emise în cadrul programului de emisiune de titluri pe termen scurt garantate cu active. Elementele cantitative (precum parametrii pentru simularea condițiilor de criză) utilizate pentru atribuirea unei anumite calități a creditului poziției din securitizare trebuie să fie cel puțin la fel de prudente precum cele utilizate de instituțiile externe de evaluare a creditului în cauză în metodologiile lor de evaluare;
- d) la elaborarea metodologiei de evaluare internă, instituția de credit ia în considerare metodologiile de rating relevante publicate, pe care instituțiile externe de evaluare a creditului eligibile le utilizează pentru atribuirea de ratinguri titlurilor pe termen scurt din cadrul programului de emisiune de titluri pe termen scurt garantate cu active. Acest proces trebuie să fie formalizat de către instituția de credit și actualizat cu regularitate, așa cum este prevăzut la lit. g);
- e) metodologia de evaluare internă a instituției de credit include clasele de rating și trebuie să existe o corespondență între aceste clase de rating și ratingurile furnizate de instituțiile externe de evaluare a creditului eligibile. Această corespondență trebuie să fie formalizată în mod explicit;
- f) metodologia de evaluare internă este utilizată de instituția de credit în cadrul proceselor interne de administrare a riscului, inclusiv în cadrul proceselor decizionale, de informare a conducerii și de alocare a capitalului;
- g) auditorii interni sau externi, o instituție externă de evaluare a creditului sau funcția din cadrul instituției de credit care realizează controlul intern al creditului sau administrarea riscurilor efectuează examinări regulate ale procesului de evaluare internă și a calității evaluărilor interne în ceea ce privește calitatea creditului aferentă expunerilor instituției de credit în cadrul unui program de emisiune de titluri pe termen scurt garantate cu active. În situația în care examinarea este efectuată de auditorii interni, sau de funcția din cadrul instituției de credit care realizează controlul intern al creditului sau administrarea riscurilor, aceste funcții trebuie să fie independente de activitățile legate de derularea programului de emisiune de titluri pe termen scurt garantate cu active, și să nu aibă nici un fel de legătură cu clienții;
- h) instituția de credit monitorizează performanța ratingurilor interne în timp pentru a evalua calitatea metodologiei de evaluare internă și ajustează, după caz, metodologia respectivă, în situația în care comportamentul expunerilor deviază în mod regulat de la cel indicat de ratingurile interne;
- i) programul de emisiune de titluri pe termen scurt garantate cu active include standarde de subscriere sub formă de ghiduri în domeniul creditului și investițiilor (de ex, pentru a decide asupra achiziției unui activ, administratorul programului de emisiune de titluri pe termen scurt garantate cu active trebuie să ia în considerare tipul activului ce urmează să fie achiziționat, tipul și valoarea monetară a expunerilor ce rezultă din furnizarea facilităților de trezorerie și a mijloacelor de creștere a calității creditului, distribuția pierderii și separarea din punct de vedere economic și juridic a activelor transferate de entitatea care vinde activele; o analiză de credit asupra profilului de risc al vânzătorului activului este efectuată, care va include analiza performanței financiare trecute și viitoare a poziției curente de piață, a competitivității viitoare previzionate, a gradului de îndatorare, a fluxurilor de numerar, a ratei de acoperire a dobânzilor și a ratingului datoriei; în plus, este efectuată o examinare a standardelor de subscriere ale vânzătorului, a capacității sale de a administra datoria și a procedurilor sale de încasare).
- j) standardele de subscriere ale programului de emisiune de titluri pe termen scurt garantate cu active stabilesc criterii minime de eligibilitate a activelor care, în special:

- să nu permită achiziția activelor care înregistrează întârzieri semnificative la plată sau se află în stare de nerambursare;
 - să limiteze concentrările excesive față de același debitor sau aceeași zonă geografică; și
 - să delimiteze tipul activelor ce urmează a fi achiziționate;
- k) programul de emisiune de titluri pe termen scurt garantate cu active dispune de politici și proceduri de încasare care iau în considerare capacitatea operațională și calitatea creditului administratorului creditului. Programul de emisiune de titluri pe termen scurt garantate cu active trebuie să diminueze riscul vânzătorului/administratorului creditului prin diferite mijloace, cum ar fi stabilirea de praguri de declanșare bazate pe calitatea curentă a creditului, care să împiedice orice confuzie cu privire la fonduri
- l) estimarea agregată a pierderilor pentru un portofoliu de active ce se intenționează a fi achiziționate în cadrul unui program de emisiune de titluri pe termen scurt garantate cu active trebuie să ia în considerare toate sursele de risc potențial, cum ar fi riscul de credit și riscul de diminuare a valorii creanțelor. În situația în care creșterea calității creditului furnizată de vânzător este dimensionată doar pe baza pierderilor aferente creditului, trebuie să se constituie o rezervă distinctă pentru riscul de diminuare a valorii creanțelor, atunci când acest risc de diminuare a valorii creanței este semnificativ pentru portofoliul de expuneri respectiv. Pentru cuantificarea nivelului creșterii calității creditului necesar, programul trebuie să analizeze seriile de informații istorice înregistrate pe parcursul mai multor ani, inclusiv pierderile, întârzierile la plată, diminuările de valoare a creanțelor și rata de rotație a creanțelor; și
- m) programul de emisiune de titluri pe termen scurt garantate cu active include elemente structurale (cum ar fi praguri de închidere) pentru achiziționare de expuneri în vederea diminuării riscurilor de deteriorare a calității creditului pentru portofoliul suport.
- (2) - În procesul de aprobare prealabilă prevăzut la alin.(1), Banca Națională a României poate acorda o derogare de la cerința ca metodologia de evaluare a unei instituții externe de evaluare a creditului să fie disponibilă în mod public, în situația în care instituția de credit demonstrează că datorită caracteristicilor specifice securitizării (spre exemplu structura unică a acesteia) nu există încă o astfel de metodologie de evaluare accesibilă publicului.

Art. 67 - (1) Instituția de credit atribuie poziția care nu beneficiază de rating unui nivel de rating descris la art. 66.

(2) În sensul alin.(1), poziției care nu beneficiază de rating îi este atribuit un rating derivat identic evaluărilor de credit corespunzătoare acelui nivel de rating, așa cum s-a prevăzut la art. 66.

(3) Pentru scopurile calculării valorii ponderate la risc a expunerilor, în cazul în care la inițierea securitizării ratingul derivat este cel puțin la nivelul unui rating aferent unei investiții cu risc scăzut, respectivul rating este considerat identic cu un rating eligibil furnizat de o instituție externă de evaluare a creditului eligibilă.

2.4. Valorile maxime ponderate la risc ale expunerilor

Art. 68 - În cazul unei instituții de credit inițiatoare, al unei instituții de credit sponsor, sau al altor instituții de credit care pot calcula K_{irb} , valoarea ponderată la risc a expunerilor calculată pentru pozițiile proprii din securitizare poate fi limitată la suma care ar determina, în aplicarea prevederilor art 2 lit. a) din Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.13/18/2006 privind determinarea cerințelor minime de capital pentru instituțiile de credit și firmele de investiții, o cerință de capital egală cu suma următoarelor două elemente: 8% din valoarea ponderată la risc a expunerilor aferente activelor securizate, dacă acestea nu ar fi fost securizate și ar fi fost păstrate în bilanțul instituției de credit și valoarea pierderilor așteptate aferente acestor expuneri.

2.5. Metoda bazată pe ratinguri

Art. 69 - Potrivit metodei bazate pe ratinguri, valoarea ponderată la risc a expunerii aferente unei poziții din securitizare care beneficiază de rating se calculează prin aplicarea asupra valorii expunerii a ponderii de risc asociate nivelului scalei de calitate a creditului cu care Banca Națională a României a pus în corespondență ratingul, în conformitate cu prevederile art. 11, așa cum este prevăzut în tabelele 4 și 5, multiplicată cu un coeficient de 1,06.

Tabelul nr.4

Poziții, altele decât cele care beneficiază de rating pe termen scurt

Nivelul scalei de calitate a creditului	Pondere de risc		
	A	B	C
1	7%	12%	20%
2	8%	15%	25%
3	10%	18%	35%
4	12%	20%	35%

Nivelul scalei de calitate a creditului	Pondere de risc		
	A	B	C
5	20%	35%	35%
6	35%	50%	50%
7	60%	75%	75%
8	100%	100%	100%
9	250%	250%	250%
10	425%	425%	425%
11	650%	650%	650%
Sub 11	1250%	1250%	1250%

Tabelul nr.5

Poziții care beneficiază de rating pe termen scurt

Nivelul scalei de calitate a creditului	Pondere de risc		
	A	B	C
1	7%	12%	20%
2	12%	20%	35%
3	60%	75%	75%
Orice alte evaluări ale creditului	1250%	1250%	1250%

Art. 70 - (1) Fără a se aduce atingere prevederilor art. 71 și 72, ponderile de risc din coloana A a fiecărui tabel de la art. 69 se aplică în cazul în care poziția se situează în tranșa cu cel mai ridicat rang.

(2) Pentru a determina dacă o tranșă are cel mai ridicat rang nu este necesar să fie luate în considerare sumele datorate în baza contractelor aferente instrumentelor financiare derivate pe rata dobânzii sau pe valute, comisioanele datorate sau alte plăți similare.

Art. 71 - (1) Asupra unei poziții dintr-o tranșă din securitizare având cel mai ridicat rang se poate aplica o pondere de risc de 6%, în situația în care respectiva tranșă este de rang superior din toate punctele de vedere față de o altă tranșă de poziții din securitizare cărora le-ar fi atribuită o pondere de risc de 7% conform prevederilor art. 69.

(2) Prevederile alin.(1) devin aplicabile dacă sunt îndeplinite următoarele condiții:

- Băncii Naționale a României i se demonstrează că aceasta este justificată de calitatea de absorbție a pierderilor pe care o au tranșele subordonate din securitizare; și
- fie poziția beneficiază de un rating extern al creditului cu care a fost asociat nivelul 1 al scalei de calitate a creditului din tabelele 4 sau 5 fie, în cazul în care nu beneficiază de rating, sunt îndeplinite cerințele prevăzute la lit. a) - c) de la art. 65. În cel de-al doilea caz, prin „poziții de referință” se înțeleg pozițiile din tranșa subordonată, cărora le-ar fi atribuită o pondere de risc de 7% potrivit prevederilor art. 69.

Art. 72 - (1) Ponderile de risc din coloana C a fiecărui tabel de la art. 69 se aplică în cazul în care poziția se raportează la o securitizare în care numărul efectiv al expunerilor securitizate este mai mic de 6.

(2) În vederea calculului numărului efectiv al expunerilor securitizate, toate expunerile față de același debitor trebuie să fie tratate ca o singură expunere.

(3) Numărul efectiv al expunerilor se calculează astfel:

$$N = \frac{\left(\sum_i EAD_i \right)^2}{\sum_i EAD_i^2},$$

unde EAD_i reprezintă suma valorilor tuturor expunerilor înregistrate față de debitorul „i”.

(4) În cazul securitizării expunerilor care fac deja obiectul unei securitizări, instituția de credit trebuie să ia în considerare numărul expunerilor securitizate din cadrul portofoliului și nu pe cel al expunerilor suport din portofoliile inițiale din care provin expunerile suport care fac deja obiectul unei securitizări.

(5) În situația în care se cunoaște partea din portofoliu căreia îi corespunde cea mai mare expunere, C_1 , instituția de credit poate determina N ca fiind $1/C_1$.

Art. 73 - Ponderile de risc prevăzute în coloana B ale fiecărui tabel de la art. 69 se aplică tuturor celorlalte poziții.

Art. 74 - Diminuarea riscului de credit pentru pozițiile din securitizare poate fi recunoscută în conformitate cu prevederile art. 83-85.

2.6. Metoda formulei reglementate

Art. 75 - Fără a aduce atingere prevederilor art. 81 și 82, potrivit metodei formulei reglementate, ponderea de risc aplicabilă unei poziții din securitizare este maximul dintre 7% și ponderea de risc determinată potrivit prevederilor art. 76.

Art. 76 - (1) Fără a aduce atingere prevederilor art 81 și 82, ponderea de risc aplicabilă asupra valorii expunerii este:

$$12,5 \times \frac{S[L+T] - S[L]}{T}, \text{ unde:}$$

$$S[x] = \begin{cases} x & \text{daca } x \leq Kirbr \\ Kirbr + K[x] - K[Kirbr] + (d \cdot Kirbr / \omega)(1 - e^{\omega(Kirbr - L)/Kirbr}) & \text{daca } Kirbr < x \end{cases}$$

unde:

$$h = (1 - Kirbr / ELGD)^N$$

$$c = Kirbr / (1 - h)$$

$$v = \frac{(LGD - Kirbr) Kirbr + 0.25(1 - LGD) Kirbr}{N}$$

$$f = \left(\frac{v + Kirbr^2}{1 - h} - c^2 \right) + \frac{(1 - Kirbr) Kirbr - v}{(1 - h) \tau}$$

$$g = \frac{(1 - c)c}{f} - 1$$

$$a = g \cdot c$$

$$b = g \cdot (1 - c)$$

$$d = 1 - (1 - h) \cdot (1 - \text{Beta}[Kirbr; a, b])$$

$$K[x] = (1 - h) \cdot ((1 - \text{Beta}[x; a, b])x + \text{Beta}[x; a + 1, b]c)$$

$$\tau = 1000 \text{ și } \omega = 20$$

(2) În sensul alin.(1):

- Beta[x;a,b] reprezintă distribuția beta cumulată cu parametrii „a” și „b” în punctul x;
- T reprezintă densitatea tranșei în care este deținută poziția și se măsoară ca raport între:
 - valoarea nominală a tranșei și
 - suma valorilor tuturor expunerilor care au fost securizate.

În scopul calculului indicatorului T, valoarea expunerii unui instrument financiar derivat prevăzut în Anexa la Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.20/25/2006 privind tratamentul riscului de credit al contrapartidei în cazul instrumentelor financiare derivate, al tranzacțiilor de răscumpărare, al operațiunilor de dare/luare de titluri/mărfuri cu împrumut, al tranzacțiilor cu termen lung de decontare și al tranzacțiilor de creditare în marjă, atunci când costul curent de înlocuire nu are o valoare pozitivă, este expunerea la credit potențială viitoare, calculată în conformitate cu prevederile aceluiași regulament;

- K_{irb} reprezintă raportul dintre: K_{irb} și suma valorilor expunerilor care au fost securizate. K_{irb} se exprimă în formă zecimală (de exemplu, K_{irb} egal cu 15% din portofoliu este exprimat ca 0,15);
- L reprezintă nivelul creșterii calității creditului și se măsoară ca raport între valoarea nominală a tuturor tranșelor subordonate tranșei în care este deținută poziția și suma valorilor expunerilor care au fost securizate. Profitul viitor capitalizat nu este luat în considerare la determinarea indicatorului L. Sumele datorate de contrapartide în

cazul instrumentelor financiare derivate prevăzute în Anexa la Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.20/25/2006 privind tratamentul riscului de credit al contrapartidei în cazul instrumentelor financiare derivate, al tranzacțiilor de răscumpărare, al operațiunilor de dare/luare de titluri/mărfuri cu împrumut, al tranzacțiilor cu termen lung de decontare și al tranzacțiilor de creditare în marjă care reprezintă tranșe de rang inferior față de tranșa respectivă pot fi luate în considerare la determinarea indicatorului L la costul curent de înlocuire (excluzând expunerea la credit potențială viitoare);

e) N reprezintă numărul efectiv de expuneri securitizate, determinat în conformitate cu prevederile art. 72;

f) ELGD, valoarea medie ponderată în funcție de expunere a pierderii în caz de nerambursare, se determină astfel:

$$ELGD = \frac{\sum_i LGD_i \times EAD_i}{\sum_i EAD_i},$$

unde LGDi reprezintă LGD mediu pentru ansamblul expunerilor până la debitorul „i”, iar LGD se determină în conformitate cu prevederile Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.15/20/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării bazate pe modele interne de rating.

În cazul securitizării expunerilor care au făcut deja obiectul unei securitizări, pentru pozițiile securitizate se aplică un LGD de 100%.

În situația în care riscul de nerambursare și riscul de diminuare a valorii creanței aferente creanțelor achiziționate sunt tratate în mod agregat în cadrul unei securitizări (de ex. este disponibilă o singură rezervă sau o singură garanție reală suplimentară excedentară pentru acoperirea pierderilor din oricare dintre surse), parametrul de intrare LGDi este media ponderată a pierderilor în caz de nerambursare (LGD) pentru riscul de credit și a unei pierderi în caz de nerambursare (LGD) de 75% pentru riscul de diminuare a valorii creanței.

Ponderile aplicate sunt cerințele de capital la nivel individual pentru riscul de credit, și, respectiv, pentru riscul de diminuare a valorii creanței.

(3) În situația în care valoarea expunerii celei mai mari expuneri securitizate, C_1 , nu depășește 3% din suma valorii expunerilor securitizate, instituția de credit poate, în scopul aplicării metodei formulei reglementate, să atribuie pierderii în caz de nerambursare (LGD) o valoare de 50% și pentru N una dintre următoarele două valori, potrivit lit. a sau b:

$$a) N = \left(C_1 C_m + \left(\frac{C_m - C_1}{m - 1} \right) \max \{1 - m C_1, 0\} \right)^{-1} \text{ sau}$$

$$b) N = 1/C_1$$

(4) În sensul alin. 3, C_m reprezintă raportul între suma valorilor expunerilor celor mai mari expuneri „m” și suma valorilor expunerilor aferente tuturor expunerilor securitizate. Valoarea parametrului „m” poate fi stabilită de către instituția de credit.

(5) În situația în care securitizările includ expuneri de tip retail, Banca Națională a României poate permite implementarea metodei formulei reglementate cu următoarele simplificări: $h = 0$ și $v = 0$.

Art. 77 - Diminuarea riscului de credit aferent pozițiilor din securitizare poate fi recunoscută în conformitate cu prevederile art 83, art. 84 și 86-89.

2.7 Facilități de trezorerie

Art. 78 - În vederea determinării valorii expunerii unei poziții din securitizare care nu beneficiază de rating și care ia forma anumitor tipuri de facilități de trezorerie, se aplică prevederile prezentului paragraf.

Art. 79 - Asupra valorii nominale a unei facilități de trezorerie care nu poate fi utilizată decât în cazul unei crize generale a pieței și care îndeplinește condițiile de eligibilitate prevăzute la art. 40 se poate aplica un factor de conversie de 20%.

Art. 80 - Asupra valorii nominale a unei facilități de trezorerie care îndeplinește condițiile prevăzute la art. 42 se poate aplica un factor de conversie de 0%.

Art. 81 - În situația în care o instituție de credit nu are posibilitatea de a calcula valoarea ponderată la risc a expunerilor pentru expunerile securitizate ca și cum acestea nu ar fi fost securitizate, respectiva instituție de credit poate, în mod excepțional și numai cu aprobarea Băncii Naționale a României, să aplice, pentru o perioadă limitată, metoda prevăzută la art. 82 pentru calculul valorii ponderate la risc a expunerilor pentru o poziție din securitizare care nu beneficiază de rating reprezentată sub forma unei facilități de trezorerie care îndeplinește condițiile de eligibilitate prevăzute la art. 40

sau care se încadrează în condițiile prevăzute la art. 79.

Art. 82 - (1) -Cea mai mare pondere de risc care s-ar aplica, potrivit prevederilor Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării standard, expunerilor securitizate în cazul în care acestea nu ar fi fost securitizate, poate fi aplicată poziției din securitizare reprezentate de o facilități de trezorerie.

(2) Pentru a determina valoarea expunerii poziției se poate aplica un factor de conversie de 50% asupra valorii nominale a facilității de trezorerie, dacă respectiva facilități are o scadență inițială de cel mult un an.

(3) În situația în care facilități de trezorerie îndeplinește condițiile prevăzute la art. 79 se poate aplica un factor de conversie de 20%.

(4) În toate celelalte cazuri, în afară de cele de la alin.(2) și 3, se aplică un factor de conversie de 100%.

2.8. Recunoașterea diminuării riscului de credit în cazul pozițiilor din securitizare

Art. 83 - O protecție finanțată a creditului eligibilă în vederea calculului valorii ponderate la risc a expunerilor potrivit prevederilor BNR - C.N.V.M. nr.14/19/2006 ulamentului privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării standard, se limitează la cea care este eligibilă potrivit Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.19/24/2006 privind tehnicile de diminuare a riscului de credit utilizate de instituțiile de credit și firmele de investiții, iar recunoașterea sa este condiționată de îndeplinirea cerințelor minime relevante prevăzute în respectivele regulamente.

Art. 84 - Protecția nefinanțată eligibilă a creditului și furnizorii unei astfel de protecții se limitează la acelea care sunt eligibile potrivit prevederilor Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.19/24/2006 privind tehnicile de diminuare a riscului de credit utilizate de instituțiile de credit și firmele de investiții, iar recunoașterea acestora este condiționată de îndeplinirea cerințelor minime relevante prevăzute în respectivul regulament.

Art. 85 - În situația în care valoarea ponderată la risc a expunerilor este calculată utilizând metoda bazată pe ratinguri, valoarea expunerii și/sau valoarea ponderată la risc a expunerii aferente unei poziții din securitizare, pentru care a fost obținută o protecție a creditului, pot fi modificate în conformitate cu prevederile Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.19/24/2006 privind tehnicile de diminuare a riscului de credit utilizate de instituțiile de credit și firmele de investiții, așa cum se aplică acestea la calculul valorii ponderate la risc a expunerii potrivit prevederilor Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării standard.

Art. 86 - (1) În situația în care valoarea ponderată la risc a expunerilor este calculată utilizând metoda formulei reglementate, instituția de credit determină „ponderea de risc efectivă” a respectivei poziții.

(2) Pentru scopurile aplicării alin.1, se raportează valoarea ponderată la risc a expunerii aferentă poziției la valoarea expunerii poziției respective, iar rezultatul obținut se multiplică cu 100.

Art. 87 - În cazul protecției finanțate a creditului, valoarea ponderată la risc a expunerii aferente poziției din securitizare este produsul dintre valoarea expunerii aferente poziției, ajustate cu protecția finanțată aferentă poziției (E^* , calculat potrivit prevederilor Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.19/24/2006 privind tehnicile de diminuare a riscului de credit utilizate de instituțiile de credit și firmele de investiții, în scopul calculului valorii ponderate la risc a expunerii potrivit prevederilor Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării standard, considerând că valoarea poziției din securitizare este egală cu E) și ponderea de risc efectivă.

Art. 88 - În cazul protecției nefinanțate a creditului, valoarea ponderată la risc a expunerii aferente poziției din securitizare este suma dintre:

- a) produsul dintre valoarea protecției ajustate, în conformitate cu prevederile Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.19/24/2006 privind tehnicile de diminuare a riscului de credit utilizate de instituțiile de credit și firmele de investiții, în cazul în care există un decalaj în ceea ce privește deviza și scadența (G_A) și ponderea de risc aferentă furnizorului protecției; și
- b) produsul dintre valoarea poziției din securitizare mai puțin G_A și ponderea de risc efectivă.

Art. 89 - (1) În cazul în care prin diminuarea riscului de credit se acoperă „prima pierdere” aferentă poziției din securitizare sau totalitatea pierderilor pe o bază proporțională aferente poziției din securitizare, instituția de credit poate aplica prevederile de la art 86-88.

(2) În celelalte cazuri, instituția de credit tratează poziția din securitizare ca reprezentând două sau mai multe poziții,

partea neacoperită fiind considerată poziția cu cea mai scăzută calitate a creditului.

(3) În vederea calculului valorii ponderate la risc a expunerii pentru poziția de la alin.(2) se aplică prevederile art. 75-77, cu următoarele modificări:

- a) în cazul unei protecții finanțate a creditului, „T” este ajustat la e*;
- b) în cazul unei protecții nefinanțate a creditului, T este ajustat la T-g.

(4) Indicatorii prevăzuți la alin.(3) au următoarele semnificații:

- a) e* reprezintă raportul dintre E* și valoarea noțională totală a portofoliului suport;
- b) E* reprezintă valoarea expunerii ajustate pentru poziția din securitizare, calculată în conformitate cu prevederile Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.19/24/2006 privind tehnicile de diminuare a riscului de credit utilizate de instituțiile de credit și firmele de investiții, așa cum se aplică acestea pentru calculul valorii ponderate la risc a expunerilor potrivit Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării standard, considerând valoarea poziției din securitizare ca fiind E;
- c) g este raportul dintre valoarea nominală a protecției creditului (ajustată în conformitate cu prevederile Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.19/24/2006 privind tehnicile de diminuare a riscului de credit utilizate de instituțiile de credit și firmele de investiții pentru eventualele decalaje de devize sau scadențe) și suma valorilor expunerilor pentru expunerile securizate.

(5) În cazul protecției nefinanțate a creditului, ponderea de risc aferentă furnizorului protecției se aplică acelei părți a poziției care nu este luată în considerare de valoarea ajustată a lui T.

2.9. Cerințe suplimentare de capital pentru securitizarea expunerilor reînnoibile cu clauză de rambursare anticipată

Art. 90 - În afară de valoarea ponderată la risc a expunerilor calculată pentru pozițiile sale din securitizare, o instituție de credit inițitoare trebuie să calculeze o valoare ponderată la risc a expunerii în conformitate cu metodologia prevăzută la par. 1.4, secțiunea 1 a prezentului capitol, în situația în care expunerile reînnoibile transferate în cadrul unei securitizări care conține o clauză de rambursare anticipată.

Art. 91 - Pentru scopurile art. 90, art. 92 și 93 înlocuiesc art. 46 și 47.

Art. 92 Pentru scopul prevederilor acestui paragraf, prin interesul inițiatorului se înțelege suma următoarelor elemente:

- a) valoarea expunerii pentru partea noțională a portofoliului de sume trase, transferate în cadrul securitizării, a cărei proporție în raport cu valoarea portofoliului total transferat în cadrul structurii de securitizare, determină proporția fluxurilor de numerar generate de încasarea principalului și a dobânzii, precum și a altor sume asociate care nu sunt disponibile pentru efectuarea de plăți către cei care dețin poziții din securitizare în cadrul securitizării; și
- b) valoarea expunerii pentru partea portofoliului de sume netrase aferente liniilor de credit ale căror sume trase au fost transferate în cadrul securitizării, a cărei proporție în raport cu valoarea totală a sumelor netrase este egală cu raportul între valoarea expunerii prevăzute la lit. a) și valoarea expunerii pentru portofoliul de sume trase transferate în cadrul securitizării.

(2) Pentru a răspunde definiției prevăzute la alin.(1), interesul inițiatorului nu se poate subordona intereselor investitorilor.

(3) Prin interese ale investitorilor se înțelege valoarea expunerii pentru partea noțională a portofoliului de sume trase care nu se încadrează în prevederile alin.(1) lit. a), la care se adaugă și valoarea expunerii pentru partea din portofoliului de sume netrase aferente liniilor de credit ale căror sume trase au fost transferate în cadrul securitizării, care nu se încadrează în prevederile alin.(1) lit. b).

Art. 93 - (1) Expunerea instituției de credit inițitoare, asociată drepturilor care îi conferă partea din interesul inițiatorului, descrisă la art. 92 alin.(1) lit. a), nu este tratată precum o poziție din securitizare, ci precum o expunere proporțională la sumele trase securizate, ca și cum acestea nu ar fi fost securizate, pentru o valoare egală cu cea prevăzută la art. 92 alin.(1) lit. a). (2) Se consideră că instituția de credit inițitoare deține o expunere proporțională la sumele netrase aferente liniilor de credit ale căror sume trase au fost transferate în cadrul securitizării, pentru o valoare egală cu cea prevăzută la art. 92 alin.(1) lit. b).

2.10 Reducerea valorii ponderate la risc a expunerilor

Art. 94 - (1) Valoarea ponderată la risc a expunerii aferente unei poziții din securitizare căreia îi este atribuită o pondere de risc de 1250% poate fi redusă cu de 12,5 ori suma tuturor ajustărilor de valoare aplicate de instituția de credit în ceea ce privește expunerile securizate.

(2) În măsura în care ajustările de valoare sunt luate în considerare pentru scopurile alin.(1) acestea nu sunt luate în considerare în scopul efectuării calculelor menționate la art. 65 din Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.15/20/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării bazate pe modele interne de rating.

Art. 95 - Valoarea ponderată la risc a expunerii aferentă unei poziții din securitizare poate fi redusă cu de 12,5 ori suma tuturor ajustărilor de valoare aplicate de instituția de credit în ceea ce privește poziția respectivă.

Art. 96 - (1) În cazul unei poziții din securitizare căreia îi este atribuită o pondere de risc de 1250% , instituțiile de credit pot, în locul includerii respectivei poziții în calculul valorii ponderate la risc a expunerilor, să deducă valoarea expunerii aferente poziției din fondurile proprii, potrivit Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.18/23/2006 privind fondurile proprii ale instituțiilor de credit și ale firmelor de investiții.

(2) În sensul alin.(1):

- a) valoarea expunerii unei poziții poate fi determinată pornind de la valoarea ponderată la risc a expunerilor, ținând cont de orice eventuale reduceri efectuate în conformitate cu prevederile art. 94 și 95;
- b) calculul valorii expunerii poate lua în considerare protecția finanțată a creditului eligibilă în conformitate cu metodologia prevăzută la paragraful 2.8 din prezenta secțiune; și
- c) în cazul în care pentru calculul valorii ponderate la risc a expunerilor se folosește metoda formulei reglementate și $L \leq K_{irbr}$ și $[L + T] > K_{irbr}$, poziția poate fi tratată ca reprezentând două poziții distincte în care L este egal cu K_{irbr} pentru poziția cu cel mai ridicat rang.

Art. 97 - (1) În cazul în care o instituție de credit utilizează alternativa prevăzută de art.96 alin.1, o sumă egală cu de 12,5 ori suma dedusă conform prevederii menționate este dedusă, pentru scopurile art.68, din valoarea ponderată la risc maximă a expunerii specificată la art.68 care trebuie calculată de instituțiile de credit în cauză.

Capitolul VI

Sanțiuni și dispoziții finale

Art. 98 - Nerespectarea dispozițiilor prezentului regulament atrage aplicarea măsurilor și/sau a sancțiunilor prevăzute la art.226, art. 227, art.229, precum și la art.284 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului.

Art. 99- Fără a aduce atingere prevederilor Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.13/18/2006 privind determinarea cerințelor minime de capital pentru instituțiile de credit și firmele de investiții, prezentul regulament intră în vigoare la data de 1 ianuarie 2007.

Prezentul regulament transpune prevederile art. 94-101 și ale Anexei IX din Directiva nr.2006/48/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 14 iunie 2006, privind accesul la activitate și desfășurarea activității de către instituțiile de credit, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr.L 177/30.06.2006.

Președintele Consiliului de Administrație al
Băncii Naționale a României
MUGUR CONSTANTIN ISĂRESCU

Președintele
Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare
GABRIELA ANGHELACHE

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI

COMISIA NAȚIONALĂ A VALORILOR MOBILIARE

ANEXĂ**Regulamentul nr. 22/27/2006
privind adecvarea capitalului instituțiilor de credit și al firmelor de investiții****CAPITOLUL I
Dispoziții generale****Articolul 1**

- (1) Prezentul regulament stabilește cerințele privind adecvarea capitalului, precum și regulile pentru calcularea acestor cerințe și pentru supravegherea prudențială a entităților menționate la alin.(2) și (4).
- (2) Prezentul regulament se aplică instituțiilor de credit, persoane juridice române, precum și sucursalelor din România ale instituțiilor de credit din state terțe.
- (3) Casele centrale sunt responsabile pentru reglementarea cadrului general aferent cerințelor privind adecvarea capitalului cooperativelor de credit din cadrul rețelelor cooperatiste. Reglementările emise vor avea în vedere prevederile prezentului regulament în ceea ce privește determinarea cerințelor privind adecvarea capitalului cooperativelor de credit și nu vor putea stabili cerințe mai puțin restrictive decât cele prevăzute de acesta. În acest sens, reglementările emise de casa centrală vor fi transmise spre avizare Băncii Naționale a României.
- (4) Prezentul regulament se aplică în mod corespunzător societăților de servicii de investiții financiare, precum și societăților de administrare a investițiilor care au în obiectul de activitate administrarea portofoliilor individuale de investiții. În acest sens, orice referire la Banca Națională a României se consideră a fi făcută, după caz, la Comisia Națională a Valorilor Mobiliare.
- (5) Prezentul regulament se aplică la nivel individual și, după caz, consolidat, în conformitate cu *Regulamentul BNR-C.N.V.M. nr.17/22/2006 privind supravegherea pe bază consolidată a instituțiilor de credit și a firmelor de investiții*.
- (6) Casele centrale sunt responsabile pentru aplicarea prezentului regulament la nivel de rețea cooperatistă.

Articolul 2

- (1) Termenii și expresiile utilizate în prezentul regulament au înțelesul prevăzut în *Ordonanța de urgență a Guvernului nr.99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului*.
- Expresia *piață reglementată* are înțelesul prevăzut în *Legea nr.297/2004 privind piața de capital*, cu modificările și completările ulterioare.
- Termenii și expresiile *instituții*, *firmе de investiții* și *firmă locală* au înțelesul prevăzut în *Regulamentul BNR-C.N.V.M. nr.13/18/2006 privind determinarea cerințelor minime de capital pentru instituțiile de credit și firmele de investiții*.
- Expresiile *fonduri proprii* și *capital inițial* au înțelesul prevăzut în *Regulamentul BNR-C.N.V.M. nr.18/23/2006 privind fondurile proprii ale instituțiilor de credit și ale firmelor de investiții*.
- Expresia *membru compensator* are înțelesul prevăzut în *Regulamentul Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare nr.13/2005 privind autorizarea și funcționarea depozitarului central, caselor de compensare și contrapartidelor centrale*, cu modificările și completările ulterioare.
- (2) În înțelesul prezentului regulament, termenii și expresiile de mai jos au următoarele semnificații:
- firmе de investiții recunoscute din state terțe* - firme care îndeplinesc următoarele condiții:
 - dacă ar fi fost înființate în România, s-ar fi încadrat în definiția societăților de servicii de investiții financiare;
 - sunt autorizate într-un stat terț; și
 - sunt supuse și respectă cerințe prudențiale considerate de către autoritățile competente din România ca fiind cel puțin la fel de stricte ca cele stabilite în prezentul regulament;
 - instrument financiar* - orice contract care generează simultan un activ financiar (pentru una dintre părți) și o datorie financiară sau un instrument de capital (pentru cealaltă dintre părți);
 - instrumente financiare derivate tranzacționate pe OTC (over-the-counter)* - elementele enumerate în cadrul listei din Anexa la *Regulamentul BNR-C.N.V.M. nr.20/25/2006 privind tratamentul riscului de credit al contrapartei în cazul instrumentelor financiare derivate, al tranzacțiilor de răscumpărare, al operațiunilor de dare/luare de titluri/mărfuri cu împrumut, al tranzacțiilor cu termen lung de decontare și al tranzacțiilor de creditare în marjă*, altele decât acele elemente cărora le este atribuită, potrivit art.8 din cadrul aceluiași regulament, o valoare a expunerii egală cu zero;
 - titlu convertibil* - un titlu care, la alegerea deținătorului, poate fi schimbat cu un alt titlu;
 - warrant* - un titlu care conferă deținătorului dreptul de a cumpăra un activ suport la un preț stabilit, până la sau la data expirării warrant-ului și care poate fi decontat prin livrarea activului suport însuși sau prin decontare în

numerar;

- f) *finanțare de stocuri* - poziții în care stocuri fizice au fost vândute *forward*, iar costul finanțării a fost înghețat până la data vânzării *forward*;
- g) *acord repo* și *acord reverse repo* - orice acord prin care o instituție sau contrapartida sa transferă titluri/mărfuri sau drepturi garantate referitoare la proprietatea titlurilor/mărfurilor, cu condiția ca această garanție să fie emisă de către o bursă recunoscută care deține drepturile asupra titlurilor/mărfurilor, dar fără ca prin acord să fie permisă transferarea sau gajarea unui anumit titlu/marfă către mai mult de o contrapartidă la un moment dat, și prin care se angajează să le răscumpere - sau să răscumpere titluri/mărfuri care prezintă aceleași caracteristici - la un preț specificat, la o dată viitoare care este specificată, sau urmează a fi specificată, de către cel care efectuează transferul. Acordul reprezintă un acord repo pentru instituția care vinde titlurile/mărfurile și un acord reverse repo pentru instituția care le cumpără;
- h) *operațiuni de dare de titluri/mărfuri cu împrumut* și *operațiuni de luare de titluri/mărfuri cu împrumut* - orice tranzacție în care o instituție sau contrapartida sa transferă titluri/mărfuri în schimbul unei garanții corespunzătoare, iar împrumutatul se angajează să restituie titlurile/mărfurile echivalente la o dată viitoare sau atunci când i se solicită astfel de către cel care efectuează transferul, tranzacția respectivă reprezentând dare de titluri/mărfuri cu împrumut pentru instituția care transferă titlurile/mărfurile și luare de titluri/mărfuri cu împrumut pentru instituția către care acestea sunt transferate;
- i) *delta* - variația așteptată a prețului unei opțiuni în raport cu o variație mică a prețului instrumentului suport al opțiunii;
- j) *capital* - fonduri proprii;

(3) Pentru scopurile alin.(2) lit.b), instrumentele financiare înglobează atât instrumente financiare primare sau instrumente cash, cât și instrumente financiare derivate a căror valoare derivă din prețul unui instrument financiar suport, o rată, un indice sau prețul unui alt element suport și includ cel puțin instrumentele specificate în art.2 pct.1 din *Regulamentul Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare nr.31/2006 de completare a reglementărilor C.N.V.M. în vederea implementării unor prevederi ale directivelor europene*.

CAPITOLUL II

Portofoliul de tranzacționare

Articolul 3

(1) Portofoliul de tranzacționare (*trading book*) al unei instituții cuprinde toate pozițiile pe instrumente financiare și mărfuri care sunt deținute fie cu intenție de tranzacționare, fie pentru a acoperi alte elemente din portofoliul de tranzacționare și care, fie sunt libere de orice clauze restrictive cu privire la posibilitatea tranzacționării acestora, fie pot fi acoperite.

(2) Pozițiile deținute cu intenție de tranzacționare sunt acele poziții deținute intenționat în vederea revânzării pe termen scurt și/sau cu intenția de a beneficia de pe urma diferențelor pe termen scurt, reale sau așteptate, dintre prețurile de cumpărare și vânzare sau de pe urma altor variații de preț sau de rată a dobânzii. Termenul „poziții” include poziții proprii și poziții care rezultă atât din servicii prestate clienților (*client servicing*), cât și din operațiuni efectuate în calitate de formator de piață.

(3) Intenția de tranzacționare trebuie demonstrată pe baza strategiilor, politicilor și procedurilor stabilite de instituție, potrivit Anexei VI, Partea A, în scopul administrării unei anumite poziții sau portofoliului.

(4) Instituțiile trebuie să stabilească și să mențină sisteme și mecanisme de control pentru administrarea portofoliului de tranzacționare potrivit Anexei VI, Părțile B și D.

(5) Acoperirile interne pot fi incluse în portofoliul de tranzacționare, caz în care se aplică Anexa VI, Partea C.

CAPITOLUL III

Fonduri proprii

Articolul 4

Fondurile proprii de nivel I se compun din totalul elementelor de la art.4 lit.a) - c) din *Regulamentul BNR-C.N.V.M. nr.18/23/2006 privind fondurile proprii ale instituțiilor de credit și ale firmelor de investiții*, mai puțin totalul elementelor de la art.5 lit.a), f) și e) din cadrul aceluiași regulament.

Articolul 5

(1) Sub rezerva prevederilor alin.(2) - (5) și ale art.6 și 7, fondurile proprii ale societăților de servicii de investiții financiare și ale instituțiilor de credit se determină în conformitate cu prevederile *Regulamentului BNR-C.N.V.M. nr.18/23/2006 privind fondurile proprii ale instituțiilor de credit și ale firmelor de investiții*.

(2) Prin derogare de la prevederile alin.1, instituțiile care sunt obligate să îndeplinească cerințele de capital calculate potrivit art.12, art.17 - 20 și Anexelor I și III - V pot utiliza, numai în acest scop și cu aprobarea autorității competente, o modalitate alternativă de determinare a fondurilor proprii. Nicio parte din fondurile proprii utilizată în acest scop nu poate fi folosită simultan pentru a îndeplini alte cerințe de capital.

Această modalitate alternativă de determinare este reprezentată de suma următoarelor elemente:

- a) fondurile proprii așa cum sunt definite în *Regulamentul BNR-C.N.V.M. nr.18/23/2006 privind fondurile proprii ale instituțiilor de credit și ale firmelor de investiții*;
- b) profiturile nete aferente portofoliului de tranzacționare al instituției, nete de orice obligație sau dividend previzibile, minus pierderile nete din alte activități ale acesteia, cu condiția ca niciuna din aceste sume să nu fi fost deja inclusă, în calitate de element prevăzut la art.4 lit.c) sau art.5 lit.e) din *Regulamentul BNR-C.N.V.M. nr.18/23/2006 privind fondurile proprii ale instituțiilor de credit și ale firmelor de investiții*, în cadrul elementului de la lit.a) a prezentului paragraf;
- c) capitalul sub formă de împrumut subordonat și/sau elementele la care se face referire în alin.(5) al acestui articol, cu respectarea condițiilor prevăzute în alin.(3) și (4) ale acestui articol și în art.6.

(3) Capitalul sub formă de împrumut subordonat la care se face referire la alin.(2) paragraful al 2-lea lit.c) trebuie să aibă o scadență inițială de cel puțin doi ani. Sumele aferente acestora trebuie să fie integral plătite, iar contractul de împrumut nu trebuie să conțină nicio clauză care să prevadă că, în anumite condiții, altele decât lichidarea instituției, datoria devine rambursabilă înainte de data stabilită prin contract, cu excepția cazului în care autoritatea competentă aprobă această rambursare. Atât principalul cât și dobânda aferente unui asemenea capital sub formă de împrumut subordonat nu pot fi rambursate dacă o asemenea rambursare ar presupune ca fondurile proprii ale instituției în cauză să devină mai mici decât 100% din cerințele totale de capital.

În situația în care fondurile proprii ale instituției scad sub 120% din cerințele totale de capital, aceasta trebuie să notifice autorității competente toate rambursările aferente unui astfel de capital sub formă de împrumut subordonat.

(4) Capitalul sub formă de împrumut subordonat la care se face referire la alin.(2) paragraful al 2-lea lit.c) nu poate depăși un maxim de 150% din fondurile proprii de nivel I rămase să îndeplinească cerințele calculate potrivit art.12, art.17 - 20 și anexelor I la V și se poate apropia de acest maxim numai în condițiile aprobării prealabile de către autoritatea competentă.

(5) Instituțiile pot, cu aprobarea autorității competente, să înlocuiască capitalul sub formă de împrumut subordonat, la care se face referire la alin.(2) paragraful al 2-lea lit.c), cu elementele prevăzute la art.12(2) lit.a) - b) și art.12(3) din *Regulamentul BNR-C.N.V.M. nr.18/23/2006 privind fondurile proprii ale instituțiilor de credit și ale firmelor de investiții*.

Articolul 6

(1) Societățile de servicii de investiții financiare pot, cu aprobarea Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare, acordată în condițiile în care aceasta consideră că este adecvat din punct de vedere prudential, să depășească plafonul pentru capitalul sub formă de împrumut subordonat prevăzut la art.5(4), dacă totalul unui asemenea capital sub formă de împrumut subordonat și al elementelor la care se face referire în art.5(5) nu depășește 200% din fondurile proprii de nivel I rămase să îndeplinească cerințele calculate potrivit art.12, art.17 - 20 și Anexelor I și III la V.

(2) Instituțiile de credit pot, cu aprobarea Băncii Naționale a României, acordată în condițiile în care aceasta consideră că este adecvat din punct de vedere prudential, să depășească plafonul pentru capitalul sub formă de împrumut subordonat prevăzut la art.5(4), dacă totalul unui asemenea capital sub formă de împrumut subordonat și al elementelor la care se face referire în art.5(5) nu depășește 250% din fondurile proprii de nivel I rămase să îndeplinească cerințele calculate potrivit art.17 - 20 și Anexelor I și III la V.

Articolul 7

(1) În cazul în care o instituție calculează valorile ponderate la risc ale expunerilor pentru scopurile Anexei II ale prezentului regulament potrivit prevederilor *Regulamentului BNR-C.N.V.M. nr.15/20/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării bazate pe modele interne de rating* atunci pentru scopurile calculului prevăzut la art. 34 din cadrul aceluiași regulament, se aplică următoarele:

- a) ajustările de valoare realizate pentru a ține cont de calitatea creditului contrapartidei pot fi incluse în totalul ajustărilor de valoare și a provizioanelor constituite pentru expunerile indicate în Anexa II; și
- b) sub rezerva obținerii aprobării autorităților competente, valoarea pierderii așteptate aferente expunerii la riscul de credit al contrapartidei este zero dacă, la evaluarea unei poziții incluse în portofoliul de tranzacționare, riscul de credit al contrapartidei este luat în considerare în mod adecvat.

În cazul unor astfel de instituții, pentru scopurile lit.a), asemenea ajustări de valoare nu se includ în fondurile proprii decât în conformitate cu prevederile acestui alineat.

(2) Pentru scopurile prezentului articol, se aplică art.106 și art.107 din *Regulamentul BNR-C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării standard* și art.259 - 262 din *Regulamentul BNR-C.N.V.M. nr.15/20/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării bazate pe modele interne de rating*.

CAPITOLUL IV

Cerințe de capital

Secțiunea 1

Prevederi pentru acoperirea riscurilor

Articolul 8

Pe toată durata funcționării, instituțiile trebuie să respecte cerințele de capital și limitele privind expunerile mari calculate în conformitate cu prevederile prezentului regulament.

Articolul 9

(1) Instituțiile trebuie să dețină un nivel al fondurilor proprii care să fie întotdeauna mai mare sau egal cu suma următoarelor:

- a) cerințele de capital pentru activitățile care aparțin portofoliului de tranzacționare, calculate în concordanță cu Anexele I, II și, după caz, Anexa V; și
- b) cerințele de capital pentru întreaga activitate, calculate în concordanță cu metodele și opțiunile descrise în Anexele III, IV și, după caz, Anexa V.

(2) Prin derogare de la prevederile alin.1, instituțiile pot, cu aprobarea autorității competente, să calculeze cerințele de capital pentru activitățile ce aparțin portofoliului de tranzacționare, conform prevederilor art.2 lit.a) din *Regulamentul BNR-C.N.V.M. nr.13/18/2006 privind determinarea cerințelor minime de capital pentru instituțiile de credit și firmele de investiții* și pct.6, 7 și 9 din Anexa II la prezentul regulament, în condițiile în care sunt îndeplinite următoarele cerințe în ceea ce privește dimensiunea activităților ce aparțin portofoliului de tranzacționare:

- a) activitățile ce aparțin portofoliului de tranzacționare nu depășesc în mod normal 5% din totalul activității;
- b) pozițiile totale din portofoliul de tranzacționare nu depășesc în mod normal echivalentul în RON a 15 milioane EUR; și
- c) activitățile ce aparțin portofoliului de tranzacționare nu depășesc niciodată 6% din totalul activității, iar pozițiile totale din portofoliul de tranzacționare nu depășesc niciodată echivalentul în RON a 20 milioane EUR.

(3) Pentru scopurile alin.(2) lit.a) și c), totalul activității este dat de mărimea activității din bilanț și din afara bilanțului. Pentru a determina mărimea activității din bilanț și din afara bilanțului, titlurile de creanță se evaluează la valoarea lor de piață sau la valoarea lor nominală, titlurile de capital la valoarea lor de piață, iar instrumentele financiare derivate conform valorii nominale sau valorii de piață a instrumentelor suport. Pozițiile lungi și pozițiile scurte se însumează indiferent de semnul lor. Metodele de evaluare se utilizează în mod consecvent.

(4) În cazul în care o instituție depășește una sau ambele limite impuse la alin.(2) lit.a) și b) pe o perioadă de timp ce nu poate fi considerată scurtă, sau depășește una sau ambele limite impuse la alin.(2) lit.c), instituția respectivă este supusă, în ceea ce privește activitățile ce aparțin portofoliului de tranzacționare, cerințelor impuse la alin.(1) lit.a) și trebuie să notifice acest lucru autorității competente.

Articolul 10

(1) Prin derogare de la prevederile pct.13 și 14 din Anexa I, cerința de risc specific pentru orice obligațiune care se încadrează în art.52 - 54 din *Regulamentul BNR-C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării standard*, este egală cu cerința de risc specific aferentă unui element eligibil având aceeași scadență reziduală cu cea a unei asemenea obligațiuni, diminuată corespunzător procentelor prevăzute în art.55 din cadrul aceluiași regulament.

(2) Dacă, în conformitate cu pct.52 din Anexa I, o autoritate competentă dintr-un alt stat membru aprobă ca eligibil un organism de plasament colectiv (OPC) dintr-un stat terț, autoritatea competentă din România se poate folosi de această aprobare fără a mai efectua o evaluare proprie.

Articolul 11

(1) Cerințele art.2 din *Regulamentul BNR-C.N.V.M. nr.13/18/2006 privind determinarea cerințelor minime de capital pentru instituțiile de credit și firmele de investiții* se aplică societăților de servicii de investiții financiare, sub rezerva alin.(2) - (4) și a art.22 din prezentul regulament.

(2) Prin derogare de la prevederile alin.1, societățile de servicii de investiții financiare care nu sunt autorizate să presteze serviciile de investiții prevăzute la art.5(1) pct.1 lit.c) și e) din *Legea nr.297/2004 privind piața de capital*, cu modificările și completările ulterioare pot, cu aprobarea Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare, să dețină un nivel al fondurilor proprii care să fie întotdeauna mai mare sau egal cu maximumul dintre:

- a) suma cerințelor de capital cuprinse la art.2 lit.a) - c) din *Regulamentul BNR-C.N.V.M. nr.13/18/2006 privind determinarea cerințelor minime de capital pentru instituțiile de credit și firmele de investiții*; și
- b) suma prevăzută la art.12.

(3) Prin derogare de la prevederile alin.1, societățile de servicii de investiții financiare care dețin un nivel al capitalului inițial în conformitate cu art.7(1) lit.c) din *Legea nr.297/2004 privind piața de capital*, cu modificările și completările ulterioare, dar care se află într-una dintre următoarele categorii, trebuie să dețină un nivel al fondurilor proprii care să fie întotdeauna mai mare sau egal cu suma dintre cerințele de capital calculate potrivit art.2 lit.a) - c) din *Regulamentul BNR-C.N.V.M. nr.13/18/2006 privind determinarea cerințelor minime de capital pentru instituțiile de credit și firmele de investiții* și suma prevăzută la art.12 din prezentul regulament:

- a) societăți de servicii de investiții financiare care tranzacționează în cont propriu numai cu scopul de a duce la îndeplinire sau de a executa ordinul unui client sau cu scopul de a-și asigura accesul la un sistem de compensare și decontare sau la o bursă recunoscută atunci când acționează în calitate de agent sau când execută ordinul unui client; și
- b) societăți de servicii de investiții financiare:
 - (i) care nu dețin bani sau titluri ale clienților;
 - (ii) care efectuează tranzacții numai în cont propriu;
 - (iii) care nu au clienți externi;
 - (iv) ale căror tranzacții se execută și se decontează sub responsabilitatea unei instituții de compensare și sunt garantate de aceasta.

(4) Societățile de servicii de investiții financiare menționate la alin.(2) și (3) trebuie să respecte toate celelalte prevederi referitoare la riscul operațional din cadrul *Regulamentului BNR-C.N.V.M. nr.23/28/2006 privind criteriile tehnice referitoare la organizarea și tratamentul riscurilor, precum și criteriile tehnice utilizate de autoritățile competente pentru verificarea și evaluarea acestora*.

(5) Prevederile art.12 se aplică doar societăților de servicii de investiții financiare cărora li se aplică alin.(2) sau (3), în modul specificat în cadrul respectivului articol.

Articolul 12

(1) Societățile de servicii de investiții financiare trebuie să mențină fonduri proprii echivalente cu o pătrime din valoarea cheltuielilor generale fixe aferente anului precedent.

(2) Comisia Națională a Valorilor Mobiliare poate modifica cerința prevăzută la alin.(1) în cazul unei schimbări semnificative a activității societății față de anul precedent.

(3) În cazul în care o societate de servicii de investiții financiare nu a funcționat cel puțin un an, incluzând ziua în care a început activitatea, cerința este de o pătrime din suma cheltuielilor generale fixe previzionată în planul său de afaceri, dacă Comisia Națională a Valorilor Mobiliare nu solicită o revizuire a acestui plan.

Secțiunea 2

Aplicarea cerințelor pe baza consolidată

Articolul 13

(1) Societățile de servicii de investiții financiare pot fi exceptate de la îndeplinirea cerințelor de capital pe bază consolidată stabilite în prezentul articol, cu autorizarea Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare, cu condiția ca toate firmele de investiții din grup să fie acoperite de prevederile art.11(2), iar grupul să nu includă instituții de credit.

(2) În cazul în care cerințele prevăzute la alin.(1) sunt îndeplinite, firma de investiții - mamă la nivelul unui stat membru trebuie să dețină un nivel al fondurilor proprii la nivel consolidat care să fie întotdeauna mai mare sau egal cu maximumul dintre următoarele două sume, calculate pe baza situației financiare consolidate a firmei de investiții - mamă și în conformitate cu Secțiunea 3 a prezentului capitol:

- a) suma cerințelor de capital prevăzute la art.2 lit.a) - c) din *Regulamentul BNR-C.N.V.M. nr.13/18/2006 privind determinarea cerințelor minime de capital pentru instituțiile de credit și firmele de investiții*; și
- b) suma prevăzută la art.12.

(3) În cazul în care cerințele prevăzute la alin.(1) sunt îndeplinite, societatea de servicii de investiții financiare controlată de către o societate financiară holding trebuie să dețină un nivel al fondurilor proprii la nivel consolidat care să fie

întotdeauna mai mare sau egal cu maximum dintre următoarele două sume, calculate pe baza situației financiare consolidate a societății financiare holding și în conformitate cu Secțiunea 3 a prezentului capitol:

- a) suma cerințelor de capital prevăzute la art.2 lit.a) - c) din *Regulamentul BNR-C.N.V.M. nr.13/18/2006 privind determinarea cerințelor minime de capital pentru instituțiile de credit și firmele de investiții*; și
- b) suma prevăzută la art.12.

Articolul 14

(1) Societățile de servicii de investiții financiare pot fi exceptate de la îndeplinirea cerințelor de capital pe bază consolidată stabilite în prezentul articol, cu autorizarea Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare, cu condiția ca toate firmele de investiții din grup să se încadreze în categoriile prevăzute la art.11 alin.(2) și (3), iar grupul să nu includă instituții de credit.

(2) În cazul în care cerințele prevăzute la alin.(1) sunt îndeplinite, firma de investiții - mamă la nivelul unui stat membru trebuie să dețină un nivel al fondurilor proprii la nivel consolidat care să fie întotdeauna mai mare sau egal cu suma cerințelor de capital prevăzute la art.2 lit.a) - c) din *Regulamentul BNR-C.N.V.M. nr.13/18/2006 privind determinarea cerințelor minime de capital pentru instituțiile de credit și firmele de investiții* și suma prevăzută la art.12, calculate pe baza situației financiare consolidate a firmei de investiții - mamă și în conformitate cu Secțiunea 3 a prezentului capitol

(3) În cazul în care cerințele prevăzute la alin.(1) sunt îndeplinite, societatea de servicii de investiții financiare controlată de către o societate financiară holding trebuie să dețină un nivel al fondurilor proprii la nivel consolidat care să fie întotdeauna mai mare sau egal cu suma cerințelor de capital prevăzute la art.2 lit.a) - c) din *Regulamentul BNR-C.N.V.M. nr.13/18/2006 privind determinarea cerințelor minime de capital pentru instituțiile de credit și firmele de investiții* și suma prevăzută la art.12, calculate pe baza situației financiare consolidate a societății financiare holding și în conformitate cu Secțiunea 3 a prezentului capitol.

Secțiunea 3

Calcularea cerințelor pe bază consolidată

Articolul 15

(1) Pentru scopul calculării, pe bază consolidată, a cerințelor de capital stabilite în Anexele I și V și a expunerilor față de clienți prevăzute la art.17 - 20, pozițiile din portofoliul de tranzacționare al unei instituții pot fi compensate cu pozițiile din portofoliul de tranzacționare al altei instituții, în conformitate cu regulile stabilite la art.17 - 20 și în Anexele I și V.

Pozițiile pe valută ale unei instituții pot fi compensate cu pozițiile pe valută ale altei instituții, în conformitate cu regulile stabilite în Anexele III și/sau V. Totodată, pozițiile pe mărfuri ale unei instituții pot fi compensate cu pozițiile pe mărfuri ale altei instituții, în conformitate cu regulile stabilite în Anexa IV și/sau Anexa V.

Compensarea menționată la primele două paragrafe poate fi efectuată numai între pozițiile din portofoliile de tranzacționare ale instituțiilor care îndeplinesc, pe bază individuală, cerințele de capital impuse în art.2 din *Regulamentul BNR-C.N.V.M. nr.13/18/2006 privind determinarea cerințelor minime de capital pentru instituțiile de credit și firmele de investiții* și cerințele privind monitorizarea și controlul expunerilor mari prevăzute în Secțiunea 4 a prezentului capitol.

(2) Pozițiile din portofoliile de tranzacționare și, respectiv, pozițiile pe valută și pe mărfuri, aferente entităților localizate în state terțe pot fi compensate, numai dacă sunt îndeplinite simultan următoarele condiții:

- a) entitățile respective au fost autorizate într-un stat terț și fie se încadrează în definiția instituțiilor de credit prevăzută de *Ordonanța de urgență a Guvernului nr.99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului*, fie sunt firme de investiții recunoscute din state terțe;
- b) asemenea entități se conformează, pe bază individuală, cu norme de adecvare a capitalului similare celor prevăzute prin prezentul regulament; și
- c) în țările terțe în cauză nu există nicio reglementare care să poată afecta semnificativ transferul fondurilor în cadrul grupului.

(3) Fără a lua în considerare prevederile alin.(1) paragraful al 3-lea, compensarea prevăzută la primele două paragrafe ale aceluiași alineat poate fi efectuată între instituțiile din cadrul unui grup, care au fost autorizate în România, în condițiile în care:

- a) există o alocare satisfăcătoare a capitalului în cadrul grupului; și
- b) cadrul de reglementare, cel legal sau contractual în care instituțiile își desfășoară activitatea, este de natură să garanteze suportul financiar reciproc în cadrul grupului.

(4) Compensarea prevăzută la primele două paragrafe ale alin.(1) poate fi efectuată între instituțiile din cadrul unui grup care îndeplinesc condițiile impuse la alin.(3) și orice instituție inclusă în același grup care a fost autorizată în alt stat membru, dacă acea instituție are obligația să îndeplinească, pe bază individuală, cerințele de capital impuse la art.9,

art.11, precum și cerințele de la art.17.

Articolul 16

(1) La calculul fondurilor proprii pe bază consolidată se aplică prevederile art.26 alin.(1) și alin.(3) - (5) din *Regulamentul BNR-C.N.V.M. nr.18/23/2006 privind fondurile proprii ale instituțiilor de credit și ale firmelor de investiții*.

(2) Pentru scopul calculării fondurilor proprii pe bază consolidată, instituțiile pot solicita autorității competente responsabile cu exercitarea supravegherii pe bază consolidată recunoașterea validității definițiilor specifice privind fondurile proprii, aplicabile instituțiilor în cauză, în raport cu prevederile Capitolului III din prezentul regulament.

Secțiunea 4

Monitorizarea și controlul expunerilor mari

Articolul 17

(1) Instituțiile trebuie să monitorizeze și să controleze expunerile mari conform prevederilor art.3 alin.(1) - (3), art.4, art.5, art.6(1), art.7(1) și art.8 - 17 din *Regulamentul BNR-C.N.V.M. nr.16/21/2006 privind expunerile mari ale instituțiilor de credit și ale firmelor de investiții* și prevederilor art.142 din *Ordonanța de urgență a Guvernului nr.99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului*.

(2) Prin derogare de la prevederile alin.(1), instituțiile care calculează cerințele de capital pentru activitățile aferente portofoliului de tranzacționare în conformitate cu Anexele I și II, și, după caz, cu Anexa V la prezentul regulament, trebuie să monitorizeze și să controleze expunerile mari în conformitate cu prevederile art.3 - 5, art.6(1), art.7(1) și art.8-17 din *Regulamentul BNR-C.N.V.M. nr.16/21/2006 privind expunerile mari ale instituțiilor de credit și ale firmelor de investiții* și prevederile art.142 din *Ordonanța de urgență a Guvernului nr.99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului*, supuse modificărilor prevăzute la art.18 - 20 din prezentul regulament.

Articolul 18

(1) Expunerile față de clienții individuali, care rezultă din portofoliul de tranzacționare se calculează prin însumarea următoarelor elemente:

- a) excedentul - atunci când este pozitiv - al pozițiilor lungi față de pozițiile scurte ale unei instituții pe toate instrumentele financiare emise de clientul în cauză, poziția netă pe fiecare dintre diferitele instrumente fiind calculată conform metodelor prevăzute în Anexa I;
- b) expunerea netă, în cazul angajamentelor de preluare fermă a unui titlu de creanță sau de capital; și
- c) expunerile față de clientul în cauză, rezultate din tranzacții, acorduri și contracte la care se face referire în Anexa II, asemenea expuneri fiind calculate în maniera de calcul al valorilor expunerilor, descrisă în respectiva anexă.

Pentru scopurile lit.b), expunerea netă se calculează prin deducerea acelor poziții aferente angajamentelor de preluare fermă care sunt subscrise sau sub-angajate de către terțe părți pe baza unei înțelegeri formale, urmată de reducerea acestora prin aplicarea factorilor prevăzuți la pct.41 din Anexa I.

Pentru scopurile lit.b), instituțiile trebuie să implementeze sisteme pentru monitorizarea și controlul expunerilor rezultate din angajamente de preluare fermă în perioada dintre momentul angajamentului inițial și ziua lucrătoare 1, ținând cont de natura riscurilor întâlnite pe piețele în cauză.

Pentru scopurile lit.c), referința către *Regulamentul BNR-C.N.V.M. nr.15/20/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării bazate pe modele interne de rating* se exclude dintre referințele prevăzute la pct.6 al Anexei II la prezentul regulament.

(2) Expunerile din portofoliul de tranzacționare față de grupurile de clienți aflați în legătură se calculează prin însumarea expunerilor față de clienții individuali dintr-un astfel de grup, determinate conform alin.1.

Articolul 19

(1) Expunerile totale față de clienți individuali sau grupuri de clienți aflați în legătură se calculează prin însumarea expunerilor care rezultă din portofoliul de tranzacționare și a expunerilor care rezultă din afara portofoliului de tranzacționare, ținând cont de art.11 - 17 din *Regulamentul BNR-C.N.V.M. nr.16/21/2006 privind expunerile mari ale instituțiilor de credit și ale firmelor de investiții*.

(2) Expunerile totale ale instituției față de clienții individuali și grupurile de clienți aflați în legătură, calculate în conformitate cu alin.(4), se raportează în conformitate cu art.8 - 9 din *Regulamentul BNR-C.N.V.M. nr.16/21/2006 privind expunerile mari ale instituțiilor de credit și ale firmelor de investiții*.

Cu excepția expunerilor aferente tranzacțiilor de răscumpărare și operațiunilor de dare/luare cu împrumut de titluri/mărfuri, calculul expunerilor mari față de clienții individuali și grupurile de clienți aflați în legătură, efectuat pentru scopuri de raportare, nu poate include recunoașterea diminuării riscului de credit.

(3) Suma expunerilor față de un client individual sau un grup de clienți aflați în legătură la care se face referire în alin.(1) este limitată în conformitate cu art.10 - 17 din *Regulamentul BNR-C.N.V.M. nr.16/21/2006 privind expunerile mari ale instituțiilor de credit și ale firmelor de investiții*.

(4) Prin derogare de la prevederile alin.(3), activele reprezentând creanțe și alte expuneri față de firme de investiții recunoscute din țări terțe, case de compensare și burse de instrumente financiare, recunoscute, pot fi supuse aceluiași tratament acordat creanțelor și expunerilor față de instituții prin art.14(3) lit.b) și art.14(5) lit.e) din *Regulamentul BNR-C.N.V.M. nr.16/21/2006 privind expunerile mari ale instituțiilor de credit și ale firmelor de investiții*.

Articolul 20

Instituțiile cărora le este permis să utilizeze modalitatea alternativă de determinare a fondurilor proprii conform art.5(2), pot folosi respectiva modalitate de determinare pentru scopurile art.19 alin.(2) și (3) cu condiția ca instituțiile în cauză să îndeplinească toate obligațiile, prevăzute la art.8 - 17 din *Regulamentul BNR-C.N.V.M. nr.16/21/2006 privind expunerile mari ale instituțiilor de credit și ale firmelor de investiții*, cu privire la expunerile care rezultă din afara portofoliului de tranzacționare, prin utilizarea fondurilor proprii așa cum sunt definite în *Regulamentul BNR-C.N.V.M. nr.18/23/2006 privind fondurile proprii ale instituțiilor de credit și ale firmelor de investiții*.

Secțiunea 5

Evaluarea pozițiilor pentru scopuri de raportare

Articolul 21

(1) Toate pozițiile din portofoliul de tranzacționare sunt supuse regulilor de evaluare prudente prevăzute în Anexa VI, Partea B. Potrivit acestor reguli, instituțiile trebuie să se asigure că valoarea stabilită pentru fiecare poziție din portofoliul de tranzacționare reflectă în mod adecvat valoarea curentă de piață. Prima dintre valorile menționate anterior trebuie să prezinte un grad de certitudine adecvat, avându-se în vedere caracterul dinamic al pozițiilor din portofoliul de tranzacționare, principiile prudențiale sănătoase, precum și modul de operare și scopul cerințelor de capital relativ la pozițiile din portofoliul de tranzacționare.

(2) Pozițiile din portofoliul de tranzacționare trebuie reevaluate cel puțin zilnic.

(3) În absența unor prețuri de piață disponibile imediat, instituțiile pot să utilizeze metode alternative de evaluare suficient de prudente, cu condiția ca aceste metode să fi fost aprobate de către autoritatea competentă.

Secțiunea 6

Administrarea riscului și evaluarea capitalului

Articolul 22

Societățile de servicii de investiții financiare trebuie să respecte simultan cerințele art.24 din *Legea nr.297/2004 privind piața de capital*, cu modificările și completările ulterioare, și cerințele reglementărilor emise în aplicarea acestuia, precum și cerințele impuse de art.24 și art.148 din *Ordonanța de urgență a Guvernului nr.99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului*, ținând cont de prevederile art.29(1) din *Regulamentul BNR-C.N.V.M. nr.17/22/2006 privind supravegherea pe bază consolidată a instituțiilor de credit și a firmelor de investiții*.

Secțiunea 7

Cerințe de raportare

Articolul 23

(1) La solicitarea autorității competente, instituțiile trebuie să furnizeze toate informațiile necesare pentru evaluarea modului în care acestea se conformează cu prezentul regulament, precum și orice alte informații necesare autorității competente pentru îndeplinirea atribuțiilor în domeniul adecvării capitalului instituțiilor. Instituțiile trebuie să ia toate măsurile necesare astfel încât mecanismele de control intern și procedurile administrative și contabile să permită, în orice moment, verificarea conformității cu prezentul regulament.

(2) Societățile de servicii de investiții financiare trebuie să raporteze Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare, în maniera specificată de aceasta, cel puțin o dată pe lună în cazul societăților de servicii de investiții financiare prevăzute la art.7(1) lit.c) din *Legea nr.297/2004 privind piața de capital*, cu modificările și completările ulterioare, cel puțin o dată la fiecare trei luni în cazul societăților de servicii de investiții financiare prevăzute la art.7(1) lit.b) din cadrul legii menționate și cel puțin o dată la fiecare șase luni în cazul societăților de servicii de investiții financiare prevăzute la art.7(1) lit.a) din cadrul aceleiași legi.

(3) Fără a lua în considerare prevederile alin.(2), societățile de servicii de investiții financiare de la art.7(1) lit.b) și c) din

Legea nr.297/2004 privind piața de capital, cu modificările și completările ulterioare, trebuie să transmită informațiile pe bază consolidată sau subconsolidată doar o dată la fiecare șase luni.

(4) Instituțiile de credit raportează Băncii Naționale a României indicatorii calculați pe bază individuală, trimestrial, iar cei calculați pe bază consolidată, semestrial.

(5) Instituțiile trebuie să raporteze imediat autorității competente orice caz în care contrapartidele acestora nu își onorează obligațiile ce decurg din acorduri *repo* și *reverse repo* sau din operațiuni de dare de titluri/mărfuri cu împrumut și din operațiuni de luare de titluri/mărfuri cu împrumut.

CAPITOLUL V

Supravegherea și cooperarea între autoritățile competente

Articolul 24

Autoritățile competente din România furnizează autorităților competente ale celorlalte state membre, la cererea acestora, toate informațiile care sunt de natură să faciliteze supravegherea adecvării capitalului instituțiilor, în special verificarea conformității cu dispozițiile prezentului regulament.

CAPITOLUL VI SANCTIUNI

Articolul 25

Nerespectarea dispozițiilor prezentului regulament atrage aplicarea măsurilor și/sau a sancțiunilor prevăzute la art.226, art.227, art.229, precum și la art.284 din *Ordonanța de urgență a Guvernului nr.99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului*.

CAPITOLUL VII

Articolul 26

Pentru scopurile calculării cerințelor minime de capital pentru riscul de credit al contrapartidei, potrivit prezentului regulament, precum și pentru scopurile calculării cerințelor minime de capital pentru riscul de credit, potrivit *Regulamentului BNR-C.N.V.M. nr.13/18/2006 privind determinarea cerințelor minime de capital pentru instituțiile de credit și firmele de investiții*, și fără a aduce atingere prevederilor art.8 din *Regulamentul BNR-C.N.V.M. nr.20/25/2006 privind tratamentul riscului de credit al contrapartidei în cazul instrumentelor financiare derivate, al tranzacțiilor de răscumpărare, al operațiunilor de dare/luare de titluri/mărfuri cu împrumut, al tranzacțiilor cu termen lung de decontare și al tranzacțiilor de creditare în marjă*, expunerile față de firme de investiții recunoscute din state terțe și expunerile față de case de compensare recunoscute și burse recunoscute se tratează ca expuneri față de instituții.

Secțiunea 1 Dispoziții tranzitorii

Articolul 27

(1) Până la 31 Decembrie 2010 sau până la data unor dispoziții exprese cu privire la stabilirea unui alt termen, societățile de servicii de investiții financiare pot depăși limitele cu privire la expunerile mari prevăzute la art.10 din *Regulamentul BNR-C.N.V.M. nr.16/21/2006 privind expunerile mari ale instituțiilor de credit și ale firmelor de investiții*. Pentru exercitarea acestei opțiuni trebuie îndeplinite următoarele condiții:

- a) societatea de servicii de investiții financiare furnizează servicii de investiții sau desfășoară activități de investiții legate de instrumentele financiare menționate la art.2 pct.1 lit.e) subpunctele (1) - (3) și art.2 pct.1 lit.g) și h) din *Regulamentul Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare nr.31/2006 de completare a reglementărilor C.N.V.M. în vederea implementării unor prevederi ale directivelor europene*;
- b) societatea de servicii de investiții financiare nu furnizează astfel de servicii de investiții sau nu desfășoară astfel de activități de investiții în numele sau contul clienților retail;
- c) depășirile limitelor menționate la începutul prezentului alineat apar în legătură cu expunerile care decurg din contracte care sunt instrumente financiare enumerate la lit.a) și se referă la mărfuri sau instrumente suport în înțelesul art.2 pct.1 lit.h) din *Regulamentul Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare nr.31/2006 de completare a reglementărilor C.N.V.M. în vederea implementării unor prevederi ale directivelor europene* și sunt calculate în conformitate cu *Regulamentul BNR-C.N.V.M. nr.20/25/2006 privind tratamentul riscului de credit al contrapartidei în cazul instrumentelor financiare derivate, al tranzacțiilor de răscumpărare, al operațiunilor de dare/luare de*

titluri/mărfuri cu împrumut, al tranzacțiilor cu termen lung de decontare și al tranzacțiilor de creditare în marjă sau apar în legătură cu expunerile care decurg din contracte cu privire la livrarea mărfurilor sau emisiile de noxe; și

- d) societatea de servicii de investiții financiare are o strategie formalizată pentru administrarea și, în special, pentru controlarea și limitarea riscurilor ce rezultă din concentrarea expunerilor. Societatea de servicii de investiții financiare trebuie să informeze Comisia Națională a Valorilor Mobiliare cu privire la această strategie și, fără întârziere, de toate modificările cu caracter material operate asupra acesteia. Societatea de servicii de investiții financiare trebuie să întreprindă aranjamente adecvate pentru a asigura monitorizarea continuă a bonității debitorilor, în conformitate cu impactul acestora asupra riscului de concentrare. Aceste aranjamente permit societății de servicii de investiții financiare să reacționeze adecvat și suficient de prompt la orice deteriorare a bonității respectivilor debitori.

(2) În cazul în care societatea de servicii de investiții financiare depășește limitele interne stabilite în conformitate cu strategia la care se face referire la alin.(1) lit.d), aceasta trebuie să notifice Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare fără întârziere mărimea și natura excedentului, precum și denumirea contrapartei.

Articolul 28

Pentru scopurile art.9 și art.11, se aplică în mod corespunzător art.264 din *Regulamentul BNR-C.N.V.M. nr.15/20/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării bazate pe modele interne de rating* și art.36 din *Regulamentul BNR-C.N.V.M. nr.24/29/2006 privind determinarea cerințelor minime de capital ale instituțiilor de credit și ale firmelor de investiții pentru riscul operațional*.

Secțiunea 2

Dispoziții finale

Articolul 29

Societățile de servicii de investiții financiare au obligația de a transmite lunar Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare situația capitalului inițial, în vederea stabilirii serviciilor de investiții financiare pe care le vor putea presta.

Articolul 30

Administrarea portofoliilor individuale de investiții menționate la art.54(3) lit.a) din *Legea nr.297/2004 privind piața de capital*, cu modificările și completările ulterioare, de către societățile de administrare a investițiilor trebuie realizată cu respectarea, în mod corespunzător, a prevederilor prezentului regulament aplicabile societăților de servicii de investiții financiare al căror capital inițial este stabilit în conformitate cu prevederile art.7(1) lit.b) din cadrul aceleiași legi.

Articolul 31

Fără a aduce atingere prevederilor *Regulamentului BNR-C.N.V.M. nr.13/18/2006 privind determinarea cerințelor minime de capital pentru instituțiile de credit și firmele de investiții*, prezentul regulament intră în vigoare la data de 1 ianuarie 2007.

Prezentul regulament transpune prevederile art.1 paragraful 1, art.3 paragraful 1 subparagraful 1 lit.d), f), h) - o), q) - s) și subparagraful 3, art.4, art.11, art.12 paragraful 1, art.13 paragraful 1 subparagraful 1 și paragrafele 2 - 5, art.14, art.17, art.18, art.19 paragrafele 2 și 3, art.20, art.21, art.24 - 27, art.28 paragrafele 1 și 2, art.29, art.30 paragraful 1 subparagraful 1 și paragrafele 2 - 4, art.32 paragraful 2, art.33 - 35, art.38 paragraful 1 subparagraful 2, art.40, art.45, art.49 paragraful 1 subparagrafele 2 și 3, art.50 paragraful 2, Anexele I - V și Anexa VII din *Directiva 2006/49/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 14 iunie 2006, privind adecvarea capitalului firmelor de investiții și al instituțiilor de credit*, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L 177/30.06.2006.

Președintele Consiliului de Administrație al
Băncii Naționale a României
MUGUR CONSTANTIN ISĂRESCU

Președintele
Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare
GABRIELA ANGHELACHE

ANEXA Nr. I
la regulament**CALCULAREA CERINTELOR DE CAPITAL PENTRU ACOPERIREA RISCULUI DE POZIȚIE****DISPOZIȚII GENERALE****Compensare**

1. Excedentul pozițiilor lungi (scurte) ale unei instituții față de pozițiile sale scurte (lungi) pe titluri de capital, titluri de creanță și titluri convertibile, identice, precum și pe contracte financiare *futures*, opțiuni, *warrant*-uri și *warrant*-uri acoperite, identice, reprezintă poziția sa netă pe fiecare dintre aceste instrumente diferite. La calcularea poziției nete, pozițiile pe instrumente financiare derivate se tratează, după cum este prevăzut la pct.4 - 7, ca poziții pe titlul/titlurile suport (sau noționale). În cazul în care instituția deține propriile titluri de creanță, acestea nu se iau în considerare la calcularea riscului specific potrivit pct.14.
2. Nu este permisă compensarea între un titlu convertibil și o poziție de semn opus pe instrumentul suport al acestuia.
3. Toate pozițiile nete, indiferent de semnele lor, trebuie convertite zilnic, înainte de a le agrega, în moneda de raportare utilizând cel mai răspândit curs de schimb la vedere (*spot*) de pe piață. Pentru valutele pentru care Banca Națională a României calculează și comunică cursurile de schimb se folosesc cotațiile anunțate în ziua respectivă.

Instrumente speciale

4. Contractele *futures* pe rata dobânzii, FRA-urile și angajamentele *forward* de cumpărare sau vânzare a titlurilor de creanță se tratează ca și combinații de poziții lungi și scurte. Astfel, o poziție lungă pe un contract *futures* pe rata dobânzii se tratează ca o combinație între un împrumut luat, cu scadență la data livrării contractului *futures* și o deținere a unui activ cu o scadență egală cu cea a instrumentului sau a poziției noționale, reprezentând suport la contractul *futures* în cauză. În mod similar, un FRA vândut se tratează ca o poziție lungă, cu o scadență egală cu data decontării plus perioada contractului, și o poziție scurtă, cu o scadență egală cu data decontării. Atât împrumutul, cât și activul deținut se includ în prima categorie prevăzută în Tabelul 1 de la pct.14, în scopul calculării cerinței de capital pentru acoperirea riscului specific aferent contractelor *futures* pe rata dobânzii și FRA-urilor. Un angajament *forward* de cumpărare a unui titlu de creanță se tratează ca o combinație între un împrumut cu scadență la data livrării și o poziție lungă spot pe însuși titlul de creanță. Împrumutul se include în prima categorie prevăzută în Tabelul 1 de la pct.14, pentru scopurile riscului specific, iar titlul de creanță se include în coloana corespunzătoare din cadrul aceluiași tabel.

În cazul unui contract *futures* tranzacționat pe bursă, poate fi luată în considerare, ca și cerință de capital, marja cerută de bursă, dacă marja respectivă este cel puțin egală cu cerința de capital pentru un contract *futures* care ar rezulta dintr-un calcul efectuat folosind metoda stabilită în cuprinsul acestei anexe sau din aplicarea metodei modelelor interne, descrisă în Anexa V.

De asemenea, în cazul unui instrument financiar derivat tranzacționat pe OTC, de tipul celui la care se face referire în acest punct, care a fost compensat de către o casă de compensare recunoscută de către autoritățile competente din România, poate fi luată în considerare, ca și cerință de capital, marja cerută de casa de compensare, dacă marja respectivă este cel puțin egală cu cerința de capital pentru contractul în cauză care ar rezulta dintr-un calcul efectuat folosind metoda stabilită în cuprinsul acestei anexe sau din aplicarea metodei modelelor interne, descrisă în Anexa V. Instituțiile trebuie să dispună de capacitatea de a realiza în orice moment verificarea echivalenței dintre asemenea cerințe de marjă și cerințele de capital calculate conform metodelor menționate anterior. Verificarea efectivă a echivalenței menționate se realizează cel puțin la datele pentru care se întocmesc raportările.

Pentru scopurile acestui punct, *poziție lungă* înseamnă o poziție în care o instituție a fixat rata dobânzii pe care o va primi la un anumit moment în viitor, iar *poziție scurtă* înseamnă o poziție în care instituția a fixat rata dobânzii pe care o va plăti la un anumit moment în viitor.

5. Pentru scopurile acestei anexe, opțiunile pe rata dobânzii, pe titluri de creanță, pe titluri de capital, pe indici bursieri, pe contracte financiare *futures*, pe *swap*-uri și pe valute se tratează ca și cum ar fi poziții egale în valoare cu suma aferentă instrumentului suport la care se referă opțiunea, înmulțită cu valoarea delta aferentă. Pozițiile astfel obținute pot fi compensate cu orice poziții de semn opus pe titluri suport sau pe instrumente financiare derivate, identice. Valoarea delta utilizată este cea a bursei în cauză sau, în cazul în care aceasta nu este disponibilă, precum și în cazul opțiunilor tranzacționate pe OTC, este cea calculată de instituția însăși, sub rezerva că autoritatea competentă este convinsă de faptul că modelul utilizat de către instituția respectivă este

rezonabil, bazat pe ipoteze suficient de prudente; în acest din urmă caz instituția trebuie să notifice autoritatea competentă cu privire la modelul ales, autoritatea competentă urmând a decide de la caz la caz dacă este necesară revizuirea modelului.

Totodată instituțiile trebuie să dețină suficient capital pentru acoperirea riscurilor caracteristice opțiunilor, altele decât riscul delta.

În cazul unei opțiuni scrise, tranzacționată pe bursă, poate fi luată în considerare ca și cerință de capital marja cerută de bursă, dacă marja respectivă este cel puțin egală cu cerința de capital pentru o opțiune, care ar rezulta dintr-un calcul efectuat folosind metoda stabilită în cuprinsul acestei anexe sau din aplicarea metodei modelelor interne, descrisă în Anexa V.

De asemenea, în cazul unei opțiuni tranzacționate pe OTC, care a fost compensată de către o casă de compensare recunoscută de către autoritățile competente din România, poate fi luată în considerare ca și cerință de capital marja cerută de casa de compensare, dacă marja respectivă este cel puțin egală cu cerința de capital pentru o opțiune tranzacționată pe OTC, care ar rezulta dintr-un calcul efectuat folosind metoda stabilită în cuprinsul acestei anexe sau din aplicarea metodei modelelor interne, descrisă în Anexa V. Instituțiile trebuie să dispună de capacitatea de a realiza în orice moment verificarea echivalenței dintre asemenea cerințe de marjă și cerințele de capital calculate conform metodelor menționate anterior. Verificarea efectivă a echivalenței menționate se realizează cel puțin la datele pentru care se întocmesc raportările.

Cerința pentru o opțiune cumpărată, tranzacționată pe bursă sau pe OTC, poate fi aceeași ca și cea pentru instrumentul suport, dar fără să depășească valoarea de piață a opțiunii. Cerința pentru o opțiune scrisă, tranzacționată pe OTC, se stabilește în funcție de instrumentul suport al acesteia.

6. *Warrant*-urile pe titluri de creanță și de capital se tratează în același mod ca și opțiunile, conform pct.5.

7. *Swap*-urile se tratează pentru scopurile riscului de rată a dobânzii pe aceeași bază ca și instrumentele din bilanț. Astfel, un *swap* pe rata dobânzii, în cadrul căruia o instituție primește o rată a dobânzii variabilă și plătește o rată a dobânzii fixă, se tratează ca fiind echivalent cu o poziție lungă pe un instrument pe rată a dobânzii variabilă cu scadență egală cu perioada până la următoarea dată de fixare a ratei dobânzii și o poziție scurtă pe un instrument pe rată a dobânzii fixă cu aceeași scadență ca și *swap*-ul însuși.

A. TRATAMENTUL VÂNZĂTORULUI PROTECȚIEI

8. La calcularea cerinței de capital pentru riscul de piață al părții care își asumă riscul de credit („vânzătorul protecției”) trebuie utilizată, dacă nu se specifică altfel, valoarea noțională a instrumentului financiar derivat de credit, prevăzută în contract. În scopul calculării cerinței de capital pentru riscul specific, mai puțin pentru instrumentele de tip *total return swap*, se utilizează scadența instrumentului financiar derivat de credit, prevăzută în contract, în locul scadenței obligației. Pozițiile se determină după cum urmează:

(i) Un instrument de tip *total return swap* generează o poziție lungă pe riscul de piață general al obligației de referință și o poziție scurtă pe riscul de piață general al unui titlu de stat cu o scadență egală cu perioada până la următoarea dată de fixare a ratei dobânzii și care are atribuită o pondere de risc de 0%, potrivit Regulamentului BNR-C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării standard. De asemenea, acesta generează o poziție lungă pe riscul specific al obligației de referință.

(ii) Un instrument de tip *credit default swap* nu generează poziție pe riscul de piață general. Pentru scopurile riscului specific, instituția trebuie să înregistreze o poziție lungă sintetică pe o obligație a entității de referință, în afară de cazul în care instrumentul financiar derivat beneficiază de un rating extern și îndeplinește condițiile aferente unui titlu de creanță eligibil, caz în care trebuie să înregistreze o poziție lungă pe instrumentul financiar derivat. Dacă în cadrul produsului sunt datorate plăți sub formă de prime sau dobânzi, aceste fluxuri de numerar trebuie să fie reprezentate ca poziții noționale pe titluri de stat.

(iii) Un instrument de tip *single name credit linked note* generează o poziție lungă pe riscul de piață general al instrumentului însuși, ca și un instrument pe rata dobânzii. Pentru scopul riscului specific este generată o poziție lungă sintetică pe o obligație a entității de referință. În plus, este generată o poziție lungă pe emitentul instrumentului respectiv. În cazul în care un instrument de tip *credit linked note* beneficiază de un rating extern și îndeplinește condițiile aferente unui titlu de creanță eligibil, se înregistrează doar o singură poziție lungă pe riscul specific al instrumentului respectiv.

(iv) În plus față de poziția lungă pe riscul specific al emitentului instrumentului de tip *single name credit linked note*, un instrument de tip *multiple name credit linked note*, care oferă protecție proporțională, generează o

poziție pe fiecare entitate de referință, suma noțională totală a contractului fiind repartizată între poziții, proporțional cu ponderea pe care o are fiecare dintre expunerile față de entitățile de referință. În situația în care pot fi luate în considerare mai multe obligații ale unei entități de referință, riscul specific este determinat de obligația cu cea mai mare pondere de risc.

În cazul în care un instrument de tip *multiple name credit linked note* beneficiază de un rating extern și îndeplinește condițiile aferente unui titlu de creanță eligibil, se înregistrează doar o singură poziție lungă pe riscul specific al instrumentului respectiv.

- (v) Un instrument de tipul *first-asset-to-default credit derivative* generează o poziție, de valoare egală cu suma noțională, pe o obligație a fiecărei entități de referință. Dacă nivelul plății maxime, în caz de eveniment de credit, este inferior cerinței de capital determinate potrivit metodei prevăzute la prima propoziție din acest punct, suma maximă a plății poate fi considerată cerință de capital pentru riscul specific.

Un instrument de tipul *second-asset-to-default credit derivative* generează o poziție, de valoare egală cu suma noțională, pe o obligație a fiecărei entități de referință, cu excepția uneia (aceea care are cea mai mică cerință de capital pentru riscul specific). Dacă nivelul plății maxime, în caz de eveniment de credit, este inferior cerinței de capital determinate potrivit metodei prevăzute la prima propoziție din acest punct, această sumă poate fi considerată cerință de capital pentru riscul specific.

În cazul în care un instrument de tipul *first-asset-to-default credit derivative* sau *second-asset-to-default credit derivative* beneficiază de un rating extern și îndeplinește condițiile aferente unui titlu de creanță eligibil, vânzătorul protecției calculează o singură cerință de capital aferentă riscului specific, care să reflecte rating-ul instrumentului financiar derivat.

B. TRATAMENTUL CUMPĂRĂTORULUI PROTECȚIEI

Pentru partea care transferă riscul de credit („cumpărătorul protecției”), pozițiile sunt determinate prin simetrie cu cele înregistrate de vânzătorul protecției, cu excepția instrumentelor de tip *credit linked note* (care nu generează poziții scurte pe emitent). Dacă la un moment dat există o opțiune *call* în combinație cu un *step-up*, un asemenea moment este considerat ca fiind scadența protecției. În cazul instrumentelor de tip *nth to default credit derivative*, cumpărătorii protecției pot compensa riscul specific pentru „n-1” active suport (respectiv acele n-1 active care au cea mai mică cerință de capital pentru riscul specific).

9. Instituțiile care marchează la piață și administrează riscul de rată a dobânzii al instrumentelor financiare derivate enumerate în cadrul pct.4 - 7 pe baza fluxurilor de numerar actualizate pot utiliza modelele de sensibilitate pentru a calcula pozițiile la care se face referire în cadrul punctelor menționate și le pot utiliza pentru orice obligațiune care este amortizată pe perioada reziduală (nu și pentru obligațiunile al căror principal este rambursat la final într-o singură rată). Modelul, precum și utilizarea acestuia de către instituție, trebuie aprobate de către autoritatea competentă. Aceste modele trebuie să genereze poziții care au aceeași sensibilitate la modificările ratei dobânzii ca și fluxurile de numerar suport. Această sensibilitate trebuie să fie evaluată în raport de variațiile independente, ale unor rate eșantionate de-a lungul curbei de randament, care să comporte cel puțin un punct de sensibilitate în fiecare dintre benzile de scadență prevăzute în Tabelul 2 de la pct.20. Pozițiile se includ în calculul cerințelor de capital conform dispozițiilor prevăzute la pct.17 - 32.
10. Instituțiile care nu utilizează modele conform pct.9 pot, cu aprobarea autorității competente, să compenseze integral toate pozițiile pe instrumente financiare derivate la care se face referire la pct.4 - 7 și care îndeplinesc cel puțin următoarele condiții:
 - a) pozițiile au aceeași valoare și sunt exprimate în aceeași monedă;
 - b) rata de referință (pentru pozițiile pe rată variabilă) sau cuponul (pentru pozițiile pe rată fixă) are valoare apropiată; și
 - c) următoarea dată de fixare a ratei sau, pentru pozițiile pe cupon fix, scadența reziduală corespunde următoarelor limite:
 - (i) mai puțin de o lună: aceeași zi;
 - (ii) între o lună și un an: în cadrul a șapte zile; și
 - (iii) peste un an: în cadrul a 30 zile.
11. O instituție, în cazul în care transferă titlurile, sau drepturile garantate referitoare la proprietatea titlurilor, în cadrul unui acord *repo* sau în cazul în care dă cu împrumut titlurile în cadrul unei operațiuni de dare de titluri cu împrumut trebuie să includă titlurile respective în calculul cerinței de capital, conform acestei anexe, cu condiția ca astfel de titluri să îndeplinească criteriile prevăzute la art.11.

Riscul general și riscul specific

12. Riscul de poziție pe un titlu de creanță sau de capital tranzacționat (sau instrument derivat pe un titlu de creanță ori de capital) este împărțit în două componente în vederea calculării cerinței de capital pentru acoperirea acestuia. Prima componentă este cea de risc specific - acesta este riscul de modificare a prețului instrumentului în cauză datorită factorilor legați de emitentul acestuia sau, în cazul unui instrument financiar derivat, de emitentul instrumentului suport. A doua componentă acoperă riscul general - acesta este riscul de modificare a prețului instrumentului datorită unei modificări în nivelul ratelor dobânzii (în cazul unui titlu de creanță tranzacționat sau al unui instrument financiar derivat pe un titlu de creanță, tranzacționat), sau unei variații generale a pieței titlurilor de capital care nu este legată de niciun atribut specific al titlurilor individuale (în cazul unui titlu de capital sau al unui instrument financiar derivat pe un titlu de capital).

TITLURI DE CREANȚĂ TRANZACȚIONATE

13. Instituția trebuie să clasifice pozițiile nete corespunzător monedei în care acestea sunt exprimate și să calculeze cerința de capital pentru acoperirea riscului general și a celui specific, separat pentru fiecare valută individuală.

Riscul specific

14. Instituția trebuie să atribuie pozițiile nete din portofoliul de tranzacționare, calculate conform pct.1, categoriilor corespunzătoare din Tabelul 1 în funcție de emitent/debitor, evaluarea externă sau internă a creditului, precum și în funcție de scadența reziduală, și, în continuare, să le înmulțească cu ponderile prevăzute în tabelul menționat. Instituția trebuie să însumeze pozițiile ponderate (indiferent dacă acestea sunt lungi sau scurte) în vederea calculării cerinței de capital pentru acoperirea riscului specific.

Tabelul 1

Categorii	Cerința de capital pentru riscul specific
Titluri de creanță emise sau garantate de administrații centrale, emise de bănci centrale, organizații internaționale, bănci multilaterale de dezvoltare sau administrații regionale/autorități locale ale statelor membre, care, potrivit regulilor cu privire la ponderarea în funcție de risc a expunerilor în conformitate cu prevederile <i>Regulamentului BNR-C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării standard</i> , s-ar încadra la nivelul 1 al scalei de evaluare a calității creditului sau cărora le-ar fi atribuită o pondere de risc de 0%.	0%
Titluri de creanță emise sau garantate de administrații centrale, emise de bănci centrale, organizații internaționale, bănci multilaterale de dezvoltare sau administrații regionale/autorități locale ale statelor membre, care, potrivit regulilor cu privire la ponderarea în funcție de risc a expunerilor în conformitate cu prevederile <i>Regulamentului BNR-C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării standard</i> , s-ar încadra la nivelul 2 sau 3 al scalei de evaluare a calității creditului și titluri de creanță emise sau garantate de instituții care, potrivit regulilor cu privire la ponderarea în funcție de risc a expunerilor în conformitate cu prevederile <i>Regulamentului BNR-C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării standard</i> , s-ar încadra la nivelul 1 sau 2 al scalei de evaluare a calității creditului și titluri de creanță emise sau garantate de societăți care, potrivit regulilor cu privire la ponderarea în funcție de risc a expunerilor în conformitate cu prevederile <i>Regulamentului BNR-C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării standard</i> , s-ar încadra la nivelul 1 sau 2 al scalei de evaluare a calității creditului. Alte elemente eligibile așa cum sunt definite la pct.15.	0,25% (durata reziduală până la scadența finală este mai mică sau egală cu șase luni) 1,00% (durata reziduală până la scadența finală este mai mare de șase luni și mai mică sau egală cu 24 luni) 1,60% (durata reziduală până la scadența finală este mai mare de 24 luni)
Titluri de creanță emise sau garantate de administrații centrale, emise de bănci centrale, organizații internaționale, bănci multilaterale de dezvoltare sau administrații regionale/autorități locale/instituții ale statelor membre, care, potrivit regulilor cu privire la ponderarea în funcție de risc a expunerilor în conformitate cu prevederile <i>Regulamentului BNR-C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării standard</i> , s-ar încadra la nivelul 4 sau 5 al scalei de evaluare a calității creditului și titluri de creanță emise sau garantate de societăți care, potrivit regulilor cu privire la ponderarea în funcție de risc a expunerilor în conformitate cu prevederile <i>Regulamentului BNR-C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării standard</i> , s-ar încadra la nivelul 3 sau 4 al scalei de evaluare a calității creditului.	8,00%

Categorii	Cerința de capital pentru riscul specific
Expuneri pentru care nu este disponibilă o evaluare a creditului din partea unei instituții externe de evaluare a creditului (ECAI) nominalizate.	
Titluri de creanță emise sau garantate de administrații centrale, emise de bănci centrale, organizații internaționale, bănci multilaterale de dezvoltare sau administrații regionale/autorități locale/instituții ale statelor membre, care, potrivit regulilor cu privire la ponderarea în funcție de risc a expunerilor în conformitate cu prevederile <i>Regulamentului BNR-C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării standard</i> , s-ar încadra la nivelul 6 al scalei de evaluare a calității creditului și titluri de creanță emise sau garantate de societăți care, potrivit regulilor cu privire la ponderarea în funcție de risc a expunerilor în conformitate cu prevederile <i>Regulamentului BNR-C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării standard</i> , s-ar încadra la nivelul 5 sau 6 al scalei de evaluare a calității creditului.	12,00%

În cazul instituțiilor care aplică regulile cu privire la ponderarea în funcție de risc a expunerilor în conformitate cu *Regulamentul BNR-C.N.V.M. nr.15/20/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării bazate pe modele interne de rating*, pentru a putea fi încadrat la un nivel al scalei de evaluare a calității creditului, debitorul față de care este înregistrată expunerea trebuie să aibă un rating intern cu o probabilitate de nerambursare echivalentă cu sau mai scăzută decât cea asociată cu nivelul corespunzător al scalei de evaluare a calității creditului, în conformitate cu regulile referitoare la ponderarea în funcție de risc a expunerilor față de societăți, prevăzute în cadrul *Regulamentului BNR-C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării standard*.

Instrumentelor emise de către un emitent neeligibil li se atribuie o cerință de capital pentru riscul specific de 8% sau 12% în conformitate cu Tabelul 1. Pentru scopurile determinării nivelului riscului de piață general, instituțiile pot efectua compensarea între asemenea instrumente și orice alte titluri de creanță.

Expunerile rezultate din securitizare care, în conformitate cu art.22 alin.(1) și (3) din *Regulamentul BNR-C.N.V.M. nr.18/23/2006 privind fondurile proprii ale instituțiilor de credit și ale firmelor de investiții*, ar fi supuse unui tratament de deducere sau care, în conformitate cu art.5(1), art.8, art.15 - 17 și Capitolul V din *Regulamentul BNR-C.N.V.M. nr.21/26/2006 privind tratamentul riscului de credit aferent expunerilor securitizate și al pozițiilor din securitizare*, ar fi ponderate în funcție de risc cu 1250%, se supun unei cerințe de capital care nu poate fi mai mică decât cea stabilită prin tratamentele amintite. Facilitățile de trezorerie pentru care nu există rating se supun unei cerințe de capital care nu poate fi mai mică decât cea prevăzută în art.5(1), art.8, art.15 - 17 și Capitolul V din *Regulamentul BNR-C.N.V.M. nr.21/26/2006 privind tratamentul riscului de credit aferent expunerilor securitizate și al pozițiilor din securitizare*.

15. Pentru scopurile pct.14, elementele eligibile includ:

- poziții lungi și scurte pe active care pot fi încadrate la un nivel al scalei de evaluare a calității creditului care corespunde cel puțin gradului investițional în cadrul procesului de punere în corespondență (*mapping process*), descris în cadrul *Regulamentului BNR-C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării standard*;
- poziții lungi și scurte pe active care, datorită solvabilității emitentului, au o probabilitate de nerambursare care nu este, potrivit abordării descrise în *Regulamentul BNR-C.N.V.M. nr.15/20/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării bazate pe modele interne de rating*, mai mare decât cea a activelor la care se face referire la lit.a);
- poziții lungi și scurte pe active pentru care nu este disponibilă o evaluare din partea unei instituții externe de evaluare a creditului (ECAI) nominalizate, și care îndeplinesc următoarele condiții:
 - sunt considerate suficient de lichide de către instituția în cauză;
 - calitatea lor investițională este, în opinia instituției, cel puțin echivalentă cu aceea a activelor prevăzute la lit.a); și
 - sunt admise la tranzacționare pe cel puțin o piață reglementată dintr-un stat membru sau pe o bursă (*stock exchange*) dintr-un stat terț, cu condiția ca bursa respectivă să fie recunoscută de autoritățile competente din România;
- pozițiile lungi și scurte pe active, emise de instituții supuse cerințelor privind adecvarea capitalului similare cerințelor stabilite în *Regulamentul BNR-C.N.V.M. nr.13/18/2006 privind determinarea cerințelor minime de capital pentru instituțiile de credit și firmele de investiții*, care sunt considerate de către instituția în cauză suficient de lichide și a căror calitate investițională este, în opinia instituției, cel puțin echivalentă cu cea a activelor la care se face referire la lit.a); și

- e) titlurile emise de instituții care sunt considerate a avea un nivel de calitate a creditului echivalent sau mai ridicat decât cele asociate nivelului 2 al scalei de evaluare a calității creditului, potrivit regulilor cu privire la ponderarea în funcție de risc a expunerilor față de instituții, stabilite în cadrul *Regulamentului BNR-C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării standard*, și care sunt supuse unor aranjamente de supraveghere și reglementare comparabile cu cele prevăzute de legislația națională cu caracter prudential.

Maniera în care titlurile de creanță sunt evaluate se analizează de către autoritatea competentă, care va schimba aprecierea instituției dacă consideră că titlurile în cauză au un grad de risc specific prea mare pentru a putea fi considerate eligibile.

16. În cazul titlurilor care prezintă un risc deosebit datorită solvabilității insuficiente a emitentului, instituția trebuie să aplice ponderarea maximă prevăzută în Tabelul 1 de la pct.14.

Riscul general

(a) Pe baza scadenței

17. Procedura de calcul a cerințelor de capital pentru acoperirea riscului general implică două etape de bază. În prima etapă, toate pozițiile se ponderează corespunzător scadenței (potrivit explicațiilor de la pct.18) în vederea calculării cerinței de capital necesare pentru acoperirea acestora. În a doua etapă, cerințele de capital pot fi reduse în cazul în care o poziție ponderată este deținută în paralel cu o poziție ponderată de semn opus, în cadrul aceleiași benzi de scadență. Reducerea cerinței de capital este, de asemenea, permisă în cazul în care pozițiile ponderate de semn opus se încadrează în benzi de scadență diferite, nivelul reducerii putând depinde atât de faptul că cele două poziții aparțin sau nu aceleiași zone, cât și de zonele particulare de care aparțin. Există în total trei zone (grupe de benzi de scadență).
18. Instituția trebuie să încadreze pozițiile nete în benzile de scadență corespunzătoare din coloana 2 sau, după caz, coloana 3 a Tabelului 2 de la pct.20. Instituția trebuie să realizeze acest lucru pe baza scadenței reziduale, în cazul instrumentelor pe rată fixă, și pe baza perioadei rămase până la următoarea refixare a ratei dobânzii, în cazul instrumentelor la care rata dobânzii este refixată înainte de scadența finală. Instituția trebuie să facă, de asemenea, distincție între titlurile de creanță cu un cupon de 3% sau mai mult și cele cu un cupon de mai puțin de 3% și, în consecință, le alocă în coloana 2 sau coloana 3 a Tabelului 2. În continuare, instituția le înmulțește pe fiecare dintre acestea cu ponderea aferentă benzii de scadență în cauză din coloana 4 a Tabelului 2.
19. Instituția trebuie să calculeze, în continuare, suma pozițiilor lungi ponderate și, separat, suma pozițiilor scurte ponderate în fiecare dintre benzile de scadență. Partea care corespunde de la cele două sume amintite, într-o bandă de scadență dată, reprezintă poziția ponderată pusă în corespondență în acea bandă, în timp ce poziția lungă reziduală sau poziția scurtă reziduală reprezintă poziția ponderată nepusă în corespondență în aceeași bandă. În continuare, se calculează totalul pozițiilor ponderate puse în corespondență în toate benzile.
20. Pentru benzile incluse în fiecare dintre zonele din Tabelul 2, instituția trebuie să calculeze totalurile pozițiilor lungi ponderate, nepuse în corespondență, în vederea determinării poziției lungi ponderate, nepusă în corespondență pentru fiecare zonă. În mod similar, totalurile aferente pozițiilor scurte ponderate nepuse în corespondență, de la fiecare bandă dintr-o anumită zonă, se însumează în vederea determinării poziției scurte ponderate nepuse în corespondență, pentru acea zonă. Partea aferentă poziției lungi ponderate, nepusă în corespondență pentru o zonă dată, care este pusă în corespondență cu poziția scurtă ponderată, nepusă în corespondență pentru aceeași zonă, reprezintă poziția ponderată pusă în corespondență pentru zona respectivă. Partea rămasă a poziției lungi ponderate, nepusă în corespondență, sau a poziției scurte ponderate, nepusă în corespondență pentru o zonă, care nu a putut fi astfel pusă în corespondență, reprezintă poziția ponderată nepusă în corespondență pentru zona respectivă.

Tabelul 2

Zona	Banda de scadență		Ponderea (în %)	Modificarea presupusă a ratei dobânzii (în %)
	Cupon de 3 % sau mai mult	Cupon de mai puțin de 3 %		
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
Unu	0 ≤ 1 lună	0 ≤ 1 lună	0,00	—
	> 1 ≤ 3 luni	> 1 ≤ 3 luni	0,20	1,00
	> 3 ≤ 6 luni	> 3 ≤ 6 luni	0,40	1,00
	> 6 ≤ 12 luni	> 6 ≤ 12 luni	0,70	1,00
Doi	> 1 ≤ 2 ani	> 1,0 ≤ 1,9 ani	1,25	0,90

Zona	Banda de scadență		Ponderea (în %)	Modificarea presupusă a ratei dobânzii (în %)
	Cupon de 3 % sau mai mult	Cupon de mai puțin de 3 %		
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
Trei	> 2 ≤ 3 ani	> 1,9 ≤ 2,8 ani	1,75	0,80
	> 3 ≤ 4 ani	> 2,8 ≤ 3,6 ani	2,25	0,75
	> 4 ≤ 5 ani	> 3,6 ≤ 4,3 ani	2,75	0,75
	> 5 ≤ 7 ani	> 4,3 ≤ 5,7 ani	3,25	0,70
	> 7 ≤ 10 ani	> 5,7 ≤ 7,3 ani	3,75	0,65
	> 10 ≤ 15 ani	> 7,3 ≤ 9,3 ani	4,50	0,60
	> 15 ≤ 20 ani	> 9,3 ≤ 10,6 ani	5,25	0,60
	> 20 ani	> 10,6 ≤ 12,0 ani	6,00	0,60
		> 12,0 ≤ 20,0 ani	8,00	0,60
		> 20 ani	12,50	0,60

21. În continuare se determină suma aferentă poziției lungi (scurte) ponderate, nepusă în corespondență din zona unu, care este pusă în corespondență cu poziția scurtă (lungă) ponderată, nepusă în corespondență din zona doi. Aceasta se utilizează la pct.25 sub denumirea de poziție ponderată pusă în corespondență între zonele unu și doi. În continuare se aplică aceeași procedură părții rămase din poziția ponderată nepusă în corespondență din zona doi și poziția ponderată nepusă în corespondență din zona trei, în vederea calculării poziției ponderate puse în corespondență între zonele doi și trei.
22. La alegerea sa, instituția poate inversa ordinea în cadrul pct.21, astfel încât să calculeze poziția ponderată pusă în corespondență între zonele doi și trei înainte să calculeze poziția ponderată pusă în corespondență între zonele unu și doi.
23. În continuare, în vederea determinării poziției ponderate puse în corespondență între zonele unu și trei, soldul poziției ponderate nepuse în corespondență din zona unu se pune în corespondență cu cel din zona trei, rămas după ce zona trei a fost pusă în corespondență cu zona doi.
24. Pozițiile reziduale, rezultate în urma parcurgerii celor trei proceduri separate de calcul de punere în corespondență prevăzute la pct.21, 22 și 23, se însumează.
25. Cerința de capital a instituției se calculează prin însumarea următoarelor elemente:
 - a) 10% din suma pozițiilor ponderate puse în corespondență în toate benzile de scadență;
 - b) 40% din poziția ponderată pusă în corespondență din zona unu;
 - c) 30% din poziția ponderată pusă în corespondență din zona doi;
 - d) 30% din poziția ponderată pusă în corespondență din zona trei;
 - e) 40% din poziția ponderată pusă în corespondență între zonele unu și doi și între zonele doi și trei (a se vedea pct.21);
 - f) 150% din poziția ponderată pusă în corespondență între zonele unu și trei; și
 - g) 100% din pozițiile ponderate reziduale nepuse în corespondență.

(b) Pe baza duratei

26. Instituțiile pot să utilizeze în vederea calculării cerinței de capital pentru acoperirea riscului general, aferent titlurilor de creanță tranzacționate, în locul sistemului stabilit la pct.17 - 25, un sistem care reflectă durata, cu condiția ca instituția să notifice acest lucru autorității competente și să utilizeze acest sistem în mod consecvent.
27. Corespunzător unui asemenea sistem, instituția trebuie să ia valoarea de piață a fiecărui titlu de creanță cu rată fixă și să calculeze randamentul la scadență al acestuia, care este rata de actualizare implicită pentru titlul respectiv. În cazul instrumentelor cu rată variabilă, instituția trebuie să ia valoarea de piață a fiecărui instrument și să calculeze randamentul pornind de la ipoteza că principalul este scadent la următoarea dată de refixare a ratei dobânzii.
28. În continuare, instituția trebuie să calculeze durata modificată pentru fiecare titlu de creanță pe baza următoarei formule:

$$\text{durata modificată} = \frac{\text{durata (D)}}{(1+r)}, \text{ unde}$$

$$D = \frac{\sum_{t=1}^m \frac{t C_t}{(1+r)^t}}{\sum_{t=1}^m \frac{C_t}{(1+r)^t}}$$

unde:

- r = randamentul la scadență (a se vedea pct.25),
 C_t = plata la momentul t ,
 m = scadența totală (a se vedea pct.25)

29. În continuare, instituția trebuie să înregistreze fiecare titlu de creanță în zona corespunzătoare din Tabelul 3. Instituția realizează acest lucru pe baza duratei modificate pentru fiecare instrument.

Tabelul 3

Zona	Durata modificată (în ani)	Dobânda presupusă (modificare, în %)
Unu	$> 0 \leq 1,0$	1,0
Doi	$> 1,0 \leq 3,6$	0,85
Trei	$> 3,6$	0,7

30. În continuare, instituția trebuie să calculeze poziția ponderată pe baza duratei, pentru fiecare instrument, prin înmulțirea valorii sale de piață cu durata sa modificată și cu modificarea presupusă a ratei dobânzii aferente unui instrument căruia îi corespunde respectiva durată modificată (a se vedea coloana 3 din Tabelul 3).
31. Instituția trebuie să determine pozițiile lungi ponderate pe baza duratei, precum și pozițiile scurte ponderate pe baza duratei, în cadrul fiecărei zone. Suma rezultată din punerea în corespondență, în fiecare zonă, a pozițiilor lungi ponderate pe baza duratei cu pozițiile scurte ponderate pe baza duratei, reprezintă poziția ponderată pe baza duratei, pusă în corespondență pentru zona respectivă.
- În continuare, instituția trebuie să calculeze pentru fiecare zonă pozițiile ponderate pe baza duratei nepuse în corespondență. Apoi trebuie să parcurgă procedurile stabilite la pct.21 - 24, pentru pozițiile ponderate nepuse în corespondență.
32. În continuare, se calculează cerința de capital a instituției ca sumă a următoarelor elemente:
- 2% din poziția ponderată pe baza duratei, pusă în corespondență pentru fiecare zonă;
 - 40% din pozițiile ponderate pe baza duratei, puse în corespondență între zonele unu și doi și între zonele doi și trei;
 - 150% din poziția ponderată pe baza duratei, pusă în corespondență între zonele unu și trei; și
 - 100% din pozițiile reziduale ponderate pe baza duratei, nepuse în corespondență.

TITLURI DE CAPITAL

33. Instituția trebuie să calculeze suma pozițiilor nete lungi și suma pozițiilor nete scurte în conformitate cu pct.1. Totalul celor două sume reprezintă poziția brută totală a instituției. Diferența dintre cele două sume reprezintă poziția netă totală.

Riscul specific

34. Pentru a calcula cerința de capital pentru acoperirea riscului specific, instituția trebuie să înmulțească poziția sa brută totală cu 4%.
35. Prin derogare de la prevederile pct.34, nivelul cerinței de capital pentru acoperirea riscului specific este de 2% în loc de 4% pentru acele portofolii de titluri de capital deținute de instituție, care îndeplinesc următoarele condiții:
- titlurile de capital sunt emise de către alți emitenți decât cei care au emis numai titluri de creanță care fac

obiectul tranzacționării și care au asociată o cerință de 8% sau 12% conform Tabelului 1 de la pct.14 sau care au asociată o cerință mai mică numai datorită faptului că sunt garantate;

- b) titlurile de capital sunt considerate foarte lichide de către autoritatea competentă; și
- c) nicio poziție individuală nu conține mai mult de 5% din valoarea portofoliului total de titluri de capital al instituției.

Pentru scopul lit.c), pot fi utilizate poziții individuale de până la 10%, cu condiția ca totalul pozițiilor mai mari de 5%, indiferent de semnul lor, să nu depășească 50% din portofoliu.

Riscul general

36. Pentru a calcula cerința de capital pentru acoperirea riscului general, instituția trebuie să înmulțească poziția sa netă totală cu 8%.

Contracte futures pe indici bursieri

- 37. Contractele futures pe indici bursieri, echivalentele delta ale opțiunilor pe contractele futures pe indici bursieri și ale opțiunilor pe indici bursieri, care sunt denumite în continuare 'contracte futures pe indici bursieri', se pot descompune în poziții pe fiecare dintre titlurile de capital componente. Aceste poziții pot fi tratate ca și poziții pe titlurile de capital suport respective și pot fi compensate, în condițiile aprobării de către autoritatea competentă, cu poziții de semn opus pe înseși titlurile de capital suport.
- 38. Instituția care efectuează compensarea pozițiilor pe unul sau mai multe dintre titlurile de capital componente ale unui contract futures pe indici bursieri cu una sau mai multe poziții pe însuși contractul futures pe indici bursieri, trebuie să dețină capital adecvat pentru a acoperi riscul de pierdere cauzat de evoluția diferită a valorii contractului futures față de cea a titlurilor de capital componente; de asemenea, instituția trebuie să se asigure de acest lucru și în cazul în care deține poziții de semn opus pe contracte futures pe indici bursieri care nu sunt identice în ceea ce privește scadența și/sau compoziția acestora.
- 39. Prin derogare de la prevederile pct.37 și 38, contractele futures pe indici bursieri care sunt tranzacționate pe bursă și - în opinia autorității competente - reprezintă indici cu o largă diversificare, atrag o cerință de capital pentru acoperirea riscului general de 8%, dar nu atrag nicio cerință de capital pentru acoperirea riscului specific. Asemenea contracte futures pe indici bursieri se includ în calculul poziției nete totale la pct.33, dar nu se includ în calculul poziției brute totale din cadrul aceluiași punct.
- 40. În cazul în care un contract futures pe indici bursieri nu este descompus în poziții pe fiecare dintre titlurile de capital componente, acesta se tratează ca și un titlu de capital individual. Totuși, riscul specific al acestui titlu de capital individual poate fi ignorat dacă respectivul contract futures pe indici bursieri este tranzacționat pe o bursă și, în opinia autorității competente, reprezintă un indice cu o diversificare largă.

ANGAJAMENTE DE PRELUARE FERMĂ (UNDERWRITING)

- 41. În cazul angajamentelor de preluare fermă de titluri de creanță și de capital, instituția poate să folosească procedura ce urmează, pentru calculul cerințelor de capital. În primul rând, aceasta trebuie să calculeze pozițiile nete prin deducerea pozițiilor aferente angajamentelor de preluare fermă care sunt subscrise sau subangajate de către terțe părți, pe baza unor înțelegeri formale. În al doilea rând, instituția trebuie să reducă pozițiile nete cu factorii de reducere prevăzuți în Tabelul 4:

Tabelul 4

— ziua lucrătoare 0:	100 %
— ziua lucrătoare 1:	90 %
— zilele lucrătoare 2 și 3:	75 %
— ziua lucrătoare 4:	50 %
— ziua lucrătoare 5:	25 %
— după ziua lucrătoare 5:	0 %

Ziua lucrătoare 0 este ziua lucrătoare în care instituția devine necondiționat angajată în acceptarea unei cantități cunoscute de titluri la un preț convenit.

În al treilea rând, instituția trebuie să calculeze cerințele de capital folosind pozițiile reduse aferente angajamentelor de preluare fermă.

Instituția trebuie să dețină capital suficient pentru acoperirea riscului de pierdere care există între momentul angajamentului inițial și ziua lucrătoare 1.

CERINȚE DE CAPITAL PENTRU RISCUL SPECIFIC AFERENT POZIȚIILOR DIN PORTOFOLIUL DE TRANZACȚIONARE ACOPERITE PRIN INSTRUMENTE FINANCIARE DERIVATE DE CREDIT

42. Este permisă o reducere a cerințelor de capital pe baza protecției oferite de instrumentele financiare derivate de credit, în conformitate cu principiile stabilite la pct.43 - 46.
43. Este permisă o reducere integrală a cerințelor de capital atunci când valoarea celor două segmente evoluează întotdeauna în direcții opuse și aproximativ în aceeași măsură, respectiv în situațiile în care:
- a) cele două segmente sunt constituite din instrumente complet identice; sau
 - b) o poziție lungă cash este acoperită printr-un instrument de tip *total rate of return swap* (sau invers) și există o corespondență perfectă între obligația de referință și expunerea suport (respectiv poziția cash). Scadența *swap*-ului însuși poate fi diferită față de cea a expunerii suport.
- În aceste situații, niciuna dintre cele două segmente ale poziției nu este supusă cerințelor de capital pentru riscul specific.
44. Se aplică o compensare de 80% atunci când valoarea celor două segmente evoluează întotdeauna în direcții opuse și când există o corespondență perfectă în ceea ce privește obligația de referință, scadența obligației de referință față de cea a instrumentului financiar derivat de credit, precum și în ceea ce privește moneda expunerii suport. În plus, caracteristicile principale ale instrumentului financiar derivat de credit, prevăzute în contract, nu trebuie să aibă drept consecință ca modificarea de preț a instrumentului financiar derivat de credit să devieze semnificativ de la modificările de preț ale poziției cash. În măsura în care prin intermediul tranzacției se transferă risc, se aplică o compensare de 80% a riscului specific pentru segmentul din tranzacție cu cerința de capital mai mare, în timp ce cerințele pentru riscul specific aferente celeilalte segment sunt zero.
45. Este permisă o reducere parțială a cerințelor de capital atunci când valoarea celor două segmente evoluează de regulă în direcții opuse, respectiv în situațiile în care:
- a) poziția corespunde cazului descris la pct.43 lit.b) dar există neconcordanță între active, respectiv între obligația de referință și expunerea suport. În această situație, pozițiile trebuie să îndeplinească și următoarele cerințe:
 - (i) obligația de referință are rang egal sau inferior obligației suport; și
 - (ii) obligația suport și obligația de referință au același debitor și au clauze de tip *cross-default* sau *cross-acceleration* care sunt executorii din punct de vedere legal;
 - b) poziția corespunde cazului descris la pct.43 lit.a) sau pct.44 dar, în ceea ce privește moneda sau scadența, există neconcordanță între protecția de credit și activul suport (neconcordanțele în ceea ce privește moneda trebuie incluse în cadrul raportării riscului valutar care este efectuată în mod uzual, conform Anexei III); sau
 - c) poziția corespunde cazului descris la pct.44 dar, în ceea ce privește activele, există neconcordanță între poziția cash și instrumentul financiar derivat de credit. Totuși, activul suport este inclus în obligațiile (de livrare), în cadrul documentației instrumentului financiar derivat de credit.
- În oricare dintre aceste situații, în loc de a se însuma cerințele de capital pentru riscul specific, aferente fiecărui segment al tranzacției, se aplică doar cea mai mare dintre cele două cerințe de capital.
46. În toate situațiile care nu intră sub incidența pct.43 - 45, se calculează o cerință de capital pentru riscul specific aferentă ambelor segmente ale pozițiilor.

Cerințe de capital pentru pozițiile pe OPC-uri din portofoliul de tranzacționare

47. Cerințele de capital pentru pozițiile pe organisme de plasament colectiv (OPC-uri) care îndeplinesc condițiile specificate în art.11 în vederea aplicării tratamentului privind cerințele de capital aferente portofoliului de tranzacționare, se calculează în conformitate cu metodele stabilite la pct.48 - 56.
48. Fără a prejudicia alte prevederi din această secțiune, pozițiile pe OPC-uri sunt supuse unei cerințe de capital pentru riscul de poziție (specific și general) de 32%. Fără a prejudicia prevederile din al patrulea alineat al pct.2.1 din Anexa III sau al patrulea alineat (risc valutar) al pct.12 din Anexa V corelate cu cele din al patrulea alineat al pct.2.1 din Anexa III unde este utilizat tratamentul modificat pentru aur care este stabilit la respectivele puncte, pozițiile pe OPC-uri sunt supuse unei cerințe de capital pentru riscul de poziție (specific și general) și pentru riscul valutar, care să nu depășească, cumulativ, 40%.
49. Instituțiile pot determina cerința de capital pentru pozițiile pe OPC-uri care îndeplinesc criteriile stabilite la pct.51, prin utilizarea metodelor stabilite la pct.53 - 56.
50. Cu excepția cazurilor în care este prevăzut altfel, nu este permisă compensarea între investițiile suport ale OPC și alte poziții deținute de instituție.

CRITERII GENERALE

51. Criteriile generale de eligibilitate pentru utilizarea metodelor de la pct.53 - 56 pentru OPC-uri emise de societăți supravegheate sau înregistrate în Comunitate, sunt următoarele:

- a) prospectul de emisiune al OPC, sau un document echivalent, include:
 - (i) categoriile de active în care OPC-ul este autorizat să investească;
 - (ii) dacă se aplică limite în ceea ce privește investițiile: limitele relative și metodologiile de calcul al acestora;
 - (iii) dacă OPC-ului îi este permisă îndatorarea: nivelul maxim al îndatorării; și
 - (iv) dacă sunt permise investițiile în instrumente financiare derivate tranzacționate pe OTC sau în tranzacții de tip repo: o politică de limitare a riscului de contrapartidă ce rezultă din aceste tranzacții;
- b) activitățile OPC-ului sunt raportate în cadrul raportărilor semestriale și anuale pentru a permite efectuarea unei evaluări a activelor și obligațiilor, a rezultatului financiar și a operațiunilor aferente perioadei de raportare;
- c) unitățile/părțile OPC sunt rambursabile în numerar, din activele OPC-ului, pe bază zilnică la cererea deținătorului;
- d) investițiile în OPC sunt separate de activele administratorului OPC-ului; și
- e) este efectuată o evaluare adecvată a riscului OPC-ului de către instituția investitoare.

52. Dacă sunt îndeplinite cerințele de la pct.51, lit.a) - e), OPC-urile din state terțe pot fi considerate eligibile, cu aprobarea autorității competente a instituției.

METODE SPECIFICE

53. În cazul în care instituția are cunoștință de investițiile suport ale OPC pe bază zilnică, instituția poate ține cont de acestea pentru a calcula cerințele de capital pentru riscul de poziție (general și specific) aferent acestor poziții, în conformitate cu metodele stabilite în această anexă sau, dacă s-a acordat permisiunea, în conformitate cu metodele stabilite în Anexa V. Potrivit acestei abordări, pozițiile pe OPC-uri se tratează ca poziții pe investițiile suport ale OPC. Este permisă compensarea între pozițiile pe investițiile suport ale OPC și alte poziții deținute de instituție, atât timp cât instituția deține un număr suficient de unități pentru a permite răscumpărarea/crearea pe seama acestor unități, a investițiilor suport.

54. Instituțiile pot calcula cerințele de capital pentru riscul de poziție (general și specific) aferent pozițiilor pe OPC-uri în conformitate cu metodele stabilite în această anexă sau, dacă s-a acordat permisiunea, în conformitate cu metodele stabilite în Anexa V, prin aplicarea metodelor în cauză asupra pozițiilor ipotetice necesare pentru a reproduce componența și performanța indicelui sau coșului fix de titluri de capital sau titluri de creanță, generate extern, la care se face referire la lit.a), cu îndeplinirea următoarelor condiții:

- a) scopul mandatului OPC-ului este de a reproduce componența și performanța indicelui sau coșului fix de titluri de capital sau titluri de creanță, generate extern; și
- b) poate fi stabilită în mod clar, pe durata unei perioade minime de șase luni, o corelație minimă de 0,9 între modificările zilnice de preț ale OPC și indicele sau coșul de titluri de capital sau titluri de creanță, pe care OPC îl reproduce. În acest context, corelație înseamnă coeficientul de corelație între randamentele zilnice ale OPC și indicele sau coșul de titluri de capital sau titluri de creanță, pe care OPC îl reproduce.

55. În cazul în care instituția nu are cunoștință de investițiile suport ale OPC pe bază zilnică, instituția poate calcula cerințele de capital pentru riscul de poziție (general și specific) în conformitate cu metodele stabilite în această anexă, cu îndeplinirea următoarelor condiții:

- a) se presupune că OPC-ul investește, în primul rând, până la limita maximă permisă potrivit mandatului său în clasele de active care atrag cea mai mare cerință de capital pentru riscul de poziție (general și specific) și apoi continuă să facă investiții în ordine descrescătoare până când se atinge limita totală maximă până la care poate investi. Poziția pe OPC se tratează ca o deținere directă a poziției ipotetice;
- b) la calculul cerințelor de capital pentru riscul de poziție, instituțiile trebuie să țină cont de expunerea indirectă maximă pe care ar putea să o înregistreze prin asumarea de poziții care prin intermediul OPC se amplifică datorită efectului de pârghie (*leveraged positions*), prin creșterea proporțională a poziției pe OPC până la nivelul maxim al expunerii față de investițiile suport, nivel care rezultă din mandatul privind activitatea de investire; și
- c) în cazul în care cerința de capital pentru riscul de poziție (general și specific), calculată conform acestui punct, depășește pe cea stabilită la pct.48, cerința de capital este plafonată la acel nivel.

56. Instituțiile se pot baza pe un terț în ceea ce privește calcularea și raportarea cerințelor de capital pentru riscul de poziție (general și specific) aferent pozițiilor pe OPC-uri care corespund cazurilor descrise la pct.53 și 55, în conformitate cu metodele stabilite în această anexă, cu condiția că este asigurată în mod adecvat corectitudinea calculării și raportării.

ANEXA Nr. II
la regulament

CALCULAREA CERINTELOR DE CAPITAL PENTRU RISCUL DE DECONTARE ȘI RISCUL DE CREDIT AL CONTRAPARTIDEI

RISCUL DE DECONTARE/LIVRARE

1. În cazul tranzacțiilor în care titlurile de creanță, titlurile de capital, valutele și mărfurile (excluzând acordurile *repo* și *reverse repo*, operațiunile de dare de titluri/mărfuri cu împrumut și operațiunile de luare de titluri/mărfuri cu împrumut) rămân nedecontate după data de livrare scadentă, o instituție trebuie să calculeze diferența de preț la care aceasta este expusă. Aceasta este diferența dintre prețul de decontare convenit pentru titlul de creanță, titlul de capital, valuta sau marfa în cauză și valoarea de piață curentă, atunci când diferența poate implica o pierdere pentru instituție. În scopul calculării cerinței de capital, această diferență trebuie înmulțită cu factorul corespunzător din coloana A a Tabelului 1.

Tabelul 1

Număr de zile lucrătoare după data scadentă a decontării	Coloana A (%)
5 — 15	8
16 — 30	50
31 — 45	75
46 sau mai mult	100

TRANZACȚII INCOMPLETE

2. O instituție trebuie să dețină capital, după cum este prevăzut în Tabelul 2, dacă:
- (i) aceasta a plătit pentru titluri, valute sau mărfuri înainte de a le primi sau a livrat titluri, valute sau mărfuri înainte de a primi plata aferentă; și
 - (ii) în cazul tranzacțiilor transfrontaliere, a trecut o zi sau mai mult de când aceasta a efectuat plata ori livrarea.

Tabelul 2

Tratamentul tranzacțiilor incomplete din punct de vedere al cerințelor de capital

Tipul Tranzacției	În perioada		
	până la primul segment al tranzacției (reprezentând plată/livrare contractuală)	de la primul segment al tranzacției (reprezentând plată/livrare contractuală) și până la 4 zile după cel de-al doilea segment al tranzacției (reprezentând plată/livrare contractuală)	cuprinsă în intervalul de la 5 zile lucrătoare după al doilea segment al tranzacției (reprezentând plată/livrare contractuală) și până la stingerea tranzacției
(1)	(2)	(3)	(4)
Tranzacție incompletă	Nicio cerință de capital	Se tratează ca și o expunere	Se deduc, din fondurile proprii, atât valoarea transferată cât și expunerea curentă pozitivă

3. La aplicarea unei ponderi de risc expunerilor din tranzacțiile incomplete tratate în conformitate cu coloana 3 din Tabelul 2, instituțiile care utilizează abordarea prevăzută în *Regulamentul BNR-C.N.V.M. nr. 15/20/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării bazate pe modele interne de rating* pot atribui probabilități de nerambursare contrapartidelor pentru care nu au alte expuneri în afara portofoliului de tranzacționare, pe baza rating-ului extern al contrapartidelor. Instituțiile care utilizează propriile estimări ale pierderii în caz de nerambursare (*loss given default*) pot aplica valoarea pierderilor în caz de nerambursare prevăzută la art. 73 din cadrul aceluiași regulament, expunerilor din tranzacții incomplete tratate în conformitate cu coloana 3 din Tabelul 2 cu condiția să aplice respectiva valoare a pierderii în caz de nerambursare tuturor expunerilor de acest tip. Alternativ, instituțiile care utilizează abordarea prevăzută în *Regulamentul BNR-C.N.V.M. nr. 15/20/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării bazate pe modele interne de rating* pot aplica ponderile de risc, așa cum este prevăzut în cadrul *Regulamentului BNR-C.N.V.M. nr. 14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării standard*, cu condiția să le aplice tuturor expunerilor de acest tip, sau pot aplica o pondere de risc de 100% tuturor expunerilor de acest tip. Dacă nivelul expunerii pozitive ce rezultă din tranzacții incomplete nu are caracter material, instituțiile pot aplica acestor expuneri o pondere de risc de 100%.

4. În cazul unei disfuncționalități generale a sistemului de decontare sau compensare, instituțiile sunt scutite de la calculul cerințelor de capital, efectuat potrivit pct.1 și 2, până la remedierea situației, cu condiția notificării autorității competente cu privire atât la apariția cât și la încetarea unei astfel de situații. În acest caz, incapacitatea unei contrapartide de a deconta o tranzacție nu este considerată nerambursare pentru scopurile riscului de credit.

RISCUL DE CREDIT AL CONTRAPARTIDEI (CCR)

5. Instituțiile au obligația de a deține capital pentru acoperirea riscului de credit al contrapartidei (CCR) care rezultă din expuneri datorate următoarelor:
- a) instrumente financiare derivate tranzacționate pe OTC și instrumente financiare derivate de credit;
 - b) acorduri *repo*, acorduri *reverse repo*, operațiuni de dare sau luare de titluri/mărfuri cu împrumut care se bazează pe titluri sau mărfuri incluse în portofoliul de tranzacționare;
 - c) tranzacțiile de creditare în marjă în legătură cu titluri sau mărfuri; și
 - d) tranzacțiile cu decontare îndelungată.
6. Ținând cont de prevederile pct.7 - 10, valorile expunerilor și valorile ponderate la risc ale expunerilor se calculează în conformitate cu prevederile *Regulamentului BNR-C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării standard*, *Regulamentului BNR-C.N.V.M. nr.15/20/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării bazate pe modele interne de rating* și ale *Regulamentului BNR-C.N.V.M. nr.19/24/2006 privind tehnicile de diminuare a riscului de credit utilizate de instituțiile de credit și firmele de investiții* în cadrul acestora referințele la „instituții de credit” din respectivele prevederi urmând a fi înțelese ca referințe la „instituții”, referințele la „instituții de credit mamă” urmând a fi înțelese ca referințe la „instituții mamă”, termenii care decurg urmând a fi interpretați în consecință.
7. Pentru scopurile pct.6:
- Anexa la *Regulamentul BNR-C.N.V.M. nr.20/25/2006 privind tratamentul riscului de credit al contrapartidei în cazul instrumentelor financiare derivate, al tranzacțiilor de răscumpărare, al operațiunilor de dare/luare de titluri/mărfuri cu împrumut, al tranzacțiilor cu termen lung de decontare și al tranzacțiilor de creditare în marjă* se consideră ca fiind modificată astfel încât să includă art.2 pct.1 lit.f) din *Regulamentul Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare nr.31/2006 de completare a reglementărilor C.N.V.M. în vederea implementării unor prevederi ale directivelor europene*;
- Prevederile *Regulamentului BNR-C.N.V.M. nr.20/25/2006 privind tratamentul riscului de credit al contrapartidei în cazul instrumentelor financiare derivate, al tranzacțiilor de răscumpărare, al operațiunilor de dare/luare de titluri/mărfuri cu împrumut, al tranzacțiilor cu termen lung de decontare și al tranzacțiilor de creditare în marjă* se consideră ca fiind modificate astfel încât să includă, după notele de subsol ale Tabelului 1, următorul text:
- „În scopul obținerii unei valori pentru expunerea de credit potențială viitoare în cazul instrumentelor financiare derivate de credit de tip *total return swap* și *credit default swap*, valoarea nominală a instrumentului este înmulțită cu următoarele procente:
- 5%, în cazul în care obligația de referință este una care, dacă ar da naștere la o expunere directă a instituției, aceasta ar fi un element eligibil pentru scopurile Anexei I; și
 - 10%, în cazul în care obligația de referință este una care, dacă ar da naștere la o expunere directă a instituției, aceasta nu ar fi un element eligibil pentru scopurile Anexei I.
- Totuși, în cazul unui *credit default swap*, se permite instituției a cărei expunere rezultată din *swap* reprezintă o poziție lungă pe instrumentul suport, utilizarea unui factor de 0% pentru calculul expunerii de credit potențială viitoare, cu excepția cazului în care *swap*-ul respectiv face obiectul unei clauze de lichidare în cazul insolvenței entității a cărei expunere rezultată din *swap* reprezintă o poziție scurtă pe instrumentul suport, chiar dacă în legătură cu instrumentul suport nu s-a produs niciun eveniment de credit.”
- În cazul în care instrumentul financiar derivat de credit furnizează protecție în funcție de al n^{lea} caz de nerambursare (*nth to default*) din cadrul unui număr de obligații suport, procentul aplicabil prevăzut mai sus este determinat de obligația cu cea mai scăzută a n^a calitate a creditului (*the nth lowest credit quality*) determinată de faptul că, dacă obligația ar fi una care ar fi asumată de instituție, aceasta ar fi un element eligibil pentru scopurile Anexei I.
8. Pentru scopurile pct.6, la calculul valorilor ponderate la risc ale expunerilor, nu este permisă instituțiilor utilizarea metodei simple a garanțiilor financiare, prevăzută la art.82 - 88 din *Regulamentul BNR-C.N.V.M. nr.19/24/2006 privind tehnicile de diminuare a riscului de credit utilizate de instituțiile de credit și firmele de investiții*, pentru recunoașterea efectelor garanțiilor financiare.

9. Pentru scopurile pct.6, în cazul tranzacțiilor de răscumpărare și al operațiunilor de dare sau luare de titluri/mărfuri cu împrumut înregistrate în portofoliul de tranzacționare, toate instrumentele financiare și mărfurile care sunt eligibile pentru a fi incluse în portofoliul de tranzacționare pot fi recunoscute în calitate de garanții reale eligibile. În cazul expunerilor aferente instrumentelor financiare derivate tranzacționate pe OTC înregistrate în portofoliul de tranzacționare, mărfurile care sunt eligibile a fi incluse în portofoliul de tranzacționare pot fi, de asemenea, recunoscute în calitate de garanții reale eligibile. Pentru scopurile calculării ajustărilor de volatilitate atunci când asemenea instrumente financiare sau mărfuri care nu sunt eligibile potrivit *Regulamentului BNR-C.N.V.M. nr.19/24/2006 privind tehnicile de diminuare a riscului de credit utilizate de instituțiile de credit și firmele de investiții* sunt date cu împrumut, vândute sau furnizate, ori luate cu împrumut, cumpărate sau primite în cadrul unei asemenea tranzacții prin intermediul colateralului sau prin altă modalitate și instituția utilizează abordarea bazată pe ajustări de volatilitate reglementate potrivit Capitolului IV din cadrul aceluiași regulament, astfel de instrumente și mărfuri se tratează în același mod ca și titlurile de capital admise la tranzacționare pe o bursă recunoscută, care nu fac parte dintr-un indice principal.
- În cazul în care instituțiile utilizează abordarea bazată pe estimări proprii ale ajustărilor de volatilitate potrivit Capitolului IV din *Regulamentul BNR-C.N.V.M. nr.19/24/2006 privind tehnicile de diminuare a riscului de credit utilizate de instituțiile de credit și firmele de investiții* în legătură cu instrumentele financiare sau mărfurile care nu sunt eligibile potrivit regulamentului menționat, ajustările de volatilitate trebuie calculate pentru fiecare element individual. În cazul în care instituțiile utilizează abordarea bazată pe modele interne definită în Capitolul IV din cadrul aceluiași regulament, acestea pot aplica, de asemenea, această abordare pentru portofoliul de tranzacționare.
10. Pentru scopurile pct.6, în ceea ce privește recunoașterea acordurilor cadru de compensare care acoperă tranzacții de răscumpărare și/sau operațiuni de dare sau luare de titluri/mărfuri cu împrumut și/sau alte tranzacții ajustate la condițiile pieței (*market-driven transactions*), compensarea între poziții din portofoliul de tranzacționare și din afara portofoliului de tranzacționare este recunoscută doar în cazul în care tranzacțiile compensate îndeplinesc următoarele condiții:
- a) toate tranzacțiile sunt marcate la piață zilnic; și
 - b) orice elemente luate cu împrumut, cumpărate sau primite în cadrul tranzacțiilor, pot fi recunoscute în calitate de garanții financiare eligibile conform *Regulamentului BNR-C.N.V.M. nr.19/24/2006 privind tehnicile de diminuare a riscului de credit utilizate de instituțiile de credit și firmele de investiții*, fără aplicarea pct.9 al acestei anexe.
11. În cazul în care un instrument financiar derivat de credit inclus în portofoliul de tranzacționare face parte dintr-o operațiune de acoperire internă (*internal hedge*) iar protecția creditului este recunoscută potrivit *Regulamentului BNR-C.N.V.M. nr.19/24/2006 privind tehnicile de diminuare a riscului de credit utilizate de instituțiile de credit și firmele de investiții*, se consideră că nu rezultă risc de credit al contrapartidei din poziția pe instrumentul financiar derivat de credit.
12. Cerința de capital este de 8% din totalul valorilor ponderate la risc ale expunerilor.

ANEXA III
la regulament

CALCULAREA CERINȚELOR DE CAPITAL PENTRU RISCUL VALUTAR

1. Dacă valoarea poziției totale nete pe valută și pe aur, calculată conform procedurii stabilite la pct.2, depășește 2% din totalul fondurilor proprii, instituția trebuie să înmulțească suma dintre poziția sa netă pe valută și poziția sa netă pe aur cu 8% pentru a calcula cerința de fonduri proprii care să acopere riscul valutar.
2. În scopul determinării cerințelor de capital pentru riscul valutar se utilizează un calcul în două etape.
- 2.1. În primul rând, se calculează poziția deschisă netă a instituției pe fiecare valută (inclusiv moneda de raportare) și pe aur.

Această poziție deschisă netă constă din suma următoarelor elemente (pozitive ori negative):

- a) poziția spot netă (respectiv toate elementele de activ mai puțin elementele reprezentând datorii, inclusiv dobânda calculată și neajunsă la scadență, pe valuta în cauză sau, pentru aur, poziția netă spot pe aur),
- b) poziția *forward* netă (respectiv toate sumele de primit mai puțin sumele de plătit în cadrul tranzacțiilor *forward* pe valută și pe aur, inclusiv *futures* pe valută și pe aur și principalul aferent *swap*-urilor pe valută care nu se reflectă în poziția spot),
- c) garanții irevocabile (și instrumente similare) care urmează a fi, cu siguranță, executate și, probabil, nu vor fi recuperate,
- d) venituri/cheltuieli viitoare nete care nu sunt încă înregistrate dar sunt deja acoperite în întregime (pot fi incluse aici, la discreția instituției raportoare și cu acordul prealabil al autorității competente, venituri/cheltuieli viitoare nete care nu au fost încă evidențiate în contabilitate dar deja sunt acoperite în întregime prin tranzacții *forward* pe valută). O asemenea opțiune trebuie exercitată în mod consecvent,
- e) echivalentul delta net (sau calculat în funcție de delta) al portofoliului total de opțiuni pe valută și pe aur, și
- f) valoarea de piață a altor opțiuni (altele decât cele pe valută și pe aur).

Pozițiile, pe care o instituție le-a luat în mod deliberat pentru a se acoperi împotriva efectului advers al cursului de schimb asupra indicatorului de capital (*capital ratio*), pot fi excluse de la calculul poziției valutare deschise nete. Asemenea poziții trebuie să fie de natură netranzacționabilă sau structurală, iar excluderea acestora, precum și orice modificare a condițiilor privind excluderea lor, necesită acordul autorității competente. Același tratament, supus aceluiași condiții ca și cele de mai sus, poate fi aplicat pozițiilor, deținute de instituție, în legătură cu elemente care sunt deja deduse la calculul fondurilor proprii.

În ceea ce privește OPC-urile, pentru scopurile calculului la care se face referire în primul alineat, se iau în considerare pozițiile pe valută efective ale OPC. Instituțiile se pot baza pe raportările terților privind pozițiile pe valută ale OPC, în cazul în care corectitudinea acestor raportări este asigurată în mod adecvat. Dacă o instituție nu are cunoștință de pozițiile pe valută ale unui OPC, se presupune că acesta a investit până la limita maximă permisă potrivit mandatului OPC-ului privind investițiile în valută, iar instituția trebuie să ia în considerare, pentru calcularea cerințelor de capital pentru riscul valutar aferent pozițiilor din portofoliul de tranzacționare, expunerea indirectă maximă pe care ar putea să o înregistreze prin asumarea de poziții care prin intermediul OPC se amplifică datorită efectului de pârghie (*leveraged positions*). Aceasta se realizează prin creșterea proporțională a poziției pe OPC până la nivelul maxim al expunerii față de investițiile suport care rezultă din mandatul privind activitatea de investire. Poziția ipotetică pe valută a OPC se tratează ca o valută distinctă potrivit tratamentului aplicabil investițiilor în aur, cu modificarea că, în situația în care direcția investiției OPC este disponibilă, poziția lungă totală poate fi adunată la poziția valutară deschisă lungă totală, iar poziția scurtă totală poate fi adunată la poziția valutară deschisă scurtă totală. Nu este permisă compensarea între asemenea poziții înainte de efectuarea calculului.

Instituțiile pot, cu aprobarea prealabilă a autorității competente, să utilizeze valoarea actualizată netă când se calculează poziția deschisă netă pe fiecare valută și pe aur.

- 2.2. În al doilea rând, pozițiile lungi și scurte nete pe fiecare valută, alta decât moneda de raportare, precum și poziția lungă sau scurtă netă pe aur, se transformă în moneda de raportare la cele mai răspândite cursuri de schimb la vedere (spot) ale pieței. Pentru valutele pentru care Banca Națională a României calculează și comunică cursurile de schimb, se folosesc cotațiile anunțate în ziua respectivă. Aceste poziții sunt, în continuare, adunate separat pentru a forma totalul pozițiilor nete scurte și respectiv totalul pozițiilor nete lungi. Cel mai mare dintre aceste două totaluri reprezintă poziția valutară netă totală a instituției.
3. Prin derogare de la prevederile pct.1 și 2, instituțiile pot, cu aprobarea prealabilă a autorității competente, să utilizeze pentru scopurile aplicării acestei anexe, procedurile de la pct.3.1 și 3.2.
- 3.1. Instituțiile pot să mențină, cerințe de capital pentru acoperirea pozițiilor pe valute strâns corelate, mai mici decât

cele care ar rezulta din aplicarea pct.1 și 2. Autoritatea competentă poate considera două valute ca fiind strâns corelate numai dacă, în următoarele 10 zile lucrătoare, apariția unei pierderi, din poziții egale și opuse pe astfel de valute, de 4% sau mai puțin din valoarea respectivei poziții puse în corespondență (exprimată în moneda de raportare), are o probabilitate - calculată pe baza ratelor de schimb zilnice pe ultimii 3 sau 5 ani - de cel puțin 99%, atunci când se folosește o perioadă de observare de trei ani, sau de cel puțin 95%, când se folosește o perioadă de observare de 5 ani. Cerința de fonduri proprii pentru poziția pusă în corespondență, pe două valute strâns corelate, este de 4% înmulțită cu valoarea poziției puse în corespondență. Cerința de capital pentru pozițiile pe valutele strâns corelate, nepuse în corespondență, precum și pentru toate pozițiile pe alte valute, este de 8% înmulțit cu cea mai mare dintre suma pozițiilor nete scurte și suma pozițiilor nete lungi pe valutele respective, după eliminarea pozițiilor pe valutele strâns corelate, puse în corespondență.

- 3.2. Instituțiile pot ca din cadrul oricărei metode aplicate dintre cele descrise la pct.1, 2 și 3.1 să elimine pozițiile pe orice valută care face obiectul unui acord inter-guvernamental, obligatoriu din punct de vedere legal, de limitare a variației acesteia față de alte valute prevăzute de acordul respectiv. Instituțiile își calculează pozițiile puse în corespondență pe asemenea valute și le supun unei cerințe de capital care să nu fie mai mică de jumătate din variația maximă permisă valutelor în cauză, stabilită în respectivul acord inter-guvernamental. Pozițiile nepuse în corespondență pe respectivele valute se tratează în același mod ca și celelalte valute.

Prin derogare de la prevederile primului alineat, instituțiile pot calcula cerința de capital pentru pozițiile puse în corespondență pe valute ale statelor membre participante la cea de-a doua etapă a uniunii economice și monetare prin înmulțirea valorii aferente unor asemenea poziții puse în corespondență cu 1,6%.

4. Pozițiile nete pe valute compozite pot fi descompuse pe valutele componente în funcție de cotele în vigoare.

ANEXA Nr.IV
la regulamentul**CALCULAREA CERINTELOR DE CAPITAL PENTRU RISCUL DE MARFĂ**

1. Fiecare poziție pe mărfuri sau pe instrumente financiare derivate pe mărfuri se exprimă în unități de măsură standard. Prețul spot pentru fiecare marfă se exprimă în moneda de raportare.
2. Pentru scopul calculării riscului de piață, pozițiile pe aur sau pe instrumente financiare derivate pe aur se consideră ca fiind supuse riscului valutar și se tratează conform Anexei III sau Anexei V, după caz.
3. Instituțiile pot exclude pozițiile care sunt în adevăratul sens finanțări de stocuri, doar pentru scopurile acestei anexe (respectiv de la calcularea riscului de marfă).
4. Riscul de rată a dobânzii și cel valutar, care nu sunt acoperite de prevederile acestei anexe, se includ la calcularea riscului general pentru titlurile de creanță tranzacționate și la calcularea riscului valutar.
5. În cazul în care poziția scurtă devine scadentă înaintea poziției lungi, instituțiile trebuie să ia măsuri împotriva riscului unei crize de lichiditate care poate exista în unele piețe.
6. Pentru scopul pct.19, excedentul pozițiilor lungi (scurte) ale unei instituții față de pozițiile sale scurte (lungi), pe o marfă și pe instrumente financiare derivate identice pe marfa respectivă (contracte *futures*, opțiuni și *warrant*-uri pe marfa respectivă), reprezintă poziția sa netă pe acea marfă.
Pozițiile pe instrumente financiare derivate pot fi tratate, așa cum este prevăzut la pct.8, 9 și 10, ca și poziții pe marfa suport.
7. Instituțiile pot considera următoarele poziții ca și poziții pe aceeași marfă:
 - a) poziții pe diferite subcategorii de mărfuri în cazurile în care subcategoriile sunt livrabile una contra celeilalte; și
 - b) poziții pe mărfuri similare dacă acestea au caracteristici apropiate, putând fi substituite (fungibile), și dacă poate fi stabilită în mod clar o relație minimă de 0,9 între variațiile de preț, pe durata a minimum un an.

Instrumente speciale

8. Contractele *futures* pe mărfuri și angajamentele *forward* de a cumpăra sau de a vinde mărfuri individuale se încorporează în sistemul de cuantificare ca valori noționale exprimate în unități de măsură standard și li se atribuie o scadență în funcție de data expirării.
În cazul unui contract *futures* tranzacționat pe bursă, poate fi luată în considerare, ca și cerință de capital, marja cerută de bursă, dacă marja respectivă este cel puțin egală cu cerința de capital pentru un contract *futures* care ar rezulta dintr-un calcul efectuat folosind metoda stabilită în cuprinsul acestei anexe sau din aplicarea metodei modelelor interne, descrisă în Anexa V.
De asemenea, în cazul unui instrument financiar derivat pe mărfuri tranzacționat pe OTC, de tipul celui la care se face referire în acest punct, care a fost compensat de către o casă de compensare recunoscută de către autoritățile competente din România, poate fi luată în considerare, ca și cerință de capital, marja cerută de casa de compensare, dacă marja respectivă este cel puțin egală cu cerința de capital pentru contractul în cauză care ar rezulta dintr-un calcul efectuat folosind metoda stabilită în cuprinsul acestei anexe sau din aplicarea metodei modelelor interne, descrisă în Anexa V. Instituțiile trebuie să dispună de capacitatea de a realiza în orice moment verificarea echivalenței dintre asemenea cerințe de marjă și cerințele de capital calculate conform metodelor menționate anterior. Verificarea efectivă a echivalenței menționate se realizează cel puțin la datele pentru care se întocmesc raportările.
9. *Swap*-urile pe mărfuri, în care un segment al tranzacției este un preț fixat iar celălalt este prețul de piață curent, se încorporează în abordarea pe benzi de scadență, așa cum este prevăzut la pct.13 - 18, ca o serie de poziții egale cu valoarea noțională a contractului, o poziție corespunzând fiecărei plăți aferente *swap*-ului, și se încadrează în benzile de scadență stabilite în Tabelul 1 de la pct.13. Pozițiile sunt poziții lungi dacă instituția plătește un preț fix și primește un preț variabil și sunt poziții scurte dacă instituția primește un preț fix și plătește un preț variabil.
Swap-urile pe mărfuri, în care segmentele tranzacției sunt pe mărfuri diferite, se raportează în benzile de scadență relevante pentru abordarea pe benzi de scadență.
10. Pentru scopurile acestei anexe, opțiunile pe mărfuri sau pe instrumentele financiare derivate pe mărfuri se tratează ca și cum ar fi poziții egale în valoare cu suma aferentă instrumentului suport la care se referă opțiunea, înmulțită cu valoarea delta aferentă. Pozițiile astfel obținute pot fi compensate cu orice poziții de semn opus pe mărfuri suport sau pe instrumente financiare derivate pe mărfuri, identice. Valoarea delta utilizată este cea a bursei în cauză sau, în cazul în care aceasta nu este disponibilă, precum și în cazul opțiunilor tranzacționate pe OTC, este cea calculată de instituția însăși, sub rezerva că autoritatea competentă este convinsă de faptul că

modelul utilizat de către instituția respectivă este rezonabil, bazat pe ipoteze suficient de prudente; în acest din urmă caz instituția trebuie să notifice autoritatea competentă cu privire la modelul ales, autoritatea competentă urmând a decide de la caz la caz dacă este necesară revizuirea modelului.

Totodată instituțiile trebuie să dețină suficient capital pentru acoperirea riscurilor caracteristice opțiunilor, altele decât riscul delta.

În cazul unei opțiuni scrise, pe mărfuri, tranzacționată pe bursă, poate fi luată în considerare ca și cerință de capital marja cerută de bursă, dacă marja respectivă este cel puțin egală cu cerința de capital pentru o opțiune, care ar rezulta dintr-un calcul efectuat folosind metoda stabilită în cuprinsul acestei anexe sau din aplicarea metodei modelelor interne, descrisă în Anexa V.

De asemenea, în cazul unei opțiuni pe mărfuri tranzacționată pe OTC, care a fost compensată de către o casă de compensare recunoscută de către autoritățile competente din România, poate fi luată în considerare ca și cerință de capital marja cerută de casa de compensare, dacă marja respectivă este cel puțin egală cu cerința de capital pentru o opțiune tranzacționată pe OTC, care ar rezulta dintr-un calcul efectuat folosind metoda stabilită în cuprinsul acestei anexe sau din aplicarea metodei modelelor interne, descrisă în Anexa V. Instituțiile trebuie să dispună de capacitatea de a realiza în orice moment verificarea echivalenței dintre asemenea cerințe de marjă și cerințele de capital calculate conform metodelor menționate anterior. Verificarea efectivă a echivalenței menționate se realizează cel puțin la datele pentru care se întocmesc raportările.

Cerința pentru o opțiune pe mărfuri cumpărată, tranzacționată pe bursă sau pe OTC, poate fi aceeași ca și cea pentru marfa suport, dar fără să depășească valoarea de piață a opțiunii. Cerința pentru o opțiune scrisă, tranzacționată pe OTC, se stabilește în funcție de marfa suport a acesteia.

11. *Warrant*-urile pe mărfuri se tratează în același mod ca și opțiunile pe mărfuri, conform pct.10.
12. O instituție, în cazul în care transferă mărfurile sau drepturile garantate referitoare la proprietatea mărfurilor, în cadrul unui acord *repo*, sau în cazul în care dă mărfurile cu împrumut, în cadrul unui acord de dare de mărfuri cu împrumut, trebuie să includă asemenea mărfuri la calculul cerinței de capital conform acestei anexe.

(a) *Abordarea pe benzi de scadență*

13. Instituția trebuie să utilizeze un tabel cu benzi de scadență, separat pentru fiecare marfă, conform Tabelului 1. Toate pozițiile pe acea marfă și toate pozițiile care sunt considerate ca fiind poziții pe aceeași marfă, conform pct.7, se încadrează în benzile de scadență corespunzătoare. Stocurile fizice se încadrează pe prima bandă de scadență.

Tabelul 1

Banda de scadență	Rata <i>spread</i> (%)
(1)	(2)
$0 \leq 1$ lună	1.50
$> 1 \leq 3$ luni	1.50
$> 3 \leq 6$ luni	1.50
$> 6 \leq 12$ luni	1.50
$> 1 \leq 2$ ani	1.50
$> 2 \leq 3$ ani	1.50
> 3 ani	1.50

14. Pozițiile pe aceeași marfă sau care sunt considerate conform pct.7 ca fiind poziții pe aceeași marfă pot fi compensate și pot fi încadrate pe benzi de scadență corespunzătoare pe bază netă pentru:
 - a) pozițiile pe contracte care au scadența la aceeași dată; și
 - b) pozițiile pe contracte care înregistrează unul față de celălalt o diferență de scadență de maxim 10 zile, dacă contractele sunt tranzacționate pe piețe care au date de livrare zilnice.
15. Instituția trebuie să calculeze, în continuare, suma pozițiilor lungi și suma pozițiilor scurte în fiecare bandă de scadență. Suma pozițiilor lungi (scurte) puse în corespondență cu pozițiile scurte (lungi) într-o anumită bandă de scadență reprezintă poziția pusă în corespondență în acea bandă de scadență, în timp ce poziția reziduală lungă sau scurtă reprezintă poziția nepusă în corespondență pentru aceeași bandă.
16. Acea parte a poziției lungi (scurte), nepusă în corespondență în cadrul unei anumite benzi de scadență, care este pusă în corespondență cu poziția scurtă (lungă), nepusă în corespondență în cadrul unei benzi de scadență ulterioare, reprezintă poziția pusă în corespondență între două benzi de scadență. Acea parte a poziției lungi sau scurte, nepusă în corespondență, care nu poate fi astfel pusă în corespondență, reprezintă poziția nepusă în corespondență.

17. Cerința de capital a instituției pentru fiecare marfă se calculează, pe baza benzilor de scadență relevante, ca sumă a următoarelor:
- suma pozițiilor lungi și scurte puse în corespondență, înmulțită cu rata *spread* corespunzătoare așa cum este indicat în a doua coloană a Tabelului 1 de la pct.13, pentru fiecare bandă de scadență, și înmulțită cu prețul spot al mărfii;
 - poziția pusă în corespondență între două benzi de scadență, înmulțită, pentru fiecare bandă de scadență în care o poziție nepusă în corespondență este reportată, cu 0,6% (rată *carry*) și cu prețul spot al mărfii; și
 - pozițiile reziduale nepuse în corespondență, înmulțite cu 15% (rată *outright*) și cu prețul spot al mărfii.
18. Cerința de capital totală a instituției pentru riscul de marfă se calculează ca sumă a cerințelor de capital calculate pentru fiecare marfă, conform pct.17.

(b) *Abordarea simplificată*

19. În scopul calculării cerințelor de capital pentru riscul de marfă, instituțiile pot opta pentru abordarea simplificată. În cazul în care ia decizia de a utiliza această abordare, instituția trebuie să notifice autoritatea competentă cu privire la decizia respectivă. Cerința de capital a instituției pentru fiecare marfă se calculează ca sumă a:
- 15% din poziția netă, lungă sau scurtă, înmulțită cu prețul spot al mărfii; și
 - 3% din poziția brută, lungă plus scurtă, înmulțită cu prețul spot al mărfii.
20. Cerința de capital totală a instituției pentru riscul de marfă se calculează ca sumă a cerințelor de capital calculate pentru fiecare marfă, conform pct.19.

(c) *Abordarea extinsă pe benzi de scadență*

21. Instituțiile pot să utilizeze ratele minime de *spread*, *carry* și *outright* stabilite în următorul tabel (Tabelul 2), în locul celor indicate la pct.13, 14, 17 și 18, în condițiile în care, acestea:
- desfășoară activități semnificative cu mărfuri,
 - au un portofoliu diversificat de mărfuri, și
 - nu sunt încă în măsură să utilizeze modele interne pentru scopul calculării cerințelor de capital privind riscul de marfă în conformitate cu Anexa V.

Instituția trebuie să notifice autoritatea competentă în cazul în care ia decizia de a utiliza această abordare.

Tabelul 2

	Metale prețioase (exceptând aurul)	Metale de bază	Produse agricole (perisabile)	Altele, inclusiv produse energetice
Rata <i>spread</i> (%)	1,0	1,2	1,5	1,5
Rata <i>carry</i> (%)	0,3	0,5	0,6	0,6
Rata <i>outright</i> (%)	8	10	12	15

ANEXA Nr. V
la regulament**UTILIZAREA MODELELOR INTERNE PENTRU CALCULAREA CERINTELOR DE CAPITAL**

1. Instituțiile pot, în condițiile stabilite în această anexă, să calculeze cerințele de capital pentru riscul de poziție, riscul valutar și/sau riscul de marfă prin utilizarea propriilor modele interne de administrare a riscului, în loc să utilizeze metodele descrise în Anexele I, III și IV, sau o combinație între acestea. În fiecare caz este necesară recunoașterea prealabilă din partea autorității competente a utilizării modelelor pentru scopurile supravegherii adecvării capitalului.
2. Recunoașterea este acordată numai dacă, în opinia autorității competente, sistemul de administrare a riscului deținut de către instituție este solid din punct de vedere conceptual și este implementat cu integritate și dacă, în mod particular, sunt îndeplinite următoarele standarde calitative:
 - a) modelul intern de cuantificare a riscului face parte integrantă din procesul instituției de administrare zilnică a riscului și servește ca bază pentru raportarea, către conducerea superioară a instituției, a expunerilor la risc;
 - b) instituția are o unitate de control al riscului care este independentă de unitățile care desfășoară activități de tranzacționare și care raportează direct conducerii superioare. Unitatea respectivă trebuie să fie responsabilă pentru proiectarea și implementarea sistemului de administrare a riscului. Aceasta trebuie să producă și să analizeze rapoarte zilnice asupra rezultatelor modelului de cuantificare a riscului și asupra măsurilor adecvate care trebuie luate în ceea ce privește limitele de tranzacționare. Unitatea trebuie să aibă de asemenea ca sarcină să conducă validarea inițială și pe bază continuă a modelului intern;
 - c) consiliul de administrație al instituției și conducerea superioară sunt implicate în mod activ în procesul de control al riscului, iar rapoartele zilnice realizate de către unitatea de control al riscului sunt analizate de către un nivel al conducerii cu suficientă autoritate pentru a impune atât diminuarea pozițiilor luate de fiecare dintre cei care efectuează tranzacții (*traders*), cât și diminuarea expunerii totale la risc a instituției;
 - d) instituția are, în cadrul unităților care desfășoară activități de tranzacționare, control al riscului, audit și al celor responsabile cu înregistrarea și monitorizarea tranzacțiilor inițiate (*back-office*), personal suficient de numeros și de calificat în utilizarea modelelor sofisticate;
 - e) instituția a stabilit proceduri pentru monitorizarea și asigurarea respectării setului formalizat de politici și proceduri de control interne privind funcționarea generală a sistemului de cuantificare a riscului;
 - f) modelul instituției are un istoric care demonstrează acuratețea rezonabilă a acestuia în cuantificarea riscului;
 - g) instituția derulează în mod frecvent un program riguros de simulare de criză (*stress testing*), iar rezultatele acestor simulări de criză sunt analizate de către conducerea superioară și se reflectă în politicile și limitele pe care aceasta le stabilește. Acest proces trebuie să vizeze în special lipsa de lichiditate a piețelor în condiții de criză, riscul de concentrare, piețele unidirecționale (*one way markets*), riscul de eveniment și riscul de trecere bruscă în starea de nerambursare (*jump-to-default risk*), neliniaritatea produselor, pozițiile mult în-afara-banilor (*deep out-of-the-money*), pozițiile supuse discontinuității prețurilor (*gapping of prices*) sau alte riscuri care ar putea să nu fie surprinse adecvat de către modelele interne. Șocurile aplicate trebuie să reflecte natura portofoliilor și timpul necesar acoperirii sau administrării riscurilor în condiții de criză ale pieței; și
 - h) instituția trebuie să desfășoare, ca parte componentă a procesului periodic de audit intern, o analiză independentă a sistemului său de cuantificare a riscului.

Analiza prevăzută la lit.h) a primului alineat trebuie să includă atât activitățile unităților care desfășoară activități de tranzacționare, cât și activitățile unității independente de control al riscului. Cel puțin o dată pe an, instituția trebuie să reanalizeze procesul general de administrare a riscului.

Analiza trebuie să aibă în vedere următoarele:

- a) caracterul adecvat al documentației sistemului și procesului de administrare a riscului, precum și organizarea unității de control al riscului;
- b) integrarea rezultatelor cuantificării riscului de piață în cadrul administrării zilnice a riscului și integritatea sistemului de informare a conducerii;
- c) procesul pe care instituția îl utilizează pentru aprobarea modelelor de evaluare a riscului (*risk-pricing models*) și pentru aprobarea sistemelor de evaluare care sunt folosite de către personalul din unitățile responsabile cu inițierea tranzacțiilor (*front office*) sau din unitățile responsabile cu înregistrarea și monitorizarea tranzacțiilor inițiate (*back office*);

- d) întinderea riscurilor de piață surprinse de către modelul de cuantificare a riscului și validarea oricăror modificări semnificative în cadrul procesului de cuantificare a riscului;
 - e) acuratețea și completitudinea datelor aferente pozițiilor, acuratețea și relevanța în ceea ce privește ipotezele referitoare la volatilitate și corelație, și acuratețea calculului de evaluare și de sensibilitate la risc;
 - f) procesul de verificare pe care instituția îl utilizează la evaluarea coerenței, oportunității și fiabilității surselor de date folosite pentru rularea modelelor interne, inclusiv independența unor asemenea surse de date; și
 - g) procesul de verificare pe care instituția îl utilizează la evaluarea programului de testare ex-post (*back-testing*), care este derulat cu scopul de a evalua acuratețea modelului.
3. Instituțiile trebuie să dispună de proceduri pentru a asigura validarea adecvată a modelelor interne de către părți cu calificare adecvată, independente de procesul de elaborare, care verifică dacă respectivele modele sunt solide din punct de vedere conceptual și dacă surprind în mod adecvat toate riscurile cu caracter material. Validarea se derulează atunci când modelul intern este elaborat inițial și atunci când sunt operate modificări semnificative asupra modelului intern. Validarea se derulează de asemenea periodic, în special atunci când au intervenit modificări structurale semnificative ale pieței sau modificări ale compoziției portofoliului care ar putea determina ca modelul intern să nu mai fie adecvat. Pe măsură ce tehnicile și cele mai bune practici în domeniu evoluează, instituțiile trebuie să facă uz de aceste progrese. Validarea modelului intern nu se poate limita la testarea ex-post (*back-testing*), și trebuie să includă cel puțin următoarele:
- a) teste pentru a demonstra că orice ipoteze aferente modelului intern sunt pertinente și nu subestimează sau supraestimează riscul;
 - b) în plus față de programele de testare ex-post (*back-testing*) ale autorității de supraveghere, instituțiile trebuie să deruleze propriile teste de validare a modelului intern în conformitate cu riscurile și structurile portofoliilor; și
 - c) utilizarea portofoliilor ipotetice pentru a asigura că modelul intern este capabil să țină cont de trăsături structurale particulare care pot apare, de exemplu riscurile aferente bazei (*basis risks*), cu caracter material, și riscul de concentrare.
4. Instituția trebuie să monitorizeze acuratețea și eficacitatea modelului său prin derularea unui program de testare ex-post (*back-testing*). Programul de testare ex-post (*back-testing*) trebuie să furnizeze, pentru fiecare zi lucrătoare, o comparație între nivelul valorii la risc (*value-at-risk*) pe o zi, generat de modelul instituției pe baza pozițiilor din portofoliu de la sfârșitul zilei, și nivelul variației pe o zi a valorii portofoliului, constatat la sfârșitul următoarei zile lucrătoare.
- Capacitatea instituției de a efectua testarea ex-post (*back-testing*) se analizează de către autoritatea competentă atât în ceea ce privește utilizarea variațiilor actuale în valoarea portofoliului, cât și a variațiilor ipotetice. Efectuarea testării ex-post (*back-testing*) prin utilizarea variațiilor ipotetice în valoarea portofoliului se bazează pe o comparație între valoarea portofoliului la sfârșitul zilei și, presupunând poziții neschimbate, valoarea portofoliului la sfârșitul zilei următoare. În cazul în care autoritatea competentă consideră că programul de testare ex-post (*back-testing*) al unei instituții prezintă deficiențe, instituția respectivă trebuie să ia măsuri adecvate pentru îmbunătățirea acestui program. Instituțiile trebuie să deruleze programul de testare ex-post (*back-testing*) atât pe baza rezultatelor ipotetice (utilizând variațiile de valoare ale portofoliului care ar avea loc dacă pozițiile de la sfârșitul zilei ar rămâne nemodificate) cât și pe baza rezultatelor tranzacționării efective (excluzând taxe, comisioane și venitul net din dobânzi).
5. În scopul calculării cerințelor de capital pentru riscul specific aferent pozițiilor pe titluri de capital și pe titluri de creanță, tranzacționate, instituțiile pot utiliza, cu aprobarea prealabilă a autorității competente, un model intern dacă, în plus față de respectarea celorlalte condiții din cuprinsul acestei anexe, modelul:
- a) explică istoricul variației de preț în cadrul portofoliului;
 - b) surprinde concentrarea în termeni de volum și de schimbări de compoziție a portofoliului;
 - c) este robust în cazul unui mediu advers;
 - d) este validat prin testare ex-post (*back-testing*) derulată în scopul de a evalua dacă riscul specific este surprins cu acuratețe. În cazul în care testarea ex-post (*back-testing*) este realizată pe bază de subportofolii relevante, subportofoliile respective trebuie alese într-o manieră coerentă;
 - e) surprinde riscul aferent bazei (*basis risk*) specific poziției, ceea ce înseamnă că instituțiile trebuie să demonstreze că modelul intern este sensibil la diferențele datorate unor particularități deosebite, cu caracter material, între poziții similare, dar nu identice; și
 - f) surprinde riscul de eveniment.
- Instituția trebuie să îndeplinească, de asemenea, următoarele condiții:

- atunci când o instituție este supusă riscului de eveniment care nu este reflectat de nivelul valorii la risc (*value-at-risk*), deoarece depășește perioada de deținere de 10 zile și intervalul de încredere de 99% (evenimente cu probabilitate scăzută și cu impact negativ major), instituția trebuie să asigure luarea în calcul la evaluarea internă a capitalului a impactului unor astfel de evenimente; și
- modelul intern al instituției trebuie să evalueze în mod prudent, prin intermediul unor scenarii de piață realiste, riscul care rezultă din poziții mai puțin lichide și din poziții cu o transparență a prețului limitată. În plus, modelul intern trebuie să îndeplinească standardele minime cu privire la date. Substituenții (*proxies*) trebuie să fie suficient de prudenți și pot fi utilizați doar atunci când datele disponibile sunt insuficiente sau nu reflectă adevărata volatilitate a unei poziții sau a unui portofoliu.

Mai mult, pe măsură ce tehnicile și cele mai bune practici în domeniu evoluează, instituțiile trebuie să facă uz de aceste progrese. În plus, la calcularea cerințelor de capital, instituția trebuie să dispună de o abordare prin care să surprindă riscul de nerambursare, aferent pozițiilor din portofoliul de tranzacționare, care este adițional riscului de nerambursare surprins de nivelul valorii la risc (*value-at-risk*) în conformitate cu cerințele precizate anterior în cadrul prezentului punct. În vederea evitării dublei includeri, atunci când calculează cerința de capital aferentă riscului de nerambursare adițional (*incremental default risk charge*), o instituție poate să ia în considerare măsura în care riscul de nerambursare a fost deja încorporat în nivelul valorii la risc (*value-at-risk*), în special pentru pozițiile cu risc care ar putea și ar urma să fie închise într-un interval de 10 zile în cazul unor condiții de piață adverse sau altor semnale privind deteriorarea mediului de credit. Atunci când instituția surprinde riscul de nerambursare adițional printr-o cerință suplimentară de capital, aceasta trebuie să dispună de metodologii de validare a rezultatului cuantificării.

Instituția trebuie să demonstreze că abordarea sa respectă standarde sănătoase comparabile cu cele prevăzute în *Regulamentul BNR-C.N.V.M. nr.15/20/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării bazate pe modele interne de rating*, presupunându-se un nivel constant al riscului și fiind operate ajustări, dacă este cazul, pentru a reflecta impactul lichidității, concentrărilor, acoperirii (*hedging*) și impactul caracteristicilor specifice opțiunilor (*optionality*).

O instituție care nu surprinde riscul de nerambursare adițional printr-o abordare dezvoltată intern trebuie să calculeze cerința suplimentară de capital printr-o abordare care să asigure coerența fie cu abordarea prevăzută în cadrul *Regulamentului BNR-C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării standard*, fie cu abordarea prevăzută în *Regulamentul BNR-C.N.V.M. nr.15/20/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării bazate pe modele interne de rating*.

În ceea ce privește expunerile din securitizarea clasică sau sintetică care ar fi supuse unui tratament de deducere în conformitate cu tratamentul stabilit în art.22 alin.(1) și (3) din *Regulamentul BNR-C.N.V.M. nr.18/23/2006 privind fondurile proprii ale instituțiilor de credit și ale firmelor de investiții* sau care ar fi ponderate la risc cu 1250% în conformitate cu art.5(1), art.8, art.15 - 17 și Capitolul V din *Regulamentul BNR-C.N.V.M. nr.21/26/2006 privind tratamentul riscului de credit aferent expunerilor securizate și al pozițiilor din securitizare*, aceste poziții se supun unei cerințe de capital care nu poate fi mai mică decât cea stabilită conform tratamentului respectiv. Instituțiile care sunt *dealer*-i în aceste expuneri pot aplica un tratament diferit numai în condițiile obținerii aprobării din partea autorității competente pe baza prezentării unei documentații prin care se demonstrează, pe lângă intenția de tranzacționare, faptul că, pentru expunerile din securitizare sau, în cazul securitizărilor sintetice care se bazează exclusiv pe instrumente financiare derivate de credit, pentru expunerile din securitizare sau pentru toate componentele de risc constituate ale acestora, există o piață lichidă bidirecțională (*two-way market*). Pentru scopurile acestei secțiuni o piață se consideră a fi bidirecțională atunci când există oferte independente făcute cu bună-credință, de a cumpăra și a vinde, astfel încât pot fi determinate într-un interval de o zi, fie un preț rezonabil înrudit cu ultimul preț de vânzare, fie cotații de preț (cerere-ofertă) curente, de bună credință și competitive, iar decontarea la un astfel de preț se poate realiza într-un interval relativ scurt de timp în conformitate cu practicile de tranzacționare (*trade custom*). Pentru ca o instituție să aplice un tratament diferit, aceasta trebuie să dețină suficiente date de piață pentru a se asigura surprinderea, în totalitate, a concentrării riscului de nerambursare al acestor expuneri, prin intermediul abordării interne utilizate de către aceasta pentru cuantificarea riscului de nerambursare adițional, în conformitate cu standardele stabilite mai sus.

6. Instituțiile care utilizează modele interne ce nu sunt recunoscute conform pct. 5 se supun unei cerințe de capital separate pentru riscul specific, calculată conform Anexei I.
7. Pentru scopurile pct.9 lit.b), rezultatele aferente calculelor proprii ale instituției se înmulțesc cu un factor de multiplicare de cel puțin 3.
8. Factorul de multiplicare se majorează cu un factor complementar cu valoarea cuprinsă între 0 și 1, potrivit

Tabelului 1, în funcție de numărul de depășiri puse în evidență de către testarea ex-post (*back-testing*), aferente ultimelor 250 de zile lucrătoare. Instituțiile trebuie să calculeze depășirile, într-un mod consecvent, pe baza testării ex-post (*back-testing*), atât prin utilizarea variațiilor actuale în valoarea portofoliului, cât și prin utilizarea variațiilor ipotetice; valoarea factorului complementar se stabilește pe baza numărului maxim de depășiri rezultat prin utilizarea celor două tipuri de variații. O depășire reprezintă o variație de o zi în valoarea portofoliului care depășește cuantificarea valorii la risc (*value-at-risk*) aferente zilei respective, generată de modelul instituției. Pentru scopul determinării factorului complementar, numărul de depășiri trebuie evaluat cel puțin trimestrial.

Tabelul 1

Numărul de depășiri	Factorul complementar
Mai puține de 5	0,00
5	0,40
6	0,50
7	0,65
8	0,75
9	0,85
10 sau mai multe	1,00

De la caz la caz, în situații excepționale, autoritatea competentă poate acorda derogare de la cerința de a majora factorul de multiplicare cu factorul complementar corespunzător Tabelului 1, dar numai în condițiile în care instituția demonstrează în mod convingător că o asemenea majorare nu se justifică și că modelul este în esență solid.

Dacă se înregistrează depășiri numeroase, indicând astfel că modelul nu este suficient de exact, recunoașterea modelului se revocă de către autoritatea competentă sau se impun, de către aceasta, măsuri adecvate pentru a asigura îmbunătățirea cu promptitudine a modelului.

Pentru a permite autorității competente să monitorizeze pe bază continuă corectitudinea factorului complementar, instituțiile trebuie să notifice acesteia cu promptitudine, în orice caz nu mai târziu de 5 zile lucrătoare, depășirile care rezultă din programul de testare ex-post (*back-testing*) și care, conform tabelului de mai sus, ar implica o creștere a factorului complementar.

9. Fiecare instituție trebuie să îndeplinească o cerință de capital exprimată ca cea mai mare dintre:
 - a) valoarea la risc (*value-at-risk*) aferentă zilei precedente, cuantificată conform parametrilor specificați în prezenta anexă, la care se adaugă, dacă este cazul, cerința de capital pentru riscul de nerambursare adițional prevăzută la pct.5; sau
 - b) media nivelurilor zilnice ale valorii la risc (*value-at-risk*) din ultimele 60 de zile lucrătoare, înmulțită cu factorul menționat la pct.7, ajustată cu factorul la care se face referire la pct.8, la care se adaugă, dacă este cazul, cerința de capital pentru riscul de nerambursare adițional prevăzută la pct.5.
10. Modul de calcul al valorii la risc (*value-at-risk*) este supus următoarelor standarde minime:
 - a) calcularea, cel puțin zilnic, a valorii la risc (*value-at-risk*);
 - b) un interval de încredere unilateral (*one-tailed*) de 99%;
 - c) o perioadă de deținere echivalentă cu 10 zile;
 - d) o perioadă efectivă de observare de cel puțin un an, cu excepția cazului în care se justifică o perioadă de observare mai scurtă datorită unei majorări subite și semnificative a volatilității prețurilor; și
 - e) actualizarea trimestrială a datelor.
11. Modelul trebuie să surprindă cu acuratețe toate riscurile de preț, cu caracter material, ale pozițiilor pe opțiuni sau pe instrumente similare acestora, iar orice alte riscuri care nu sunt surprinse de către model trebuie să fie acoperite în mod adecvat de fondurile proprii.
12. Modelul de cuantificare a riscului trebuie să surprindă un număr suficient de factori de risc, în funcție de nivelul activității instituției pe diverse piețe și, în special, factorii specificați mai jos.

Riscul de rată a dobânzii

Sistemul de cuantificare a riscului trebuie să încorporeze un set de factori de risc corespunzător ratelor dobânzii pe fiecare monedă în care instituția înregistrează poziții sensibile la rata dobânzii, în bilanț și în afara bilanțului. Instituția trebuie să modeleze curbele de randament folosind una dintre abordările general acceptate. Pentru expunerile, cu caracter material, la riscul de rată a dobânzii în monede și pe piețe importante, curba de randament trebuie divizată în minimum șase benzi de scadență pentru a surprinde variațiile volatilității ratelor de-a lungul curbei de randament. Sistemul de cuantificare a riscului trebuie, de asemenea, să surprindă riscul legat de variațiile, imperfect corelate, ale diferitelor curbe de randament.

Riscul valutar

Sistemul de cuantificare a riscului trebuie să încorporeze factorii de risc corespunzători aurului și valutelor individuale în care sunt exprimate pozițiile instituției.

În cazul OPC-urilor, se iau în considerare pozițiile pe valută efective ale acestora. Instituțiile se pot baza pe raportările terților privind pozițiile pe valută ale OPC, în cazul în care corectitudinea acestor raportări este asigurată în mod adecvat. Dacă o instituție nu are cunoștință de pozițiile pe valută ale unui OPC, această poziție trebuie extrasă și tratată în conformitate cu Anexa III pct. 2.1 alin.(4).

Riscul legat de titluri de capital

Sistemul de cuantificare a riscului trebuie să utilizeze un factor de risc separat, cel puțin pentru fiecare dintre piețele de titluri de capital în care instituția deține poziții semnificative.

Riscul de marfă

Sistemul de cuantificare a riscului trebuie să utilizeze un factor de risc separat, cel puțin pentru fiecare marfă în care instituția deține poziții semnificative. Sistemul de cuantificare a riscului trebuie, de asemenea, să surprindă riscul legat de variațiile, imperfect corelate, ale mărfurilor similare, dar nu identice, precum și expunerea la modificările prețurilor *forward* apărută ca urmare a decalajului scadențelor. De asemenea, acesta trebuie să țină cont de caracteristicile pieței, mai ales de datele de livrare și de libertatea de manevră a celor care efectuează tranzacții (*traders*) în ceea ce privește închiderea pozițiilor.

13. Instituțiile pot să utilizeze corelații empirice în cadrul și de-a lungul categoriilor de risc în cazul în care, în opinia autorității competente, sistemul de cuantificare a corelațiilor pe care îl deține instituția este solid și implementat cu integritate.

ANEXA Nr. VI
la regulament**TRANZACȚIONAREA**
PARTEA A - INTENȚIA DE TRANZACȚIONARE

1. Pozițiile/portfoliile deținute cu intenția de tranzacționare trebuie să îndeplinească următoarele cerințe:
 - a) pentru poziția/instrumentul sau portofoliul respectiv trebuie să existe o strategie de tranzacționare formalizată, aprobată de conducerea superioară, care trebuie să includă orizontul de deținere așteptat;
 - b) pentru administrarea activă a pozițiilor trebuie să existe politici și proceduri clar definite, care să includă următoarele:
 - (i) pozițiile asumate la nivel de oficiu de tranzacționare;
 - (ii) limitele aferente unei poziții sunt stabilite și monitorizate pentru a se asigura caracterul lor adecvat;
 - (iii) dealerii au autonomia de a asuma/administra o poziție în cadrul limitelor stabilite și în conformitate cu strategia aprobată;
 - (iv) pozițiile sunt raportate conducerii superioare ca parte integrantă a procesului de administrare a riscului la nivelul instituției; și
 - (v) pozițiile sunt monitorizate în mod activ în raport cu sursele de informații referitoare la piață și cu o evaluare a capacității de tranzacționare/acoperire a poziției sau a riscurilor componente ale acesteia, care să includă evaluarea calității și disponibilității informațiilor despre piață utilizate ca date de intrare pentru procesul de evaluare, rulajul pieței (*market turnover*), nivelurile pozițiilor tranzacționate pe piață; și
 - c) trebuie să existe politici și proceduri clar definite pentru monitorizarea pozițiilor în raport cu strategia de tranzacționare a instituției, inclusiv monitorizarea rulajului și a pozițiilor cu rulaj redus sau inexistent, în cadrul portofoliului de tranzacționare.

PARTEA B - SISTEME ȘI MECANISME DE CONTROL

1. Instituțiile trebuie să stabilească și să mențină sisteme și mecanisme de control suficiente pentru a furniza estimări prudente și fiabile, pentru scopuri de evaluare.
2. Sistemele și mecanismele de control trebuie să includă cel puțin următoarele elemente:
 - a) politici și proceduri pentru procesul de evaluare formalizate. Acestea trebuie să includă responsabilități clar definite pentru diversele structuri implicate în procesul de determinare a valorii, sursele de informații privind piața și modul în care sunt reexamine în scopul de a stabili dacă acestea sunt adecvate, frecvența cu care se realizează evaluările independente, sincronizarea în ceea ce privește prețurile de închidere, procedurile pentru ajustarea rezultatelor evaluărilor, procedurile de verificare ad-hoc și de sfârșit de lună; și
 - b) linii de raportare clare și independente de *front-office*, destinate departamentului responsabil cu procesul de evaluare.

Linia de raportare trebuie să ajungă în cele din urmă până la nivelul unui membru executiv principal al consiliului de administrație.

Metode Prudente de Evaluare

3. Marcarea la piață reprezintă evaluarea, cel puțin zilnică, a pozițiilor la prețuri de închidere direct disponibile, care provin din surse independente, ca de exemplu: prețuri de pe bursă, cotații electronice, cotații provenite de la mai mulți *broker*-i independenți, care se bucură de o largă recunoaștere.
4. În situația în care se realizează marcarea la piață, trebuie utilizat cel mai prudent dintre cursul de cumpărare și cel de vânzare, cu excepția cazului în care instituția este un formator de piață semnificativ pentru acel tip de instrument financiar sau pentru marfa în cauză, caz în care aceasta poate să efectueze închiderea la cursul mediu al pieței.
5. În situația în care marcarea la piață nu este posibilă, instituțiile trebuie să marcheze pozițiile/portfoliile la model, înainte de a aplica tratamentul privind cerințele de capital aferente portofoliului de tranzacționare. Marcarea la model este definită ca fiind orice evaluare obținută pe baza unor date de intrare provenite din piață care sunt utilizate ca valori de referință, extrapolate sau incluse în cadrul oricărei alte metode de calcul.
6. În situația în care este utilizată marcarea la model, trebuie respectate următoarele cerințe:
 - a) conducerea superioară are cunoștință de elementele din portofoliul de tranzacționare care fac obiectul marcării la model și înțelege impactul material al incertitudinii pe care aceasta o creează în cadrul raportării referitoare la riscul/permanența activității;
 - b) datele de intrare provenite din piață sunt obținute, atunci când este posibil, în concordanță cu prețurile de piață, iar măsura în care datele de intrare sunt adecvate pentru poziția care este supusă evaluării, precum și parametrii

- modelului, fac obiectul unei revizuii frecvente;
- c) sunt utilizate, atunci când sunt disponibile, metodologii de evaluare care, pentru instrumentul financiar sau marfa în cauză, reprezintă practici de piață acceptate;
 - d) în cazul în care modelul este elaborat de către instituția însăși, acesta se bazează pe presupuneri adecvate, evaluate și testate de către persoane cu calificare corespunzătoare, independente de procesul de elaborare;
 - e) sunt implementate proceduri formale de control al modificărilor, iar o copie de siguranță a modelului este păstrată și utilizată periodic pentru a verifica evaluările efectuate;
 - f) persoanele responsabile cu administrarea riscului au cunoștință de punctele slabe ale modelelor utilizate, precum și de modalitățile de a le sublinia cât mai bine în cadrul rezultatelor evaluării; și
 - g) modelul este supus reexaminării periodice pentru a se determina acuratețea rezultatelor obținute prin aplicarea acestuia (de exemplu, evaluarea privind continuitatea caracterului adecvat al ipotezelor, analiza profitului și a pierderii în raport cu factorii de risc, compararea valorilor efective de închidere cu rezultatele modelului).
- Pentru scopurile lit.d), modelul trebuie să fie elaborat/aprobat de structuri independente de *front office* iar testarea trebuie să fie independentă și să includă validarea calculelor matematice, a ipotezelor și a programului informatic.
7. În plus față de marcarea zilnică la piață sau marcarea la model trebuie efectuată și o verificare de preț independentă. Aceasta reprezintă procesul prin care prețurile de piață sau datele de intrare aferente modelului sunt verificate în mod regulat în ceea ce privește acuratețea și independența. În timp ce marcarea la piață zilnică poate fi realizată de către *dealer*-i, verificarea prețurilor de piață și a datelor de intrare aferente modelului trebuie efectuată de către o unitate independentă de sala de tranzacționare, cel puțin o dată pe lună (sau mai frecvent, în funcție de natura pieței/activității de tranzacționare). În cazul în care nu sunt disponibile surse de preț independente sau sursele de preț sunt mai mult subiective, poate fi adecvată luarea unor măsuri prudente cum ar fi ajustarea evaluărilor.

Ajustări sau Rezerve aferente Evaluării

8. Instituțiile trebuie să stabilească și să mențină proceduri pentru luarea în considerare a ajustărilor/rezervelor aferente evaluării.

Standarde Generale

9. Instituțiile trebuie să determine ajustări/rezerve aferente evaluării, cel puțin cu privire la: marjele de credit constatate în avans (*unearned credit spreads*), costurile de închidere (*close-out costs*), riscurile operaționale, rezilierea neanticipată, costurile de investire și de finanțare, costurile administrative viitoare și, în situațiile în care este relevant, riscul de model.

Standarde pentru poziții mai puțin lichide

10. Poziții mai puțin lichide pot rezulta atât din evenimente de piață cât și din situații ce țin de instituție, de exemplu poziții concentrate și/sau poziții cu dinamică scăzută.
11. Pentru a determina dacă este necesară o rezervă aferentă evaluării pentru pozițiile mai puțin lichide, instituțiile trebuie să ia în considerare mai mulți factori. Acești factori includ timpul necesar pentru a acoperi poziția/riscurile aferente poziției, volatilitatea și media marjelor dintre cursurile de cumpărare și cele de vânzare, disponibilitatea cotașilor de piață (numărul și identitatea formatorilor de piață), volatilitatea și media volumelor tranzacționate, concentrări ale pieței, creșterea vechimii pozițiilor, măsura în care evaluarea se bazează pe marcarea la model și impactul altor riscuri de model.
12. În cazul utilizării de evaluări realizate de terți sau în cazul marcării la model, instituțiile trebuie să determine dacă este oportună efectuarea unei ajustări aferente evaluării. În plus, instituțiile trebuie să aibă în vedere necesitatea stabilirii de rezerve pentru poziții mai puțin lichide și să reexamineze permanent continuitatea caracterului adecvat al acestora.
13. În cazul în care ajustările/rezervele aferente evaluării conduc la pierderi cu caracter material aferente anului financiar curent, acestea trebuie deduse din fondurile proprii de nivel I ale instituției potrivit art.5 lit.e din *Regulamentul BNR-C.N.V.M. nr.18/23/2006 privind fondurile proprii ale instituțiilor de credit și ale firmelor de investiții*.
14. Alte profituri/pierderi care rezultă din ajustările/rezervele aferente evaluării trebuie incluse în calculul „profiturilor nete aferente portofoliului de tranzacționare” menționate la art.5(2) paragraful al 2-lea lit.b) din prezentul regulament și trebuie adunate la, respectiv deduse din, fondurile proprii adiționale eligibile pentru acoperirea cerințelor de risc de piață conform respectivelor prevederi.
15. Ajustările/rezervele aferente evaluării care depășesc nivelul celor realizate în conformitate cu cadrul contabil aplicabil instituției se tratează potrivit pct.13, dacă conduc la pierderi cu caracter material, sau potrivit pct.14, în caz contrar.

PARTEA C - ACOPERIRI INTERNE

1. O acoperire internă este o poziție care compensează de o manieră materială sau în totalitate elementul de risc component al unei poziții sau al unui set de poziții din afara portofoliului de tranzacționare. Pozițiile care decurg din acoperiri interne sunt eligibile pentru tratamentul privind cerințele de capital aferente portofoliului de tranzacționare, cu condiția ca acestea să fie deținute cu intenția de a fi tranzacționate și să fie îndeplinite criteriile generale referitoare la intenția de tranzacționare și la evaluarea prudentă, specificate în Părțile A și B. În special:
 - a) acoperirile interne trebuie să nu aibă ca scop principal evitarea sau reducerea cerințelor de capital;
 - b) acoperirile interne trebuie să fie formalizate și trebuie să fie supuse procedurilor interne specifice, de aprobare și audit;
 - c) tranzacția internă trebuie să fie efectuată în condițiile pieței;
 - d) cea mai mare parte a riscului de piață care este generat de acoperirea internă trebuie să fie administrată în mod dinamic în portofoliul de tranzacționare în cadrul limitelor autorizate; și
 - e) tranzacțiile interne trebuie să fie monitorizate cu atenție.
Monitorizarea trebuie să fie asigurată prin proceduri adecvate.
2. Tratatul la care se face referire la pct.1 se aplică fără a prejudicia cerințele de capital aplicabile „segmentului din afara portofoliului de tranzacționare” din cadrul acoperirii interne.
3. Fără a lua în considerare pct.1 și 2, în cazul în care o instituție acoperă o expunere la riscul de credit, din afara portofoliului de tranzacționare, utilizând un instrument financiar derivat de credit inclus în portofoliul de tranzacționare (utilizând o acoperire internă), nu se consideră că expunerea din afara portofoliului de tranzacționare este acoperită pentru scopurile calculării cerințelor de capital, decât în cazul în care pentru expunerea din afara portofoliului de tranzacționare instituția cumpără de la o terță parte eligibilă din punctul de vedere al furnizării protecției, un instrument financiar derivat de credit care îndeplinește cerințele prevăzute în art. 58 din *Regulamentul BNR-C.N.V.M. nr.19/24/2006 privind tehnicile de diminuare a riscului de credit utilizate de instituțiile de credit și firmele de investiții*. În cazul în care o astfel de protecție furnizată de o terță parte este cumpărată și este recunoscută ca acoperire pentru o expunere din afara portofoliului de tranzacționare pentru scopurile calculării cerințelor de capital, niciuna dintre acoperirile prin instrumente financiare derivate de credit, internă sau externă, nu poate fi inclusă în portofoliul de tranzacționare pentru scopul calculării cerințelor de capital.

PARTEA D - INCLUDEREA ÎN PORTOFOLIUL DE TRANZACȚIONARE

1. Instituțiile trebuie să dispună de politici și proceduri pentru determinarea pozițiilor care se includ în portofoliul de tranzacționare pentru scopurile calculării cerințelor de capital, clar definite în concordanță cu criteriile prevăzute la art.3 din prezentul regulament și luând în considerare capacitatea și practicile instituției în ceea ce privește administrarea riscului. Conformitatea cu aceste politici și proceduri trebuie să fie formalizată integral și să fie supusă auditării interne periodice.
2. Instituțiile trebuie să dispună de politici și proceduri clar definite pentru administrarea generală a portofoliului de tranzacționare. Aceste politici și proceduri se trebuie să se refere cel puțin la următoarele:
 - a) activitățile pe care instituția le consideră ca fiind de tranzacționare și, totodată, parte componentă a portofoliului de tranzacționare pentru scopurile calculării cerințelor de capital;
 - b) măsura în care o poziție poate fi marcată la piață zilnic prin referire la o piață bidirecțională activă și lichidă;
 - c) pentru pozițiile care sunt marcate la model, măsura în care instituția poate:
 - (i) să identifice toate riscurile cu caracter material ale poziției;
 - (ii) să acopere toate riscurile cu caracter material ale poziției prin instrumente pentru care există o piață bidirecțională activă și lichidă; și
 - (iii) să determine estimări de încredere pentru ipotezele/parametrii cheie utilizați în model;
 - d) măsura în care instituția poate, și i se impune, să genereze evaluări pentru o anumită poziție, care pot fi validate extern într-o manieră coerentă;
 - e) măsura în care restricțiile legale sau alte cerințe operaționale ar putea afecta capacitatea instituției de a lichida/acoperi o poziție pe termen scurt;
 - f) măsura în care instituția poate, și i se impune, să administreze în mod activ, din punct de vedere al riscului, o anumită poziție în cadrul operațiunii de tranzacționare; și
 - g) măsura în care instituția poate transfera riscul sau pozițiile din (în) portofoliul de tranzacționare în (din) afara acestuia, precum și criteriile pentru efectuarea unor astfel de transferuri.
3. O instituție poate, cu aprobarea autorității competente, să trateze pozițiile care sunt deținute în portofoliul de tranzacționare și care corespund elementelor prevăzute la art.22(1) lit.a) - c) din *Regulamentul BNR-C.N.V.M.*

nr.18/23/2006 privind fondurile proprii ale instituțiilor de credit și ale firmelor de investiții, ca și titluri de capital sau de creanță, după caz, în situația în care instituția demonstrează că este un formator de piață activ pentru aceste poziții. În acest caz, instituția trebuie să dispună de sisteme și mecanisme de control adecvate care să asigure cadrul în care se desfășoară tranzacționarea instrumentelor reprezentând elemente eligibile de fonduri proprii.

4. Acordurile la termen de tip repo tranzacționabile (*term trading-related repo-style transactions*) pe care o instituție le include în afara portofoliului de tranzacționare pot fi incluse în portofoliul de tranzacționare pentru scopurile calculării cerințelor de capital în condițiile în care toate acordurile de tip *repo* de acest fel sunt incluse. Pentru acest scop, acordurile de tip repo tranzacționabile sunt definite drept cele care îndeplinesc cerințele de la art.11(2) și Anexa VI, Partea A, iar cele două segmente componente sunt fie sub formă de numerar, fie sub formă de titluri care pot fi incluse în portofoliul de tranzacționare. Indiferent de locul unde sunt înregistrate, toate tranzacțiile de tip *repo* sunt supuse unei cerințe de capital, calculată în legătură cu activitățile din afara portofoliului de tranzacționare, pentru riscul de credit al contrapartidei.

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI

COMISIA NAȚIONALĂ A VALORILOR MOBILIARE

ANEXĂ

Regulamentul nr. 23/28/2006

privind criteriile tehnice referitoare la organizarea și tratamentul riscurilor, precum și criteriile tehnice utilizate de autoritățile competente pentru verificarea și evaluarea acestora

Capitolul I

Domeniul de aplicare și definiții

Art. 1 - (1) *Prezentul regulament stabilește criteriile tehnice referitoare la organizarea și tratamentul riscurilor, precum și criteriile tehnice utilizate de autoritățile competente pentru verificarea și evaluarea acestora.*

(2) Prezentul regulament se aplică instituțiilor de credit, persoane juridice române și sucursalelor din România ale instituțiilor de credit din state terțe.

(3) Casele centrale sunt responsabile pentru reglementarea cadrului general aferent cerințelor minime de capital ale cooperativelor de credit din cadrul rețelelor cooperatiste. Reglementările emise vor avea în vedere prevederile prezentului regulament în ceea ce privește determinarea cerințelor minime de capital ale cooperativelor de credit și nu vor putea stabili cerințe mai puțin restrictive decât cele prevăzute de acesta. În acest sens, reglementările emise de casa centrală vor fi transmise spre avizare Băncii Naționale a României.

(4) Prezentul regulament se aplică în mod corespunzător societăților de servicii de investiții financiare, precum și societăților de administrare a investițiilor care au în obiectul de activitate administrarea portofoliilor individuale de investiții. În acest sens, orice referire la Banca Națională a României se consideră a fi făcută, după caz, la Comisia Națională a Valorilor Mobiliare.

(5) Prezentul regulament se aplică la nivel individual și, după caz, la nivel consolidat, în conformitate cu prevederile Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.17/22/2006 privind supravegherea pe bază consolidată a instituțiilor de credit și a firmelor de investiții.

(6) Casele centrale sunt responsabile pentru aplicarea prezentului regulament la nivel de rețea cooperatistă.

Art. 2 - (1) *Termenii și expresiile folosite în cuprinsul prezentului regulament au semnificația prevăzută de Ordonanța de Urgență a Guvernului nr.99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului.*

(2) Expresiile „societate de servicii de investiții financiare” și „societate de administrare a investițiilor care are în obiectul de activitate administrarea portofoliilor individuale de investiții” au înțelesul prevăzut de Legea nr.297/2004 privind piața de capital.

Capitolul II

Criterii tehnice referitoare la organizarea și tratamentul riscurilor

Secțiunea 1

Dispoziții generale

Art. 3 - Instituțiile de credit trebuie să ia măsuri pe linia administrării cel puțin a următoarelor riscuri semnificative: riscul de credit și riscul de credit al contrapartidei, riscul rezidual, riscul de concentrare, riscul din securitizare, riscul de piață, riscul de rată a dobânzii ce apare din activitățile care sunt în afara portofoliului de tranzacționare, riscul operațional și riscul de lichiditate.

Art. 4 - În domeniul administrării riscurilor semnificative, structura de conducere a instituțiilor de credit prevăzută la art.13 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.99./2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului trebuie să aprobe și să revizuiască periodic strategiile și politicile pentru asumarea, administrarea, monitorizarea și diminuarea riscurilor la care instituția de credit este sau ar putea fi expusă, inclusiv acelea care provin din mediul macroeconomic în care instituția de credit își desfășoară activitatea și care sunt legate de stadiul ciclului economic.

Art. 5- Cadrul de administrare a riscurilor în ceea ce privește separarea responsabilităților în cadrul instituțiilor de credit și evitarea conflictelor de interese trebuie să fie definit de către structura de conducere a instituțiilor de credit prevăzută la art.13 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului.

Secțiunea a 2-a**Dispoziții privind administrarea riscului de credit și a riscurilor asociate acestuia**

Art. 6 - (1) Instituțiile de credit trebuie să desfășoare activitatea de creditare în baza unor criterii sănătoase și bine definite de acordare a creditelor.

(2) Instituțiile de credit trebuie să dispună de procese clar stabilite pentru aprobarea noilor credite, modificarea clauzelor, reînnoirea și refinanțarea celor existente.

(3) Administrarea și monitorizarea continuă a diferitelor portofolii și expuneri afectate de riscul de credit ale instituțiilor de credit, inclusiv pentru identificarea și administrarea creditelor neperformante și pentru realizarea unor ajustări de valoare și constituirea unor provizioane adecvate, trebuie să fie realizată prin intermediul unor sisteme care să funcționeze efectiv.

(4) Diversificarea portofoliilor de credit trebuie să fie adecvată în raport cu piețele pe care instituția de credit dorește să acționeze și cu strategia generală privind creditarea.

Art. 7 - Instituțiile de credit trebuie să monitorizeze și să controleze pe bază de politici și proceduri scrise riscul rezidual, respectiv riscul ca tehnicile recunoscute de diminuare a riscului de credit utilizate de către instituția de credit să fie mai puțin eficiente decât se așteaptă.

Art. 8 - Instituțiile de credit trebuie să monitorizeze și să controleze pe bază de politici și proceduri scrise riscul de concentrare, respectiv riscul care apare din expuneri față de contrapartide, grupuri de contrapartide aflate în legătură și contrapartide din același sector economic, regiune geografică sau din aceeași activitate sau marfă sau din aplicarea tehnicilor de diminuare a riscului de credit și include în special riscurile asociate cu expunerile mari indirecte la riscul de credit (de ex. față de un singur emitent de garanție reală).

Art. 9 - (1) Instituțiile de credit trebuie să evalueze și să monitorizeze pe bază de politici și proceduri scrise riscul din securitizare, respectiv riscul care apare din operațiuni de securitizare în legătură cu care instituțiile de credit sunt inițiator sau sponsor, pentru a se asigura în special că substanța economică a tranzacției se reflectă în totalitate în evaluarea și luarea deciziilor privind administrarea riscului.

(2) Instituțiile de credit care sunt inițiatore ale unor operațiuni de securitizare a unor expuneri reînnoibile care conțin o clauză de rambursare anticipată trebuie să dispună de planuri de lichiditate pentru a soluționa implicațiile aferente atât în cazul unei rambursări programate cât și al uneia anticipate.

Secțiunea a 3-a**Dispoziții privind administrarea riscului de piață și administrarea riscului de rată a dobânzii din activități în afara portofoliului de tranzacționare**

Art. 10 - Instituțiile de credit trebuie să implementeze politici și procese pentru măsurarea și administrarea tuturor cauzelor și efectelor semnificative ale riscurilor de piață.

Art. 11 - Instituțiile de credit trebuie să implementeze sisteme de evaluare și administrare a riscului de rată a dobânzii care apare din eventuale modificări ale ratelor de dobândă ce ar putea afecta activitățile unei instituții de credit care sunt în afara portofoliului de tranzacționare.

Secțiunea a 4-a**Dispoziții privind administrarea riscului operațional**

Art. 12 - (1) Instituțiile de credit trebuie să implementeze politici și procese pentru evaluarea și administrarea expunerii la riscul operațional, inclusiv la evenimente cu frecvență redusă și impact negativ major.

(2) - Fără a aduce atingere definiției riscului operațional în sensul art. 2 alin.(2) lit. c) din Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.13/18/2006 privind determinarea cerințelor minime de capital ale instituțiilor de credit și ale firmelor de investiții pentru riscul operațional, instituțiile de credit trebuie să definească riscul operațional pentru scopurile politicilor și procedurilor prevăzute la alin.(1).

Art. 13 - Instituțiile de credit trebuie să stabilească planuri de reîncepere a activității și pentru situații neprevăzute, care să ia în considerare diferite tipuri de scenarii, să asigure capacitatea acestora de a funcționa în mod continuu și să limiteze pierderile în cazul unei crize severe.

Secțiunea a 5-a

Dispoziții privind administrarea riscului de lichiditate

Art. 14 - (1) Instituțiile de credit trebuie să dispună de politici și procese de evaluare și administrare a poziției lor nete de finanțare și a necesităților lor nete de finanțare, stabilite pe o bază continuă și în perspectivă.

(2) Instituțiile de credit trebuie să ia în considerare scenarii alternative, iar ipotezele care stau la baza deciziilor privind poziția lor netă de finanțare trebuie să fie revizuite periodic.

Art. 15 - Instituțiile de credit trebuie să dispună de planuri alternative pentru a face față crizelor de lichiditate.

Capitolul III

Criterii tehnice referitoare la evaluarea efectuată de autoritățile competente cu privire la riscuri

Art. 16 - (1) În afară de riscurile de credit, de piață și operațional, verificarea și evaluarea efectuate de Banca Națională a României în aplicarea prevederilor art. 166 din *Ordonanța de urgență a Guvernului nr.99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului*, va include cel puțin următoarele:

- a) rezultatele simulărilor în condiții de criză efectuate de instituțiile de credit care aplică abordarea bazată pe modele interne de rating;
- b) expunerea la riscul de concentrare și administrarea acestui risc de către instituțiile de credit, inclusiv conformarea acestora cu cerințele Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.16/21/2006 privind expunerile mari ale instituțiilor de credit și firmelor de investiții;
- c) soliditatea, caracterul adecvat și modalitățile de aplicare ale politicilor și procedurilor implementate de instituțiile de credit pentru administrarea riscului rezidual asociat utilizării tehnicilor de diminuare a riscului de credit recunoscute;
- d) adecvarea fondurilor proprii deținute de o instituție de credit în legătură cu activele securitizate având în vedere substanța economică a tranzacției, inclusiv nivelul de transfer al riscului realizat;
- e) expunerea la riscul de lichiditate și administrarea acestui risc de către instituțiile de credit;
- f) impactul efectelor de diversificare și modalitatea în care aceste efecte sunt luate în considerare în sistemul de evaluare a riscurilor; și
- g) rezultatele simulărilor în condiții de criză efectuate de către instituțiile care utilizează un model intern pentru a calcula cerințele de capital la riscul de piață potrivit Anexei V la Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.22/27/2006 privind adecvarea capitalului instituțiilor de credit și al firmelor de investiții.

(2) Verificarea și evaluarea efectuate de către Banca Națională a României în aplicarea prevederilor art. 166 din *Ordonanța de urgență a Guvernului nr.99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului* trebuie să includă și expunerea instituțiilor de credit la riscul de rată a dobânzii ce apare din activitățile care sunt în afara portofoliului de tranzacționare.

(3) În sensul alin.(2), în cazul instituțiilor a căror valoare economică scade cu mai mult de 20% din fondurile lor proprii ca urmare a unei schimbări bruște și neașteptate a ratelor de dobândă, Banca Națională a României ia măsuri a căror dimensiune o stabilește și care nu diferă de la o instituție de credit la alta.

Art. 17 - (1) Banca Națională a României monitorizează dacă o instituție de credit a susținut implicit o securitizare.

(2) Dacă se stabilește că o instituție de credit a susținut implicit în mai multe rânduri o operațiune de securitizare, Banca Națională a României ia măsurile care se impun, astfel încât să fie reflectată expectația crescută ca instituția de credit să susțină și pe viitor operațiunile de securitizare, împiedicând astfel realizarea unui transfer semnificativ al riscului.

Art. 18 - Pentru scopurile determinării ce trebuie efectuată potrivit prevederilor art. 166 alin.(2) din *Ordonanța de urgență a Guvernului nr.99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului*, Banca Națională a României examinează dacă ajustările de valoare efectuate și provizioanele constituite pentru pozițiile/portofoliile din cadrul portofoliului de tranzacționare, potrivit prevederilor părții B din Anexa VI la Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.22/27/2006 privind adecvarea capitalului instituțiilor de credit și al firmelor de investiții, permit instituției de credit să vândă sau să-și acopere rapid pozițiile fără a se expune unor pierderi semnificative în condiții normale de piață.

Capitolul IV

Sanctiuni și dispoziții finale

Art. 19 - Nerespectarea dispozițiilor prezentului regulament atrage aplicarea măsurilor și/sau a sancțiunilor prevăzute la art.226, art. 227, art.229, precum și la art.284 din *Ordonanța de urgență a Guvernului nr.99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului*.

Art. 20 - Prezentul regulament intră în vigoare la 1 ianuarie 2007.

Prezentul regulament transpune prevederile art. 124(5), Anexei V și Anexei XI din Directiva nr.2006/48/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 14 iunie 2006, privind accesul la activitate și desfășurarea activității de către instituțiile de credit, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L 177/30.06.2006.

Președintele Consiliului de Administrație al
Băncii Naționale a României
MUGUR CONSTANTIN ISĂRESCU

Președintele
Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare
GABRIELA ANGHELACHE

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI

COMISIA NAȚIONALĂ A VALORILOR MOBILIARE

ANEXĂ

Regulamentul nr. 24/29/2006

privind determinarea cerințelor minime de capital ale instituțiilor de credit și ale firmelor de investiții pentru riscul operațional

CAPITOLUL I

Dispoziții generale

Art. 1 - (1) Prezentul regulament stabilește abordările aplicabile în vederea determinării cerințelor minime de capital pentru riscul operațional.

(2) Prezentul regulament se aplică instituțiilor de credit, persoane juridice române, precum și sucursalelor din România ale instituțiilor de credit din state terțe.

(3) Casele centrale sunt responsabile pentru reglementarea cadrului general aferent cerințelor minime de capital pentru riscul operațional ale cooperativelor de credit din cadrul rețelelor cooperatiste. Reglementările emise vor avea în vedere prevederile prezentului regulament în ceea ce privește abordările aplicabile în vederea determinării cerințelor minime de capital pentru riscul operațional ale cooperativelor de credit și nu vor putea stabili cerințe mai puțin restrictive decât cele prevăzute de acesta. În acest sens, reglementările emise de casa centrală vor fi transmise spre avizare Băncii Naționale a României.

(4) Prezentul regulament se aplică în mod corespunzător societăților de servicii de investiții financiare autorizate să desfășoare activități de tranzacționare cu instrumente financiare în cont propriu și subscriere de instrumente financiare și/sau plasamentul de instrumente financiare în baza unui angajament ferm. În acest sens, orice referire la Banca Națională a României se consideră a fi făcută, după caz, la Comisia Națională a Valorilor Mobiliare.

(5) Prezentul regulament se aplică la nivel individual și, după caz, la nivel consolidat, în conformitate cu Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr. 17/22/2006 privind supravegherea pe bază consolidată a instituțiilor de credit și a firmelor de investiții.

(6) Casele centrale sunt responsabile pentru aplicarea prezentului regulament la nivel de rețea cooperatistă.

Art. 2 - (1) Termenii și expresiile utilizate în prezentul regulament au semnificațiile prevăzute în Ordonanța de urgență a Guvernului nr.99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului.

(2) În înțelesul prezentului regulament, termenii și expresiile de mai jos au următoarele semnificații:

- a) *formalizare* - descrierea și, după caz, fundamentarea unui proces, sistem, a unei metodologii sau decizii, regăsite la nivelul instituției de credit sub forma unei prezentări scrise cu un grad adecvat de complexitate și detaliere;
- b) *risc legal* - risc de pierdere ca urmare atât a amenzilor, penalităților și sancțiunilor de care instituția de credit este pasibilă în caz de neaplicare sau aplicare defectuoasă a dispozițiilor legale sau contractuale, cât și a faptului că drepturile și obligațiile contractuale ale instituției de credit și/sau ale contrapartidei sale nu sunt stabilite în mod corespunzător;
- c) *risc operațional* - risc de pierdere determinat fie de utilizarea unor procese, sisteme și resurse umane inadecvate sau care nu și-au îndeplinit funcția în mod corespunzător, fie de evenimente și acțiuni externe. Riscul operațional include și riscul legal.

(3) Semnificația noțiunii de *instituție externă de evaluare a creditului eligibilă* este cea din Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr. 14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării standard.

Art. 3 - (1) În vederea limitării riscului operațional, instituțiile de credit trebuie să îndeplinească, corespunzător naturii, dimensiunii și complexității activităților desfășurate, cerințele prevăzute la art. 24 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului.

(2) În plus față de cerințele generale la care se face referire la alin. (1), instituțiile de credit vor respecta și prevederile specifice administrării riscului operațional din cadrul Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.23/28/2006 privind criteriile tehnice referitoare la organizarea și tratamentul riscurilor, precum și criteriile tehnice utilizate de autoritățile competente pentru verificarea și evaluarea acestora.

CAPITOLUL II

Determinarea cerinței de capital pentru acoperirea riscului operațional

Art. 4 - (1) Instituțiile de credit trebuie să dispună în permanență de fonduri proprii pentru acoperirea riscului operațional

la care sunt expuse.

(2) Determinarea cerinței de capital pentru acoperirea riscului operațional se face în conformitate cu abordările prevăzute în cadrul Secțiunilor 1-5.

Secțiunea 1 **Abordarea de bază**

Art. 5 - Calculul cerinței de capital pentru acoperirea riscului operațional potrivit abordării de bază se face prin aplicarea unei cote de 15% asupra bazei de calcul determinate conform metodologiei prevăzute la art. 6-9.

Art. 6 - (1) Baza de calcul se determină ca medie aritmetică a indicatorilor relevanți înregistrați de instituția de credit în ultimele trei exerciții financiare, indicatori relevanți ce se calculează potrivit art. 8 alin. (1) și cu respectarea prevederilor art. 8 alin. (2) și ale art. 9.

(2) Media pe trei ani prevăzută la alin. (1) se calculează pe baza ultimelor trei observări anuale efectuate la sfârșitul fiecărui exercițiu financiar.

(3) Valorile negative sau egale cu zero ale indicatorului relevant, în cazul în care astfel de situații apar în cadrul ultimelor trei exerciții financiare, nu sunt luate în considerare la determinarea bazei de calcul. În aceste cazuri, baza de calcul se determină prin raportarea sumei valorilor pozitive ale indicatorului relevant la numărul anilor în care s-au înregistrat respectivele valori pozitive.

Art. 7 - În situația în care instituția de credit nu dispune de date auditate pentru determinarea bazei de calcul prevăzute la art. 6 alin. (1), se pot utiliza estimări ale acestora.

Art. 8 - (1) Indicatorul relevant este egal cu suma următoarelor elemente, extrase din lista posturilor din contul de profit și pierdere:

- a) Venituri din dobânzi și venituri asimilate, inclusiv cele aferente titlurilor cu venit fix;
- b) Cheltuieli cu dobânzile și cheltuieli asimilate;
- c) Venituri din acțiuni și alte titluri cu venit variabil;
- d) Venituri din comisioane;
- e) Cheltuieli cu comisioane;
- f) Profitul sau pierderea netă din operațiuni financiare;
- g) Alte venituri din exploatare.

(2) La determinarea indicatorului relevant, elementele componente de natura veniturilor sau profiturilor se iau în considerare cu semnul plus, iar cele de natura cheltuielilor sau pierderilor, cu semnul minus.

Art. 9 - La determinarea indicatorului relevant se vor avea în vedere următoarele condiții:

- a) Indicatorul relevant se calculează înainte de deducerea provizioanelor și a altor cheltuieli de exploatare decât cele prevăzute la art. 8 alin. (1). În cadrul cheltuielilor de exploatare, altele decât cele prevăzute la art. 8 alin. (1), vor fi incluse și drepturile plătite pentru serviciile externalizate furnizate de terțe părți, în cazurile în care terța parte nu este societatea-mamă sau filială a instituției de credit sau filială a societății-mamă a instituției de credit. Cheltuielile pentru serviciile externalizate furnizate de terți pot diminua indicatorul relevant dacă prestarea serviciilor este efectuată de către o entitate supusă supravegherii prudențiale de către o autoritate competentă sau unei supravegheri echivalente celei reglementate prin Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr. 13/18/2006 privind determinarea cerințelor minime de capital pentru instituțiile de credit și firmele de investiții.
- b) Nu se includ în calculul indicatorului relevant profiturile sau pierderile rezultate din vânzarea elementelor neincluse în portofoliul de tranzacționare, veniturile extraordinare și veniturile din asigurări.
- c) În cazul în care diferențele din reevaluarea elementelor incluse în portofoliul de tranzacționare sunt înregistrate în contul de profit și pierdere, acestea pot fi luate în calculul indicatorului relevant. Ajustările asupra valorii titlurilor de tranzacție, ajustări care se regăsesc în contul de profit și pierdere, trebuie incluse în calculul indicatorului relevant.
- d) În cazul sucursalelor instituțiilor de credit din state terțe, precum și în cazul calculării indicatorului relevant la nivel consolidat, determinarea acestuia din urmă se va face pe baza datelor care reflectă cel mai fidel prevederile art. 6-8 și ale art. 9 lit. a) - c).
- e) În cazul societăților de servicii de investiții financiare autorizate să desfășoare activități de tranzacționare cu instrumente financiare în cont propriu și subscriere de instrumente financiare și/sau plasamentul de instrumente financiare în baza unui angajament ferm, determinarea indicatorului relevant se va face pe baza datelor care reflectă cel mai fidel prevederile art. 6-8 și ale art. 9 lit. a) - c).

Secțiunea a 2-a

Abordarea standard

Art. 10 - (1) Instituțiile de credit pot calcula cerința de capital pentru acoperirea riscului operațional prin aplicarea abordării standard numai cu aprobarea prealabilă a Băncii Naționale a României.

(2) Aprobarea la care se face referire la alin. (1) este condiționată de respectarea cerințelor prevăzute la art. 11-12.

Art. 11 - (1) Instituțiile de credit care aplică abordarea standard în scopul determinării cerințelor de capital aferente riscului operațional, trebuie să îndeplinească, atât la momentul implementării abordării, cât și ulterior acestuia, pe baze continue, în plus față de cerințele ce vizează riscul operațional prevăzute la art. 3, următoarele cerințe specifice:

- a) instituțiile de credit dispun de un sistem bine formalizat de evaluare și administrare a riscului operațional, cu responsabilități clare și bine definite. Acest sistem trebuie să facă obiectul unui proces de validare internă și al unei examinări independente, realizate de către auditori interni sau externi, în mod regulat, dar cel puțin anual, precum și, ori de câte ori condiții obiective o impun;
- b) instituțiile de credit asigură identificarea expunerilor la riscul operațional și monitorizarea informațiilor și datelor relevante referitoare la riscul operațional, inclusiv a celor privind pierderile semnificative;
- c) instituțiile de credit asigură integrarea sistemului de evaluare a riscului operațional în procesele de administrare a riscurilor existente la nivelul instituției de credit. Rezultatele evaluării riscului operațional trebuie să constituie o parte integrantă a procesului de monitorizare și control al profilului de risc operațional al instituției de credit; și
- d) instituțiile de credit implementează un sistem de raportare internă care asigură, în mod periodic, dar cel puțin de două ori pe an, furnizarea de rapoarte privind riscul operațional structurilor și persoanelor relevante din cadrul instituțiilor de credit. Instituțiile de credit dispun de proceduri pentru adoptarea de măsuri adecvate, pe care informațiile incluse în aceste rapoarte le impun.

(2) Îndeplinirea cerințelor prevăzute la alin. (1) se va face cu respectarea principiului proporționalității, prin luarea în considerare a dimensiunii și complexității activităților desfășurate de instituția de credit.

Art. 12 - Pentru scopul determinării cerinței de capital pentru riscul operațional prin aplicarea abordării standard, instituțiile de credit vor parcurge următoarele etape:

- a) încadrarea activităților pe liniile de activitate prevăzute în Anexa nr.1, cu respectarea principiilor din cadrul Anexei nr.2;
- b) determinarea, pentru fiecare linie de activitate, a indicatorilor relevanți calculați pentru fiecare dintre ultimele 3 exerciții financiare încheiate, potrivit prevederilor art. 8 și art. 9, cu aplicarea corespunzătoare a dispozițiilor art. 7 și cu respectarea principiilor prevăzute în Anexa nr. 2;
- c) determinarea cerinței de capital aferente fiecărei linii de activitate, pentru fiecare dintre cele trei exerciții financiare, prin aplicarea asupra indicatorului relevant calculat potrivit prevederilor lit. b), a cotei de risc corespunzătoare, conform prevederilor Anexei nr.1;
- d) determinarea cerinței de capital aferente fiecăruia dintre cele trei exerciții financiare prin însumarea cerințelor de capital aferente fiecărei linii de activitate în respectivul exercițiu financiar. În situația în care, într-unul dintre cele trei exerciții financiare, pentru o linie de activitate se determină o cerință de capital negativă, ca urmare a înregistrării unui indicator relevant negativ, atunci această cerință de capital poate fi dedusă din cerința de capital aferentă respectivului exercițiu financiar;
- e) determinarea cerinței totale de capital ca medie aritmetică a cerințelor de capital aferente fiecăruia dintre cele trei exerciții financiare. În situația în care cerința de capital determinată pentru un exercițiu financiar, este negativă, aceasta va fi înlocuită cu valoarea zero la calculul mediei aritmetice.

Secțiunea a 3-a

Abordarea standard alternativă

Art. 13 - (1) Instituțiile de credit pot calcula cerința de capital pentru acoperirea riscului operațional prin aplicarea abordării standard alternative, conform prevederilor art. 14 - 16, numai după ce a fost obținută aprobarea prealabilă din partea Băncii Naționale a României.

(2) Aprobarea la care se face referire la alin. (1) este condiționată de următoarele:

- a) instituția de credit îndeplinește cerințele prevăzute la art. 11;
- b) instituția de credit desfășoară în principal activități bancare de retail și/sau comerciale, veniturile obținute din acestea

- reprezentând cel puțin 90% din veniturile sale; și
- c) o parte importantă a activităților prevăzute la lit. b) este reprezentată de acordarea de credite cu probabilitate ridicată de nerambursare, iar utilizarea abordării standard alternative conduce la o evaluare mai justă a riscului operațional.

Art. 14 - (1) Metodologia de determinare a cerinței de capital necesare acoperirii riscului operațional prin aplicarea abordării standard alternativă este aceeași cu cea prevăzută la art. 12 pentru abordarea standard, cu excepția faptului că în cazul liniilor *Activitate bancară comercială* și *Activitate bancară de retail*, indicatorul relevant este înlocuit cu un indicator alternativ de venit normalizat, egal cu 0,035 din valoarea nominală totală anuală a creditelor și avansurilor aferente acestor linii de activitate.

(2) În situația în care instituția de credit nu dispune de date auditate pentru calculul indicatorului alternativ de venit normalizat prevăzut la alin. (1), se pot utiliza estimări ale acestora.

Art. 15 - (1) Creditele și avansurile prevăzute la art. 14 alin. (1) se referă la sumele trase aferente portofoliilor corespunzătoare.

(2) În cazul liniei *Activitate bancară comercială*, pentru scopurile art. 14 alin. (1) se are în vedere și valoarea de înregistrare în contabilitate (costul de achiziție) a titlurilor neincluse în portofoliul de tranzacționare al instituției de credit.

Art. 16 - Instituțiile de credit care au obținut aprobarea de a utiliza abordarea standard alternativă trebuie să îndeplinească în permanență cerințele prevăzute la art. 13 alin. (2).

Secțiunea a 4-a **Abordarea avansată de evaluare**

Subsecțiunea 1 **Cererea de aprobare**

Art. 17 - (1) Instituțiile de credit pot determina cerința de capital pentru acoperirea riscului operațional prin aplicarea abordării avansate de evaluare numai după ce a fost obținută aprobarea Băncii Naționale a României pentru utilizarea modelului intern.

(2) Aprobarea la care se face referire la alin. (1) este condiționată de îndeplinirea, în plus față de cerințele ce vizează riscul operațional prevăzute la art. 3, a standardelor calitative și cantitative prevăzute la art. 19 - 24.

(3) Instituțiile de credit care aplică abordarea avansată de evaluare în scopul determinării cerințelor de capital aferente riscului operațional, trebuie să îndeplinească cerințele și standardele menționate la alin. (2) atât la momentul implementării abordării, cât și ulterior acestuia, pe baze continue.

Art. 18 - (1) Dacă o instituție de credit, persoană juridică română, este instituție de credit-mamă la nivelul Uniunii Europene sau este filială a unei societăți financiare holding-mamă la nivelul Uniunii Europene și dacă se intenționează utilizarea la nivel de grup a abordării avansate de evaluare, orice cerere de aprobare adresată Băncii Naționale a României, în calitate de autoritate responsabilă cu supravegherea pe bază consolidată, trebuie însoțită și de o descriere a metodologiei folosite pentru alocarea capitalului aferent riscului operațional între entitățile din cadrul grupului.

(2) Cererea va indica dacă și în ce manieră se intenționează să se includă efectele diversificării în sistemul de cuantificare a riscului operațional.

Subsecțiunea a 2-a **Standarde calitative**

Art. 19 - (1) Instituția de credit trebuie să dispună de o funcție independentă de administrare a riscului operațional.

(2) Sistemul intern de cuantificare a riscului operațional al instituției de credit trebuie să facă parte integrantă din procesele curente de administrare a riscului.

(3) Instituția de credit trebuie să dispună de un sistem de administrare a riscurilor bine formalizat. Instituția de credit trebuie să aibă implementate proceduri menite să asigure controlul periodic al conformității cu politicile, sistemele de control și procedurile interne aferente sistemului de administrare a riscului, precum și cu reglementările, actele și recomandările emise de Banca Națională a României; instituția de credit trebuie să aibă, de asemenea, implementate și politici de gestionare a cazurilor de neconformitate.

(4) Procesele de administrare și sistemul de cuantificare ale riscului operațional trebuie supuse unor examinări periodice realizate de către auditori interni și/sau externi.

(5) Raportările privind expunerile la riscul operațional și pierderile înregistrate efectiv trebuie să aibă loc cu regularitate. Instituția de credit trebuie să dispună de proceduri de implementare a măsurilor de remediere care se impun.

(6) Validarea de către Banca Națională a României a sistemului de cuantificare a riscului operațional implică în special verificarea următoarelor aspecte:

- a) procesele de validare internă operează într-o manieră satisfăcătoare;
- b) fluxurile de date și procesele asociate sistemelor de cuantificare a riscului sunt transparente și accesibile.

Subsecțiunea a 3-a **Standarde cantitative**

Procesul de cuantificare a riscului operațional

Art. 20 - (1) La determinarea cerinței de capital, instituțiile de credit trebuie să includă atât pierderile așteptate, cât și pierderile neașteptate, cu excepția cazului în care pot demonstra că pierderile așteptate sunt reflectate în mod adecvat în practicile interne.

(2) Cuantificarea riscului operațional trebuie să surprindă și evenimentele de risc cu frecvență redusă și impact negativ potențial major, situate la extremitatea curbei de distribuție statistică, astfel încât să se asigure atingerea unui standard de rigurozitate comparabil cu un interval de încredere de 99,9% pentru un orizont de timp de un an.

(3) În vederea atingerii standardului de rigurozitate menționat la alin. (2), sistemul de cuantificare a riscului operațional al unei instituții de credit trebuie să includă o serie de elemente esențiale, între care cel puțin: utilizarea datelor interne, a datelor externe, a analizelor de scenarii și a factorilor ce reflectă mediul de afaceri și sistemele de control intern. Utilizarea acestor patru elemente se realizează în conformitate cu prevederile art. 21-24. Instituția de credit trebuie să dispună de o abordare formalizată cu privire la ponderarea utilizării fiecăruia dintre cele patru elemente în sistemul global de cuantificare a riscului operațional.

(4) Sistemul de cuantificare a riscului operațional trebuie să surprindă cei mai importanți factori de risc ce influențează forma extremității curbei de distribuție statistică a pierderilor (estimarea de risc operațional).

(5) Corelațiile între estimările individuale de risc operațional pot fi recunoscute numai dacă instituția de credit poate demonstra spre convingerea Băncii Naționale a României că sistemele de cuantificare a corelațiilor sunt riguroase, sunt implementate în mod corect și iau în considerare nivelul de incertitudine aferent oricărui astfel de estimări de corelații, în special în perioadele de criză. Instituția de credit trebuie să valideze ipotezele aferente corelațiilor, prin intermediul unor tehnici cantitative și calitative corespunzătoare.

(6) Sistemul de cuantificare a riscului operațional trebuie să fie consecvent pe plan intern și trebuie să evite luarea în considerare de mai multe ori a rezultatelor pozitive ale evaluărilor calitative sau a tehnicilor de diminuare a riscului, care au fost deja recunoscute în alte segmente ale cadrului de adecvare a capitalului.

Datele interne

Art. 21 - (1) Cuantificările de risc operațional generate de instituția de credit trebuie să se bazeze pe o perioadă de observare istorică de cel puțin cinci ani. În cazul în care o instituție de credit aplică pentru prima dată abordarea avansată de evaluare a riscului operațional se poate accepta o perioadă de observare istorică de minim trei ani.

(2) Instituția de credit trebuie să aibă capacitatea să repartizeze datele istorice interne privind pierderile din riscul operațional pe liniile de activitate prevăzute în cadrul Anexei nr. 1 și pe categoriile de evenimente de pierdere prevăzute în cadrul Anexei nr. 3 și să poată furniza aceste date Băncii Naționale a României, la solicitarea adresată de aceasta.

(3) Criteriile de alocare a pierderilor pe linii de activitate și pe categorii de evenimente de pierdere trebuie să fie obiective și formalizate.

(4) Pierderile din riscul operațional care sunt legate de riscul de credit și care se regăsesc în bazele de date interne istorice pentru riscul de credit trebuie înregistrate în bazele de date privind riscul operațional și identificate distinct. Aceste pierderi nu vor face obiectul unei cerințe de capital pentru acoperirea riscului operațional pe parcursul perioadei în care continuă să fie tratate, pentru scopul stabilirii cerinței minime de capital, în contextul riscului de credit.

(5) Pierderile din riscul operațional care sunt legate de riscul de piață vor fi luate în considerare la determinarea cerinței de capital aferente riscului operațional.

(6) Datele interne ale instituției de credit privind pierderile trebuie să fie complete, în sensul acoperirii tuturor activităților și expunerilor semnificative asociate tuturor subsistemelor și subdiviziunilor geografice. Instituțiile de credit trebuie să poată demonstra că orice excluderi ale unor activități sau expuneri, luate atât individual, cât și în combinație, nu au impact semnificativ asupra estimărilor de risc globale.

(7) Instituția de credit trebuie să stabilească praguri de pierdere minimă fundamentate pentru scopul colectării datelor

interne privind pierderile.

(8) Instituția de credit trebuie să colecteze informații/date referitoare la valorile brute ale pierderilor înregistrate, data evenimentului și eventualele sume recuperate din valoarea brută a pierderii și să asigure o descriere succintă a cauzelor sau factorilor care au condus la producerea evenimentului de pierdere.

(9) Instituția de credit trebuie să stabilească criterii specifice pentru repartizarea informațiilor cu privire la pierderea provocată de un eveniment asociat unei funcții centralizate sau de o activitate comună mai multor linii de activitate, precum și la pierderea cumulată rezultată din evenimente legate în timp.

(10) Instituția de credit trebuie să aplice proceduri formalizate pentru evaluarea relevanței în timp a datelor istorice privind pierderile. Aceste proceduri se vor referi inclusiv la situațiile în care sunt utilizate reparametrizări în baza unei judecăți profesionale, scalări/redimensionări sau alte ajustări, măsura în care acestea pot fi utilizate și persoanele abilitate să decidă în acest sens.

Datele externe

Art. 22 - (1) Sistemul de cuantificare a riscului operațional al instituției de credit trebuie să utilizeze date externe relevante, în special în situația în care există motive care să indice că instituția de credit este expusă la pierderi cu frecvență redusă, dar cu impact negativ potențial major.

(2) Instituția de credit trebuie să implementeze un proces sistematic pentru stabilirea situațiilor pentru care se impune utilizarea de date externe și a metodologiilor de includere a acestor date în sistemul său de cuantificare a riscului operațional.

(3) Condițiile și practicile cu privire la utilizarea de date externe trebuie formalizate, revizuite cu regularitate, și supuse periodic unei examinări independente.

Analizele de scenarii

Art. 23 - (1) În vederea evaluării expunerii la evenimente cu impact negativ major, instituția de credit trebuie să utilizeze, în combinație cu date externe, analize de scenarii construite pe baza opiniilor exprimate de experți.

(2) Evaluările astfel realizate trebuie validate și revizuite în timp, prin compararea cu pierderile înregistrate efectiv, pentru a asigura verosimilitatea acestora.

Factorii legați de mediul de afaceri și controlul intern

Art. 24 - (1) Metodologia de evaluare a riscului operațional la nivelul întregii instituții de credit trebuie să ia în considerare factorii importanți legați de mediul de afaceri și de controlul intern, care pot conduce la modificarea profilului său de risc operațional.

(2) Alegerea fiecărui factor trebuie să fie justificată prin potențialul de acțiune al acestuia ca sursă de risc, pe baza experienței și considerând opiniile profesionale emise din domeniile de activitate vizate.

(3) Senzitivitatea estimărilor de risc la modificările intervenite în factorii considerați, precum și ponderarea relativă a factorilor trebuie să fie bine justificată.

(4) Cadru de cuantificare a riscului trebuie să ia în considerare atât modificările la nivelul riscului datorate îmbunătățirii procedurilor de control, cât și potențialele creșteri ale nivelului riscului induse de creșterea complexității și/sau a volumului activității.

(5) Cadru de cuantificare a riscului trebuie să fie formalizat și supus examinării din partea Băncii Naționale a României, precum și ori de câte ori condiții obiective o impun, dar cel puțin anual, unei revizui independente la nivelul instituției de credit.

(6) Procesul de cuantificare și rezultatele acestuia trebuie validate și revizuite în timp, prin compararea lor cu pierderile interne efectiv înregistrate, precum și cu datele externe relevante.

Subsecțiunea a 4-a

Impactul asigurărilor la riscul operațional și al altor mecanisme de transfer al acestui risc

Art. 25 - Instituțiile de credit pot recunoaște impactul unei asigurări la riscul operațional, în condițiile respectării cerințelor prevăzute la art. 26-28, precum și al altor mecanisme de transfer al riscului în măsura în care pot demonstra spre convingerea Băncii Naționale a României, că prin utilizarea acestora se realizează o reducere semnificativă a riscului operațional.

Art. 26 - Furnizorul de protecție trebuie să fie o entitate autorizată să ofere servicii de asigurare sau reasigurare, pentru

care este disponibil un rating cu privire la capacitatea de plată a despăgubirilor, furnizat de către o instituție externă de evaluare a creditului eligibilă, rating ce corespunde cel puțin nivelului 3 al scalei de evaluare a calității creditului conform regulilor de ponderare la risc a expunerilor față de instituții de credit, prevăzute de Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării standard.

Art. 27 - Polița de asigurare și politica instituției de credit privind asigurările și recunoașterea efectului acestora trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

- a) polița de asigurare prevede un interval de cel puțin un an între momentul începerii și cel al încetării răspunderii asigurătorului; în cazul polițelor pentru care intervalul până la momentul încetării răspunderii asigurătorului este mai mic de un an, instituția de credit trebuie să facă ajustări corespunzătoare, care să reflecte riscul apropierii de momentul încetării răspunderii asigurătorului, moment prevăzut în poliță; ajustarea va fi de 100% în cazul în care intervalul precizat anterior este de 90 de zile sau mai puțin;
- b) polița de asigurare prevede un termen minim de notificare pentru încetarea relației contractuale de 90 de zile;
- c) polița de asigurare nu prevede clauze de anulare sau limitare a protecției, activate de acțiuni ale autorității de supraveghere, sau care, în cazul unei instituții de credit față de care s-a deschis o procedură de administrare specială sau de insolvență, să împiedice instituția de credit, administratorul special/judiciar sau lichidatorul de la recuperarea daunelor suferite sau a cheltuielilor suportate de către instituția de credit, cu excepția acelor evenimente care au loc după inițierea respectivei proceduri, sub rezerva că polița de asigurare poate să prevadă clauze de anulare a protecției pentru amenzi, penalități sau daune punitive rezultate din acțiuni ale autorităților competente;
- d) calculele privind diminuarea riscului trebuie să reflecte protecția oferită de polița de asigurare de o manieră care să fie transparentă și coerentă cu probabilitatea efectivă de înregistrare a pierderilor și impactul acestora, utilizate în stabilirea cerinței de capital pentru riscul operațional;
- e) furnizorul asigurării este o terță entitate; în cazul în care asigurarea este oferită de entități afiliate sau captive, expunerea trebuie transferată, de exemplu prin reasigurare, unei entități terțe independente care îndeplinește criteriile de eligibilitate;
- f) politica instituției de credit referitoare la recunoașterea asigurării este fundamentată în mod corespunzător și formalizată.

Art. 28 - (1) Metodologia pentru recunoașterea efectului asigurării ia în considerare, prin intermediul unor discounturi sau ajustări ale sumei asigurate recunoscute, următoarele elemente:

- a) intervalul rămas până la momentul încetării răspunderii asigurătorului conform poliței de asigurare, în cazul în care acesta este mai mic de un an, în maniera prezentată la art. 27;
 - b) termenele de notificare pentru încetarea relațiilor contractuale, în cazul în care aceste termene sunt mai mici de 1 an; și
 - c) orice incertitudine legată de plata despăgubirilor, precum și orice neconcordanțe în protecția oferită de polițele de asigurare.
- (2) Reducerea cerinței de capital pentru riscul operațional rezultată ca urmare a recunoașterii efectului tuturor tehnicilor de diminuare a riscului operațional nu poate depăși 20% din cerința de capital pentru riscul operațional determinată anterior recunoașterii tehnicilor de diminuare a riscului.

Secțiunea a 5-a **Utilizarea combinată a abordărilor**

Art. 29 - (1) La utilizarea combinată a abordărilor la nivel de grup se vor avea în vedere prevederile Anexei nr. 4.

(2) La utilizarea combinată a abordărilor la nivel individual se vor avea în vedere prevederile Anexei nr. 5.

Utilizarea abordării avansate de evaluare în combinație cu celelalte abordări

Art. 30 - (1) O instituție de credit poate utiliza, cu acordul Băncii Naționale a României, abordarea avansată de evaluare în combinație fie cu abordarea de bază, fie cu abordarea standard sau, după caz, abordarea standard alternativă, numai dacă sunt respectate următoarele condiții:

- a) se asigură acoperirea tuturor riscurilor operaționale la care este expusă instituția de credit; metodologia folosită pentru acoperirea diferitelor activități, locații geografice, structuri juridice sau a altor diviziuni pertinente stabilite pe plan intern, este considerată ca adecvată de către Banca Națională a României;

- b) sunt îndeplinite cerințele și standardele prevăzute în secțiunile 2, 3 și 4 pentru acele segmente de activitate pentru care se utilizează, abordarea standard sau, după caz, abordarea standard alternativă, și, respectiv, abordarea avansată de evaluare;
 - c) la data implementării abordării avansate de evaluare, o parte semnificativă a riscurilor operaționale ale instituției de credit este acoperită prin această abordare; și
 - d) instituția de credit se angajează să realizeze implementarea graduală a abordării avansate de evaluare, astfel încât o parte substanțială a operațiunilor sale să fie acoperită de această abordare într-o perioadă de timp agreată de Banca Națională a României.
- (2) Banca Națională a României poate excepta instituțiile de credit, de la caz la caz, de la îndeplinirea condițiilor prevăzute la alin. (1), lit. c) și d).

Utilizarea combinată a abordării de bază și a abordării standard

Art. 31 - (1) O instituție de credit poate utiliza, cu acordul Băncii Naționale a României, o combinație între abordarea de bază și abordarea standard, sau, după caz, abordarea standard alternativă, numai în cazuri excepționale, precum achiziția recentă de activități noi, cazuri în care ar putea fi necesară o perioadă tranzitorie pentru implementarea graduală a abordării standard, respectiv, a abordării standard alternative.

(2) Utilizarea combinată a abordării de bază și a abordării standard, sau, după caz, a abordării standard alternative, este condiționată de asumarea de către instituția de credit a angajamentului de implementare graduală a abordării standard, sau, după caz, a celei standard alternative, într-o perioadă de timp agreată de Banca Națională a României.

CAPITOLUL III

Sanțiuni, dispoziții tranzitorii și finale

Art. 32 - Nerespectarea dispozițiilor prezentului regulament atrage aplicarea măsurilor și/sau a sancțiunilor prevăzute la art. 226-227, art. 229, precum și la art. 284 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului.

Art. 33 - Până la data de 31.12.2012, societățile de servicii de investiții financiare autorizate să desfășoare activități de tranzacționare cu instrumente financiare în cont propriu și subscriere de instrumente financiare și/sau plasamentul de instrumente financiare în baza unui angajament ferm al căror indicator relevant pentru linia de activitate Tranzacționare și vânzări reprezintă cel puțin 50% din totalul indicatorilor relevanți pentru toate liniile de activitate, calculați în conformitate cu prevederile art. 20 din Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr. 22/27/2006 privind adecvarea capitalului instituțiilor de credit și al firmelor de investiții și ale Secțiunii a 2-a din Capitolul II al prezentului regulament, pot aplica în cazul liniei de activitate Tranzacționare și vânzări o cotă redusă de risc de 15%.

Art. 34 - (1) Fără a se aduce atingere prevederilor art. 31, instituțiile de credit care aplică abordarea standard sau abordarea standard alternativă pentru determinarea nivelului cerințelor de capital necesare acoperirii riscului operațional nu pot trece la aplicarea abordării de bază decât pentru cauze bine fundamentate și cu aprobarea Băncii Naționale a României.

(2) Fără a se aduce atingere prevederilor art. 30, instituțiile de credit care aplică abordarea avansată de evaluare pentru determinarea nivelului cerințelor de capital necesare acoperirii riscului operațional nu pot trece la aplicarea abordării de bază, a abordării standard sau a abordării standard alternative decât pentru cauze bine fundamentate și cu aprobarea Băncii Naționale a României.

Art. 35 - Banca Națională a României poate solicita unei instituții de credit care nu mai îndeplinește cerințele și, respectiv, standardele pentru aplicarea abordării standard, a abordării standard alternative sau a abordării avansate de evaluare, după caz, să treacă la utilizarea unei abordări mai puțin avansate pentru întreaga sa activitate sau o parte a acesteia, până la îndeplinirea condițiilor specificate de Banca Națională a României pentru revenirea la una dintre abordările mai avansate.

Art. 36 Instituțiile de credit pot utiliza abordarea avansată de evaluare în vederea determinării cerinței de capital pentru acoperirea riscului operațional în condițiile prezentului regulament începând cu 1 ianuarie 2008.

Art. 37 Anexele nr. 1 - 5 fac parte integrantă din prezentul regulament.

Art. 38 Fără a aduce atingere prevederilor Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr. 13/18/2006 privind determinarea cerințelor minime de capital pentru instituțiile de credit și firmele de investiții, prezentul regulament intră în vigoare la data de 1 ianuarie 2007.

Prezentul regulament transpune prevederile art. 4 paragraful 22, art. 102-105, art. 157 paragraful 3 și Anexei X din Directiva nr. 2006/48/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 14 iunie 2006, privind accesul la activitate și desfășurarea activității de către instituțiile de credit, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L 177/30.06.2006, precum și prevederile art. 44 din Directiva nr. 2006/49/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 14 iunie 2006, privind adecvarea capitalului firmelor de investiții și al instituțiilor de credit, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L 177/30.06.2006.

Președintele Consiliului de Administrație al
Băncii Naționale a României
MUGUR CONSTANTIN ISĂRESCU

Președintele Comisiei
Naționale a Valorilor Mobiliare
GABRIELA ANGHELACHE

Anexa nr. 1
la regulament**Detalierea liniilor de activitate**

Linia de activitate	Cota de risc	Exemple de activități incluse
Finanțe corporatiste	18%	<ul style="list-style-type: none"> • Subscrierea de instrumente financiare și/sau plasamentul de instrumente financiare în baza unui angajament ferm • Servicii legate de operațiunile de subscriere • Acordarea de consultanță în domeniul investițiilor • Acordarea de consultanță cu privire la structura capitalului, strategia de afaceri și aspectele conexe, precum și acordarea de consultanță și prestarea de servicii cu privire la fuziunile și achizițiile de societăți • Servicii de cercetare privind investițiile, analize financiare și alte forme de consiliere generală referitoare la tranzacțiile cu instrumente financiare
Tranzacționare și vânzări	18%	<ul style="list-style-type: none"> • Tranzacționare pe cont propriu • Intermediere pe piețele interbancare • Preluare și transmitere de ordine privind unul sau mai multe instrumente financiare • Executare de ordine pentru contul clienților • Plasament de instrumente financiare fără angajament ferm • Administrare a unui sistem multilateral de tranzacționare
Brokeraj de retail (Activități cu persoane fizice sau entități mici sau mijlocii, față de care expunerile îndeplinesc condițiile pentru a fi încadrate în clasa expunerilor de tip retail, stabilite la art. 4 alin. (2) din Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr. 14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării standard)	12%	<ul style="list-style-type: none"> • Preluare și transmitere de ordine privind unul sau mai multe instrumente financiare • Executare de ordine pentru contul clienților • Plasament de instrumente financiare fără angajament ferm
Activitate bancară comercială	15%	<ul style="list-style-type: none"> • Atragere de depozite și alte fonduri rambursabile • Acordare de credite • Leasing financiar • Emitere de garanții și asumare de angajamente
Activitate bancară de retail (Activități cu persoane fizice sau entități mici sau mijlocii, față de care expunerile îndeplinesc condițiile pentru a fi încadrate în clasa de expunerilor tip retail, stabilite la art. 4 alin. (2) din Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr. 14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării standard)	12%	<ul style="list-style-type: none"> • Atragere de depozite și alte fonduri rambursabile • Acordare de credite • Leasing financiar • Emitere de garanții și asumare de angajamente
Plăți și decontări	18%	<ul style="list-style-type: none"> • Servicii de transfer de fonduri/Operațiuni de plăți • Emitere și administrare de mijloace de plată
Servicii de agent	15%	<ul style="list-style-type: none"> • Păstrarea și administrarea de instrumente financiare pentru contul clienților, inclusiv custodia și servicii conexe cum ar fi administrarea numerarului sau a garanțiilor reale
Administrarea activelor	12%	<ul style="list-style-type: none"> • Administrare de portofolii • Administrare a organismelor de plasament colectiv în valori mobiliare • Alte forme de administrare a activelor

Anexa nr. 2
la regulament**Principii de încadrare pe linii de activitate**

1. Instituțiile de credit, altele decât cele care aplică abordarea de bază în scopul determinării cerinței de capital aferente riscului operațional, au obligația să stabilească politici și criterii adecvate de încadrare a diferitelor activități pe cele opt linii prevăzute în Anexa nr.1 și să le transpună în mod clar și transparent în normele interne.
2. Criteriile de încadrare pe linii de activitate trebuie analizate periodic și ajustate în mod adecvat în cazul activităților și riscurilor noi sau al celor care au suferit modificări.
3. Încadrarea activităților instituției de credit pe linii trebuie să respecte următoarele principii:
 - a) Toate activitățile desfășurate trebuie încadrate pe cele opt linii, respectându-se criteriul de apartenență exclusivă a unei activități la o singură linie;
 - b) Orice activitate care nu poate fi încadrată cu ușurință pe o anumită linie, dar care reprezintă în fapt o operațiune conexasă a unei activități deja încadrate, trebuie alocată liniei de activitate în care se regăsește activitatea pe care o sprijină. Dacă această activitate conexasă susține mai multe linii de activitate, instituția de credit trebuie să stabilească și să utilizeze un criteriu obiectiv de încadrare;
 - c) Dacă o activitate nu poate fi încadrată pe o anumită linie, activitatea va fi inclusă în linia căreia îi este atribuită cea mai mare cota de risc operațional. Pe aceeași linie de activitate vor fi încadrate și operațiunile conexe asociate activității în cauză;
 - d) Încadrarea activităților pe linii, pentru scopul determinării cerinței de capital aferente riscului operațional, trebuie să fie în concordanță cu categoriile utilizate pentru riscul de credit și riscul de piață;
 - e) Conducerea superioară, sub supravegherea Consiliului de administrație, poartă răspunderea pentru politica de încadrare a activităților pe linii. Această politică este supusă aprobării Consiliului de administrație al instituției de credit;
 - f) Procesul de încadrare pe linii de activitate trebuie să facă periodic obiectul unei examinări independente.
4. Instituțiile de credit vor aplica principiile enunțate în cadrul acestei anexe, în mod corespunzător, și în cazul alocării indicatorului relevant pe linii de activitate. Instituțiile de credit pot utiliza metode interne de tarifare pentru a repartiza indicatorul relevant între liniile de activitate. Costurile care sunt generate în cadrul unei linii de activitate dar care sunt imputabile unei alte linii de activitate pot fi afectate acestuia din urmă, de exemplu, utilizând un tratament bazat pe costurile interne de transfer între cele două linii de activitate.

Anexa nr. 3
la regulament**Clasificarea evenimentelor de pierdere**

Categoria de evenimente	Definiție
Fraudă internă	Pierderi rezultate din acțiuni de genul celor comise cu intenția de fraudare, de însușire frauduloasă de bunuri (în sens juridic) sau de încălcare/eludare a reglementărilor, legislației sau politicii instituției de credit, în care este implicată cel puțin o persoană din interiorul acesteia; sunt excluse evenimentele de tipul discriminării sau încălcării principiilor diversității.
Fraudă externă	Pierderi rezultate din acțiuni de genul celor comise cu intenția de fraudare, de însușire frauduloasă de bunuri sau de încălcare/eludare a legislației, comise de un terț.
Practici de angajare și siguranța la locul de muncă	Pierderi rezultate din acțiuni contrare prevederilor legislației și convențiilor în materie de angajare, sănătate și siguranță la locul de muncă, din plata de daune pentru vătămări corporale sau din practici/evenimente de discriminare sau de încălcare a principiilor diversității.
Clienți, produse și practici comerciale	Pierderi rezultate din încălcarea neintenționată sau din neglijență a obligațiilor profesionale față de clienți (inclusiv cele privind încrederea/siguranța și cele privind adecvarea serviciilor) sau din natura sau caracteristicile unui produs.
Pagube asupra activelor corporale	Pierderile rezultate din distrugerea sau deteriorarea activelor corporale în urma catastrofelor naturale sau a altor evenimente.
Întreruperea activității și funcționarea	Pierderi rezultate din întreruperi ale activității sau funcționarea neadecvată a sistemelor.
Executarea, livrarea și gestiunea proceselor	Pierderi datorate procesării neadecvate a tranzacțiilor sau gestiunii necorespunzătoare a proceselor; pierderi din relațiile cu partenerii de afaceri/comerciali și cu furnizorii.

Anexa nr. 4
la regulament**Utilizarea combinată a abordărilor pentru scopul determinării cerinței de capital la nivel de grup**

Abordarea utilizată la nivelul filialei sau al liniei de activitate	Abordarea utilizată la nivel de grup		
	Abordarea de bază	Abordarea standard sau abordarea standard alternativă	Abordarea avansată de evaluare ¹
La nivelul filialei se utilizează abordarea de bază	-	Utilizare parțială acceptabilă ²	Utilizare parțială acceptabilă
La nivelul filialei/liniei de activitate se utilizează abordarea standard sau abordarea standard alternativă	Nu se acceptă utilizare parțială	-	Utilizare parțială acceptabilă
La nivelul filialei/liniei de activitate se utilizează abordarea avansată de evaluare ³	Utilizare parțială acceptabilă	Utilizare parțială acceptabilă	-

Anexa nr. 5
la regulament**Utilizarea combinată a abordărilor pentru scopul determinării cerinței de capital la nivel individual**

Abordarea utilizată la nivelul liniei de activitate/sucursalei	Abordarea utilizată la nivelul entității juridice		
	Abordarea de bază	Abordarea standard sau abordarea standard alternativă	Abordarea avansată de evaluare ⁴
La nivelul sucursalei se utilizează abordarea de bază	-	Nu se acceptă utilizare parțială	Utilizare parțială acceptabilă
La nivelul liniei de activitate / sucursalei se utilizează abordarea standard sau abordarea standard alternativă	Nu se acceptă utilizare parțială	-	Utilizare parțială acceptabilă
La nivelul liniei de activitate / sucursalei se utilizează abordarea avansată de evaluare	Nu se acceptă utilizare parțială	Nu se acceptă utilizare parțială	-

¹ În conformitate cu prevederile art.30.² În conformitate cu prevederile art.31.³ În conformitate cu prevederile art.30.⁴ În conformitate cu prevederile art.30.

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI

COMISIA NAȚIONALĂ A VALORILOR MOBILIARE

ANEXĂ

Regulamentul nr.25/30/2006

privind cerințele de publicare pentru instituțiile de credit și firmele de investiții

CAPITOLUL I

Obiectiv

Art. 1 (1) Prezentul regulament stabilește cadrul legal cu privire la cerințele de publicare pentru instituțiile de credit.

(2) Prezentul regulament se aplică la nivel individual și după caz, la nivel consolidat, instituțiilor de credit, persoane juridice române și sucursalelor din România ale instituțiilor de credit, persoane juridice străine din state terțe, în conformitate cu Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.17/22/2006 privind supravegherea pe bază consolidată a instituțiilor de credit și a firmelor de investiții.

(3) Respectarea cerințelor prevăzute în Capitolul V din Titlul I, Partea I din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului se asigură de către casa centrală pentru activitatea proprie, precum și pentru cea a întregii rețele cooperatiste.

(4) Prezentul regulament se aplică în mod corespunzător societăților de servicii de investiții financiare, precum și societăților de administrare a investițiilor care au în obiectul de activitate administrarea portofoliilor individuale de investiții.

(5) În acest sens, orice referire la Banca Națională a României se consideră a fi făcută, după caz, la Comisia Națională a Valorilor Mobiliare.

CAPITOLUL II

Dispoziții generale

Art. 2 (1) Pentru scopul prezentului regulament, o informație este considerată semnificativă, dacă prin omisiune sau eroare, poate modifica sau influența evaluarea sau decizia unui utilizator care se bazează pe informația respectivă în scopul luării unei decizii economice.

(2) O informație este considerată ca proprietate a unei instituții de credit dacă publicarea acesteia ar avea consecințe negative asupra poziției sale competitive. Astfel de informații pot include informații despre produse sau sisteme care, făcute cunoscute concurenței, ar genera efecte negative asupra valorii investițiilor instituției de credit.

(3) O informație este considerată ca fiind confidențială dacă instituția de credit este ținută de o clauză de confidențialitate în contextul unei obligații față de un client sau unei relații de orice altă natură cu o contrapartidă.

Art. 3 Fără a aduce atingere prevederilor art.159 și art.160 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului, instituțiile de credit pot decide să nu facă publice unul sau mai multe dintre elementele cuprinse în Capitolele III - IV, dacă potrivit prevederilor art.2 alin.(2) și alin.(3), instituția de credit apreciază că acea comunicare include informații considerate ca fiind proprietatea acesteia sau confidențiale.

Art. 4 În situațiile excepționale prevăzute la art.3, instituția de credit în cauză trebuie să specifice în comunicările efectuate faptul că anumite informații nu au fost făcute publice, motivul pentru care nu au fost dezvăluite și să publice date cu caracter general despre informațiile respective, cu excepția cazului în care acestea sunt clasificate ca fiind proprietatea instituției de credit sau confidențiale, în baza prevederilor art.2 alin.(2) și alin.(3).

Art. 5 (1) Banca Națională a României solicită instituțiilor de credit să publice anual toate informațiile supuse cerințelor de publicare.

(2) Banca Națională a României solicită instituțiilor de credit să evalueze necesitatea publicării unora sau tuturor informațiilor supuse cerințelor de publicare cu o frecvență mai mare decât cea anuală, ținând cont de caracteristicile specifice activității desfășurate de acestea, precum dimensiunea activității, gama activităților desfășurate, prezența acestora în diferite țări, implicarea în diferite sectoare financiare și participarea pe piețele financiare internaționale, precum și în sistemele de plăți, de decontare și de compensare. Această evaluare are în vedere posibilitatea publicării cu o frecvență mai mare decât cea anuală a informațiilor prevăzute la art.8 alin.(2), art.8 alin.(5) și art.9 alin.(2) - (5), a informațiilor referitoare la expunerea la riscuri, precum și a altor elemente susceptibile de a fi supuse unor modificări rapide.

Capitolul III

Cerințe generale

Art.6 Obiectivele și politicile unei instituții de credit cu privire la administrarea riscurilor vor fi publicate separat pentru

fiecare categorie de risc, inclusiv pentru riscurile menționate la prezentul articol și la art.7 - art.20. Informațiile publicate vor cuprinde:

- a) strategiile și procesele de administrare pentru aceste riscuri;
- b) structura și organizarea funcției de administrare a fiecărui risc sau orice alte modalități de organizare pentru acest scop;
- c) sfera de cuprindere și tipul sistemelor de raportare și de evaluare a riscurilor; și
- d) politicile de acoperire și diminuare a riscului, precum și strategiile și procesele implementate pentru controlul eficacității respectivelor politici.

Art. 7 Următoarele informații referitoare la sfera de aplicare a cerințelor prevăzute în prezentul regulament vor fi făcute publice:

1. denumirea instituției de credit căreia i se aplică prevederile prezentului regulament;
2. o prezentare a diferențelor existente între perimetrele de consolidare în scopuri contabile și prudențiale, cu o descriere succintă a entităților care sunt:
 - a) consolidate integral
 - b) consolidate proporțional
 - c) deduse din fondurile proprii; sau
 - d) nici consolidate și nici deduse;
3. orice impediment semnificativ de ordin practic sau legal, actual sau previzionat în calea transferului rapid al fondurilor proprii sau de rambursare rapidă a datoriilor între societatea-mamă și filialele acesteia; și
4. suma agregată a diferenței negative eventuale între fondurile proprii minime obligatorii și fondurile proprii efective ale ansamblului filialelor neincluse în consolidare, precum și denumirea filialei/filialelor respective.

Art. 8 Următoarele informații referitoare la fondurile proprii vor fi făcute publice de către instituțiile de credit:

1. informații succinte cu privire la clauzele contractuale referitoare la caracteristicile principale ale fiecărui element al fondurilor proprii precum și ale componentelor aferente;
2. valoarea fondurilor proprii de nivel I cu menționarea separată a fiecărui element pozitiv și a fiecărei deduceri;
3. valoarea totală a fondurilor proprii de nivel II precum și a fondurilor proprii de nivel III definite în Capitolul III din Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.22/27/2006 privind adecvarea capitalului instituțiilor de credit și al firmelor de investiții
4. deducerile din fondurile proprii de nivel I și din fondurile proprii de nivel II, potrivit prevederilor art.22 din Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.18/23/2006 privind fondurile proprii ale instituțiilor de credit și ale firmelor de investiții, cu informații separate pentru elementele prevăzute la art.22 alin.(1) lit.f) din regulamentul menționat; și
5. valoarea totală a fondurilor proprii eligibile, după deducerile și limitările prevăzute la art.21 și la art.22 din Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.18/23/2006 privind fondurile proprii ale instituțiilor de credit și ale firmelor de investiții.

Art. 9 Următoarele informații referitoare la respectarea de către instituțiile de credit a cerințelor stipulate în art.126(1) și în art.148 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului și în art.2 din Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.13/18/2006 privind determinarea cerințelor minime de capital pentru instituțiile de credit și firmele de investiții vor fi făcute publice:

1. un rezumat cu privire la metoda aplicată de instituția de credit în vederea evaluării adecvării capitalului intern în scopul susținerii activităților curente și viitoare;
2. pentru instituțiile de credit care calculează valoarea ponderată la risc a expunerilor potrivit Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării standard, 8% din valoarea ponderată la risc a expunerilor pentru fiecare clasă de expunere prevăzută în art.4 din regulamentul menționat;
3. pentru instituțiile de credit care calculează valoarea ponderată la risc a expunerilor potrivit Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.15/20/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării bazate pe modele interne de rating, 8% din valoarea ponderată la risc a expunerilor pentru fiecare clasă de expunere prevăzută în art.13 - art.21, din respectivul regulament. Pentru clasa de expuneri de tip retail, aceste cerințe se aplică pentru fiecare categorie de expuneri cărora le corespund corelațiile diferite indicate în art.40- art.43 din Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.15/20/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării bazate pe modele interne de rating. Pentru clasa de expuneri din titluri de capital, aceste cerințe se aplică:
 - a) fiecăreia dintre abordările prevăzute la art.47 - art.55 din Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.15/20/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării bazate pe modele

- interne de rating;
 - b) expunerilor din titluri de capital tranzacționate la bursă, expunerilor din titluri de capital netranzacționate dintr-un portofoliu suficient de diversificat, precum și altor expuneri;
 - c) expunerilor care fac obiectul unui regim prudential tranzitoriu în materia cerințelor de capital; și
 - d) expunerilor care fac obiectul unei prevederi de menținere a acquis-ului în materia cerințelor de capital;
4. cerințele minime de capital calculate potrivit art. 2 lit.b) și lit.c) din Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.13/18/2006 privind determinarea cerințelor minime de capital pentru instituțiile de credit și firmele de investiții; și
5. cerințele minime de capital calculate potrivit Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.24/29/2006 privind determinarea cerințelor minime de capital ale instituțiilor de credit și ale firmelor de investiții pentru riscul operațional, publicate separat.

Art.10 Următoarele informații referitoare la expunerea unei instituții de credit la riscul de credit al contrapartidei, așa cum este definit la art.2 din Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.20/25/2006 privind tratamentul riscului de credit al contrapartidei în cazul instrumentelor financiare derivate, al tranzacțiilor de răscumpărare, al operațiunilor de dare/luare de titluri/mărfuri cu împrumut, al tranzacțiilor cu termen lung de decontare și al tranzacțiilor de creditare în marjă vor fi făcute publice:

- (1) o descriere a metodologiei utilizate pentru alocarea internă a capitalului și pentru stabilirea limitelor de credit aferente expunerilor la riscul de credit al contrapartidei;
- (2) o descriere a politicilor de obținere a garanțiilor reale și de constituire a rezervelor de credit;
- (3) o descriere a politicilor referitoare la expunerile la riscul de corelare;
- (4) o descriere a impactului valorii garanției reale pe care instituția de credit ar trebui să o furnizeze în cazul obținerii unui rating inferior;
- (5) valoarea justă pozitivă brută a contractelor, profiturile din compensare, expunerile din credite curente după compensare, garanțiile reale deținute și expunerile de credit nete din instrumente financiare derivate. Expunerea de credit netă din instrumente financiare derivate reprezintă expunerea de credit decurgând din tranzacții cu instrumente financiare derivate, după ce a fost luat în calcul atât profitul obținut din acordurile de compensare executorii, cât și din contractele de garanție reală;
- (6) valoarea expusă la risc obținută prin utilizarea metodelor prevăzute în Capitolele III - VI din Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.20/25/2006 privind tratamentul riscului de credit al contrapartidei în cazul instrumentelor financiare derivate, al tranzacțiilor de răscumpărare, al operațiunilor de dare/luare de titluri/mărfuri cu împrumut, al tranzacțiilor cu termen lung de decontare și al tranzacțiilor de creditare în marjă, indiferent de metoda utilizată;
- (7) valoarea noțională a acoperirilor cu instrumente financiare derivate de credit, precum și distribuția expunerilor de credit curente pe tipuri de expuneri de credit;
- (8) tranzacții cu instrumente financiare derivate de credit (valoarea noțională) separate după cum urmează:
 - a) tranzacții efectuate pentru portofoliul propriu al instituției de credit; și
 - b) tranzacții legate de activități de intermediere ale instituției de credit, defalcate în continuare în funcție de derivatul de credit utilizat în cadrul fiecărei grupe de produse în tranzacții de cumpărare și de vânzare a protecției; și
- (9) valoarea estimată a indicelui α în cazul în care instituția de credit a obținut aprobarea de la Banca Națională a României de a estima această valoare.

Art. 11 Următoarele informații referitoare la expunerea unei instituții de credit față de riscul de credit și riscul de diminuare a valorii creanței vor fi făcute publice:

- 1. definirea în scopuri contabile a termenilor „elemente restante” și ”elemente depreciate”;
- 2. o descriere a abordărilor și metodelor aplicate pentru determinarea ajustărilor de valoare și a provizioanelor;
- 3. valoarea totală a expunerilor după compensarea contabilă și înainte de aplicarea tehnicilor de diminuare a riscului de credit, precum și valoarea medie a expunerilor aferente perioadei, defalcată pe clase de expunere;
- 4. repartitia geografică a expunerilor, defalcată pe clasele principale de expuneri, detaliate corespunzător, dacă este cazul;
- 5. repartitia expunerilor pe sectoare de activitate sau pe tipuri de contrapartidă, defalcată pe clase de expuneri, detaliate corespunzător, dacă este cazul;
- 6. defalcarea tuturor expunerilor în funcție de scadența reziduală, segmentată pe clase de expuneri, detaliate corespunzător, dacă este cazul;
- 7. pentru fiecare sector de activitate sau tip de contrapartidă semnificative, valoarea:
 - a) expunerilor depreciate și expunerilor restante, prezentate separat;
 - b) ajustărilor de valoare și provizioanelor; și

- c) cheltuielilor cu ajustările de valoare și cu provizioanele aferente perioadei;
8. valoarea expunerilor depreciate și a expunerilor restante, separate și defalcate pe zone geografice semnificative, însoțite, dacă este posibil, de sumele reprezentând ajustările de valoare și provizioanele pentru fiecare zonă geografică în parte;
9. reconcilierea variațiilor ajustărilor de valoare și provizioanelor pentru expunerile depreciate, prezentate separat. Informațiile vor cuprinde:
- a) o descriere a tipului ajustărilor de valoare și provizioanelor;
 - b) soldurile inițiale;
 - c) dotările la provizioanele aferente perioadei;
 - d) sumele provizionate sau reluate pentru pierderile probabile estimate, aferente expunerilor perioadei, orice alte ajustări, cele determinate în special de diferențele de curs valutar, combinările de activități, achiziționările și vânzările de filiale, precum și de transferuri între provizioane; și
 - e) soldurile finale.

Art. 12 Ajustările de valoare și provizioanele, precum și reluările înregistrate direct în contul de profit și pierdere vor fi publicate separat.

Art.13 Instituțiile de credit care calculează valoarea ponderată la risc a expunerilor potrivit Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării standard, vor face publice următoarele informații, pentru fiecare clasă de expunere prezentată în art.4 din regulamentul menționat:

1. denumirea instituțiilor externe de evaluare a creditului nominalizate și a agențiilor de creditare a exporturilor nominalizate, precum și motivele care stau la baza oricăror înlocuiri ale acestora;
2. clasele de expunere pentru care se apelează la o anumită instituție externă de evaluare a creditului sau la o anumită agenție de creditare a exporturilor;
3. o descriere a procesului aplicat pentru a transfera evaluările de credit ale emitentului și ale emisiunii la elemente neincluse în portofoliul de tranzacționare;
4. corespondența rating-ului extern al fiecărei instituții externe de evaluare a creditului nominalizate sau agenții de creditare a exporturilor nominalizate, cu nivelul scalei de calitate a creditului, conform Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării standard, cu mențiunea că publicarea acestor informații nu este obligatorie, în situația în care instituția de credit respectă corespondențele standard publicate de Banca Națională a României; și
5. valorile expuse la risc după aplicarea tehnicilor de diminuare a riscului de credit, asociate fiecărui nivel al scalei de calitate a creditului în parte, prevăzute de Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării standard, precum și cele deduse din fondurile proprii.

Art. 14 Instituțiile de credit care calculează valoarea ponderată la risc a expunerilor potrivit art.36 sau art.48 - art.50 din Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.15/20/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării bazate pe modele interne de rating, vor publica valoarea expunerilor încadrate în fiecare categorie prevăzută în Tabelul 1 din cadrul art.36, sau pentru fiecare pondere de risc menționată la art.48 - art.50 din respectivul regulament.

Art. 15 Instituțiile de credit care calculează cerințele de capital conform prevederilor art.2 lit.(b) și lit.(c) din Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.13/18/2006 privind determinarea cerințelor minime de capital pentru instituțiile de credit și firmele de investiții vor face publice respectivele cerințe de capital separat, pentru fiecare risc menționat în prevederile respective.

Art. 16 Următoarele informații vor fi făcute publice de către fiecare instituție de credit care își calculează cerințele de capital în conformitate cu prevederile Anexei V din Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.22/27/2006 privind adecvarea capitalului instituțiilor de credit și al firmelor de investiții:

1. pentru fiecare sub-portofoliu acoperit:
 - a) caracteristicile modelelor utilizate;
 - b) o descriere a simulării de criză aplicat sub-portofoliului;
 - c) o descriere a abordării utilizate pentru testarea ex-post și pentru validarea acurateței și a coerenței modelelor interne și a proceselor de modelare;
2. gradul de acceptare de către Banca Națională a României; și

3. o descriere a măsurii în care sunt respectate cerințele prevăzute în Anexa VI partea B din Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.22/27/2006 privind adecvarea capitalului instituțiilor de credit și al firmelor de investiții, precum și a metodelor aplicate în acest scop.

Art. 17 Următoarele informații vor fi făcute publice de către instituțiile de credit cu privire la riscul operațional:

1. abordările pentru evaluarea cerințelor de capital aferente riscului operațional pe care instituția de credit le aplică; și
2. o descriere a metodologiei stabilită în art.17 din Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.24/29/2006 privind determinarea cerințelor minime de capital ale instituțiilor de credit și ale firmelor de investiții pentru riscul operațional, dacă este utilizată de instituția de credit, inclusiv o analiză a factorilor interni și externi luați în considerare în cadrul acestei abordări de evaluare. În cazul utilizării parțiale, se va face publică sfera de aplicare a diferitelor abordări utilizate.

Art. 18 Următoarele informații referitoare la expunerile din titluri de capital neincluse în portofoliul de tranzacționare vor fi făcute publice:

1. o clasificare a expunerilor în funcție de obiectivul vizat, inclusiv urmărirea obținerii de câștiguri din deținerea titlurilor de capital sau eventuale considerații strategice, precum și o prezentare a tehnicilor contabile și a metodelor de evaluare folosite, care să includă principalele ipoteze și practici care influențează evaluarea, precum și orice modificare semnificativă a acestor practici;
2. valoarea bilanțieră, valoarea justă și, pentru titlurile de capital tranzacționate la bursă, o comparație cu prețul pieței atunci când acesta diferă semnificativ față de valoarea justă;
3. tipul, natura și valoarea expunerilor din titluri de capital tranzacționate la bursă, ale expunerilor din titluri de capital netranzacționate ce aparțin unui portofoliu suficient de diversificat, precum și ale altor expuneri;
4. valoarea totală a profiturilor sau a pierderilor realizate din vânzări și lichidări ale perioadei; și
5. valoarea totală a profiturilor sau a pierderilor nerealizate, totalul diferențelor favorabile și nefavorabile latente din reevaluare, precum și fiecare sumă de această natură inclusă în fondurile proprii de nivel I sau II.

Art. 19 Următoarele informații referitoare la expunerile instituției de credit la riscul de rată a dobânzii pentru pozițiile neincluse în portofoliul de tranzacționare vor fi făcute publice:

1. natura riscului de rată a dobânzii, principalele ipoteze avute în vedere (cele legate de rambursarea anticipată a creditului și de comportamentul depozitelor la vedere), și frecvența de evaluare a riscului de rată a dobânzii; și
2. variațiile profiturilor, valorii economice sau altor variabile relevante utilizate de conducere pentru a măsura șocurile provocate de creșterea sau scăderea ratei dobânzii potrivit metodei adoptate de conducere pentru evaluarea riscului de rată a dobânzii, defalcate în funcție de moneda utilizată.

Art. 20 Instituțiile de credit care calculează valoarea ponderată la risc a expunerilor conform Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.21/26/2006 privind tratamentul riscului de credit aferent expunerilor securitizate și al pozițiilor din securitizare vor face publice următoarele informații:

- (1) descrierea obiectivelor instituției de credit în legătură cu activitatea de securitizare;
- (2) rolurile instituției de credit în procesul de securitizare;
- (3) gradul de implicare a instituției de credit în fiecare operațiune de securitizare;
- (4) abordările adoptate în vederea calculării valorii ponderate la risc a expunerilor aplicate de instituția de credit în activitățile de securitizare;
- (5) o prezentare succintă a metodelor contabile aplicate de instituția de credit în activitatea de securitizare, incluzând următoarele informații:
 - (a) clasificarea operațiunilor la rezultatul din exploatare sau la rezultatul financiar;
 - (b) contabilizarea veniturilor din cesiuni;
 - (c) ipotezele principale pe baza cărora se face evaluarea intereselor păstrate de instituție; și
 - (d) tratamentul securitizării sintetice, dacă aceasta nu este acoperită de alte metode contabile;
- (6) denumirile instituțiilor externe de evaluare creditului utilizate pentru securitizări și tipurile de expuneri pentru care este folosită fiecare agenție;
- (7) valoarea totală a expunerilor securitizate de instituția de credit și care sunt acoperite de cadrul de securitizare (defalcat pe securitizare clasică și sintetică), pe tipuri de expunere;
- (8) pentru expunerile securitizate de instituția de credit și care sunt acoperite de cadrul de securitizare, o defalcare pe tipuri de expunere a sumelor depreciate și restante aferente expunerilor securitizate, precum și pierderile recunoscute de instituția de credit pe perioada considerată;
- (9) valoarea agregată a pozițiilor din securitizare păstrate sau achiziționate, defalcate pe tipuri de expunere;
- (10) valoarea agregată a pozițiilor din securitizare păstrate sau achiziționate, defalcate pe un număr relevant de benzi de ponderi de risc. Pozițiile care au fost ponderate cu 1250% sau deduse vor fi publicate separat;

- (11) suma totală a expunerilor reînnoibile securitizate cu defalcare între interesele inițiatorului și cele ale investitorilor; și
- (12) o prezentare succintă a activității de securitzare pe perioada considerată incluzând valoarea expunerilor securitizate pe tipuri de expunere și profitul sau pierderea recunoscute din cesionarea lor pe tipuri de expunere.

Capitolul IV

Cerințe pentru utilizarea anumitor instrumente sau metodologii

Art. 21 Instituțiile de credit care calculează valoarea ponderată la risc a expunerilor, conform Regulamentului nr.15/20/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării bazate pe modele interne de rating, vor face publice următoarele informații:

1. aprobarea Băncii Naționale a României pentru utilizarea abordării sau aprobarea tranziției către respectiva abordare;
2. o explicare și o analiză a:
 - a) structurii sistemului intern de rating și a relației între rating-urile interne și externe;
 - b) utilizarea estimărilor interne în alte scopuri decât cele pentru calculul valorii ponderate la risc a expunerilor, conform Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.15/20/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării bazate pe modele interne de rating;
 - c) procesul de administrare și recunoaștere a tehnicilor de diminuare a riscului de credit; și
 - d) mecanismele de control pentru sistemele de rating, incluzând o descriere a modului în care se verifică independența responsabilității și revizuirea acestor sisteme;
3. o descriere a procesului intern de rating pentru fiecare din următoarele clase de expuneri:
 - a) administrații centrale și bănci centrale;
 - b) instituții;
 - c) societăți, inclusiv întreprinderi mici și mijlocii, finanțare specializată și creanțe achiziționate față de societăți; și
 - d) expuneri de tip retail, pentru fiecare dintre categoriile de expuneri pentru care corespund corelațiile diferite prevăzute de art.40 - art.43 din Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.15/20/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării bazate pe modele interne de rating; și
 - e) titluri de capital;
4. valorile expuse la risc pentru fiecare clasă de expuneri menționată în art.13- art.21 din Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.15/20/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării bazate pe modele interne de rating. Pentru expunerile față de administrațiile centrale și băncile centrale, instituții și societăți, instituțiile de credit care utilizează propriile estimări pentru pierderile în caz de nerambursare sau pentru factorii de conversie în vederea calculării valorii ponderate la risc a expunerilor vor face distincție, la publicare, între acestea și acele expuneri pentru care nu utilizează astfel de estimări;
5. în vederea unei diferențieri corespunzătoare a riscului de credit, pentru fiecare dintre clasele de expuneri „administrații centrale și bănci centrale”, „instituții”, „societăți” și „titluri de capital”, având în vedere un număr suficient de clase de rating pentru debitori (inclusiv pentru cei aflați în stare de nerambursare), instituțiile de credit vor face publice următoarele informații:
 - a) expunerea totală (pentru clasele de expuneri „administrații centrale și bănci centrale”, „instituții”, „societăți comerciale”, valoarea rămasă de rambursat și valoarea expusă la risc pentru angajamentele de finanțare netrase; pentru titluri de capital, suma în sold);
 - b) pentru instituțiile de credit care folosesc propriile estimări pentru pierderile în caz de nerambursare în vederea calculării valorii ponderate la risc a expunerilor, valoarea medie a pierderii în caz de nerambursare ponderată în funcție de expunere, exprimată în procente;
 - c) ponderea medie de risc în funcție de expuneri; și
 - d) pentru instituțiile de credit care folosesc propriile estimări ale factorilor de conversie în vederea calculării valorii ponderate la risc a expunerilor, valoarea angajamentelor netrase și valorile medii ale expunerilor ponderate în funcție de expunere, pe fiecare clasă de expunere;
6. pentru clasa expunerilor de tip retail și pentru fiecare dintre categoriile definite la pct.3 lit.d), fie informațiile publicate și menționate la pct.(5) (dacă este cazul, la nivel de grupă de risc), fie o analiză a expunerilor, (credite în sold și valorile expuse la risc pentru angajamentele netrase) având ca referință un număr suficient de clase de pierderi așteptate în vederea obținerii unei diferențieri relevante a riscului de credit (dacă este cazul, la nivel de grupă de risc);
7. ajustările de valoare și provizioanele efective în perioada precedentă pentru fiecare clasă de expunere (la expunerile tip retail, pentru fiecare dintre categoriile definite la pct.3 lit.(d), precum și variațiile în raport cu perioadele anterioare);
8. o descriere a factorilor care au avut impact asupra pierderilor înregistrate în perioada precedentă (spre exemplu, instituția de credit s-a confruntat cu rate de nerambursare superioare ratei medii, sau cu pierderi în caz de nerambursare

sau cu factori de conversie superioare mediei); și

9. o comparație între estimările instituțiilor de credit și rezultatele efective pentru o perioadă mai îndelungată. Acestea vor cuprinde un minimum de informații referitoare la: pierderile așteptate și pierderile înregistrate pe fiecare clasă de expunere (pentru expuneri de tip retail, pentru fiecare categorie definită la pct.3 lit.d)) pentru o perioadă de timp suficient de îndelungată pentru a permite o evaluare pertinentă a performanțelor înregistrate de procesul de rating intern aferent fiecărei clase de expunere (pentru expuneri de tip retail, pentru fiecare categorie definită la pct. 3 lit.d)). Dacă este cazul, instituțiile de credit vor detalia comparația la valorile probabilității de nerambursare și, pentru instituțiile de credit care utilizează propriile estimări pentru pierderile în caz de nerambursare și/sau pentru factorii de conversie, la valorile efective ale pierderilor în caz de nerambursare și ale factorilor de conversie comparativ cu estimările furnizate în informațiile referitoare la evaluarea cantitativă a riscurilor.

Art. 22 Pentru scopurile prevederilor de la art.21 pct.3, descrierea va include tipurile de expuneri incluse în clasele de expuneri, definițiile, metodele și datele necesare pentru estimarea și validarea probabilității de nerambursare și dacă este cazul, a pierderilor în caz de nerambursare și a factorilor de conversie, incluzând ipotezele utilizate pentru derivarea acestor variabile, precum și descrierea abaterilor semnificative de la definiția stării de nerambursare prevăzută la art.160 - art.163 din Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.15/20/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării bazate pe modele interne de rating, precum și segmentele generale influențate de aceste abateri.

Art. 23 Instituțiile de credit care aplică tehnicile de diminuare a riscului de credit vor face publice următoarele informații:

1. politicile și procesele aferente compensării bilanțiere și compensării elementelor din afara bilanțului, precum și indicarea măsurii în care entitatea utilizează aceste compensări;
2. politicile și procesele aplicate în materie de evaluare și administrare a garanțiilor reale;
3. o descriere a principalelor tipuri de garanții reale acceptate de o instituție de credit;
4. principalele tipuri de garanți și de contrapartide în tranzacțiile cu instrumente financiare derivate de credit precum și calitatea semnăturii acestora (bonitatea);
5. concentrările de risc de piață sau de risc de credit în cadrul operațiunilor de diminuare a riscului;
6. pentru instituțiile de credit care calculează valoarea ponderată la risc a expunerilor conform Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării standard, sau Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.15/20/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării bazate pe modele interne de rating, dar nu furnizează propriile estimări ale pierderilor în caz de nerambursare sau ale factorilor de conversie, corespunzător claselor de expuneri, separat pentru fiecare clasă de expunere în parte, valoarea expusă la risc (după compensarea bilanțieră sau compensarea elementelor din afara bilanțului, dacă este cazul) acoperită, după aplicarea ajustărilor de volatilitate, de garanții reale financiare eligibile sau de alte garanții reale eligibile; și
7. pentru instituțiile de credit care calculează valoarea ponderată la risc a expunerilor conform Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării standard, sau Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.15/20/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării bazate pe modele interne de rating, separat pentru fiecare clasă de expunere, expunerea totală (după compensarea bilanțieră sau compensarea elementelor din afara bilanțului, dacă este cazul) care este acoperită prin garanții personale sau prin instrumente financiare derivate de credit. Pentru clasa de expunere aferentă titlurilor de capital, această cerință se aplică fiecăreia dintre abordările prevăzute la art.47 - art.55 la Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.15/20/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării bazate pe modele interne de rating.

Art. 24 Instituțiile de credit care utilizează abordarea prevăzută la art.17 din Regulamentul BNR - C.N.V.M. nr.24/29/2006 privind determinarea cerințelor minime de capital ale instituțiilor de credit și ale firmelor de investiții pentru riscul operațional pentru calcularea cerințelor de capital pentru acoperirea riscului operațional vor face publică o descriere a modului de utilizare a asigurării ca măsură de diminuare a riscului.

Capitolul V

Sanțiuni și dispoziții finale

Art. 25 Nerespectarea dispozițiilor prezentului regulament atrage aplicarea măsurilor și/sau a sancțiunilor prevăzute la art.226, art.227, art.229 precum și la art.284 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.99 /2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului.

Art. 26 Fără a aduce atingere prevederilor Regulamentului BNR - C.N.V.M. nr.13/18/2006 privind determinarea

cerințelor minime de capital pentru instituțiile de credit și firmele de investiții, prezentul regulament intră în vigoare la data de 1 ianuarie 2007.

Prezentul regulament transpune prevederile art.146 alin.(2) și alin.(3) precum și ale Anexei nr.XII din Directiva nr.2006/48/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 14 iunie 2006, privind accesul la activitate și desfășurarea activității de către instituțiile de credit, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L 177/30.06.2006.

Președintele Consiliului de Administrație al
Băncii Naționale a României
MUGUR CONSTANTIN ISĂRESCU

Președintele
Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare
GABRIELA ANGHELACHE
